

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Slægters spor

i Bølling sogn

SLÆGTERS SPOR I BØLLING SOGN

Slægters spor
i
Bølling sogn

Redaktion: Per Vig, Erik Villumsen og Jens Kristian Holmgaard

2001

SLÆGTERS SPOR I BØLLING SOGN

Redaktion: Per Vig, Erik Villumsen og Jens Kristian Holmgaard

Opsætning og tilrettelæggelse: Jens Kristian Holmgaard

Skrift: 12 pkt. Times New Roman

Papir: 115 g mat

Tryk: Gullanders Bogtrykkeri, Skjern

Indbinding: Møllers Bogbinderi, Haderslev

Oplag: 500 stk.

© Per Vig, Erik Villumsen og Jens Kristian Holmgaard

Bølling Præstegaard

Kildevej 73, Bølling

6900 Skjern

Tlf. 9736 8027

ISBN 87-89205-61-8

Illustration på omslag:

Mejeribestyrer Krogsgaard og mejerist Jørgensen
ved den gamle smørkærne.

Motiver fra sognet er tegnet af Laila Eriksen, Bølling

UDGIVET MED STØTTE FRA:

Unibank Skjern, Bølling Menighedsråd, Medarbejderfonden for VKR Gruppen (Velux), Skjern kommune, Bølling Sogneforening, Skjern-Egvad Museumsforening, A/S Skjern Bank, Vestjysk Landboforening, Andelskassen i Rk. Mølle, DeLaval i Bølling, Wima i Bølling, Bølling Auto, Kjems-fonden, Ringkjøbing Bank, Skjern.

FORORD

„... Jeg maa indrømme, at det er de ældste Kilder, der især er benyttet, og at det i det hele er de gamle Tilstande, det er lagt an paa at belyse. Den nyere Tid, de sidste Hundrede Aars store Forandringer paa Landbrugets Omraade, det kommunale Selvstyre, Foreningslivet med dets Følger, de religiøse Brydninger, alt det har jeg med Forsæt næsten ikke berørt. Det ligger bedre for mig at sysle med det gamle primitive end det nye til Dels uafklarede; og ingen kan nægte, at de gamle Tider og Tilstande ogsaa i en Sognehistorie altid vil have Krav paa at fremdrages ...“

I 1949 udgav lærer Viggo Bendtsen „Bølling Sogns Historie“. Som det fremgår af hans forord til bogen, er det især den ældre del af sognets historie, der har haft hans interesse, hvorfor han med fortsæt har ladet „det nye og til dels uafklarede“ ligge.

Der er nu gået 52 år, og vi har ment, at tiden var inde til at få samlet og fastholdt den del af sognets historie, som Viggo Bendtsen lod urørt.

I to år har vi arbejdet på færdiggørelsen af „Slægters spor i Bølling sogn“ og har glædet os over den interesse, arbejdet er blevet mødt med. Vi har fået mange tilkendegivelser på, at det var på høje tid at få samlet stoffet og få det udgivet.

Nu foreligger bogen, og det er vort ønske, at den må blive til glæde for Bølling sogn. Vi takker de mange, der med billedmateriale og historier har bidraget til det færdige resultat - i efterskriftet er deres navne nævnt. Ligeledes takker vi de virksomheder og institutioner, som har støttet udgivelsen økonomisk.

Redaktionen

På skift blev et medlem af sognerådet valgt til at oplæse bekendtgørelser ved kirkestævne. Når der var meddelser blev „B-skiltet“ hængt frem i kirken. Skiltet hænger stadig i Bølling Kirke.

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse

Kirken	13
<i>Kirkens ældre historie</i> - 14	
<i>Kirkens nyere historie</i> - 18	
<i>Kirkens menighedsråd</i> - 24	
<i>Kirkens personale</i> - 28	
<i>Glimt fra Kirkegården</i> - 29	
<i>Helligkilden</i> - 30	
<i>Kirkens præster</i> - 31	
Skolen	43
<i>Hovedskolen</i> - 44	
<i>Friskolen</i> - 70	
<i>Skolesagen (1980-85)</i> - 80	
Lokalstyre	89
Mejeriet	97
<i>Bølling Andelsmejeri</i> - 98	
<i>Husdyrforsikring</i> - 102	
<i>Hesteforsikring</i> - 103	
Elværket	109
Foreningsliv	117
<i>Bølling Forsamlingshus</i> - 118	
<i>Husholdningsforeningen</i> - 124	
<i>Bølling Gymnastikforening</i> - 127	
<i>Bølling Ungdomsforening</i> - 131	
<i>Bølling Sognebogsamling</i> - 131	
<i>Bølling Bys Borgerforening/Sogneforening</i> - 132	
<i>Indre Mission i Bølling</i> - 133	
<i>DMS Kvindekredsen i Bølling</i> - 138	

- Bølling KFUM - 139*
- Bølling KFUM og K idræt - 144*
- Bølling KFUK - 147*
- Bølling-Sædding Kommunes Sygekasse - 148*
- Bølling-Sædding Kommunes Hjælpekasse - 149*
- Bølling-Sædding Sygeplejeforening - 149*
- Bølling Sogns Jagtforening - 150*
- Bølling Sogns Venstreforening - 152*

Småstykker 153

- Bølling Aktieplantage - 154*
- Kommuneplantagen - 156*
- Damslund - 156*
- Veje og hjulspor - 159*
- Bølling Andelsvandværk - 161*
- Bølling under krigen - 161*
- Engvanding i Bølling - 166*

Gårdhistorie 167

- Kildevej - 168*
- Brink - Sudergaardhus - Hindbo - Dalbygaard - Kirkehuset -
Fattighuset - Enghavegaard - Bølling Præstegaard*
- Sønderby - 185*
- Sønderbygaard - Store Boel - Ny Boel - Kyhe - Kjærhus - Lille Boel*
- Kastbjergvej - 205*
- Kjærholt (Flask) - Lille Kastbjerg - Ny Kastbjerg*
- Bøllinglidevej - 213*
- Bøllinglide - Rødhætte - Signhus - Store Kastbjerg - Bøllinglidevej 6A*
- Damslundvej - 227*
- Nørlund - Rosbjerg - Gammel Toftgaard - Maae - Høj - Skarnborg*
- Bøllingvej - 245*
- Nørgaard - Glarbjerghus - Østervig - Vestervig - Moselund*

Indholdsfortegnelse

Nørreby - 263

Lisenborg - Nygaard - Nygaardshus - Damgaard - Lille Damgaard -

Nørgaardhus - Hvirvelgaard - Højbo (Bjerget)

Højgaardvej - 279

Rolighed - Frydenborg - Pedersborg - Gyldensten

Holkvej - 293

Gasdalgaard - Store Holk - Lille Holk - Laulund (Rævbjerg) -

Hus ved Holkvej

Toftevej - 307

Bjerrehus - Thorbo - Poldergaard - Bertelsbo - Nedergaard

Nørre Østerby - 327

Meldgaard - Kjærsgaard - Østerbygaard - Toftevej 25 -

Østerbyvej 14 - Østerbyvej 15 - Østerbyvej 16

Østerby Hede - 345

Hedager - Arnborgvej 15 - Østermarkvej 1 - Østermarkvej 3

Sønder Østerby - 351

Ledgaard - Vadhus - Bjerg - Store Sudergaard - Lille Sudergaard -

Aftægthuset ved St. Sudergaard

Østerbyvej - 377

Søndergaard - Store Kragmose - Lille Kragmose - Boelvej 2

Bølling By 393

Baunehøj - 395

Gammel Skolevej - 409

Kildevej - 409

Lisenborgvej - 419

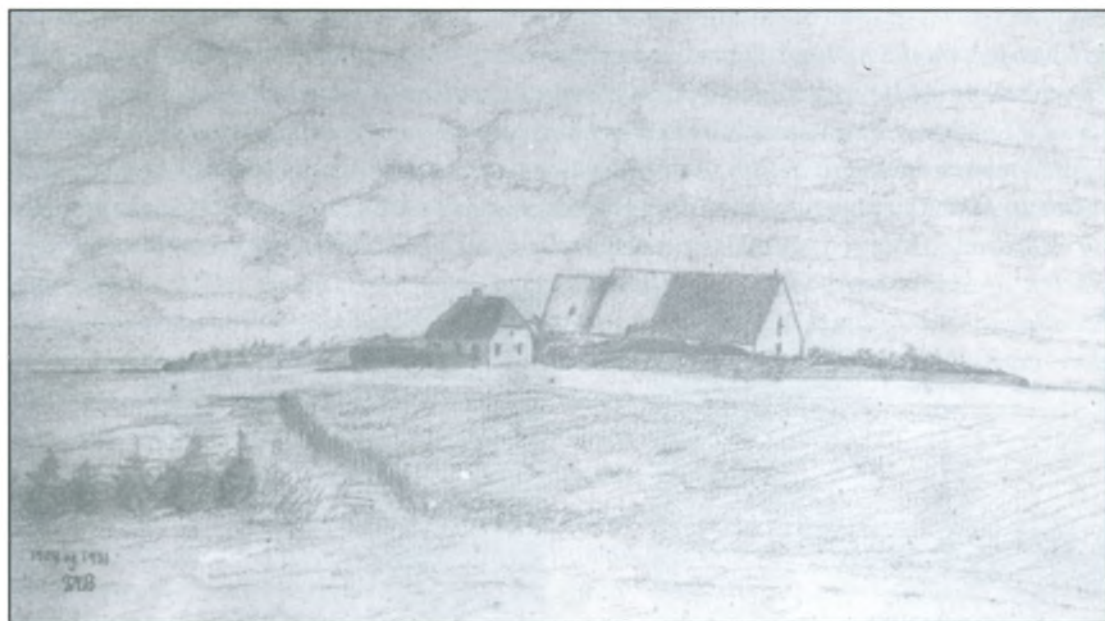
Toftevej - 422

Vinkelvej - 445

Østerbyvej - 450

Østervænget - 450

Stikordsregister	452
Kildehenvisninger	505
<i>Henvisninger i teksten er markeret med *)</i>	
Billedfortegnelse	508
Efterskrift	510
Kort over Bølling Sogn	511

I 1904 tegnede lærer Niels Bendtsens søn Frederik Bølling Kirke og Kirkehuset.

Kirkens ældre historie

Kirkens nyere historie

Kirkens menighedsråd

Kirkens personale

Glimt fra kirkegården

Helligkilden

Kirkens præster

Bølling Kirke

Bølling Kirke

Kirkens ældre historie

Den ældste del af Bølling Kirkes historie er i det følgende gengivet efter lærer Viggo Bendtsens bog „Bølling sogns historie“ fra 1949

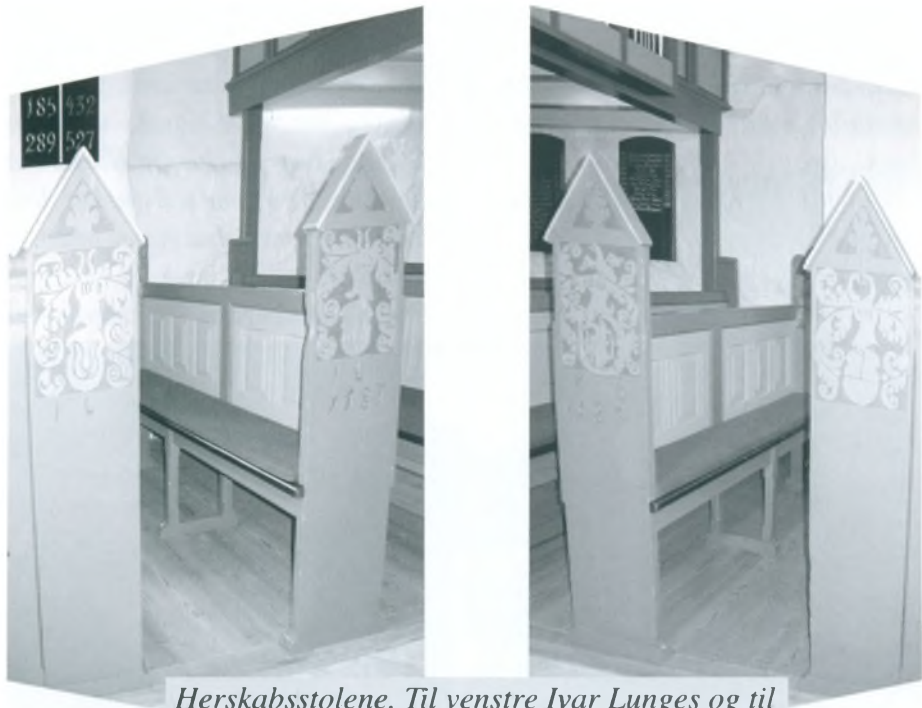
Bølling Kirke ligger 6 km Nordøst for Skjern Station. Den er indviet til Sankt Hans, Døberen Johannes. Den ligger højt og frit i den sydøstlige Del af Sognet. Fra Taarnet ser man vidt ud til alle Sider, dog især mod Sydøst, Svollbjerg i Sønder Omme, Tirsbjerg i Hoven, og mod Syd, hvor Ølgod og Lyne Kirker ses, og i Sydvest ses Holmslands Klit. Om Kirkens Alder vides intet sikkert. Bygningsstilen er romansk eller Rundbuestil, samme Stil hvori alle gamle Kirker her i Vestjylland er bygget, og viser tilbage til det 12te Aarhundrede, saa det er sandsynligt, at det ældste Parti af Bølling Kirke har en Alder af 800 Aar. Byggematierialet er ogsaa det almindelige fra den Tid: Kvadersten og raa Kamp. Kun Kirkens Kor og den østlige Del af Skibet er bygget af Kvadersten, Resten af Skibet indtil de gamle Taarnpiller er Kampsten, muret i Ler blandet med Muslingkalk og findelt Halm og Lyng og Trækul. Navnlig i Skibets Nordside dominerer den raa Kampsten. Denne Side af Kirken er langt fra smuk, men præget af Ælde uden

Alterstige fra 1600- tallet

at være skrøbelig. Oprindelig var der kun et Vindue i denne Side, først i 1916, da det nye Taarn blev bygget, blev der indsat et Vindue mere i Nordsiden. Ogsaa i Sydsiden kom der et Vindue mere, det var i den tykke Mur Vest for den gamle Taarnpille, saa Arbejdet med at hugge Aabningen til dette Vindue tog 5-6 Dage for een Mand. Omtrent midtvejs paa Nordmuren ses den tilmurede Kvindernes Dør. Skibets Vesterende i sin Tid Vestsiden af et Taarn udmærker sig ved sin Tykkelse 10½ Kvarter, som der staar i en Beskrivelse fra 1863. Kirken har Blytag med Undtagelse af tre Fjerdedele af Skibets Nordside, hvor det er Tegltag ligesom paa Taarnet og Vaabehuset. Overtømmeret i selve Kirken er af Egetræ undtagen i de syv vestlige Fag, hvor det er Fyr, og Loftet er med Egebjælker. Paa mange af de gamle Egebjælker ses, at de er afbanede ved Hugning. Siden 1905 er der Brædegulv under Stolestaderne og Flisegulv i Midtergangen, men før var det omvendt, dog saaledes at Fliserne under Stolene bestod af Teglsten. I Koret havde der dengang i mange Aar været Brædegulv, som der fremdeles er. Da man fjernede Skibets Teglstensgulv, saas det, at Kirken engang har haft almindelig Brostensgulv. Under dette Gulv var der et Lerlag, saa Lergulv maa være det oprindelige. Mange Rester af kulørte mindre Fliser fandtes ogsaa her, men hvor og hvordan de har været anvendt, kunde jo ikke ses. Kirkerummet er ikke højt kun 6 3/4 Al., Nabokirkerne har betydelig højere til Loftet. Siden 1885 har Kirken haft en meget smuk Altertavle, malet af en Kunstmaler Svendsen, Kirke-Svendsen blev han ofte kaldt. Den bestaar af 4 Malerier. I et Midterfelt er malet Kristus paa Korset, ved Korset ses Johannes, Herrens Moder og Maria Magdalene. I

det ene Sidefelt et Maleri forestillende Johannes med en Ørn som Symbol, i det andet Mattæus med Barneengelen. Over Midterfeltet er det fjerde Maleri, det forestiller Indstiftelsen af den hellige Nadver. Billedet er fra det 15. eller 16. Aarhundrede, det er bevaret fra en ældre Altertavle. Disse Alterbilleder i en samlet smuk Indfatning er den skønneste Prydelse i Bølling Kirke. Prædikestolen er fra 1611. Der findes bevaret i Kirken Endestykkerne til et Par gamle Herskabsstole, som i ældre Tid stod øverst oppe i Skibet og var lukkede Stole, men i 1905, da Kirken fik ny Stolestader, blev de flyttet længere ned. Mandsstolen stod oppe ved Korvæggen, altsaa oven for Prædikestolen. Herremanden øverst, saa Præsten o. s. v. Den bærer Aarstallet 1583 og Bogstaverne I. L., det er Iver Lunge, samt Lungernes Vaabenmærke. Kvindestolen, som stod paa den anden Side Midtergangen lige over for Mandsstolen, bærer ligeledes tallet 1583 og Bogstaverne K. B., det er Karen Bryske, samt Bryskernes og Billernes Vaabenmærker. Det var altsaa adelige Personer.

Herskabsstolene. Til venstre Ivar Lunges og til højre Karen Bryskes. Begge stole er fra 1583.

Iver Lunge hørte til en i sin Tid meget anselig Adelslægt Lunge, hvis Hovedsæde var Tirsbæk ved Vejle Fjord. Tirsbæks Vestfløj samt Taarnet har Iver Lunge ladet opføre; Taarnet bærer Aarstallet 1577 samt hans og hans Hustrus Vaabenmærker. Lungerne var ofte i Sendefærd til fremmede Lande for Kongerne Chr. 2., Frederik 1., Frederik 2. og Chr. 4. Iver Lunge havde været med i Syvaarskrigen mellem Danmark og Sverige 1563-70, hvor paa dansk Side Heltene Daniel Rantzau og Herluf Trolle udførte deres Bedrifter. I 1578 købte han Slumstrup og var her ude i September Maaned samme Aar. Sammen med flere Adelsmænd og Bønder satte han Skel mellem Slumstrup, Stensig, Sædding og Astrup. Ved samme Tid er han vist kommen i Besiddelse af Lille Bølling og en Part i Fastergaard nemlig Gaardens Herlighedsret, d.v.s. Jagtretten, Ret til Gæsteri,

Bølling Kirke

Afgift ved Ejers skifte m. m. Han døde 1587. I FASTER Kirke og vist ogsaa i Sædding har der tidligere været Stole med adelige Vaabenmærker, muligvis har det været Lungernes; men de er forlængst nedtagne; i Bølling Kirke findes altsaa endnu et Minde, om end et fattigt, om den i sin Tid mægtige Adelslæggt, som ogsaa engang har betydet noget her paa Egnen! Iver Lunges Enke Karen Bryske tog bl.a. Gods sikkert ogsaa de vestjydske Gaarde i Arv; endnu i en lang Aarrække efter hendes Død 1624 ejedes de af Lungeslægten. Om Bryskerne hed det: „De var fattige, men onde.“ Nævnte Fru Karen Bryske har dog næppe kunnet regnes til de fattige.

I Ydersiden af Korets Sydmur er der i knap Mandshøjde en rund Fordybning ind i Muren. Fordybningens Aabning er ca. 30-35 Centimeter i Tværmaal. Det er efter visse sagkyndiges Forklaring et saakaldt Spedalskvindue, altsaa et Sted, hvor de spedalske kunde høre og paa den Maade overvære Gudstjenesten. En anden Forklaring lyder paa, at det har været Skriftestolens Vindue. I Præsteindberetningen fra Bølling 1638 omtales nævnte Hulrum eller Aabning i Forbindelse med Helligkilden i Dalen Syd for Kirken saaledes: „I gamle Dage har været et Sted mellem Kirken og Præstegaarden, som kaldes Capels Kilde, og mange Mennesker der havde faaet Helbred paa Øjne og Lemmer, naar de havde toet sig i samme Vand. Og her ved Kilden var oprejst et Hus eller Capel, hvor de kunde hvile, som Stedet og Stagerne af Hus og Kilde endnu udviser. Der er endnu kendt en trind Hul paa Kirken, som de haver indstukket deres Gaver, som haver bekommet Helbred.“ En af Fortidens Præster skal have beordret Kilden tilkastet for at hindre Overtro.....

I Pastor Hansens Digt staar der angaaende Bølling Kirkegaard: „Udenfor er der kun

Bølling Kirke før 1904 og endnu med de gamle stolestader og døbefonten placeret i koret. Det ses at prædikestolen er rykket ud fra korvæggen. Der ses ingen syvarmet lysestage på alteret.

Grønsvær paa Muld over de døde Høje.“ Saadan saa der ud dengang for 100 Aar siden (omkring 1850) som længe efter, men der er i nyere Tid sket en gennemgribende Forandring med den, og den er nu meget velholdt. Dengang havde Kirkegaarden kun to Gange, den ene Hovedgangen fra Ligporten i Midten af Syddiget hen til Kirkedøren. Den var ret bred, og det var den bedste, den anden gik fra Stetterne i Midten af Norddiget i sydøstlig Retning hen forbi Kirkens Østende og sønden om til Kirkedøren. Denne Gang var nærmest en Mellemting mellem Gang og Grøft. Men saa udgik desuden fra samme Indgang en Sti, der førte i sydvestlig Retning og slyngede sig frem mellem de lyngbegroede Gravtuer, som der var en Mængde af Nord for Kirken, mange af dem saa gamle, at ingen vidste Rede paa dem. Denne Sti var at se til som en anden fortraadt Gangsti ude i Marken. Naar Folk om Søndagen gik til Kirke og kom ind gennem den nordre Laage, havde de den Skik, at Mænd og Kvinder skiltes, Mændene gik ad Gangen, der førte østen og sønden om Kirken og om til Pladsen Øst for Vaabehuset. Kvinderne fulgte Stien i Sydvest vesten om Kirken til Pladsen Vest for Vaabehuset, saadan havde hver Part sin Samlingsplads inden Gudstjenesten, naar Vejret var nogenlunde. I det nordvestre Hjørne af Kirkegaarden ligger en Oldtidshøj. Nu er den beplantet med Løvtræer, i gamle Dage var den Lynggroet, og der var en Kløft i den. I Sommertiden kunde Børn undertiden ligge oppe paa Højen og samle Sortebær og Krøsebær (Rævlingebær og Tyttebær), dem var der ofte mange af. Efter gammel Fortælling har Nordøsthjørnet af Kirkegaarden været Begravelsesplads for Pestlig. Det er vist Grunden til, at det er først i nyere Tid, Firserne i forrige Aarhundrede, at denne Del er taget i Brug af Østersognet. En Mand har ved Gravkastning paa Pladsen lagt Mærke til, at den gamle Gravlægning der ikke er den sædvanlige, som man træffer, naar man kommer i de gamle Grave; det var uden den almindelige Orden og bar Præg af Tilfældighed. Det tyder paa, at den gamle Tradition om Begravelsen af Pestlig dér har Ret. Forøvrigt er der et Sagn om, at Bøllings Befolkning engang uddøde af Pest saa nær som to; men det er et af de saakaldte Vandresagn, der knytter sig til flere andre Byer og Sogne.

Det kan vist anses for sikkert, at i alt Fald to Præster med enkelte paarørende er begravede i Kirken. I 1926 blev et Varmeapparat indlagt i det nordøstre Hjørne af Skibet. Her fandtes da i ringe Dybde Rester af to Ligkister, der stod tæt ind til hinanden. Alt i dem var hensmuldret med Undtagelse af en Paryk. Det er vist Præsten Gregers Jensen Velling og hans Hustrus Kister. Han døde 1689. Paa Kirkens Loft findes Rester af en stærkt slidt Gravramme af Egetræ med nogle Bogstaver af hans Navn. Rammen maa have ligget om Gravstedet inde i Kirken. I Midtergangen, hvor der nu er en Rist til Varme anlægget, fandtes ogsaa en Grav, i den var der ret velbevarede

Mindetavle over begravelser der har fundet sted i kirken. Christen Pedersen i 1635 og præstekonen Marine Lambertsdatter Øse i 1637.

Bølling Kirke

Knogler og en lille Sløjfe af blegrødt Silke tillige med Rester af en hvid Hue. Altsaa en Kvindegrav, formodentlig Præsten Lambert Guldagers første Hustru Anna Margrethe Schvanes Grav. Hun døde 1705, 23 Aar gl. I Koret findes en Begravelse, til Dels under Degnestolen. Her ligger vist Præsten Nicolai Lütken og hans eneste Datter Güde Sophie Lütken. En Del af deres Navne findes ligeledes paa Resterne af en Gravramme. Hun døde i 1748, han i 1751. Men der er adskillige ældre Grave derinde i Kirken. I en gammel Skrivelse i Arkivet fandtes noteret: „Bølling 1704, Jacob Jensen Kastberg hafver med Prousten Jørgen Orderups Bevilling nedsat et Lig i Kirken imod en half rigsdalers Betaling til Kirken. Var bemelte Jacob Jensens barn hen ved 2 Maaneder gl.“

Bølling Kirke før 1926. Kirken har fået nye stolestader. Kakkellovnen ses i det nordøstre hjørne af kirkeskibet. Den syvarmede lysestage kan ses på alteret.

Kirkens nyere historie (1900-2000)

1904 - Ved oprettelsen af menighedsrådet i 1904, blev der foretaget en del fornyelser i Kirken. Som noget af det vigtigste fik man nye stolestader, men det var dog kun ned til de gamle tårnpiller. Det gamle „tårnrum“ fik fortsat lov til at stå ubenyttet hen. Øverst i Skibet, foran prædikestolen havde de gamle herskabsstole haft deres plads. De blev ved denne lejlighed flyttet ned ud for de gamle tårnpiller, mens prædikestolen blev trukket op til korvæggen og samtidig sænket „*1/2 Alen*“. I 1904 modtog Kirken også et pengebeløb. Det var den forhenværende ejer af Nygaard, Chr. Andersen fra Ringkøbing, som forærede 200 kr. til udsmykning af Kirken. For dette beløb indkøbtes to lysekroner á 65 kr., en syvarmet lysestage til alterbordet for 18 kr. samt seks lampetter, som blev anbragt på væggene.

1916: Kirken fik et nyt tårn, som blev skænket af Peder Graversen Sand fra St. Kragmose. (Se senere om tårnets tilblivelse).

1920: Astrid Beck Okholm, datter af Hans Jørgen Okholm på Bøllinglide, forærede en alterdug, som hun selv havde broderet. På samme tid, eller måske noget senere, syede nogle piger i Bølling et tæppe, som kom til at ligge foran alteret. Sypigerne var bl.a. Signe Nicoline Andreasen, datter af snedker Andreasen i Østerby.

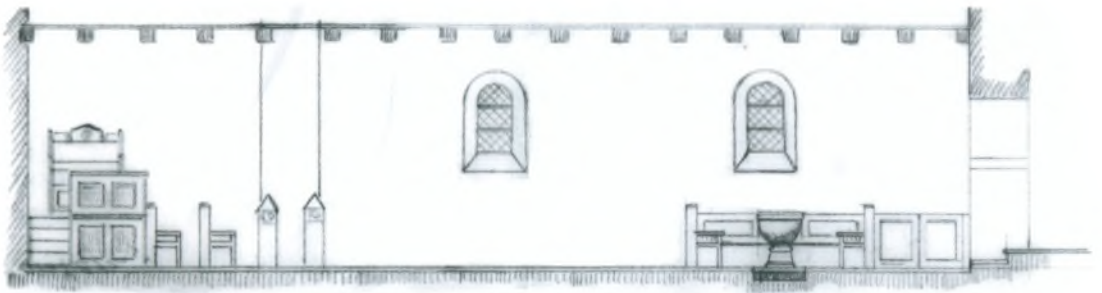
1926: Kirkens opvarmning foregik i mange år ved en kakkelovn, som stod i skibets nordøstre side. Man kan let forestille sig, at det må have været vanskeligt at få kirkerummet varmet bare nogenlunde op i vinterperioden med en enkelt kakkelovn. I 1926 blev der da også på kakkelovnens plads opstillet et varmeapparat (calorifere) til en pris af 1.265 kr., og det fungerede helt indtil 1969, hvor et nyt centralvarmeanlæg blev installeret.

1929: Der blev lagt et nyt trægulv i koret, og samtidig med hævde man gulvet med et par trin. Den gamle alterskranke blev også udskiftet ved denne lejlighed.

1932: Menighedsrådet vedtog at udvide kirkegården i østlig retning. Man overdrog arbejdet med at flytte kirkegårdsdiget til Hans Chr. Bendtsen mod en betaling på 500 kroner, som han fik, „*når arbejdet var udført*“.

1935: Kirken fik dette år indlagt elektricitet. Det blev ganske gratis indlagt af elinstallatørerne Mikkelsen og Christiansen fra Skjern, og samtidig tilbød Bølling Elektricitetsforening at levere gratis strøm.

1937: I de gamle landsbykirker var det ikke almindeligt, at man havde et orgel, og det var da også først i 1937, at der i Bølling Kirke blev musik til salmesangen. Man havde anskaffet sig et harmonium fra den kendte orgelfabrikant i Ringkøbing, J. P. Andresen, og det blev placeret på et lille pulpitur i skibets nordvestre hjørne. Ved samme lejlighed fik man lavet seks nye stolestader, så hele Kirken nu var i brug.

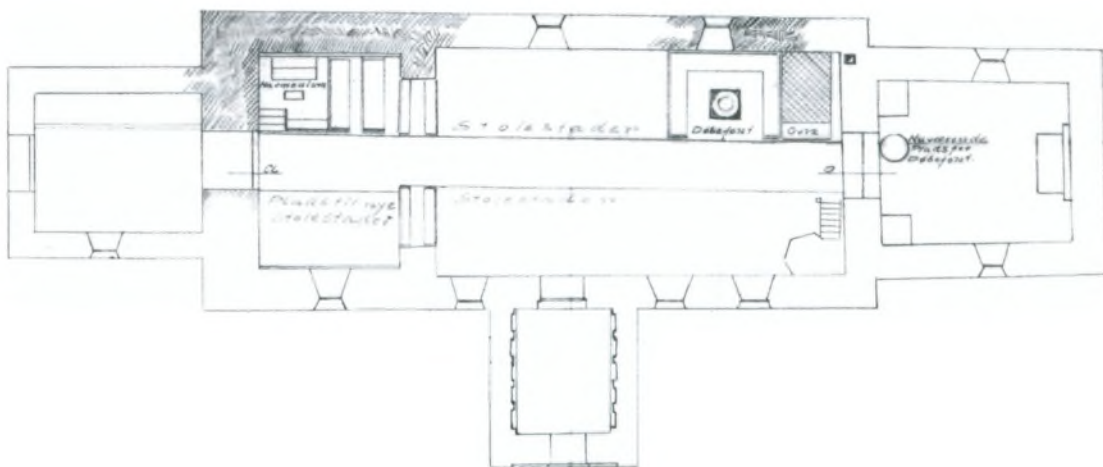

1938: Døbefonten havde gennem mange år haft sin plads i koret, men i 1938 valgte man at flytte den ned i skibet, hvor den blev placeret i den nordøstre side nedenfor varmeanlægget.

1948: I 1945 var man begyndt at tale om, at få det lille orgel udskiftet med et rigtigt kirkeorgel. Året efter iværksatte man så en indsamling i sognet, og i løbet af kort tid var

Bølling Kirke

der indkommen 10.175 kr. fra i alt 85 bidragydere. Beløbene varierede fra 5 til 500 kr. Man besluttede sig herefter til, at det nye orgel skulle være med 6 stemmer og fra firmaet Frobenius. Det blev også bestemt, at orglets plads skulle være over indgangs-

døren til kirkeskibet. Dette medførte, at der skulle opføres en ny trappe, hvortil der skulle bruges en del fyrretræ. Da det var efterkrigstid og dermed også rationeringstid, måtte menighedsrådet søge om tilladelse til indkøb af træ. Menighedsrådet fik tilladelsen, men på betingelse af, at arbejdet først måtte startes efter 1. november 1948. Herefter gik arbejdet så igang og i forbindelse med gudstjenesten juleaften 1948, blev det nye orgel indviet. Prisen for orglet samt udgifter i forbindelse med opsætningen beløb sig til 21.706,38 kroner.

1960: I fællesskab syede Frederikke Alkjærsg, Kirstine Jensen i Damgaard og Kirstine Nedergaard et nyt tæppe til koret.

1964: Da Bølling Sogns Hesteforsikring blev nedlagt, havde bestyrelsen valgt at forære foreningens formue til Kirken. Det var ialt 2.800 kr. og for disse penge blev der anskaffet hynder til bænkerne.

1968 - 1970: Allerede i 1964 havde menighedsrådet planer om en hovedstandsættelse af Kirken, da det efterhånden var tiltrængt. Projektet skulle strække sig over 3 år og man startede med det udvendige. I oktober 1969 blev Kirken så lukket, og alle gudstjenester blev holdt i Missionshuset. Af særlige opgaver i forbindelse med restaureringen kan nævnes: Det gamle varmeanlæg fra 1926 blev udskiftet med et nyt, altertavlen og prædikestolen blev gjort istand hos en konservator, der kom nyt blytag på kirkeskibets nordside samt på korets sydside (der havde været tegltag på 2/3 af skibets nordside fra tårnet og østpå), og i den gamle hestestald blev der i 1970 bl.a. indrettet et ligkapel med indgang fra syd. Af menighedsrådsprotokollen fremgår det ikke, hvornår hestestalden blev opført, men det fortælles, at Anders Damgaard Madsen fra Ll. Sudergaard hjalp ved opførelsen, og da han er født i 1909, er byggeåret sikkert i midten af 1920-erne. Skønt den geografiske udstrækning af Bølling sogn ikke er stor, havde folk i yderområderne alligevel langt til kirke og benyttede derfor hest og vogn. De manglede så et

sted til deres heste, og på initiativ af Laurids Bjerg, Hans Kragmose Jepsen og Laurids Vig blev hestestalden bygget.

Af kirkebøgerne fremgår det, at Kirken er taget i brug omkring 1. august 1970 og altså før restaureringen var afsluttet. Altertavlen og prædikestolen kom først tilbage fra konservatoren efter nytår 1972, så genåbningsgudstjenesten blev først afholdt i august 1972 ved Biskop Dons Christensen. Udgifterne ved renoveringen beløb sig til over 300.000 kroner.

1972: Katrine Madsen (Toftevej 4C) forærede Kirken en ny alterdug, som Johanne Thuesen broderede.

1973: Peder Bendtsen fra Halk, hvis far var den gamle degn Niels Bendtsen i Bølling, ville i 1971 forære Bølling Kirke et mosaikvindue. Dette kunne man dog ikke få lov til, så i stedet forærede Peder Bendtsen et nyt altersæt med kalk og disk i sølv til Kirken.

Bølling Kirkes disk og kalk

1978: Man købte i Helligkors Kirke i Lem en ny messehagel.

1979: Der blev installeret automatisk klokkeringning.

Nogle fra digebyggerlauget.

Fra venstre:

Hans Chr. Mortensen (arbejdede hos Peder Bernhard), Jens Falk, Jens Jensen, Henry Jensen, Sigvald Jensen, Mads T. Hansen.

1987 - 1991: Kirkediget blev omsat af lokale folk. Det var Jens Jensen (Kastbjerg), Jens Holk, Henry Jensen, Sigvald Jensen, Mads Toustrup Hansen, Ejner Pedersen og Jens Falk Jepsen.

1990: Der blev bygget et nyt kapel ved siden af det gamle, og samtidig dermed blev der indrettet bedre lokaler til graveren i den gamle hestestald.

Bølling Kirkeetaarn.

Tirsdag den 20. Februar blev det nyopførte Taarn paa Bølling gamle Kirke afleveret af Hovedentreprenør Hr. Murermester Petersen, Astrup, til Byggeudvalget for Taarnet. Byggeudvalget, Byggherren Hr. Peder Graversen Sand, Hr. Pastor Christoffersen, Hr. Rådmand Hans Lunde og Hr. Gaardejer H. Hindbo, afleverede det til Kirken og Provstestyret samtidig. Arbejdet blev godkendt, som det var at vente, da det helt igennem er godt og solidt Arbejde, der er leveret. Da Aftenen var der festlig Sammenkomst med fælles Kaffebord i Bølling Forsamlingshus, hvor mange af Sognets Beboere samlede med enkelte indbudte, hvorefter Giveren af Taarnet, Provstestyrets Medlemmer og Haandværkerne. Hr. Provst Bach og Løsmurermester Bølleisen var forhindrede i at overvære Festen, men lod ved Præsten overbringe en Hilsen og Tak til Peder Graversen for den store Gave han i Taarnet havde stænkert Kirken. Der blev ved Festen vekslet med Taler, Sange og Oplæsning. Hr. Peder Graversen fik mangen varmestemt Tak af de forskellige Talere.

Festen var smukt ordnet og det hele vidne om, at her kunde alle være med. Alle var enige om, at her var et længe følt Savn afhjulpet, idet Kirken havde faaet en næsten uundværlig Prydelse erstattet for den gamle, der har været nedbrudt gennem mange Aar. Der blev fremført mange alvorlige Tanker, idet der blev henviset til Guds Ord, som det eneste, der viser Vej til Salighed gennem Jesus Kristus. Der blev peget paa Taarnet, som Symbol paa, at vi skal opad i Væn, at det vinker os til Guds Hus, naar Klokkerne fra Taarnet sender sine Malmtoner ud over Sognet, at den saa følges, for vi kan ikke undvære den Velsignelse, Gud har til os i sit Hus.

Pastor Christoffersen sluttede Festen med Væn, hvorefter Forsamlingen stilledes, et Minde rigere. P. I. C.

Fra Skjern Dagblad

2000: Første søndag i advent indviede Biskop Niels Holm Bølling Kirkes nye orgel. Orglet, der er på 10 stemmer, er bygget af Bruno Christensen & Sønner i Terkelsbøl og placeret på et nyopført pulpitur i det gamle tårnrum. Pulpituret er bygget af Rækker Mølle Murer- Tømrer- & Snedkerforretning, H. Hansen & Sønner A/S.

I forbindelse med orgelindkøbet foretog menighedsrådet nogle restaureringsarbejder på Kirken. Under restaureringen var Kirken lukket i et par måneder, og der blev holdt Gudstjeneste i Bølling Missionshus. Ved restaureringen blev Kirken kalket indvendig, og det gamle gulv blev brudt op og erstattet med et nyt i gule klinker. Der blev indkøbt nye hynder til kirkebænkene, døbefonten blev afrenset og de udvendige lamper blev fornyet. Murerarbejdet blev foretaget af murermester Jens Kjærgaard, Sædding og arkitekt på arbejdet var Ib Lydholm, Thisted.

TÅRNETS OPFØRELSE I 1916

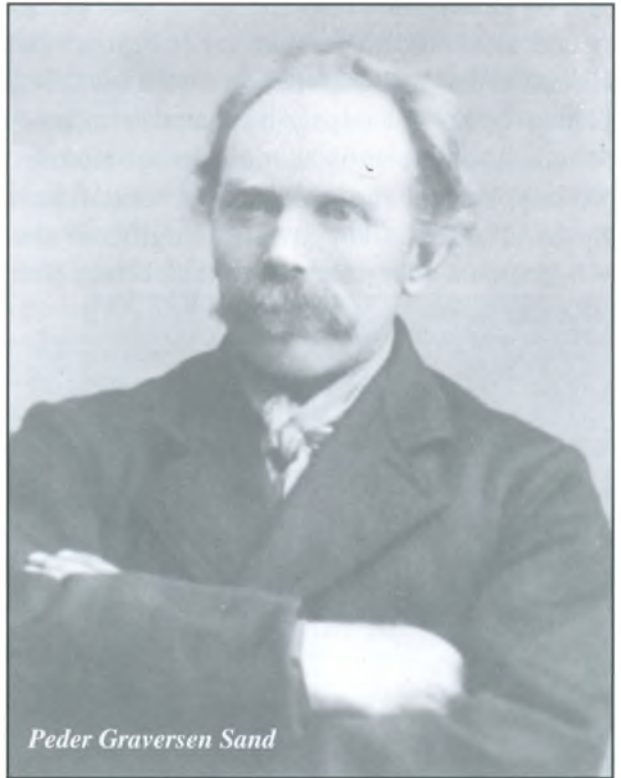
Bølling Kirke havde indtil omkring 1720 et tårn, men på grund af manglende vedligeholdelse, faldt det sammen og blev aldrig genopført. Kirken var gennem de følgende næsten 200 år kullet, men som årene gik, voksede ønsket hos sognets beboere om at Kirken igen måtte få et tårn. I 1915 kom den tidligere ejer af St. Kragmose, Peder Graversen Sand så til menighedsrådet med et gavebrev på 7.000 kroner til opførelse af et kirketårn. Der blev straks nedsat et byggeudvalg bestående af Peder Graversen Sand, Pastor Christoffersen, Hans Christensen Hindbo og Hans Lunde. Samtidig fik man indhentet to forslag fra en arkitekt. Det første gik ud på at bygge tårnet ovenpå det gamle tårnrum, og det andet gik ud på at bygge tårnet i forlængelse af kirken. Man valgte den sidste løsning, idet Peder Graversen Sand var særlig stemt for dette forslag. Byggeåret 1916 var krigstid, og det betød bl.a. stigende priser på materialer. Det havde været planen, at tårnet skulle have blytag, som det meste af Kirken i forvejen havde, men på grund af

de høje priser, valgte man i stedet tegltag. I det nyopførte tårn fik kirkeklokken selvfølgelig sin plads, og gravstenen stod så i det nye tårnrum, når han skulle forestå ringningen.

Hvor kirkeklokken før havde sin plads, er uvist - muligvis ved Kirkens vestre ende. Nogen klokkestabel er der ingen, der kan erindre sig.

Arkitekt Peter Ingolf Christensen, som var tilknyttet byggeriet, har i sine erindringer fortalt, at det oprindelige tårn var bygget af solide materialer. Det erfarede man, da man på et tidspunkt huggede hul til et vindue i tårnets sydside, for at få mere lys i rummet. Han fortæller at huggearbejdet tog to mand fire dage.

Det beløb Peder Graversen havde givet til det nye tårns opførelse viste sig desværre ikke at slå til, så man måtte bede ham om yderligere et beløb. Det drejede sig dog kun om nogle få hundrede kroner, og det faldt da også på plads. Ved dette møde deltog også P. Ingolf Christensen, og han fortæller i sine erindringer, at Pastor Christoffersen ved denne lejlighed sagde følgende. *„Ja, kære Peder Graversen vi takker Dem for Deres Velvilje og Sind til at give, og vi kan saa godt forstaa, at De gerne vilde*

Peder Graversen Sand

se Taarnet færdig og opleve den Dag, det kan tages i Brug.“ Hertil var det så, at Peder Graversen Sand svarede: „Jow, det vild a sgu gjan oplev!“ Pastor Christoffersen blev tavs og forlegen, og det blev vi andre også.“ Den 20. februar 1917 var kirketårnet færdig og blev afleveret af Muremester Petersen, Astrup. Samme aften blev der holdt en festlighed i Forsamlingshuset, og i den forbindelse skrev Skjern Dagblad et referat. Ved opførelsen af kirketårnet blev der nu to indgange til Kirken. I mange år blev man dog ved med kun at benytte våbenhuset og kun ved specielle lejligheder såsom bryllupper og begravelser, anvendte man den vestre dør i tårnet. I 1925 døde Peder Graversen Sand i Skjern og blev begravet på Bølling Kirkegård. I den forbindelse blev der i sognet indsamlet et beløb på 519 kroner, som blev brugt til en mindesten på hans grav.

BØLLING KIRKES EJERFORHOLD

Bølling Kirke hørte indtil 1700-tallet under Kronen, men i 1722 fik herredsfoged i Bølling Herred og byfoged i Ringkøbing, Jacob Pedersen Schanderup, tinglyst skøde på Kirken, tillige med „Kirkebolet“ Rosbjerg. Han boede på dette tidspunkt i Dalager i Borris. Efter herredsfogdens død i 1734 solgte enken Kirken til forvalter Rasch på Lundenæs, og hvornår han afhændede den, fremgår ikke klart. I slutningen af 1700-tallet hørte Kirken under Slumstrup, og gjorde det helt indtil 1833, hvor „Søkrigscommissionær og Procurator Bagge og Købmand P. Tang“ fra Ringkøbing overtog den. Bønderne var pålignet tiende af deres gårde til Kirken, og denne afgift

Bølling Kirke

skulle hvert år betales til kirkeejeren. Bønderne havde også den mulighed, at de kunne købe tiendet af kirkeejeren én gang for alle, og dermed være fritaget for denne afgift. Mange af bønderne i Bølling benyttede sig i begyndelsen af 1800-tallet af denne mulighed, og efterhånden som alle havde købt deres tiende, overgik Kirken til at være selvejende. Det betød, at der ikke var én bestemt kirkeejer, som skulle vedligeholde kirken, men at det nu var sognets beboere, som var fælles om opgaven. Det blev sogneforstanderskabets opgave at udpege to mænd i sognet til kirkeværger, og de sad så hver i en periode på ca. tre år og skulle varetage Kirkens vedligehold. Indtil 1857 var bønderne på skift pålagt vedligeholdelsen af Kirken, men herefter blev det bestemt, at man ville leje håndværkere til opgaverne. Udgifterne skulle så dækkes på den måde, at hver enkelt husmand eller gårdmand skulle betale efter hvor meget jord, han ejede, eller efter hvor stor en formue han havde.

Erklæring

Vi Undertegnede, der er valgt til Medlemmer af Menighedsrådet for Bølling Sognekommune, love hermed, at vi vil udføre det os betroede Arbejde i Tro og Tak mod vor evangeliske lutherske Folkekirke og i Overensstemmelse med dens Forskrifter.

Dorte Marie Beudtsew. den 5te Februar 1904.
H. Ahlstrøm.
Hans Lauritsen
Simon Pedersen
Jesper Am. Emmerichsen
1st Suppleant

Menighedsrådsløftet underskrevet af det første menighedsråd i Bølling sogn.

Menighedsråd

Efter systemskiftet i 1901, hvor Venstre kom med i regeringen, overtog degnen fra Hee, I. C. Christensen posten som kultusminister. Hans store interesse for de kirkelige anliggender medførte, at han i 1903 fik vedtaget loven om oprettelse af menighedsråd i hvert enkelt sogn. Allerede samme år, den 16. december afholdtes det første

menighedsrådsvalg til det nyoprettede råd, hvortil også kvinderne havde stemmeret. Fra begyndelsen blev der kun valgt fire personer, hvilket for Bøllings vedkommende blev to fra hver af de kirkelige retninger, men i 1922 gik man over til at vælge seks. Præsten var „født medlem“ og fungerede desuden også som rådets formand, hvilket han stort set gjorde i Bølling helt til 1980.

Den første opgave, det nyvalgte menighedsråd måtte tage fat på, var at få istandsat Bølling Kirke, idet den var meget forsømt efter mange års dårlig vedligeholdelse. Man havde de sidste 20 år kun brugt 140 kr. i gennemsnit pr. år på vedligeholdelse, så resultatet var også derefter. Udover vedligeholdelsen var der også mange andre opgaver, som menighedsrådet skulle tage hånd om. F. eks. henvendte Hans Jørgen Okholm og Houle Peder Christensen sig i 1915 til menighedsrådet med ønske om at få udpeget to menighedsrådsmedlemmer til at sidde i bestyrelsen for det nyetablerede bibliotek, Bølling Sognebogsamling. Ønsket blev dog ikke efterkommet. Ligeså gik det en anden henvendelse samme år. Det var også Okholm, som endnu engang ønskede menighedsrådets hjælp. Denne gang var det i forbindelse med oprettelse af en Grundvigsk Friskole i Bølling. Okholm ville stifte et legat på 2.000 kroner, og når dette beløb med renter og renters rente var nået op på 10.000 kroner, skulle renterne udbetales til fordel for denne friskole. Om der havde været planer om yderligere en friskole i Bølling, fremgår desværre ikke af protokollen, men man må næsten gå ud fra det. Okholm ønskede i denne forbindelse igen to personer fra menighedsrådet udpeget til at sidde i legatets bestyrelse. Fra menighedsrådets side, specielt den ene halvdel, valgte man dog at svare, at en sådan opgave lå udenfor rådets virkefelt.

I 1916 fremkom forslag om at indføre den ny salmebog, det vil sige den salmebog, som var udkommet i 1897 under navnet „Psalmebog for Kirke og hjem“. Man havde hidtil benyttet „Roskilde Konvents Salmebog“ fra 1855, og der havde da også ifølge Viggo Bendtsen været en del problemer ved indførelsen af denne omkring 1869. Det fortælles, at da kirkesanger Morten Bendtsen den første søndag startede med en salme fra den ny salmebog, istemte en del af de mest konservative i menigheden den sædvanlige indledningssalme. Der gik dog ikke lang tid, inden Konventssalmebogen havde sejret. Ved salmebogsskiftet i 1916 gik det åbenbart langt lettere. Man havde i forvejen indkaldt til et møde i Forsamlingshuset for at høre sognets mening om salmebogs-

Titelblad fra Psalmebog til Kirke- og Hus-Andagt også kaldet Roskilde Konvents Salmebog.

Bølling Kirke

skiftet, og der havde ved den lejlighed ikke vist sig indsigelser, så derfor startede man den 17. september 1916 med at synge efter den nye salmebog.

I 1924 måtte menighedsrådet tage stilling til noget helt nyt. Man havde fra kirkeministeren fået en henvendelse, som gik ud på at få oplyst, hvordan menighedsrådet forholdt sig til kvindelige præster, henholdsvis i embede eller i et „*særligt Kirkeligt Embede, som maatte skønnes at egne sig for Kvinder!*“ Man foretog en hemmelig afstemning, og da et af menighedsrådsmedlemmerne var fraværende, var der kun 6 til at afgive stemmer. Med hensyn til det første spørgsmål stemte 2 ja, 3 nej mens 1 stemme var blank. Til det andet spørgsmål stemte 2 ja, 2 nej mens 2 var blanke.

I 1927 skete der en ændring af aflønningen for såvel præsten som kordegnen. Det havde hidtil været sådan, at en del af præstens og kordegnens løn var iberegnet det beløb, som blev indsamlet i kirken i forbindelse med højtiderne. Mange steder var det almindeligt, at skolebørnene op til højtiderne fik to konvolutter med hjem. I den ene skulle lægges pengene til præsten - den konvolut havde én farve, og i den anden konvolut skulle lægges pengene til degnen - den havde en anden farve. Desuden blev der også ved dåb, bryllup og begravelse ofret et beløb til præsten og degnen. Dette blev kaldt „Højtids-offer og Accidencer“. Alle gav efter bedste evne - og nogen måske også efter, hvor tilfredse de var med præst og degn. Dorthe Ahrensbach, hvis mor var datter af den gamle degn, Niels Bendtsen, har fortalt, at der altid var en vis spænding i hjemmet, når faderen kom hjem med højtidsofferet. Konvolutterne skulle åbnes og pengene tælles - det var jo trods alt en del af lønnen. Som eksempel kan nævnes, at til påske og pinse i året 1902 var beløbene på henholdsvis 33,15 kroner og 32,30 kroner, mens gavmildheden overfor degnen i julen samme år var så stor, at det indsamlede beløb sneg sig op på 40,39 kroner. Når folk havde haft barnedåb, gav man i begyndelsen af århundredet til degnen mellem 1 og 5 kroner, mens beløbet i forbindelse med et bryllup kunne svinge mellem 10 og 35 kr. Disse beløb var altså, hvad degnen kunne få, og præsten fik så selvfølgelig lidt mere. Deraf ordsproget: „Når det regner på præsten, drypper det på degnen.“ Denne ordning med Højtidsoffer og Accidencer blev afskaffet i 1927, hvorefter der blev fastsat et bestemt beløb hvert år til præsten og kirkesangeren.

GLIMT FRA MENIGHEDSRÅDETS PROTOKOL

18. november 1914: Man vedtog at ophænge et par af de fra Nationalforeningen til Tuberkulosens Bekæmpelse modtagne Tavler med Anmodning til Kirkegængerne om ikke at spytte paa Kirkens Gulv. Man vedtog at anskaffe seks Spytbakker.

1. august 1929: De 5 kroner, som er skænket til Kirkebøssen, vedtog man at give Mikkel Frydenborg.

8. august 1938: Møde hos L. Krogsgaard. Alle var mødt undtagen Peder Hindbo. Hans fravær skyldtes Mund- og Klovsyge i besætningen.

3. april 1946: Kirkens renholdelse overdrages som hidtil til Augusta Andersen for 150 kroner om Aaret.

5. oktober 1954: Indførelse af den nye Salmebog skal ske fra 1. Søndag i Advent 1954.

MENIGHEDSRÅDSMEDLEMMER

1904: Dorthe Marie Bendtsen - Hans Jørgen Okholm - Hans Christensen Hindbo - Simon Pedersen, Ll. Holk. **1912:** Dorthe Marie Bendtsen - Hans Christensen Hindbo - Hans Lunde - Jens Jacob Pedersen, St. Sudergaard. **1916:** Hans Lunde - Hans Christensen Hindbo - Peder Hansen Jensen - Jens Jacob Pedersen. **1920:** Mads Peder Madsen, Nørlund - Hans Lunde - Iver Chr. Larsen - Peder Hansen Jensen. **1922:** (Man udvidede dette år menighedsrådet til 6 folkevalgte medlemmer) Iver Chr. Larsen - Mads Peder Madsen, Nørlund - Iver Nielsen - Hans Lunde - Peder Hansen Jensen - Bodil Agger. **1926:** Hans Lunde - Bodil Agger - Jens Jacobsen - Mads Peder Madsen, Nørlund - Iver Chr. Larsen - Iver Nielsen. **1930:** Emanuel Villadsen - Jens Henrik Jensen - Laurids Andersen - Viggo Bendtsen - Markus Madsen - Jens Jacobsen. **1934:** Laurids Andersen - Viggo Bendtsen - Markus Madsen - Jens Henrik Jensen - Peder Hindbo - Mads Chr. Rind. **1938:** Peder Hindbo - Viggo Bendtsen - Eske Alkjær sig Nielsen - Mads Chr. Rind - Niels Dalgaard (fungerede som formand i forbindelse med præsteskitet i 1944) - Laurids Kastbjerg Krogsgaard. **1945:** Jens Hansen - Jens Chr. Clausen - Kristine Hindbo - Jens Henrik Jensen - Chr. Nedergaard - Aage Damgaard. **1949:** Chr. Nedergaard - Aage Damgaard - Jens Hansen - Jens Chr. Clausen - Kirstine Jensen, Damgaard - Charles Thuesen. **1953:** Jens Hansen - Charles Thuesen - Chr. Kongensholm - Eline Krogsgaard - Peder Lodahl - Emma Rærup. **1957:** Lærer Martin Larsen - Sigvald Jensen - Jens Holk - Viktor Tang - Kirstine Nedergaard - Magdalene Pedersen - Mads Toustrup Hansen (indtrådte ved Lærer Larsens bortrejse). **1961:** Mads Toustrup Hansen - Kristen Kastbjerg Jensen - Jens Holk - Janne Jensen, Damgaard - Ruth Johansen - Sigvald Jensen - Petra Andersen (indtrådte ved Ruth Johansens død). **1965:** Jens Chr. Larsen - Johanne Thuesen - Viggo Lauridsen - Kirstine Visgaard - Mads Toustrup Hansen - Gunnar Villadsen. **1969:** Svend Aksel Nielsen - Kirstine Visgaard - Viggo Lauridsen - Johanne Thuesen - Petra Andersen - Gunnar Villadsen. **1973:** Katrine Holk - Gerda Jensen - Niels Peder Pedersen - Jens Pedersen - Gunner Pedersen - Svend Aage Pedersen. **1977:** Katrine Holk - Svend Aage Pedersen - Niels Peder Pedersen - Gerda Jensen - Erik Villumsen - Henry Jensen, Damgaard. **1980:** Erik Villumsen (formand) - Svend Aage Pedersen - Herdis Jepsen - Anders Gødesen Jansen - Inger Nielsen - Lisbeth Pedersen - Niels Peder Pedersen (indtrådte ved Svend Aage Pedersens død) - Anne Marie Grønne Jensen (afløste Lisbeth Pedersen i 1984). **1984:** Inger Nielsen - Anne Marie Grønne Jensen - Viggo Lauridsen (formand) - Peder Ejvind Pedersen - Jens Falk Jepsen - Kis Andersen. **1988:** Inger Nielsen (formand) - Kis Andersen - Jens Falk Jepsen - Ejvind Pedersen - Benedikt Hindbo - Anne Marie Grønne Jensen. **1992:** Hans Peder Boel (formand) - Birthe Kousgaard Thomsen - Birgit Hindbo - Jens Lykke Jensen - Kis Andersen - Erik Villumsen. **1996:** Hans Peder Boel (formand) - Birthe Kousgaard Thomsen - Jens Lykke Jensen - Birgit Hindbo - Hans Chr. Brandstrup Hansen - Erik Villumsen. **2000:** Birthe Kousgaard Thomsen (formand) - Karen Føhns - Ove Rix - Laura Tang Madsen - Jens Lykke Jensen - Kirsten Cæsar Madsen.

Bølling Kirke

Kirkens personale

KIRKESANGERE

Til de gamle degneembeder hørte også gemingen som kirkesanger, men da der ind i mellem var degne, som ikke magtede denne opgave, måtte man ty til menigmand. Således forestod husmand og snedker i Ll. Sudergaard, Morten Bendtsen fra slutningen af 1850-erne sangen i Bølling Kirke, idet degnen Chr. Fjord ikke selv kunne klare opgaven. I 1869 blev Morten Bendtsen afløst af broderen Niels Bendtsen, der på det tidspunkt var blevet degn i Bølling.

1869-1906: Lærer Niels Bendtsen. Han sang tillige gennem 13 år i Sædding Kirke, som en vennetjeneste for degnen dér. **1906-1943:** Lærer Viggo Bendtsen. **1943-1956:** Lærer Peder Johannes Aunsholt. Efter dennes afrejse virkede Viggo Bendtsen atter som kirkesanger, men dog kun en kort tid. **1956-1960:** Lærer Martin Larsen. **1960-1962:** Lærer Chr. Graugaard, Skjern. **1962-1996:** Niels Peder Pedersen delte stillingen med Jens Holk og fra 1991 med Jens Lykke Jensen. **1991 -** Jens Lykke Jensen. Elin Poulsen på Kjæringsgaard virker som afløser.

ORGANISTER

1937-1944: Lærerinde Karen Krogsgaard. **1944-1956:** Grethe Aunsholt. **1956:** Inger Jensen (senere Pedersen) på Nedergaard overtog stillingen den 1. januar 1956 og havde den indtil 1. september samme år, hvorefter lærer Bendix fra Dejbjerg var her en meget kort tid. **1956-1960:** Sørine Kaspersen, Skjern. I forbindelse med Sørine Kaspersens sygdom afløste Kis Holk og Hanne Fyrstenborg en tid, inden Inger Pedersen igen vendte tilbage til Bølling og overtog stillingen. **1960-1995:** Inger Pedersen, Nedergaard. **1996 -** Anne Grethe Lauridsen, Dejbjerg.

2 gravere Hans Damgaard (t.v.) og Bendt Kirkegaard Bendtsen (kaldet „Bæ’en“)

til seks år i pladsen. **1952-1964:** Metha og Svend Vinge fra Kjærhus. **1964-1971:** Søren Bilberg, Sædding. **1971-1979:** Mette og Ejnar Eriksen, Meldgaard. **1979-1982:** Svend Aage Pedersen var graver, mens Jens Holk var kirketjener. **1982-** Jørgen Kristian Thomsen, Vinkelvej 36.

RINGERE OG GRAVERE

1895-1945: Bendt Kirkegaard Bendtsen (se Kirkehuset). Han passede Kirkegården indtil 1934, hvorefter sønnen Hans Chr. Bendtsen tog over indtil 1945. „Bæ’en“, som han kaldtes, varetog dog selv ringningen helt indtil 1950. **1946-1952:** Hans Damgaard Eskildsen fra Toftevej 4. Han var 75 år, da han overtog graverstillingen, og det blev da også kun

Glimt fra kirkegården

Glimt fra Kirkegården

Benedikt Hindbo

† Hindbo i Bølling 16. Marts 1890
 † sammesteds 24. Oktbr. 1921
 1. Kor. 15. 58
 Døden er opslætt i Sejr

Abelone Jensen

† 30. 1. 1893.
 † 21. 1. 1919.

Beider
Peter Brævaen
 Sønn
 † Bølling 27. 6. 1871
 † i Skien 4. 8. 1885
 Med et indvandt Tænnet
 i Bølling Kirke

NIELS BENDTSEN.
 † Pastor 19. 3. 1878.
 † Bølling 11. 4. 1913.
 SKOLELÆRER i KIRKESANGER
 i Bølling 1879 - 1916.
 ved de Gode Mænd
 af
 TAKNEMLIGE ELEVER.

SIGNEFUGT
CHR. DALGAARD
 I BØLLING 16. 3. 1822
 † 8. ST. 1. 5. 1878
ELSE DALGAARD
 I BØLLING 28. 3. 1824
 † 8. ST. 3. 1. 1854
 Hvor blev mine en Dødsstund
 I mit Gud blev

**Hans Jørgen
 Hansen Okholm**

† i V. Vedsied 28. 4. 1855
 † p. Sigghus i Bølling 9. 9. 1919

O. Jesus Kristus lær mig for vist
 at tro på Livets Sejer!
 Det LIV, som bødte her og hist
 for evig selv du ejer.
 Forvis mig om den Part jeg fik
 i Dinns Naadeklids,
 Ilen fik Vækst mens Tiden gik
 trods hvad jeg gjorde lide!
 Forvis mig om, dit Glødens Hjem
 i Himlen hos din Fader
 staar anbar for mig og for dem,
 jeg hadig her forlader!
 Forvis mig, hist jeg mødes jo
 med Sjægt og Venner Kære,
 som hjemmerant' i Glødens Bo
 vil Frydssang mig lære!

Bølling Kirke

Helligkilden

I dalen midtvejs mellem den gamle og den nye præstegård findes en helligkilde. Nu

Vinduet, hvorigennem spedalske, som havde besøgt helligkilden, kunne bringe deres offer og modtage sakramentet.

løber den ikke længere frit, idet der omkring 1960 blev lagt en drænledning fra kilden til bækken. Gennem århundreder havde syge og dårlige søgt hjælp ved enten at drikke af kildens vand eller ved at bade i det.

I bogen Danske Helligkilder side 261 skriver Siegfred Svane:

„Kildens historie hører sikkert sammen med oldtidshøjen på Bølling Kirkegård, hvor man mener, der har været tingsted. Senere er kilden ved kristendommens indførelse overtaget af kirken. Der er opført et kapel, senere afløst af Bølling Kirke, i hvis kors søndre mur endnu findes et „Spedalskhedsvindue“, en cirkelformet åbning, gennem hvilken pilgrimmene kunne lægge deres offer efter besøget ved kilden, og hvorigennem de spedalske kunne høre præstens tale. Kirken og kilden er begge viet til Sct. Hans. Nissen-Ramten fortæller efter besøg i Bølling i 1896, at der til Ole Worm i 1635 er indberettet, at der fandtes en „husplads“ med pælerester, „et Kjeldhos“ ved det kapel, der har stået ca. 30 m nord for kilden.“

I 1965 afdækkede Pastor Andersens sønner, Mogens og Flemming en brolægning, og man mener, at den stammer fra kapellet. Omkring 1920 boede Maren og Jens Kongensholm i Den Gamle Præstegaard, og det fortælles, at Maren hver dag gik til kilden for at hente vand, som hun drak af i løbet af dagen. Hun mente, at der var noget i vandet, som kroppen havde godt af.

*Præster efter Reformationen
i Bølling og Sædding Sogne*

	<i>Hr. Laurids</i>	
	<i>Hr. Oluf</i>	1559
1559	<i>Niels Olufsen</i>	1583
1583	<i>Thomas Pedersen</i>	1619
1620	<i>Feder Christensen</i>	1654
1654	<i>Gregers Jensen Velling</i>	1689
1689	<i>Jens Lauridtzsen Møghjær</i>	1702
1702	<i>Lambert Andersen Guldager</i>	1724
1724	<i>Nicolai Joachimsen Lütken</i>	1751
1751	<i>Nicolai Pedersen Sallerup</i>	1782
1782	<i>Feder Jacobsen Sallerup</i>	1787
1787	<i>Søren Pedersen Schønning</i>	1799
1800	<i>Jens Baggesen</i>	1808
1808	<i>Hans Hrusé Vinding</i>	1819
1819	<i>Frederik Christian Jordan</i>	1828
1828	<i>Jens Andreas Thonboe</i>	1843
1844	<i>Andreas Ferdinand Hister</i>	1850
1851	<i>Niels Feder Hansen</i>	1856
1856	<i>Johan Lodberg Vilstrup</i>	1865
1865	<i>Vilhelm Theodor Hall</i>	1869

1869	<i>Jørgen Christian Fenger Olrik</i>	1876
1876	<i>Frederik Petersen Vincens Gottlieb</i>	1882
1882	<i>Carl Ludvig Martin Scheel</i>	1885
1886	<i>Jens Feter Agger</i>	1890
1890	<i>Carl Gunnar Brandt</i>	1896
1896	<i>Thorild Johannes Andersen</i>	1910
1910	<i>Anders Feter Christoffersen</i>	1935
1935	<i>Hans Anders Nissen</i>	1944
1944	<i>Christian Siersbæk</i>	1962
1962	<i>Johannes Jensen Andersen</i>	1979
1980	<i>Hans Hindballe Særkjær</i>	1996
1996	<i>Jens Kristian Holmgaard</i>	

Præster

Bølling Kirke

Præster

Viggo Bendtsen har i sin Bøllingbog udførligt beskrevet præsterækken, især den ældre del, så her føjes kun nogle enkelte yderligere oplysninger til, samt en nærmere beskrivelse af præsterne i de sidste 150 år.

1702 - 1724: Lambert Andersen Guldager, søn af sognepræst „*Hr. Anders i Guldager*“. Gift første gang med Anna Margrethe Schwane, som døde i Bølling i 1705, og anden gang med Sophia Christina Wedelsdatter. Lambert Guldager blev senere præst i Onsild ved Hobro.

Børn: 1. Anders Lambertsen, født 1705. 2. Anna Margrethe Lambertsdatter, født 1710 og gift med faderens eftermand i embedet, Nicolai Joachimsen Lütken, og efter dennes død med den ny præst, Nicolaj Pedersen Satterup.

1724 - 1751: Nicolai Joachimsen Lütken, som døde i embedet. Han var gift med sin forgængers datter.

Børn: 1. Güde Sophie Lütken, født 1728 og død 1748 i Bølling Præstegaard. 2. Lambert Lütken, født 1729.

1751 - 1782: Nicolai Pedersen Satterup døde i embedet, og var gift med forgængerens enke.

1782 - 1787: Peder Jacobsen Satterup og Magdalene Christine Olesdatter Hjerrild. Han blev senere præst i Hodde-Tistrup. *Børn:* 1. Anna Margrethe Pedersdatter Satterup, født 1783.

1787 - 1799: Søren Skonning.

1800 - 1808: Jens Baggesen. Han omtales som en dygtig landmand, og præstegården var et forbillede for sognets bønder med hensyn til have- og landbrug. En fin og anset mand. Pastor Baggesen flyttede herfra til Niløse på Sjælland, hvor han døde i 1824. Pastor Baggesen var også meget interesseret i oldtidsminder, og han havde da også gravet i et par af de største gravhøje, som fandtes i Bølling, men dog uden at have fundet noget særligt. Eftermanden i embedet, Pastor Vinding, oplyste dog nogle år senere, omkring 1810, at en mand i Bølling havde fundet knappen af en „*Kaardefæste - der synes af Metal*“. Jens Baggesen var gift med Catrine Lindholm og de fik i 1801 datteren Marie Elisabeth.

1808 - 1819: Hans Kruse Vinding, præstesøn fra Storning. Gift med Georgine Henriette. De flyttede herfra til Aale-Tørring, dernæst til Møgeltønder og sidst til Gundslev på Falster.

Børn: 1. Andreas Vinding, født 1810 og bosat i Rejsby. 2. Hans Cramer Vinding, født 1812. 3. Inger Kristine Charlotte Hedvig Vinding, født 1815.

1819 - 1828: Frederik Chr. Jordan, født 1784 i Aarhus og død 1860 i Skjern. Gift første

gang med Cecilie Elisabeth Geisler, født 1784 i København og død 1836 i Skjern. Efter hendes død giftede Pastor Jordan sig med Christiane Marie Theresia Stock fra Horsens. Pastor Jordan flyttede i 1828 til Skjern, hvor han var præst til sin død. Frands Lund, Brødremenighedens udsending i Skjern, skriver i sin årsberetning i 1828 følgende om Pastor Jordan: „*Han besøgte mig flere Gange og viste sig at være som de fleste Præster i Jylland, en streng Moralist og Dydsprædikant.*“ Medens Pastor Jordan var i Skjern, var han i 1840-erne vidne til, hvordan den daværende Herredsfoged Jansen forfulgte den flok, som sluttede sig til Brødremenigheden. Det var før Grundloven i 1849, med bl.a. forsamlingsfriheden, og det betød jo, at det var lovstridigt, når Brødremenighedens medlemmer samledes til de såkaldte „*Gudelige Forsamlinger*“. Det gik så vidt, at Herredsfogden arresterede flere medlemmer, men hertil tog Pastor Jordan klar afstand, selvom han ikke personligt tog del i Brødremenighedens arbejde. Dog mente han, at det var bedre, at folk samledes søndag eftermiddag „*med Guds Ords Læsning og Psalmers Afsyngelse end i Kroen*“.

Børn: 1. Johanne Frederikke Jordan, født 1819. 2. Theodor Jordan, født 1824.

1828 - 1843: Jens Andreas Thonboe. Han blev afsat fra embedet i 1843 p.g.a. sygdom. En længere retssag blev ført mod ham, hvor over 100 vidner fra Bølling og Sædding blev afhørt.

1844 - 1850: Andreas Ferdinand Phister, født 1809 i København og død 1892. Gift med Emma Emilie Petersen, født 1811 i Hillerød og død 1891. Pastor Phister havde været lærer ved Nicolai Kirkeskole i København, inden han kom til Bølling, og efter tiden her flyttede han til Grevinge ved Holbæk. Han omtales som en „*ret ubetydelig mand, af den gamle skole, måske præget af rationalismen*“.

Børn: 1. Ludvig Jacob Emil Phister, født 1846. 2. Susanne Christine Augusta Phister, født 1847. 3. Emma Emilie Charlotte Phister, født 1848. 4. Johanne Marie Michaelline Phister, født 1850.

1851 - 1856: Niels Peder Hansen, født 1809 i Durup Præstegaard og død 1856 i Bølling Præstegaard. Gift med Marie Sommer, født 1829 i Tjæreby og død 1894. Her følger uddrag af „*Omrids af N. P. Hansens Liv*“ som gengivet i „*Efterladte religiøse Digte*“ udgivet 1857.

„... *De droge da glade over Havet og Heden til deres fjerne Hjem, hvor en ny, i Sommerens Løb opført, smuk og hyggelig Bolig, modtog de unge Præstefolk. Præstegaarden ligger ved Foden af en Skraaning, over hvilken dens hvide skorstene venligt hæve sig. Mod Syd og Øst udbrede sig store Hedestrækninger, men Øiet iler derover og dvæler med Glæde paa den bebyggede Egn ved Skjern og Skjerns og Lønborgs med nogle andre paa den sydlige Slette adspredte Kirker. En lille Have ligger smukt foran Huset, skrånende ned mod en Eng og en forbiflydende Aa. Kaldet er vel Lidet, men medfører adskillige behageligheder, idet Fattig- og Skolevæsen ikke dér er forbundet med sådanne Vanskeligheder, som andensteds kunne findes. Det flittige Kirkebesøg var ham meget opmuntrende. Han færdedes med Lyst i sin Gjerning. Det var hans Glæde at tale Guds Ord baade i og udenfor Kirken. Ved sit venlige, beskedne og fordringsløse Væsen erhvervede han sig almindelig Agtelse og Kjærlighed i Menighe-*

Bølling Kirke

den og blandt alle, som lærte ham at kjende i Egnen. Der var godt at komme i hans Præstegaard, hvor man fandt en hjertelig Modtagelse og tiltrækkende Samtale i Alvor og Gammen. Det ædle Præg, der var paatrykt Præsten, gjorde et velgjørende Indtryk. Blandt de billeder, der smykkedes Væggene, mindede Slangstrup Kirke og Præstegaard om hans barndomshjem, Ingemanns Bolig i Sorø om det Sted, der var blevet ham saa Kjært, Luther, Melanchton, Bugenhagen og Cruciger, der oversatte Bibelen, om hans Kjærlighed til denne.

Han følte sig saa tilfreds i sin Menighed og i sit stille Hjem, at han ønskede altid at kunne blive paa Vestkysten. Om hans Tilfredshed vidne Digtene: Kirken paa Heden og Præstegaarden. Hans gamle Forældre besøgte ham een gang og glædede sig ved at see hans Hjem og hans Lykke.

Men tunge Prøvelser ventede ham paa dette Sted. En Søn fødtes ham den 3die Marts 1853, men kort efter begyndte han selv at skranke, og det viste sig snart, at den Sygdom, som han først ikke ændsede, var en begyndende alvorlig Brystsyge. Hele Vinteren 1853-54 laa han paa Sygeleiet, og der var ingen Udsigt til, at han mere skulde reise sig. Imidlertid kom han atter op og kunde igjen tage fat paa Embedets Gjerning, men Sygdommen var ikke overvunden. Prøvelserne fulgte Slag i Slag. Den lille Dreng, Forældrenes Haab, der i Begyndelsen havde været saa rask, blev syg og døde den 9de Januar 1855. Faa Dage efter fødtes en lille Datter, som de nedbøiede Forældre i deres Taknemmelighed imod Gud kaldt Theodora, men ogsaa hende maatte de miste. Samme Aars sommer døde hun og blev jordet hos sin Broder. Hansen forrettede sit Embede fremdeles og søgte Trøst og Glæde deri, ligesom han erkjendte det som en stor Naade af Herren, at det midt i hans Svaghed forundtes ham at udføre den Gjerning, der var ham den kjæreste. Den sidste Vinter maatte han overgive sine Kirker til en Nabo-Capellan, som velvilligen hjalp ham, ligesom de andre Naboer før havde gjort. Men Confirmanderne beholdt han. Det var hans bøn og Haab, at han maatte confirmere dem selv. Med Tak til vor Herre reiste han sig fra sit Leie og foretog selv Confirmationen. Det var sidste gang, han taledede til Menigheden, og Herrens Hilsen til Disciplene: „Fred være med Eder!“ blev hans Afskedshilsen til Menigheden, et Ord, der gjorde et stærkt Indtryk paa de Forsamlede, Saa stærkt, at Mange af dem vist aldrig kunne glemme det. Opløsningen nærmede sig, han ordnede sine Sager, skrev Afskedsbreve til sine Kjære og længtes med barnligt Sind efter sin Moders sidste Brev. Efterat han Dagen i Forveien tilligemed sin Hustru havde nydt den hellige Nadver, døde han den 7de Mai 1856. Hans trofaste Hustru, selv sørgende, men styrket i sorgen af Herren, styrkede ham med Jesu Ord til det sidste, saa vi troe, at det gik, som Bønnen lyder til Frelseren i Psalmen:

Kom i den sidste Nattevagt,
I en af mine Kjæres Dragt
Og sæt Dig ved min Side!
Og tal med mig, som Ven med Ven,
Om hvor vi snart skal sees igjen
Og glemme al vor Qvide.

O, lad mig i min sidste Stund
Det høre af Din egen Mund,
Som Aand og Liv kan tale,
Hvor godt der er i Himmerig,
Og at Du Stol har sat til mig
I Dine lyse Sale!

Den 14de Mai blev han begravet. Samtlige Mænd af hans Menighed vare og fulgte. Mange Andre havde indfundet sig, og tre af Nabopræsterne talte ved hans Kiste. Kun kort var han Præst i Bølling og Sædding, men et smukt Minde lever efter ham. Det viste

sig derved, at Menigheden besluttede at sætte ham en Mindesten, det viste sig paa en endnu smukkere Maade ved den Kjerlighed og Deltagelse, som ydedes hans Enke, ved Sognefolkenes Tilbud til hende om Tjenester, ved det hjertelige Ord, hun hørte af Mange, at hun dog skulde blive hos dem. Det fromme Christelige Sind, der levede i den Afdøde, udtaler sig ogsaa i de efterladte Digte. En af hans Venner, der glædede sig saameget ved hans Omgang, har i simple Træk forsøgt at tegne et Billede af hans Liv, der var Beskedent og fordringsfrit som den Kirke, ved hvilken han hviler, men skjønt og elskeligt; thi det var den Herres Præg, hvis Tjener han saa gjerne vilde være...“

1856 - 1865: Christian Johan Lodberg Vilstrup, født 1817 i Vorbasse, opvokset i Borris Præstegaard, hvor faderen var præst og død 1891 i Barløse på Fyn. Gift første gang med Julie Jansen, født 1827 i Hobro og død 1867 i Resen, datter af Herredsfoged Jansen i Skjern, og efter hendes død med Caroline Tørsleff fra Assens. Pastor Vilstrup havde været hjælpepræst hos faderen, inden han kom til Bølling, og da han i 1865 rejste herfra, var han først præst i Resen-Humlum og senere i Barløse. Ved Pastor Vilstrups begravelse blev det fra provstens side fremhævet: „*Hvorledes det navnlig var Mildheden og Kærligheden, der særprægede denne stille Mand i hans stille Ger-ning*“. (Fyens Avis den 18/9-1891)

Børn: (Af 1. ægteskab) 1. Johannes Vilstrup, født 1857. Gift med Julie Nielsen og efter hendes død med Frida Pedersen. Bosat i Demstrup. 2. Hans Nicolaj Vilstrup, født 1859. 3. Henrik Stampe Vilstrup, født 1861 og gift med Ragna Christensen. Bosat i Kjellerup. 4. Chr. Julius Bølling Vilstrup, født 1866 i Resen. Gift med Louise Kruse og efter hendes død med Thora Kruse. Bosat i Glostrup. 5. Holger Kaas Vilstrup, født 1871 i Resen. Gift med Asta Sofie Vilstrup og efter hendes død med Karen Margrethe Feilberg Jørgensen. Bosat i Haderslev. 6. Julie Vilstrup, født 1872 i Resen og gift med Henrik Stæhr. 7. Thøger Løvenbalk Vilstrup, født 1873 i Resen. Gift med Laura Tørsleff og senere med Elsa Marie Tørnberg. Bosat i København. 8. Elna Severine Vilstrup, født 1876 i Resen og bosat i Haderslev. Hun har i „Dansk præste- og sognehistorie“, Bind 3, s. 271 givet en fyldig beskrivelse af faderen og hjemmet. 9. Johanne Vilstrup, født 1877 og gift med Frits Møller i Borre. 10. Adamine Frederikke Vilstrup, født 1879 i Resen og gift med kunstmaler Emil Nolde. 11. Carl Chr. Resen Vilstrup, født 1881 i Barløse og gift med Anne Marie Bruun i København.

1865 - 1869: Vilhelm Theodor Kall, født 1832 i Vordingborg og død 1872 på Aarhus Sindsygehospital. Gift med Caroline Henriette Elisabeth Quistgaard, født 1835 i Hersom. Pastor Kall havde før været præst i Bedder-Malling, Haraldsted-Allindemagle og efter kun 4 år i Bølling, måtte han tage sin afsked.

Barn: 1. Johan Chr. Kall, født 1867 og gift med Elise Richardt, en datter af forfatteren Chr. Richardt. J. Chr. Kall var præst, sidst i Nykøbing Falster.

1869 - 1876: Jørgen Chr. Fenger Olrik, født 1834 i Korsør og død 1896 i Kirke Stillinge, men begravet i Ølgod. Gift med Claudine Michaeline Sørensen, født 1843 i Skanderup og død 1887 i Ølgod. Før Pastor Olrik kom til Bølling, havde han været lærer ved Det Kgl. Blindeinstitut, og efter 7 år i Bølling kom han til Ølgod. Sidst var han i Kirke-

Bølling Kirke

Stillinge, men det blev kun til 2 år. Pastor Olrik var „en fremragende personlighed,

Jørgen Chr. Fenger Olrik

som vidste, hvad han ville. Der var noget fyrigt over ham, - det ses i hans små, funkende øjne, - hans blod kom let i kog, og dog var han overvejende så mild, - en typisk luthersk præst. Han forstod at skabe fest i kirken“. (Iflg. Dansk præste- og sognehistorie)

Da han senere flyttede til Ølgod, tog mange fra Skjern den lange vej derom, for at høre ham. Hans hustru var en begavet og åndeligt interesseret personlighed.

Begge var afgjort grundtvigske, varme fædrelandsvenner og forkæmpere for frihed.

Børn: 1. Hanne Elisabeth Olrik, født 1873. Bosat i Aarhus, senere København. 2. Sigurd Olrik, født 1874. Kunstmaler. Gift med Anna Marie Aagaard. 3. Helga Olrik, født 1875 og gift med Karl Georg Mähre i Narvik i Norge. 4. Gudrun Olrik, født 1878 i Ølgod. Kunstvæver. 5. Jørgen Chr. Fenger Olrik, født 1881 i Øl-

god. Arkitekt. 6. Harald Olrik, født 1884 i Ølgod. Maler i København.

1876 - 1882: Frederik Petersen Vincenz Gottlieb, født 1841 i Hvidding og død 1930 i Holte. Gift med Dorthea Marie Fjeldgaard, født 1848 i Thisted og død 1901 i Klinte.

Frederik og Dorthea Gottlieb

Pastor Gottlieb havde først været præst i Øster Linneth og senere i Skast-Hjerpsted i Sønderjylland. Herfra blev han efter ansøgning afskediget i 1874, „idet de politiske Forhold efterhaanden blev mit danske Hjerte mere og mere utaaelige og jeg navnlig som Skoleinspektør umulig kunne være med til at udrydde mit danske Modersmaal.“ (Iflg. Dansk præste- og sognehistorie). Pastor Gottlieb var grundtvigianer og mange søgte til Bølling Kirke. Især fra Skjern kom der mange, da man i denne periode havde en præst, som man ikke var så glad ved. Mindet om Pastor Gottlieb levede i mange år efter hans afrejse. Han var i besiddelse af en pudsig tør humor, og dertil fejlede hans fantasi heller ikke noget. Således fortalte han engang om en drøm, som han havde, mens han var i Bølling. Det drejede sig om Søren Skonning Kruse i Thorbo, som i sine yngre dage havde slukket sin tørst vel rigelig i bræn-

devin. Af den grund kneb det for ham at holde varmen i fingrene, hvorfor han altid gik med et par luffer - også om sommeren. Han havde i mange år en husbestyrerinde, som blev kaldt Mari Skonning. Hun var en lille tyksak med trippende gang, og aldrig sås hun udenfor, uden at hun havde sit strikketøj igang. Pastor Gottlieb havde således en nat en drøm - eller mareridt, hvor han så dette par for sig komme op ad kirkegulvet - Skonning i grøn jakke med blanke knapper og tykke luffer famlende efter Mari Skonnings hånd, som ikke kunne slippe strikkestrømpen. Ved dette syn blev han overvældet af

angst for, hvordan han skulle slippe fra denne vielse uden at falde i latter! Drømmen fulgte ham længe efter, og han ængstedes ofte for, om „synet“ skulle blive til virkelighed. (Gengivet fra Okholms erindringer „Tre slægters liv og mit eget“.) Da Pastor Gottlieb rejste fra Bølling, var han de næste 30 år præst i Klinte-Grindløse på Nordfyn.

Børn: 1. Marie Frederikke Henriette Gottlieb, født 1870 i Skast og bosat i Birkerød. 2. Frederik Ludvig Gottlieb, født 1872. Gift med Borghild Jansson og efter hendes død med Annie Sallenbach. Bosat i Dresden. 3. Aage Gottlieb, født 1875 i Skast og gift med Karen Margrethe Høyrup i Kettinge. 4. Valdemar Gottlieb, født 1879 og gift med Helga Petersen. 5. Ove Fjeldgaard Brorson Gottlieb, født 1879 i Klinte. Bosat i København. 6. Chr. Gottlieb, født 1884 i Klinte og gift med Ellen Elvira Nielsen i Nakskov.

1882 - 1885: Carl Ludvig Martin Scheel, født 1845 i København og død 1909 på Aarhus Sindsygehospital. Gift første gang med Louise Hansen, født 1857 i Vejen og død 1884 i Bølling Præstegaard. Efter hendes død giftede Pastor Scheel sig med Mathilde Jensen, født 1860 i Nykøbing Falster og død 1957. Pastor Scheel havde før været præst i Hammerlundby, og det blev kun til 3 år i Bølling, hvorefter han først var i Aulum og senere i Vivild. Pastor Scheel tilsluttede sig Indre Mission og mange fra Skjern søgte Bølling Kirke. *„Han var ikke den store taler eller de store ords mand. Hans vidnesbyrd var jævnt og vederhæftigt, men han sagde sin mening uden personsanseelse. Navnlig huskede man hans smukke messe“.* (Iflg. Dansk præste- og sognehistorie). Medens Pastor Scheel var i Bølling, mistede han både sin hustru og en datter. I et senere ægteskab fik han en søn, Johannes Scheel, men han blev syg og måtte indlægges på sindsygehospital. Selv mistede Pastor Scheel forholdsvis tidlig det meste af hørelsen, så det blev meget vanskeligt at føre en samtale med ham. Desuden måtte han lade en fod amputere, og senere blev han også ramt af en hjernelammelse, som berøvede ham hukommelsen. Herefter måtte han lade sig indlægge på Aarhus Sindsygehospital, hvor han døde.

1886 - 1890: Jens Peter Agger, født 1856 i Hodsager og død 1926. Gift med Hansine Marie Kristensen, født 1863 på Ask Højskole, hvor hendes far var forstander. Da Pastor Scheel rejste fra Bølling, kunne man ikke få en anden præst med det samme, så der gik næsten et år, før Pastor Agger kom hertil. I den mellemliggende tid blev embedet passet af Pastor Moe i Skjern. Pastor Agger var læreruddannet og havde undervist på Ask Højskole inden han kom til Bølling. Senere var han præst i Hygum-Houe, Bodilsker-Neksø og sidst i Nr. Nissum. Pastor Agger mindes som *„en stout og kraftfuld personlighed. Han førte klar luthersk tale, åndelig sund og nøgtern, med et varmt og ydmygt hjerte, myndig og vel belæst, godt støttet af sin hustru“.* (Iflg. Dansk præste- og sognehistorie). Pastor Agger forestod selv driften af Præstegaarden, hvilket han klarede rigtig flot.

Børn: 1. Mariane Agger, født 1890 i Hygum og gift med Frede Bjerre i Odense. 2. Stephan Agger, født 1893 i Hygum og gift med Valborg Johansen i Skive. 3. Hans Chr. Agger, født 1894 i Hygum og gift med Esther Michelsen i Hals ved Aalborg. 4. Mads Agger, født 1896 i Hygum og bosat i København. 5.

Bølling Kirke

Chr. Peter Agger, født 1898 i Hygum og gift med Annelie Stier i Halsted ved Nakskov. 6. Augusta Marie Agger, født 1899 i Hygum og bosat i Herning. 7. Bodil Johanne Hedevig Agger, født 1900 i Bodilsker og gift med Valdemar Axbroe i København. 8. Eva Cæcilie Agger, født 1902 i Bodilsker og bosat i København. 9. Inger Kirstine Sofie Agger, født 1908 og gift med Ejnar Chr. Pedersen i Skjern.

1890 - 1896: Karl Gunnar Brandt, født 1864 i Rønnebæk ved Næstved og død 1943. Gift med Augusta Neukirch, født 1865 i Faaborg og død 1897 i Ebeltoft, og efter hendes død med Elisa Unmack, født 1868 i København og død 1911 i Rønnebæk. Tredje gang giftede han sig med Christine Øllgaard fra Borre. Pastor Brandt havde før været hjælpepræst ved Vartov, hvor faderen var præst. Efter årene i Bølling var han præst i

Bølling gamle Præstegaard ca. 1895. Siddende fra venstre: Pastor Brandt samt to børn, Ellen og Carl. Dorthe Marie og Niels Bendtsen. **Stående bagved:** Sine Jensen i Ll. Kragmose, Fru Brandt, ukendt, ukendt, Chr. Jensen i Ll. Kragmose, ukendt, Morten Bendtsen i Ll. Sudergaard, ukendt, ukendt, Kirsten Vestergaard Sørensen i Ll. Sudergaard, ukendt, Anna Magdalene Andersen, der senere blev gift med Hans Bendtsen i Thorbo Hun har sikkert Pastor Brandts datter, Inger på armen, ukendt.

Ebeltoft-Draaby og sidst i sit fødesogn Rønnebæk-Olstrup. Pastor Brandt „var grundtvigsk, men der var noget tungt, noget forbeholdent i hans sind. Han kunne være ret kritisk over for mennesker, og hvad der rørte sig i tiden, men hans humor kunne virke neutraliserende på al denne kritik. Han stillede store krav om redelighed, og bag hans noget barske ydre lå et følsomt, bevæget sind. I sin forkyndelse var han præget af sin fader.” (Iflg. Dansk præste- og sognehistorie).

Børn: 1. Ellen Brandt, født 1891 og gift Roskov. 2. Carl Joachim Brandt, født 1893. 3. Inger Louise Brandt, født 1894 og gift Holst. 4. Agnethe Brandt, gift med Dommer Karstensen i Aalborg. 5. Gunhild Brandt, født 1902 i Ebeltoft. Bosat i Odense. 6. Svend Unmack Brandt, født 1900 i Ebeltoft og gift med Karen Margrethe Andersen fra København. Først sognepræst i Lyhne-Kvong og senere valgmenighedspræst i Balle. 7. Egild Brandt, bosat i Brønshøj.

1896 - 1910: Thorkild Johannes Andersen, født 1866 i Aabenraa og død 1935. Pastor Andersen havde først været lærer i København, men blev senere præst. Da han rejste fra Bølling, fik han embede i Sørbymagle-Kirkerup. Pastor Andersen „var grundtvigsk, men de grundtvigske i Bølling forstod ham ikke og støttede ham ikke. Han blev såret derved og trak sig ind i sig selv.“ (Iflg. Dansk præste- og sognehistorie). I mange år havde Pastor Andersen en husbestyrerinde ved navn Frk. Lohse.

Thorkild J. Andersen

1910 - 1935: Anders Peder Christoffersen, født 1870 i Kimmerslev ved Køge og død 1952 i Aarhus. Gift med Mariane Kristine Marie Thomsen og efter hendes død med Ellen Cathinka Pedersen, født 1887 i Vodskov og død 1961 i Aarhus.

„Pastor Christoffersen havde oprindeligt tænkt sig at blive lærer, men tog teologisk embedseksamen 33 år gammel og blev præst. Hans interesse for skole og undervisning blev livsvarig. Som formand for skolekommissionen var det hans glæde at „låne“ katederet og samtale med børnene, og i konfirmandstuen kom hans særlige pædagogiske evner til deres ret. Konfirmanderne fra alle disse år husker hans omfattende og grundige undervisning.

Personligt var han i alle retninger en retlinet mand, forsigtig og omsorgsfuld af væsen, både over for mennesker og dyr. Mange historier fortælles om hans forsigtige kørsel med to hvide heste for charabancen. Han holdt gerne stille ved siden af vejen for at

Bølling Præstegaard 1914. Fra venstre: Forpagter Peder Ganer og hans kone Kirstine og sønnen Thomas. **Siddende:** Ellen og A.P. Christoffersen med datteren Ketty. Bagved står hans datter Ellen fra første ægteskab. De to små piger er Peder Ganers døtre Mary og Magda. Af de to store piger er hende til venstre Gertrud Knudsen, mens den anden er ukendt. Gertruds mor, Ane Knudsen står yders til højre. Hun var fast hjælp i præstegården, men boede ellers Kildevej 5.

Bølling Kirke

lade modgående færdsel komme forbi, en forsigtighedsregel han også overholdt, da han fik bil. Trods stærkt svigtende kirkegang holdt Pastor Christoffersen meget af sine sogne, hvilket bl.a. viste sig ved, at han 17 år efter sin afsked blev begravet i Bølling, hvor beboerne satte et smukt minde på hans grav.“ (Iflg. Dansk præste- og sognehistorie).

Det var i Pastor Christoffersens tid, at der blev bygget ny præstebolig. I efteråret 1919 flyttede familien ind i den nye præstegård, som var en sund, rummelig og dejlig bolig, men meget upraktisk indrettet. Det viste sig, ifølge Pastor Christoffersens datter Ketty, at kakkelovnene slet ikke kunne klare opvarmningen, så nogle år senere blev der indlagt centralvarme. I starten drev Pastor Christoffersen selv det lille landbrug, som hørte til den nye præstegård. Her holdt han 4-5 køer, nogle svin, en lille flok høns og to heste. Til hjælp havde Pastor Christoffersen en karl, men da det ikke kunne betale sig, blev landbruget nedlagt og jorden lejet ud.

Børn: 1. Ellen Christoffersen, gift med Petjer Bjørnson i Reykjavik på Island. 2. Ketty Alvilda Christoffersen, født 1912 og bosat i Hadsund. 3. Gerda Christoffersen, født 1914 og bosat i Hadsund. 4. Esther Emilie Christoffersen, født 1916, men døde året efter at familien var flyttet til Aarhus. 5. Dinna Christoffersen, født 1919 og bosat i Aarhus. 6. Gudrun Christoffersen, født 1923 og bosat i Aarhus.

1935 - 1944: Hans Anders Nissen, født 1909 i Dybbøl og død 1966. Gift med Helene Marie Schmidt, født 1909 i Rødding. I 1944 flyttede Pastor Nissen til Fredericia, hvor han var residerende kapellan og senere sognepræst indtil 1962.

Børn: 1. Hans Jørn Nissen, født 1938. 2. Poul Erik Nissen, født 1941

1944 - 1962: Chr. Siersbæk, født 1912 i Andst og gift med Maria Kirstine Fallesen Albrechtsen, født 1918 i Gesten. Pastor Siersbæk var først præst i Fredericia, og efter Bølling-tiden fik han embede i Bevtoft, hvor han var, til han gik på pension. Herefter bosatte familien sig ved Rødding.

Christian og Maria Siersbæk

Børn: 1. Lone Dorthea Siersbæk, født 1942 i Fredericia og gift med Jens Jacob Børsting fra Stauning. Bosat i Oddesund. 2. Anton Falle Siersbæk, født 1944 i Fredericia og bosat i Tilst. 3. Holger Siersbæk, født 1948 og bosat i Esbjerg. 4. Karen Siersbæk, født 1950 og bosat i Tranebjerg på Samsø. 5. Anna Siersbæk, født 1951 og gift med Hermann Wilkens i

Snebjerg. 6. Mariane Siersbæk, født 1953 og gift med Nikolaj Engel Jensen i Aalborg. 7. Ruth Siersbæk, født 1959 og gift med Bjarne Jensen i Nørresundby.

1962 - 1979: Johannes Jensen Andersen, født 1912 Jannerup i Thy og død 1979 i Tarm. Gift med Karoline Knakkegaard Jespersen, født 1911 i Jannerup og død 1990 i Bølling. Pastor Andersen var først præst på Frederiksberg i København, inden han i 1948 fik embede i Tandslet på Als. Her var familien indtil 1962, hvor den kom til Bølling. I 1979 tog Pastor Andersen sin afsked og flyttede til Tarm, men få dage senere døde han plud-

selig. Fru Andersen vendte senere tilbage til Bølling, hvor hun købte hus på Vinkelvej.

Børn: 1. Flemming Andersen, født 1943 i København og gift med Mona Louise Villumsen fra Rolighed. Bosat i Thisted. 2. Mogens Bjørn Andersen, født 1946 i København og gift med Karen Laura Christensen fra Fyrstenborg i Sædding. Bosat i Aalborg. 3. Kirsten Stentoft Andersen, født 1947 i København og gift med Hans Bladt i Stilling ved Skanderborg. 4. Poula Stensgaard Andersen, født 1950 i Tandslet og gift med Claus Nielsen i Lystrup. 5. Lisbeth Stentoft Andersen, født 1953 i Tandslet og gift med Hardy Løbner i Lysabild.

Karoline og Johannes Andersen

1980 - 1996: Hans Hindballe Særkjær er født 1932 i Sdr. Hygum. Gift første gang med Doris Kobbegaard, født 1930 i Aal og død 1979 i Sulsted og anden gang med Anna Sigrid Grimstrup Lodahl, født 1936 i Sædding. Pastor Særkjær blev som ung først uddannet snedker og senere lærer. I nogle år var han missionær i Nigeria, men tog så særuddannelsen til præst og blev i 1972 sognepræst i Sulsted-Ajstrup. I 1980 kom han til Bølling, hvor han i 1988 blev udnævnt til provst for Skjern Provsti. Han er således den første provst, som har haft bopæl i Bølling. Da Pastor Særkjær i 1996 tog sin afsked og flyttede til Skjern, blev han stiftspræst for Ydre Mission i Ribe Stift.

Børn: 1. Øjvind Særkjær, født 1963 i Oksbøl og gift med Ninna i Bækmarksbro. 2. Anne Katrine Særkjær, født 1973 i Sulsted og gift med Henrik Poulsen i Odense.

Anna Sigrid og Hans Særkjær

1996 - Jens Kristian Holmgaard er født 1952 i Struer og gift med Kirsten Dufri Jensen, født 1957 i København. Jens Holmgaard blev uddannet civilingeniør, hvorefter han gav sig til at læse teologi. Efter endt eksamen blev han i 1983 sognepræst for Stoholm, Feldingbjerg og Kobberup sogne, men efter en årrække her, sagde han i 1991 stillingen op og blev vikarierende præst i Holstebro-Struer Provsti. Denne stilling havde han indtil 1996, hvor familien flyttede til Bølling.

Børn: 1. Hanne Dufri Holmgaard, født 1981 i København. 2. Bodil Dufri Holmgaard, født 1984 i Kobberup. 3. Marie Dufri Holmgaard, født 1986 i Kobberup. 4. Dorte Dufri Holmgaard, født 1987 i Kobberup.

Kirsten og Jens Holmgaard

Præstegaarden paa Heden

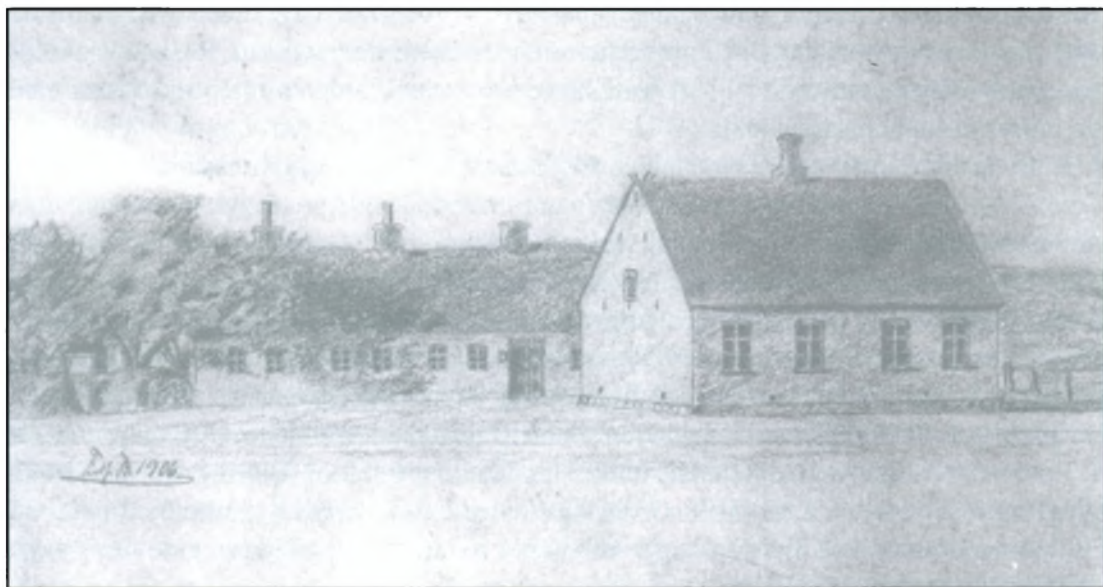
*Heden er stor og gold og øde,
Jorden er mørk ved Lyngens Magt -
Himmelens Fugle faae dog Føde,
Alle Blomsterne deres Dragt.
Tarvelig er den jydske Ager,
Sæden dog lægges i dens Skjød,
Herren dog giver Høst så fager,
Giver til alle Munde Brød.*

*Vesterhavet vi vel kan mærke,
Når det drøner med hule Brag,
Stormene med de Arme stærke
Gribe fat i det lave Tag,
Men under taget bygged sig Rede,
Hedens eensomme Fugl under Sky,
Herrens Vinger sig mildt udbrede
Også for os med hjem og Ly.*

*Tæt ved den mørke Hedes Grændser
Ligger den jydske Præstegaard,
Ikke den Vesterstormen Ændser,
Når dens Hånd imod Ruden slaar;
Tidt omsuset af alle Vinde
Tidt ombølget af Vand og Flod,
Tilflugt gav den altid derinde;
Hjemmets Arne var altid god.*

*Tre vers af Pastor N. P. Hansens digt
om den gamle præstegård*

Bølling Skole tegnet af Frederik Bendtsen i 1906. I baggrunden ses den gamle skolebygning fra 1837 og foran til højre ses den „nye“ fra 1887. Denne bygning er i dag det nuværende stuehus til Dalbygaard, Kildevej 71.

**Hovedskolen
Friskolen
Skolesagen**

Skolen

Skolen

Hovedskolen

Bølling Skole ligger stadig som en præsentabel bygning i landsbyens udkant. Skolen blev bygget i 1909 og afløste den gamle „stråtækte skole“, som var almindelig før 1900-tallet. Skolen giver erindringer om mange gode og sandsynligvis også mindre gode oplevelser - sådan, som virkeligheden nu engang former sig.

Bølling skole har gennem årene været samlingssted for sognet, og dens beståen var da også af stor betydning for Bøllingboerne; men størrelsen kunne ikke følge nye skoleloves krav, skønt man de sidste 10 år af skolens levetid gjorde en ihærdig indsats med udvidelse til fire-klasses skole.

Bølling skole har siden nedlæggelsen i 1971 været anvendt til privat beboelse.

Skolestart i Bølling

Ved reformationens indførelse i 1536 fik kongen del i meget af Kirkens gods, men dermed også del i pligten til at gøre noget for skolevæsenet. Pligten blev udmøntet i et påbud om at oprette skoler i alle små købsteder, så børnene kunne få undervisning i de elementære fag: kristendomskundskab, læsning, skrivning og regning. Påbudet blev i begyndelsen ikke udstrakt til at gælde de vidtstrakte landområder, idet man mente, at det var en umulig opgave. I stedet rettede landets biskper en opfordring til forældrene om at indrette deres hjem til skole. Ordet skole er græsk og betyder „hvile fra arbejdet“. Forældrene burde altså af og til lægge arbejdet i mark, stald og lade til side for at tage sig af børnenes åndelige behov.

Fra biskop Peder Paladius' visitatsbog ved vi, at det ikke gik lige let alle vegne i kongeriget. Henstillingen synes dog i stor udstrækning at være blevet fulgt i Vestjylland, hvor hoveriet ikke var så trykkende. Mange steder blev der således etableret en hjemmeundervisning ved forældres, en omgangslærers eller en oplyst bondes hjælp.

Undervisningen indskrænkedes til at foregå i vintermånederne: november, december, januar og februar. I den øvrige del af året måtte børnene hjælpe forældrene med landbruget.

Det eneste, der forlangtes for at blive omgangslærer eller skoleholder, var, at man kunne læse og var velbevandret i Katekismen. Foruden omgangslærerne og skoleholderne var der også degnene, som var kirkens tjenere og ansat af biskoppen. De var først og fremmest kirkesangere og havde ikke meget med lærergerningen at gøre, men skulle dog give sognets ungdom lidt undervisning i kristendomskundskab.

Degneskolen i Bølling (1536 - 1734)

Om skoleholderiet i Bølling sogn de første 100 år efter reformationen vides ikke meget, men det har sikkert ikke været let at få begyndt i det fattige hedesogn. I kirkeregnskabet fra 1643 næves for første gang en degn i Bølling, Michel Bjergby.

Siden nævnes: 1682 og 83 Peder Degn. I 1705 Niels Graversen, som boede i Sædding. Han døde i 1719, men havde i sine sidste leveår sikkert ikke virket i embedet, idet Hans Paludan benævnes som degn i årene 1715 og 1716 og Christoffer Dorschæus i 1717 og 1719. Mouritz Nyemann var degn fra 1720-26. Jens Christensen Vinding var degn fra 1726-34 og af en restanceliste til Lundenæs fremgår det, at han boede i Kyhe.

Vækkelsen skaber forbedringer (1734 - 1837)

Den pietistiske vækkelse i Danmark kom til at betyde et stort løft på skoleområdet. I 1721 oprettede Frederik den IV på kron- og ryttergodserne sine 240 rytterskoler, og sønnen, Christian den VI gik videre i faderens fodspor og påbød i 1739, at der skulle oprettes skoler i alle sogne. Opgaven blev overdraget de øverste i sognene, og præsterne fik pligt til at indberette til Kancelliet om tilstandene i sognene.

I Bølling sogn blev det Kirkens ejer, forvalter Daniel Rasch på Lundenæs, der som største lodsejer i Bølling indrettede skole i Kyhe - et fæsteboel under Lundenæs. Der blev sat et fag til huset, og rummet blev forsynet med borde og skamler, og degnen Mikkel Falk virkede her i næsten 50 år fra 1734 - 1782. Sønnen, Hans Falk overtog ved faderens død både degneembedet og fæstebolet. Han var ved overtagelsen kun 20 år; men han var en dygtig og ansvarsbevidst ung mand. Hans store interesse var landbruget, som han forbedrede meget. Som medhjælper havde han en tjenestekarl, der var skoleholder om vinteren. Hans Falk, der havde ansvaret for undervisningen, nøjedes dog med af og til at overvære en time, hvorefter han dybt sukkende forlod skolestuen. Landbruget var hans hovedinteresse, og i 1801 forpagtede han præstegården.

I 1817 byggede han nyt stuehus, så på det tidspunkt har skolen fået nye rammer, hvilket sikkert også har været tiltrængt efter 74 år. Hans Falk blev omtalt i årsberetningen fra Det Kongelige Landhusholdningsselskab i 1830 med ordene:

Med hæder nævnes landmand og skoleholder Hans Falk, Bølling ved Ringkøbing for sin indsats ved forbedring af sin jord, forøgelse af sit dyrehold og nyt stuehus.

Hans Falk var den sidste degn for begge sogne. Han døde i november 1837, 75 år gammel og havde da været degn i 55 år. Far og søn, Mikkel og Hans Falk havde således haft degneembedet i Bølling i 103 år og dermed også haft ansvaret for flere generationers skolegang.

Ud over forbedring af rammerne for skolen, skete der indholdsmæssigt ikke de store forandringer i Hans Falks tid. Han var vellidt og god til at stifte fred i sognet. Rimeligvis blev skoleholderen udskiftet nogle gange i hans tid. I følge Viggo Bendtsens bog flyttede to af skoleholderne til henholdsvis Vejleegnen og Sdr. Lem, hvor de fortsatte i skolens tjeneste.

Skoleloven af 1814

På landsplan var nye idéer og lovinitiativer på vej. I 1789 nedsattes *Den store Skolekommission*, hvis resultat blev skoleloven af 1814 med en tilhørende læreruddannelseslov. Præsterne havde hidtil gjort meget for at uddanne lærerne; men forholdene taget i betragtning var det en vanskelig sag.

Da det stod ret sløjt til med lærernes kunnen og pædagogiske indsigt, udsendte Kancelliet allerede i 1810 en forordning om et tre måneders kursus til de fungerende skoleholdere. Det blev præsternes opgave at planlægge disse kurser. Her på egnen skete det ved oprettelse af Præstegaardsseminariet i Borris.

Da skoleloven af 1814 gennemførtes, blev der undervisningspligt i Danmark for alle børn i alderen 7-14 år. Når staten påbød noget sådant, måtte den også sørge for, at det tilstrækkelige antal skoler blev bragt til veje, hvorfor der blev iværksat skolebyggerier landet over. Hvert lille sted fik efterhånden sin skole eller skolestue. Ofte var skolerne

simple stråttækte huse med to klasser.

Med flere skoler blev der også brug for et større antal lærere, og der oprettedes efterhånden flere seminarier. Degneembederne blev nedlagt, og degnens afløser var lærer og kirkesanger. Der gik dog mange år, inden den nye lovs målsætninger kunne opfyldes med hensyn til at få seminarieuddannede lærere. Især kneb det i de vestjyske kommuner med deres mange forskoler. Disse blev som oftest betjent af ukvalificerede folk. Der var i de fleste tilfælde kun tale om ansættelse i vinterperioden. Sommerskolen, der næsten indskrænkedes til undervisning af de tre yngste årgange, blev varetaget af hovedskolens lærer.

Den vestjyske skoleordning

Modstanden mod den nye skolelov, som krævede skolegang hele året, var stor i Vestjylland. Man var utilfreds med, at man ikke som hidtil kunne holde børnene hjemme om sommeren, hvorfor loven ikke blev efterlevet - man beholdt simpelthen børnene hjemme! De vestjyske bønders talsmand for en særordning, var den selvlærde bonde Ole Kirk, Stadil. Han talte bøndernes sag på stænderforsamlingen i Viborg. I 1836 foreslog han, at børnene fik fri hele sommeren, men så til gengæld fik hverdagsskolegang om vinteren. Efter dette forslag blev en ordning for Vestjylland fastsat. En tillem্পning var allerede stillet i udsigt i 1814 og 1818. I 1855 blev en vestjysk skoleordning helt lovlig. Hovedsagen blev det årligt anordnede timetal.

Af provsternes indberetninger om skolevæsenet fremgår det, at børnenes kunnen ingenlunde lå under landets gennemsnit. Mange provster, som var kommet østfra med en skeptisk indstilling over for den selvlavede ordning, fik efterhånden et positivt syn på særordningen. De så et pulserende liv udfolde sig i hjem og skole. Det hed i sidste halvdel af forrige århundrede i en lovprisning af den vestjyske ordning:

„Det økonomiske og praktiske hensyn spiller en rolle, men er afgjort ikke mere hovedsagen, når vi holder på den vestjyske skoleordning. Det er først og fremmest hensynet til børnenes egen legemlige og åndelige sundhed. Altså sommerfriheden skaber hos børnene et sådant overskud af friskhed, at de ved vinterens begyndelse møder med „glubende appetit“, og når de så med lyse sind og ubrugte kræfter går løs på tingene, kan de snart indhente dem, der året rundt sidder på skolebænk. Men når aprilsolen skinner, får de uro og udve i kroppen for at komme ud i naturens nyfødte herlighed, derfor skal skolen rette sig efter naturens egen sunde undervisning.“

Den vestjyske vinterskole kaldte i vid udstrækning på forældrenes medvirken og ansvar og sidestillede håndens og åndens virke.

Ny skole med seminarieuddannede lærere i Bølling

Den lokale ledelse af skolevæsenet blev i 1814 lagt i hænderne på en skolekommission, hvori præsten var selvskreven som formand. Sognerådet bestyrede kommunens skolevæsen og havde indstillingsret vedrørende embederne. I Bølling gennemførtes en mærkbar ændring i skolens liv ved Hans Falks død i november 1837. Nu skulle de lokale myndigheder træde i funktion. Efter næsten 200 år (1643-1837) med fælles degne blev der oprettet selvstændige embeder i Bølling og Sædding sogne. Skolen i Bølling flyttede fra Kyhe til den nyindkøbte ejendom, Gammelmarkhus (Kildevej 71). Den lå om-

trent midt i sognet og havde et jordtilliggende på 13-14 tønder land, hvoraf det halve var hede og mose. Her blev husets østre ende indrettet til skolestue, og den øvrige del var lærerbolig. Læreren skulle fortsat være landmand og opretholde en del af lønnen derved. Begyndelsesårslønnen omkring år 1900 var 685 kroner. Herfra skulle trækkes 457 kroner, som udgjorde værdien af jordlod, høstoffer og eventuelle biindtægter. Restpengelønnen blev således på 278 kroner plus kirkesangerløn på 100 kroner. Kendskab til landbrug var altså en fordel.

I 1838 ansatte man de første seminarieuddannede lærere i hvert sogn. I Bølling medførte det en ændring fra det vante. Efter en periode på 103 år med to degne fulgte nu en periode på 35 år med 4 lærere:

Obbekjær: 1837-1842, Nissen: 1842-1850, Fejlberg: 1850-1852 og Chr. Fjord: 1852-1872.

Som det ses blev det dog til 20 år for lærer Chr. Fjord ved Bølling skole. For ham var dansk en vigtig sag, hvorimod regning ikke var hans stærke side. Ifølge Peder Bendtsen, en bror til Viggo Bendtsen, kunne han ikke klare regnebogen længere end til brøkregning. Han sagde til børnene: „*I tror, at I kan svinge jer til himlen med al den hovedregning. Nej, hold jer til god boglæsning i stedet for.*”

Det kneb Chr. Fjord at styre de store drenge, hvorfor de blev sendt ned til Bøllinglide, hvor ejeren, den kendte handelsmand Jens Chr. Eriksen Karstoft, holdt huslærer. I 1866 var Niels Bendtsen huslærer.

Fra 1869 blev Niels Bendtsen knyttet til Bølling Skole som vikar for Chr. Fjord, der p.g.a. tiltagende svækkelse blev pålagt at holde en eksamineret hjælperlærer. Også i Kirken blev Chr. Fjord vikarieret allerede fra 1865, af broderen til Niels Bendtsen. I 1872 blev Niels Bendtsen ansat ved Bølling Skole. I følge embedsbogen fra 1901 under personalia anfører Niels Bendtsen om sig selv: „*Den nu fungerende lærer, Niels Bendtsen, født d. 19 marts 1838 i Fæster-Kirkegaard, Fæster sogn, dimitteret fra Blaagaards seminarium 1862, blev, efter at have været substitut for afdøde lærer Chr. Fjord, af hans højærværdighed og biskop Balslev i Ribe, d. 9. april 1872 udnævnt til at være skolelærer og kirkesanger i Bølling.*”

Niels Bendtsen var på det tidspunkt 34 år. Han var opvokset ved landbruget, så det var ikke fremmed for ham også at overtage driften af ejendommen, der hørte til skolen. I 1890 havde han opdyrket og merglet den sidste del af jorden og øget koholdet fra 2 til 4. I 1900 bortforpagtede han i en alder af 62 år jorden til gartner Hans Bendtsen. I 13 år var Niels Bendtsen kirkesanger i begge sogne.

Tilbygninger

Skønt en stor grad af selvbestemmelse hos sognerådet, havde skolens rammer dog ministeriets bevågenhed. I 1858, 20 år efter købet af den nye skole i Gammelmarkhus, blev sognerådet pålagt at sørge for en ordentlig skolestue i Bølling. Allerede i 1856 blev den nordre fløj revet ned, og der blev bygget 6 fag „på stade“ med den vestre fløj. Nybygningen blev indrettet til høg og kornlade samt tørvehus. I 1858 var der ligeledes blevet lagt nyt gulv i skolestuen, men ministeriet var ikke tilfreds med disse forbedringer. Ministeriet efterkom ikke en ansøgning om henstand med udvidelse af Bølling skole, så i 1859 måtte man gå i gang. Th. Rosborg fik overdraget opgaven, og nogle af

Skolen

sognets beboere fik overdraget hjemkørsel af tømmer og 200 halvbrændte sten samt et læs tækkelyng.

Da Niels Bendtsen var blevet ansat i 1872 fremkom han med ønsker om forbedringer. Et nyt kort og nye borde var tiltrængt. Pastor Olrik ønskede også et eksemplar af H.C. Andersens eventyr. Med hensyn til det sidste ville sognerådet dog se tiden an og gøre sig bekendt med bogens indhold og dens egnethed til undervisning.

Niels Bendtsen var ved sin ansættelse ungkarl. I 1873 blev han gift med Dorthe Marie Madsen fra FASTER. I 1872 havde han fremsat ønske om, at der blev indrettet et pigekammer og bygget mindst 5 fag til laden. Sognerådet havde dog udsat sagen. I 1874 fremsatte Niels Bendtsen ønske om en udvidelse af sovekammeret ved en tilbygning. Sognerådet anså det for en dårlig løsning og ville kun give sin accept, hvis Niels Bendtsen ville afgive erklæring på, at han ikke sidenhen ville forlange forandring, tilbygning eller udvidelse af stuehuset. Niels Bendtsens reaktion herpå er ikke gengivet, men to år senere blev der bygget fem fag til skolen.

Niels og Dorthe Marie fik fem børn. Viggo og Peder blev lærere og Frederik bibliotekar. Datteren Kirsten blev gift med landmand Viggo Jakobsen i Velling og datteren, Johanne med købmand Hans Lunde i Bølling.

Friskole

I 1879 var elevtallet ca. 55, og pladsen var for trang. Provst Vilstrup i Borris, der var skoledirektionsmedlem, anmodede i februar sognerådet om at sørge for en udvidelse af skolestuen efter lov af 8. marts 1856. Sognerådet havde nu helt andre planer. De ville løse pladsproblemet ved at oprette en pogeskole og ønskede derfor at udsætte sagen. Tre medlemmer af sognerådet Mads Rolighed, Christen Nygaard og Hans Bjergbo havde fået til opgave at opmåle skolestuen og søge oplysninger om tilgangen af skolesøgende børn i den nærmeste fremtid samt forhøre sig om udgifterne, hvis man bestemte sig for en pogeskole. Ved sognerådsmødet i marts vedtog man at sende et andragende til ministeriet om tilladelse til at oprette en pogeskole i Bølling.

Denne ansøgning skulle imidlertid have både skolekommissionens og skoledirektionens påtegning. Den 1. juli forelå en skrivelse fra direktionen med tilkendegivelse af, at sognerådets ansøgning til ministeriet om oprettelse af en pogeskole i Bølling ikke kunne bevilges tillige med en anmodning til sognerådet om snarest muligt at fremkomme med tegning og overslag til en udvidelse af skolestuen i Bølling.

Af sognerådets forhandlingsprotokol fremgår, at der blandt beboerne i Bølling herskede en del uvilje imod at bygge en ny skolestue, da man mente, at der allerede var bekostet ikke ubetydelige beløb på den gamle skole. Et forhold, som også øgede uviljen imod skoleudvidelsen, var, at Provst Vilstrup havde talt med Niels Bendtsen om byggeplanerne. Niels Bendtsen havde derefter sendt provsten en skitse af skolen, sådan som han kunne ønske den i tilfælde af, at der skulle bygges. Derover blev der megen harme i sognet - navnlig var de mænd forbitrede, som havde siddet i sognerådet, da Niels Bendtsen søgte embedet. De påstod, at han dengang havde lovet, at han ikke sidenhen skulle forlange nye skolebygninger, hvis han fik embedet. Utilfredsheden ulmede og førte til, at der blev oprettet en friskole for børnene i kredsen af utilfredse forældre.

Kredsen lod deres børn udmelde af skolen. I et brev af 18. juli til skoledirektionen fra Bølling-Sædding sogneråd oplystes navnene på fædrene til de 18 børn, der blev udmeldt af hovedskolen. Det var følgende:

<i>Svend Nielsen, Høj</i>	<i>2 børn</i>
<i>Poul Jessen, Østerby</i>	<i>2 børn</i>
<i>Chr. Andersen, Østerby</i>	<i>1 barn</i>
<i>Houle Eskildsen, Nørlund</i>	<i>2 børn</i>
<i>Jens Brink, Lisenborg</i>	<i>1 barn</i>
<i>Jesper Nørgaard</i>	<i>4 børn</i>
<i>Jens Jepsen, Hvirvelgaard</i>	<i>2 børn</i>
<i>Niels Lauridsen, Vestervig</i>	<i>1 barn</i>
<i>Mads Rolighed</i>	<i>1 barn</i>
<i>Chr. Vandborg</i>	<i>1 barn</i>
<i>Aft. mand Niels Andersen, Lisenborg</i>	<i>1 plejebarn</i>
	<i>18 børn i alt</i>

Herefter var der 37 børn tilbage i hovedskolen. Det blev ikke oplyst, hvor friskolen havde til huse; men Laurids Vig, Vestervig har fortalt, at han en tid gik i skole i St. Kragmose og en tid i Lisenborg. Alt tyder på, at det var på de to gårde, man havde lejet sig ind. Oplysninger om lærerne ved friskolen har man fundet i folketællingslisten fra 1880. Den viser, at der dette år opholdt sig en friskolelærer Lucas Poulsen i Nørlund hos Houle Eskildsen. I 1882 boede friskolelærer Laurits Alfred Rudolf Gravesen i Ll. Boel. Familien flyttede til Vallekilde i 1884.

En ting er at begynde en friskole - noget andet er at holde den i gang. Friskolen søgte hvert år om tilskud. I friskolens første år 1880 indsamlede man efter sognerådets anbefaling bidrag hos sognets beboere. Året efter blev man efter ansøgning understøttet med 100 kroner og ligeledes med det samme beløb i 1882 og 83. Med bidraget i 1883 fulgte en bemærkning fra amtsrådet om, at der kun kunne ydes hjælp i fremtiden, hvis der blev antaget en dygtigere lærer - vel en seminarieuddannet. I 1884 søgte friskolen for sidste gang tilskud, hvilket muligvis tilkendegiver, at skolen blev nedlagt p.g.a. lærerens afsked.

Een skole i nyt skolehus

Så var Bøllingbørnene atter samlet i hovedskolen, og Niels Bendtsen fik hjælp af Mariane Madsen fra 1884-87. Hvordan man klarede det med et klasselokale melder historien intet om, men problemet løstes i hvert fald i 1887 med bygning af et helt nyt skolehus. I en skrivelse fra skoledirektionen af 28. feb. 1887 pålægges sognerådet i den kommende sommer at udvide Bølling skole og i den henseende fremkomme med tegning og overslag dertil. Sognerådet var stadig mest stemt for en pøgeskole, men var klar over, at der ikke kunne lejes et lokale, som direktionen kunne acceptere. Derfor besluttede man sig til at bygge et skolehus syd for den daværende skole. I den nye bygning indrettedes to gode skolestuer, så fra den tid blev der gode forhold til yngste klassens tre årgange. Også vinterlærere var der mulighed for. I listen over vinterlærerinder ses en ubrudt række til 1902.

Skolen

I 1900 anskaffedes en embedsbog, hvori skolens undervisningsplan efter den vestjyske skoleordning blev indført.

Om vinteren: 815 timer for hver klasse i tiden 15. oktober til 15. april med 6 daglige timer i ugens 6 dage. Nedsat tid til 5 timer i december måned p.g.a. korte og ofte mørke dage og af hensyn til nogle børns lange skolevej.

Om sommeren: 16. april til 14. oktober. For ældste klasse mandagsskolegang 19 gange 5 timer. For yngste klasse tirsdag og onsdag 38 gange 5 timer 195 skoledage pr. år.

Fagplanen:

	Vinter	Sommer	
	<i>Begge klasser:</i>	<i>Ældste:</i>	<i>Yngste.</i>
Religion	6 timer	1 time	2 timer
Dansk	15 timer	2 timer	4 timer
Regning	5 timer	1 time	2 timer
Historie, Geografi og Anskuelsesundervisning	6 timer	0 timer	0 timer
Sang	2 timer	1 time	2 timer
Gymnastik og håndarbejde	2 timer	0 timer	0 timer
Ugentlige timer	36 timer	5 timer	10 timer

Det ønskede mål i hvert fag er anført i embedsbogen. Desuden oplyses det, at der ingen gymnastiksal forefindes. Vinterlæreren havde yngste klasse samt alle piger til 1 times gymnastik og 1 times håndarbejde, mens læreren havde drengene til gymnastik.

Frikvartererne var i vinterhalvåret 10 minutter. Middagspausen var på 1 time. I sommerhalvåret havde børnene dagligt kun 2 frikvarterer på 15 minutter. Der blev afholdt eksamen for begge klasser i første halvdel af april. Sommerferien lå i juli og august.

Den vestjyske ordning med megen skolegang om vinteren gjorde, at der var brug for vinterlærere. Efter Hardsyssels degnehistorie oplyses følgende navne på vinterlærere ved Bølling skole:

<i>Mariane Madsen</i>	<i>1884-87</i>	<i>Katrine Christensen</i>	<i>1896-02</i>
<i>Mette Pedersen</i>	<i>1887-88</i>	<i>Kirstine Jensen (Ibsen)</i>	<i>1906-14</i>
<i>Marie Thomsen</i>	<i>1888-90</i>	<i>Marie Larsen</i>	<i>1914-16</i>
<i>Birgitte Dinesen</i>	<i>1890-91</i>	<i>Methea Østergaard</i>	<i>1916-23</i>
<i>Jensine Christine Jensen</i>	<i>1891-92</i>	<i>Ingrid Beyer</i>	<i>1923-25</i>
<i>Bodil Katrine Jessen</i>	<i>1892-93</i>	<i>Margrethe Sørensen</i>	<i>1925-28</i>
<i>Christine Pedersen</i>	<i>1893-94</i>	<i>Astrid Borup</i>	<i>1928-30</i>
<i>Karen Søndergaard</i>	<i>1894-95</i>	<i>Ellen Vigstrup Jensen</i>	<i>1930-31</i>
<i>Jensine Jensen</i>	<i>1895-96</i>	<i>Karen Krogsgaard</i>	<i>1935-45</i>

Den sidste i rækken af vinterlærere var Karen Krogsgaard, som var lærerdatter fra Vostrup og dimitteret fra Hoven i 1921. Hun var søster til Bøllings mejeribestyrer L. Krogsgaard. Karen Krogsgaard var ejer og bestyrer af Skavenhus og lærer i Bølling om vinteren. I krigsårene gik årets udflugt ikke over større afstande, så eleverne fik en cykeltur til Skavenhus.

Det var nok mest en badetur med overnatning. Ikke uden anstrengelser var turen ad grusveje og på dårlige dæk, men på trods heraf sikkert en oplevelse mange mindes med glæde.

Den 1. februar 1907 modtog sognerådet en skrivelse fra provsten, hvori han meddelte, at biskoppen havde kaldet Viggo Bendtsen til skolelærer og kirkesanger i Bølling fra 1. februar 1907 at regne.

I embedsbogen har Viggo Bendtsen indført sine data: *Viggo Bendtsen født den 13. maj 1876 i Bølling skole. Dimitteret 1902 fra Jelling seminarium. Blev efter at have været hjælpelærer i Bølling skole i 4 år, af hans højærværdighed Hr. biskop Koch udnævnt til at være skolelærer og kirkesanger i Bølling fra den 1/2 -1907.*

Cirka 1½ år efter Viggo Bendtsens ansættelse kom der i juli 1908 et andragende fra ham om at få opført en ny skole det følgende år. Hans begrundelse var, at beboelsen ikke var tidssvarende og for dårlig at reparere på. Sognerådet var enig i den vurdering, men fandt ikke tidspunktet passende, da der skulle skiftes sogneråd det følgende forår. Man forelagde Viggo Bendtsen forslag om udsættelse til 1910, men han fastholdt sit forlangende, og man enedes om at imødekomme det.

Der blev nedsat et udvalg bestående af Anders Mortensen, Mads Peder Madsen og formanden Thomas Sørensen til at forberede byggeriet. Ved et møde 18. nov. 1908 foreslog udvalget, at der, forudsat amtsrådets tilladelse, skulle købes 1½ tdr. land af Brink mark syd for det i 1905 opførte forsamlingshus. Her ønskede man at placere den nye skole med legeplads. Ligeledes foreslog man at søge skolelodden med bygninger solgt til 1. april 1909, dog med det forbehold at de nye skolelokaler stod færdige den 1. juli. Sognerådet vedtog udvalgets forslag, men blev enige om at forhøre sig hos bestyrelsen for den friskole, som Indre Mission i 1901 havde oprettet i Bølling. Man forhørte sig om, hvorvidt man havde planer om at nedlægge Friskolen. Friskolen svarede tilbage, at man ikke havde planer i den retning, hvorfor sognerådet vedtog at bygge 2 klasseværelser i stedet for 3.

Byggearbejdet blev nu udliciteret. Det laveste tilbud var på 11.750 kr. og blev afgivet af Niels Jessen, Skjern, som fik arbejdet.

Der blev nu nedsat et udvalg, som skulle forestå opførelsen af Bølling skole bestående af Hans Lunde, Laurids Bjerg og Mads P. Madsen. Med amtsrådets og skoledirektionens tilladelse af maj 1909 blev sognerådets forslag og planer gennemført. Den gamle skolelod blev med ministeriets godkendelse solgt for 8.425 kroner, og køberen Iver Chr. Christensen Holk af Skjern overtog ejendommen den 15. april 1909.

Den 20. september 1909 blev den ny skole indviet. Provst Boeck, Lønborg holdt

Skolen

indvielsestalen. Der må have været feststemning i Bølling, men velsagtens også nogle skår i glæden; for nu stod en dejlig skole med 2 store lyse klasseværelser færdigbygget, men ikke alle sognets børn kunne samles i den.

Festdagen gav anledning til, at der blev foræret den ny skole gaver til udsmykning af

1. række fra venstre: 1. Aage Damgaard, Damgaard 2. Jacob Jacobsen, St. Kastbjerg 3. Mads Holk Lauridsen, Mølgaard i Sædding 4. Chr. Spangsbjerg Søe, Gasdalgaard 5. Holger Lunde, Mejeribyen 6. Johannes Damgaard, Mejeribyen 7. Peder Bendtsen, Thorho 8. Morten Jensen, Ll. Boel 9. Chr. Nissen, Østervig 10. Jesper Kastbjerg Jensen, Rolighed 11. Niels B. Lunde, Mejeribyen 12. Jørgen Madsen, Pedersborg

2. række fra venstre: 1. Karl Vinge, Kjærhus 2. Frandsine Jensen, Rolighed 3. Karen Andreasen, Østerby 4. Susanne Vestergaard, Østerby Hede 5. Anna Knudsen, Kyhe 6. Katrine Jensen, Ll. Kragmose 7. Else Katrine Madsen, Pedersborg 8. Thora Jacobsen, St. Kastbjerg 9. Dagmar Andersen, Damgaard 10. Laurence Jensen, Ll. Kastbjerg 11. Augusta Vinge, Kjærhus (?) 12. Gertrud Knudsen, Mejeribyen 13. Emilie Nielsen, Ny Kastbjerg 14. Emma Holk Lauridsen, Mølgaard

3. række fra venstre: 1. Lærerinde Kirstine Ibsen 2. Alma Vinge, Kjærhus 3. Maren Knudsen, Kyhe 4. Laurence Jensen, Rolighed 5. Kirstine Nielsen, Ny Kastbjerg 6. Laura Graversen, Sædding 7. Karen Hansen Skjærbæk, Mejeribyen 8. Johannes Rærup, Ll. Sudergaard 9. Johanne Lunde, Mejeribyen 10. Emanuel Nielsen, Ny Kastbjerg

4. række fra venstre: (lidt rykket ind) 1. ? 2. Ejner Damgaard, Mejeribyen 3. Kirstine Bendtsen, Kirkehuset 4. Signe Lunde, Mejeribyen 5. Hans Jensen, Ll. Kastbjerg

5. række fra venstre: 1. Niels Pedersen, Flask 2. ? 3. Katrine Andreasen, Østerby 4. Eline Damgaard, Mejeribyen 5. Jenny Gammelgaard, Mejeribyen 6. Thora Simmelsgaard, Østerby 7. Evt. Julius Graversen, Sædding 8. Peder Nielsen, Ny Kastbjerg 9. Hans Chr. Bendtsen, Thorbo 10. Senius Brink, Lisenborg 11. Jørgen Madsen, Pedersborg 12. Knud Damgaard, Damgaard 13. Lærer Viggo Bendtsen.

klasseværelserne. Gårdejer Peder Graversen Sand, St. Kragmose skænkede skolen en del billeder - gengivelser af kunstværker. Chr. Bang: H. A. Brorson. Carl Thomsen: Grundtvig. Harald Jensen: Chr. Kold. G. Bertelsen: Bugten ved Humlebæk og Sundet ved Kronborg. Poul Steffensen: Gåsepigen. Niels Simonsen: Episode af slaget ved Sankelmark den 6. februar 1864. Carl Thomsen: Jesu indtog i Jerusalem. Rafael: Madonna. Skolen havde fra den gamle skole gengivelser af Carl Bloch: Lad de smaa børn komme til mig. Otto Bache: Soldaternes hjemkomst til København 1849.

Disse billeder vil en del elever sikkert erindre fra deres tid i Bølling skole.

Dagen efter blev både skolen og lærerboligen taget i brug. Viggo Bendtsens gamle forældre flyttede med over i den nye lærerbolig. Niels Bendtsen døde den 14. april 1913, 75 år gammel. Hans hustru døde i 1931, 82 år gammel.

Skolen blev nabo til forsamlingshuset. Her fandtes en dejlig sal med ribber og gymnastikredskaber, som skolen fik mulighed for at bruge via et kommunalt lejemål. Det var en gevinst at kunne sætte gymnastik på skemaet om vinteren. Jo, børnene i kommuneskolen havde nu fået gode forhold, og det kunne eleverne i friskolen måske også se. I hvert fald opstod der jævnligt lyst til at genere hinanden på vejen til og fra skole eller i middagspausen. Man forsøgte at forhindre dette ved at give eleverne fri på forskellige tidspunkter.

I maj 1911 kom et andragende til skoledirektionen fra Viggo Bendtsen om et embedslån af skolefonden på 200 kroner til dækning af udgifter ved anlæg af en have ved skolen. Dette blev bevilget. På græsplænen ud for skolevinduerne står i dag et stort flot egetræ, som sikkert er plantet af Viggo Bendtsen.

- 1. række fra venstre:** Chr. Jensen (Ll. Kastbjerg), ?, Jens Agger (Bøllinglide), Svend Lunde (Mejeri-byen), Niels Aagaard Clausen, (St. Boel) Aage Mortensen, (Ll. Holk), Anders Damgaard Andersen (Bjerg), William Nissen (Østervig), Karl Jørgensen (Kongsholm) Marius Jørgensen (Kongsholm), Ellen Clausen (St. Boel), Kirstine Bendtsen (Thorbo), Inger Bendtsen (Thorbo), Binne Madsen (Ll. Sudergaard).
- 2. række fra venstre:** Ingeline (Enna) Andersen (Bjerg), Johanne Smed Christensen (Høj), Johanne Madsen (Ll. Sudergaard), Dorthea Christensen (Højbo), Magdalene Bendtsen (Thorbo), Gerda Christoffersen (Præstegaarden), Tinna Jensen (Damgaard), Gyttta Lauridsen (Frydenborg), Karen Jensen (Rolighed), Karla Lauridsen (Frydenborg), Cecilie Pedersen (Slumstrup Mark), Gerda Nissen (Østervig), Marie Andersen (Bjerg)
- 3. række fra venstre:** (Yderst) Niels Mortensen (Ll. Holk), (stort mellemrum) Alfred Christensen, (Højbo), Mads Agger (Bøllinglide), Mads Madsen (Ll. Sudergaard), Jens Simonsen (Østerbygaard), Ketty Christoffersen (Præstegaarden), Anna Pedersen (Flask), Kirsten Jensen (Ll. Boel), Kirstine Christensen (Østerbyhede).
- 4. række fra venstre:** Jens Nexø (Nygaardshus), Sigvald Knudsen (Kyhe), Søren Smed Christensen (Høj), Chr. Christensen (Højbo), Thorvald Madsen (Østervig), Niels Kastbjerg Jensen (Rolighed), Signe Smed Christensen (Høj), Elna Nissen (Østervig).
- 5. række fra venstre:** Frode Simonsen (Østerbygaard), Peder Okholm (Signhus), Signe Jensen, (Ll. Boel), Kirstine Nissen (Østervig). Lærerne er Viggo Bendtsen og Ingrid Beyer.

Skolen

Embedsbogen er som nævnt påbegyndt i 1900 og har været kilde til flere oplysninger. I 1901 skrev Niels Bendtsen den første undervisningsplan, vi har kendskab til. I 1911 blev den skrevet af Viggo Bendtsen. Der synes ikke at være ændringer i fag og timetal eller mål for de enkelte fag, bortset fra gymnastiktimerne, der nu fandt sted i forsamlingshuset. Planen er dette år underskrevet af skolekommissionens formand pastor A. Christoffersen, sognerådsformand Thomas Sørensen, skoledirektionsmedlem Provst Boeck og sidst lærer Viggo Bendtsen. Ved hvert årsskifte blev der givet en oversigt over skolens situation. I 1911 var der 53 børn i kommuneskolen, 22 i friskolen og 1 elev i Tarm realskole. I 1902, 3 og 4 havde der været afholdt vinteraftenskole og ligeså i 1912-13.

Den 31. oktober 1917 holdt skolen fridag p.g.a. Lutherfesten for 400-året for oprøret imod pavekirkenes autoritet.

I 1918 var skolen lukket efter diktat fra skoledirektionen fra den 30. oktober til 20. november p.g.a. den spanske syge. Ligeså i 1919 fra den 9.-29. januar og atter igen i 1920 fra den 23. februar til den 22. marts. I kirkebogen findes ingen meldinger om dødsfald blandt skolens elever i disse perioder.

Atter i 1921 er undervisningsplanen skrevet ind i embedsbogen - det skete åbenbart med 10 års interval. Nu var mødetiden i vinterhalvåret fra kl. 9 til 16 og i december til kl. 15. I sommerhalvåret begyndte skolen kl. 7 og sluttede kl. 12.

Efter 1921 havde hver klasse om sommeren desuden en ½ times gymnastik om ugen. Undervisningsbøger for begge klasser står opført, ligesom undervisningens mål i de enkelte fag anføres. Alt synes grundigt planlagt og vidner om en samvittighedsfuld underviser, der ville give sine elever den bedst mulige indlæring gennem de 7 skoleår. I 1921 er der tilføjet en „Skriftlæringsbog“, „Vilde planter i have, mark og eng“ og „6 tavler med insekter“. Anskuelsesundervisningen var således blevet udvidet med faget biologi. Man havde indset værdien af at kende lidt til landets plante- og dyreliv og derfor også udvidet undervisningen til at omfatte mere end billederne af: „årstidene“, „Tilvirkning af tøvrv“ og „Forarbejdning af uld“. Pædagogikken udviklede sig til ikke blot at omfatte hørelsen og synet, men også følesansen. Derfor måtte man ud i naturen sammen med læreren.

Viggo Bendtsens lærergerning blev udøvet uafbrudt i Bølling fra 1902-1943 på 3 måneder nær, hvor han var sygevikar i Vinding. I alle disse år havde han samarbejdet med i hvert fald 8 lærerinder.

På trods af uoverensstemmelser ved Viggo Bendtsens ansættelse, havde han så vidt vides fungeret tilfredsstillende. Uenigheden dengang var vel mest baseret på faderens iltre temperament, som man også havde tiltænkt sønnen. Viggo Bendtsen fortsatte sin gerning til en alder af 67 år og uden at have været aflastet i de ældre år af hjælpelærere - som tilfældet var med hans to forgængere, Niels Bendtsen og Chr. Fjord.

Den 1. oktober 1943 fik Viggo Bendtsen efter ansøgning sin afsked som lærer og kirkesanger i Bølling. Derefter købte han Rosvang (Toftevej 17). Han døde den 23. december 1972, 96 år gammel.

Viggo Bendtsen levede ugift og fik hjælp af skiftende husbestyrerinder. På Bølling kirkegård står mindestenene over ham, hans forældre og broderen Peder. Igen en lang periode på 71 år, hvor søn fulgte far i lærerembedet ved Bølling skole.

1. rk. fra venstre: Ella Pedersen (St. Kastbjerg, F), Jenny Maren Kongensholm (Nørlund, F), Thue Thuesen (Flask, H), Jørgen Amby (F), Grethe Nedergaard (Rosbjerg, F), Birgit Madsen (Nygaard, F), Aksel Pedersen (Glarbjergus, F), Laurids Hansen (Bjerg, F). **2. rk. tv.:** Inger Jensen (Nedergaard, H), Hilda Christensen (Ny Kastbjerg, H), Kristine Bjerg Madsen (Nygaard, F), Lis Nielsen (Pedersborg, F), Tinne Hansen (Bjerg, F), Benny Ladekjær (F), Mads Vinge (Kjærhus, H). **3. rk. tv.:** Lærerinde Karen Krogsgaard, Johanne Bendtsen (Ny Toftgaard, H), Litzia Hansen (F), Gretha Alkjær sig (F), Agnethe Bendtsen (Thorbo, H), Kis Thuesen (Flask, H), Knud Krogsgaard (Mejeriet, H), Henry Konradsen (Ll. Holk, H), Arne Clausen (St. Boel, H). **4. rk. tv.:** Erik Villumsen (Rolighed), Henning Vinge (Kjærhus, H), Rigmor Bendtsen (Ny Toftgaard, H), Bodil Aunsholt, Karen Hansen (Bjerg, F), Ingrid Hansen (Bjerg, F), 3 af lærer Aunsholts børn, lærer Aunsholt.
(„H .. betyder fra Hovedskolen og „F“ betyder fra Friskolen)
Det første skolebillede efter skolesammenlægningen.

Én skole og ny lærer

I 1943 skete der igen en ændring i sognets skoleforhold, idet friskolen i Missionshuset blev nedlagt og alle børnene samlet i kommuneskolen. Med nedlæggelsen af Friskolen fik Indre Missions samfund deres repræsentant i skolekommissionen ved Johannes Hindbo, som nu sammen med de øvrige medlemmer formand pastor Nissen, Jens Chr. Clausen og Mads Chr. Rind skulle finde en lærer, der magtede at samle sognets børn i én skole. Friskolen havde haft gode erfaringer med lærere fra Nr. Nissum, så man endes om en lærer derfra og gerne med nogle års erfaring. Valget faldt på P. J. Aunsholt, som havde været lærer i Ørnholm fra 1936-40 og i Fjølstervang fra 1940-43.

P. J. Aunsholt blev ansat den 1. november 1943 som lærer og kirkesanger. Han var da 31 år og gift med Karen Margrethe Hald fra Sevel. De havde ved deres tiltræden 5 børn: Bodil, Poul Axel, Jens Jørgen, Knud Erik og Else. I Bølling fik de fire børn: Niels Aage, som døde 9 måneder gammel p.g.a. en byld i halsen. Niels Aage, Kirsten og Oda Lis. Heldigvis var der en rimelig stor lærerbolig og en god loftsplads, som efterhånden indrettedes med værelser og skabsplads. Desuden var der omkring skolen en stor have, samt en god legeplads - ja, i det hele taget gode vilkår for en stor søskendeflok.

Vinterlæreren gennem flere år var Karen Krogsgaard (1935-1944). Hun var en søster til mejeribestyren. Karen Krogsgaard var også organist ved kirken. Om sommeren cyk-

lede hun fra Skavenhus til Bølling for at passe sin tjeneste. Da hun rejste, overtog fru Aunsholt organiststillingen.

I 1944 blev der holdt eksamen med 32 elever. Der var gymnastikopvisning på eksamensdagen. Samme år skiftede Bølling præst. Pastor Nissen blev afløst af Pastor Siersbæk. Siersbæk overtog formandsposten efter Cenius Jensen, og Alfred Iversen og Chr. Jensen blev udskiftet med Søren Bilberg og Chr. Sørensen.

Landsbyskole og mellem- og realskole

I 1946 blev to elever udskrevet til eksamensmellemskolen i Skjern. Siden man i 1903 havde vedtaget loven om mellem- og realskoler ved købstadsordnede skoler, havde den efterhånden delt den danske skole. Børn, der fandtes egnede til den udvidede undervisning, kunne i 11-12 års alderen udskrives til mellem- og realskolen, hvorved de blev skilt fra deres kammerater i landsbyskolen. Loven var indført for at imødekomme et stigende behov for udvidede kundskaber i fremmedsprog, fysik og matematik, som følge af den tiltagende industrialisering. Når erhvervslivet i stigende grad forlangte, at deres lærlinge skulle have mellem- eller realeksamen, var der intet at bebrejde forældrene, når de gerne ville have deres børn i eksamensskolen.

Loven virkede dog skadelig på landsbyskolen. Et hæderligt forsøg på at dæmme op for den stigende tendens til at få børnene i eksamensskolen var loven af 1937. Med den indførtes den eksamensfrie (praktiske) mellemskole, og i landsbyskolen indførtes flere fag, og timetallet blev øget. Loven virkede dog ikke efter hensigten. Landsbyskolerne blev af mange fortsat betragtet som sekundære skoler. Også lærerorganisationerne blev opmærksomme på forholdene og påpegede det værdifulde i, at børnene kunne blive i det hjemlige miljø gennem hele skoleforløbet, ligesom det ville være en styrkelse for landsbyskolen og dens lærere at være ligestillede med kollegerne i byen ved også at skulle undervise elever, der stiledede mod en eksamen.

Fra lærer Aunsholts virke

I løbet af årene 1943-48 var Aunsholt ud over sit skolearbejde meget engageret i en omlægning af haven. Ligeledes tog han også del i ungdomsarbejdet i KFUM's og K's idrætsafdelinger. Han ledede gymnastikken for de unge mænd et par år og var endda begyndt med de unge piger i november 1948 - sikkert med tanke på, at Martha Thomsen nok ville overtage jobbet - hvad hun også gjorde.

To år arrangerede Aunsholt udflugten for ungdommen. Den første gik med bus til Sydslesvig og var en weekendtur med én overnatning på et vandrehjem ved grænsen. Den anden var en endagstur til Fyn og Tåsinge. Dejlige ture som endnu står klart i manges erindring.

På den tid var Bølling KFUM's herrehold i håndbold godt med. De blev Jyske mestre i Silkeborg. Aunsholt sørgede for, at en æresport blev rejst over vejen ved indkørslen til byen. Efter modtagelsen var der et traktement for de unge mennesker i skolen.

Lærer Aunsholt var i 1952 også igangsætter med planlægning og udførelse af Bølling stadion. Der blev også bygget et klubhus ved frivillig arbejdskraft. Klubhuset havde omklædningsrum og brusebad med koldt vand og naturligvis toiletter. Alt dette nød skolen godt af i sommerens idrætstimer. Efter skolens nedlæggelse var der ikke til-

strækkeligt opsyn, så børnene øvede hærværk mod huset. Derfor blev det revet ned efter flere istandsættelser.

Et andet udtryk for Aunsholts energi var, at han i flere år tog til Skjernegnens præliminærkursus, hvor han efter skoletid underviste i matematik. I begyndelsen af 1946 brugte han en knallert til transporten. Siden fik han bil, men manglede så en garage. Derfor søgte han kommunen om at få bygget en. Der blev lavet en tegning og derefter bygget et læskur med plads til børnenes cykler og en garage i begge ender.

Fra Martha Thomsens virke

Om min ansættelse ved Bølling Skole husker jeg følgende. Efter at have sendt min ansøgning om stillingen som småbørnslærer ved Bølling skole, tog jeg uanmeldt en tur til Bølling for at se lidt på forholdene. Jeg traf ikke lærerparret hjemme, men lærer Aunsholts svigermøder, som boede hos familien, viste mig skolestuen og lejligheden. Jeg fandt dem dårligere end ventet og trak derfor min ansøgning tilbage. Jeg var på det tidspunkt allerede i en stilling ved forskolen i Søballe-Venge i Skanderborgs opland. Hovedskolen lå i Venge, så jeg var ret alene og kunne ikke rigtig forestille mig en vinter dér. Jeg blev dimitteret i marts 1948 fra Vejle forskoleseminarium og var i Søballe fra 1. april til 1. december 1948. Trods tilbagetrækningen af min ansøgning blev jeg ringet op af Pastor Chr. Siersbæk, som forklarede, at man gerne ville, at jeg gentog mit besøg, mod at de betalte rejsen. Ved mit andet besøg i Bølling var sognets repræsentanter i skolekommissionen, Johannes Hindbo og Jens Chr. Clausen til stede i skolen. I samtalens løb gav jeg udtryk for min grund til at trække mig. Aunsholt svarede, at lejlighedens forhold kunne der ændres på, og at der var en dejlig flok elever og en interesseret forældrereds. Det gjorde udslaget for min beslutning, som jeg ikke siden har fortrudt.

Martha Thomsen

Mærkedage

Da jeg fik ansættelse, var der tradition for juletræsfest i skolen sammen med forældrene, og den blev det første par år holdt mellem jul og nytår i ældste klasses skolestue. Da det med tiden blev for trangt, flyttede vi festen til forsamlingshuset. Senere blev julefesten til en forårsfest med gymnastikopvisning og optræden på scenen af hver klasse.

En anden stor dag i skoleåret var årsprøven. „Eksamensdagen” blev den kaldt. Den blev holdt i den sidste del af marts med besøg af skolekommissionen. Børnene var pyntede og ligeså spændte som os. Dagen begyndte i ældste klasse fra 8-12 og yngste klasse fra 13-15. Der blev indledt med morgensang og Fadervor, og bibelhistorie var altid første fag. Et par salmer blev fremsagt og afsnit fra danmarkshistorien og geografien fortalt. Desuden var der hovedregning og højtlesning fra læsebogen samt noget grammatik og sætningsanalyse, alt sammen udpluk fra årets pensum. Midtvejs i forløbet var et frikvarter, hvor hele skolekommissionen, og for Bøllingdelens vedkommende

med ægtefæller, var til kaffe med rundstykker hos lærerfruen. Formiddagen sluttede med et dejligt middagsbord, hvor der var godt humør. Kun jeg sad med nerverne spændte og ringe appetit, for snart var det min tur til at vise børnenes formåen.

Ugen forud for årsprøven var der skrevet eksamensopgaver. Disse blev lagt frem på opstillede borde i elevgangene sammen med årets håndarbejde. Forældrene var p.g.a pladsmangel ikke med under overhøringen, men kunne sidenhen komme og se udstillingen.

Før sommerferien havde hver klasse en udflugtsdag. Det var også en dag, børnene så frem til. De var dengang ikke forvante med udflugter. Ved forårstide, når bøgen var sprunget ud, gik jeg gerne en tur til Damslund med min klasse. Så kunne vi undervejs se på blomster ved vejkanterne og lære om træerne og deres kendetegn. Vi sluttede altid af med at lege „røvere og soldater“.

Mange skoler blev små kulturcentre. Et tilbageblik viser, at der i flere år blev holdt aftenskole i Niels og Viggo Bendtsens tid. I aftenskolen mødtes sognets ungdom for at få udvidet „horisonten“. En stor flok unge deltog, og næsten alle havde de forladt skolen efter de pligtige syv år.

I Aunsholts tid arrangeredes højskoleaftener, der mest søgtes af forældrekrederen og de ældre. Efter Aunsholts afrejse fra Bølling flyttedes disse aftener nogle år til samlingshuset. Med hensyn til kultur- og biblioteksforhold havde skolen omkring 1950 ringe mulighed for at berige eleverne. Betragter man, hvad der var af lektüre ud over undervisningsmateriale, var det småt. Aunsholt havde i sin klasse et bogskab, som han efterhånden fik fyldt med børnelitteratur - også til hjemlån. Disse bøger blev bundet ind som lektiebøgerne, for man måtte bevare dem længst muligt. Således også med taskebøgerne. Aunsholt og jeg brugte en del timer i sommerferien på at reparere og indbinde bøger med svært papir, og børnene skulle så lægge et ekstra bind over. I min tid ved Bølling Skole fik børnene skolesagerne udleveret.

Rammerne

Klasseværelset var lyst og rummeligt med tre store, sydvendte vinduer. I loftet var fire lys i runde glaskupler og midt for endevæggen en stor sølvbronzeret kakkellovn - sikkert fra 1909. Den delte den sorte tavle i to. Væggene var grønne halvvejs op, og den øverste del og loftet var kalket. Dør og karm samt vindueskarmene var malet i en brun grålig farve. Katederet havde en skrånende bordplade, der også var et hængslet låg. Når det løftedes op, havde man fuldt overblik over katederets indhold. Stolen var upolstret og uden armlæn - på den skulle man ikke sidde ret længe ad gangen!

Klasseværelset var udstyret med to til tre rækker tomandsborde med fast bänk og skrånede bordplader. De kunne trækkes tilbage, så der fremkom plads til penalhuse og blækhus. Ved siden af kakkellovnen var der en sort tørvekasse med låg og en koksspand med skovl. Gulvet var brædder, der på mindre udsatte steder var dækket af mange lag fernis, som gjorde træet mørkt.

I elevgangen var der tavlet flisegulv i gult og sort og vægge som i klasseværelset. Elevgangen havde også en håndvask med koldvandshane. Langs den ene væg var en sammenhængende knagerække inddelt til hver elevs overtøj, taske og sko. Man skiftede sko; for legepladsen var ikke flisebelagt eller asfalteret. En del af legepladsen var

belagt med grus, og resten lå i græs, som blev slået efter sommerferien.

I gården var en drikkevandshane. Toiletterne var indrettet i udhuset med frostfri klosetter. I samme hus var der brændselsrum inddelt i to afdelinger til optændingsbrænde og formbrændsel. Overfor lå et redskabsskur, som også blev brugt til lærerfamiliens cykler. En del af det, var en lukket askeplads.

Rengøringen af lokalerne for yngste klasse blev i 1948 varetaget af Maren Bendtsen fra Bølling by. Jeg overtog det året efter og havde arbejdet i en periode på ca. 15 år. Sommerferien indledtes gerne med hovedrengøring af mine skolerum samt ordning af bøger. Jeg var ikke uvant med fysisk arbejde og ville gerne tjene denne ekstraskilling, idet jeg havde lånt pengene til min uddannelse. Min årsløn var i 1949 på 5.010 kr.

At sørge for opvarmningen hørte med til rengøringen. Da jeg boede over skolestuen, var der heldigvis ikke lang vej om morgenen, når der skulle tændes op kl. 6.30. En tid var kakkelovnen slem til at ose rummet til. En dag blev det så galt, at jeg efter et par timers forløb sendte børnene hjem - jeg så ingen anden udvej. Forkert var det selvfølgelig, at jeg ikke først havde spurgt førstelæreren til råds. I 1950 fik vi nye kakkelovne i begge klasser, og i 1952 fik jeg nye borde og stole i lyst træ, et nyt kateder og en læderbetrukket stol. Dertil et fast skab og bedre belysning. Senere blev der malet i både skolestue og gang, og vi fik lagt vinyl på gulvet. Jo myndighederne var velvillige, og vi havde dygtige og behagelige håndværkere.

En gang syntes jeg nu alligevel, at man var lidt strikse. I mit køkken stod et komfur, som jeg ikke brugte. Jeg anskaffede mig et par gasapparater til flaskegas og bad om at få komfuret taget ned. Jeg fik lov til det, men skulle selv klare nedtagningen og dertil love at stille komfuret op igen den dag, jeg flyttede fra lejligheden. Hvem kunne forestille sig, at det først skulle blive aktuel efter 19 år? Og da var alt glemt om komfuret fra både min og tilsynets side.

Nye førstelærere

Familien Aunsholt flyttede 1. januar 1956 til Herning skolevæsen. Vakancetiden til 1. april blev varetaget af pastor Siersbæk og pensioneret førstelærer Bendix, tidligere Lyager. De sluttede med at afholde årsprøven. I løbet af disse måneder blev Martin Larsen ansat som førstelærer ved Bølling skole.

Den 1. april 1956 flyttede familien Larsen med tre hjemmeboende børn ind i førstelærerboligen. Den ældste, Bent var på seminariet i Nr. Nissum., Vera begyndte i Skjern skoles overbygning og de to yngste, Arne og Margit på 10 og 8 år forøgede elevtallet i Bølling. Fru Larsen var uddannet lærer, så hun var vikar for mig under min barselsorlov i 1956 og 59. Barselsorloven var dengang på 3 måneder.

Der skete ikke de store forandringer i disse år. Elevtallet øgedes. I 1959 var der 31 elever i hver klasse.

Familien Larsen flyttede fra Bølling ved sommerferiens begyndelse i 1960. De fik begge stilling ved skolevæsenet i Aalestrup og købte hus der. Omkring 1960 og i de efterfølgende år begyndte man at afskaffe den vestjyske skoleordning. Folkeskolen skulle tilpasse sig det moderne industrisamfund med mere og udvidet undervisning. Der var ikke længere brug for den unge hjælp til praktisk arbejde. Loven af 1958 imødekom disse krav. Vi fik i princippet en udelt skole med samlet skolegang for børnene i de

Skolen

første 7 skoleår og først derefter adgang til den treårige realafdeling eller det sideløbende spor med 8., 9. og 10. klasse. Sidstnævnte spor fik et sådant indhold, at erhvervs-livet i vid udstrækning godtog denne uddannelse med statskontrollerede prøver efter 9. klasse og teknisk forberedelseseksamen efter 10. skoleår.

I 1960 begyndte forandringerne for Bølling skole. De følgende to år var lærer Hans Jensen, Sædding Skole konstitueret som leder af Bølling skole. Herved blev lærerboligen i Bølling ledig, og man delte eleverne op i tre klasser. 1. klasse: 1.-2. årgang blev i deres gamle klasseværelse. 2. klasse: 3., 4. og 5. årgang kom i ældste klasses skolestue, og 3. klasse: 6.-7. årgang rykkede ind i lærerboligens to sammenhængende stuer.

Skoleåret blev ændret med skolestart 1. august efter sommerferien, og tre nye fag kom til: engelsk, tysk og fysik. Disse fag blev overladt til skiftende kolleger af lærerstuderende. Med disse ændringer havde vi sagt farvel til den vestjyske skoleordning og indført den samme arbejdsuge hele året.

Det gik også ret godt i vikartiden. Vi lærte mange sympatiske unge mennesker at kende i perioden frem til skolens nedlæggelse i 1971.

Det første år 60-61 blev vi hjulpet af Odgaard og Jeppesen. Odgaard boede på skolen og Jeppesen i Sædding skole. Sidste halvår var det Thuesen og Villadsen - sidstnævnte var søn af cigárhandler Villadsen i Østergade i Skjern.

Andet års første del blev vi hjulpet af pastor Siersbæks ældste datter, Lone Dorthea Siersbæk, som var blevet student den sommer, samt af hendes kæreste og senere mand Jens Jacob Børsting, søn af førstelæreren i Stauning.

Fra 1. januar 1962 og til sommerferien var Tove Højbjerg Andersen (nu Jacobsen) vikar. Hun er i dag ansat på Rækker Mølle Skolen. Tove boede i Sædding skole, hvor hun også var vikar. Hun delte stillingen med lærer Jensen, så også han havde nogle timer i Bølling. Desuden var Sørensen her. Han boede i Bølling skole.

I 1952 var jeg blevet gift med Hans Thomsen. Vi havde nu børnene: Inger født 1955, Christian født 1956, Karen født 1959 og Marianne født 1964.

Siden 1962 havde vi fået tildelt næsten hele øverste etage - bortset fra et værelse og et lille interimistisk køkken til en vikar.

I foråret 1962 begyndte skolekommissionen at gøre en indsats for at få ansat en skoleleder. Inge og Jørgen Mikkelsen fra Vonsild på Djursland blev ansat. En del af haven blev anvendt til en ny parcel, hvorpå der blev bygget et hus og anlagt en have til det nye lærerpar med deres to-årige datter Karen. Peder Ladekjær var husets arkitekt og tømrermester. Han skulle sørge for, at det blev færdig til skoleårets start den 20. august. Det lykkedes dog ikke, så Mikkelsen måtte flytte ind i præstegården, der stod tom, fordi Siersbæk var flyttet til Bevtoft-Tirslund pastorat i Sønderjylland.

Ved Siersbæks afrejse blev Jørgen Jensen, Rækker Møllegaard formand for skolekommissionen. Præsterne efter Siersbæk blev ikke formand for skolekommissionen.

Lærerkollegiet bestod af tre fastansatte lærere til en fireklasset skole, så vi manglede stadig én lærer. Inge Mikkelsen overtog i 1962 2. klasse. Til 3. klasse havde vi det år Per Jørgensen. Derefter var Inge Mikkelsen fremover klasselærer for 3. klasse, og Jørgen Mikkelsen for 4. klasse, hvor de to overtog undervisningen i engelsk og tysk.

De første tre år var der to lærere pr. år - så de har nok været seminarister.

- 1963-64 *Else Steffensen og Kirstine Vrist Nielsen*
1964-65 *Marianne Korsholm, Velling og Hans Skovridder Jørgensen, Hover*
1965-66 *Villy Madsen og Preben Bro, Hanning*
1966-67 *Ingrid Berner. Boede i Østerby i Bølling*
1967-69 *Anna Marie Michelsen. Boede i Bølling skole*
1969-70 *Agnethe Hjerrild. Boede i skolen. Jørgen Andresen, Lunde*
1970-71 *Agnethe Johansen, født Hjerrild og Hans Vestergaard*

Efter lærer Mikkelsens flytning fra Bølling til Børkop Bibelhøjskole i sommeren 1969, blev Marinus Skovenborg ansat som skoleleder. Han kom fra Gylling ved Juelsminde. Han havde fire sønner, af hvilke den yngste, Hans Jacob begyndte i 7. årgang. Skovenborgs hustru var ikke lærer, så vi kom til at mangle to lærere og fik Agneth Hjerrild og Jørgen Andresen ansat. Året efter kom som afløser for Andresen, tidligere skoleleder ved Faster skole, Hans Vestergaard.

I 1969 blev lørdagen skolefri, så jeg havde mine spekulationer om, hvorvidt vi kunne nå pensum.

I 1970 afløstes skolekommissionen af et skolenævn for Bølling skole. Det kom til at bestå af Benedikt Hindbo (formand), Janne Jensen, Svend Aksel Nielsen, Sinkjær Nielsen og Martha Thomsen. Den 15. juni 1971 skrev formanden i eksamensprotokollen bl.a.: *„Da Bølling skole fra den 1/8-1971 skal nedlægges og børnene overflyttes til den nye Rækker Mølle Skole, er det med vemod, og dog forventning om noget nyt og frugtbart, at vi sidste gang har været til forældredag i Bølling Skole.“*

Skovenborgs tid i Bølling blev således af kort varighed. Megen diskussion og en afstemning i sognet endte med én stemmes flertal for flytning af børnene til den nye centralskole i Rækker Mølle, som nu skulle samle de fire skoledistrikter: Hanning, Finderup, Bølling og Sædding.

Skovenborg og jeg valgte at følge med til Rækker Mølle Skolen. Skovenborg blev til sin afsked i 1978 og jeg til min i 1991.

Chr. Villadsen, der var elev på Bølling Skole fra 1959 til 1966, giver følgende glimt fra skoletiden.

Den lille landsbyskole virkede dengang som en „stor“ institution for mig. Skolen var selvfølgelig kun en lille landsbyskole, hvor kun 1. klasse blev undervist separat. De ældre årgange blev undervist i klasser med 2 årgange.

Chr. Villadsen

Perioden var præget af mange lærerskift, hvor vi oplevede mange vikarer. Der var store forskelle i pædagogikken, og jeg husker tydeligt fra min start i 1. klasse, hvordan de „store“ drenge spredte skrækhistorier om den „sure, gnavne inspektør“. Dette blev selvfølgelig afprøvet, og så blev overlærer Larsen naturligvis sur. Der vil altid være personer, der huskes bedre end andre.

Jeg mindes en god periode, hvor „Fru Thomsen“ havde ansvaret. Ligeledes husker jeg Tove Jacobsen, som kom til Bølling, som vikar „på græs“ og senere etablerede sig i

området med virke på Rækker Mølle Skolen.

Gymnastiktimen blev afholdt i Forsamlingshuset i vinterperioden med en ofte lidt kedelig form for gammeldags gymnastik. Højdepunktet var sørøverleg, hvor gymnastikken blev en leg rundt imellem redskaberne. Pigerne klædte om i redskabsrummet og drengene i et lille rum på loftet. Bad var der ingenting af. I sommertiden var det Bølling Stadion med selvstændig klubhus, og her var der mulighed for bad. Alle skulle i bad, og da der kun var koldt vand, var det noget, der hurtigt skulle overstås. Midt i perioden kom lærer Mikkelsen og kone. Jeg husker især, hvordan idrætstimen blev meget mere interessant med ny inspiration fra hans side.

Skolegården var stor, og det var en fin plads at boltre sig på i pauserne. Cykelskuret var et godt sted at lave pjat med pigernes cykler. Her blev overlærer Larsens temperament prøvet af, når pigerne klagede.

Én gang årligt - sådan husker jeg det, var der „kontrolbesøg“ af sognets medlemmer i skolekommissionen. Det var en højtidelig dag, hvor lektierne var lavet af alle.

Christian Thomsen, der var elev på Bølling Skole fra 1963 til 1970 giver følgende glimt fra skoletiden.

Jeg har haft det privilegium at gå i den såkaldt sorte skole. Det begreb er mest sandsynlig funderet i slutningen af tresserne i det såkaldte ungdomsoprør, hvor alt, der ikke var progressivt, antiautoritært og rødt, blev kaldt sort. I øvrigt en farvemæssig begrebsforvirring, da farven sort i politisk henseende altid har været anarkisternes farve, og anarki har næppe været den karakteristisk den danske folkeskole – og da slet ikke i Vestjylland - ville vedkende sig, da jeg gik i underskolen.

Chr. Thomsen

Bølling skole lå i Bølling by's sydlige udkant på en stor grund: mod syd og øst med udsigt udover markerne, mod vest skulle man blot passere vejen mod syd for at komme til „Stadion“. Med store – så vidt jeg husker – gule bogstaver blev dette med helt uvanlig vestjysk stolthed kundgjort. Mod nord lå det grundtvigske samfunds Forsamlingshus, som om vinteren af skolen blev brugt til

idræt, skolefest og gymnastikopvisning.

Mor var én af skolens lærere, så jeg boede det meste af min barndom - indtil mit 12. år – i lærerlejligheden på skolens 1.sal, så jeg kender bygningen som min egen lomme. De første år af min barndom optog førstelæreren og dennes familie det meste af etagen til sin private bolig. Efter at førstelærerboligen blev bygget syd for skolebygningen i begyndelsen af -60'erne, blev det meste af overetagen inddraget til vores lejlighed, bortset fra et værelse og et køkken i den vestlige ende af bygningen, som blev reserveret til den faste lærervikar. Det var noget helt nyt, at familien, som efterhånden omfattede seks personer, pludselig fik adgang til et badeværelse, som ganske vist skulle deles med vikaren. Dette dele-arrangement husker jeg ikke som noget problem. Man badede sikkert heller ikke så meget dengang som i dag.

De første år af min barndom husker jeg tydeligt, at jeg i varmesæsonen var med far rundt og fyre i klasseværelserne. Der var et koksrum i skolens udhuse, og derfra skulle

koksene så bringes til koksfyrene og antændes. Jeg husker, der var tre kakkelovne, som hver aften skulle fodres, for at elever og lærere kunne opretholde en vis indehygiejne. Denne ydelse blev modregnet i huslejen; huslejen husker jeg til 85 kr. månedligt.

Mine første erindringer om undervisningen i Bølling Skole daterer sig til min førskoletid, vel omkring 5-6 års-alderen, hvor min et år ældre storesøster og jeg fik lov til at overvære undervisningen i historie og kristendomskundskab. Der kunne naturligvis ikke bevilges stole til os to, så vi sad på gulvet i hver sit hjørne og slugte den nordiske mytologi, led med den milde Balder og den lidende Jesus på korset og glædede os, når det gik dansken godt, f.eks. ved Lyndanise i 1219. Det talte ord var meget inspirerende, og der var aldrig uro i klassen.

1963 startede jeg i 1. klasse. Det var egentlig kun det første år, man kunne tillade sig at referere til en klasse, da 2. og 3. årgang, 4. og 5. årgang og endelig 6. og 7. årgang var samlet i hver sit skolelokale. Vi var kun 6 elever, der blev indskrevet det år, 4 piger og 2 drenge: min fætter og jeg. Så der var aldrig diskussion, om hvem man skulle sidde sammen med, i alt fald ikke for drengenes vedkommende. Undervisningen var lagt an på at tilegne sig færdigheder og kundskaber: tal og bogstaver, skrivning, regning, historie og kristendomskundskab samt gymnastik. Mor havde sit private trædeorgel opstillet i lokalet. Det var en hjælp, når vi skulle lære salmer og sange; ind imellem var der altså en skøn blanding af barnestemmer og orgelbrus.

Frikvartererne var den første tid præget af, at vi var lidt bange for de ældre drenge. Husk på, at dengang eksisterede børnehaveklasserne ikke, så vi skulle først til at lære, hvordan man omgikkes hinanden, ja, i det hele taget hvordan man klarede sig. Imidlertid husker jeg ikke fra tiden i Bølling skole den i dag så omtalte mobning. Vi kendte eller kom i hvert fald til at kende hinanden på godt og ondt. Total-elevtallet var vel kun 50-60, og som sagt kendte vi hinanden og ikke mindst hinandens baggrund. Vel kunne vi slås – også for alvor; men en uskreven lov påbød os aldrig at slå med næve i ansigtet og naturligvis aldrig med de farlige metoder, der i dag bruges. Når skoleklokken kimedede, slap vi hinanden, rettede på tøjet og gik til undervisning. Aldrig erindrer jeg, at vi sladrede til lærerne, og „fjendskab“ varede højst et par dage. Vi var så lille en flok, så vi instinktivt fornemmede, at længere varende uvenskab var u hensigtsmæssigt. Skolegården var et eldorado - ikke fint flisebelagt og med opstillede pædagogiske redskaber. Vi spillede „teknisk“ fodbold på grus, klatrede i de store træer i læbælterne eller kravlede rundt i tagkonstruktionen i læskuret.

Senere op gennem klasserne skulle vi så til at affinde os med, at undervisningen blev mere krævende, herunder at læreren ikke samtidig kunne tage sig af to årgange. Når den ene årgang blev overhørt eller kateterundervist, skulle den anden årgang lave skriftligt arbejde. Jeg husker det ikke som noget problem. Disciplinen var en anden dengang. Vi terpede hovedregning, orddiktat, Danmarks og Europas byer, tyske verber og engelsk grammatik. Der blev dengang lagt helt anderledes vægt på paratviden, og jeg tror nok, at skolen i Skjern overtog en flok elever med gode færdigheder.

Undervisningen var sæsonorienteret: om sommeren startede vi kl. syv og var så til

Skolen

gengæld allerede færdige kl. tolv. Det gav en dejlig lang eftermiddag. Vinterhalvåret var mere, som vi kender det i dag: 8-14.

Gymnastikundervisningen var noget for sig selv. I sommerhalvåret foregik det på Stadion, enten fodbold eller rundbold. Omklædning foregik i klubhuset, og timen blev altid afsluttet med brusebad. Der var naturligvis kun een bruser og selvfølgelig kun med koldt vand, iskoldt vand. Hundekoldt var det, selv efter en svedig omgang fodbold. Om vinteren foregik undervisningen i Forsamlingshuset. Almindelig kadavergymnastik, hårdt var det, især fordi førstelæreren altid jog mig op mellem de ældste og oftest trak mig frem som model, når en fysisk krævende øvelse skulle vises. Kunne jeg ikke honorere kravene, godtede læreren sig. Loyaliteten blandt kammeraterne var imidlertid intakt - ingen hoverede. Det kunne jo blive dem næste gang. Den gang forstod jeg ikke, at jeg altid skulle være offer. Det gør jeg i dag.

Efter gymnastiktimen var det direkte i omklædningsrummet og i tøjet uden bad, af den simple grund, at der ikke var brusefaciliteter. Det var nu egentlig også meget rarere end den iskolde bruser i klubhuset på den anden side vejen.

Een gang om året var der „årsprøver“. Jeg husker det som en festdag. Vist var vi elever lidt nervøse; vi skulle jo gennem en slags eksamen. Forældre og skolekommission mødte op om morgenen. Dagen startede altid i førstelærer Mikkelsens have, hvor flaget hejstes under sang: „Der er ingenting, der maner som et flag, der går til tops“. Herefter gik vi til hver sit klasselokale med lærer og forældre. Forældrene sad bagest i lokalet og overhørte undervisningen og elevernes kunnen. Jeg husker i regning, at jeg blev spurgt, hvor meget temperaturen var hos en patient, når temperaturen var steget 0,3 grad fra 39. Jeg svarede naturligvis, som forkert var: 42 grader, hvortil formanden for skolekommissionen, Korsholm Pagaard, svarede, at så var patienten nok død. Siden har jeg fået det lært. I frikvartererne kunne et udpluk af årets skriftlige arbejde så vurderes, da det var fremlagt på dertil opstillede borde i skolegangene. Denne årsprøve lå allersidst i skoleåret, og herefter var det faktisk kun at vente på sommerferien.

Min tid i Bølling skole sluttede sommeren 1970, hvorefter skolegangen fortsatte på Byskolen i Skjern. Året efter, sommeren 1971, ophørte Bølling skole med at eksistere, da den fælles Rækker Mølle Skole blev oprettet for de 4 nordlige sogne i kommunen. Et kultur- og lokalhistorisk kapitel var slut. Sort var skolen bestemt ikke; heller ikke overdreven autoritær; der var et vist og nødvendigt spillerum for udfoldelse for eleverne. Sidst men ikke uvæsentligt: vi fik lærdom. Bølling skole var en god skole.

Lærere ved Hovedskolen

1838-1842: Andreas Pedersen Obbekjær, født 1797 i Obbekjær ved Ribe og død 1881 i Fabjerg. Gift med Mette Marie Nielsdatter, født 1812 i Stouby ved Vejle og død 1889. Obbekjær var dimitteret fra Borris Seminarium i 1821, hvorefter han havde været hjælpe lærer forskellige steder indtil 1831, hvor han blev huslærer og skytte på Rydhav Slot ved Vinderup. I 1838 kom han så til Bølling, men allerede efter 4 år flyttede han videre til Resen ved Struer og derfra videre til Fabjerg.

Børn: 1. Petrea Jensine Ane Mette Obbekjær, født 1832 i Horsens. 2. Niels Peter Obbekjær, født 1834

i Hornum ved Vejle. 3. Erhardine Jacobine Obbekjær, født 1839 i Bølling. 4. Ane Lise Obbekjær, født 1840 i Bølling. 5. Johannes Jørgen Obbekjær, født 1842 i Bølling. 6. Helene Dorthea Obbekjær, født 1844 i Resen. 7. Marie Obbekjær, født 1847 i Resen. 8. Jacob Thorup Obbekjær, født 1853 i Fabjerg og gift med Mette Jensine Truelsen fra Ryde. Lærer i Hvidbjerg på Thyholm.

1842-1850: Niels Nissen, født 1811 i Øster Lindet og død 1880 i Amerika. Gift med Magdalene Hansdatter, født 1804 i Lindeballe. Niels Nissen var først lærer i Ødis og Skanderup, og efter otte år i Bølling flyttede han til Henne og sidst til Jordrup ved Kolding. *Børn:* 1. Christine Marie Elvine Nielsen, født 1834 i Ødis. 2. Peder Jacob Edvard Nielsen, født 1837 i Skanderup. 3. Johannes Evald Chr. Nielsen, født 1839 i Skanderup. 4. Niels Peder Nielsen, født 1842 i Skanderup. 5. Margrethe Magdalene Nielsen, født 1844 i Bølling. 6. Oline Marie Kirstine Nielsen, født 1847 i Bølling.

1850-1852: Peter Diderich Lacoppidan Fejlberg, født 1812 i København og død 1893 i Lønborg. Gift første gang med Johanne Louise Dorthea Hammerich og senere med degneenken i Lønborg, Maren Rindum Meiner. Fejlberg, som var teolog, men havde valgt lærergerningen, var kun i Bølling i 2 år, og der findes da heller ingen efterretninger om ham i de offentlige papirer. Da han senere kom til Lønborg, var han indblandet i utallige stridigheder med sogneforstanderskabet, præsten og provsten, p.g.a. sit stiv-

Bølling Skole ca. 1891. Billedet er taget foran skolebygningen fra 1887 - det nuværende stuehus til Dalbygaard.

1. række fra venstre: Nr. 1, Kirsten Bendtsen, Skolen. Nr. 3, Margrethe Christensen, Østerbygaard. Nr. 4, Kirsten Marie Christensen, Østerbygaard. Nr. 8, Kirstine Nielsen, Kjærsgaard. Nr. 11, Kirstine Christensen, St.Holk. **2. række fra venstre:** Nr. 2, Laurids Handerup, Pedersborg. Nr. 12, Peder Hansen Mulbjerg, Poldergaard. Nr. 14, Frederik Bendtsen, Skolen. **3. række fra venstre:** Nr. 2, Johanne Bendtsen. Nr. 8, Viggo Bendtsen, Skolen. **4. række fra venstre:** Nr. 2, Mads Chr. Ladekjær. Nr. 4, Peder Madsen, Bertelsbo. Nr. 5, Dorthe Marie Bendtsen. Nr. 7, Degnen Niels Bendtsen. Nr. 8, Iver Nielsen, Kjærsgaard. Nr. 12, Chr. Ladekjær.

sind, hvilket medførte, at han efter 17 år blev afskediget. Resten af sin tid levede han med familien på et lille husmandssted på Lønborg Hede. *Børn:* 1.

Peter Meiner Fejlberg, født 1861 i Lønborg og gift med Lovise Mathilde Hammer i Holsted. 2. Ingeborg Kirstine Fejlberg, født 1866 i Lønborg. 3. Anne Marie Fejlberg, født 1869 i Lønborg. 4. Jacob Johannes Fejlberg, født 1874 i Lønborg og gift med Anna Andersen i Rise på Ærø.

1852-1872: Chr. Larsen Nielsen Fjord, født 1799 i Gammelsogn og død 1872 i Bølling. Han havde været gift med Maren Jacobsdatter, som allerede døde i 1837 i Velling, hvor familien da boede. Chr. Fjord havde da haft forpagtningen af Vennergaard, samtidig med at han havde været „skoleholder“ i Stauning Vestre Skole og Nørby Skole i Velling. I 1842 havde han taget eksamen fra Ranum Seminarium, havde derefter embede i Hanning og kom så i 1852 til Bølling, hvor han virkede til sin død. I 1862 giftede han sig i Bølling med Else Kirstine Lauridsdatter fra Østervig, og hun bosatte sig efter Fjords død i 1872 i Faster. *Børn:* 1. Inger Christensdatter, født 1827 i Velling og gift med Chr. Astrup Christensen i Dejbjerg. To af deres børnebørn blev bosat i Bølling. Det var Maren, som var gift med Hans Bendtsen i Thorbo, og Inger, som var gift med Jens Meldgaard Kristiansen, Baunehøj 15. 2. Bolette Marie Christensdatter, født 1830 i Velling og gift med Erik Miltersen i Ringkøbing. 3. Mette Kirstine Christensdatter, født 1834 i Velling og gift med Knud Jensen i Ringkøbing. 4. Niels Christensen Fjord, født 1836 i Velling og gift med Bodil Christensen i Fjelstervang.

1872-1906: Niels Bendtsen, født 1838 i Faster og død 1913 i Bølling Skole. Gift med Dorthe Marie Madsen, født 1849 i Faster og død 1931 i Bølling Skole.

Børn: 1. Johanne Bendtsen, født 1874 og gift med købmand Hans Lunde, Toftevej 7. 2. Viggo Benedikt

Dorthe Marie og Niels Bendtsen med familie ca. 1907 1. rk. fra venstre: Niels Lunde, Holger Lunde, Johanne Lunde, Signe Lunde, Aslaug Milters (brordatter af Dorthe Marie Bendtsen) 2. rk. fra venstre: Johanne Lunde født Bendtsen, Niels Bendtsen, Dorthe Marie Bendtsen, Kirsten Jacobsen født Bendtsen. 3. rk. fra venstre: Hans Lunde, Peder Bendtsen, Viggo Bendtsen, Frederik Bendtsen, Viggo Jacobsen

Bendtsen, født 1876. Overtog embedet efter faderen. 3. Kirsten Bendtsen, født 1878 og gift med Viggo Jacobsen, Fjordvang i Velling. 4. Frederik Marius Bendtsen, født 1886 og gift med Anna Petrea Jacobsson i Aarhus. 5. Mads Peder Miltersen Bendtsen, født 1889 og gift med Evoline Petrine Rudbeck i Halk.

1906-1943: Viggo Benedikt Bendtsen, født 1876 i Bølling Skole og død i 1972. Viggo Bendtsen var en markant personlighed, som var med til at præge foreningslivet i Bølling gennem en menneskealder. Da han gik på pension flyttede han til Toftevej 17. (Se Toftevej 17)

1943-1956: Peder Johannes Aunsholt, født 1912 i Rødning i Salling og gift med Karen Margrethe Hald, født 1911 i Sevel og død 1997 i Herning. Aunsholt havde først været lærer i Aulum og Fjelsevang, inden han kom til Bølling som den første lærer, efter at Hovedskolen og Friskolen var blevet lagt sammen. Senere flyttede familien til Herning. *Børn:* 1. Bodil Aunsholt, født 1937 i Aulum og gift med Erik Kjeldsen i Farsø. 2. Poul Axel Aunsholt, født 1938 i Aulum. Gift med Sanne og bosat i Frederikssund. 3. Jens Jørgen Aunsholt, født

Sidste billede fra Bølling Skole i 1971

1. række fra venstre: Ole Eriksen, Leif Mortensen, Hanne Hansen, Anita Christensen, Ellen Nielsen, Kirsten Johansen, Bjarne Simonsen, Claus Hindbo, Lene Damgaard Jensen, Anette Visgaard, Gunhild Nissen, Bjarne Nielsen, Knud Johansen, Jan Hansen, Henrik Hansen. **2. række fra venstre:** Lærer Skovenborg, Fru Thomsen, Maren Jensen, Inger Villadsen, Magny Pedersen, Jette Hansen, Ulla Damgaard Jensen, Birgit Nissen, Birthe Larsen, Bent Larsen, Ole Nedergaard Pedersen, Frk. Hjerrild, Lærer Vestergaard. **3. række fra venstre:** Mogens Spaabæk Jensen, Karen Thomsen, Frode Simonsen, Poul Bloch, Thorkild Pedersen, Jan Eriksen, Jens Henrik Jensen, Thorkild Kragmose Jensen, Lone Grønne Jensen, Bodil Eskesen, Knud Pedersen, Mogens Ladekjær. **4. række fra venstre:** Svend Erik Mortensen, Hans Simonsen, John Hansen, Peder Kragmose Jensen, Klaus Rosendal Pedersen, Per Vig, Bente Tang, Anne Marie Thomsen, Dorthe Spaabæk Jensen, Lis Troelsen, Elin Jensen.

1939 i Aulum og gift med Elly Ørskov i Lind. 4. Knud Erik Aunsholt, født 1941 i Fjølstervang og gift med Lissy Jørgensen i Roskilde. 5. Else Aunsholt, født 1942 i Fjølstervang og gift med Steen Juhl i Beder. 6. Niels Aage Aunsholt, født 1944 i Bølling Skole og død 10 mdr. gammel. 7. Niels Aage Aunsholt, født 1947 i Bølling. Gift med Emmy og bosat i Randers. 8. Kirsten Aunsholt, født 1949 i Bølling og gift med Kaj Verner Sørensen i Tranbjerg. 9. Oda Lis Aunsholt, født 1952 i Bølling og gift med Peder Sørensen i Herning.

1956-1960: Martin Larsen, født 1909 i Thisted Landsogn og død 1994 i Aalestrup. Gift med Sidde Lausten, født 1908 i Løgumkloster og død 1994 i Aalestrup. Både Sidde og Martin Larsen havde uddannelse fra Nr. Nissum Seminarium. Han var først lærer i Sperring på Thy, i Astrup ved Hjørring og i Kgs. Tisted i Himmerland, inden han kom til Bølling. Fru Larsen havde haft virke i Jyllerup ved Varde og i Rødekro inden giftermålet i 1935, hvor de startede i Astrup. I Bølling havde hun forskellige vikariater, bl.a. barselsvikar i 1956 og 57. Da Sidde og Martin Larsen flyttede fra Bølling, blev de ansat ved Aalestrup Kommuneskole.

Børn: 1. Bent Larsen, født 1937 i Astrup ved Hjørring og gift med Kirsten Frank i Hammerum. 2. Vera Larsen, født 1941 i Astrup og gift med Villy Green i Stevnstrup ved Langaa. 3. Arne Bo Larsen, født 1946 i Astrup og gift med Eva Utzen i Brædstrup. 4. Margit Larsen, født 1948 i Astrup og bosat i Farsø.

1962-1969: Jørgen Mikkelsen, født 1933 i Aarhus. Gift med Inge Hansen, født 1935 i Stenvad på Djursland og død 1980 i Faarevejle. Da Inge og Jørgen Mikkelsen flyttede fra Bølling var de nogle få år på Børkop Højskole, men kom senere til Faarevejle Ungdomsskole som forstanderpar.

Børn: 1. Karen Mikkelsen, født 1960 i Grenaa og gift med Poul Møller Petersen i Holbæk. 2. Mogens Mikkelsen, født 1964 i Bølling og gift med Lisbeth Mohr Hansen i Farum.

1969-1971: Marinus Skovenborg, født 1911 i Taulov og død 1992 i Odder. Gift første gang med Anna Katrine Knudsen fra Nøvling og efter hendes død i 1946 i Vonsild med

Hovedskolen

Martha Marie Pedersen, født 1922 i Hedensted. Skovenborg havde været lærer i Vonsild, Stouby ved Randers, Skovby ved Haderslev og kom så i 1969 til Bølling. Ved skolens nedlæggelse fortsatte han på Rækker Mølle Skolen indtil 1978, hvorefter familien flyttede til Odder.

Børn: 1. Erik Skovenborg, født 1945 i Vonsild og gift med Dora Sørensen i Aarhus. 2. Holger Skovenborg, født

1952 i Stouby og gift med Inger Ellegaard Jensen i Gaarslev. 3. Søren Juul Skovenborg, født 1953 i Stouby og gift med Alice Kjølner i Aarhus. 4. Hans Jakob Skovenborg, født 1956 og gift med Elna Lebeck i Silkeborg.

Friskolen ca. 1922 1. række fra venstre: Alexander Østergaard, Edvard Nielsen, Katrine Larsen (Enghavegaard), Maja Østergaard (Ny Boel), Betty Ladekjær (Søndergaard), Elna Dalgaard (Ny Toftgaard), Elly Ladekjær (Sønderbygaard). 2. række fra venstre: Chr. Larsen (Enghavegaard), Mads Samuel Nielsen (Østerby), Henry Nielsen (St. Holk) Lærer Hylldahl, Maria Villadsen (Møllen), Grethe Dalgaard (Ny Toftgaard), Edna Andersen (Smeden). 3. række fra venstre: Anna Lodahl (Lisenborg), Petra Lodahl (Lisenborg), Tinna Andersen (Smeden), Thorvald Vig (Dalbygaard), Poul Nielsen (Østerby), Charles Østergaard (Ny Boel) 4. række fra venstre: Sigurd Vig (Vestervig), Sinkjær Nielsen (Østerby), Jens Elvig Ladekjær (Sønderby), Bernhard Larsen (Enghavegaard), Niels Villadsen (Møllen), Richardt Nielsen (St. Holk), Jens Holk Nielsen (St. Holk)

Friskolen

Skolen

Friskolen

i Missionshuset 1901-1943

Vækkelse

I årene omkring 1900 var der røre i Bølling sogn som så mange andre steder på egnen. Den Indre Missionske vækkelse gik ikke sporløst hen over sognet. Som før omtalt havde præsterne Scheel (1882-85) og Agger (1886-90) øvet deres indflydelse i denne retning. Efter Scheel var embedet ledig i en periode p.g.a. mangel på ansøgere. I vakanceperioden blev det betjent af Pastor Moe fra Skjern. Denne ordning fungerede i et års tid, indtil pastor Jens Peter Agger blev ansat. Han fortsatte Moes linie, og fra den tid stammer den Indre Missionske vækkelse i Bølling. Vækkelsen må anses for at være den væsentligste årsag til skoledelingen, men også det forhold, at lærer Niels Bendtsen ikke magtede gerningen ved Bølling Skole, virkede med dertil. Af skoleprotokollen fremgår det, at Niels Bendtsen fik hjælp af sønnen Viggo Bendtsen, som i 1902 havde taget lærereksamen. Denne ordning fungerede indtil 1906, hvor lærer Niels Bendtsen søgte sin afsked p.g.a. alder (68 år) og „svagelighed“.

Skolestart, grundlag og indhold

I 1901 samledes en kreds af forældre for at søge oprettet en friskole i Missionshuset. Det lykkedes kredsen at vinde gehør for idéen, og den 21. oktober 1901 oprettedes Friskolen med 21 elever fordelt på to klasser. Begge klasser blev undervist samtidig.

1. række fra venstre: Karen Pedersen (St. Sudergaard), Mette Pedersen (St. Sudergaard), Kirsten Nørgaard (Nørgaard), Marie Dalgaard (Dalgaard), Jens Dalgaard (Nørlund), Peder Hindbo (Hindbo), Chr. Nedergaard (Rosbjerg), Johannes Pedersen (Ll. Holk). **2. række fra venstre:** Johannes Hindbo (Hindbo), Kirstine Jensen Nedergaard (Rosbjerg), Karen ?, Mette Marie Dalgaard (Nørlund), Lærer A. Rasmussen-Holmgaard, Laurence Kastberg (Smeden), Petrine Dalgaard (Nørlund), ?, Houle Nørgaard Dalgaard (Dalgaard). **3. række fra venstre:** Mads Nedergaard (Rosbjerg), Benedikt Hindbo (Hindbo), Niels Dalgaard (Dalgaard), Chr. Nørgaard (Nørgaard), Simon Jensen (Ll. Kastbjerg), Niels Nørgaard (Nørgaard), Jeppe Hindbo (Hindbo), Mourids Pedersen (St. Sudergaard).

Man fulgte de i lov af 24. marts 1899 § 10 og 11 påbudte krav med hensyn til undervisningstimer og fag og skulle således tilbyde mindst 41 ugers undervisning årligt og i gennemsnit 18 timer ugentlig. Ligeledes havde man også pligt til at søge de fremmeligste elever ført videre.

Om skolens kristne målsætning hedder det i friskolens protokol:

„Skolen skal ledes i afgjort kristelig ånd, så det bliver Guds Ånd, der i et og alt bliver det rådende, at børnene kunne blive bevarede for vor Herre Jesus Kristus i deres dåbs nåde, og Herren give, at dette må lykkes, og Han udruste med den Helligånds gave, hver den tjener, han vil sætte på denne plads. Får Herren ubetinget lov til at fuldkomme sin kraft i vor skrøbelighed, da vil arbejdet blive til Guds ære. Dertil hjælpe Gud i nåde.”

Af skolens protokol fremgår det også, at skolestarten blev indledt af skolens første lærer, A. Rasmussen-Holmgaard med bøn om Herrens velsignelse over arbejdet. Som motto for skolen og dens gerning satte han ordene fra Salme 127,1:

„Dersom Herren ikke bygger huset, arbejder bygningsfolkene forgæves.“

A. Rasmussen-Holmgaard virkede som lærer i vinteren 1901/02 fra 21. oktober - 9. april og blev så indkaldt til militærtjeneste. A. Rasmussen-Holmgaard har nedskrevet det gennemgående pensum:

Religion: Tangs mindre bibelhistorie fra den nye pagts historie indtil apostelen Paulus' missionsrejser.

Historie: Tangs mindre fædrelandshistorie fra Kristian den I. til Frederik den VII.

Geografi: Roms og Europas geografi gennemgået.

Grammatik: N. Andersens sproglære, fra navneordene indtil sætningslæren.

Dansk stil: En del stile er skrevet i hjemmet. For-

skellige lettere opgaver er givet.

Skriftlig dansk: Diktat og genfortælling er indøvede i skolen.

Foredrag: Desuden er der fortalt enkelte træk fra verdenshistorien, kirkehistorien, lidt fysik er gennemgået tillige med lidt zoologi, særligt: det menneskelige legeme.

Verdenshistorie: De seks fremmeligste elever har læst: Johs. Ottesen, Børnenes verdenshistorie.

Vinterlærer og mere end venskaber

I efteråret 1902 kom lærer Rasmussen „hjem” efter at have aftjent sin værnepligt og overtog atter arbejdet som lærer ved friskolen. Sommerskolen havde været passet af husmand og sognerådsmedlem Simon Pedersen, Ll. Holk. Lærer A. Rasmussen-Holmgaard blev til sommeren 1903. Han var også lærer ved Skjerns biskoler.

Den 18. juni 1903 havde skolen udflugt til Himmelbjerget sammen med biskolerne i Skjern. Vejret var dårligt om formiddagen, men alligevel blev det en meget vellykket tur med besøg på Himmelbjerggaarden.

I vinteren 1903-04 kom en ny ung lærer, og sådan skiftede man omtrent hver vinter. Kun 6 lærere ud af en flok på 35 vinterlærere har haft ansættelse to på hinanden følgende vintre. Vinterlærerne fik man som regel direkte fra seminariet i Nr. Nissum, som var og er tilknyttet Indre Mission. Kun en enkelt lærer kom fra Haslev seminarium. Som nyuddannede var de opfyldt af lyst og vilje til at yde deres bedste i skolens tjeneste. Sognets ungdom nød godt af denne ildhu i aftenskole, sangkor, gymnastik og husflid.

Da vinterlærerne som regel boede hos friskolens formand, kom de, på trods af det korte

Forrest f.v.: Lærer Anders Chr. Pedersen, Ida Sudergaard, Jenny Gammelgaard, Jenny Dalgaard, Anna Dahl (Slumstrup), Anna Vig, Mariane Christensen (Fyrstenborg i Sædding), ? Kirstine Graversen, Marie Dalgaard, Pouline Andersen, Karen Sudergaard. Øverst f. v.: Chr. Hindbo, Poul Pedersen (Smedesvend), Chr. Nørgaard, Anton Vig, Laurids Andersen, Niels Vig.

ophold, alligevel med i vinterens selskabelighed og fik et godt kendskab til kredsen omkring friskolen.

For tre af lærernes vedkommende kom vinteropholdet i Bølling til at betyde, at de fandt sig en hustru i sognet.

I 1910 ægtede Chr. Emil Rauff, Mette Marie Dalgaard Nielsen, en steddatter af Mads Peder Madsen, Nørlund. Mads Chr. Nielsen ægtede i 1939 Niels Dalgaards datter Margrethe Dalgaard. Alfred Verner Rasmussen ægtede i 1933 Kathrine Andersen, datter af smedemester Laurids Andersen.

Ofte bevarede forbindelsen mellem lærerne og skolens forældrekræds i mange år, efter at de havde forladt Bølling. Således for lærer Johannes Linderoth, som var her i to år. Han fandt sig en god ven i Jens Kongensholm Dalgaard. De to samt Chr. Kongensholm og datteren Mariane Jakobsen ved klaveret, dannede en fin kvartet med to violiner og en hamonika.

Konsekvenser for Bølling Skole

Oprettelse af en friskole indebar ikke blot tilrettelæggelse af de pædagogiske opgaver, men også tilvejebringelse af skolens økonomiske fundament. Heri indgik forhandlinger med sognerådet og amtsrådet.

Ved oprettelsen måtte man til en begyndelse have rede på, hvor stor opbakning der var omkring en friskole, og især hvor stabil den kunne regnes for - man havde sikkert oplevelserne fra 1880-erne i frisk erindring! Det viste sig nu snart, at der blev en solid opbakning omkring skolen og et stabilt samarbejde om den.

Stat og kommune var og er stadig pligtige til at yde tilskud til friskoler. Myndighederne svigtede nu det første år. Begrundelsen herfor er ikke anført, så man kan kun gætte -

måske et planlagt budget, der skulle overholdes, eller blot udtryk for „tak for sidst!“ Sogneråd og skolekommission havde hver sommer siden 1887 haft den opgave at ansætte en vinterlærer ved Bølling Skole. For vinteren 1901-02 havde man ansat Johanne Bendtsen til at undervise de yngste klasser med tre årgange. Efter modtagelse af ansøgningen om bidrag til friskolen den 27. december 1901 var man klar over, at tilskudet til Bølling Skole ville blive reduceret. Sognerådet var derfor nødsaget til at sende en opsigelse til Johanne Bendtsen, hvoraf det fremgik, at der p.g.a. friskolens oprettelse ikke længere var brug for hendes stilling, som ville blive nedlagt den 1. januar 1902. Johanne Bendtsen var villig til at træde tilbage mod et vederlag på 55 kr. for den tid, hun havde holdt skole. Elevtallet ved Bølling skole var således blevet reduceret med 21 elever.

Friskoledrift

Efter sognerådets afslag måtte bestyrelsen det første år selv løse de økonomiske problemer. Det første år beløb udgifterne sig til 302,60 kr. fordelt på følgende poster: *Lærertiløn: 132 kr. plus kost og logi 50 kr. (Året efter steg disse udgifter til 135 kr. og 100 kr.)*

Skoleinventar: 78 kr. Andre udgifter: 42,60 kr. Forældrene betalte selv børnenes forbrug af hæfter og skrivetøj.

I de følgende år fik friskolen tilskud fra kommunen hvert år, begyndende med 25 kr. og dertil 114 kr. fra staten. Det kommunale tilskud steg dog ret hurtigt. I 1910 blev man bevilget 50 kr. og ekstra 10 kr., hvis man havde gymnastik på skemaet. I 1922 fik man 240 kr., men lærertilønnen var sik-

„Aftenskole i Bølling Friskole“ ca. 1920 ved Lærer Anton Chr. Lilleøre Christensen. I vinduet ses Niels (Nisse) Vig og foran ham, til venstre Chr. Vig. Ved Bordet sidder til højre Else Andersen (Smed), bagved hende står Mathilde Nedergaard og til højre for hende er Niels Vig.

kert steget i samme takt. Desuden søgte læreren hver vinter om et tilskud til aftenskole for de unge i sognet, og han fik som regel 10 kr. i tilskud. I 1907 deltog 11-12 karlesnere kom også pigerne med. Hvert år ved nytårstid skulle der skrives udførligt om antal elever, timer, fag og lokaleforhold. Sommerskolen klarede man mest uden seminarieuddannede lærere. Simon Pedersen, Ll. Holk har været nævnt. Han holdt skole flere somre. Senere blev det Poulina Andersen gift med smeden. Hun havde en småbørnsseminarieuddannelse. Sommerlønnen var i 1907 på 20 kr.

Fælles skole igen?

Ved Niels Bendtsens afsked fra Bølling skole i oktober 1906, ansøgte sønnen Viggo

Bendtsen om embedet, som han havde vikarieret i siden 1902 og derfor var kendt med. Sognerådet og skolekommissionen indstillede ham enstemmigt som nr. 1 og sendte brevet til biskop Koch i Ribe, der var den kaldende myndighed. Indstillingen blev underskrevet den 28. december 1906 og afsendt den 29.; men få dage senere gik der endnu et brev til biskoppen i Ribe. Denne gang var det friskolefolkene, som havde lavet en protestskrivelse, hvori de gav udtryk for, at de ikke mente, at Viggo Bendtsen var den rette lærer. Man troede ikke, han kunne samle sognet i én skole, eftersom der altid i hans fars tid havde været splid og utilfredshed. Biskoppen blev noget forundret over denne melding, og specielt, da han blev gjort opmærksom på, at to af sognerådsmedlemmerne, Simon Pedersen i Ll. Holk og Peder Jensen Kastberg var medunderskrivere på begge lister. Herefter sendte biskoppen et brev til sognerådet, hvori han udbad sig en forklaring om forholdene, hvilket han også fik. Nu var det så uheldigt, at der ved årsskiftet kom et nyt sogneråd til, så derfor var det delvist nye folk, som skulle udtale sig, og da de to, som havde skrevet under på begge lister, var trådt ud af sognerådet, kom de ikke til at skulle forklare sagens rette sammenhæng. Derimod svarede det siddende sogneråd, at man stod bag ved indstillingen af Viggo Bendtsen, og man mente, at han lige så godt som enhver anden lærer kunne samle skolen til almindelig tilfredshed. Desuden mente man også, „*at Skylden for en stor Del maa søges hos Beboerne, idet Partiskhed og mangel paa Velvillie og Fordragelighed jævnlig har gjort sig gjældende.*“ Dette svar blev sendt den 8. januar, og 2 dage senere drog to fra protestskrivelsen, Jesper Nørgaard og Mads Hansen Christensen (Rolighed) til Ribe for at redegøre for problemerne. De kom hjem med et krav fra biskoppen om at sammenkalde til et møde mellem Viggo Bendtsen og de mænd, som havde børn i Friskolen. Dette skete allerede lørdag aften den 12. januar, og ved dette møde fremkom Viggo Bendtsen med følgende tilbud: „*Hvis jeg bliver kaldet til Lærer i Bølling, og I vil sende Eders Børn i min Skole, saa skal jeg tage godt og venligt imod dem, og jeg skal gjøre alt, hvad jeg kan for, at de kan befinde sig godt i min Skole, og selvfølgelig skal de i enhver Henseende nyde samme Ret, som de øvrige Børn.*“ Imidlertid kom der ikke noget resultat ud af bestræbelserne, hvilket blev meldt tilbage til biskoppen. Pastor Andersen ville gerne have deltaget i dette møde, men der var ingen, som havde givet ham besked om mødets afholdelse, så i et brev til biskoppen den 14. januar luftede han sine synspunkter om sagen. Heri gav Pastor Andersen bl.a. udtryk for, at der foruden de åndelige uoverensstemmelser også gemte sig en ca. 30 år gammel skolesag, hvor der havde været splid mellem Viggo Bendtsens far, Niels Bendtsen og Bølling-boerne. Den 1. februar meddelte provsten Viggo Bendtsens ansættelse og friskolen fortsatte.

Skolebyggerier

I friskolens protokol kan man læse, at man i 1907 havde planer om udvidelse og mere tidssvarende indretning af skolelokalet, hvilket p.g.a. et voksende børnetal også tiltrængtes, da friskolen nu i en ikke overskuelig fremtid måtte fortsætte sit virke. Viggo Villadsen mener at huske, at der blev bygget til friskolen. Han husker også, at der i hans barndom var en balkon, hvorfra man kunne se ned over den store sal.

I 1908 fremsendte Viggo Bendtsen en ansøgning om en ny skole, da han mente, lærerboligen var for dårlig at koste på. Sognerådet var enig med Viggo Bendtsen i, at bebo-

elsen ikke var tidssvarende; men man ville gerne udsætte byggeriet til 1910. Viggo Bendtsen fastholdt sit ønske om byggeri i 1909, og man vedtog det. Af den grund forhørte man sig hos friskolens bestyrelse, om denne havde planer om nedlæggelse af skolen og dermed lade børnene søge Hovedskolen. Man fik det svar, at bestyrelsen agtede at opretholde skolen foreløbig. Hvis der havde været udsigt til snarlig nedlæggelse, ville sognerådet bygge tre klasselokaler i den nye skole - nu byggede man kun 2.

Friskolelivet gik sin vante gang. Det ene skoleår fulgte det andet. Hvert år sagde en flok farvel, og et nyt hold kom til. Det var altid spændende, hvilke oplevelser året ville bringe. Næsten uden at nogen ænsede tiden forløb en syvårig periode, og det skete seks gange i friskolens historie. Hvor tit bestyrelsen skiftedes ud, vides ikke; bestyrelsesmedlemmerne har været ret anonyme. Kun formændene har været navngivne ved deres underskrift til myndighederne angående tilskud. Formænd for friskolen:

1901-	Hans Christensen Hindbo også kaldet Hans Bølling.
1906-	Mads Peder Madsen, Nørlund
1908-10	Hans Christensen Hindbo
1911-14	Chr. Dalgaard
1915-19	Mads Peder Madsen.
1923-25	Laurids Andersen, smedemester.
1928	Laurids Andersen, smedemester
1929-30	Iver Chr. Larsen, købmand
1937-41	Johannes Christensen Hindbo, Gasdalgaard
1943	Chr. Kjær Nedergaard, Rosbjerg

I 1943 søgte Viggo Bendtsen sin afsked som lærer ved Bølling skole, og hermed fremkom atter ønsket om en fælles skole. Friskolens elevtal var ikke så stort længere, og de religiøse skel blev også med årene mere udjævned. Dette førte til nedlæggelse af Friskolen i Bølling Missionshus, og dermed samledes sognets børn atter i Bølling skole efter en adskillelse på 42 år med P. J. Aunsholt som lærer og kirkesanger.

Friskolens lærere:

A. Rasmussen-Holmgaard	1901-03
R. Chr. Rasmussen	1903-04
Jens Peder Andersen	1904-05
Søren Vad Jensen	1905-06
Chr. Emil Rauff	1906-07
Jørgen Nedergaard	1907-08
Jens Peter Christensen	1908-09
Johannes Sørensen	1909-10
Anton Rasmussen Bille	1910-11
Jensenius Buus-Jensen	1911-12
Julius Brandt Livbjerg	1912-13
Poul Kristian Andersen	1913-14
Anders Chr. Pedersen	1914-15
J. P. Bjerregaard Sørensen	1915-16
Marthinus Hansen	1916-17
Carl Andreas Dørffler	1917-18
Morten Leth	1918-19
Poul Kristian Poulsen	1919-20
Anton Chr. Lilleør Christensen	1920-21
Ville Villesen	1921-22

Lars E. Hylledahl Rasmussen	1922-23
Andreas Koed	1923-24
Jens S. Nannastad Ernsten	1924-25
Carl Gammelgaard Madsen	1925-27
(Søn af M.P. Madsen, Nørlund)	
Hans Adolf Lilleør Christensen	1927-28
Alfred Verner Rasmussen	1928-29
Peder Andreas Olesen	1929-30
Bernhard Holm	1930-32
Hans Bagge Pedersen Bakbo	1932-33
Jens A. Søndergaard Jensen	1933-34
Mads Chr. Nielsen	1935-37
Carl Oluf Rauff	1937-39

(Søn af Chr. Emil Rauff)	
Johannes Linderøth	1939-41
Svend Houлинд	1941-42
Chr. Toft Nielsen	1942-43
Sommerundervisningen blev bl.a. forestået af:	
Simon Pedersen, Ll. Holk. Poulina Andersen,	
Bølling by. Mathilde Frederikke Nedergaard.	
Margrethe Nielsen, Hanning.	

Fra skolebænk og kateder

Peder Alexander Østergaard (Sander) har bragt følgende minder fra sin tid på skolebænken i Bølling Friskole i årene 1921-28.

Jeg begyndte i skolen foråret 1921. Om sommeren havde jeg Pouline Andersen, som jeg var meget glad for. Hos hende gik vi i skole 6 somre. Hun havde yngste klasse med tre årgange om eftermiddagen fire dage om ugen, og den ældste klasse med fire årgange onsdag formiddag. Om vinteren gik vi alle i samme klasse. Vi havde tomandsborde med fast bænk. De stod i to rækker. Desuden havde vi et tremandsbord. Det stod lige foran katederet, så læreren bedre kunne se os små. Den første time havde vi bibelhistorie. Først sang vi en sang, og så holdt Pouline bøn.

Når de store blev hørt i deres lektie, lyttede vi små, hvorefter vi fik gennemgået ny lektie. I de følgende timer havde vi forskellige skolefag – bl.a. skriftlig dansk og regning. Vi brugte tavle og griffel. Øverst i tavlens træramme var et lille hul, så den kunne hænges op. Nogle børn stak griflen ned i det hul for at knække dens spids, hvorefter de spurgte om lov til at gå ud og spidse griflen. Det kunne jo være godt med et pusterum! Spidsningen foregik på en flise uden for skolen. Tavlen skulle jævnlige vaskes ren. Til rengøringen havde pigerne nogle fine flasker med kulørt sæbevand. Drengene fik sæbevand og klud af deres mor. Hvis flasken var tom åndede vi på tavlen. Hjælp det ikke, spyttede vi på den. Det var ikke så godt, for derved blev tavlen fedtet, og så var den ikke god at skrive på. Hvis kluden blev væk, brugte vi trøjeærmet.

Det skete undertiden, at Pouline cyklede hjem i frikvarteret. Så sagde hun: "Hvis det varer for længe, inden jeg kommer, så skal I gå ind og begynde at skrive". Det gjorde vi, da vi nu havde fået blyant og skrivebog. Senere fik vi lov at skrive med pen og blæk. Pennen kunne godt slå klatter og somme tider også i sidemandens bog!

Når skolen sluttede, stod vi ved siden af vores plads og sang: "Klokken slår, tiden går..." eller "Altid frejdig når du går..."

Den første lærer, jeg havde, hed Hyldedahl. Thorvald Vig sad bag ved os. En dag gav han os et bolsje i timen; men vi måtte ikke spise bolsjer i timen. Så tog læreren mig i kinderne og sagde: "Jeg kan se, du har et bolsje i munden!" og løftede så hånden til en lussing. Så rejste Thorvald sig op og sagde: "Det er mig, der har givet ham den!" - Thorvald var meget større og kraftigere end læreren. Så skete der ikke noget.

Fastelavnsmandag var der fest i Missionshuset om aftenen. Om tirsdagen fik vi alle de boller, vi kunne spise, og med kakao til. Blev der en rest tilbage, blev vi sendt ud med dem til de ældre i sognet. Om foråret havde vi eksamen. Så kom præsten og nogle medlemmer af skolekommissionen. De skulle se og høre, hvad vi havde lært. Et år blev vi hørt i kongerækken. Først blev en spurgt om en konge og så den næste. Og sådan fortsatte det. Dengang kunne vi kongerækken!

Om sommeren var vi på udflugt sammen med Pouline og vist et par damer mere. Vi måtte højst have to kroner med. Vi var med tog. Når vi holdt ved stationerne, gik der langs med vognene en mand med en mægtig stor bakke på maven. Han solgte slik. Hvis vi købte, skulle vi helst have aftalte penge at betale med. Vi havde mange gode udflugter. Den bedste, synes jeg, var den til Himmelbjerg.

I frikvarteret legede vi forskellige lege: Langbold, hop i mand. Vi spillede også med marmorkugler, når det blev forår, og vi sparkede fodbold med træsko på. En middag

røg træskoene af i sparket og ramte mig i hovedet, så blodet sprøjtede ud. Pigerne råbte: "Sander dør, Sander dør!" Men jeg klarede den med at løbe hen til pumpen og få hovedet vasket. Om vinteren sloges vi med snebolde - sommetider også med børnene fra Hovedskolen. Vi sagde altid, at de var tyskere, fordi de var så mange. Vi var danskere, fordi vi var så få. Vores piger rullede sneboldene til os omme bag ved skolen og lagde dem på en slæde. Så hentede vi dem dér, og det måtte modparten ikke se. Hvis vi blev for højrøstede, fløjtede læreren ovre fra den anden skole. Når vi gik hjem fra skole, var vi gode venner og fulgtes ad. Det var kun i middagspausen, vi sloges med sne. Når vinterskolen var ved at være forbi, og læreren skulle rejse, var vi i Skjern for at blive fotograferet. En af børnene var i familie med en bager i Skjern. Han havde også en café, hvor vi fik lov at sidde og hygge os og spise slik. Han var altid så venlig, og jeg tror, han nød at fornøje os børn. Man kan vist godt sige, at han havde „dette for øje, andre at glæde og fornøje.“

Missionshuset dannede en fin ramme omkring Friskolen. I 1907 måtte man dog ændre på indretningen for at få mere plads, idet elevtallet var i vækst. Man fik klassens rum-indhold øget til 60 kubikmeter. Faciliteterne var gode efter den tids norm. På legepladsens nordside var der bygget hestestald og brændselsrum. I den ene ende af huset var der tre små toiletter - de to med spand og i det tredje var der et rør i muren, som gik ud på Niels Vigs mark. Det var beregnet for drengene.

Der var en pumpe på legepladsen, hvor børnene kunne slukke deres tørst, når de havde løbet sig varme og svedige. Jeg mener, at der var døde rotter og mus i brønden; men det må vel være indbildning.

Sander afslutter beretningen om sin tid i friskolen med nogle refleksioner over tonen mellem børnene. Jeg tror aldrig, jeg hørte bandeord på legepladsen. Det brugte vi heller ikke i hjemmet; men vores far og mor lærte os at bede til Gud, og det har vi grund til at være taknemmelige for.

Erfaringen viser, at eksemplets magt er stor, så det gælder stadig om at holde de gamle dyder i hævd.

Lærer Johannes Linderoth beretter om årene 1939-41

Det var en meget træt og udkørt ung mand, der ankom på ladet af en lastvogn til Bølling den 15. juni 1939. En kammerat - datteren fra Ahler Vestergaard - lod mig venligst køre med og satte mig og mit pikpak af på gårdspladsen hos Jenny og Peder Hindbo. Jeg blev modtaget af pigen Grethe. Familien Hindbo, har jeg ladet mig fortælle, var til bryllupsfest hos sognefogeden Niels Dalgaard, hvis datter Grethe blev viet til Mads Nielsen, tidligere lærer ved Friskolen. Grethe sørgede godt for mig. Det var ikke pensionatsmad, hun serverede. Den påfaldende stilhed blev pludselig afbrudt, og indkom en hel flok festklædte mennesker, som gerne ville hilse på og ønske den nye lærer velkommen. Deres store smil og djærve håndtryk gjorde, at jeg følte mig lettet og tryk. Lidt efter var jeg alene med Grethe, og hun viste mig, hvor jeg

Johannes Linderoth
1943

Skolen

skulle bo og stille mine ting. Det var et pænt og ret stort gæsteværelse med to opredte senge, servante med stel, et skrivebord med stol og vist en knagerække til tøjet. I forgangen stod der et mindre klædeskab, som jeg også måtte anvende. Der var adgang til toilet og badeværelse, og jeg kunne gå frit og ugeneret ind og ud ad stuehusets hovedindgang uden at forstyrre nogen.

Jeg var spændt på at se skolebygningen, og efter Grethes forklaring skulle jeg blot gå nogle få skridt op mod kirken og dreje fra til højre - og så var det første hus på højre hånd. Skolestuen var som bygget til ca. 20 børn med fem tommandsborde langs hver side, en lille sort tavle på endevæggen med kateder og katederstol foran. Forneden bag bordrækken stod en ret stor kakkellovn, som jeg skulle komme til at respektere senere på året, da det var mig, der skulle tænde op i den klokken syv om morgenen og så hjem og spise morgenmad for atter at møde op på skolen klokken otte. Udenfor var der en smule legeplads begrænset af et skur med halvtag - oprindeligt nok beregnet til opstaldning af køreheste ved møder.

Mit ansættelsesforhold ved Friskolen betød, at jeg det første år skulle have 1000 kr. i kontanter og det andet 1200 kr. Timetallet var i sommerhalvåret 24 timer om ugen og i vinterhalvåret 36 timer. Med denne ordning gennem to år ville jeg være berettiget til at kunne søge fast ansættelse med pension ved skoler med pensionsordning. For kost og logi skulle jeg stille mig til rådighed på gården om eftermiddagene i sommerhalvåret bortset fra sommerferien, der begyndte mandag den 3. juli. Jeg hjalp til ved optagning af kartoflerne i efterårsferien. Jeg bar kurvene hen til aftømning i vognen, som forkarlen kørte hjem til gården og hver gang stillede en tom vogn til fyldning. Ind imellem pløjede han nye rækker kartofler op.

Hvordan gik så hverdagene i den lille skolestue? Det er svært at beskrive, fordi så meget på den ene skoledag uvægerligt kom til at ligne det, der kom til at ske på den næste. Mit største problem var at holde alle, uanset alder, beskæftiget. Det var en smal sag, når det drejede sig om „fortællefagene“ som for eksempel Bibelhistorie. Nogen vil måske påstå, at jeg kopierede Jeppe Aakjær, som lod „Gammel Johannes“ fortælle på sin gribende måde, så selv de yngste kunne se alt for sig med det „indre øje!“. Jeg ved, at jeg søgte at fortælle „i billeder“, så hjemmeterperiet kun blev til en biting. Helt kunne det ikke undgås, når det drejede sig om visse dele af Katekismen og dens læresætninger; men den skræk, jeg i min egen skoletid gennemgik på baggrund af netop denne lille brune bog, håber jeg ikke, at nogen oplevede.

Peder Hindbo gav os uden videre lov til at benytte et græsareal til venstre for vejen, der fører ned fra Kirken og ind i gården. Jeg mener, at vi startede med at spille fodbold, men da flere blev interesseret, blev det til håndbold. En cigaræske af bronze med indgraveret: „Fra gymnaster i Bølling 1940“ har jeg endnu stående til minde om dengang. I redskabsskuret i Hindbo stod der et par gamle høvlbænke og nogle få redskaber. Peder gav mig lov til at undervise nogle få elever i sløjd. Jeg husker det tydeligt, fordi to store tyske maskiner pludselig drønedes hen over skuret, så trætoppene ligefrem gav efter for lufttrykket. Samme sted lavede jeg mørklægningsrammer med sort papir til stuehusets vinduer, som tyskerne forlangte det.

Efter to år ved Bølling Friskole fik Johannes Linderoth ansættelse ved Rønde Højskole og sluttede sin lærergerning ved Åby skole ved Århus.

Børnehaveklassen i Missionshusets kælder 1981.

Knælende fra venstre: Karsten Sørensen, Brian Boel, Lone Jensen, Mette Sørensen, Jimmy Holk. Stående fra venstre: Børnehaveklasselærer Jette Hansen, Michael Madsen, Hans Nielsen.

Skolesagen

Skolesagen 1980 - 85

Fire sogne - fælles skole

Ved et skolemøde Bølling i vinteren 1970 havde man det fremtidige skoletilhørsforhold til debat, idet Bølling Skole skulle nedlægges. Valget stod mellem en af Byskolerne eller Rækker Mølle Skolen, og meningerne var delte. Var man uenige om, hvilken af skolerne det skulle være, var man til gengæld meget enige om at holde sognet samlet - alle ville følge den løsning, der blev flertal for. Valget faldt på Rækker Mølle Skolen og fællesskabet med Hanning, Finderup og Sædding sogne. Skolekommissionen og Byrådet efterkom dette ønske.

Ved indvielsesfesten for Rækker Mølle Skolen i 1971 blev fire reb flettet sammen af borgmester Stie Hansen som symbol på de fire sognes sammenhold omkring skolen - et fællesskab, der viste sig at blive stærkt og godt.

Bølling flyttes

Den 2. december 1980 mødte 7 forventningsfulde børn og forældre op til indskrivning i børnehaveklassen i Rækker Mølle Skolen, og det kom derfor som et chok, da der den 23. december i Skjern Dagblad stod at læse, at kulturudvalget indstillede til byrådet, at Bølling-børnene fremover skulle høre til Faster skoledistrikt. Overflytningen var begrundet i besparelser, idet man ved at flytte Bølling-børn til Faster undgik klassedelinger i Rækker Mølle. Meddelelsen skabte både vrede og frustration ikke blot i Bølling, men i hele Rækker Mølle-området.

Det var blot 10 år siden, man havde nedlagt 4 landsbyskoler og dermed i høj grad bidraget til besparelser på skoleområdet. I de forløbne år var der blevet dannet et meget fint samarbejde omkring den fælles skole i Rækker Mølle og et rigtig godt skole-hjem-samarbejde. Der var endvidere bygget en hal ved skolen, hvor børn og unge fra de 4 sogne samledes i et aktivt idrætsliv. Børnene gik i legestue i Rækker Mølle, og flere foreninger var slået sammen eller arbejdede sammen på tværs af sognegrænserne, så foruden at høre til i et sogn, var der også en udtalt følelse af at høre til i et område. Hertil kom, at sognene også 2 og 2 var knyttet sammen i ét pastorat, og der nærmedes en vis frygt for, at en skoledistriktsændring, som delte to sogne i samme pastorat, kunne få den utilsigtede virkning, at Bølling-Sædding pastorat på længere sigt ville blive nedlagt.

Efter at have sundet sig over chocket indkaldte man Kommunalbestyrelsen til møde i Bølling Forsamlingshus for at blive hørt i sagen og desuden påpege de manglende beregninger over de merudgifter (f.eks. omlægning af busruter), en distriktsændring ville medføre. Forsamlingshuset var fyldt (godt 150 deltagere). Mange havde ordet, og debatten bølgede livligt, men Kommunalbestyrelsen valgte at overhøre alle protester og vedtog den 13. januar 1981 distriktsændringen.

I Bølling ville man dog ikke uden videre give sig, og på et møde i slutningen af januar blev der nedsat et børnehaveklasseudvalg, et friskoleudvalg, et presseudvalg og et vedtægtsudvalg med henblik på at udvide Bølling Bys Borgerforening til en Sogneforening - en udvidelse, der blev en realitet i marts 1981.

Bølling børnehaveklasse oprettes

Under avisstrejken i april 1981 udgav Sogneforeningen en nødavis om skolesagen. Den blev delt rundt i hele Rækker Mølle-området. Efter strejken var der en del læserbreve i aviserne - ikke kun fra Bølling - og Rækker Mølle Skolenævn foranstaltede en underskriftsindsamling, hvor 300 af 304 forældre til skolesøgende børn i området plus 72 forældre til mindre børn tilkendegav, at de ønskede at bevare de 4 sognes skolesamarbejde og fællesskab omkring Rækker Mølle Skolen og opfordrede politikerne til ikke at handle imod et massivt befolkningsønske.

Forældrene til de 7 børn, hvoraf 4 kunne komme til Rækker Mølle p.g.a. søskendereglen, søgte om tilladelse til optagelse i Rækker Mølle Skolen, men kun de 4 med søskende i Rækker Møller fik dispensation. Forældrene var enige om, at børnene ikke skulle skilles og oprettede derfor en privat børnehaveklasse for skoleåret 1981-82 og ansatte pædagog Jette Hansen, Skjern som børnehaveklasselærer 3 eftermiddage om ugen á 2 timer. Børnehaveklassen fik til huse i Missionshusets kælder. Lokalerne var velvilligt blevet stillet til rådighed mod betaling af lys og varme, ligesom forældrene sørgede for „skole-rengøringen“.

Mette, Brian, Karsten, Jimmy, Hans, Michael og Lone skal i det kommende år på i skole i et lærderrum under Bølling missionshus. Foto: Ole Lind

Her står en hel skole

Jyllandsposten den 24/8-1982

Børnehaveklassen finansieredes ved en forældrebetaling på 210 kr. pr. måned. Herudover gav et bankospil godt 1.300 kr. til formålet, og på startdagen blev der overrakt godt 7.000 kr. til driften - penge, som var kommet ind ved en indsamling i Bølling.

Nyt Byråd tager skolestrukturen op igen

P.g.a. det røre, som børnehaveklassens start og den generelle holdning i Rækker Mølle-området havde skabt, kom der op til kommunevalget i november 1981 en del politikerudtalelser, som viste en opblødning i de ellers så hårde fronter. I begyndelsen af 1982 blev der derfor af det nye Byråd nedsat et nyt strukturudvalg, der skulle gennemanalysere alt materiale vedrørende skolestrukturen og komme med et forslag til forelæggelse på

Bølling-forældrene vandt 1. halvleg:
Skolestrukturen op til ny vurdering

Skjern Dagblad den 10/2 - 1982

byrådsmødet i maj. Flere politikere foreslog, at man denne gang også tog forældrene med i drøftelserne. „Bølling-forældre vandt 1. halvleg“ kunne man læse i avisen den følgende dag.

I april 1982 holdt strukturudvalget borgermøde i Rækker Mølle og Skjern Dagblad

Skolen

skrev bl.a herom: „Rækker Mølle området har på ingen måde opgivet ævred. Det 4 timer lange møde formede sig som en enstemmig, ofte følelsesladet opfordring fra områdets lokalbefolkning til byrådet om at omgøre beslutningen om at fjerne Bølling fra Rækker Mølle skoledistrikt.“

Sogneforeningen havde desuden til skoledirektørens beregninger lavet et supplerende materiale, der viste usikkerheden ved de beregnede besparelser. Herudover blev det fremført, at modstanden ikke havde noget med FASTER Skole at gøre, men udsprang af et ønske om at forblive en del af Rækker Mølle-området.

Skolestrukturen udsat til 1983

I maj 1982 vedtog Byrådet efter anbefaling fra strukturudvalget enstemmigt at inddrage skolestrukturen i kommuneplanlægningens 1. offentlighedsfase i efteråret 1982 med endelig stillingtagen i februar 1983 - indtil da hørte Bølling fortsat til FASTER.

I Bølling- og Rækker Mølle-området havde man helst set, at Bølling var blevet ført tilbage til Rækker Mølle skoledistrikt, men var trods alt glade for, at skolestrukturen kom med i kommuneplanen. Det blev betragtet som en reel chance for indflydelse, så man ikke, som det hidtil havde været tilfældet, hele tiden skulle være henvist til at argumentere imod noget allerede vedtaget.

Da skolestrukturen således stadig var under diskussion, søgte forældrene til børnene i Bølling Børnehaveklasse samt forældrene til de kommende børnehaveklassebørn (årgangene 1975-76) om dispensation fra skoledistriktsgrænsen, så børnene kunne komme til Rækker Mølle.

Byrådet og skolekommissionen i strid om Bølling-børnene

Skjern Dagblad 13/5-1982

Skolekommissionens formand havde på forespørgsel fra Skjern Dagblad tilkendegivet, at han var indstillet på at opfordre Skolekommissionen til at give dispensation til i hvert fald de undervisningspligtige børn p.g.a. den usikkerhed, der fortsat herskede omkring skolevæsenets fremtidige struktur. Denne kommentar affødte megen vrede hos borgmester Chr. Lundsgaard, som i et personligt brev til alle skolekommissionsmedlemmer dagen før mødet i kraftige vendinger meddelte, at en dispensation ville være at betragte som direkte sabotage af en byrådsbeslutning.

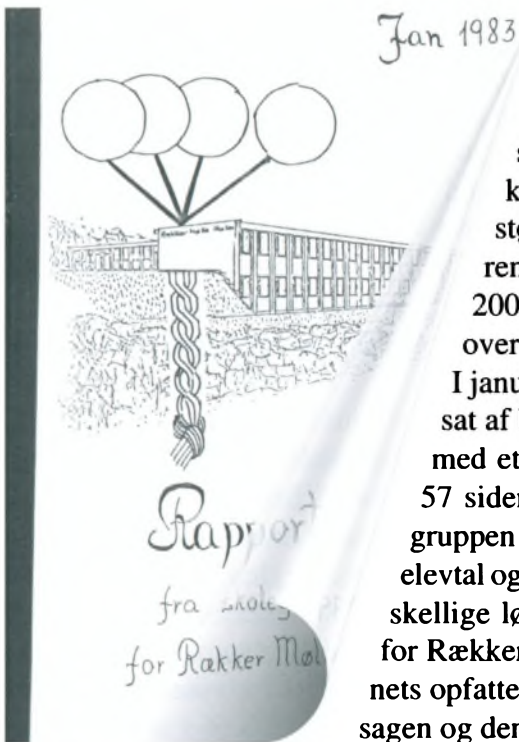
Resultatet blev, at søskendereglen gav dispensation til de 4 af de 7 vordende 1. klasseselever, der havde søskende i Rækker Mølle - de 3 andre fik afslag. Søskendereglen gav ikke dispensation til de vordende børnehaveklasseelever, fordi det ville udløse en deling i Rækker Mølle - at det også ville udløse deling i FASTER, blev ikke nævnt.

Forældrene til de berørte børn ankede afgørelsen til Undervisningsministeriet, men fik ikke medhold, idet ministeriet havde vægtet kommunens oplysninger om, at der ikke var tvivl om skoledistriktsgrænsen.

Miniskolen opstår

Forældrene besluttede sig så til igen at lave samlet hjemmeundervisning - nu med en

børnehaveklasse og en 1. klasse. Man ansatte for skoleåret 1982-83 to lærere: Småbørns-lærer Kirstine Jansen og lærer Jette Kvist Pedersen, Tarm. Herudover underviste pastor Hans Særkjær begge klasser i kristendom. Der var 9 børnehaveklasseelever (heraf 4 med søskende i Rækker Mølle) og 7 elever til 1. klasse (heraf 4 med søskende i Rækker Mølle). Børnene gik i skole 4 dage om ugen. 1. klasse havde 5 dansk-timer, 3 matematik-timer, 1 kristendomstime plus 2 musik-kreative timer sammen med børnehaveklassen - i alt 11 ugentlige timer. Børnehaveklassen havde 10 timer. Herudover stod forældrene ind imellem for nogle udendørsaktiviteter. Forældrebetalingen i miniskolen eller undergrundsskolen, som den også blev omtalt, var fortsat 210 kr. pr måned.

De fire flettede reb ses på forsiden af rapporten.

En pengeindsamling i Række Mølle-området gav omkring 45.000 kr. til klassernes drift. Alene størrelsen af dette beløb viste, at man ikke blot var villige til at skrive under på sammenhold, men også ville yde et ret så stort kontant bidrag. Herudover blev der holdt en støtteaften i Bølling med boder, auktion, konkurrencer og underholdning ved lokale aktører. Ca. 200 voksne og børn deltog i aftenen, der gav et overskud på 4.500 kr.

I januar 1983 barslede en skolegruppe, der var nedsat af beboerforeningen for Rækker Mølle-området, med et kommuneplanbidrag i form af en rapport på 57 sider, hvoraf 32 var tekst og resten bilag. Skolegruppen havde lavet en grundig analyse af fødselstal, elevtal og timetal og lavet konsekvensberegninger af forskellige løsningsmodeller. Herudover var der redegjort for Rækker Mølle Skolens start og oprettelse, skolenævnets opfattelse af sagen, de berørte forældres oplevelse af sagen og dens forløb, konfirmandundervisningen, ligesom der var lavet opgørelser over foreninger omkring hallen og deres medlemstal. Konklusionen i skolegruppens rapport var:

- 1) At et enigt område ønskede at bevare det oprindelige Rækker Mølle skoledistrikt.
- 2) At den økonomiske gevinst ved en omlægning var minimal (knap 1 lærerstilling og herfra skulle der trækkes øgede udgifter til kørsel i den periode, hvor Bøllingbørnene skulle køres til 2 skoler)
- 3) At overforbruget ved Rækker Mølle Skolen, p.g.a. Bølling-børnenes placering dér, ville være begrænset til en kort årrække, idet elevtallet faldt kraftigt. Fødselstallet for 1982 var på 11 i Rækker Mølle-området incl. Bølling, hvor der var født 3 børn.

Alt talte således for at flytte Bølling tilbage til Rækker Mølle.

Venstrevælgerforeningerne foreslog i øvrigt også i deres kommuneplanbidrag, at Bølling skulle føres tilbage til Rækker Mølle - Kristelig Folkeparti ligeledes.

Efter endt rapportskrivning indkaldte Skolegruppen i januar Byrådet til et samtalemøde, fordi man ønskede at diskutere forholdene direkte med politikerne og ikke gennem aviserne, i håb om at det kunne skabe mere forståelse.

Mange i Byrådet fandt det efterhånden uholdbart at leve med de hårdt optrukne linjer i

Bølling-børn på vej »hjem« til Rk. Mølle

Med 12 stemmer imod 9 væltede bygruppens forslag af fundamenterne i den ny skolestruktur - Nær 100 tilhørere i byrådssalen Skjern Dagblad 16/1-1983

skolesagen og følte, at det var svært at fastholde en beslutning, når grundlaget for den var ændret væsentligt. På byrådsmødet i februar 1983 vedtog man med 12 stemmer mod 9 at henstille til skolemyndighederne at give dispensation, så Bølling-børnene kunne

gå til Rækker Mølle Skolen indtil kommuneplanens endelige vedtagelse i 1985 - dog måtte der ikke udløses mere end én klasse pr. årgang. Faster skulle tildeles et sådant antal timer, at debatten om nedlæggelse forstummede.

Ca. 100 tilhørere overværede den livlige debat på det 3½ time lange møde. Der lød barske ord fra en særdeles utilfreds borgmester, der meddelte, at han ville have haft mere respekt tilovers for flertallet, hvis de rent ud havde sagt, at strukturplanen fra 1981 skulle droppes, i stedet for at vedtage det mest vattede og usaglige stykke papir, han endnu havde set i sine 25 år i politik.

I juni 1983 gav Skolekommissionen dispensation til børnene i Miniskolens 1. klasse, der således kunne starte i 2. klasse på Rækker Mølle Skolen i august 1983.

Mini-skolen fortsætter

Der var nu sket en opblødning i skolestriden, og i Bølling voksede håbet om atter at blive en del af Rækker Mølle skoledistrikt. Fortsat skolegang i Bølling blev drøftet, og skoleåret 1983-84 kom i gang med en børnehaveklasse med 6 elever og en 1. klasse med 5 elever. 3 elever begyndte i Rækker Mølle efter søskendereglen, 2 i 1. klasse og 1 i børnehaveklassen. En elev startede i 1. klasse i Faster. Kirstine Jansen fortsatte som lærer, og fag og timetal var som året forinden, ligesom pastor Særkjær tog sig af kristendomsundervisning i de to klasser. Forældrebetalingen var 210 kr. pr. måned.

Klistermærke anvendt i skolekampen.

Der måtte atter samles penge ind i Rækker Mølle-området. Denne gang var det Beboerforeningen for Rækker Mølle-området og forskellige andre foreninger, der stod bag en husstandsomdelt opfordring vedlagt et girokort. Nogle valgte at bidrage månedsvis, og andre gav et engangsbeløb. Herudover holdt Hanning-Bølling Boldklub en tombola og Bølling Sogneforening et loppemarked, og alt i alt kom der godt 36.000 kr. ind til skoledriften.

I januar 1984 anmodede et flertal i Skolekommissionen Byrådet om at tage op til vurdering, om der på baggrund af de nye prognosetal var baggrund for fortsat at holde Bølling sogn i Faster skoledistrikt imod forældrekrædsens ønske. Børnetallet var dramatisk faldende i hele kommunen. De nyeste tal viste, at Rækker Mølle Skolen alligevel meget hurtigt ville kunne huse Bølling-børnene - kun årgangene 1980 og 1981 ville udløse deling.

Anmodningen blev i februar 1984 afvist af Byrådet med 11 stemmer mod 10. Sagen skulle fortsat høre med i kommuneplandebatten. Forældrene søgte herefter dispensa-

tion for 5 børnehaveklassebørn, hvoraf de 3 havde søskende i Rækker Mølle og for de 9 elever, der nu gik i Miniskolen efter at 2 var flyttet fra sognet.

Skolekommissionen dispenserer

I marts 1984 gav et flertal i Skolekommissionen de 8 børn i Miniskolen dispensation, så de efter skoleferien kunne starte i henholdsvis 1. og 2. klasse på Rækker Mølle Skolen. Der blev ikke givet dispensation til de 5, der skulle begynde i børnehaveklassen, idet de ville udløse en deling.

Borgmesteren opfordrede skriftligt formanden til at tage beslutningen op til fornyet overvejelse, men det havde ikke den ventede effekt, så på det efterfølgende byrådsmøde i april 1984 redegjorde han i et langt indlæg for, at

han mente, at Skolekommissionen havde overtrådt deres kompetence ved én bloc at dispensere fra skoledistriktsgrænsen og meddelte, at han havde anket sagen til amtet. Han mente desuden, at byrådsmedlemmer i Skolekommissionen havde bundet mandat - d.v.s. at de skulle stemme efter byrådets beslutning uanset deres egen holdning til sagen.

På byrådsmødet i maj 1984 tog Byrådet til efterretning, at amtet havde tilkendegivet, at Skolekommissionen ikke kunne dispensere. Man skulle derefter tage stilling til „*hvor-
dan ulovlighederne kunne legaliseres*“, som borgmesteren udtrykte det. 6 medlemmer stemte for, at børnene skulle beholde dispensationen ud fra den betragtning, at Skolekommissionen blot havde fulgt Byrådets beslutning fra februar 1983, hvor den meddelte Skolekommissionen, at der godt måtte dispenseres, så længe kommuneplandebatten stod på, når blot det ikke udløste klassesdelinger. Resten stemte imod, - nogle, fordi de mente, at der aldrig havde været tale om en beslutning, men blot havde været tale om et spørgsmål til overvejelse - andre fordi de mente, at Byrådet senere havde ophævet beslutningen. Dispensationerne blev således tilbagekaldt af Byrådet, og forældrene fik brev om, at den tidligere givne dispensation ikke længere stod ved magt.

Bøllingsagen forelægges atter ministeriet

Forældrene var skuffede og modløse over Byrådets negative holdning. De mente helt klart, at dispensationerne var i overensstemmelse med byrådsbeslutningen fra marts 1983. De ankede derfor tilbagetrækningen af dispensationerne til Direktoratet for Folkeskolen. En afgørelse herfra blev lovet inden skolestarten. Den kom dog først i begyndelsen af september, og imens blev børnene holdt hjemme. Direktoratet havde imidlertid - ret usædvanligt - forud for afgørelsen henvendt sig til Skjern Kommune med et

FØDELSTAL:		Omslag på Indsamlingsfolder	
ÅRGANG			
1982:	Hanning Finderup Sødding Bølling		11 BØRN MED FORVÆRTELIG SKOLESTART 1988
ÅRGANG			
1983:	Hanning Finderup Sødding Bølling		7 BØRN MED FORVÆRTELIG SKOLESTART 1989
SKAL DISSE SMÅ ÅRGANGE BESKÆRES?			

forslag om, at lade børnene komme til Rækker Mølle på en toårig dispensation, indtil et nyt Byråd var trådt sammen. Dette blev imidlertid afslået af den fungerende borgmester - der heller ikke mente, at Byrådet skulle orienteres om forslaget.

I sin afgørelse meddelte direktoratet, at det ikke kunne afvises, at Skolekommissionen med berettigelse kunne antage, at den havde Byrådets tilladelse til at dispensere, så længe den fremtidige skolestruktur ikke var endeligt fastlagt. Kommunen havde oplyst, at det var den blevet i februar 1984, så henstillingen var derfor ikke længere aktuel.

Miniskolen 1984/85

Forældrene ønskede stadig ikke at give op. Kommuneplanens 2. offentlighedsfase skulle finde sted i oktober, og planen stod overfor endelig beslutning i 1985. Der var stadig håb forude. Man ansatte atter Kirstine Jansen som lærer for skoleåret 1984-85 på 18 timer ugentligt, ligesom pastor Særkjær tog sig af kristendomstimerne. Der var 3 børn i børnehaveklassen og 8 børn i henholdsvis 1. og 2. klasse. 3 børn begyndte i Faster (2 i børnehaveklasse og en i 1. klasse) og 1 barn begyndte i 1. klasse i Rækker Mølle efter søskendereglen. Forældrebetalingen var som tidligere 210 kr. pr. måned, og der var fortsat stor opbakning fra hele Rækker Mølle-området - såvel moralsk som økonomisk. En ny finansieringsaktivitet blev æbleplukning på Fyn og efterfølgende salg af æbler i

alle 4 sogne. Herudover tombola og aktivitetsaften ved en ørreddam i Stauning.

Med baggrund i at kommuneplanen først skulle vedtages i februar 1985, ankede forældrene direktoratets afgørelse til Undervisningsministeriet.

I maj 1985 afleverede de 3 byrådsmedlemmer fra Rækker Mølle-området, Peder Ladekjær, Bølling, Mads Kjær, Hanning og Mads Clausager, Sædding et forslag om at lade de 8 Bølling-børn starte i Rækker Mølle fra august. Dette afstedkom på junimødet en ny debat i Byrådet præget af hårde ord og megen bitterhed - ikke mindst fra en vred borgmester, der følte sig provokeret af, at sagen dukkede op

Forslag om at løse skoleproblemet for otte børn fra Bølling

Tre byrådsmedlemmer afleverer i dag til borgmester Chr. Lunds-gaard et beslutningsforslag, som de beder om at få på byrådets dagsorden tirsdag 11. juni - et forslag om at lade de otte børn i »undergrundsskolen« i Bølling få lov til at starte i Rækker Mølle-skolen fra det nye skoleårs begyndelse i august. Forældrene har foretrukket »undergrundsskolen« i Bølling Missionshus i stedet for at sende børnene til

Faster Skole, som byrådet har forlangt.

Det er Rækker Mølle-gruppen, dvs. Mads Clausager, Sædding, Mads Kjær, Hanning, og Peder Ladekjær, Bølling, der håber, at fronterne i den vanskelige skolesag er tæt så meget op, at man vil gå med til at følge forældrenes stærke ønske.

Skjern Dagblad 30/5-1985

gang på gang. Han foreslog sagen afvist, men 10 stemmer mod 9 sagde „nej“ til at afvise forslaget. Efter en lang debat blev det vedtaget at sende sagen ukommenteret til Skolekommissionen, idet kommissionen måtte formodes at kende til Byrådets indstilling.

„Sorteper sendt videre til skolekommissionen“ stod der at læse i Skjern Dagblad.

Skoleåret 1985/86

Nu så det for alvor ud til at lysne, og i „Undergrundsskolen“ gjorde man klar til et nyt og forhåbentligt sidste skoleår. Der var 4 elever i børnehaveklassen, 4 i 2. klasse og 3 i 3. klasse. Der var 1 elev i 1. klasse, idet 3 elever var optaget i Rækker Mølle efter søskendereglen. Kirstine Jansen var fortsat lærer og ligedes pastor Særkjær. Sogneforeningen havde besluttet, at forældrene skulle slippe for betaling, og midlerne til driften blev finansieret ved et tilskud fra Sogneforeningen, girokort-indsamling i Rækker Mølle-området og salg af æbler.

Så var flertallet hjemme

I november 1985 besluttede Byrådet efter en heftig debat med 11 stemmer for og 9 imod og 1 blank, at Bølling snarest muligt skulle flyttes fra Faster skoledistrikt til Rækker Mølle. Ændringen skulle dog formelt foreslås af Skolekommissionen og sendes til høring i nævn og lærerråd, hvorefter beslutningen skulle bekræftes i det nye Byråd - hvis da ikke valget skulle gå hen og ændre flertallet endnu en gang! Det var flertallets klare hensigt at lade børnene bliver overflyttet, så snart beslutningen var endelig og ikke vente til det nye skoleår. „Der har været et stærkt sammenhold om skolen i de 4 sogne, så det vi oplever nu er noget af en genforening“ udtalte Mads Kjær, Hanning.

I december 1985 var der indskrivning i Rækker Mølle for skoleåret 1986-87, og nu kunne Bølling-børnene atter møde op til indskrivning.

På byrådsmødet i januar 1986 blev det bekræftet, at „Bølling-flertallet“ stadig var til stede også i det nye Byråd, og der blev derefter givet grønt lys for, at Skolekommissionen uhindret kunne give dispensation til de forældre, der søgte om at få børnene til Rækker Mølle allerede i det indeværende skoleår.

Skolekommissionen dispenserede den 21. januar for alle 8 børn. Den følgende fredag var der sidste skoledag i „Undergrundsskolen“ og den 28. januar startede børnene i Rækker Mølle Skolen.

I marts 1986 traf Byrådet beslutning om at flytte Bølling tilbage til Rækker Mølle skoledistrikt med 12 ja-stemmer og 9 blanke. Nu var skolesagen definitivt og lykkeligt afsluttet.

Det var en beslutning, der vakte stor glæde og blev fejret i Bølling - såvel som i resten af skoledistriktet.

Skolen

Udpluk af debatindlæg fra Bølling-forældre:

Der ligger i denne skolesag et stort materiale om en sej kamp mellem en befolkning og et Byråd, hvor der i stedet burde have ligget et stort materiale om et Byråds samarbejde med borgerne i en vanskelig økonomisk situation med faldende børnetal.

Beslutningen om at flytte Bølling til Faster skoledistrikt blev oprindeligt taget ud fra et ønske om at undgå klassedelinger i Rækker Mølle og derved spare lærerskematimer - en beslutning, der kunne være velbegrundet, hvis man udelukkende anskuede tingene ud fra et rent økonomisk perspektiv, men flytning af et sogns skolemæssige tilhørsforhold er en beslutning af vidtrækkende betydning i et landsbysamfund, fordi det påvirker så meget andet end det skolemæssige og så mange værdier, der ikke kan gøres op i penge.

Børnetallet faldt imidlertid kraftigt i forhold til prognoseberegningerne, så ret hurtigt var det åbenbart, at der kun for få årganges vedkommende ville være økonomi i ændringen. Det var derfor uforståeligt for folk i Bølling og resten af Rækker Mølle-området, at man fra politisk hold kunne sidde et så massivt befolkningsønske overhørigt.

Hanne Nielsen, Lasse Bach, Marianne Lykke Jensen, Jakob Mortensen - 1983/84

Sognerådet 1921-25. Fra venstre: 1. Markus Gammelgaard 2. Niels Vig, 3: Hans Bendtsen (Bagved) 4. Peder Astrup Madsen 5. Peder Clausager 6. Søren Andersen 7. Hans Jepsen 8. Lars Gammeljord 9. Peder Hansen Jensen.

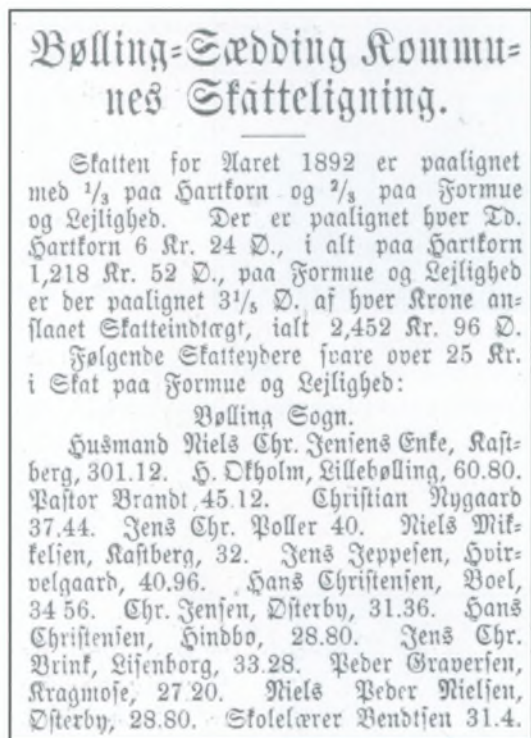

Sognerådet fotograferet ca. 1934 ved Stengård: Stående fra venstre: Chr. Smed Christensen (B), Simon Jensen (B), Peder Astrup (S), ?, Portør Larsen (S), Iver Nielsen (B). Siddende fra venstre: Mads Peder Madsen (B), Chr. Stengård (S), Anders Clausager (S)

Lokalstyre

Sogneråd

Det første sogneråd eller sogneforstanderskab, som det kaldtes, blev oprettet ved lov i 1842. Før denne tid havde der fra 1803 eksisteret en fattigkommission og fra 1814 også

en skolekommission, og det blev hovedsageligt det nye sogneforstanderskabs hovedområde, at skulle tage sig af skole- og fattigvæsenet. Desuden skulle man også sørge for, at vedligeholdelsen af sognets veje var i orden. Dette skete ved hjælp af udlicitering, hvor sognets mænd, hovedsagelig husmænd eller daglejere, kunne byde på et af sognerådet bestemt vejstykke.

Fra 1868 forsvandt betegnelsen sogneforstanderskab, hvorefter man gik over til at benævne det som sogneråd.

Herefter kom mange nye opgaver til for sognerådet. Der skulle udpeges ligsynsmænd, jordboniteringsmænd, vandsynsmænd, hegnsynsmænd, brandfogder, snefogder og alt skulle indberettes til Amtet til godkendelse. Desuden fyldte sager om forsørgelse også meget for sognerådet. Så vidt mulig ville man jo undgå at få erklæret for mange

forsørgelsesberettiget i kommunen, så derfor måtte man være godt inde i lovgivningen på dette område. Havde sognerådet først anerkendt en person som berettiget til understøttelse fra kommunen, kunne det i værste fald betyde store udgifter over mange år. Mange breve blev derfor vekslet mellem de forskellige kommuner, herredskontoret, amtet, provsten, biskoppen og endog ministeriet.

Glimt fra sognerådets forhandlingsprotokol

☛ 09.11-1856: Da det er kommet Sogneforstanderskabet for Øre at flere af de Unge af Bølling Sogn om Søndagen gaaer sammen paa et eller andet Sted i Sognet for at spille Kort og at der i Forening dermed holdes ulovlig Udskjænk af Brændeviin m.m., saa advares herved Vedkommende om ikke at have saadanne Gjæster siddende, da det saafremt det ikke hæmmes, vil blive paatalt af Sogneforstanderskabet for Vedkommende Øvrighed.

Formanden anmodes om at tage en Afskrift af Ovenstaaende og lade læse ved Kirkestævne.

☛ 25.08-1863: Udredelse af 50 Rdl. af Fattigkassen til at befordre Henrik Jensen, der for tiden er i Horsens Fængsel, til New York, efter Skrivelse af 5/8-1863 fra Pastor Boesen paa Horsens Fængselssekselskabs vegne, der udreder 50 Rdl., ligesom Henrik Jensen selv udreder 50 Rdl.

- 06.11-1863: Brev fra Pastor Boesen i Horsens, som meddelte, at Henrik Jensen først ville blive løsladt d. 16/12-1865. Fængslet ville ikke søge om tidligere Frigivelse.
- 28.12-1863: Sogneforstanderskabet har indkøbt to Heste til Hæren, ifølge Lov af 12/12-1863. Den ene til 170 Rdl. og den anden til 132 Rdl.
- 14.01-1864: Paa Grund af de to Heste, som man har købt, blev der udskrevet ekstra Skatter.
- 30.03-1864: Man paalagde nogle Mænd i Sognet at paase de indkaldte Soldaters Gaarde.
- 08.07-1864: Brev fra Herredskontoret angaaende Leverencer til den fjentlige Arme. To Mænd skulle købe et Kreatur af Kjødvægt 275 Pund hver fjerde Dag og sende det til Borris Krog. Enevold Jespersen skulle staa i Forbindelse med Forpleiningskommissionen i Skjern, og efterkomme Fordringer paa Halm samt stille 3 Kreaturer til Oxeparken, der er fordret oprettet i Skjern.
- 09.08-1864: Brev fra Amtet om at levere 272 Pund Kjød i Vejle hver 4. Dag, til Forpleining af De Østrigske Tropper.
- 27.06-1874: Til Ligsynsmænd udpegedes Niels Mortensen Dalgaard (Niels Dalgaard) og Houle Eskildsen.
- 02.02-1879: Skrivelse til Distriktslægen i Tarm: „Begrundet paa at Sygdommen (Tyfus) her i Bølling synes at tage en mere betænkelig Karakter, Anmodes de ærbødigst om saa snart ssee kand, at tage herop og besøge de syge dersteds, for at man saavidt muelig kunne faae Sygdommen behandlet for offentlig Regning og efter Opfordring fra Sognebeboere er det os meget om at gjøre for Skolens Vedkommende.“
- 10.09-1879: Det vedtoges at flytte Brevsamlingsstedet fra Kyhe til Lillebølling (Bøllinglide) fra Nytaar 1880.
- 05.02-1880: Skrivelse fra Agent Rath i Kjøbenhavn om hans Medvirkning til at sende Folk til Amerika, tilligemed Beskrivelse af Staten Minnesota.
- 07.04-1880: Modtaget Brev fra Amtet, hvori forlanges Oplysning om den gamle Byvei fra Bølling Præstegaard til Skjern benyttes eller den nye Engsig-Kjelstrup Vei bruges istedet.
- 10.02-1881: Modtaget fra Amtet 2 exemplarer af Skema til Oversigt over Antallet af de i Aarene 1871-1880 paa Grund af Drikfældighed i Fattiggaarde og Fattighuse indlagte Personer.
- 27.10-1881: Fra Bestyrelsen for Totalafholdsforeningen modtaget nogle Aktstykker med Opfordring til at virke for denne Sag.
- 07.02-1882: Modtaget fra Viborg Fængselselskab Beretning om Selskabets Virksomhed i 1881.
- 15.02-1882: Modtaget 24de Beretning om Idiotanstalten paa gamle Bakkehus ved Kjøbenhavn.
- 21.02-1882: Modtaget fra Amtet Advarsel mod Udførsel af syge Svin til England.
- 12.07-1882: Modtaget Opfordring fra Oberst Vedege i Kjøbenhavn om at virke for Indsamling til „Invalidernes bedre Forsørgelse“.
- 30.08-1882: Erholdt Tilsendt fra Ingeniør Berg et af ham forfattet Skrift angaaende Skjernaadalens Afvanding.

Lokalstyre

- ☞ 30.10-1882: Udstedt Hjemstedsattest til Morten Bendtsens søn Hans, der agter at tage ophold i Slesvig.
- ☞ 24.09-1891: Ansøgninger om Alderdomsunderstøttelse ved Lov af 9/4-1891: Ole Chr. Jensen, 70 Kr. pr. Aar. Hanne Enevoldsen, 40 Kr. pr. Aar.
- ☞ 04.07-1893: Til at fungere som Tællingsmænd ved Kreaturtællingen den 15. juli udnævntes for Bølling: 1. Skolelærer Niels Bendtsen for den sydøstlige Del. 2. Niels Mikkelsen, St. Kastbjerg for den sydvestlige Del. 3. Chr. Nygaard for den nordvestlige Del. 4. Niels Dalgaard for den nordøstlige Del.
- ☞ 03.06-1895: Modtaget fra Ringkjøbing Telefonselskab Andragende om Tilladelse til at anbringe Pæle langs Sognets Veie fra Amtsveien ved Bølling Præstegaard til Kjøbmand H. Lunde, samt til paa Pælene at ophænge Ledetraade. Man gav Tilladelsen.
- ☞ 09.12-1896: Man vedtog at indgaa en Aftale med Jens Jacobsen i Høj om Ret til 2 Skp. Land til Gruskastning.
- ☞ 04.03-1897: Andragende fra Bølling Sogns Husflidsforening om at lade holde Udstilling og Tombola.
- ☞ 22.09-1898: Andragende fra Bølling Foredragsforening om Benyttelse af Bølling Skoles Lokale. - Det tillodes mod omhyggelig Rengøring.
- ☞ 09.12-1898: Andragende fra en del Beboere i Bølling om opstilling af Hegn omkring Mergelgravene ved Ll. Boel. - Andragendet sendtes videre til Herredskontoret.
- ☞ 04.03-1902: Modtaget Klage fra H. Okholm, Bøllinglide over at han ikke er optaget paa Fortegnelsen over de højst beskattede Vælgere til Landstinget.
- ☞ 19.01-1905: Ved et Møde paa Højskolehjemmet i Skjern gav Bølling Sogneraad Tilsagn om en Gave paa 3.000 Kr., hvis Landbrugsskolen oprettes paa en af de tilbudte Ejendomme i Bølling.
- ☞ 05.07-1907: Hans Lunde udpeget som Rotteinspektør.
- ☞ 21.11-1907: Da Chr. Jens Christiansen af Østerby, der er Veimand paa en Del af Bøllings Sogns Kommuneveie har udført Arbejdet saa godt, at man synes betalingen han faar er temmelig lille, vedtog Sogneraadet, at bevilge ham en Gratiale af 5 Kr.
- ☞ 18.01-1908: Det vedtoges at erhverve Ret til ca. 1/4 Tdr. Land til Gruskastning for en Pris af 100 kr. og 3 Kr. pr. Favn af Chr. Smed Christensen i Høj.
- ☞ 12.05-1908: Andragende fra Købmændene Hans Lunde og Iver Chr. Larsen om at Kommunalbestyrelsen vil søge hævet Forbudsbestemmelserne om Butikkernes Lukning kl. 8 Aften, saaledes at de faar lov til at holde aaben til kl. 11 Aften, paa de Dage Mejeriet holder sine Maanedlige Udbetalinger. Vedtoges.
- ☞ 31.03-1909: Det vedtoges at sende 10 Kampesten til Christiansborg Slots Opførelse.
- ☞ 22.12-1910: Til Ligsynsmænd i Bølling udpegedes Anders Mortensen, Gasdalgaard, Jens Rærup Eskildsen, Østerby og Niels Lauridsen Vig, Nedergaard.
- ☞ 24.09-1913: Andragende fra Distriktslæge Busch og Læge Levinsen om Tilladelse til at befare Kommunens Veje med Bil! - Andragendet afsloges, da man ikke turde tage Ansvar for det.
- ☞ 26.03-1925: Efter Andragende bevilges 75 Kr. til Gadebelysning i Bølling Mejeriby.
- ☞ 11.12-1926: Forslag til Lov om Barselshvile var tilsendt Sogneraadet til Erklæ-

ring, og man vedtog at svare, at Loven ikke menes at være paakrævet for Bølling-Sædding Kommunes Vedkommende!

I årenes løb modtog sognerådet et væld af forskellige ansøgninger om tilskud. Af ansøgere kan nævnes:

Redningshjemmet i Aarhus for forførte Piger, Foreningen til Hjælp for ulykkelig stillede Mødre, Kristelig Forening til vildfarne Børns Redning, Nationalforeningen til Tuberkulosens Bekæmpelse, Himmelbjerggaarden, Ormslev Børnehjem, Samfundet til Ædruelighedens fremme, Kvindehjælpen i Aarhus, Hedebrugets bestyrelse, Kristelig Soldaterhjem i Viborg, Dansk Blindesamfund, Dansk Arbejdsmands Forbund, Arbejde Adler, Den personlige Friheds Værn, Soldaterhjemmet i Grundtvigs Hus og mange flere. Mange af ansøgningerne „henlagdes“, men mange blev også betænkt med mindre beløb.

Medlemmer af sogneforstanderskab/sogneråd

Hvad angår de første år, så fremgår det ikke helt tydeligt, hvem der kom til at sidde i sogneforstanderskabet, og hvornår de forskellige blev valgt.

Ud fra valgbogen, som starter i 1892, kan man se, at når der skulle afholdes valg, kom hvert sogn gennem mange år kun med en liste hver, men på et tidspunkt kunne man i Bølling ikke blive enige om en liste, så helt frem til kommunesammenlægningen i 1970 var der altid i Bølling to lister, som man kunne vælge imellem.

Ved valget i 1909, som blev afholdt hos Thomas Kjærgaard på Slumstrup Mark, foregik valget på denne måde, at hver valgberettiget havde tre stemmer, som skulle afgives på tre forskellige personer. Afstemningen var ikke hemmelig, og i valgprotokollen blev der indført, hvem hver enkelt person stemte på. Valgdeltagelsen var ikke stor. I 1909 stemte således 72 fra Sædding, men kun 46 fra Bølling. Den manglende interesse gjorde sig gældende langt op i tiden, og der skulle da også være overordentlig vigtige sager på programmet, før folk bevægede sig til afstemningsstedet. Man kan da også undre sig over, at der så sent som i 1909 kun kunne stemmes et sted i de to sogne. Ganske vist lå Thomas Kjærgaards gård nogenlunde centralt for begge sogne, Slumstrupvej 17, men alligevel må det have gjort, at en del ikke kom af sted.

Med hensyn til Slumstrup, som et centralt sted for de to sogne, så var man i begyndelsen af 1960-erne endda ved at planlægge at bygge en fælles skole for de to sogne, og dennes placering skulle netop være på Slumstrup Mark. Dette optog mange folk i begge sogne, men forslaget blev dog nedstemt. Bølling havde stort set altid mindretallet i sognerådet, og dermed heller aldrig formandsposten, dog med enkelte undtagelser. Omkring 1870 sad Hans Kragmose Thomsen fra Gasdalgaard i sognerådet, og han var i en periode formand. Før den tid, hvor præsten var „født medlem“ af sognerådet, var det ofte ham, som havde denne post.

Sognerådsmedlemmer:

1842: Villads Hansen, Damgaard, - Niels Christensen

1846: Frands Sørensen, Sønderbygaard, - Niels Christensen, - Niels Pedersen, St. Sudergaard, - Pastor Phister.

Lokalstyre

- 1848:** Frands Sørensen, - Niels Pedersen, - Chr. Pedersen, - Gravers Christensen Sand, - Pastor Phister.
- 1856:** Eske Houlesen, Nørlund, - Anders Madsen, Pedersborg. Han døde i 1858 og i hans sted valgtes Anders Nielsen i Nygaard. - Niels Chr. Jensen, St. Kastbjerg, - Peder Hansen, Poldergaard, - Niels Christensen, Kastbjerg.
- 1859:** Mads Jensen, Bertelsbo. - Peder Hansen, Poldergaard. - Niels Christensen, Kastbjerg. - Eske Houlesen, Nørlund. - Søren Skonning Kruse, Thorbo.
- 1862:** Enevold Jespersen, Nørgaard. - Hans Olesen, Damgaard. Udtrådte i 1863, hvorefter han blev afløst af Niels Mortensen, Dalgaard. - Mads Jensen, Bertelsbo. - Søren Skonning Kruse, Thorbo.
- 1865:** Morten Bendtsen, Ll. Sudergaard. - Niels Mortensen, Dalgaard. - Anders Chr. Nissen, Østervig. - Enevold Jespersen, Nørgaard.
- 1867:** Hans Kragmose Thomsen, Gasdalgaard (formand). - Niels Chr. Jensen, St. Kastbjerg. - Anders Chr. Nissen.
- 1871:** Hans Kragmose Thomsen, Gasdalgaard (formand). - Jens Brink, Lisenborg. - Peder Hansen, Poldergaard. - Jens Jepsen, Hvirvelgaard.
- 1873:** Houle Eskildsen, Nørlund. - Chr. Andersen, Nygaard. - Jens Jepsen, Hvirvelgaard. - Jens Christensen, Lisenborg.
- 1876:** Mads Hansen Christensen, Rolighed. - Niels Mortensen, Dalgaard. - Svend Nielsen, Høj. - Chr. Andersen, Nygaard. - Houle Eskildsen, Nørlund.
- 1880:** Svend Nielsen, Høj. Udtrådt i 1881 p.g.a. sygdom, og i hans sted valgtes Poul Chr. Jessen, Bjerg. - Jesper Nørgaard. - Niels Mortensen, Dalgaard. - Mads H. Christensen, Rolighed.
- 1883:** Poul Jessen. - Jesper Nørgaard. - Jens Jepsen, Hvirvelgaard. - Peder Graversen Sand, St. Kragmose.
- 1886:** Peder Graversen. - Chr. Andersen, Nygaard. - Poul Jessen. - Jens Jepsen.
- 1889:** Chr. Andersen, Nygaard. - Jens Christensen Brink, Lisenborg. - Mads H. Christensen, Rolighed. - Senere på året flyttede Chr. Andersen fra Sædding væk fra kommunen, og i hans sted valgtes Jens Chr. Mulbjerg, Poldergaard.
- 1892:** Jens Chr. Mulbjerg, Poldergaard. - Jens Christensen Brink, Lisenborg. - Mads H. Christensen, Rolighed. - Jesper Nørgaard.
- 1895:** Jesper Nørgaard. - Hans Christensen Hindbo. - Chr. Jensen Kastbjerg. - Jens Chr. Christensen, Poldergaard.
- 1898:** Hans Christensen, Hindbo. - Niels Mikkelsen, St.Kastbjerg. - Anders Nielsen, Damgaard. - Chr. Jens Christiansen, Østerbygaard. (underskrev sig enten som Chr. Østerby eller Chr. Jensen).
- 1901:** Anders Nielsen, Damgaard. - Chr. Jensen, Østerbygaard. - Jens Jacobsen, Høj.-Simon Pedersen, Ll. Holk. - Peder Kastberg (Smed).
- 1904:** Simon Pedersen, Ll. Holk. - Jens Jacobsen, Høj. - Peder Jensen Kastberg (Smed). Anders Mortensen, Gasdalgaard.
- 1907:** Mads Peder Madsen, Nørlund. - Laurids Bjerg, Nygaard. - Anders Mortensen, Gasdalgaard. - Jens Jensen, Ny Boel. Senere på året forlod han Bølling, og i hans sted valgtes købmand Hans Lunde.
- 1909:** Mads Peder Madsen, Nørlund. - Laurids Bjerg, Nygaard. - Hans Lunde.

1913: Jens Jacobsen, St. Kastbjerg. - Jens Rærup Eskildsen, Ll. Sudergaard. - Hans Christensen, Hindbo. - Chr. Dalgaard.

1917: Hans Kragmose Jepsen, Hvirvelgaard. - Jens Rærup Eskildsen, Ll. Sudergaard. - Chr. Dalgaard. - Niels Lauridsen Vig, Nedergaard.

1921: Hans Bendtsen, Thorbo. - Hans Kragmose Jepsen, Hvirvelgaard. - Peder Hansen Jensen, Ll. Kragmose. - Niels Lauridsen Vig, Dalbygaard.

1925: Hans Bendtsen, Thorbo. - Mads Peder Madsen, Nørlund. - Iver Nielsen, Østerby. Chr. Smed Christensen, Høj.

1929: Iver Nielsen, Østerby. - Chr. Smed Christensen, Høj. - Mads Peder Madsen, Nørlund. - Simon Jensen, Ll. Kastbjerg.

1933: Laurids Andersen. - Simon Jensen, Ll. Kastbjerg. - Markus Madsen, Ll. Sudergaard. - Jens Henrik Jensen, Damgaard.

1937: Laurids Andersen. - Jens Henrik Jensen, Damgaard. - Markus Madsen, Ll. Sudergaard. - Mourids Spaabæk Jensen, Gyldensten.

1943: Niels Dalgaard, Dalgaard. - Mads Chr. Rind, Laulund. - Peder Hindbo, Hindbo.

1946: Peder Hindbo. - Niels Dalgaard. - Chr. Kongensholm, Nørlund. - Jens Chr. Clausen, St. Boel.

1950: Aage Damgaard Andersen. - Chr. Kongensholm. - Niels Jørgen Nielsen, Pedersborg. - Peder Hindbo.

1954: Jens Chr. Larsen, Enghavegaard. - Mads Agger, Bøllingglide. - Aage Damgaard Andersen. - Niels Jørgen Nielsen, Pedersborg.

1958: Chr. Larsen, Enghavegaard. - Mads Agger. - Chr. Sinkjær Nielsen, Østerby.

1962: Sinkjær Nielsen. - Sigvald Jensen, Gyldensten. - Jens Kongensholm Dalgaard, Signhus. - Jens Elvig Ladekjær.

1966: Jens K. Dalgaard. - Sigvald Jensen. - Sinkjær Nielsen.

Sogneråd ca. 1925. Siddende fra venstre: Iver Nielsen, Kjærisingaard - Svend Stensig, Sædding - Anders Clausager, Sædding. Stående fra venstre: Lars Gammeljord, Sædding, Chr. Smed Christensen, ?, Marcus Gammeljord - Mads Peder Madsen, Nørlund - Hans Bendtsen, Thorbo

Da perioden fra 1966-1970 var udløbet, kom den store kommunesammenlægning, hvor Bølling blev lagt ind under Skjern Kommune. Herefter fortsatte Sinkjær Nielsen i to perioder indtil 1978, hvor han blev afløst af tømremester Peder Ladekjær. I 1986 blev Henny Kongensholm valgt, og hun sad så fra 1986 til 90, hvorefter der kom en periode, hvor Bølling ikke var repræsenteret. I 1994 valgtes Chr. Lodahl, hvorefter der igen kom en periode, hvor der ingen sad i Byrådet fra Bølling.

Sognefogder i Bølling

Sognefogedhvervet har eksisteret helt tilbage til 1500-tallet, men det var først ved en forordning i 1791, at der kom ord på, hvad en sognefoged skulle føre tilsyn med. Han skulle fungere som herredsfogdens forlængede arm, altså være den lokale politi-

Lokalstyre

myndighed, og dertil var der lagt mange opgaver over på ham. Han skulle bl.a. a) udføre øvrighedens befalinger (f.eks. udpantninger) b) holde et vågent øje med de lovovertrædelser, der kunne forekomme i sognet c) overdrage tiggere og løsgængere til herredsfogden d) føre tilsyn med, om næringsdrivende havde næringsbrev (efter 1857) e) gribe ind, hvis der opstod spektakel, slagsmål, overfald, ulovlig krohold og støjende adfærd i forbindelse med helligdagsfreden f) føre opsyn med sognets veje g) være lægdsmand h) og fra 1875 også føre protokol over tjenestefolkenes rejsen til og fra sognet. Det var blot et lille uddrag af de forpligtelser, som var lagt på sognefogden. Først i 1922 kom så stillingen som giftefoged i forbindelse med indgåelse af borgerligt ægteskab. Sognefogedinstitutionen blev afskaffet i 1973.

Chr. Christensen Kastbjerg (Omkring 1753). *Søren Houlesen* i Kastbjerg (Til sin død i 1792). *Niels Thomsen Hamborg* i St. Kastbjerg (Omkring 1801). *Enevold Jespersen Nørgaard* (ca. 1840 - ca. 1880).

Jesper Nørgaard. Han virkede i provisorieårene, hvor han ofte måtte ud som pantefoged til folk, som ikke ville betale skatterne. Dette nægtede Jesper Nørgaard og frasagde sig derfor posten.

Houle Eskildsen i Nørlund (fratrådt 1889).

Chr. Dalgaard (1889-1931)

Niels Dalgaard (1931-1955)

Jens Kongensholm Dalgaard (1956-1973)

Jens Jepsen Henry Jensen

Søren Nielsen

Niels P. Pedersen

Første bestyrelse

Jens Chr. Brink

Søren Bendtsen

Sidste bestyrelse

A.C. Nissen

Niels Boel Madsen

Jens Chr. Mulbjerg

Jens Falk Jepsen

**Bølling Andelsmejeri
Husdyrforsikring
Hesteforsikring**

Mejeriet

Mejeriet

Mejeridrift før 1882

Langt tilbage i tiden har bonden holdt koen som husdyr og udnyttet dens evne til at omsætte planteprodukter som græs, hø, halm og rodfrugter til mælk, kød og huder.

På herregårdene var man i stand til at fremstille det bedste smør, fordi man havde en stor mælkemængde og derved også så megen fløde, at der kunne kærnes smør hver dag. Det kunne man ikke på bøndergårdene. Der måtte man samle fløde i flere dage for at få tilstrækkelig til kærning. Med de opbevaringsforhold, man havde dengang, kunne smørkvaliteten ikke blive den bedste.

I 1860-erne og 70-erne blev der arbejdet ihærdigt med mejeribrug. To navne kan nævnes i den forbindelse: Konsulent og senere professor *Th. R. Segelcke* og docent og senere leder af forsøgslaboratoriet *N. J. Fjord*. I 1879 blev der holdt en international smørudstilling i London. Her vandt dansk smør ærespræmie og verdensry. Det var *Th. R. Segelcke*, der organiserede den danske udstilling, som førte til det smukke resultat. Det blev *N. J. Fjord*, som kom til at løse de mange praktiske spørgsmål vedrørende mejeridrift. I 1879 lykkedes det den danske konstruktør *L. C. Nielsen* at konstruere en centrifuge, som kunne skille fløden fra mælken under konstant gennemstrømning. Centrifugen blev fremstillet på det kendte skibsværft *Burmeister & Wain*.

I *Danske Mejerier* skrev man i 1918 om centrifugens betydning: „*Centrifugen udvisker den betydning, som større gårdes store kvægbesætning havde for fremstilling af godt smør, og den volder, at den lille mælkemængde fra et husmandsbrug gennem centrifuge-mejeriet kan opnå samme pris, pund for pund, som mælken fra den større herregårdsbesætning.*”

Den 10. juni 1882 startede andelsmejeriet i Hjedding ved Ølgod. Det forhold, der især dannede mønster for andelsmejerierne over det ganske land, var de klare og forstandige love, skrevet af gårdejer *Niels Hansen Uhd* i Eklund.

Bølling Andelsmejeri

Den megen nye viden og de tekniske landvindinger indenfor mejeridriften er sikkert blev fulgt med interesse i Bølling sogn, og i 1887 var man klar til at gøre forsøget med et andelsmejeri. Mejeriets første forhandlingsprotokollen fortæller intet om det forbedrende arbejde, men det er sikkert, at mejeriplanerne er blevet diskuteret grundigt før starten. Den første side i forhandlingsprotokol daterer starten til 1. april 1887, men på regnskabsbogens første side er opført navne og numre på 34 leverandører tillige med deres leverede mængde mælk, returnmælk og tilgodehavende i kr. og ører. Det må formodes at være den første udbetaling, som dateres 10. september 1886. Det reelle starttidspunkt for Andelsmejeriet i Bølling ligger således før det tidspunkt, hvor bestyrelsen begynder at tage referater fra forhandlingerne.

I den kontrakt, der blev oprettet mellem andelshaverne i Andelsmejeriet i Bølling og Sædding, hedder det i punkt 5: „*Bestyrelsen besørger lejet eller købt et stykke jord til at opføre mejeribygningen på, indkøber maskiner og redskaber og besørger i det hele mejeriets anlæg, og er berettiget til at optage lån af så stor en sum, som anses nødvendigt til anlæggets fuldførelse, for hvilket lån samtlige interessenter garanterer, alle som een og een som alle. Garantierne stilles i forhold til det koantal enhver er indtegnet for.*”

Kontrakten er dateret Bølling Skole 10. maj 1886.

Bestyrelsen tog nu fat på at få mejeriet bygget. Man fandt en grund, der hvor Kildevej støder ind i Toftevej (Den nuværende parkeringsplads ved Landsbybutikken).

Når man ser på det gamle kort over Bølling sogn fra 1838, ses ingen bymæssig bebyggelse på dette sted. Det nuværende Bølling by er således vokset op omkring mejeriet. Den første forhandlingsprotokol omtaler Hans Christensen Hindbo som tidligere formand - uden at nævne andre bestyrelsesmedlemmer. Efter 1. april 1887 underskrives bestyrelsesmødereferaterne med *Jens Brink (formand), Anders Chr. Nissen, Jens Jepsen, Søren Nielsen, (Sædding) og Jens Chr. Mulbjerg.*

De første 34 interessenter indtegnedes med 220 køer, hvilket svarer til et gennemsnit på 6,4 ko pr. besætning.

Der var meget at tage hånd om for bestyrelsen. Smørret skulle sælges bedst muligt, og det gav megen brevveksling med forskellige grossister. Der skulle også købes brændsel og hjælpestoffer. Kullene blev købt hos den kendte storkøbmand i Århus, Hans Broge. Referatet fra den 19/2-1888 oplyser om kulprisen. Charleston kul kostede 200 ører pr. tønde (100 kg). Disse dyre kul blev suppleret med tørv indkøbt hos de lokale bønder. Derudover indkøbte mejeriet foderstoffer, som solgtes videre til interessenterne.

Det var også oplagt at lade opstille en kværn, så interessenterne kunne få malet deres korn - trækraften havde man jo fra dampmaskinen.

Prisen på formaling var:

25 øre for 100 pund brødkorn, og 15 øre for 100 pund grut og malt.

Den 2. september 1887 tilbød Anders Hansen på Slumstrup Mølle at indtræde i mejeriet. Han gjorde dog sin indtræden betinget af, at der ikke måtte males korn på mejeriets kværn fra den dag, han begyndte at levere mælk. Bestyrelsen vedtog nu at holde generalforsamling ved førstkommende udbetaling angående A. Hansens tilbud. Generalforsamlingen tog imod tilbudet med 24 stemmer for og 14 imod. Nogle leverandører var ikke tilfredse med resultatet og forlangte en ny generalforsamling om A. Hansens betingelse. Ved den nye generalforsamling kom bestyrelsen i mindretal og ville gå af. Det fik den nu ikke lov til, så det endte med at A. Hansen indtrådte i mejeriet. Kværnen holdt stille et års tid og blev så solgt til Egeris Mølle.

17/6-1888 indtrådte 9 nye leverandører med tilsammen 45 køer.

14/11-1888 købte komiteen for Bølling kirkes opvarmning kul af mejeriet.

12/9-1889 optog man Bøllinglide, St. Kastbjerg og Kjærgaard som leverandører. Mejeriet overtog ved optagelsen deres fælles centrifuge, flødekøler og kærneværk. Disse maskiner blev bortbyttet i handel til reparation og forbedring af mejeriets centrifuge.

1893 blev der indrettet et isrum i mejeriet. Der blev muret en bred dobbeltmur og hulrummet blev fyldt op med tørvsmuld som isolationsmateriale. Isen blev i vinterhalvåret hugget op fra søer og tørvemoser og bragt ind i rummet.

1900 blev det besluttet at påmure mejeriets skorsten 7-8 alen svarende til 5 m. Skorstenen blev således 26 m høj.

1901 oplevede andelsmejeriet en sag omkring forfalskning af den leverede mælk. I vedtægterne for mejeriet præciseres retningslinierne for mælkens kvalitet. Det hedder: „Af syge køer må ingen mælk leveres, ligesom ej heller af nykælvede køer, før 4 døgn

Mejeriet

efter kælvnngen. Skulle det vise sig at nogen leverandørs mælk er forfalsket, enten ved tilsætning af vand eller andre indblandinger, eller syge køers mælk blandes deri, da er vedkommende leverandør hjemfalden til udelukkelse af foreningen, og betaler en mulkt af 15 kr. for hver af hans malkekøer.”

I Protokollen omtales mælkeleverancer fra en bestemt leverandør med mistænkeligt lave fedtprocenter. Bestyrelsen var i den anledning nødsaget til at tage ud til leverandøren og tage prøver af mælken ved malkningen og sammenligne med prøver fra leverandørens transportspande på mejeriet. Forskellen på prøverne viste sig at være så stor, at mælken blev erklæret forfalsket og leverandøren idømt at betale mulkt.

███ blev der indrettet et baderum på mejeriet. Der var rigeligt med varmt overskudsvand på mejeriet, og det var derfor naturligt at tilbyde borgerne en sådan service. I hjemmene skulle alt vand pumpes op med håndkraft og sidenhen opvarmes på komfu-

5	Marit Gammelgård	1	15	10
6	Petrine Dalgaard	1	15	10
8	Marie Brink	1	15	10
9	Petrine Dalgaard	1	15	10
11	"	1	15	10
13	"	1	15	10
16	"	1	15	10
23	Marie Brink	1	15	10
24	Petrine Dalgaard	1	15	10
29	Marie Brink	1	15	10
okt 2	Jesper Løna	1	15	10
			Sum:	9 55

Glimt fra badebogen i oktober måned 1905.

Det ses at Petrine Dalgaard flittigt har benyttet badet.

ret i køkkenet, så der blev naturligvis langt mellem badene. De mange navne i badebogen vidner om, at ordningen blev flittigt brugt. Det var både forretningsfolk, håndværkere, gårdmandsfolk, børn og tyende, der benyttede baderummet, som således må have virket til et løft i hygiejnen.

███ 10/9-1910 blev det på bestyrelsesmødet besluttet at indhente tilbud på bygning af en bestyrerbolig. Hidtil havde bestyrerfamilien boet i mejeribygningen. Arbejdet blev overdraget til tømrer Jørgen Bundsgaard for 3.365 kr. Den opførte bestyrerbolig ligger stadig på Toftevej 8.

███ here bestyrelsesmøder i denne periode drøftede man omforandringer og forbedringer på mejeriet. Bestyrelsen søgte konsulentbistand hertil og den 13/5-1911 forelå der et tilbud fra H. B. Jensen, Esbjerg og Mejeriernes Fællesindkøb på levering og montering af nye maskiner. Det blev overladt til Laurids Bjerg og M. P. Madsen at afslutte handlen med en af parterne. 10 dage senere fik de afsluttet en handel med H. B.

Jensen, Esbjerg om levering og installation af nye maskiner til en sum af 4.950 kr. De nødvendige nye haner og rør betalte mejeriet særskilt.

☞ **1913** 1/6-1913 udmeldte Matzen på Slumstrup sig af mejeriet. Kort tid efter - den 8/7 - genoptog Slumstrup dog leverancen til Bølling Andelsmejeri.

☞ **1914** vedtog bestyrelsen enstemmigt at indmelde mejeriets smørforsendelser i krigsforsikring. I december måned vedtog generalforsamlingen at give mælkekuskene 6% tillæg til deres kørepenge på grund af de høje kornpriser.

☞ **1915** 11/5-1915 blev der oprettet en kraturforsikring for Bølling mejerikreds.

☞ **1917** 14/3-1917 blev brændselsmangel p.g.a. af verdenskrigen mærkbar. Mejeriet købte til afhjælpning heraf en plantage af Jens Østergaard, Ny Boel for 425 kr.+ 25 kr. på vilkår. 10 dage senere købtes en plantage af gårdejer Ole Vestergaard, Borris for 475 kr.

☞ **1920** 13/3-1920 blev det, på grund af den spanske syge, besluttet at udbetalingerne skulle sendes med mælkekuskene for at undgå at kalde leverandørerne sammen.

☞ **1921** 14/3-1921 bemyndigedes bestyrelsen til at indhente tilbud på en kølemaskine, da det ikke så ud til, at der kunne skaffes is til kølehuset. Der blev indgået aftale med „Fællesindkøbet” om at levere og opstille en kølemaskine til 8.000 kr.

☞ **1922** 14/2-1922 begærede 33 leverandører, at der blev indkaldt til en generalforsamling. De ønskede, at mejeriet indstillede driften om søndagen. På generalforsamlingen stemte 32 for og 23 imod. Bestyrelsen foreslog kørsel lørdag eftermiddag i perioden fra den 14. maj til den 14. september. Forslaget blev vedtaget.

☞ **1922** 14/11-1922 blev der holdt syn på dampkedlen. Synet kasserede kedlen, og der blev indhentet tilbud på en ny dampkedel. Det laveste blev afgivet af P. Hollgaard på en dampkedel med 226 fod hedeplade til en pris på 4.560 kr. Dette tilbud blev antaget.

☞ **1923** 14/9-1923 blev der købt en ny „Titan” centrifuge.

☞ **1924** 14/10-1924 blev det besluttet at lade elektricitet indlægge på mejeriet.

☞ **1925** 19/6-1925 blev der afholdt bestyrelsesmøde på Slumstrup. Statshusmændene på Slumstrup mark var indbudt. Følgende otte husmænd blev optaget som andelshavere i Bølling Andelsmejeri: *Peder Chr. Pedersen, Niels Nielsen, Magnus Møller, Jens Chr. Nielsen, Marius Stampe, Ingvard Jensen, Peder Thorup Pedersen, Martin Nielsen.*

☞ **1931** 14/8-1931 blev det oplyst, at mejeribestyrer C. Johnsen fraflyttede pladsen 1. oktober. Man vedtog at bekendtgøre pladsen ledig i Mælkeritidende. Der indkom 150 ansøgninger til stillingen. Af disse udtog bestyrelsen ved et møde i Lisenborg den 29. august fire mejerister. Disse blev tilkaldt til et møde med bestyrelsen den 1. september på Missionshotellet i Skjern. Til generalforsamlingen indstillede bestyrelsen følgende tre førstemejerister:

Laurids Kastbjerg Krogsgaard, Bølling. Knud Pedersen, Tarm. Aksel Jepsen, Assing. På generalforsamlingen den 5. september blev Laurids K. Krogsgaard valgt med 39 stemmer. Aksel Jepsen, Assing opnåede 24 stemmer og Knud Pedersen, Tarm 3.

☞ **1936** 15/5-1936 blev der afholdt 50-års jubilæumsfest i Bølling Forsamlingshus. Til festen var indbudt forhenværende mejeribestyrere og kunder. Forsamlingen talte ca. 200 personer.

Husdyrforsikring

I 1915 oprettede mejerikredsen en forsikring for smitsomme sygdomme blandt husdyr. Foreningens vedtægter blev vedtaget på det stiftende møde 13. marts 1915 på Bølling Mejeri. Underskriverne var:

Mads Videbæk, Hans Kragmose Jepsen, Niels Lauridsen Vig, Chr. Smed Christensen, Peder Astrup.

Forsikringsforeningen for smitsomme sygdomme blandt husdyr i Bølling Mejerikreds.

§ 1

Foreningens formål er at sikre dens medlemmer for tab ved smitsomme sygdomme blandt husdyr, dog kun for kvæg og svin, efter de regler, som findes i denne kontrakt. Foreningen optager ikke medlemmer udenfor Bølling mejerikreds. Enhver besætning skal være smittefri ved optagelsen.

§ 2

De sygdomme, som kommer ind under forsikringen, er følgende:

a - Miltbrand, kvægpest, mund og klovsyge, miltbrandartet rosen og svinepest.

b - Endvidere kan der fås erstatning for tab ved andre smitsomme sygdomme end de nævnte, når sygdommen har en så epidemisk karakter, og dødfaldene følger så hurtig efter hinanden, at der er al sansynlighed for, at det er den samme sygdom. Tvivlsspørgsmål i den henseende kan såvel af bestyrelse som af den skadelidte indankes for generalforsamlingen. Tuberkulose og kalvesyge er under alle omstændigheder udelukket fra erstatning.

I ekstra syv paragraffer bestemmes erstatningernes og kontingentets størrelse, ligesom det blev vedtaget at oprette en reservefond på 1.000 kr.

Det skulle nu snart vise sig, at en reservefond på dette beløb var utilstrækkelig. Den 21. maj 1915 udbrød der miltbrand i gårdejer Laurids Bjergs besætning. Tre køer og en tyr døde. Det udløste en erstatning på over 1.200 kr. Beløbet erstattede både de døde dyr og tab ved ikke at kunne levere mælk til mejeriet. Der nævnes endnu et tilfælde af denne sygdom i protokollen. Det indtraf den 10. april 1931 hos Anders Svendsen. En ko døde. I de følgende år var det spredte tilfælde af rødsyge hos grise, der udløste erstatninger. I årene 1924-26 huserede mund- og klovsygen. 19 gårde blev ramt af sygdommen, så der måtte udbetales en erstatning på en samlet sum af 19.970 kroner. Dette bevirkede, at foreningen måtte optage et banklån for at klare erstatningerne, hvilket nok er årsagen til, at foreningens vedtægter ændredes ved en generalforsamling 14. oktober 1925.

Reservefonden blev hævet til 10.000 kr. Ifølge de gamle vedtægter blev dyrene erstattet med deres fulde værdi. Ifølge de nye vedtægter skulle dyrene kun erstattes med den værdi, de havde ved sygdommens udbrud fratrukket en femtedel.

I § 2 nævnes smitsom kalvekastning, kalvesyge og tuberkulose som sygdomme, der ikke kunne ydes erstatning for. Grunden hertil var, at disse sygdomme var så alminde-

ligt forekommende at det var uoverkommeligt, at erstatte tabene ved dem.

I året 1931 udbrød der igen mund- og klovsyge i Bølling mejerikreds. Tre besætninger blev ramt: *Mads P. Madsen, Nørlund, Chr. Smed, Høj og Chr. Kjær Nedergaard, Rosbjerg*. Den 13. september 1938 fortæller Skjern Dagblad under overskriften: **Mund og Klovsygen har naaet Skjern-Egnen.**

Den frygtede Sygdom blev i Dag konstateret i Hans Jepsens Besætning i Bølling.....

„Da Mund- og Klovsygetilfældet i Bølling er det første i Ringkøbing Amt, er der omgaaende givet Ordre til, at slå hele Besætningen ned d.v.s. 63 stk. Kvæg og 27 Svin“

I 1952 var der igen udbrud af Mund- og klovsyge i mejerikredsen. Otte gårde blev ramt: *Sigurd Vig, Vestervig, Chr. Nedergaard, Rosbjerg, Thorvald Vig, Dalbygaard, Katrine Jepsen, Hvirvelgaard, søstrene Nørgaard, Nørgaard, Peder Østergaard, Aarupgaard, Niels Boel Madsen, Slumstrup Mølle, Niels Jørgen Nielsen, Pedersborg.*

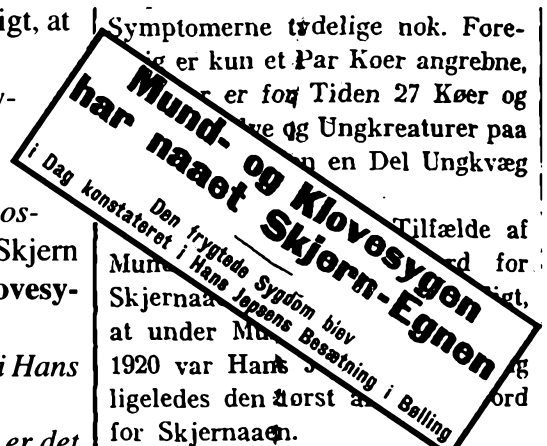
På den tid blev der fremstillet en vaccine imod mund- og klovsyge. Ved en ekstra ordinær generalforsamling den 9. april 1952 blev det enstemmigt vedtaget, at hvis 40-50 lod vaccinere mod mund- og klovsyge, skulle de sidste lade vaccinere for at få erstatning af forsikringen.

Efter vaccins fremkomst blev det muligt at indkredse sygdommen. Tuberkulose og smitsom kalvekastning blev bekæmpet fra henholdsvis sidst i 30-erne og 40-erne og officielt udryddet først i 50-erne. I besætninger, hvor disse sygdomme forefandtes, måtte mælken koges, før den kunne bruges i husholdningen. Begge sygdomme kunne angribe mennesker.

Det var den til enhver tid siddende mejeribestyrelse, der forestod kreaturforsikringens drift. Forsikringen blev nedlagt sammen med mejeriet i 1965.

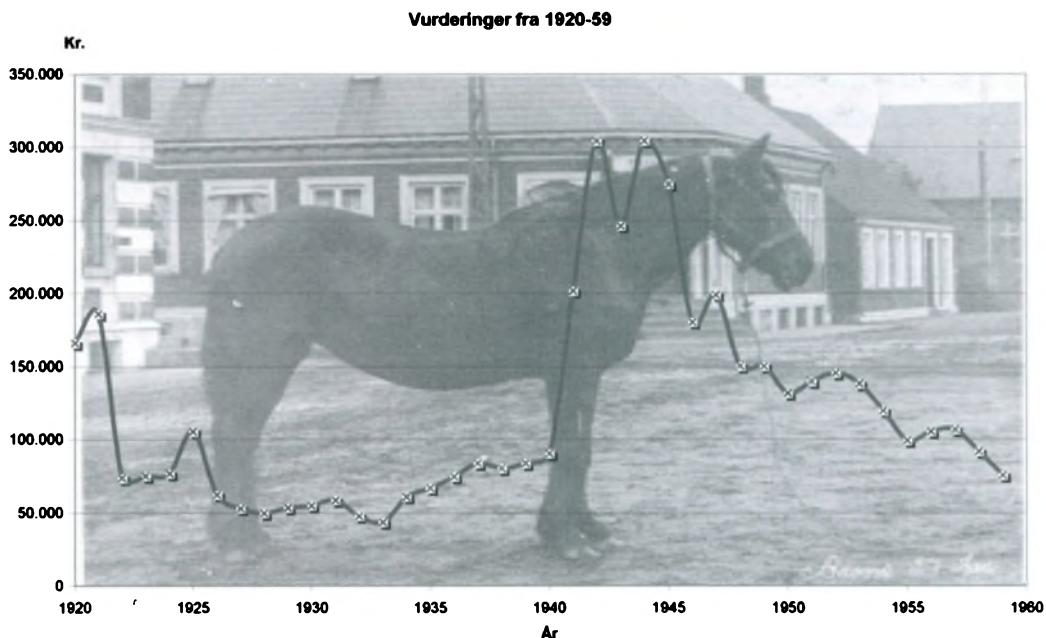
Bølling Sogns Hesteforsikring

Som navnet siger, optog foreningen kun medlemmer indenfor sognet. Det var de voldsomt stigende priser på heste under første verdenskrig, som førte til dannelse af forsikringen. Foreningens regnskabsbog er påbegyndt den 1. januar 1918 og slutter i 1959. Ved status 1. januar 1919 var 46 medlemmers heste vurderet til 350.000 kr., hvilket i gennemsnit giver 7.608 kr. pr. medlem - en betragtelig sum på den tid. Den højest vurderede besætning stod på Bøllinglide og var vurderet til en værdi af 32.800 kr. Ni andre besætninger var vurderet til over 10.000 kr.

Mejeriet

Foreningen blev formentlig først nedlagt i 1960-erne. De sidste heste var da blevet

Antallet af medlemmer i hesteforsikringen lå stabilt på ca. 45. I begyndelsen af 50-erne faldt medlemstallet og var i 1959 nede på 25.

I baggrunden ses hesten „Brøns“, der tilhørte Chr. Dalgaard. „Brøns“ var 27 år og havde altid kørt med smørvognen fra Bølling Mejeri til Skjern Station.

skiftet ud med traktorer. Ved foreningens nedlæggelse blev dens kapital på 2.812 kr. skænket Kirken. Menighedsrådet brugte gaven til at anskaffe nye hynder til kirkebænkene.

En dag på mejeriet under krigen

Kl. 05.00

Førstemejeristen gik i kedelrummet og fyrede op, så der kom tryk på kedlen (max. 7 Atm). Dampen blev brugt til drift af dampmaskinen, som via et remtræk til forlagsakslen under loftet drev samtlige maskiner i mejeriet. Desuden blev dampen brugt til opvarmning i sødmælks- og flødepasteuriseringsapparaterne.

Centrifugen blev nu samlet, og den syrnede fløde fra dagen før blev lukket ind i kærnen. Kærnen blev startet og kørte ca. en time, hvorefter mejeribestyreren overtog kærnen, og der blev lukket kærnemælk ud i et kar. Kærnemælken blev sidenhen sendt ud til leverandørerne.

Smørret blev nu skyllet med to hold koldt vand og kærnen kørte med lemme på klem, så vandet kunne løbe ud indtil indholdet udgjorde 16% af smørret. Så blev der tilsat 1% salt. Derefter æltes smørret ved kørsel med kærnen, indtil konsistensen var tilfredsstillende.

Nu var smørret klar til at komme i dritlerne. Dritlerne kunne til det engelske marked rumme 50,8 kg. Smørret solgtes til en privat grossist, Hedegaard i Esbjerg. Fra 1948 solgtes smørret til Danske Mejeriers Andelseksportforening „Danish Daires“.

Kl. 07.00

Den første mælkevogn ankom. Mælkekusken og førstemejeristen hjalp hinanden med at tømme spandene i vægten. Efter tømning blev spandene stillet til afdrypning i karrusellen. Ifølge halvårsregnskab fra 27. september 1940 til 2. oktober 1941 blev der indvejet 2,5 millioner kg sødmælk. Karrusellen kørte spandene om til udvejning af den syrnedes skummetmælk fra dagen før.

Fra vægten blev mælken tømt ud i sødmælkskarret og derfra videre til pasteuriseringsapparatet, hvor den opvarmedes til 88 grader. Centrifugen blev nu startet op og roterede med ca. 7000 omdrejninger i minuttet. Den varme mælk strømmede nu fra pasteuriseringsapparatet til centrifugen, som skilte fløden fra mælken. Den skummede mælk blev nu nedkølet til 20 grader og førtes til et stort kar. Der blev nu tilsat kærnemælk og syrningsprocessen blev sat i gang. Næste dag var den syrnedes skummetmælk klar til at sende retur til leverandørerne. Det var et fortrinligt foder af høj biologisk værdi til alle husdyr.

Fløden førtes fra centrifugen til flødepastøren, hvor den blev opvarmet til 90 grader. Derefter blev fløden kølet ned til ca. 20 grader, som er den bedste syrningsstemperatur. Syrningen foregik med Flora-Danica kultur. 200 ml. af denne kultur blev tilsat 80 l. skummetmælk. Når mælken så var syrnede, kom det i flødekarret og syrnedes fløden, så den var klar til kærnen næste dag. Ved 10-tiden var den sidste mælkevogn kørt fra perronen. Resten af dagen blev bl.a. brugt til rengøring.

Helt fra mejeriets start blev der kogt kartofler. Den første protokol fortæller om et kartoffelkoganlæg, dog uden nærmere at beskrive det. I mange år foregik det på den måde, at et rør med huller i blev ført ind i bagsmækken på et vognlæs kartofler, og så blev der gennem en slangeforbindelse lukket damp ind i røret. Læsset var godt tildækket med sække. I løbet af en times tid var læsset kogt. I 1952/53 købte mejeriet et anlæg, der kunne vaske kartoflerne og koge dem.

Kasseinproduktion

I 1942 investerede 44 andelshavere i et kasseinanlæg. I 1947 overtog mejeriet anlægget til en pris af 2.500 kr. Kassein er et proteinprodukt, som blev brugt som proteintilskud til husdyrene. Skummetmælk er råvaren. Det tilsættes osteløbe ved en temperatur på 20 grader og står i 30-40 min. Det gennemskæres herefter i terninger. Derefter oprøres og opvarmes det med kogende vand, indtil kornene bliver faste. Vallen tømmes ud. Herefter skylles produktet med vand og presses. Det henstår så til dagen efter og tørrer i 5-6 timer. Til slut bliver det formalet og er dermed klar til at komme i sække.

Mælkekuskene

Fra mejeriernes start i 1880-erne blev der mange transportopgaver. Først i forbindelse med bygningernes rejsning, og sidenhen da driften kom i gang, med den daglige kørsel af mælk fra gårdene til mejeriet og tilbage igen med skummetmælk. Dertil kom så kørslen af smørret til nærmeste jernbanestation, og fra stationen importeret kul til mejeriets brændselsrum. Al kørsel foregik med hestetrukne vogne helt frem til efter 1. verdenskrig. Derefter kom de første lastbiler, som gradvis overtog kørslen med mejeriprodukter og brændsel. Først efter 2. verdenskrig overtog lastvogne og traktorer grad-

Mejeriet

vis al kørsel for mejeriet.

Det var oftest ejerne af de mindre ejendomme, som bød på mælketurene. En mælketur betød rede penge, som var et godt supplement til indtægten fra ejendommen. Der var nu også udgifter forbundet med at køre mælk. Hestene skulle være i god foderstand og holdes velbeslået med sko. Mælkevognen skulle holdes ved lige og forrentes. Mælkekusken skulle tidligt op om morgenen. Først skulle hestene fodres og kørerne malkes. Familien har nok ofte hjulpet til med morgenarbejdet. Så skulle hestene spændes for og af sted ud på turen i al slags vejr året rundt. Især de strenge vintre i 40-erne var krævende for mand og heste. Faldt der isslag, skulle hestene beslås med brådsøm for at de kunne få fodfæste. Når tøbruddet så kom, blev vejene opkørte. Det var før, der kom asfalt på kommunevejene. Ofte gik turen ad private veje og markveje, som i tøbrudstiden blev næsten bundløse. Protokollerne fortæller om påbud til leverandørerne om at bringe vejene i farbar stand. Mælkekuskene fik ofte bud med til købmanden eller andre handlende i byen. Så hændte det, at han blev budt ind til kaffe på hjemvejen, og så blev der udvekslet nyheder.

Ved udbetalingen den 12. februar 1941 blev der holdt licitation over mælketurene.

1. Østerby søndre ca. 10 km. <i>Hans Chr. Hansen, Østerbyvej 12</i>	1600 kr.
2. Østerby nordre ca. 8,5 km. <i>Søren Chr. Konradsen, Holkvej 1</i>	1400 kr.
3. Damgaardtur ca. 9,2 km. <i>Carl Chr. Nexø, Hvirvelgaardvej 2</i>	1500 kr.
4. Slumstrup Mølle ca. 11,5 km <i>Magnus Møller, Slumstrupvej 5 - Sædding</i>	1585 kr.
5. Slumstrup ca. 11,5 km. <i>Emborg Jensen, Fyrstenborgvej 5 - Sædding</i>	1800 kr.
6. Vig-tur ca. 11 km <i>Sigvald Knudsen, Damslundvej 1</i>	1600 kr.
7. Aarup-tur ca. 13,5 km. <i>Oksen Hansen, Sæddingvej 9 - Hanning</i>	2090 kr.
8. Kjærgaard ca. 10,5 km. <i>Hans Chr. Pedersen, Bøllingvej 5</i>	1700 kr.
9. Sønderby 9,6 km. <i>P. Vilhelm Poulsen, Boelvej 4</i>	1200 kr.

Der blev skrevet kontrakt vedrørende disse 9 mælketure med løbetid fra 15. april og et år frem.

Mejeriet nedlægges

De første mejerikredse fulgte stort set sognegrænserne. Bølling Mejerikreds havde dog lidt af Sædding og Hanning med. I de første 60-70 år var det hovedsagelig hestevogne, der transporterede mælken til mejeriet, men efterhånden som lastvogne og traktorer blev mere almindelige, kunne mælken lettere transporteres over længere afstande. Denne

Bølling Mejeri

udvikling førte til mejerisammenlægningerne og dermed en bedre udnyttelse af maskinerne.

Den 3. januar 1965 modtog bestyrelsen en henvendelse fra Høng Camenbert A/S, hvor man spurgte, om andelshaverne var interesseret i at sælge mejeriet. Det blev drøftet i bestyrelsen, og der blev indkaldt til generalforsamling den 2. marts kl. 19.30.

Dagsorden:

- 1. Oplysninger og tilbud fra Høng om at overtage Bølling Andelsmejeri og på hvilke betingelser.*
- 2. Eventuelt.*

Formand Jens Falk Jepsen bød velkommen til forsamlingen. Direktør Knud Hansen fra Høng og mejeribestyrer Kurt Jensen Nr. Vium gjorde rede for, hvilke konsekvenser et eventuelt salg ville få.

Ved den efterfølgende afstemning stemte 59 for salget, 7 stemte imod og 7 stemmer var blanke. Denne afstemning var kun en prøveafstemning. Ifølge vedtægter for Bølling Andelsmejeri § 8 skulle der afholdes to ekstraordinære generalforsamlinger for at nedlægge mejeriet.

Fredag den 12. marts 1965 blev den første ekstraordinære generalforsamling afholdt. Formand Jens Falk Jepsen bød forsamlingen velkommen. Gdr. Nørsgaard blev valgt til forhandlingsleder. Der var en del forhandlinger efter formandens redegørelse for sagen. Herefter gik man til afstemning, som gav følgende resultat.

55 stemte for salget, 14 stemte imod og 3 stemmer var blanke.

Der blev så indkaldt til den anden ekstraordinære generalforsamling den 19. marts 1965. Den blev nu annulleret om morgenen ved meddelelsen om mejeribestyrer L. Krogsgaards pludselige død om aftenen den 18. marts. Den anden ekstraordinære generalforsamling blev herefter udsat til den 30. marts.

Formand Jens Falk Jepsen bød velkommen og bad forsamlingen rejse sig til et „Ære være Krogsgaards minde“. Herefter gik man så over til forhandling om at forbeholde sig bestyrerboligen med salg for øje til fru Eline Krogsgaard. Det blev enstemmigt vedtaget. Inden generalforsamlingen havde bestyrelsen indhentet nyt tilbud på mejeribygninger alene. Det blev så aftalt med Høng Camenbert A/S at overtage Bølling Andelsmejeri fra den 1. oktober 1965. Derefter gik man over til anden og sidste afstem-

Mejeriet

ning, som gav følgende resultat: 63 stemte for salget og 7 stemte imod salget. Sagen var således klarlagt med hensyn til salg og likvidation af Bølling Andelsmejeri. Til slut blev der så nedsat et likvidationsudvalg. Der blev foreslået den siddende bestyrelse: Jens Falk Jepsen, Søren Chr. Bendtsen, Henry Jensen, Niels Boel Madsen og Niels Peder Pedersen.

Høng Camenbert A/S solgte siden grund og bygninger til købmand Viggo Lauridsen, der var nabo til mejeriet. Han lod bygningerne nedrive i efteråret 1969.

Da mejeriskorstenen blev sprængt bort, blev et gammelt væddemål afgjort. For mange år siden kom to mænd ind til købmand Hans Lunde. De havde indgået et væddemål med en øl som indsats. De bad om at få henstand med betalingen, indtil de fik væddemålet afgjort og dermed klargjort, hvem der skulle betale. Købmanden gik ind på forslaget, men ville gerne vide, hvad væddemålet gik ud på. Han fik svaret, at „de havde væddet om til hvilken side mejeriskorstenen ville vælte.” Ingen af de to mænd oplevede at se dette.

Formænd og mejeribestyrere

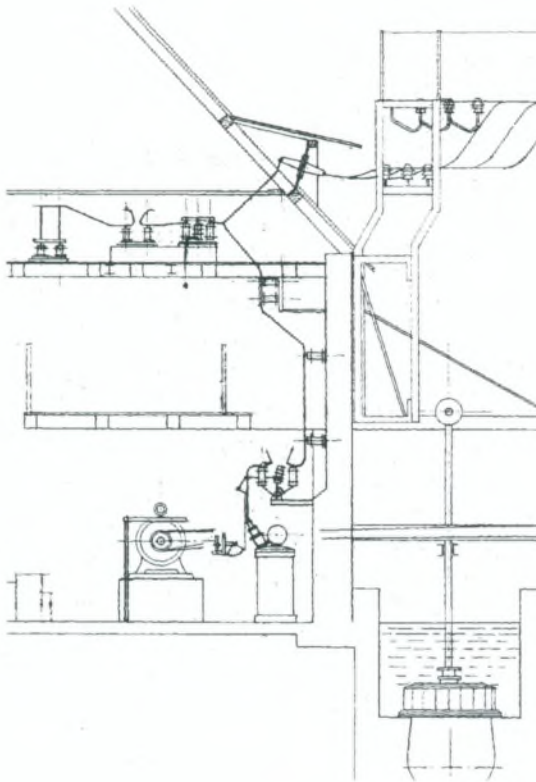
To personer havde stor betydning og ansvar ved mejeridriften - mejeribestyreren og bestyrelsesformanden.

Mejeribestyrere:

1886	<i>Niels Peder Christensen</i>
1892	<i>Niels Pedersen Haahr</i>
1895	<i>Anders Andersen</i>
1897	<i>Jens Jensen Ladekjær</i>
1907	<i>Jens Amstrup</i>
1910	<i>Karl Hindkjær</i>
1923	<i>Claus Johnsen</i>
1931	<i>Laurids Kastbjerg Krogsgaard</i>

Formænd:

<i>Hans Christensen Hindbo</i>	<i>Peder Astrup, Slumstrup Mølle</i>
<i>Jens Brink, Lisenborg</i>	<i>Chr. Lodahl, Lisenborg</i>
<i>Anders Hansen, Slumstrup Mølle</i>	<i>Houle Nørgaard Dalgaard, St. Kastbjerg</i>
<i>Matzen, Slumstrup</i>	<i>Chr. Kongensholm, Nørlund</i>
<i>Hans Bendtsen, Thorebo</i>	<i>Chr. Kjær Nedergaard, Rosbjerg</i>
<i>Hans Kragmose Jepsen, Hvirvelgaard</i>	<i>Petri Michael Madsen, Nygaard</i>
<i>Anders Nielsen, Damgaard</i>	<i>Jens Elvig Ladekjær, Boelvej 2</i>
<i>Mads Peder Madsen, Nørlund</i>	<i>Thorvald Vig, Dalbygaard</i>
<i>Mads Videbæk, Aarupgaard</i>	<i>Jens Nørgaard Pedersen, Sdr. Kjærgaard</i>
<i>Laurids Bjerg, Nygaard</i>	<i>Jens Falk Jepsen, Hvirvelgaard</i>

Elværket på Ganer Mølle

Trefaset 40 KVA generator med formagnetiseringsmaskine påbygget maskinens leje. Generatoren drives med remtræk fra en 30 Hk's vandturbine med lodret aksel og et svinghjul på 2,7 m i diameter. Generatoren kørte 1000 omdrejninger i minuttet. Turbinen blev leveret af A/S Mahles i Vejle, og generatoren af Thomas B. Thrige.

Elværket

Fra ord til handling

Inden elektriciteten mod slutningen af 1924 nåede til Bølling sogn, klarede man sig med petroleumsllys. Det meste af det arbejde, der skulle gøres på gårdene, blev udført

Ganer Mølle i dag. På taget ses stadig isolationsklokkerne, hvorfra strømmen blev ført til Bølling. På det indklippede billede ses et svinghjul med lodret aksel til en vandturbine - svarende til forholdene i 1924.

med håndkraft. En af de store opgaver og energislugere var tærskningen. På de store gårde havde man råd til en petroleumsmotor eller fik kraft fra en vindmølle på taget. Nogle møller omsatte vindenergien direkte til mekanisk kraft, på andre lod man energien omsætte til jævnstrøm, som blev lagret i store batterier, hvorfra en elmotor kunne drives. På mindre gårde var energikilden en hestegang, og på andre var man alene henvist til at drive tærskværket med håndkraft.

I Bølling sogn havde man sikkert bemærket, at nabo-sognene Sædding og Fæster så tidligt som i årene 1914-16 havde etableret sig med et jævnstrømsnet, der blev forsynet fra et fælles værk med en dieselmotor til generatordriften. Alligevel gik der 10 år, inden

Bølling sogn kom med og blev elforsynet. Årsagen hertil skal sikkert ikke forklares ved forsigtighed eller manglende fremsynethed, men snarere ved, at det tog tid at få fundet et fælles fodslag i søgnet, der kunne trække den økonomisk byrde, som det store spring ind i det 20. århundrede betød.

I årene op til etableringen må der være blevet talt meget om elektricitet i Bølling sogn - måske så meget, at det for nogle har knebet med at bevare tålmodigheden.

Stiftelsen

Den 3. april 1924 blev der holdt stiftende generalforsamling for en forening, der skulle påtage sig opgaven at skaffe elektricitet til Bølling. Kredsen af initiativtagere havde fået 21 bindende tegninger, og på det grundlag stiftedes *Bølling Andels Elektricitetsforening*. Foreningens love blev vedtaget, og der blev valgt en bestyrelse bestående af:

Laurids Andersen, Chr. Smed Christensen og Hans Lunde.

At utålmodigheden efter at få elektricitet til sognet må have været stor, fremgår af referatet fra den første generalforsamling, som blev afholdt den 11. september 1924. Den direkte anledning til generalforsamlingen var, at Bodil Agger og Marinus Lauridsen havde ønsket sig bort fra deres tegning, for i stedet at slutte kontrakt med Skjern Elektricitetsværk. Hvis de skulle stå ved deres tegning, forlangte de at få strøm inden årets udgang. Bestyrelsen var inden generalforsamlingen bekendt med utålmodigheden i kredsen af tegnere og havde derfor ført forhandlinger med Skjern Elektricitetsværk om leverance af strøm, men kunne på generalforsamlingen oplyse, at betingelserne var *aldeles uantagelige*. Årsagen kunne måske være den, at Skjern Elektricitetsværk var et jævnstrømsværk. Transporten af elektriciteten de ca. 5 km. fra værket i Skjern til aftagerne i Bølling ville medføre betydelige tab i forsyningsledningen - tab, som forbrugerne sikkert skulle betale.

Transformortårnet i Bølling. I baggrunden ses skolen.

Elektricitet til sognet

Bestyrelsen havde forberedt et andet forslag, der gik ud på at få en forpagtningskontrakt på 15 år med Ganer Mølle og lade opstille en turbine til at drive en 40 KW's vekselstrømsgenerator. Bestyrelsen havde gode argumenter for et sådant forslag, idet vekselstrømmen mere tabsfrit kunne ledes til Bølling. Generalforsamlingen vedtog da også bestyrelsens forslag med 10 stemmer for, 1 imod og 2 blanke.

Umiddelbart efter gik bestyrelsen i forhandling med det rådgivende ingeniørfirma, F. H. Krebs om projekteringen. I oktober måned fremgår det af Skjern Dagblads artikel om sagen, at tegnerskaren var vokset til 34. Ingeniørfirmaet foreslog, at en Thomas B. Thrige vekselstrømsgenerator blev forbundet med møllens turbine, og at der blev anlagt en højspændingsledning med en 10 KV's transformator ved Møllen og ved Bølling Skole. Både højspændingsledningen samt lavspændingsnettet og husinstallationerne blev bortliciteret til lokale installatører, og arbejdet gik straks i gang.

Søndag den 23. december 1924 kl. 17.55 strømmede „*det hvide lys*“ ud af 628 lampesteder i sognet. 41 ejendomme var blevet tilsluttet, og der var leveret 22 motorer. De

kunne dog ikke bruges, idet den projekterede generator ikke var blevet leveret p.g.a. strejke, så en mindre lysgenerator var midlertidigt blevet tilsluttet.

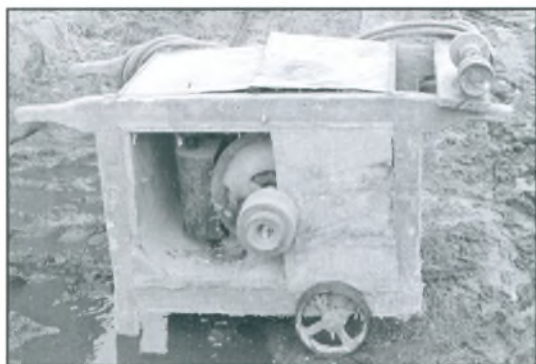
Referatet fra bestyrelsesmødet den 30. juni 1925 fortæller, at bestyrelsen på foreningens vegne underskrev gældsbeviser for lån til foreningen.

Følgende havde ydet foreningen lån:

<i>Rentier Jens Jacobsen:</i>	<i>15.000 kr.</i>
<i>Murer Vilhelm Ladekjær:</i>	<i>15.000 kr.</i>
<i>Gårdejer Jens Østergaard:</i>	<i>10.000 kr.</i>
<i>Lærer Viggo Bendtsen:</i>	<i>10.000kr.</i>
<i>Rentier Anders Mortensen:</i>	<i>5.000 kr.</i>
<i>Gårdejer Laurids Vig:</i>	<i>1.000 kr.</i>

Alle lån skulle forrentes af foreningen med 6% p.a. fra lånedagen.

Ud over de nævnte private lån nævnes i en indberetning til Elektricitetskommissionen

5 Hk.'s vekselstrømsmotor med udvendig remskive til drift af kværne og tærskværk.

en startkapital på 30.000 kr. Dertil skal lægges et lån fra Dansk Folkeforsikring på 60.000 kr. til en rente på 5,5 % p.a. over 25 år. Den samlede investering synes således at beløbe sig til 146.000 kr.

Som det fremgår af listen over tilslutningsafgifter, er der tale om ganske store beløb. Nogle tegnere fik kun lagt 220 Volt ind til lys, mens andre også fik lagt kraft ind til drift af en 5 eller 7,5 Hk.'s motor. Motoren blev leveret i en kasse med hjul og udvendig remskive.

Dyrt var det at blive tilsluttet, og når man dertil betragter elprisen, forstår man godt landmand og kreaturhandler Niels Mortensens suk, når han fortæller, at han hver måned stort set brugte alle mælkepenge på at betale elregningen.

Eksempler på tilslutningsafgifter:

Navn:	Lokalitet:	L= lys, M=motor	Pris:
<i>Jens Jacob Pedersen</i>	<i>Baunsbo</i>	<i>L</i>	<i>243,13 kr.</i>
<i>P. Hansen Mulbjerg</i>	<i>Poldergaard</i>	<i>L+M</i>	<i>1729,79 kr.</i>

1925

Fra bestyrelsesmødet den 11. august 1925 blev noteret, at værket havde kørt i 8 måneder med den beregnede kapacitet. Man måtte dog konstatere, at den leverede effekt ikke kunne følge med forbruget, hvorfor der var taget kontakt til det rådgivende ingeniørfirma for at få et forslag til supplering af værket. Tegninger fra ingeniørfirmaet viser, at man havde anbefalet at installere en 180 Hk.'s dieselmotor som supplement til vandturbinen. Måske har denne løsning været så økonomisk krævende, at det lå udenfor foreningens formåen, for det blev besluttet at tage kontakt til Ringkjøbing Amts Høj-

spændingsselskab om køb af strøm, når værket var i underskud og leverance, når det var i overskud.

1926 - 1935

På generalforsamlingen den 30. marts 1926 fremlagde bestyrelsen driftsregnskabet, som udviste et underskud på 2209,10 kr. Efter en del forhandlinger blev det vedtaget at forhøje afgifterne for at opnå en forbedret økonomi. De faste afgifter blev forhøjet med 1 kr. pr. lampested. Dertil blev føjet en afgift på 50 øre pr. 1000 kr. grundskyld og endelig 1 kr. pr. motorhestekraft.

Ingeniør Hansen fra Ry fremlagde den aftale, som bestyrelsen havde forhandlet med Ringkjøbing Amts Højspændingsselskab vedrørende køb og salg af strøm. Kontrakten blev indgået med 22 stemmer for, 1 imod og to blanke.

De kommende år blev hårde for andelshaverne. Billig strøm kan man ikke tale om; men afgiftsforhøjelserne virkede, så driftsunderskuddet blev vendt til et overskud. Optimismen må have bredt sig, for allerede i 1930 - kun seks år efter oprettelsen af den 15-årige kontrakt med Ganer Mølle - blev det på en ekstraordinær generalforsamling vedtaget at købe møllen for 35.000 kr.

I 1934 var der tilsluttet 831 lampesteder og 207,5 Hk. og der var opsat 48 målere til lys og 31 til kraft. Prisen på lys var 50 øre pr. KWh. og 20 øre pr. KWh. for kraft. De faste

afgifter var steget til 5 kr. pr. lampested og 8 kr. pr. tilsluttet hestekraft og dertil 5,50 kr. pr. 1000 kr.'s grundskyld.

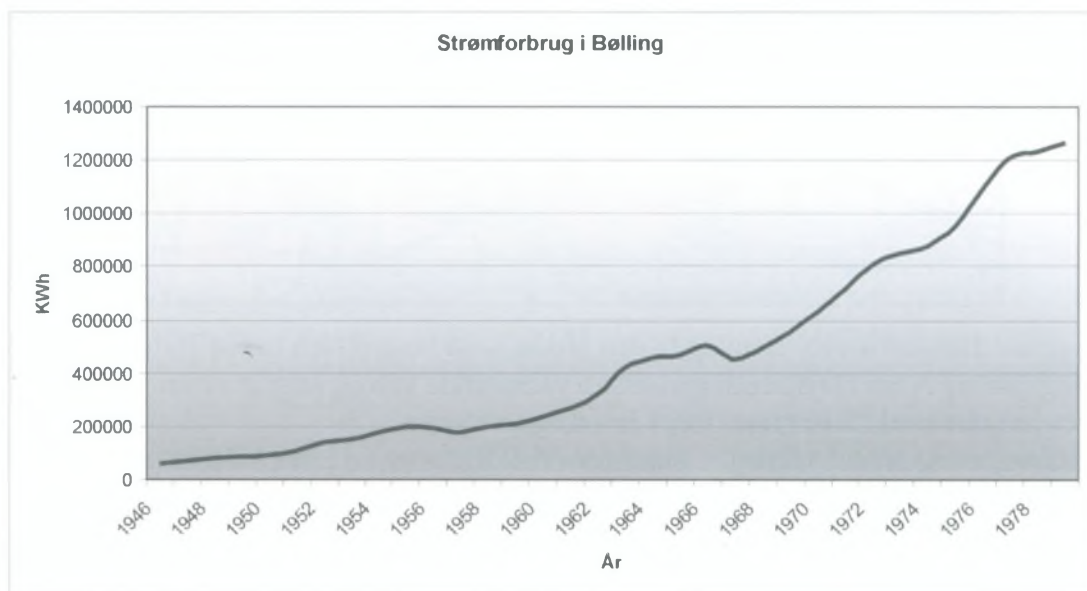
De forhøjede afgifter antyder, at det stadig må have været svært at få økonomi i driften. Gælden var da også på 176.000 kr. Vejen frem var at få flere med. Det blev derfor besluttet at komme med et „knaldtilbud“. De første tegnere må nok have ømmet sig en del, for foreningen tilbød kvit og frit at lægge strøm ind hos nye aftagere og dertil levere en gratis motor. Endelig kunne de nye medlemmer i en periode på 5 år nøjes med at betale 2/3 af forbrugsafgiften og den faste afgift. 30 nye medlemmer tog imod tilbudet, hvilket betød, at foreningen var nødsaget til at optage et lån på 40.000 kr. plus et privatlån for at betale udgifterne til de nye installationer.

I 1935 kunne bestyrelsen oplyse, at der var tilsluttet 1296 lampesteder og 354 Hk. 79 målere til lys og 53 til kraft skulle aflæses. På indtægtssiden blev det noteret, at der var solgt 14.000 KWh. til Ringkjøbing Amts Højspændingsselskab.

1940 - 1941

Foreningens økonomi syntes nu at være blevet vendt i en positiv retning, idet bestyrelsen kunne meddele, at der i regnskabsåret 1939 var afdraget 10.000 kr. på gælden, som så udgjorde 163.000 kr.

I 1941 fremgår det af beretningen, at der havde været driftsforstyrrelser p.g.a. en vildfaren spærreballon, som formodentlig var blevet ført hertil fra England. Den havde ramt en højspændingsmast på gården „Roligheds“ mark og havde forårsaget nogen ødelæggelse. Folk var nok ikke ukendt med driftsforstyrrelser, men årsagen til denne var hurtigt rygtedes, så mange var strømmet til. De var straks gået i gang med at bjærge noget af det gode tovværk, ballonen var forsynet med. Bjærgningen fik dog en brat afslutning, da en tysk lastbil dukkede op. Folk blev bortvist, og ballonen blev konfiskeret.

I 1970-erne begynder den store stigning i strømforbruget. I den periode tages vanddingsanlæg i brug, og der opføres stalde med elektrisk udsugning. Fjernsyn og andre elektriske apparater får i denne periode også større udbredelse.

1944 - 1949

Trods krig og rationering kunne formanden i beretningen for året 1943 fortælle, at det havde været det bedste i selskabets historie. Gælden var afdraget med over 18.000 kr., så den udgjorde 120.538 kr. Økonomien syntes nu afgørende at være forbedret. I 1946 besluttede generalforsamlingen da også vederlagsfrit at levere strøm til 4 gadelamper i Bølling Mejeriby. I 1949 var det årlige forbrug 85.387 KWh., hvoraf Ganer Mølle havde produceret de 36.348 KWh. Gælden var dette år nedbragt til 29.560 kr., hvilket sikkert var grunden til, at generalforsamlingen vedtog at sætte prisen på lys og kraft ens - 25 øre pr. KWh.

1949 - 1978

I 1953 solgtes Ganer Mølle til brødrene Hans og Jens Chr. Hansen for 32.000 kr. Elprisen var i perioden faldende. I 1966 kostede en KWh. 16 øre. Foreningen overvågede konstant strømtabene i ledningsnettet. I 1966 udgjorde tabet 5,2%. På generalforsamlingen i 1977 blev det vedtaget, at foreningen skulle ændre navn fra Bølling Andels Elektricitetsforening til Bølling Transformatorforening. Ved samme møde blev det vedtaget at omlægge regnskabsåret til kalenderåret.

1979

Ved generalforsamlingen den 1. marts dette år fandt man på dagsordenen punktet: „Skal Bølling Transformatorforening nedlægges?“

Direktør Mose fra Ringkøbing Amts Elektricitetsværk var til stede ved mødet for at redegøre for en eventuel overgang til direkte forbrug fra R.A.H. Forslaget blev vedtaget med 16 stemmer for nedlæggelsen og 1 blank.

Ved den ekstraordinære generalforsamling den 20. marts 1979 blev det med 10 stemmer for og 3 blanke vedtaget at nedlægge foreningen, og i efteråret overgik man så til R.A.H. Forinden skulle den ret betydelige kapital afvikles, hvilket skete ved, at man undlod at opkræve et kvartals strøm, hvorved pengene kom alle til gode.

Foreningens Bestyrelsesmedlemmer:

<i>Laurids Andersen</i>	1924-26	<i>Chr. Kongensholm</i>	1941-43
<i>Søren Bendtsen</i>	1964-73	<i>Jens Elvig Ladekjær</i>	1956-63
<i>Laurids Bjerg</i>	1925-27	<i>Chr. Larsen</i>	1952-55
<i>Chr. Smed Christensen</i>	1924	<i>Hans Lunde</i>	1924-26
<i>Nørsgaard Dalgaard</i>	1953-59	<i>Chr. Nedergaard</i>	1944-47
<i>Andreas Chr. Hansen</i>	1945-47	<i>Niels Jørgen Nielsen</i>	1948-65
<i>Andreas Chr. Hansen</i>	1949-52	<i>Svend Aksel Nielsen</i>	1974-75
<i>Mads Toustrup Hansen</i>	1966-71	<i>Nis Pedersen Nissen</i>	1932-37
<i>Tage Hansen</i>	1975-76	<i>Ejvind Pedersen</i>	1979
<i>Benedikt Hindbo</i>	1979	<i>Gunner Pedersen</i>	1962-67
<i>Peder Hindbo</i>	1942-45	<i>Svend Åge Pedersen</i>	1968-74
<i>Frands Jensen</i>	1946-48	<i>Mads Chr. Christensen Rind</i>	1932-44
<i>Henry Jensen</i>	1972-75	<i>Viktor Tang Sørensen</i>	1976-78
<i>Peder Hansen Jensen</i>	1928-31	<i>Thorvald Vig</i>	1960-61
<i>Hans Kragmose Jepsen</i>	1932-41	<i>Aksel Villumsen</i>	1976-79
<i>Claus Johnsen</i>	1927-28	<i>Charles Østergaard</i>	1948-51

Fra vand til vind

Energikrisen i 1973 p.g.a. krigen i Mellemøsten medførte, at man måtte tænke i andre former for energikilder end kul og olie. Da Danmark havde sagt nej til atomkraft, blev det vindenergi, der blev satset mest på.

Rundt om i landet rejstes vindmøller - den mest kendte nok Tvind-møllen. I Bølling sogn stiftedes Pedersborg vindmøllelaug. Planen var at rejse 3 vindmøller i nærheden af gården Pedersborg. Vindmålinger viste imidlertid, at der ikke var tilstrækkelig vind i området, hvorfor to af møllerne blev rejst i Sædding. Møllen i Bølling blev rejst ved gården Ll. Holk den 1. maj 1990. Tårnets højde er 25 m. og vingefanget 9 m. Årsydelsen er beregnet til 330.000 KWh. De 3 møller er finansieret med 935 anparter af 3.550 kr. fordelt på 105 interessenter. Forrentning har ligget på ca. 15%.

Toftvej

Linda Eriksen 2000

Gymnaster i Bølling, vinteren 1934-35/ Forreste række fra venstre: Kirstine Jensen, Ll. Kragmose, Ninna Nissen, Østervig, pige ved Chr. Smed, Dorthe Lunde. **2. rk. f.v.:** Oline, pige i Bøllinglide, Ninna, pige i Nygaard, Kamma, pige på Mejeriet, Helga Madsen, Bertelsbo, Karen Mastrup, tjente i St. Kragmose, Eline Damgaard, Stinne Bendtsen, Thorbo, Ellen Jensen, Ll. Kastbjerg, Tinna Jensen, Damgaard. **3. rk f. v.:** Niels Lunde, leder, Ejner Jørgensen, Mejeriet, Niels Mortensen, Ll. Holk, Mads Agger, Bøllinglide, Sigvald Knudsen, Kyhe, Anders Jacobsen, Faster, Georg Lauridsen, Sædding. **4. rk. f.v.:** Sigvald Jensen, Gyldensten, Anders Damgaard Jensen, Damgaard, Thomas Pedersen, Jens Agger, Bøllinglide, Chr. Voldbjerg Sørensen, Emborg Jensen, Slumstrup Mark, Frode Johnsen. **5. rk. f.v. :** Peder Clausen, St.Boel, Aksel Mastrup, Andreas Kirkegaard Mikkelsen, Villiam Mastrup, Svend, tjente i Gasdalgaard, Hans Holger Bendtsen, Thorbo, Jens Jensen, Ll. Kastbjerg.

Bølling Forsamlingshus
Husholdningsforeningen
Bølling Gymnastikforening
Bølling Ungdomsforening
Bølling Sognebogsamling
Bølling Bys Borgerforening/Sogneforening
Indre Mission i Bølling
DMS Kvindekredsen i Bølling
Bølling KFUM
Bølling KFUM og K idræt
Bølling KFUK
Bølling-Sædding Kommunes Sygekasse
Bølling-Sædding Kommunes Hjælpekasse
Bølling-Sædding Sygeplejeforening
Bølling Sogns Jagtforening
Bølling Sogns Venstreforening

Foreningslivet

Bølling Forsamlingshus

Kildevej 35

Begyndelsen

Missionsfolkene i Bølling havde i 1895 fået deres „eget“ hus, men det var først 10 år senere, at den Grundtvigske kreds også fik et sted, hvor den kunne samles. Op gennem 1890-erne havde der været en Foredragsforening, som havde holdt sine møder i skolen, men da man også manglede et sted, hvor man kunne dyrke gymnastik om vinteren, blev „Bølling Gymnastik- og Forsamlingshus“ opført i 1905. I et brev fra 1905 har Hans Lundes kone, Johanne skrevet, at det var Claus Juhlius Jensen i St. Boel, som tog initiativ til opførelsen af Forsamlingshuset, og at 18 mænd fra sognet havde indsamlet 1200 kroner. Dette beløb kom dog ikke til at slå til i forbindelse med opførelsen.

Huset blev opført på en grund, som var blevet købt af Peder Mortensen i Brink for 115 kroner. Da huset var færdigbygget blev der udbetalt 1848 kroner til tømrer Jørgen Pedersen Bundsgaard (Kildevej 1). Da der i regnskabsbogen ikke figurerer noget beløb til en murer, har Jørgen Bundsgaard sikkert været bygmester. Ved en generalforsamling den 8. februar 1930 henvises der til den første generalforsamling, som fandt sted den 23. marts 1905, men ellers er den første generalforsamling ikke omtalt. På protokollens første side oplyses følgende om husets anvendelse:

- 1. Ved Afholdelse af Gilder eller Fester, hvad enten de foranstalles af Foreningen eller Private, skal de være sluttet senest kl. 2 Morgen.*
- 2. Spiritus maa ikke nydes eller indføres i Huset i nogen som helst Form.*
- 3. Kortspil maa aldeles ikke finde Sted i Huset.*
- 4. Lider Huset eller Inventar overløst under Brugen, skal vedkommende Lejer, som i det Øjeblik Skaden sker, har Huset overløst til Afbenyttelse, erstatte den skete Skade.*

Disse regler er underskrevet i Lisenborg den 17. november 1905 af den første bestyrelse, som bestod af: købmand Hans Lunde, Peder Hansen Jensen i Ll. Kragmose, Jens Jacobsen i St. Kastbjerg, Chr. Brink i Lisenborg og Hans Bendtsen i Thorbo.

Om formålet hedder det:

„Selskabet er lavet med det Formaal at tilvejebringe og vedligeholde et Gymnastik- og Samlingshus. Tanken med Opførelsen af Huset og dets Afbenyttelse til Gymnastik, Møder og Sammenkomster er at disse skulde tjene til at fæstne Samfundsfølelsen og fremme Væksten og Udviklingen hos Slægten i kristelig og folkelig Retning.“

Priser

På det første bestyrelsesmøde blev fastsat følgende priser for de forskellige brugere af huset:

Gymnastikforeningen: 25 kroner for tre ugentlige aftener mod at gymnasterne selv fejede gulvet. Foredragsforeningen: 15 kroner. Sangforeningen: 10 kroner. Skytteforeningen: 5 kroner for „salonskydning“. Leje til gilder: 5 kroner uden brændsel og 2 kroner ekstra for brændsel. For møder af sognets beboere: 2 kr. samt 1 kr. for brændsel.

Bygning og tilbygning

Det har desværre ikke været muligt at finde billeder af Forsamlingshuset, som det så ud ved opførelsen. Det fremgår af oplysninger om de tilbygninger, der ad åre blev foreta-

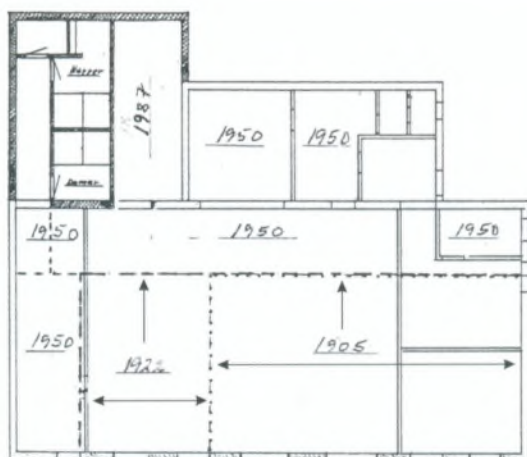
Bølling forsamlingshus 2001

get, at huset i begyndelsen ikke var stort.

Ved husets opførelse var der åbenbart ikke tænkt på toiletter, men i 1907 blev der bagved Forsamlingshuset muret et såkaldt „Nødtørftus“, som eksisterede til 1950, hvor det blev revet ned i forbindelse med en større restaurering. Det må have været en kold omgang, når folk en vinteraften skulle på toilet!!

I 1922 blev der bygget ca. 5 meter til den nordlige ende. Her blev indrettet redskabsrum og forgang, og desuden blev den store sal forlænget med 2,5 meter. Baggangen, som havde været i husets sydøstre hjørne med indgang fra øst, blev ifølge Dorthe Ahrensbach, datter af købmand Hans Lunde, lagt til køkkenet. Køkkenet lå i det sydvestre hjørne, hvor den lille sal nu er, og var af ganske ringe størrelse. Det fremgår ikke af de gamle

protokoller, hvornår køkkenet fik sin nuværende placering. I 1931 blev der lavet en tilbygning, som kom til at indeholde spisekammer og vaskerum, men ellers skete der ikke større forandringer før i 1950. Dette år blev der både bygget til mod nord og mod øst. Indgangsdøren blev herved flyttet hen i den nye tilbygning, og den gamle forgang blev lagt til salen. I forbindelse med den nye forgang blev der lavet to toiletter til afløsning af de gamle fra 1907. I husets østre side blev der også bygget til, og dermed blev salen så bred, at der kunne stå en ekstra række borde. Scene og redskabsrum kom til

Der er bygget til forsamlingshuset i flere omgange.

Foreningslivet

ved samme lejlighed. Hele udvidelsen kom i alt til at koste 31.177,00 kroner, og det var Peder Ladekjær, der var bygmester. I 1979 trængte huset igen til at blive frisket op, og der blev nedsat et udvalg bestående af Laurids Holk Lauridsen, Jørgen Troelsen og Lillian Damgaard, som skulle arbejde videre med renoveringsplanerne. Man havde foranstaltet en sogneindsamling, som gav næsten 50.000 kroner, og desuden havde man holdt et par loppemarkeder årene i forvejen, som havde givet et overskud på ca. 12.000 kr. I 1980 blev køkkenet renoveret, og i 1987 blev der bygget til husets nordøstre hjørne, hvor der blev indrettet nye toiletter samt et redskabsrum. Løbende er Forsamlingshuset blevet godt vedligeholdt, så det idag fremstår som en pæn og brugbar bygning. Dette skyldes ikke mindst en stor arbejdsindsats af bestyrelsesmedlemmerne og kredsen omkring Forsamlingshuset.

Vand, varme og rengøring

I de første år havde man ingen brønd, så man betalte Line Eskildsen (Kildevej 33) 2 kroner om året for at måtte benytte hendes brønd. Af regnskabet fremgår det, at denne udgift hurtigt bortfaldt, så der må være blevet gravet en brønd.

Samme Line Eskildsen var på en måde også skyld i, at der allerede i 1907 blev indkøbt et nyt og større komfur, idet hendes datters bryllup skulle fejres i Forsamlingshuset. Gennem årene har flere forskellige taget sig af rengøringen af huset. Fra starten var det Kristiane Damgaard, der klarede arbejdet. Der var aftalt med hende, at hun skulle have 3 kr. for rengøring efter en fest, 75 øre for fyring, 25 øre for fejning af den lille sal og 4 kr., når der skulle gøres hovedrent. I 1916 sagde hun jobbet op, og i hendes sted trådte Dorthea Vinge. Allerede året efter er Kirstine Bendtsen i Kirkehuset nævnt som den, der varetog rengøringen. Året efter igen er Signe Lunde nævnt. I 1920 overgik jobbet til Mette Rærup, som det år var flyttet ind i nabohuset, Kildevej 33. Senere blev det Ane Marie Andreasen, snedker Andreasens datter fra Østerby (Østerbyvej 16), som i

*Opvartere anno 1955:
Fra venstre: Gunnar Villadsen, Johanne Lodahl, Esther Villadsen, Arne Nielsen, Stinne Damgaard, Peder Lodahl, Lis Johansen, ?, Kristine Bjerg Madsen, Helene Johnsen, Johanne Bendtsen, Elna Olesen, Frida Vig, Stinne Vinge.*

mange år både gjorde rent og passede køkkenet. Efter hende blev det Eline Damgaard og Stinne Vinge, som i fællesskab sørgede for rengøringen. Desuden var de også i

køkkenet, når der var kaffeservering efter en begravelse eller et andet arrangement. Ved store gilder blev der hentet en kogekone udefra. Da Magdalene Pedersen overtog passningen af Forsamlingshuset, klarede hun også jobbet som kogekone. I 1982 tog Esther Pedersen over. Hun havde pladsen indtil 1993, hvor Lis Brandt fra Skjern en kort periode var i køkkenet. Herefter har der ingen fast kogekone været tilknyttet Forsamlingshuset.

Husets brug

Af regnskabsbogen fremgår det, at huset blev flittigt brugt af de forskellige foreninger. Gymnastikken fyldte selvfølgelig mest, men gennem en årrække blev der også på foranledning af Viggo Bendtsen afholdt en foredragsrække om vinteren. Han var i mange år en af de bærende kræfter omkring Forsamlingshuset, og det var også altid ham, der ved juletræsfesten stod for en eller anden form for oplæsning. Det havde han gjort fra starten og fortsatte med det, til han var højt oppe i årene. Også begge skoler, Hovedskolen og Friskolen, gjorde fra starten brug af Forsamlingshuset til gymnastik. Fra 1918 ses i regnskabet også „*Indre Missions Gymnastikforening*“ som lejer af huset. Senere blev IM's Gymnastikforening til KFUM og K.

Lejerne skulle selv sørge for rengøringen i forbindelse med gymnastikaftnerne og også selv sørge for at få fyret op i kakkelovnen med medbragt brænde. Medens Peder Ladekjær fra 1939 var i lære hos August Jespersen, klarede han dette job.

Gennem mange år var Forsamlingshuset også ramme om årets dilettantforestilling. Øveaftnerne foregik vinteren igennem rundt omkring i deltageres hjem, og resultatet blev så vist frem ved vinterfesten. Gennem 50-erne dalede interessen for dilettant, og der kom så få til opførelserne, at man valgte at stoppe. I 1985 blev denne aktivitet dog atter taget op med Svend Aage Hansen som instruktør, og siden har det været en årlig tilbagevendende begivenhed. I de sidste 12 år har Bitten Smedegaard instrueret.

*„Familien Fütterup“ 1949 - **Siddende fra venstre:** Thora Nexø, Morten Bendtsen, Jens Pedersen. **Stående fra venstre:** Henry Jensen, Fridy Hansen, Edith Randeris, Egon Jacobsen, Asta Bendtsen, Knud Krogsgaard, Stinne Vinge, Frederik Nexø*

Foreningslivet

I vinterperioder er der også spillet badminton i Forsamlingshuset. Denne aktivitet startede i 1953. Siden 1971 har Arne Bach fra Sdr. Vium ledet folkedans én gang om ugen, mens Nanna Jessen fra Skjern har siddet ved klaveret.

I årenes løb er der blevet holdt mange private fester i Forsamlingshuset. Efter udvidelsen i 1922 benyttede flere og flere fra kredsen omkring Forsamlingshuset dette til fester. Missionsfolkene brugte det ikke, men da Nanna og Vilhelm Ladekjær i 1926 skulle have bryllup, skete der det uheldige, at man i hendes hjem, St. Holk, hvor man sluttede sig til Indre Mission, blev ramt af Mund- og klovsyge. Derfor måtte brylluppet holdes uden for hjemmet, og det blev så i Forsamlingshuset. I den forbindelse huskes det, at man talte om, hvorvidt alle de indbudte nu også ville komme! De kom, og dermed var isen brudt, så det herefter blev almindeligt, at hele sognet benyttede Forsamlingshuset til private fester. Det var dog begrænset, hvor mange mennesker salen kunne rumme, så opfindsomheden var ofte stor for at få plads til så mange som muligt. Ved Johanne og Charles Thuesens bryllup i 1926 rejste man således et telt bag ved Forsamlingshuset, hvor en del af gæsterne så spiste om aftenen. Da Dorteia og Emanuel Villadsen holdt sølvbryllup i 1935, pillede man vinduerne ud i salens vestre side og stillede et telt op lige udenfor Forsamlingshuset. Så kunne alle se og høre, hvad der foregik

Glimt fra Forsamlingshusets forhandlingsprotokol

1906-1907: Anders Mortensen androg om at faa Huset overladt til Afholdelse af et Gilde den 4. januar 1907, men ønskede at være stillet frit overfor Tiden for Gildets Afslutning. Dette vedtoges.

1907-1908: Paa Opfordring fra Bodil Moltesen vedtoges at sætte Balancestang paa 2 Skamler. Viggo Bendtsen fik overdraget fernisering af Gulvene for en Betaling af 3 kroner foruden Fernis.

1911-1912: Det vedtoges efter Opfordring af Gymnastikleder Jesper Kastbjerg at opsætte en Bom fra nuværende og hen til den vestre Væg. Desuden fik han Tilladelse til at lade ophænge en Del gymnastik-Billeder i Gymnastiksalen, men kun paa Sidevæggene.

1915-1919: Det bestemtes at Forsamlingshuset ikke maa benyttes som Ligkapel.

1911-1933: Det bestemtes ikke at afholde Juletræ i Aar, hvis der ikke udtrykkelig fremkommer ønsker fra Forældrene derom.

1909-1939: Paa Grund af de urolige Forhold ude i Verden vedtoges det ikke at holde Høstfest.

Formænd

1905-1912: Chr. Brink, Lisenborg

1912-1916: Købmand Hans Lunde

1916-1930: Lærer Viggo Bendtsen

1930-1935: Købmand Hans Lunde

1935-1937: Mads Chr. Rind, Laulund

1937-1941: Chr. Smed, Høj

1941-1945: Simon Jensen, Ll. Kastbjerg

1945-1950: Mads Agger, Bøllinglide

1950-1955: Laurids Kastbjerg Krogsgaard

1955-1959: Sigvald Jensen, Gyldensten

1959-1961: Henry Jensen, Damgaard

1961-1963: Alfred Visgaard, Kyhe

1963-1969: Alfred Jensen, Ll. Kragmose

1969-1973: Søren Bendtsen, Thorbo

1973-1975: Gunnar Villadsen, Møllen

1975-1976: Sigvald Jensen, Gyldensten

1976-1979: Alfred Jensen, Ll. Kragmose

1979- Laurids Holk Lauridsen,
Mølgaard i Sædding

Desuden har omkring 50 andre i kortere eller længere perioder varetaget de andre bestyrelsesposter gennem husets snart 100-årige beståen. Det skal dog nævnes, at i 1920

Bølling-folk på udflugt til Karen Krogsgaards sommerrestaurant i Skaven Hus. Ca. 1940. Forreste række fra venstre: Mads Chr. Rind, Hans Damgaard, Chr. Smed, Jens Jacobsen, Laurids Holk, Boje Christensen, Hans Lunde, Jens Henrik Jensen. Mellemste række fra venstre: Stinne Jensen i Damgaard, Kristiane Damgaard, Ellen Jacobsen, Jens Clausen, Chr. Frandsen, Bendt K. Bendtsen. Bagerste række fra venstre: Katrine Smed, Marie Jensen i L.Kragmose, Johanne Lunde, Sine Rind, Kirstine Clausen, Karen Krogsgaard, Kirsten Vinge, Mette Rørup, Sine Holk, Sine Christensen.

blev Bodil Agger, som den første kvinde valgt ind i bestyrelsen, og hun efterfulgtes i 1929 af Katrine Smed og Kristiane Damgaard, hvorefter det blev mere almindeligt, at der var kvinder med i bestyrelsesarbejdet.

Folkedans ca. 1925. Spillemændene er brødrene Simon Jensen (violin) og Hans Jensen (harmonika). Parret som danner bro er Johanne og Charles Thuesen

Foreningslivet

Bølling Husholdningsforening

Brødet hæver

Inden der i 1945 blev dannet en egentlig husholdningsforening, var der blevet afholdt møder for husmødre i Bølling sogn. Af husholdningsforeningens ældste protokol fremgår det, at en kreds af kvinder har været samlet til forskellige demonstrationer.

☞ **07.12-1939:** Demonstration af smørrebrød og salater.

☞ **06.02-1941:** Fru Skakke har afholdt en demonstration. Emnet er ikke nævnt.

☞ **26.11-1942:** Demonstration ved frk. Braad. „Bagning af hvad vi have.”

☞ **07.04-1943:** Demonstration i fremstilling af roesirup.

Det fremgår af protokollen, at udgifterne ved dette arrangement havde været:

Frk Braad	12,00 kr.
Leje af rasper og presser	10,00 kr.
Sækkelærred	2,50 kr.
Anden udgift	<u>10,00 kr.</u>
	<u>34,50 kr.</u>

Deltagerne købte 35 tønder raspede roer til en pris af 1 kr. pr. tønde, hvilket gav en indtægt på 35 kroner.

☞ **21.03-1944:** Demonstration. „Anvendelse af hvad vi har i saltkarret og æggeretter.“

☞ **21.11-1944:** Demonstration. „Desserter uden husblas.“

Det fremgår tydeligt af demonstrationerne i krigsårene, at varemanglen var slået igennem, hvorfor det drejede sig om at få mest muligt ud af det, hjemmene havde.

Stiftelsen

Ved en demonstration i Forsamlingshuset den 8. november 1945 blev det vedtaget at danne en forening. 22 tegnede medlemskab, og til bestyrelsen valgtes Petra Andersen, Grethe Aunsholt og Kirstine Jensen samt Olga Pedersen og Minna Bjerg Madsen fra sogneudvalget.

Den 24. januar 1946 blev der afholdt bestyrelsesmøde i Nygaard. Kirstine Jensen blev valgt til formand, og som næstformand valgtes Minna Bjerg Madsen. Olga Pedersen blev kasserer, og som revisor valgtes Olga Agger og Johanne Thuesen.

I de næste mange år afholdt foreningen ca. et møde om måneden i vinterhalvåret.

Glimt fra arrangementskalenderen

☞ **21.09-1946:** Festaften med musikunderholdning af lærer Walter og frk. Meldgaard. Konsulent, frk. Uhre behandlede spørgsmålet om oprettelse af et andelsvaskeri. Dette blev dog aldrig realiseret.

☞ **03.03-1949:** Foredrag ved konsulent Vadgaard. „Kyllingeopdræt og kyllingesygdomme“

☞ **26.01-1950:** Møde på Ladekjærs Café. Spørgsmålet om oprettelse af et fryseanlæg blev diskuteret. Det blev vedtaget at foretage en tegning. Tegningen resulterede i, at der blev dannet et andelsfryseri. Tømrermester Peder Ladekjær forestod byggeriet af huset

i Cafèens have. Et frysefirma i Gram leverede maskineriet og boksene.

☞ **01.04-1950:** Demonstration ved frk. Pedersen, Skjern. „Partering og indpakning af en gris til fryseboksen.” 26 deltagere.

I tiåret 1950-60 fortæller protokollen om ca. 100 arrangementer. Udover de rent faglige møder var der også møder med kulturelt islæt. Tre gange i dette tiår var der møde med frk. Faurholt, og to af disse møder var sammen med Kvindekredsen. Medlemstallet i foreningen nåede op over 50, hvilket var det højeste i foreningens historie.

I tiåret 1960-70 fortælles om ca. 85 arrangementer.

I 1962 var kredsens sommerudflugt henlagt til Bølling: „Den 25. juli var kredsens udflugt og sommermøde her i Bølling, og vi havde mange fremmede den dag. Det begyndte med, at de ca. 150 damer drak kaffe i Forsamlingshuset. Derefter var der foredrag ved pastor Hillersborg, Ringkøbing. Så kørte vi til St. Kastbjerg og så deres dejlige have og stuehus, og hos William Johansen deres nye hus. Derefter til Damslund, hvor lærer Viggo Bendtsen fortalte dens historie, derefter igennem Østerby, og i Bølling by besøgte vi mejeriet, Svend Aage Pedersens hønseri og Magdalene Pedersens vaskeri. Så blev den medbragte mad spist og dagen sluttede i kirken.“

☞ **26.01-1968:** Hyggeeftermiddag hos Magdalene Pedersen. Frk. Faurholt fortalte om Kirkens Korshærs arbejde. Der blev medsendt 125 kr. til arbejdet. 30 deltagere.

☞ **03.11-1970:** 25 års jubilæum.

Avisen skrev i den anledning:

„Bølling Husholdningsforening har holdt 25 års jubilæum. Efter velkomst ved formanden, Esther Pedersen underholdt familien Mads Søndergaard, Herborg, og det blev et festligt bekendtskab. Familien Søndergaard præsenterede et vidtspændende repertoire fra oplæsning over fædrelandssange og marcher til top-ti melodier. Ved kaffebordet gennemgik Magdalene Pedersen en del af protokollen og gjorde det på en fornøjelig måde. Hun overrakte samtidig en dirigentklokke fra eks-formændene. Elias Pedersen, Ulf Sund og Johs. Aunsholt, Herning takkede for invitationen og ønskede foreningen til lykke med jubilæet. En tale for damerne blev holdt af Svend Aage Pedersen, der læste op på jysk. Derefter talte Erika Bennetsen, Jannerup og Agnes Bjerg, Højmark, der begge ønskede til lykke og takkede for godt samarbejde.

Til slut takkede formanden for blomster, gaver og det gode humør, gæsterne havde medbragt, og efter en sang skiltes man efter en dejlig aften.”

☞ **08-1971:** Bestyrelsesmøde hos Magdalene Pedersen, sammen med Hanning og Sædding. Det blev besluttet at holde demonstrationer og kurser sammen.

☞ **10-1972:** Første demonstration i det nye skolekøkken på Rk. Mølle Skolen. 24 deltagere. Efter Rækker Mølle Skolens bygning blev der mulighed for mange kursustilbud: Møbelpolstring, keramik, kjolesyning, madlavning for mænd, sangaftener, dekorationer af tørrede blomster, bogbinding, oliemaling og porcelænsmaling.

☞ **06-1976:** Foreningens årlige sommerudflugt. Turen gik til Tvind-Skolerne ved Ulfborg og protokollen oplyser: „Vi så lidt af hvert. Det er ikke noget man kan fortælle

Foreningslivet

meget om, det skal opleves.“ Turen havde 33 deltagere. En af de mandlige deltagere kommenterede turen således: „Da vi stod ud af bussen, blev vi modtaget af en flok elever, der bød velkommen og delte os op i hold til rundvisning. På det tidspunkt var de i gang med deres kæmpe vindmølle-projekt. Selve tårnet var færdigbygget. Man var ved at forsøge at støbe vingerne. Det var en pioneropgave. Der var ingen erfaring på det tidspunkt. Men de unge mennesker gik ind for sagen med ildhu.

Det blev fortalt, at de første efterskoleelever måtte bo i telte og så i gang med at bygge de huse, de skulle bo i. Der var ikke megen komfort. En dør direkte ind i elevværelset med tre sengepladser. Vi fik forevist værkstederne, hvor de reparerede de gamle busser, der blev brugt af „Den Rejsende Højskole “. Man fik indtryk af at standarden lå under, hvad de danske synshalter forlangte. I bogbinderværkstedet fremstilledes bøgerne til undervisning i Efterskolen og „Det Nødvendige Seminarium“. Man var meget optaget af kommunist-Kina og revolutionen dér. Det blev beskrevet i undervisningsmaterialet med stor begejstring. Men det kneb nu lidt med at begejstre gæsterne for denne sag. Så kom vi i spisesalen og blev budt på kaffe og the. På spisesalens endevæg stod Mao-citatet: „Lad de hundrede blomster blomstre.“

Der blev diskuteret politik og undervisning, og det fortsatte, da vi blev fulgt til bussen. Vi fik da også det skudsmål, at vi var de mest kritiske gæster, de havde haft i lang tid.

Foreningen i dvale

Ved den årlige generalforsamling i 1977 var der 14 deltagere. Der var ikke fastlagt noget program, men det blev diskuteret, om foreningen skulle høre op med sit forhold til De Samvirkende Danske Husholdningsforeninger (D.S.D.H.). Da der blandt de fremmødte syntes at være et flertal for at bryde forbindelsen til landsorganisationen, undlod man at holde valg til bestyrelsen.

Ved den ekstraordinære generalforsamling mandag den 2. maj 1977, hvor kredsformand Ruth Hejselbjerg kunne konstatere, at generalforsamlingen var lovlig afholdt, idet der var mødt over 50% af medlemmerne, tilkendegav medlemmerne, at de ikke ønskede at foreningen skulle fortsætte som hidtil. Enten skulle foreningen hvile uden medlemskab i D.S.D.H., eller også skulle man prøve en sammenslutning med Hanning og Sædding. Denne sammenslutning viste sig sidenhen umulig, og derfor blev der afholdt en anden ekstraordinær generalforsamling mandag den 23. maj. Også ved dette møde viste det sig, at medlemmerne ønskede, at foreningen skulle frigøres fra tilhørsforholdet til D.S.D.H. Frigørelsen blev vedtaget med 8 stemmer, 2 imod og 1 blank.

Foreningen skulle ikke opløses, men man vedtog at lade den hvile, så den måske på et senere tidspunkt kunne startes op igen. Kapitalen blev derfor henlagt til eventuel senere brug.

Formænd:

1945-48: Kirstine Jensen	1963-65: Jytte Hansen
1948-50: Kirstine Nedergaard	1965-67: Gerda Jensen
1950-55: Magdalene Pedersen	1967-71: Esther Pedersen
1955-56: Johanne Ladekjær	1971-74: Magdalene Pedersen
1956-57: Laura Vig	1974-75: Inger Johansen
1957-63: Kirstine Visgaard	1975 - : Kamma Villumsen

Bølling Gymnastikforening

Hvornår Bølling Gymnastikforening er startet, er der ingen, der kan give præcise oplysninger om, da der stort set ikke er efterladt nogle skriftlige kilder. Der er heller ingen, der kan huske, at der er blevet holdt en jubilæumsfest. Sikkert er det dog, at Bølling Skytteforening, som var forgængeren for Gymnastikforeningen, eksisterede allerede omkring 1890, hvor der blev arrangeret turneringer, og hvor man kunne vinde præmier. Således vandt Poul Jessens tømrrersvend, Thomas Mortensen i 1890 en præmie, hvori der blev indgraveret „Bølling Skytteforening“. I De danske Skytteforeningers årsberetning optræder Bølling Skytteforening dog først i 1899, men derfor kan den jo godt have eksisteret nogle år i forvejen. Som formand nævnes købmand Hans Lunde. Han var formand til 1905, hvor Hans Chr. Boje i St. Kastbjerg efterfulgte ham. Fra 1907 til 1911 var det præstegårdsforpagter Peder Hansen Jensen, som var formand. I 1912 forsvandt Bølling Skytteforening fra årsberetningerne, og i stedet optrådte Bølling Gymnastikforening. Formand var Jesper Jensen i Ll. Kastbjerg. Han var formand til 1916, hvor han efterfulgtes af Hans Chr. Bendtsen. Herefter oplyser årsberetningerne intet om de lokale kredse.

Forsamlingshuset blev bygget i 1905, og Gymnastikforeningen figurerer i Forsamlingshusets regnskaber fra starten, men derfor kan den jo godt være startet før den tid.

Hvem, der var ledere af gymnastikken i de første år, vides ikke. I 1908 må Bodil Moltesen (senere Agger) i Bøllinglide have ledet pigerne, idet hun anmodede Forsamlingshusets bestyrelse om at få lov til at sætte en balancestang op. Fire år senere var det

Karneval i Bølling 1911 - 1. rk. venstre: 1.(knælende) Edith Okholm 2. Margrethe Jensen 3. Abelone Jensen 4. Abel Nielsen. 2. rk. fra venstre: 1. Jesper Jensen, 2. Kirstine Graversen, 3. Chr. Raunkjær, Kirstine Rørup, 5. Kathrine Hansen 6.? 3. rk. fra venstre: 1. Bodil Søe 2. Hans Chr. Bendtsen 3. Frode Agger 4. Bodil Moltesen 5. Morten Søe 6. Viggo Bendtsen 4. rk. fra venstre: 1. Chr. Nielsen, 2. Eske Graversen 3. Marie Jensen 4. Sine Jacobsen 5. Karl Pedersen 6. Juliane Jacobsen 7. Mejerist Sommer

Foreningslivet

„Gymnastikleder“ Jesper Kastbjerg Jensen fra Ll. Kastbjerg, som gerne ville have en bom sat op. Han må derfor have ledet karlene på dette tidspunkt.

Gennem en del år ledede Jesper Kastbjerg Jensen fra Rolighed (en fætter til den foregående) også gymnastikken, og dertil kan nævnes Niels Lunde, Mads Agger, Anders Bjergbo Jansen, Anders Gødesen Jansen, Lærer Peder Johannes Aunsholt, Jens Søndergaard, Borris, Hans Aas Jansen, Anders Jacobsen, Osvald Jacobsen, Osvald Randeris og Mads Nørgaard. De sidste fem var fra Faster.

Pigerne blev bl.a. ledet af Minna Thomsen (senere gift med Mads Damgaard fra Damgaard), Signe Lunde, Astrid Borup, Karen Krogsgaard (hun ledede også gennem flere år folkedansen), Tinna Jensen i Damgaard, Ellen Marie Jensen i Ll. Kastbjerg, Gerda Jensen i Gyldensten, Anna Damgaard fra Dejbjerg (datter af Minna og Mads Damgaard) og Agnethe Bendtsen.

I begyndelsen af 50-erne ebbede interessen for gymnastik ud. I 1952 deltog kun 16, og året efter meldte der sig kun 3. Når man ser på billederne fra 30-erne, hvor der kunne

Danmarksmestre 1950. Sidende fra venstre: Hans Holger Bendtsen, Chr. Damgaard Jensen, Henry Jensen. I midten: Anders Damgaard Jensen. Bagest fra venstre: Morten Bendtsen, Fridy Hansen, Gunnar Villadsen.

være op til 35 deltagere, var det jo noget af en tilbagegang.

I 1953 begynde man med badminton i forsamlingshuset. To år senere fik man af bestyrelsen lov til at male en bane op i salen, og det blev udført af Thue Thuesen. Herefter blev der spillet badminton gennem mange år i Forsamlingshuset.

I 1954 kom der atter lidt gang i gymnastikken, idet pigerne gik sammen med KFUK. Herrerne kunne stille med et hold på 10, men dog kun 8 til opvisningen. Gennem flere år blev der holdt opvisning sammen med KFUM og K, og senere gik de to foreninger sammen om gymnastikken.

Håndbold

I slutningen af 30-erne fik håndboldspillet rigtig vind i sejlene - ikke mindst i Bølling, hvor man gjorde sig bemærket på den måde, at man her kunne stille med to meget stærke første-hold, både indenfor Gymnastikforeningen og indenfor KFUM. For Gymnastikforeningens vedkommende kulmi-

nerede det i 1950, hvor man vandt Danmarksmesterskabet, og året forinden var man både blevet Midtjyske Mestre og Jyllandsmestre.

I årene herefter dalede interessen for håndbold, og det blev KFUM's Idrætsforening, som herefter overtog aktiviteterne.

Stadion og klubhus

I 1952 fik Bølling et stadion. Det var kommunen, som havde købt et stykke jord overfor Forsamlingshuset af Thorvald Vig. Indvielsen foregik den 27. juli. I forbindelse med indvielsen skænkede EL-installatør, Poul Gahner fra Skjern både flag og flagstang til idrætspladsen. I årene herefter gik snakken så om at få bygget et klubhus. Efter et møde mellem Gymnastikforeningen og KFUM og K i januar 1958 blev man enige om i fællesskab at søge kommunen om et tilskud, som blev bevilget. Beløbet var på 5.000 kr., og desuden optog hver forening et lån i Skjern Bank på 2.500 kr. I april var man klar til at starte byggeriet efter en tegning lavet af Peder Ladekjær. Opførelsen af huset blev foretaget af de lokale håndværkere, som udførte arbejdet gratis, medens en lang række frivillige fra begge foreninger hjalp til. Jens Boysen, som var murer, har fortalt, at de i 1958 havde fået en datter, og at hendes barnedåb blev udsat tre gange p.g.a. klubhusets opførelse! Indvielsen af klubhuset foregik den 7. september 1958. Søndagen startede om formiddagen med gudstjeneste i Kirken, og om eftermiddagen blev der afviklet en del håndboldkampe. Om aftenen var der så fest i Forsamlingshuset, hvor 225 deltog. Gennem mange år blev Stadion det naturlige samlingspunkt for børn og unge i Bølling, men med skolens nedlæggelse i 1971 gik det tilbage. Da der ikke længere blev spillet sommerhåndbold, og da alle sportsaktiviteter efterhånden blev samlet i Rækker Mølle Hallen, blev klubhuset efterhånden overflødig. I flere år blev det desværre også udsat for en del hærværk, så i 1995 blev man enige om at fjerne huset. Stadion eksisterer stadigvæk, men nu som en stor legeplads for byens børn. Gennem mange år passede Aage Damgaard sportspladsen til punkt og prikke.

Da der kun eksisterer en enkelt protokol (1950-60) fra Gymnastikforeningen, har det været umuligt at finde frem til de personer, som op gennem tiden „tegnede“ foreningen. I årene 1950-60 er det Morten Bendtsen, Købmand Jens Peter Weiss Jensen og Peder Bernhard Jensen, der nævnes som formænd. Efter 1960 lå foreningen helt stille, så omkring 1970 bestemte den siddende bestyrelse, som bestod af Esther Pedersen, Gunnar Villadsen og Peder Bernhard Jensen, at opløse foreningen. De penge, som foreningen rådede over, blev brugt til indkøb af service, som blev givet til Forsamlingshuset.

Ringridning

Fra slutningen af 20-erne og op gennem 30-erne stod Gymnastikforeningen også for ringridningsstævner. Man samledes ved Forsamlingshuset og red i samlet flok ned forbi Ll. Kragmose og ned til Gejlbjerg - en mark syd for Kyhe, hvor konkurrencen blev afviklet. Stedet var pyntet med flag, og de mange heste var striglet og seletøjet pudset, så det

Foreningslivet

var et festligt syn. Ringridning var i disse år meget populært, og der var altid mange deltagere fra de omkringliggende sogne. Det var en ære at blive ringriderkonge. Når stævnet var forbi, samledes man i Forsamlingshuset til kåring og fest.

Fridy Hansen, mangeårig halbestyrer i Hvide Sande, boede fra 1948-58 i Bølling, hvor han tog aktiv del i foreningslivet. Han fortæller følgende:

„Når jeg nu skal fortælle om noget, der skete for over 50 år siden, kan det måske knibe med at huske oplevelserne i den rigtige rækkefølge, så undskyld mig. Det var lidt af et tilfælde, at jeg kom til Bølling. Jeg havde lært Jens Jensen i Kastbjerg at kende, da vi begge tjente på gårde i Nordsjælland. Efter at Jens var rejst hjem, holdt vi kontakt med hinanden, og i foråret 1948 mente Jens, at han havde fundet en god plads til mig, og det havde han. 53 år efter er jeg stadig i Vestjylland. 1. maj 1948 blev jeg godt modtaget på Bøllinglide. Det blev en god sommer sammen med Olga, Mads, Frode, Hans, Morten Bendtsen, Svend Olsen, Chr. Bork og Asta Knudsen. Efter Bøllinglide kom jeg til Gerda og Sigvald i Gyldensten. Derefter en periode på Bølling Mølle hos Esther og Gunnar. Derefter arbejdede jeg hos Peder Ladekjær. På det tidspunkt arbejdede 10-12 personer hos Peder. Imellem disse

job havde jeg forskellige småopgaver hos Johannes Nissen og på Hanning Tyrestation. I en periode havde jeg 12-15 koner (piger) i arbejde. De hakkede roer, samlede kartofler op m.m.

Fra starten i Bølling kom jeg med i idrætsaktiviteterne, håndbold, gymnastik og senere fodbold, badminton og atletik. I sommeren 1948 kørte jeg sammen med Anders Damgaard Jensen (gammel Anders) til Stauning og spillede fodbold. Anders havde motorcykel. Håndboldspillet var det dominerende på dette tidspunkt (1945-55). I 1950 blev Bølling GF Dansk Mester indenfor DGU. Jeg var så heldig at være med på holdet. De gode år resulterede i, at vi meldte os til indendørs håndbold. På dette tidspunkt var der langt mellem hallerne, så vi startede med at have hjemmebane i Esbjerg badmintonhal, så det blev nogle lange køreture med Aage Damgaard som vognmand. Vi kunne lige være et hold i hans bil. På dette tidspunkt var der nemlig ikke noget, der hed udskifning. Bølling Gymnastikforening havde ellers spilleplads på en bane bag ved Forsamlingshuset, og inden stadion blev anlagt i 1952, brugte vi også pladsen ved Bølling Mølle til ekstra træning. Så var der hængt lys op. Udover idræt fik vi mange timer til at gå med dilettantspil. En god social aktivitet. Idrætten og pigerne (konerne) fik en afgørende betydning for min forbliven i Vestjylland.

Pigerne (konerne) gjorde det let for mig at klare daglige ting, vaske tøj, stryge skjorter m.m. - Tak skal I have! Her nævner jeg nogle af pigerne, som jeg stadig kan huske. Olga Agger, Juliane, Herdis og Vera i Ll. Kastbjerg, Gerda Jensen i Gyldensten, Esther Villadsen, Inger Meldgaard, Maren Bendtsen, Magdalene Pedersen og Edith Randeris.

I 1953 blev jeg gift med Edith Randeris.. Det blev 10 gode år i Bølling, som lagde grunden til 53 år i Vestjylland.“

Bølling Ungdomsforening

Som eneste bevis på en ungdomsforening i Bølling findes en lille regnskabsbog, hvori man kan læse, at den 1. december 1913 indkøbte foreningen en regnskabsbog til 50 Øre samt medlemskort for 2 Kr. 4 Øre. Man startede med hele 50 medlemmer, og medlemsbidraget for den første vinter var 50 Øre. 6. Juledag holdtes det første arrangement - „*En selskabelig Sammenkomst*“, hvor højskolelærer P. Jakobsen holdt foredrag, hvilket han skulle have 15 Kr. for. Udgifterne til „*Fløde, Kaffe og Sukker*“ løb op i 2 Kr. 11 Øre. Med jævne mellemrum holdtes der foredrag, og ind imellem blev der også afholdt andre former for arrangementer, som f.eks. Fastelavnsfest og Sct. Hansfest. Medlemsantallet faldt dog ret hurtigt, idet man i 1916 var helt nede på 17 medlemmer, og det blev da også det år, der sidste gang blev skrevet i regnskabsbogen. Herefter fulgte man møderne i ungdomsforeningen i Skjern. Hvem der „tegnede“ ungdomsforeningen, fremgår ikke af regnskabsbogen. Det fremgår alene, at man har holdt generalforsamling. På den sidst skrevne side kan man dog af håndskriften se, at Viggo Bendtsen har ført pennen - så han må altså have været kasserer, da foreningen blev nedlagt.

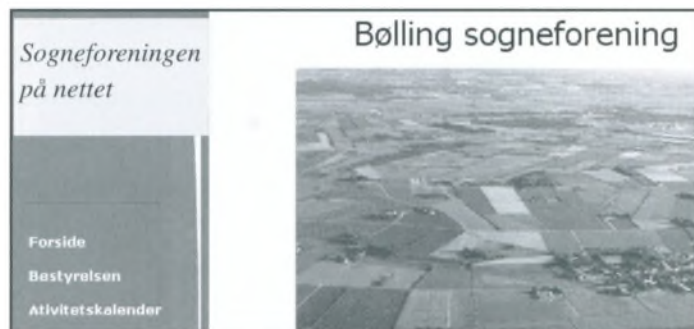
Ungdomsforeningsudflugter fra omkring 1916

Bølling Sognebogsamling

Den 21. januar 1916 stiftede man ved et møde i Signhus Bølling Sognebogsamling. Det fremgår af foreningens love, som er trykt i et lille hæfte i 1917, at det var Okholm i Signhus og Houle Peder Christensen i Ny Boel, som oprettede bogsamlingen. I bestyrelsen kom også Jens Rærup Eskildsen i Ll. Sudergaard, lærer Viggo Bendtsen og Hans Kragmose Jepsen i Hvirvelgaard. Sidstnævnte var formand. Ifølge lovene sikrede Okholm og Houle Christensen sig en plads i bestyrelsen i de første tre år, og da Houle Christensen allerede flyttede fra Bølling i 1916 og Okholm døde i 1919, overtog Chr. Smed og Hans Bendtsen deres pladser ved generalforsamlingen i 1919. Det er de eneste oplysninger forhandlingsprotokollen giver. Ifølge en bogfortegnelse fra 1917 rådede man på dette tidspunkt over ca. 150 bøger delt op i skønlitteratur, levnedsskildringer, historie, naturvidenskab, landbrug, samfundskundskab, geografi, rejser og religion. Hvorfor Bølling Sognebogsamling blev nedlagt, fremgår ikke af protokollen, men på et tidspunkt blev bogsamlingen overdraget til Bølling Skole. Nu findes enkelte af bøgerne hos private, mens en del er givet til Skjern-Egvad Museum.

Bølling Bys Borgerforening/Sogneforening

Den 5. marts 1949 stiftedes Bølling Bys Borgerforening. Stort set alle i byen meldte sig som medlemmer til et årligt kontingent på 5 kr. Borgerforeningens opgaver var bl.a. at stå for gadebelysningen samt at få en kloakering og asfaltering af gaderne gennemført. Dette skete i begyndelsen af 50-erne. I 1953 blev Toftevej asfalteret, og kort efter kom

turen til Kildevej. I første omgang blev der dog kun asfalteret fra byen og til Præstegården. Senere fortsatte man så ned til Arnborgvej. I 1957 blev Bøllingvej også asfalteret. I 1951 fremkom der forslag om opførelse af et alderdomshjem i Bølling, men disse planer blev

dog hurtigt skrinlagt, idet sognerådet straks tilkendegav, at man ikke ville yde nogen form for støtte til projektet.

I 1959 fremkom et forslag om, at Borgerforeningen skulle stå for opførelsen af et ligkapel, enten i byen eller ved Kirken, men da man erfarede, at menighedsrådet allerede var i gang med planerne, blev dette heller ikke til noget.

Den første bestyrelse bestod af Peder Ladekjær, Lærer Peder Johannes Aunsholt og Arnold Hansen. Sidstnævnte var formand indtil 1957. Herefter bestred Svend Aage Pedersen, Gunnar Villadsen og Charles Thuesen formandsposten indtil 1965, hvor bestyrelsen kom til at bestå af Ejnar Troelsen, Johannes Bloch og lærer Jørgen Mikkelsen. Foreningen lå derefter stille frem til 1978, hvor det var til overvejelse, om der i det hele taget skulle være en borgerforening. Det blev bestemt at fortsætte, og Tom Ærø Nielsen blev valgt som formand. I 1981 blev Borgerforeningen nedlagt i forbindelse med skolesagen, hvor kommunalbestyrelsen i Skjern havde bestemt, at Bølling-børnene skulle flyttes fra Rækker Mølle Skole til Faster Skole, og istedet dannede man en sogneforening. Borgerforeningen havde kun været for Bølling By, men nu skulle hele sognet med. Til den første bestyrelse valgtes Tom Nielsen, Jens Chr. Sørensen, Henny Kongensholm, Sigvald Jensen og Benedikt Hindbo.

Foreningens formål var og er stadigvæk:

- at bevare og udbygge lokalsamfundet,
- at søge samarbejde med amt og kommune i sager om Bølling,
- at orientere om, hvad myndighederne foretager sig af særlig interesse for Bølling,
- at søge opstilling af upolitiske kandidater til kommunalbestyrelsen,
- at medvirke i kulturelle og oplysende arrangementer.

Desuden står foreningen for gadebelysningen samt for pasning af sportspladsen.

I den periode, hvor skolesagen kørte, udførte Sogneforeningen et stort stykke arbejde for at beholde tilhørsforholdet til Rækker Mølle Skolen. (Se under Skolen)

Siden Borgerforeningen blev omdannet til en sogneforening, har udover Jens Sørensen også Mads Peder Madsen, Chr. Ladekjær, Mads Peder Kongensholm og Bent Jensen været formænd. Nu er det Asger Geyti, der varetager formandsposten.

Kirkelig forening for Indre Mission i Bølling

Vækkelsesfolk

I 1761 kom pastor J. Bering til Skjern. Hans forgænger i embedet J.F. Hammerick havde forfulgt de sognebørn, der var blev grebet af pietismen. Pastor Bering var blevet vakt for pietismen gennem Brødremenighedens arbejde i København. Hans forkyndelse havde både kraft og varme og bevirkede, at der udbrød en vækkelse i 1770. Foruden gudstjenesten i kirken mødtes man til gudelige forsamlinger i præstegården.

Da pastor Bering blev ældre og svagelig, bad han Brødremenigheden om hjælp. De sendte en missionær til Skjern i 1785, og i 1787 blev der købt grund og bygget forsamlingsal. Efter 1787 blev de gudelige forsamlinger afholdt i denne sal.

Brødrefolket var de stille i landet og vogtede sig nøje for ikke at vække opsigt. De søgte til gudstjeneste uanset præsternes holdning til dem. Der nævnes et par familier i Bølling, som sluttede sig til Brødremenigheden: Laust Jensen Marup og Jens Møkjær. Skønt brødrefolket søgte at holde en lav profil og ikke vække anstød ved at blive borte fra gudstjenesten, blev de alligevel en torn i øjet på Herredsfoged Jansen. Med konventikelforordningen fra 1741, søgte han i 1840-erne at begrænse de gudelige forsamlinger.

Den 28. januar 1845 kom den kendte, Peder Larsen Skræppenborg sammen med sin tjenestekarl og to andre unge mænd til Skjern. Dagen efter holdt de forsamling hos Jens Mikelsen Ladekjær, hvor omkring hundrede mennesker var forsamlede. Jansen arresterede Peder Larsen, og da han ikke ville afgive løfte om at holde inde med sin mødevirksomhed, blev han straffet med 4 x 5 dages vand og brød.

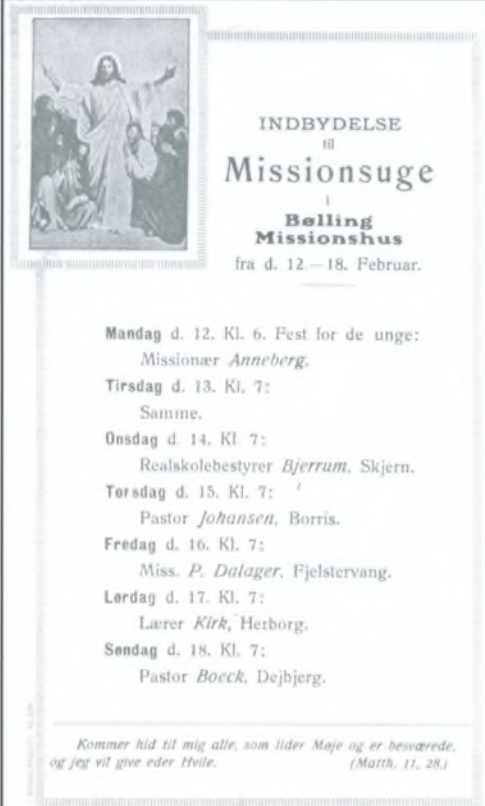
Vækkelsen indenfor Luthersk Mission fik i disse år også fodfæste i Skjern. I 1876 blev der bygget missionshus. Omkring 1890 deltes missionsforeningen i to, idet en del trådte ud

og dannede Evangelisk Luthersk Missionsforening. De byggede et missionshus ved Stauningvej; men da grunden blev eksproprieret af statsbanerne, opførtes i 1919 et smukt og rummeligt hus i Nørre Allé.

Luthersk Missionsforening byggede i 1908 nyt missionshus i Nørregade. Ingen af disse to vækkelsesretninger vandt mange tilhængere i Bølling.

Den Indre Missionske vækkelse kommer til Bølling

Carl Ludvig Martin Scheel, der var præst fra 1882-85 nævnes i Poul Neergaards sogne- og præstehistorie som Indre Missions ven. Nogen vækkelse kom der dog ikke i hans

INDBYDELSE
til
Missionsuge
i
Bølling
Missionshus
fra d. 12—18. Februar.

Mandag d. 12. Kl. 6. Fest for de unge:
Missionær *Anneberg*.

Tirsdag d. 13. Kl. 7:
Samme.

Onsdag d. 14. Kl. 7:
Realskolebestyrer *Bjerrum*, Skjern.

Torsdag d. 15. Kl. 7:
Pastor *Johansen*, Borris.

Freitag d. 16. Kl. 7:
Miss. *P. Dalager*, Fjeltstervang.

Lørdag d. 17. Kl. 7:
Lærer *Kirk*, Herborg.

Søndag d. 18. Kl. 7:
Pastor *Boeck*, Dejbjerg.

*Kommer hid til mig alle, som lider Maje og er besværede,
og jeg vil give eder tvilte. (Matth. 11, 28.)*

Missionsugeprogram fra ca. 1920

tid. Hans Jørgen Okholm fortæller i sine erindringer, at en del grundtvigianere i denne periode løste sognebånd til den grundtvigske præst, Balslev i Hanning-Dejbjerg. Otto Moe var præst i Skjern fra 1885-1901. Det er blevet fortalt, at der kun var 7 Indre Missionsfolk i sognet, da han kom. De følgende år blev en rig vækkelsestid, der også kom til at berøre nabosognene - og også Bølling. Præsteembedet i Bølling var ubesat et års tid, før Pastor Jens Peter Agger blev kaldet. Pastor Moe passede embedet i vakancetiden. Hans forkyndelse førte til, at flere sognebørn blev urolige for deres sjæls frelse. Den nye præst, J. P. Agger (1886-1890) fortsatte i pastor Moes fodspor. Agger var selv blevet ramt af vidnesbyrdet og kom ind i en alvorlig sjælekamp, som førte til hans omvendelse. Han tog nu fat i begge sogne og forkyndte søndag efter søndag om synd og nåde, og søgende sjæle fandt fred og ligegyldige blev vakte. Ifølge Hans Jørgen Okholm, påtalte J. P. Agger også egnens gildevæsen. Han omtaler også Agger som en dygtig landmand.

Missionshuset

I J. P. Aggers tid havde IM fremgang, og han var med til at planlægge opførelsen af et missionshus. Det blev bygget af tømrer Troels Christensen i Skjern.

Den 2. januar 1891 blev missionshuset indviet af pastor Agger. Han var kort forinden fraflyttet sognet. Herom skriver han i embedsbogen:

„Den 26/7-1890 blev jeg kaldet til sognepræst for Hygum-Houe i Ribe stift. Med taksigelse rejser jeg herfra, fordi vor Herre Jesus Krist rigeligen, ja over al forventning har velsignet min gerning, og fordi vi har tilbragt fire såre lykkelige år på dette sted.”

Hans Hindbo

Fra 1890-1896 var Carl Gunnar Brandt præst i Bølling. Han var søn af den kendte Vartov præst Carl Joakim Brandt. Brandt afløstes af Thorkild Johannes Andersen (1896-1910). Begge var unge grundtvigske præster, som ikke fik kendelig indflydelse på det urolige åndsliv i Bølling. Fra 1910-1935 var Anders Peder Christoffersen sognepræst. Han var ikke udpræget partimand. I disse år søgte en del IM-folk til Skjern Kirke.

Mødevirksomheden i IM blev fra 1891 til 1930 ledet af gårdejer Hans Christensen Hindbo. I hans hjem, Hindbo samledes både unge og ældre til møde. Flere senere vækkelser, bl.a. én i 1932-33, har sat sig spor i sognet.

25 års jubilæum

Skjern Dagblad omtalte den 26/7-1916 25-års jubilæet for opførelsen af Missionshuset i Bølling. Festligholdelsen begyndte med en Gudstjeneste i Kirken, hvortil Pastor Agger var inviteret til at prædike. Efterfølgende var der møde i Missionshuset, hvor sognepræst Christoffersen talte, og ligeledes talte Pastor Agger og kom i talen ind på „de gamle“, der havde været med i missionens pionerarbejde i Bølling.

75 års jubilæum

Den 22. januar 1966 kunne det gamle missionshus fejre 75 års jubilæum. Det blev fejret på dagen. På trods af hård vinter var missionshuset fyldt. Formanden, gårdejer Jens Elvig Ladekjær bød velkommen og gav et rids af husets historie. Landssekretær

Stefan Ottesen bragte hilsen fra IMs hovedbestyrelse og holdt festtalen. Han tog udgangspunkt i Filipperbrevet kap. 1 vers 6: „Jeg er overbevist om, at han, som har begyndt sin gode gerning i jer, vil fuldføre den indtil Jesu Kristi dag”.

Ved jubilæet blev det oplyst, at man havde købt en grund til et nyt missionshus, som man havde planer om at bygge i nær fremtid. Sognepræst Johannes Jensen Andersen sluttede aftenen af med at læse en tekst, som pastor Agger havde prædikeret over ved en bispevisitats i Bølling i 1887.

Nyt missionshus

I tiden efter jubilæet blev der samlet ind til et nyt missionshus. Efter at have fået tilsagn på knap 107.000 kr. gik man i gang med byggeriet. I april 1966 forelå en tegning fra bygmester Peder Ladekjær. Murerarbejdet blev overdraget til murermester Peder Bernhard Jensen og tømrerarbejdet til tømrermester August Jespersen. VVS-arbejdet blev overdraget til smedemester David Andersen. Arbejdet blev tilrettelagt, så der kunne medvirke frivillig arbejdskraft. Især til udgravning af kældergrunden medvirkede landmænd med traktorer og vogne til bortkørsel af jord. Også ved støbning af kælderen medvirkede frivillige og ligeledes ved rejsning af tømmeret.

Fra indvielsen af Bølling Missionshus. Stående ses fra venstre formanden for byggeudvalget, gdr. Chr. Larsen, Bølling, pastor Johs. Andersen, Bølling, landsformanden for Indre Mission, pastor Kr. Friis, Farsø, pastor Siersbæk, Bevilløst tidligere Bølling, formanden for Indre Missions Samfundsråd, gdr. Jens Elvig Ladekjær, Bølling, og kredsformanden pastor H. Ambjerg, Hanning. Siddende ved bordet ses missionær A. Graven Nielsen, Ringkjøbing.

Festlig indvielse af Bølling Missionshus

Gangen måtte tages i brug for at skaffe plads til alle

Bøllings nye missionshus fik straks ved indvielsen torsdag aften brug for samtlige pladser i de to store stuer. Der måtte endog stilles et bord op i gangen for at alle kunne få plads. Det blev en festlig indvielse, og der sporede stor glæde over det nye hus.

gamle missionshus. Må lovsangen og så få lov at tone her, så det kan blive til opbyggelse for dem, der samles i dette hus.

Han gav derefter ordet til Indre Missions landsformand, pastor Kr. Friis, Farsø, der indledte med at gratulere på hovedbestyrelsens vegne.

Pastor Friis gik i sin tale ud fra Esajas' Bog, kapitel 21, vers 11-12. Han omtalte eftersommerens møde i Helsingfors i Nordisk Indre Missionsråd. Ved mødet var et af diskussionsemnerne »Forhåbningssfulde træk i ti-

De moderne kunstnere er blevet karakteriseret som vor tids helvedesprædikanter, og det er rigtigt, at vil man læse om helvede, så skal man blot læse en moderne roman. Men der er den forskel, at når de gamle helvedesprædikanter talte, så var der dog en åben dør — nemlig omvendelsen. I den moderne kunst er der ingen dør. Det hele er meningsløst — og det er da et forhåbningssfuldt træk, at disse mennesker har fundet ud af, at uden Gud bliver livet meningsløst. De moderne malere giver også deres fotografi af livet. Det er netop symptomatisk, at moderne kunstværker er forvredne og ingenting ligner, for livet uden Gud ligner ikke noget.

Også politikerne har fundet ud af noget væsentligt. Mennesket lever ikke af brød alene — en god sociallovgivning er ikke nok, mennesket behøver mere.

Indvielse

I oktober 1967 var byggeriet afsluttet, og der kunne så indbydes til indvielsesfest.

Skjern Dagblad bragte i den forbindelse et fyldigt referat, som bringes i sin helhed.

„Bøllings nye missionshus fik straks ved indvielsen torsdag aften brug for samtlige pladser i de to store stuer. Der måtte endog stilles et ekstra bord op i gangen for at alle kunne få plads. Det blev en festlig og højtidelig indvielse, og der sporede stor glæde fra alle sider over det nye, smukke missionshus.

Formanden for Indre Missions Samfundsråd, gdr. Jens Elvig Ladekjær, Bølling, sagde til indledning, at det var en stor glæde for ham at byde velkommen til så stor en skare. Han talte derpå ud fra ordene i Salmernes Bog, kapitel 9, vers 2-3, idet han bl.a. sagde:

Foreningslivet

Vi har så meget at sige Gud og mennesker tak for. Da vi for 2-3 år siden begyndte at tale om et nyt missionshus, var vi pessimistiske, men vi prøvede alligevel at gå ud med en indsamlingsliste, og i løber af 14 dage havde vi indsamlet ikke mindre end 107.000 kr., så begyndte byggeriet, og i dag ser vi det færdige resultat.

I 76 år har ordet nu lydt i det gamle missionshus. Må lovsangen også få lov at tone her, så det kan blive til opbyggelse for dem, der samles i dette hus.

Han gav derefter ordet til Indre Missions landsformand, pastor Kr. Friis, Farsø, der indledte med at gratulere på hovedbestyrelsens vegne.

Pastor Friis gik i sin tale ud fra Esajas' Bog, kapitel 21, vers 11-12. Han omtalte efter-sommerens møde i Helsingfors i Nordisk Indre Missionsråd. Ved mødet var et af diskussionsemnerne „Forhåbningsfulde træk i tiden“, og Friis kom ind på dette emne, idet han blandt andet sagde:

- Op til mødet i Helsingfors beskæftigede jeg mig meget, med dette emne, og de fleste af de mennesker, jeg spurgte til råds, var temmelig pessimistiske i deres vurdering af tiden. Men det står jo netop skrevet, at nat og dag skal veksle, og efter alt at dømme er det natten, vi er inde i nu. En dag kommer evighedsmorgen, og vi ved ikke, om denne nat er den sidste. Men hvis vi går ud fra, at den ikke er det, så er der dog visse forhåbningsfulde træk i tiden. De moderne kunstnere er blevet karakteriseret som vor tids helvedesprædikanter, og det er rigtigt, at vil man læse om helvede, så skal man blot læse en moderne roman. Men der er den forskel, at når de gamle helvedesprædikanter talte, så var der dog en åben dør - nemlig omvendelsen. I den moderne kunst er der ingen dør. Det hele er meningsløst - og det er da et forhåbningsfuldt træk, at disse mennesker har fundet ud af, at uden Gud bliver livet meningsløst. De moderne malere giver også deres fotografi af livet. Det er netop symptomatisk, at moderne kunstværker er forvredne og ingenting ligner, for livet uden Gud ligner ikke noget. Også politikerne har fundet ud af noget væsentligt. Mennesket lever ikke af brød alene - en god social-lovgivning er ikke nok, mennesket behøver noget mere.

Og inden for kirken har vi da også flere forhåbningsfulde træk. Der er debatter i gang om mange forskellige ting, og der er stadig mange unge, der går ind i missionsarbejdet. Et godt træk er det også, når der indvies et nyt missionshus - det sker gennemsnitligt fire gange om året. Jo, morgenen er undervejs, og jeg vil tro, at nogle af de unge, der er her til stede, nok skal komme til at opleve den.

Pastor Friis foretog derefter den egentlige indvielse ud fra ordene i 1. Kongebog kapitel 8, vers 27.

IM-samfundets 100 års jubilæum

Onsdag den 9. oktober 1991 kunne Indre Missions Samfund i Bølling fejre 100 års jubilæum. Formand Benedikt Hindbo bød velkommen til de mange, der fyldte det pynkede missionshus, til aftenens taler H. J. Wengel, medlem af hovedbestyrelsen, til sangkoret og de indbudte gæster.

I sin indledning tog formanden udgangspunkt i Zak. 4,6: „Ikke ved magt og ikke ved styrke, men ved min Ånd siger hærskarers Herre“ - og understregede at dette Ord havde været grundlag for arbejdet i de forgange 100 år.

Korleder, Åse Leinum bragte i forbindelse med et korindslag en hilsen, hvori hun un-

derstregede det vigtige i at så Guds Ord, for at det kunne komme til vækst.

H. J. Wengel talte over teksten Luk. 15, 1-10 og samlede sin tale under overskriften: „Gud søger efter os“.

Efter kaffen blev først de skriftlige hilsner læst op. Dernæst bragte H. J. Wengel hovedbestyrelsens hilsen og gave, og derefter var der hilsner fra nabosognerens IM-Samfund. Endelig var der også hilsner fra flere i Samfundet - bl.a. fra den tidligere formand Jens Elvig Ladekjær. Sognepræst Hans Særkjær sluttede aftenen af.

Gennem alle årene har man i oktober måned holdt årsfest i Missionshuset for at mindes indvielsen i 1891 og for at skaffe penge til driften af Missionshuset. De tunge udgiftsposter har gennem alle årene været lys og varme. I 1940, da el-priserne var høje i Bølling, var el-udgiften 111,57 kroner, og udgiften til 3 tons tørv 72 kroner.

I årene fra 1944 til man i 1967 tog det nye Missionshus i brug, blev al brændsel til Missionshuset betalt og leveret af vognmand Andreas Hansen.

Formænd:

1891 - 1930:	Hans Christensen Hindbo
1930 - 1962:	Peder Hindbo
1962 - 1968:	Jens Elvig Ladekjær
1968 - 1980:	Jens Holk
1980 - 1998:	Benedikt Hindbo
1998 - 2001:	Ove Linde
2001 -	Erik Villumsen

Af IMs mange medarbejdere kan nævnes: Gravers Chr. Nielsen, sønnen Iver Nielsen, Chr. Jensen Ladekjær, Anders Chr. Faartoft (kaldet Morsingbo), Laurids Hansen Knorborg (Faster sogn), Mads Peder Madsen, Nørlund og møller Emanuel Villadsen. Chr. Nedergaard var i 1951 med til at starte de Kristelige Landmandsmøder på egnen.

Det gamle Missionshus

Foreningslivet

I Missionshusets kælder har ungdommen holdt til, og der er blevet drevet klubarbejde for drenge og piger.

Søndagsskolen i Bølling

I Missionshuset har der altid været holdt en velbesøgt søndagsskole. I 1990 kunne Søndagsskolen fejre 100 års jubilæum. Det blev markeret med en Gudstjeneste og et sam-

vær i Missionshuset. En af søndagsskolelærerne, Karen Føhns havde lånt en minibus, som kørte rundt og hentede børnene og kørte dem til Kirken og sidenhen til festen i missionshuset.

Igennem de mange år har der været mange frivillige, der har virket i søndagsskolearbejdet.

Det fortælles om en af de første søndagsskolelærere, sygige Enevoldine Marie Esbensen, at hun havde rige evner til at formidle evangeliet for børn.

Søndagsskolen blev før 1891 holdt i hjemmene, men efter Missionshusets opførelse flyttede man ind i den lille sal. Den fungerede som klasseværelse i friskoleårene 1901-1943. Friskolelærerne har også virket i søndagsskolen. Lærerne Søndergaard, Houllind, Rauff og Linderoth vil huskes af nogle. Desuden kan nævnes Emanuel Villadsen, Niels Vig, Mads Peder Madsen, Nørlund, Markus Madsen, Iver Nielsen, Peder Hindbo, Chr. Nedergaard, Charles Østergaard, Chr. Larsen. De to sidstnævnte huskes især af drengene, fordi de kørte på motorcykel - henholdsvis en „Ariel“ og en „Nimbus“. Købmand Viggo Lauridsen, Peder Lodahl, Jens Korsholm Pagaard, Binne Pedersen, Mads Toustrup Hansen, Lisbeth Lykke Jensen og Karen Føhns.

Årets højdepunkter i Søndagsskolen var julefesten og sommerudflugten.

DMS Kvindekredsen i Bølling

Ifølge den gamle protokol og regnskabsbog blev foreningen stiftet den 21. juni 1935.

I referatet fra 40 års jubilæet den 18. juni 1975 fortælles følgende:

„Mon ikke vi i vor kvindekreds tænker på vor kære gamle formand Dorthea Villadsen med taknemlighed, fordi hun fik kaldt os sammen i hendes hjem for at få stiftet en kvindekreds. Vi var samlet en flok på 43 - vi fyldte godt op i Dortheas stuer.

Dorthea havde fået Kinamissionær fru Johanne Jensen, til at komme og snakke med os. Fru Johanne Jensen var overrasket ved at se så stor en flok og glædede sig over at få lov til at stifte en kvindekreds i Bølling sogn. Fru Johanne Jensens ord var: „Gå ind til Gud, og gå ud til andre, gå ind i Jesu navn og bed til Gud, om at få den Helligånds kraft og vejledning i vor kvindekreds“.

Ved stiftelsen blev der valgt en bestyrelse på 3 medlemmer bestående af Else Dalgaard, Nanna Ladekjær og Dorthea Villadsen. Dorthea blev formand og var det i 14 år. Hun gjorde et stort arbejde og sparede ikke sig selv. Hun kom altid med smil og virkede i en blanding af orden, fasthed og dygtighed.

Der blev holdt stævner på skift i sognene én gang om året. Der fortælles fra et sådant stævne i Hanning med 72 deltagere og i fru Pahun's tid: „*Det var en stor berigelse for os. Der blev holdt gode bibeltimer, foredrag og forhandlinger af forskellige talere og formænd. Stævnet varede i flere dage og sluttede med en festaften med vore mænd. Mændene skulle fortælle, hvordan de havde klaret det med at være ene, men det ville de ikke rigtig ud med. Så rejste Markus Madsen sig op og sagde: „Om æ dav gik det så nogenlunde, men om æ avten da a kom ind i æ sovekammer tøv a at æ rum var alt for stuer og en stilhed uden lige så a æ glå ved at få Katrine hjem igen.*”

Kvindemøderne holdtes og holdes stadig den første mandag i hver måned om eftermiddagen, og der bliver samlet penge i en bøsse. Pengene er gennem årene blevet sendt til DMS, men også andre missionselskaber er blevet støttet: Kirkens Korshær, Sønder-skovhjemmet, Sømandsmission, Armenienmissionen og Sudanmissionen.

I 1950 blev der startet en børnekreds. Formålet var at fortælle børnene om ydre mission og fremstille håndarbejde til DMS-basaren. Den første DMS-basar blev holdt den 14. november 1951 og der er siden blevet afholdt basar hvert andet år. Basarerne har indbragt betydelige beløb til DMS.

Formænd for kvindekredsen:

1935 - 1949: Dorthea Villadsen

1949 - 1959: Musse Siersbæk

1959 - 1962: Sidde Larsen

1962 - 1969: Johanne Pedersen

1969 - 1972: Mette Johansen

1972 - 1981: Oline Thomsen

1981 - 1988: Ester Overgaard Hansen

1988 - 2000: Mariane Jakobsen

2000 - Kirsten Dufri Holmgaard

Bølling KFUM

I den gamle protokol for Bølling KFUM er der på den første side skrevet følgende: „*KFUM i Bølling blev stiftet den 2. Februar 1913. Allerede Aaret før var unge troende Mænd begyndt at samles i Hjemmene for, under Bøn, Sang og Læsning af Den Hellige Skrift, at styrkes til at følge Jesus efter. Da der viste sig en stadig Tilslutning til disse Møder, blev de unge enige om at stifte en Lokal KFUM-forening, for derved ogsaa at blive en del af det store Verdensomspændende Fællesskab af troende unge Mænd i KFUM.*“

Det er uden tvivl foreningens mangeårige formand, møller Emanuel Villadsen, som har givet denne lille beskrivelse. Han var én af initiativtagerne til, at foreningen blev startet og sad i den første bestyrelse sammen med Jens Falk Thøstesen og Chr. Hindbo fra Hindbo. Sidstnævnte trak sig dog ret hurtigt ud, p.g.a. et landbrugsskoleophold og blev afløst af Chr. Nørgaard. Bestyrelsen satte følgende ord som motto for arbejdet indenfor KFUM i Bølling: „*Hvorned skal en Ung holde sin Sti ren? Derved at han holder sig efter dit Ord.*“ (Salme 119, v.9).

Foreningslivet

Mindst hver 14. dag blev der afholdt møder, enten i private hjem eller i Missionshuset, og disse møder blev ledet af bestyrelsen eller en person valgt af bestyrelsen.

Forskellige andre tiltag blev det også til i årenes løb. I september 1922 havde man således på initiativ af Emanuel Villadsen inviteret soldater fra Borris Lejren til Bølling. Soldaterne - 50 i alt, blev en søndag formiddag kørt til Bølling af nogle Borris-folk, hvorefter de blev fordelt rundt omkring på gårdene til middag. Om eftermiddagen samledes man så „...i den smukke og velholdte Have til Gaarden Hindbo, hvor Dannebrog, vort herlige, skønne Korsbanner vajede fra Toppen af den hvide Flagstang...“, som der stod at læse i et referat i Skjern Dagblad den 6. september 1922. Der blev først sunget nogle sange og senere holdt taler af Stabssergent Jensen, Fredericia og Soldatermissionær Østerbye. Aftensmaden blev igen indtaget i de forskellige hjem, hvorefter soldaterne blev kørt tilbage til lejren.

Fem år senere, altså i 1927, var Emanuel Villadsen igen arrangør af noget helt specielt. Denne gang drejede det sig om en tre-dages tur til Hamburg. En af medstifterne af

Bølling KFUM og KFUK ca. 1917.

1. række fra venstre: Carl Gammelgaard Madsen, Niels Østergaard, ?, Karl Hansen (Knorborg), Petri Madsen **2. række fra venstre:** Kirsten Østergaard, ?, Marie Dalgaard, Jenny Dalgaard, Inga Dalgaard, Nanna Holk, Mary Sudergaard, Jenny Gammelgaard. **3. række fra venstre:** ?, Gertrud Knudsen, ?, Mette Nedergaard, Mathilde Nedergaard, Bertha Holk, Anne Dalgaard, Marie Hansen (Knorborg). **4. række fra venstre:** Mads Østergaard, Jeppe Kongensholm, Lærer Dørffler, Anders Andersen i Nørgaard, ? Anna Nørgaard, Kirsten Nørgaard, Ida Sudergaard, Maren Nørgaard, Niels Vig. **5. række fra venstre:** ?, Chr. Kongensholm, Karl Bendtsen, ?, Chr. Vig, Jens Vig, Chr. Fromberg, ?. **6. række fra venstre:** Mourids Sudergaard, Chr. Nedergaard, Peder Hindbo, Benedikt Hindbo, ?, Emanuel Villadsen, Chr. Nørgaard.

KFUK i Bølling, Anna Vig og hendes mand Anton Vig var på dette tidspunkt bestyrerpar på Skandinavisk KFUM i Hamborg, og de havde inviteret de unge fra KFUM og K i Bølling derned. Turen startede i rutebiler fra Bølling lørdag d. 25. juni, hvor man kørte direkte til Hamborg. Her havde man så hele søndagen til rådighed. Mandag morgen gik turen så hjemad over Lübeck, Pløn, Kiel, Slesvig By og Flensborg. Prisen for køreturen var beregnet til 20 kr. pr. person. (I følge "De Unges Blad", nr. 11, 1927, side 196.) Det må have været en enestående oplevelse, taget i betragtning hvor meget unge mennesker dengang kom omkring.

*Der holdes en pause på Hamborgturen.
Man havde lejet Lem-Ringkøbing bussen.*

Emanuel Villadsen var også en af initiativtagerne til, at Holmsborg-lejren i 1937 blev opført på Holmsland Klit, bl.a. sammen med Anna Grene, Johannes Holm samt kredssekretærparret Esther og Aage Skov fra Skjern. På Holmsborg blev der gennem årene afholdt mange sommerlejre for børn og unge, hvor bl.a. Ida Sudergaard i en lang periode fungerede som „tante“.

I 1930-erne og fremefter blev der hvert år afholdt en vinterlejr, hvori unge mænd deltog fra et større område. Arrangementet blev på skift holdt rundt omkring i sognene, og møderne blev ledet af kredssekretæren. Lejren varede i flere dage, og derfor var deltagerne indkvarteret i private hjem. Der var så lejet et par kogekoner samt nogle unge piger til at stå for forplejningen af den store flok, som ofte talte over 50 personer. Omkring 1945 blev en sådan mandslejr afholdt i Bølling og blev afviklet henholdsvis i Missionshuset og hos Jenny og Peder Hindbo.

Vinterlejr i Bølling ca. 1952. Fra Bølling ses 1. rk. fra venstre nr. 6 og 7: Axel Larsen og Jørgen Amby. 2. rk. f.v. nr. 3,4,5,8,9,10,12: Benny Ladekjær, Karen Margrethe Jepsen, Ingrid Hindbo, Thilde Vastrup, Frida Vig, Pastor Siersbæk, Niels Peder Pedersen. 3. rk. f.v. nr. 11: Laurids Hansen. 5. rk. f.v. nr. 4: Chr. Hindbo.

I 1963 fejredes foreningens 50 års jubilæum, og man markerede bl.a. dagen med at nedlægge en krans på Dorthea og Emanuel Villadsens grav på Bølling Kirkegård. Om aftenen var der så fest i Missionshuset, hvor 160 deltog. Det var forstander Peder Jensen fra Blaakilde Ungdomsskole, der holdt festtalen. Han sagde bl.a.: „KFUM er Indre

Foreningslivet

Missions ægtefødte barn. - KFUM-arbejdet er ikke et kulturelt arbejde, ikke et socialt arbejde, ikke et arbejde med Bibelen. Vi kan godt benytte et kulturelt program, idet vi må arbejde på, at også vore unge har kultur og en vågen social samvittighed, men formålet er et andet: Det er ganske enkelt at udbrede Guds rige blandt unge.“ (Skjern Dagblad den 4. februar 1963)

I begyndelsen af 1960-erne var snakken gået om at lægge de to foreninger, altså KFUM og KFUK, sammen til én. Rundt omkring på gårdene var der langt fra det folkehold, der tidligere havde været. Kun enkelte havde karl og pige, og det smittede i høj grad af på foreningens medlemstal. Den 14. maj 1964 holdt man så stiftende generalforsamling for KFUM og KFUK i Bølling, hvor bestyrelsen kom til at bestå af Erik Villumsen, Birgit Hindbo, Ove Linde, Kirsten Villumsen, Kirsten Stentoft Andersen og Jens Østergaard Jespersen. Allerede i 1971 kom der endnu en sammenlægning, idet foreningen i Bølling blev slået sammen med foreningen i Sædding.

I årenes løb har der været forskellige underaktiviteter indenfor KFUM og K. Bl.a. kan nævnes, at der i 1963 blev startet en Bibelkreds, som kaldtes Unge Hjem, uden dog at have nogen forbindelse til det landsdækkende „Unge Hjem“. Årsagen til starten af denne Bibelkreds var, at mange følte sig for unge til at komme i Indre Missions Samtalekreds og samtidig for gamle til at deltage i KFUM og K's møder.

I forbindelse med at det nye Missionshus blev bygget, var der også tænkt på bedre rammer for børne- og ungdomsarbejdet. I Missionshusets kælder blev der gennem en årrække arrangeret klubaftner, som bl.a. blev ledet af Axel Larsen, lærer Jørgen Mikkelson, William Johansen, Svend Aksel Nielsen, Ove Linde, Johannes Henriksen og Jørgen Kristian Thomsen.

I 1976 startede man en underafdeling af KFUM og K i Bølling og Sædding. „UA“ blev den kaldt, og lederne var Erik Villumsen og Ove Linde fra Bølling samt Henning Holmgaard, Birthe Hansen, Peder Bork Sørensen, Poul Smith og Gert Thorø fra Sædding. Disse møder blev holdt enten i Missionshuset eller i private hjem, og indholdet vekslede mellem bibeltimer og forskellige aktiviteter. Nu 25 år efter er det Ove Overgaard Villumsen, som står for dette arbejde.

Noget senere og i begyndelsen af 90-erne, kom „Dråben“ til, som er en klub for de mindste børn. Den bliver ledet af Eva Larsen, Lisbeth Boel samt Synnøve og John Toustrup Boel. I 1997 startedes endvidere Mok-klubben, som er for de lidt større børn og under ledelse af Karen Føhns samt Bodil og Kirsten Dufri Holmgaard. Efter 3 år blev klubben lagt sammen med en tilsvarende i Sædding og er herefter blevet ledet af Lisbeth Saugmann og Kirsten Cæsar Madsen.

Omkring 1995 startede Helge Saugmann i Sædding et såkaldt „familiearbejde“. Senere overtog Bente Koldtoft Rix ledelsen, og for tiden samles 12 familier fra Bølling og Sædding omkring dette arbejde.

Formænd for Bølling KFUM:

1913-1927: Møller Emanuel Villadsen.

1935-1942: Jens Elvig Ladekjær.

1928-1929: Købmand Eske Alkjærsg Nielsen.

1942-1943: Charles Østergaard.

1929-1933: Chr. Nedergaard.

1943-1945: Jens Chr. Larsen.

1933-1935: Niels Hansen Østergaard.

1945-1946: Pastor Chr. Siersbæk.

1946-1948: Hans Hindbo Thøstesen

1954-1956: Benedikt Hindbo.

1948-1954: Lærer P. Johs. Aunsholt.

1956 - Niels Peder Pedersen.

I 1964 blev KFUM og KFUK lagt sammen til én forening, og følgende var formænd:

1964-1969: Erik Villumsen.

1969-1971: Benedikt Hindbo.

I 1971 blev Bølling KFUM og K lagt sammen med Sædding KFUM og K, og formand blev Gert Thorø fra Sædding. I perioder varetog fra Bølling Birgit Nissen, Helene Boel og Jens Landting Falkesgaard Hansen formandsposten. Sidstnævnte boede dog på dette tidspunkt i Hanning, men er senere flyttet til gården Bjerg i Bølling.

Erindringsglimt fra min tid i KFUM - Axel Larsen

„I Bølling var der ca. 25 hjem, der åbnede dørene, - og havde så meget plads, så man der kunne holde et fællesmøde for KFUM og K, det vi kaldte et ungdomsmøde. I velmagtsdagene i KFUM og K kunne vi troppe ca. 60-70 unge mennesker sammen. Det var mest om vinteren, for om sommeren havde vi tit møde i en have, hvis altså vejret tillod det. I sommertiden fik vi ofte en tallerken med mælk og grød - enten af rabarber, stikkelsbær, blommer, kirsebær, æbler eller svedsker. Hvis man ikke havde tallerkener nok, lånte man dem hos købmanden. Nogle af de faste havemøder var på Slumstrupgaard, og det var altid fælles med Sædding. Ved disse møder havde vi for det meste en taler udefra, enten en præst, lærer, kredssekretær, landssekretær eller en missionær. Det var store oplevelser, og der var stilhed, når det rigtig blev gjort levende. Vi skylder de mange hjem, som tog imod os med åbne døre, en stor tak.

En aftenur i vinteren 1946 eller 47. Det var streng vinter, og der var KFUM-møde hos Laura og Sigurd Vig i Vestervig. Fra mit hjem, Enghavegaard og til Vestervig var der en lang gåtur, især når alle veje var føget til. Min bror Christian og jeg måtte jo af sted i god tid - vi måtte jo gå, og vi fulgte vejen op til Bølling By. Efterhånden var vi blevet en stor flok, og da vi nåede Nørlund, kunne vi ikke gå på vejen længere, men da det var en lys og stjerneklar aften, gik vi tværs over marker og grøfter til vi nåede Vestervig. Vi var jo en stor flok, og vi var parate til at synge, så det gjaldede. Det var min bror Christian som indledte mødet, og vi havde en god aften. Jeg husker endnu, hvor vi sang i de små lavloftede stuer i det gamle stuehus. En stor flok unge fulgtes ad hjemad tværs over markerne, glade og fornøjede, og en lille snak skulle der til hver gang nogle i flokken skulle dreje fra. Det var en god og skøn aften, som står lysende klar for mig.

Et KFUM møde ca. 1950. Vi var samlet en stor flok unge KFUM-er i et hjem, hvor de havde en stor stue. Vi var nok ca. 30 unge, og for at få bedre plads var bordet sat ud af stuen. Vi sad så i en stor rundkreds, og det var Pastor Siersbæk, som indledte mødet. Da der var god plads, sad mange med benene strakt ud og over kors. Det gjorde bl.a. Niels Buchholtz, som tjente hos Stinne og Charles Østergaard. Han sad ved siden af Siersbæk og var faldet i søvn. Siersbæk kiggede af og til hen på sine sovende sidekammerat, og da han omsider var færdig med sin indledning og sagde, at ordet var frit, blev der jo lidt hosten og pudsens næse. Det benyttede Siersbæk sig af, idet han gav Niels Buchholtz et ordentligt spark over de fremstrakte ben, men uden resultat. Herefter ry-

Foreningslivet

stede Siersbæk opgivende på hovedet, og de unge mennesker i kredsen kunne nu ikke længere holde tæt, men brød ud i en højlydt latter. Dette vækkede Niels Buchholtz, som spurgte: "Hvad ler I af?"

Hver sommer var KFUM og K på mindst en cykeltur. Engang gik turen ud til Vesterhavet ved Søndervig. Lidt før Ringkøbing var vi inde i et smukt haveanlæg, hvor der kunne købes pølser, is og slik. Der var også mange andre besøgende, og pludselig fik jeg øje på en ualmindelig flot cykel med en sadeltaske på. Jeg blev nysgerrig og ville se, hvad der stod på et kort, som sad på tasken. "Hvad glør du på?", stod der, så der var en, som hurtig fik kigget færdig!

Engang var vi cyklende til Sunds sø, og da var der én som punkterede. Han kom så op at køre med en anden og hans cykel blev sat i vejgrøften. Det var godt, det ikke var mig, som fik en ekstra passager! Nede i Lundenæs Plantage i Albæk i Skjern var der hvert år et stort møde for alle søndagsskoler i omegnen. En sommeraften var vi cyklende derned, hvor det var lærer Mads Samuel Nielsen fra Foersom, der talte. Han var søn af Iver Nielsen i Østerby. Desuden var vi også hvert år til Grundlovsfest i Dejbjerg. Det var medens Hans Pedersen var præst dér. Mødet blev holdt ved søen bagved Præstegården, og om aftenen var der gudstjeneste i Kirken.

Da højskolerne dukkede op, var der også mange fra Bølling af sted. En del var på Nr. Nissum Højskole. En ung mand, som var på denne højskole i vinteren 1929-30, havde en skøn tid dér, og fik klaret sit Gudsforhold og kom til personlig tro. Han var en stille og beskeden ung mand, og bestyrelsen i KFUM fik ham overtalt til en aften at indlede ved et KFUM-møde. Da der var sunget en sang, stod han op og med rystende stemme holdt han bøn og læste teksten. Derefter stod han stille et stykke tid og sagde så: „Jeg vil så gerne gøre Jesus stor for jer!“ Herefter kunne han ikke mere og satte sig ned. Dette korte vidnesbyrd fik stor betydning for flere. 4 år efter blev den unge mand alvorlig syg og blev opereret i maven på Tarm Sygehus. Selv om han var dårlig, skulle hans glæde synges ud, så det kunne høres ude på gangen, hvor mange stod stille og lyttede, da han sang „Jeg går med sang ad Sion til“. Så kunne han ikke mere, men var gået hjem til Himlen."

Bølling KFUM og K's Idrætsafdeling

Bølling KFUM's Idrætsafdeling blev stiftet den 1. april 1939, for i første omgang at spille håndbold. Der var i starten ikke nogen egentlig bestyrelse, men man startede op med to håndboldhold. Træningen foregik to gange ugentlig under ledelse af lærer Johannes Linderøth. Håndboldbanen var en mark hos Peder Hindbo.

I 1943 valgtes den første bestyrelse, som bestod af Sinkjær Nielsen (formand), Chr. Simonsen og Gunnar Hvergel.

I 1945 blev der udformet love for foreningen, og i 1947 blev der åbnet op for, at pigerne kunne optages som medlemmer. Nu var der rigtig kommet gang i håndboldspillet. Foreningen deltog i kredsturneringen med mange hold. Det var ikke store krav, der stille-

des til banerne, som man havde til fælles med køerne.

Indtil 1952 blev der spillet på marker tilhørende Peder Hindbo, Mourids Pedersen og Mads Toustrup Hansen, som alle havde en stor interesse for ungdommens ve og vel.

Fra 1947 kom der gang i gymnastikken, og holdene var normalt med ved kredsens forårsopvisning i Skjern.

Ca. 1946. *Siddende f.v.:* Karen Margrethe Jepsen, Mariane Kongensholm, Ingrid Hindbo. *Stående f.v.:* ?, ?, Erna Dalgaard

Ledere i perioden 1947 - ca. 1960

Vintergymnastikken for mændene var blandt andet ledet af: Mads Samuel Nielsen, Sinkjær Nielsen, Peder Johannes Aunsholt, Jens Arne Nielsen og Anders Gødesen Jansen. Pige-gymnastikken var blandt andet ledet af: Martha Thomsen, Tinne Andersen og Edith Hansen.

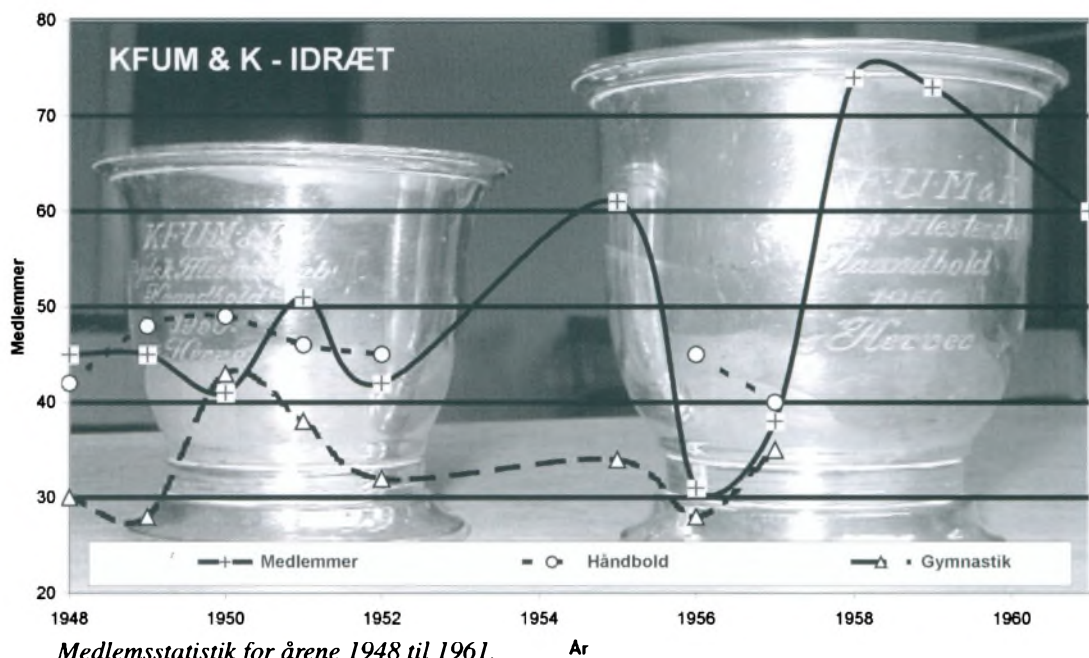

To Håndboldhold fra Bølling KFUM ca. 1953.

Forrest fra venstre: Arnold Jacobsen, Ernst Eriksen, **2. rk. fra venstre.:** Karl Thomsen, Jens Falk, Axel Larsen, Hans Thomsen, Jens Slot. **3. rk. fra venstre:** Hans Hindbo, Ejner Nielsen, Chr. Simonsen, Chr. Hindbo, Korsholm Pagaard, Ove Falkegaard, Benedikt Hindbo, Tage Kristensen

Foreningslivet

Ledere for håndbold var blandt andet: Axel Larsen, Sinkjær Nielsen, Hans Hindbo, Ingrid Hindbo, Martha Thomsen, Peder Johannes Aunsholt, Jens Arne Nielsen og Benedikt Hindbo.

Medlemsstatistik for årene 1948 til 1961.

I baggrunden ses pokaler for Jydske mesterskab i håndbold 1950

I 1952 blev det nye stadionanlæg taget i brug, og det gav langt bedre betingelser for at spille trænings- og turneringskampe. Det var netop i disse år, KFUM og K's idrætsafdeling havde sin storhedstid med et højt medlemstal og mange vundne kampe og turneringer - blandt andet Jydske KFUM-mesterskab i både Mester- og A-rækken.

I 1958 blev der bygget et klubhus ved stadion. Arbejdet blev udført udelukkende ved frivillig hjælp og i samarbejde med Bølling Gymnastikforening.

I en årrække blev der dyrket atletik, og udøverne kunne tage idrætsmærket i bronze, sølv og guld.

Formænd 1939 - 1971

Sinkjær Nielsen, Chr. Simonsen, Thomas Falk Andreas Thøstesen, Chr. Hindbo, Hans Hindbo, Jens Falk, Peder Johannes Aunsholt, Benedikt Hindbo, Svend Aksel Nielsen, Jens Arne Nielsen, Erik Villumsen, Tage Falck Hansen, Ivan Mortensen, Mads Peder Madsen, Mads Peder Kongensholm og Jens Jakob Nedergaard.

Mange unge i Bølling sogn har haft rige timer og gode oplevelser i det dejlige kammeratskab, der udfoldede sig i foreningen. Mange har taget en tørn og gjort en stor indsats i bestyrelser og udvalg.

I 1971 blev det besluttet, at Bølling KFUM og K's idræt skulle sammenlægges med Hanning KFUM og K's idræt under navnet HB.

Bølling KFUK

I 1913 var der i Bølling startet en KFUM-afdeling for de unge mænd, der havde deres gang i Missionshuset. Året efter blev det så pigernes tur til at danne deres forening. Tilskyndet af Katrine Hindbo (Katrine Jepsen) blev der dannet en bestyrelse, som kom til at bestå af Maren Nørgaard fra Nørgaard, Anna Vig fra Toftevej 17 samt sy pige, Maren Laursen, som boede til leje hos Anna Vig.

Den 13. marts 1914 blev de første 16 medlemmer optaget i Bølling KFUK, og herefter samledes man ca. én gang om måneden til møder, enten i private hjem eller i Missionshuset, og det fortsatte man stort set med, indtil foreningens nedlæggelse i 1964. Lige som KFUM holdt vinterlejre rundt i sognene, arrangerede KFUK tilsvarende lejre for pigerne. En sådan lejr blev afholdt i Bølling omkring 1951 med deltagelse af ca. 40 unge piger fra hele Skjern-kredsen.

Foreningen startede med 16 medlemmer, men ellers lå medlemstallet nogenlunde stabilt på ca. 20. I enkelte perioder var man over 30 medlemmer, men da affolkningen af landet tog til omkring 1960, kunne det også mærkes i KFUK. I 1964 var der således kun 10 medlemmer, og derfor valgte man at slå sig sammen med KFUM. Det skete ved en stiftende generalforsamling den 14. maj 1964.

Den 12. marts måneden forinden havde KFUK fejret sit 50 års jubilæum i Missionshuset med deltagelse af mange tidligere KFUK-ere - bl.a. deltog alle de formænd, som i årenes løb havde repræsenteret foreningen.

Efter at have eksisteret i 50 år som en Kirkelig Forening for Unge Kvinder, valgte man at lægge foreningen sammen med KFUM under navnet Bølling KFUM og K.

Formænd for KFUK

Listen er ufuldstændig indtil 1944, idet man før dette år ikke tog referat ved generalforsamlingerne.

- 1914 - 1917: Anna Vig
- 1922 - 1933: Maren Nørgaard
- 1944 - 1945: Ida Sudergaard
- 1945 - 1954: Musse Siersbæk
- 1954 - 1956: Ingrid Hindbo, Gasdalgaard
- 1956 - 1957: Inger Martine Jensen
- 1957 - 1961: Musse Siersbæk
- 1961 - 1963: Inger Nielsen, St. Kragmose
- 1963 - 1964: Lydia Linde, Nørgaard
- 1964 - Birgit Hindbo, Gasdalgaard

Nr.	Navn
1	Sofie Laursen.
2	Maren Nørgaard
3	Katrine Hindbo
4	Jensine Pedersen.
5	Maren Laursen.
6	Hilken Nørgaard
7	Marie Dalgaard.
8	Sidse Berthelsen
9	Jenny Dalgaard
10	Hilken Møller
11	Hilken Jensine
12	Ida Pedersen
13	Anna Hansen
14	Marie Hansen
15	Anne Nørgaard
16	Anna Lauridsen Vig.

Fra medlemsprotokollen.

De første 16 medlemmer i 1914

Bølling-Sædding Kommunes Sygekasse

Sygekassen blev stiftet den 25. april 1896 og fik hjemsted i Bølling, men skulle dække begge sogne. Sygekassen blev startet på et privat initiativ og havde intet med sognerådet at gøre. Foreningen optog som „nydende“ medlemmer kun „ubemidlede Personer af Arbejderklassen, saasom mindre Jordbrugere, Haandværkere og andre Næringsdrivende, Tjenestemænd o.lg., - ikke under 14 Aar og ikke over 40 Aar gamle.“ Desuden optog man også medlemmer, som ville støtte sygekassen, uden dog at have ret til hjælp fra den. Betaltes der mindst 2 kr. om året, havde man også stemmeret på generalforsamlingen og var dermed også valgbar til bestyrelsen. Indtil slutningen af 50-erne, var reglen den, at inden man kunne komme til læge, skulle man medbringe en sygeseddel udskrevet af sygekassen. Det var oftest kassereren, der stod for det, og da

Johannes Vigs sygekassebog

Petrea Hansen (Baunehøj 3) til at skrive disse sedler ud. Hun varetog denne opgave gennem mange år. For disse sygesedler skulle medlemmerne betale 50 øre pr. gang. Hans Lunde var en af initiativtagerne til oprettelsen af sygekassen, men hvem der ellers var med fra starten, vides ikke, idet ingen protokoller er bevarede. Hans Lunde var kommet til Bølling i 1895, 24 år gammel og blev straks ved sin ankomst meget engageret i, hvad der skete i sognet. Han var foreningens formand fra starten, men gik ret hurtigt ud af bestyrelsen igen.

I 1906 trådte han igen til som formand, så i 1931 havde han således været formand og kasserer i 25 år. I den anledning blev der afholdt en jubilæumsfest for ham i Forsamlingshuset. Hans Lundes datter Dorthe Ahrensbach husker, at den løn, hendes far fik gennem mange år, var på 2 øre pr. medlem. I 1906 var der ca. 100 medlemmer og 25 år senere var antallet steget til over 500, så det var trods alt ikke nogen stor løn. I 1915 blev der lavet nye vedtægter for sygekassen og i den forbindelse blev følgende Bølling-folk nævnt som værende i bestyrel-

En Jubilæumsfest for Købm. H. Lunde, Bølling.

Bølling-Sædding Sygekasse fejrede i Aften Købm. H. Lundes 25 Aars Jubilæum som Sygekassens Formand ved en festlig Sammenkomst i Bølling Forsamlingshus. Godt 100 Mennesker fra Bølling og Sædding Sogne deltog i Festen, og Festlokalet var smukt pyntet i Dagens Anledning.

Chr. Smed, Bølling, bød velkommen og udtalte en Tak til Hans Lunde og overrakte ham en Pengegave fra Sygekassens Medlemmer.

Derefter var Ordet frit.

Lars Gammeljord, Sædding, fortalte en Del fra Sygekassens Oprindelse og fremhævede navnlig den store Andel, H. Lunde havde i Arbejdet ved Sygekassens Start.

Centralforeningens Formand, Ottov, Holstebro, var til Stede og udtalte en Tak til Hr. Lunde for hans gode Arbejde, særlig m. H. t. Regnskabet, der altid var i en glimrende Orden.

Iøvrigt vekslede det med Tale og Sang, og senere paa Aftenen var der frit Samvær.

Købm. Lunde takkede for den store Opmærksomhed. Til Festen var sendt Telegram fra Sygekasse-Direktoratet og Blomster fra et Par af Egnens Læger.

Skjern Dagblad 24/2-1931

sen: Hans Lunde, Mads Chr. Rind, Simon Ditlev Simonsen og Peder Hansen Jensen. Hans Lunde fortsatte i bestyrelsen til sin død i 1943, men forinden var Laurids Kastbjerg Krogsgaard trådt ind. Han gik dog ud af bestyrelsen i slutningen af 40-erne, men allerede i 1943 havde Jens Pedersen i Sædding (Sæddinghedevej) overtaget kassererposten, hvilken han varetog indtil sygekassens ophør i 1970.

I mange år fungerede Hans Chr. Bendtsen som foreningens formand, og ved hans død i 1961 kom Martin Meldgaard Christiansen ind i bestyrelsen og blev sygekassens formand.

Peder Ladekjær husker tydeligt, hvordan Bølling-folkene fik Martin Meldgaard stemt ind ved generalforsamlingen dette år. Man havde i forvejen gjort et stort stykke arbejde for at få så mange folk som muligt til at møde op til generalforsamlingen, og det lykkedes da også at få Martin Meldgaard valgt. Han var så formand for sygekassen indtil nedlæggelsen i 1970.

Gennem en lang årrække var det Stinne Vinge, som cyklede rundt og krævede sygekassekontingentet op. Når pengene var samlet ind, måtte hun tage den lange vej op til Jens Pedersen på Sæddinghedevej for at aflevere dem.

Bølling-Sædding Kommunes Hjælpekasse

Udover Bølling-Sædding Kommunes Sygekasse var der også mulighed for at få hjælp fra Bølling-Sædding Kommunes Hjælpekasse. Til denne „kasse“ overførte sognerådet et beløb hvert år. Hjælpekassens administration blev varetaget af en bestyrelse. På Skjern Rådhus findes en enkelt forhandlingsprotokol (1908-1929) for Hjælpekassen, og her oplyses det, hvad der er ydet hjælp til. Nogle fik hjælp hver måned, og andre fik én gang i kvartalet. Det var den siddende bestyrelse, som til enhver tid afgjorde beløbenes størrelse. Under 1. Verdenskrig var en del indkaldt til Sikringsstyrken, bl.a. møller Emanuel Villadsen og Houle Nørgaard Dalgaard, og deres hustruer fik derfor udbetalt henholdsvis 10 kr. og 8 kr. om ugen over en længere periode.

Fra 1908 var lærer Pedersen i Sædding formand, og Bølling var repræsenteret af Peder Jensen Kastberg og Johanne Mortensen i Gasdalgaard. Fra 1917 overtog Bølling formandsposten ved lærer Viggo Bendtsen, og desuden sad Kristine Bjerg og Chr. Jensen Ladekjær i bestyrelsen. Fra 1921 var det Jens Rærup Eskildsen og Karen Østergaard, fra 1925 Emanuel Villadsen, Kathrine Jensen i Gyldensten og Laura Knudsen i Kyhe, og fra 1929 var det Peder Hansen Jensen i Ll. Kragmose og Mary Pedersen i St. Sudergaard.

Bølling-Sædding Sygeplejeforening

Hvornår sygeplejeforeningen er startet, og hvornår den blev nedlagt, vides ikke. Den først kendte sygeplejerske, som foreningen havde, var Kirstine Jespersen. Hun blev senere gift med Hans Kragmose Jepsen i Hvirvelgaard. I okto-

Sygeplejerste søges.

Bølling-Sædding Sygeplejeforening søger til 1. November en hospitaludbannet Plejerste, eventuelt en flink, bertil egnet Kvinde, der efter en kortere Udbannelse, som Foreningen bekoster, kan tiltræde Pladsen. Reflekterende bedes med anbefalinger fra tidligere Virksomhed snarest henvende sig til Pastor **Christoffersen**, Bølling pr. Skjern. 10548

Skjern Dagblad 7/10-1916

Foreningslivet

ber 1916 søgte man en sygeplejerske, hvilket var til afløsning for Ane Kathrine Hansen, som året efter blev gift med Mourids Spaabæk Jensen i Gyldensten og derfor måtte opgive sit arbejde som sygeplejerske. I annoncen blev det oplyst, at al henvendelse

*Ane Kathrine Hansen som var sygeplejerske i Bølling til 1916.
Hun ses på det store hospitalsbillede fra Tarm sygehus som nr 3
fra højre ved vinduet.*

skulle ske til Pastor Christoffersen, så det var altså sognepræsten, som havde med ansættelsen at gøre - muligvis i samarbejde med menighedsrådet. I 1931 døde Dorthe Marie Bendtsen i Skolen, og et af hendes børnebørn, Dorthe Ahrensbach husker, at mormoderen gennem lang tid var blevet passet af en hjemmesygeplejerske, som hed Bine. Senere blev Dorthe Ahrensbach og hendes mor syg, og i den forbindelse måtte de have hjælp fra hjemmesygeplejersken. Det var igen Bine, og det var ikke bare plejen, som hun skulle tage sig af - nej, hun forestod hele husholdningen, både madlavning, tøjvask og rengøring. Jacobine Knudsen, som var hendes rigtige navn, blev senere gift med Simon Stier Villumsen i Faster. Senere i 1930-erne var Anna Simmelsgaard fra Sdr. Felding sygeplejerske, og hun boede til leje i Toftevej 25.

*Jacobine
Knudsen*

Bølling Sogns Jagtforening

Bølling Sogns Jagtforening blev stiftet den 25. januar 1945. Foreningens formålsparagraf er: „At søge vildtbestanden bevaret og forøget ved alle til rådighed stående midler, såsom udøvelse af hensynsfuld jagt, anskaffelse af levende vildt til blodfornyelse, vinterfodring, bekæmpelse af krager og skader og andre for vildtet skadelige dyr.”

Ved den stiftende generalforsamling blev følgende valgt til bestyrelsen:

H. Nørgaard Dalgaard, formand. Mads Agger, næstformand. Chr. Larsen, kasserer. Thorvald Vig, revisor.

Det første år var der 28 medlemmer. Det højeste medlemstal var i 1947, hvor foreningen havde 32 medlemmer.

Medlemslisten for året 1947: Chauffør Chr. Dalgaard, gdr. P. Hansen Jensen, Laurids Jensen, Jens Evald Pedersen, Jens K. Dalgaard, købmand Momme Pedersen, gdr. Iver Nielsen, medhj. Hans Hindbo, Thorvald Vig, gdr. Petri Madsen, gdr. Peder Lodahl, medhj. Hans Thøstesen, Niels P. Pedersen, Chr. Larsen, rentier Markus Madsen, gdr. Chr. Kongensholm, medhj. Chr. Simonsen, gdr. Elias Pedersen, medhj. Hans Thomsen, Chr. Damgaard Jensen, gdr. Sigurd Lauridsen Vig, gdr. H. Nørgaard Dalgaard, tømrer Peder Ladekjær, medhj. Hans Henry Nielsen, gdr. Mads Agger, medhj. Arne Nielsen, handelsmand Hans Chr. Bendtsen, medhj. Chr. Hindbo, Chr. Mortensen, Th. Falk Thøstesen, medhj. Arne Larsen, købmand Weis Jensen.

Kontingentet for et år var 4 kr.

Foreningen lejede jagten i Bølling kommuneplantage. Ved klapjagterne i efteråret 1947 blev der skudt 2 harer, 3 fasaner, 1 ræv og 2 bævere. Det var unormalt at finde bævere i den fri natur i Danmark på den tid.

Under krigen (1940-45) var der adskillige bæverfarme i området. Bæverne krævede adgang til vand for at kunne trives, og derfor måtte burene indrettes, så den nederste del stod i vand. Ved Slumstrup Mølle havde Niels Boel Madsen en stor bæverfarm ved Kirkeåen. Da produktionen var størst, havde han 60 bure. Niels B. Madsen har fortalt, at ungdyr på 3 mdr. og til avl kunne sælges for 500 kroner stykket. En drægtig hun blev solgt for 3000 kroner.

Det skete engang under et tøjbrud, at vandet i Kirkeåen steg så meget, at nogle bure rev sig løs og flød med strømmen ind mod broen og spærrede for gennemstrømning. Her ved hævdes vandstanden så meget, at bæverne kunne svømme ovenud af burene og ud i det fri. Naboerne kom til for at hjælpe med indfangningen, men det var ikke så let; når bæverne dykkede i det dybe og uklare vand - så det krævede behændighed af få en bæver i ketcheren. Lykkedes det, måtte man løfte den i halen for ikke at blive bidt i hånden af de kraftige fortænder. Ikke alle bævere blev indfanget, så nogle fortsatte livet i den fri natur. Kirkeåen løber tæt forbi kommuneplantagen, så derfor var det sikkert nogle af de undslupne bævere, der blev skudt på klapjagten i 1947.

Bølling Jagtforening fejrede 50 års jubilæum den 25. januar 1995. Jubilæet blev afholdt på Astrup Hotel, hvor foreningen havde indbudt til festmiddag. Nuværende og gamle medlemmer var mødt frem til en hyggelig aften, hvor der blev fortalt mange gode jagthistorier. I alt var 29 samlet.

Efter 12 år på formandsposten takkede Oluf Danielsen af ved generalforsamlingen i 1999 og blev afløst af den nuværende formand Niels Fjord Ørskov. Den nuværende bestyrelse består foruden formanden Niels Ørskov af Poul Erik Ladekjær og Lars Chr. Blom Pedersen.

Udover jagt i Skjern Kommuneplantage og vildtpleje arrangeres der også lerdueskydning. Bølling Jagtforening deltager med hjælpere i Borris-stævnet, som afvikles hvert år i maj måned. Til Borris-stævnet kommer jægere fra store dele af landet for at dygtiggøre sig både praktisk og teoretisk indenfor jagt.

I forbindelse med Skjern-Å-projektet er der nedsat en brugergruppe, hvor også jægerne er repræsenterede. Denne gruppe skal komme med forslag vedrørende brugen af det færdige projekt.

Foreningslivet

Formænd for jagtforeningen

1945 - 1954: Nørsgaard Dalgaard	1971 - 1983: Hans Peder Boel
1954 - 1960: Mads Agger	1983 - 1987: Foreningen lå stille
1960 - 1962: Petri Michael Madsen	1987 - 1999: Oluf Danielsen
1962 - 1967: Peder Ladekjær	1999 - Niels Fjord Ørskov
1967 - 1971: Ernst Eriksen	

Bølling Sogns Venstreforening

1926/27: Foreningens protokol oplyser, at der den 27. januar 1927 blev afholdt generalforsamling i Forsamlingshuset. Der kan ikke være tale om den stiftende generalforsamling, idet der blev vedtaget et regnskab for 1926. Desuden blev der valgt repræsentanter til kredsforeningens generalforsamling (Skjern-kredsen). Man valgte bestyrelsen, som bestod af Mads Chr. Rind (formand), Mourids Spaabæk Jensen, Iver Nielsen, Jens Henrik Jensen og Niels Jørgen Nielsen og derudover Jens Jacobsen og Hans Jepsen.

1928: Der blev udpeget 10 valgmand til det forestående landstingsvalg.

1945: Foreningen modtog henvendelse om aktietegning til et venstreblad i København. Henvendelsen blev henlagt. Den 4. maj blev der på et bestyrelsesmøde hos smedemester David Andersen valgt kasserer, idet formanden hidtil havde varetaget denne post. Til kasserer valgtes Peder Lodahl. På et bestyrelsesmøde den 23. november hos Jens Henrik Jensen blev det på opfordring fra landsorganisationen besluttet, at bestyrelsen skulle besøge foreningens medlemmer for at tegne bidrag til aktier i en venstrepressen i København.

1946: På et bestyrelsesmøde den 24. januar hos Peder Lodahl blev det oplyst, at medlemmer havde tegnet sig for 348 kr. til venstrepressen i København. Man vedtog at tegne aktier for 250 kroner. På generalforsamlingen den 16. februar blev det oplyst, at medlemstallet var på 114.

1963: På generalforsamlingen den 2. marts blev Laurids Lauridsen Holk og Laurids Lauridsen Buch udnævnt til æresmedlemmer.

1965 - 66 og 67: Ved generalforsamlingerne var Skjern-kredsens folketingskandidat, Knud Raunkjær til stede og redegjorde for den politiske situation.

1968: Generalforsamlingen den 8. april blev afholdt i Sædding Forsamlingshus sammen med Sædding Venstreforening. Ved den lejlighed blev lærer Viggo Bendtsen, Katrine Jepsen og Mariane Christensen udnævnt til æresmedlemmer.

1969: Folketingsmand Knud Raunkjær og redaktør Sven Hersbøll var til stede ved generalforsamlingen. Redaktør Hersbøll gennemgik de praktiske forhold omkring politisk eller ikke-politisk opstilling til kommunalvalget (1970).

1983: Formanden omtalte på generalforsamlingen regeringsskiftet til firkløverregeringen og oplyste, at medlemstallet var på 28.

Generalforsamlingerne blev de følgende år holdt på skift i de fire sogne i Rækker Mølleområdet: Hanning, Finderup, Bølling og Sædding

1998: Ved foreningens generalforsamling, der blev holdt i Hanning, blev det vedtaget at sammenlægge Bølling Sogns Venstreforening med venstreforeningerne i Finderup, Hanning og Sædding sogne.

Rester af kanalsystemet til engvanding syd for Arnborgvej ved Kommuneplantagen

***Bølling Aktieplantage
Kommuneplantagen
Damslund
Veje og hjulspor
Bølling Andelsvandværk
Bølling under krigen
Engvanding i Bølling***

Småstykker

Bølling Aktieplantage

Syd for Søndergaard ved Østerbyvej ligger der et stykke jord, som oprindeligt var fælles for alle gårdene i de to ejerlav, Den Sydlige Del og Vester Bølling. Jorden var en såkaldt fælles lergrav, hvor hver især kunne hente det ler, som skulle bruges til klining af husene. Man påsmurte nemlig den nederste halvdel af murværket med ler hvert år - et stykke arbejde, som altid var blevet udført af kvinderne. Efterhånden som husene blev bygget af mursten, var det ikke nødvendigt at have lergrave længere, og derfor var der nogle, som havde fået den idé at plante det hele til. Hovedmanden bag projektet var den dengang helt unge sønderjyde i Bøllinglunde, Hans Jørgen Okholm. Han var kommet til Bølling i 1878 og havde fået indkaldt til et møde hos Peder Graversen Sand i St. Kragmose den 1. august 1880. Ved mødet blev det besluttet at samtlige lodsejere i de to ejerlav overlod deres andele i lergravene til et aktieselskab, men der skulle dog stadig forblive et stykke i den sydlige ende til lerkastning. Aktieselskabet blev opdelt på 43 aktier, som hver lød på 10 kr. Aktierne kunne dog også købes med en udbetaling på 5 kroner, og resten skulle så betales over de næste tre år. Var restbeløbet så ikke betalt, kunne bestyrelsen inddrage aktien igen, dog først efter bekendtgørelse ved kirkestævnet. Aktierne blev hovedsagelig købt af Bølling-folk, men enkelte gik dog til personer udenfor sognet. Siden starten er mange af aktierne forsvundet. En del sikkert fordi aktionærerne er flyttet fra sognet, og en del fordi aktierne er blevet borte, så idag er et fåtal på lokale hænder. I foråret 1881 blev de første træer plantet. Man havde allieret sig med gartner Behrens fra Gram. Han skulle plante de første træer og have kost og logi i St. Kragmose. Det tog ham tre dage, og arbejdslønnen var 6 kr. Ifølge den mangeårige formand, Hans Bendtsen, var det bjergfyr, som man plantede fra starten, og det blev så senere erstattet med bl.a. rødgran, ædelgran, bøg, birk og eg.

I 1893 anlagde Hans Bendtsen, som nu var blevet udlært gartner, flere stier i plantagen, og året efter lavede han en regulær vej ned gennem området. Nogle år i forvejen var det hegn, som var blevet plantet i den østre og vestre side, blevet solgt, og det indbragte et

Morten Bendtsen og Fridy Hansen baksler med en af de store stammer fra Aktieplantagen, som skal skæres op på Peder Ladekjærs savværk. (1950)

beløb på 14,85 kroner. Herefter gik der mange år, hvor der hvert år blev solgt så meget, at der kunne komme lidt penge ind på bankkontoen. Det var bjergfyrene, som efterhånden var vokset sig så store, at de kunne sælges som brændsel og kvas. Vi skal helt frem til 1914 før man kunne begynde at sælge hegnsplæ, og først i 1936 blev de første rigtig store træer solgt. De blev hovedsagelig brugt til hønsehuse og staklader. I 1941 blev der fældet 125 store træer, og samme år blev der til gengæld plantet 500 stk.

ædelgran. I årene herefter blev der hvert år solgt en del træer. Salget foregik på den måde, at bestyrelsen valgte de træer ud, som skulle sælges, hvorefter hvert enkelt træ blev nummereret. Herefter blev det offentliggjort, at der ville blive holdt auktion, hvor

FOR DOKUMENTER AF
FØRSTE KLASSE,
som angaa ikke over 12 Kr. 50 Øre.
Stempel-Tarif N° 1.

FOR DOKUMENTER AF
ANDEN KLASSE,
som angaa ikke over 50 Kroner.
Taxt: 5 Øre.

Aktie i Bølling Plantage

N° 31 for 10 Kroner.

Årshold til Lovene for Bølling Plantage
interressentskab, vedtagne per 2de August 1880
udstedes her ved denne Aktie til Pastor Gottlieb
for et Beløb af 10 Kroner, i Forhold til hvilkens
Løn han bliver Medejers af Plantagen.

indtægter til 20de November 1880 indbetales af totalhavens 5 kr.
behalt til 1ste do. 1881 do. do. 2 -
Restalt til 1ste do. 1882 do. do. 2 -
til 1ste do. 1883 do. do. 1 -
10 Kroner

Denne Aktie kan ikke transporteres til
Hovedhavet. Transport paa Vavn skal
være noteret i Selskabets Bøger, forinden den er
gyldig. Ved Overdragelsen erlægges 1 Krone
til total-selskabet.

Bestyrelsen for Bølling Plantage

den 20de November 1880

Aktie No. 31 udstedt til Pastor Gottlieb. For bestyrelsen underskriver C.A. Nygaard. H. Okholm og Niels Chr. Jensen

folk så kunne komme og byde på træerne. Havde man købt et træ, skulle man selv sørge for at få det fjernet. De fleste af træerne blev sendt direkte op på Peder Ladekjærs savværk. Der foregik en forholdsvis stor skovhugst i de år, så omkring 1950 var der stort set ikke mere gavntømmer tilbage, hvorefter plantagen mere eller mindre fik lov at passe sig selv.

I 1985 foretog Peder Ladekjær en større oprydning i plantagen, hvor alle de væltede træer blev fjernet, og der blev i stedet plantet 22 stk. ask og 21 stk. elm.

Fra Aktieplantagens start og til 1953 blev der udbetalt udbytte i alt 6 gange. Det skete i årene: 1905, 1920, 1933, 1941, 1949 og 1953. Herefter er der ikke blevet udbetalt udbytte. Ved den stiftende generalforsamling bestemtes det, at bestyrelsen skulle vælges ud af „*Selskabets Midte*“, og i årenes løb har da også 24 forskellige mænd fra sognet været repræsenteret. Det fremgår ikke klart af protokollen, hvem der har stået som formand for Aktieplantagen, så her skal blot nævnes nogle af de længstsiddende medlemmer:

Hans Jørgen Okholm, Hans Christensen Hindbo, Jesper Nørgaard, Mads Peder Madsen, Nørlund, Nis Pedersen Nissen i Østervig, Hans Bendtsen i Thorbo, Peder Hansen Jensen i Ll. Kragmose og Mads Agger i Bøllinglunde.

Af disse sad Hans Bendtsen i bestyrelsen uafbrudt fra 1911 til 1945 og Mads P. Madsen og P. Hansen Jensen fra 1916 og til 1952, hvor den sidste generalforsamling blev afholdt. De var da henholdsvis 77 og 81 år.

Aktieplantagen har gennem årene også været en yndet tumleplads for børn. Alle, som har gået i skole i Bølling, har oplevet at få nogle fritimer på en varm sommerdag, hvor man så enten er løbet eller cyklet ned til Aktieplantagen og dér leget røvere og soldater og haft nogle herlige timer.

Kommuneplantagen ved Arnborgvej

Ved salget af Præstegaarden i 1917 købte kommunen 25 tdr. land hede og kær syd for vejen til Skjern. Prisen var 1.200 kroner. Man besluttede, at jorden skulle tilplantes som skov. Ledelsen af arbejdet blev overdraget til gartner Hans Bendtsen i Thorbo. Man startede med at pløje og mergele en del af jorden. Herefter blev der dyrket i jorden nogle år, og i 1921 startede tilplantningen så. Kommunen fik Hans Damgaard Eskildsen til at grave plantehullerne mod en betaling af 12 øre pr. hul. Gennem årene er hele stykket så blevet tilplantet og passes nu af Skjern Kommune. Retten til at drive jagt i plantagen lejer Bølling Sogns Jagtforening, der med jævne mellemrum afholder klapjagt.

Damslund

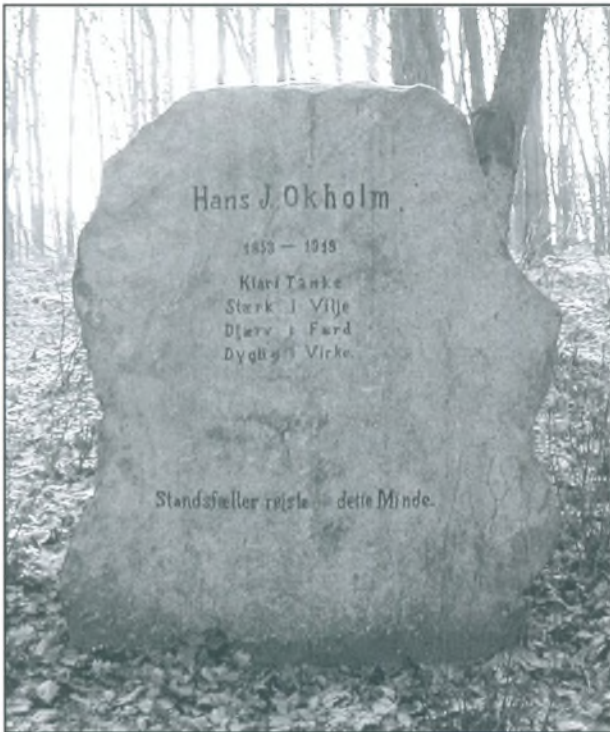
Damslund er beliggende ved Damslundvej lige syd for Ll. Boel. Den består af nogle gamle mergelgrave, hvor omkring der er plantet en del løvtræer. Oprindeligt hørte jorden til Ll. Boel, men i forbindelse med flere handler, hvori bl.a. Okholm på Bøllinglunde var indblandet, kom han til at eje jorden. I jorden fandtes mergel, og da man i sidste halvdel af 1800-tallet begyndte at bruge det som gødning, var

det en økonomisk gevinst at eje jord med mergel - især når der ikke var for meget overjord, som skulle fjernes først.

De store vandhuller, der fremkom efter gravning af merglen, lå frit, og da vejen (nu Damslundvej) gik lige nord omkring dem, skulle man passe på, når man en mørk aften skulle forbi. Det gik da også galt i 1891, hvor „æ Pjaltkræmer“, Anders Sudergaard druknede i en af mergelgravene. Han havde været i Hanning Hedegaard Kro, og på hjemvejen var han kommet forbi mergelgravene og var faldet i. Først i 1898 søgte beboerne sognerådet om at få et hegn stillet op langs vejen, men ansøgningen blev bare sendt videre til herredsfogden, og det fremgår ikke, hvad der videre skete i sagen.

Kort efter århundredskiftet standsede mergeloptagningen p.g.a. for meget overfladejord, og da Okholm i forvejen var meget interesseret i plantningssagen, startede han

Mindestenen i Damslund.

Teksten lyder: Hans J. Okholm / 1853 - 1919 / Klar i Tanke / Stærk i Vilje / Djærv i Færd / Dygtig i Virke / Standsfæller rejste dette Minde

med at plante en del løvtræer omkring dammene samt graner på en lille hede-lod umiddelbart syd for.

Ved Okholms død i 1919 blev stedet overdraget til Bølling-Nørre Herreders Landboforening, hvis formand Okholm havde været gennem mange år. Foreningen rejste som tak en mindesten over Okholm. Ved afsløringen var mange mennesker forsamlede i Damslund. Niels Pedersen fra Skaarup i Hanning foretog afsløringen. Efter et par taler og nogle sange, samledes man til kaffe i Forsamlingshuset. Sådan har Johanne og Mads Christensen fra Stauning fortalt i deres erindringer fra 1941.

I Damslund blev der lavet stier og broer over de små vandløb mellem mergelgravene, så det efterhånden blev et dejligt sted. På den tid kom folk ikke langt omkring, så derfor blev Damslund et yndet udflugtssted - ikke

blot for Bøllingfolk, men også for Skjernfolk. De cyklede gerne til Damslund om søndagen med madkurven. I 30-erne holdt Socialdemokratisk Ungdom fra Skjern også møder i Damslund. Hveranden onsdag aften i sommertiden var der sammenkomst med taler, sang og musik, så Damslund var en tid et kendt udflugtsmål.

På et tidspunkt blev der opstillet et lille havehus i Damslund. Når der blev holdt møder, kunne man stå her og brygge kaffe, som så blev serveret til det medbragte brød. I begyndelsen af 30-erne købte Hans Lunde havehuset og lod det opstille på et stykke jord, han havde ved Baunehøj.

Såvel Damslund som Aktieplantagen har begge været brugt af skolebørnene i Bølling til småudflugter.

Småstykker

H. Okholm gjorde et stort stykke arbejde for Bølling-Nørre Herreders Landboforening og var i en årrække foreningens formand. Ved hans afgang i 1905 blev der foretaget en indsamling til en afskedsgave til ham, og ved denne gave var vedlagt følgende skrivelse:

"Til H. Okholm, Bøllinglunde. Undertegnede Medlemmer af Bølling-Nørre Herreders Landboforening føle Trang til, da H. Okholm nu fratræder sin Stilling i Landboforeningens Tjeneste,

Til
Hørr. H. Okholm,
Bøllinglunde,
Fra
Medlemmer i Bølling
Nørre
Herreders Landboforening.
Den 28. April
1905.

Med sirlig og kunstfærdig håndskrift takker Bølling Nørre-Herreders Landboforening H. Okholm.

at udtale vor hjærteligste Tak for den Dygtighed, Iver og uegennyttige Opmærksomhed, han gennem 17 Aar har udvist i alt, hvad der angik Landboforeningen. Vi skal tillige udtale, at skønt det sikkert var de fleste Medlemmers Ønske, at H. Okholm endnu i en Aarrække kunde have fortsat sin Virksomhed som Foreningens Formand, idet vi fuldt ud have gjort os det klart, at vi ret vanskelig kunde finde en Mand i Kredsen, der i nogen Maade kan og vil gøre et lignende Arbejde i Foreningen, saa forstaa vi dog tilfulde de Grunde, der bevæger H. Okholm til nu at nedlægge denne Virksomhed, da der er saa mange andre Felter, saavel i Hjemmet som ude, der lægge Beslag paa hans Kræfter. Men samtidig med, at vi rette denne Tak til H. Okholm, ville vi ligeledes gerne have Lov til at udtale vor bedste Tak til hans Hustru, der sikkert i den lange Aarrække har staaet forstaaende og støttende ved sin Mands

Side, og som tidt tilligemed Hjemmet har maattet savne ham naar han for Foreningens Skyld færdedes ude og ofrede sine Kræfter uden for Hjemmet. Sluttelig ville vi bede H. Okholm modtage nærværende lille Gave fra Medlemmer i Landboforeningen. Gaven kan og vil ikke gøre Fordring paa i nogen Maade at kaldes Erstatning for det udførte store Arbejde, men vi haabe, at den maa blive modtaget som et lille synligt Vidnesbyrd om Foreningens Taknemlighed, og at den i Fremtiden maa være et kært Minde for H. Okholm og hans Slægt om den Tid, da han ofrede saa stor en Del af sin Manddomskraft i Bølling-Nørre Herreders Landboforeningens Tjeneste."

Herefter følger navnene på bidragyderne - i alt 274 personer bosiddende i de to herreders sogne. Fra Bølling nævnes følgende 13 mænd.

Chr. Brink, Hans Kragmose Jepsen, Hans Lunde, Mejerist Jens Jensen Ladekjær, Simon Pedersen, Anders Mortensen, Hans Chr. Boje, Mads Peder Madsen, Nørlund, Niels Knudsen, Chr. Graversen Sand, Hans Christensen Hindbo, Peder Jensen Kastberg, Gl. Toftgaard og Laurids Andersen.

Veje og hjulspor

Utallige er de veje, hjulspor og stier, som har gennemskåret sognet på kryds og tværs. Kirkestier og mølleveje er opstået, fordi slægterne har vandret ad de samme stier, men med tiden er mange af disse dog forlængst forsvundet. Ploven og harven har fjernet sporene!

„Hovedvejene“ i Bølling var Kildevej-Lisenborgvej og Bøllingvej-Toftevej. Disse veje er stort set ikke flyttet. Hvis man i midten af 1800-tallet skulle fra Skjern til Bølling, måtte man gå ad den nuværende Arnborgvej, som gik direkte til Bølling Præstegaard og fortsatte gennem præstegårdens kær, kaldet Fynkjær. Vejen mod Borris og Faster blev først anlagt omkring 1880. Man kunne også vælge at dreje fra Arnborgvej ved Vennelyst (Arnborgvej 7) og kom så op på Damslundvej ved Sønderbygaard. Skulle man videre herfra til Præstegaarden, gik vejen syd om St. Boel, og man kom ud lige vest for Præstegaarden. Først omkring 1925 fik Damslundvej sin nuværende placering. Gik man nu fra Præstegaarden nordpå, måtte man ved Østerbyvej følge denne et kort stykke mod vest, inden vejen atter gik nordpå for at støde til ved krydset Toftevej-Lisenborgvej. Herfra gik vejen direkte nord til Slumstrup som i dag.

For Toftevej gælder også, at den stort set ikke har ændret placering. Dog gik den oprindeligt ikke så tæt på Nedergaards stuehus, som den gør i dag.

Bøllingvej har heller ikke ændret retning bortset fra dens placering ved Nørgaard. Før ca. 1957 gik vejen lige syd om stuehuset. Fortsatte man vestpå fra Nørgaard mod Hanning Hedegaard, gik der en vej nord omkring højen, hvorfra man kunne komme til Stensig i Sædding og Aarup i Hanning. Lidt længere vestpå drejede der en anden vej fra i syd mod Skjern, tværs over Østervigs og Vestervigs marker.

Andre mere eller mindre nedlagte veje og stier (Se kortet side 160)

1 - *En møllevej*, som startede, hvor Damslundvej munder ud i Bøllingvej. Herfra gik den nordpå til Damgaard, videre til Nygaardshus og derfra østpå til Pedersborg og Rolighed. Her kunne man passere bækken nogenlunde sikkert og komme videre til Slumstrup Mølle, hvor mange Bølling-bønder fik malet korn.

2 - *En drivervej*, kaldet „æ Gyedvej“, gik bag gårdene Rosbjerg og Nørlund. Hvis man fulgte den nordpå, kom man forbi Nørgaard og derfra videre ud til kærarealerne vest og nord for Hvirvelgaard. Gik man derimod syd på, fulgte vejen den nuværende Damslundvej ned forbi Bøllinglidevej og derfra sydvest på til St. Kastbjerg. Herfra gik vejen så til Vraa i Skjern.

3 - *En vej* startede vest for Bøllinglide og gik nordøst-på, tværs over Damslundvej, sydøst omkring Aktieplantagen og derfra over til St. Kragmose.

4 - *En vej* gik fra St. Kragmose tværs over marken til Ll. Kragmose og herfra sydøst-på over Sønderbygaards, St.Boels og Ny Boels marker til lavningen syd for Kirken. Her fortsatte den over Kildevej til St. Sudergaard.

5 - *En kirkevej* startede ved „a graa stien“ øst for Ll. Boel og gik til Bølling Kirke.

6 - *En mælkevej* fra Østervig til Høj. Den fungerede samtidig som skolesti for børnene fra Østervig og Vestervig. Hvor vejen svingede mod syd til Høj, fortsatte de med en sti forbi Rosbjerg. Børnene fra Østervig, som skulle til Hovedskolen, gik hen til Bøllingvej og fulgte den op til byen, men børnene fra Vestervig, som skulle til Friskolen, gik med

Småstykker

en sti syd om byen til Missionshuset.

7 - En skolesti, som blev benyttet af børnene fra Østerby, startede ved Østerbyvej 15 og gik lige vest på til Bertelsbo og videre til Thorbo, syd om Bjerrehus, over den nu nedlagte vej fra Toftevej til Dalbygaard, forbi Brink og derfra op til Hovedskolen.

8 - En mælkevej gik fra Hindbo til Bertelsbo.

9 - En sti, som gik fra Hindbo forbi Sudergaardshus, over Østerbyvej, og videre forbi St. Sundergaard.

Her kunne man krydse bækken ud til kærarealerne. Mange Østerby-folk brugte også denne vej, når de skulle ud til Skjern Enge. På turen hjem, hvor vognene var læssede, gik turen gerne over Skjern, da denne vej var mere stabil at køre på.

Andelsselskabet Bølling Vandværk

Omkring 1933 fremkom tanken om et fælles vandværk. Initiativtagerne var bl.a. Niels Dalgaard, Jens Hansen, Andreas Hansen og Laurids Andersen, og man startede med at vælge en bestyrelse. Man lavede en boring i Laurids Andersens have og brugte vandet herfra. Omkring 1940 blev der problemer med vandforsyningen, hvorfor der blev foretaget en ny boring i Vilhelm Ladekjærs have. Denne boring forsynede byen med vand helt frem til 1974, hvor en boring blev etableret ved Gl. Skolevej syd for Vinkelvej. Allerede fire år senere måtte man stoppe her,

Bølling Vandværk på Jens Jakob Nedergaards mark.

hvorefter der blev boret på Jens Jakob Nedergaards mark. I 1997 blev Bølling Vandværk overdraget til Skjern Vandværk.

De private boringer og brønde blev efterhånden sløjfet, og de fleste valgte af få vand fra det fælles vandværk - dog bevarede August Jespersen sin boring. Da de strenge vintre under krigen satte ind, gik det galt. I januar 1941 frøs det så meget, at vandværket måtte give op. Ingen kunne få vand, men da August Jespersen ikke havde sløjfet sin brønd, kunne alle i byen hente vand hos ham. Først i maj måned kom der igen vand ud af hannerne!

Der eksisterer kun én protokol fra foreningen, og den er påbegyndt i 1965, men det vides, at Andreas Hansen i mange år var formand for vandværket. Fra 1965 var følgende formænd:

- 1965 - 1968: Peder Bernhard Jensen
- 1968 - 1973: Oscar Hansen
- 1973 - 1976: Tage Lauritsen
- 1976 - 1985: Mads Agger
- 1985 - 1987: Svend Aage Hansen
- 1987 - 1993: Peder Ladekjær
- 1993 - 1997: Mads Peder Madsen

Bølling under krigen 1940 - 1945

Med tyskernes angreb på Danmark den 9. april 1940 kom landet med i krigen. I Bølling, som alle andre steder i landet, var det de lavtflyvende tyske maskiner, der blev befolkningens første påmindelse om, at en krig var i gang. Der var hesteforspand, som blev så opskræmte af flyvemaskinestøjen, at de løb løbsk. Det blev dyrtid med varemangel og rationeringskort. Bølling undgik indkvartering af tyske soldater. Den voldsomme udvikling af luftvåbnet betød, at civilbefolkningen blev mere mærket af krigen, end til-

Småstykker

fældet var under 1. verdenskrig. Storbyerne bag frontlinierne kunne nås af bombeflyene - ja, selv de mindste byer og gårde kunne ikke vide sig sikre for luftangreb. Derfor blev der rundt om i landet oprettet frivillige luftværnskorps. Indsatsen var af defensiv karakter. Korpsenes opgaver bestod i at få folk ud af ødelagte bygninger - forbinde sårede - brandslukning - afspærring af bombeforsagere og evt. nedstyrkede flyvemaskiner, som kunne indeholde ueksploderede bomber samt indretning af beskyttelsesrum.

Luftværnskorps

I Bølling blev der også oprettet et frivilligt luftværnskorps. Det blev ledet af vognmand Andreas Hansen og bestod af forskellige tjenester.

Katastrofekolonnen: Leder Andreas Hansen (tlf. 25). Stedfortræder H. Chr. Bendtsen.

Brandslukningstjeneste: 1. brandfoged, Elias Pedersen i St. Kastbjerg (tlf. 23). 2. brandfoged, Hans Chr. Bendtsen i Bølling. 3. brandfoged købmand Arnold Hansen. 4. brandfoged, mejeribestyrer L. Krogsgaard (tlf. 5).

Sanitetstjeneste: Smedesvend Karl Pedersen (tlf. 3). Kommis Holger Madsen (tlf. 1).

Teknisk tjeneste: Tømrmester Jens Hansen (tlf. 21). Tømrmester August Jespersen (tlf. 48). Smedemester David Andersen (tlf. 3). Smedesvend Chr. Jørgensen (tlf. 3).

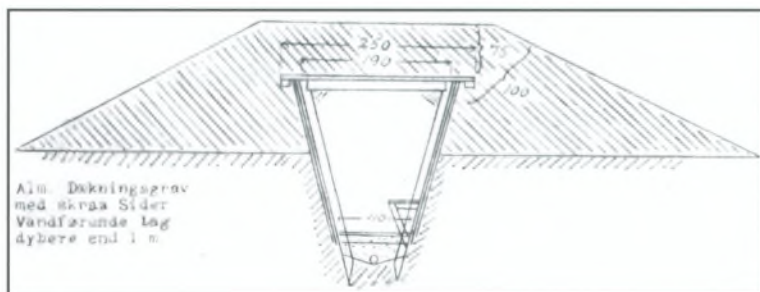
Afspærringstjeneste: Taxavognmand Aage Damgaard (tlf. 15). Mejerist Ejnar Jørgensen (tlf. 5).

Behandling af sårede: D.K.B. (Danske Kvinders Beredskab) fru Nissen i Præstegaarden (tlf. 27). Sygeplejeske fru Petra Andersen i smedien.

Ordonanstjeneste: Tømrer Peder Ladekjær og møller Gunnar Villadsen.

Der blev indrettet 4 beskyttelsesrum i Bølling By. Ét vest for møllen, ét

øst for Kildevej 7, ét syd for smedien og ét nord for Toftevej 11.

Tegning af den type beskyttelsesrum der blev gravet fire af i Bølling. Rummet var 10 m. langt og kunne huse ca. 20 mennesker. Der må altså have været omkring 80 mennesker i Bølling By.

Østerby-mænd taget af tyskerne

Den 12. april 1945 om aftenen havde Mette og Ejnar Eriksen (Østerbyvej 20) inviteret naboerne til at fejre Ejnars fødselsdag. En tysk patrulje kom ud på aftenen til Østerby. Den var antagelig ude efter to ungare, som var tvangsindrulleret i den tyske hær. De var kort forinden deserteret fra vagttjeneste ved Skjern-Å-broerne og var kommet til gården St. Kastbjerg ud på aftenen. Gdr. Elias Pedersen opdagede dem og inviterede dem ind til et måltid mad og en overnatning. Dagen efter fik de en madpakke og drog videre gennem Sønderby og kom til Østerby. Her skjulte de sig en tid i en lille skov øst for kirkeåen, og folkene i Østerby gav dem mad. Tyskerne må have fået et praj om, hvor ungarene havde søgt tilflugt, for de var taget til Bølling for at finde dem. Da de kom til Østerby, havde de observeret lys fra vinduerne i Mette og Ejnars hus - her var jo fest, og man havde måske ikke været for omhyggelig med mørklægningen. Efter at gæsterne var gået hjem, slog tyskerne til kl. 4 om morgenen. Soldaterne brød ind i huset hos

Maren og Karl Bendtsen (Toftevej 25) og arresterede Karl. Samtidig blev Simon Ditlev Simonsen og sønnen Christian (Toftevej 27) arresteret, ligeledes Iver Nielsen og sønnen Sinkjær (Østerbyvej 18) og Ejnar Eriksen. Disse mænd blev nu ført østpå forbi Østermarkvej 1, som ejedes af Alfred Thomsen, og videre ad markvejen til Videbækvej 1, som ejedes af Kjærgaard Nedergaard. Her holdt en tysk gasdrevet militærlastbil. Den kørte mændene til Byskolen i Skjern. Ud på formiddagen kom en tysk officer ind i lokalet og ladede sin pistol i deres påsyn. Derefter blev de ført til et andet sted i byen og låst inde dér. Hen på eftermiddagen blev de enkeltvis ført til forhør. Det kneb med sproget, og da tyskerne ikke havde noget på dem, blev de alle løsladt hen under aften. De gik så ind på Missionshotellet for at ringe efter taxavognmand Aage Damgaard i Bølling. I ventetiden beværtede hotelforpagter Rysgaard dem med kaffe og brød, hvilket var tiltrængt, idet de ingen mad havde fået hele dagen og alene havde strammet sig op med en æske snus, som Ejnar Eriksen havde fået stoppet i lommen ved arrestationen. Stor var glæden i hjemmene, da mændene kom tilbage. De to ungarere flygtede til en gård i Debelmose i Borris. Her opholdt de sig en månedstid, indtil de blev meldt til tyskerne. Den ene nåede at flygte, men den anden blev arresteret. Der var dødsdom for desertering, men fredsslutningen kom, inden dommen blev eksekveret.

Den 29. august 1943 blev på mange måder en af de store mærkedage under krigen. Modstanden mod besættelsesmagten var voksende og gav sig udslag i strejker og sabotager. Det fik tyskerne til at stille krav til regeringen, som den ikke kunne og ville opfylde. Resultatet blev, at regeringen gik af, og tyskerne overtog styret. Hæren blev afvæbnet og interneret for en tid. Mange i hæren tænkte, at der nok kom en dag, da tyskerne skulle ud igen, og at der så ville kom bud om at møde. „Vi mødes igen“ havde officererne sagt, da soldaterne blev hjemsendt efter den 9. april 1940. Nu var den mulighed ikke til at se længere, og derfor fik modstandsbevægelsen stor tilgang over hele landet, idet mange følte, at skulle Danmark atter blive frit, måtte de selv gøre en indsats. Der blev oprettet en afdeling af modstandsbevægelsen for Skjern By og de omliggende sogne. I Bølling var det Peder Lodahl, Hans Hindbo Thøstesen, Hans Evald Jensen fra Astrup, Sigvald Jensen og Jens Pedersen, som trådte ind i modstandsbevægelsen. Til at begynde med havde medlemmerne ingen våben. Gruppen rådede kun over enkelte våben, som blev brugt ved den sparsomme undervisning, der kunne gives. Bl.a. blev der afholdt kurser i våbenlære hos Sigvald Jensen.

En ung mand ved navn Karl Lykkegaard, som havde deltaget i sabotage på Silkeborg-egnen, var blevet tvunget til at gå under jorden og tog ophold på Skjern-egnen. Han blev en meget god medhjælper ved opbygningen af Skjern-egnens modstandsbevægelse.

Anders Stengaard, Sædding har bragt følgende glimt fra besættelsestiden

I april 1945 ringede Karl Lykkegaard, eller Per, som han blev kaldt, rundt til gruppens medlemmer, og bad os om at komme til Astrup den næste morgen. Vi samledes på det aftalte sted og cyklede videre til en skov mellem Troldhede og Nr. Vium, hvor vi blev mødt af Holger Andersen fra Nr. Vium, som var der med en hestevogn. Lidt efter kom der en lastbil østfra, hvor der havde været våbenedkastning. Våbnene blev nu omladet til hestevognen og kørt ind i skoven, hvor de blev gemt under et godt dække af grene og

Småstykker

kvast. Næste dag skulle våbnene så hentes og fordeles. Vognmand Andreas Hansen i Bølling havde Jens Pedersen som chauffør, og det var en aftale, at Jens måtte benytte bilen til at køre for modstandsbevægelsen. Det blev ham, der hentede det første læs, som blev gemt dels i Fyrstenborg plantage ved Astrupvej og i laden hos Vendelbo Madsen i Hanning. Der var endnu et læs, der skulle hentes i skoven. Det blev vognmand Mads Ager, Nr. Vium, som kørte det. Denne ladning var bestemt til Skjern By og skulle afleveres i Dejbjerg plantage, hvor der var folk fra Skjern med en hestevogn til den videre transport. Afleveringen forløb ikke uden dramatik. Da lastbilen kom fra Rækker Mølle til Hanning by, hvor den skulle køre et kort stykke ad hovedvejen, før den drejede mod Dejbjerg, holdt et tysk kompagni netop hvil på dette sted. De råbte og vinkede efter bilen, men Per, der sad ved siden af Mads Ager, sagde: „Kør alt det, du kan!“. Det gjorde han så og slap af sted, uden at der skete noget. Begge transporter forløb uden uheld. Om aftenen skulle våbnene så renses. Der mødte folk fra Astrup, Bølling og Sædding hos Anders Vestergaard Madsen, Slumstrup. De hentede våbnene i Fyrstenborg plantage og bar dem tilbage til Anders, som havde kogende vand i gruekedlen. Det blev nu brugt til at få fedtet af geværene. I en våbensending var der geværer, maskinpistoler, maskingeværer, pistoler, ammunition og panserværnsvåben. Der kunne også være sprængstoffer.

Den 5. maj 1945 kl. 8.00 skulle modstandsbevægelsens folk møde i Skjern hos bylederen, konsulent Ruby i Storegade (nu Danmarksgade). Det var det tidspunkt, kapitulationen trådte i kraft. Også ved den lejlighed var der brug for Andreas Hansens bil. Jens Pedersen kørte med Bølling-gruppen til Astrup, hvor han fik Martin Jensens gruppe med og derefter til Anders Clausager i Kjærgaard, hvor Sædding-folkene var samlet. Sidste stop inden Skjern var Hanning Skole, hvor lærer Graversen var ved at hejse flaget, medens Aksel Schiøts i radioen sang: „Guds fred med vore døde“.

Den tyske ledelse i Skjern var nervøs for de store skarer af soldater, der måtte komme nordfra. De ville gerne, om de sammen med modstandsbevægelsen kunne sikre Skjern. Det ønskede modstandsbevægelsen nu ikke at være med til. I stedet for indkaldte man grupper fra landet for at få sat vagt ved alle tilkørselsveje. Det blev delingen fra Astrup, Bølling, Sædding og Nr. Vium - i alt 54 mand, og en deling fra Finderup på 10 mand,

Befrielsen i Skjern
Foran politistationen ses Andreas Hansens lastbil med påmonteret maskingevær.

som fik denne opgave. Leder var Hans Holger Bendtsen fra Bølling. Han var forvalter på Løvstrupgaard.

Der var indkvartering og bispisning af modstandsbevægelsens folk på Grønlunds Hotel. I salen var der madrasser og tæpper, som kunne bruges under frivagt.

I Dejbjerg var en tysk afdeling gået i stå. De ville ikke overgive sig til modstandsbevægelsen. Der blev sendt bud til englænderne. De sendte et par panservogne, som kom til Skjern, hvor de blev modtaget under stor jubel. Vognene blev nu sendt til Dejbjerg. De folk, der havde frivagt, kom hurtigt på en lastbil og fulgte med. Da englænderne holdt ved den tyske afdeling, sprang den unge løjtnant ud og sagde til de tyske soldater, at nu havde de et par minutter til at betænke sig i. De valgte straks at nedlægge våbnene og overgive sig. De folk, der var med på lastbilen, gik så i gang med at samle våbnene.

Endnu et par opgaver kan nævnes. En uge efter 5. maj skulle en gruppe ud til en tysk lejr i Strellev, hvor våben og andet materiel, der var afleveret, blev samlet. Gruppens opgave var at sortere og efterse sagerne og få dem lagt i depot. Arbejdet varede en uge. Når arbejdsdagen var slut, blev gruppen kørt til Ølgod, hvor den var indkvarteret og fik forplejning på hotellet.

Den sidste bevogningsopgave kom hen på sommeren og foregik i Stauning, hvor en tysk lejr var taget i brug til internering af fanger - både danske og udenlandske.

Den 2. september 1945 blev der, som afslutning på modstandsbevægelsens arbejde, afholdt en festlighed på Skjern Svineslagteri.

Frihedskæmpergruppen i Bølling fotografet i 1945

Stående fra venstre:

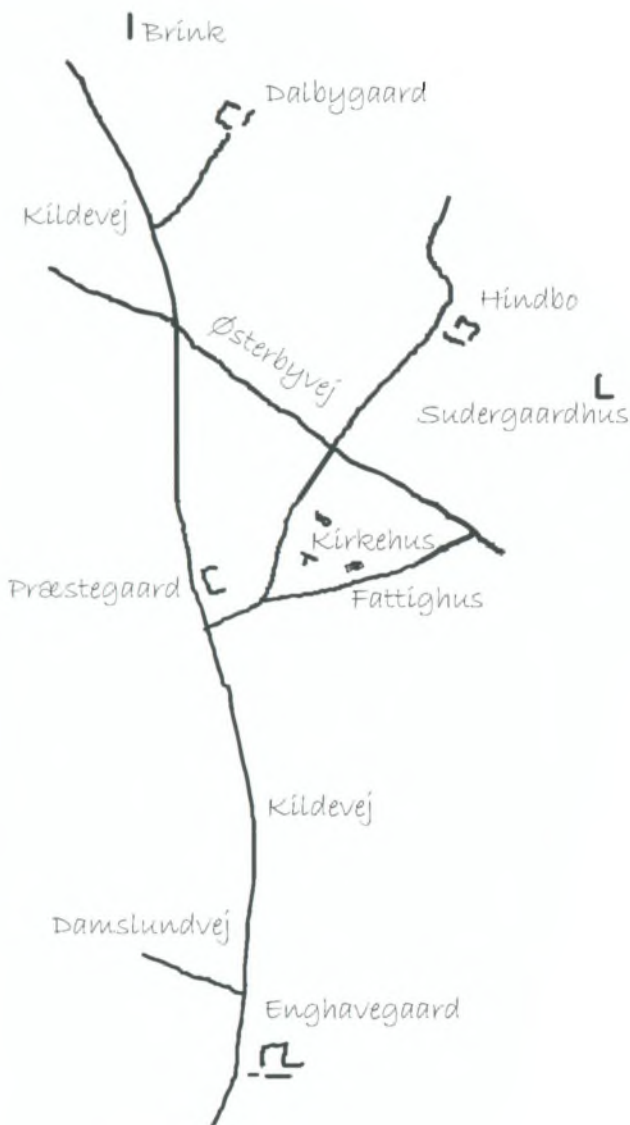
Peder Lodahl, Hans Evald Jensen, Hans Thøstesen

Siddende fra venstre:

Jens Pedersen og Sigvald Jensen.

Engvanding i Bølling

Hans Jørgen Okholm skrev i Hardsyssels Aarvog 1917 en artikel om Ringkøbing Amts Landhusholdningsselskab. Denne artikel omhandlede bl.a. indsatsen for at fremme engvandingssagen. To mænd bliver i midten af 1800-tallet nævnt som engmestre, nemlig Chr. Vilhelm Feddersen og Jens Chr. Ferslev. Senere nævnes også ingeniør Peter Krarup, som ejede St. Hvollig i Borris. Disse mænd var læremestre for en del unge mænd, som blev uddannet til engmestre. I artiklen nævner Okholm følgende tre mænd fra Bølling, som fik uddannelsen: Brødrene Svend Nielsen og Chr. Kastberg Nielsen fra St. Kastbjerg, samt Laurids Boel Andersen fra Ll. Boel. Princippet ved engvandingen bestod i at stemme åløbet op og derved tvinge vandet ind i nogle gravede kanaler, som var anlagt med formindsket fald. Herved blev vandet ledt højere op i landet, hvorefter det via nogle træude blev lukket ud over lodsejernes engarealer. I sin artikel fremhæver Okholm også, at udover selve vandingen blev jorden også samtidig tilført en del næringsstoffer, så alt i alt medførte dette arbejde, at høudbyttet blev forøget væsentligt. På Kjæringsgaard (Østerbyvej 18) findes en gammel regnskabsbog, som indeholder oplysninger om et interessentskab, som nogle Østerby-mænd oprettede i 1870. Interessentskabets opgave var at få gravet nogle kanaler, hvorfra bønderne så kunne „*bevande deres Eiendomme*“. Initiativtagerne var Gravers Chr. Nielsen og Poul Jessen, som i lang tid havde talt om, at de gerne ville have gjort noget ved de sure enge, hvor „*Græsset stod og tog livtag med Siv og Pors*“, som Iver Nielsen skriver i sine erindringer. Følgende Østerby-mænd gik med i projektet: Gravers Chr. Nielsen i Kjæringsgaard, Peder Hansen i Poldergaard, Axel Thomsen i Bjerrehus, Poul Jessen på Bjerg, Jan Lauridsen fra FASTER, Morten Bendtsen i Ll. Sudergaard, Anders Chr. Jensen i St. Sudergaard og Ole Andersen, som boede i et Aftægts hus ved St. Sudergaard. Man startede med at oplyse, hvor mange tdr. land hver enkelt ville have overrislet, og derudfra bestemtes så, hvor meget hver skulle betale. Anlægsudgifterne beløb sig til over 100 Rigsdaler, og mærkelig nok valgte man ikke en af de lokale engmestre til at forestå arbejdet, men tog derimod en mand ved navn Hans Mikkelsen Ahle. Han var ifølge Iver Niensens erindringer netop vendt hjem fra Amerika, hvor han ikke havde haft heldet med sig. Det viste sig, at der var en del grus i undergrunden, hvilket gjorde, at arbejdet blev vanskeligere og tog længere tid, så det blev altså ikke med den store fortjeneste, at Hans Ahle fik arbejdet gjort færdigt. Resultatet af projektet blev en succes, så derfor opstod der flere lignende „kanalselskaber“ langs Bølling Bæk. Der var vist fem fra Slumstrup til Skjern skel. Vedligeholdelsen af kanalerne var ret tidskrævende, så selskabet havde store udgifter til de folk, som blev lejet til oprensning af kanalerne. Senere overtog man så selv dette arbejde, og da det ofte faldt i efteråret, hvor man var optaget af kartofler og roer, blev oprensningen af kanalerne ofte forsømt. Engene var jo blevet slået med le, men da det blev almindeligt med slåmaskiner, var de mange kanaler efterhånden kun til besvær, så i mellemkrigsårene mindskedes interessen for at vedligeholde kanalsystemet, og det hele forfaldt. Resterne af de gamle kanaler kan endnu ses, hvor bækken passerer Arnborgvej. På vestsiden ses de i udkanten af Kommuneplantagen, og på østsiden ses de langs den sydgående markvej. (Se billedet på titelbladet til dette kapitel)

Brink
Sudergaardhus
Hindbo
Dalbygaard
Kirkehuset
Fattighuset
Enghavegaard
Bølling Præstegaard

Kildevej

Brink

Matr.nr. 15, Den Sydlige Del

Stedet Brink, eller "*æ Brinksted*", som det blev kaldt, blev i 1798 sammen med en del andre små ejendomme udstykket fra Kragmose. Beliggenheden var nogle få hundrede meter nordvest for skolen (nu Dalbygaard, Kildevej 71), og de bygninger, som stod indtil ca. 1925, var bygget i 1885 og bestod af et langt hus på 11 fag (24 ¼ alen). Heri var stuehuset, som indeholdt 2 værelser, køkken, spisekammer og 2 forstuer. Resten var stald og lade. Der var altså ikke for meget plads, så det var ikke så underligt, at én af ejerne, Peder Mortensen lejede sig ind et andet sted, da han overlod stedet til datteren og svigersønnen.

1798 - 1800

Peder Jensen Huus kom til Bølling i 1797 fra Sædding og giftede sig med enken Anne Marie Pedersdatter, som året forinden havde mistet sin mand, Chr. Bertelsen i Bølling. Anne Marie og Peder Huus flyttede allerede i 1800 til Ølgod.

Barn: Jens Chr. Pedersen, født 1798 i Brink. Gift med Ane Madsen i Harkes i Ølgod.

1800 - 1826

Ole Pedersen og konen Else Jørgensdatter. Allerede i 1812 døde Ole Pedersen, og Else giftede sig samme år med en søn fra Søndergaard, Chr. Jespersen, født 1782. Det lyder lidt mærkeligt, at hun har giftet sig med denne mand, eftersom han i 1808 blev benævnt som „*tosset i høj Grad*“. Han blev nemlig fremstillet i 1808 på Herredstinget¹) som soldat og ønsket fritaget. Her var en bror og en farbror indkaldt som vidner, og de erklærede begge, at de havde kendt ham fra ungdommen af og altid havde anset ham for værende tosset, endda i høj grad. Desuden havde han aldrig kunnet lære noget, og han havde heller aldrig fået løn. I 1808 var han dog hos farbroderen, hvor han fik 10 Rdl. for et helt år. Hvordan det kan gå til, at han 4 år efter var istand til at gifte sig med enken i Brink, er ikke godt at vide. Der er i det hele taget flere underlige ting i denne sag.

Som det første kan nævnes, at Chr. Jespersen ikke fik skødet på gården, men det var Elses navn, der figurede. Det var ikke almindeligt! En anden ting er fra en arvesag efter Chr. Jespersens farbror, Jens Christensen kaldet Maae i Herborg. Det var denne farbror, som var med på Herredstinget i 1808 og tilkendegav, at Chr. var tosset i høj grad. Chr. døde i 1818 og farbroderen døde i 1828, og blandt arvingerne findes Chr. Jespersens to døtre, Marie Catrine og Maren. Disse to piger er ikke Chr. Jespersens, men derimod Ole Pedersens døtre, altså døtre fra Else Jørgensdatters første ægteskab. Hvordan de så kan komme til at benævnes som Chr. Jespersens døtre vides ikke. Muligheden er den, at Else Jørgensdatter har fået en vis godtgørelse for at gifte sig med den "*i høj grad tossede*" Chr. Jespersen, og at hans familie dermed er sluppet for videre forsørgelse af ham.

Else Jørgensdatter må have været under fattigvæsenet, for ved hendes død i 1834 står der i skifteprotokollen, at hendes efterladenskaber tilfalder Bølling Sogns Fattigvæsen.

Børn: 1. Maren Katrine Olesdatter, født 1800 i Brink. Gift med Jens Madsen Hvid i Faster, senere Sdr. Felding. 2. Maren Olesdatter, født 1805 i Brink.

1826 - 1831

Peder Jacobsen, født 1780 i Piig i Hanning og død 1849 i Fyrstenborg i Sædding. Gift med Inger Catrine Pedersdatter fra Skarrild, død 1876 i Fyrstenborg. Peder Jacobsen ernærede sig ved siden af det lille landbrug som smed, men efter 5 år flyttede de til Sædding.

Børn: 1. Mette Pedersdatter, født 1827 i Brink. Gift med Chr. Pedersen fra Dalager i Borris, og bosat først i Sædding, senere i Astrup. 2. Petrine Pedersdatter, født 1833 i Fyrstenborg. Gift med Laurids Egeriis Lauridsen fra Nr. Vium. Bosat i Sdr. Felding. 3. Else Marie Pedersdatter, født 1837 i Fyrstenborg. Gift med Hans Nielsen i Hundstoft i Lunde. 4. Mette Marie Pedersdatter, født 1839 i Fyrstenborg og død 1856 samme sted.

1831 - 1833

Peder Christensen, Brink og Kirsten Madsdatter var her i 2 år, og fik sønnen Mads konfirmeret i 1831.

1833 - 1835

Peder Jensen, rebslager, født ca. 1800 i Lemvig og gift med Karen Nielsdatter, født 1806 i Vrå i Skjern og død 1865 i Klokmose i Faster. Ved giftermålet i Skjern i 1824 kaldes han rebslager, og de første år boede familien i Skjern. I 1833 kom de til Bølling, men 2 år senere vendte de tilbage til Skjern. I 1840 var Peder Jensen taget til Sjælland for at arbejde, og familien var blevet almisselemmer, så det kneb dem åbenbart økonomisk. Han må dog være vendt tilbage, for i 1862 flyttede de til Faster, hvor Karen Nielsdatter døde, og i 1870 møder vi ham for sidste gang, hvor han flyttede til Vorgod.

Børn: 1. Niels Pedersen, født 1823 i Vrå. 2. Abalone Katrine Pedersdatter, født 1825 i Marup og gift med Hans Madsen i Skaarup i Hanning. 3. Ane Pedersdatter, født 1827 i Vrå. 4. Jens Pedersen, født 1830 i Vrå. 5. Jacob Pedersen, født 1832 i Vrå og gift med Maren Kirstine Christensen fra Houer, hvor de boede. Denne familie var livet utrolig hård ved. Konen døde tidlig efter at have født 8 børn. Selv døde Jacob Pedersen som 48 årig, efter en nedstyrning fra Ringkøbing Mølle, hvorved han fik brud på hals-hvirvlerne. Af de 8 børn døde de 4 som halvstore. 6. Bodil Pedersdatter, født 1834 i Brink. Boede 1865 i Fredericia. 7. Maren Pedersdatter, født 1839 i Vrå.

1835 - 1875

Chr. Jensen, født 1803 i Ganer i Skjern og død 1875 i Brink. Gift med Ane Houlesdatter, født 1804 i Skjern og død 1884 i Lisenborg hos sønnen Jens. Ane Houlesdatters far, Houle Sørensen var født 1761 i Kastbjerg. Chr. Jensen var en bror til Peder Jensen i Poldergaard.

Børn: 1. Jens Christensen Brink, født 1836 i Brink. Han havde i 1868 købt Lisenborg. Han overtog også Brink efter forældrene, men solgte den videre samme år. 2. Karen Marie Christensen, født 1839 i Brink. Gift med Anders Christensen Søgaard fra Skjern, hvor de først boede. De flyttede senere til Brejning. De havde 2 sønner, som begge hed Chr. Den ene var lærer og landstingsmand og boede i Holsted, mens den anden var lærer og senere landmand i Stauning. Sidstnævnte udgav flere slægts- og lokalhistoriske bøger. 3. Ane Kirstine Christensen, født 1844 i Brink. Gift med Ebbe Jensen fra Frøsigt i Ølgod, hvor de også boede. 4. Houle Peder Christensen, født 1847 i Brink. Efter 40 år i Amerika vendte han tilbage til Bølling og købte Ny Boel.

Kildevej - landet

1875 - 1878

Hans Jensen, født 1846 i Ølstrup og gift med Mette Christensen, født 1848 i Stauning. Hun var en søster til Niels Iversens kone, Maren i Rævbjerg (nu Laulund). Mette og Hans Jensen boede først i Stauning, så 3 år i Brink og herefter en tid i Lodal i FASTER. Senere boede de i Bjerger i Sdr. Felding.

Børn: 1. Inger Kirstine Hansen, født 1873 i Stauning. 2. Jens Jensen, født 1875 i Brink. 3. Chr. Jensen, født 1877 i Brink.

1878 - 1884

Niels Jensen, født ca. 1822 i Næstved og gift med Dorthea Marie Nielsen, født ca. 1816 i Thisted Amt. De havde før boet på Mølgaard Mark i Hanning, og da de kom til Bølling, havde de en plejesøn med sig. Det var et barnebarn, Carl Frederik, og moderen til drengen, Margrethe Henriette boede i København. Carl Frederik omkom ved en drukneulykke, da han tjente på Slumstrup. Niels Jensen, eller Jensen, som han altid blev kaldt, var i mange år sognets vejmand. Senere boede familien i Ll. Boel.

1884 - 1909

Peder Mortensen, født 1843 i Østerby (Kjærsgaard) og død 1918 på Tarm Sygehus. Gift med Maren Vad Jensen, født 1834 i Opsund i Brejning og død 1892 i Brink, datter af Jens Pedersen som fra 1847-54 boede i St. Kastbjerg. Hendes søster var Christiane, gift med Chr. Holk i St. Holk. Peder Mortensen havde haft St. Sudergaard fra 1874, men var så i 1884 flyttet hen på „æ“ Brink-sted.“ Maren og Peder Mortensen fik kun én datter, men da var Maren også 45 år. Da denne datter blev gift og overtog stedet, flyttede Peder Mortensen hen i St. Kragmose hos Peder Graversen, som var hans fætter. Da Pe' Graversen så solgte gården i 1915, måtte Peder Mortensen finde sig et andet sted, og det blev så Bjerrehus, hvor han var til sin død. Peder Mortensen må ellers have været en rimelig velhavende mand. I hvert fald havde han så mange penge, at han kunne låne ud af dem. Omkring århundredskiftet havde han også solgt nogle parceller fra, bl.a. Missionshuset, Forsamlingshuset, Skolen og Kildevej 33. Salget af jorden til Missionshuset var dog ifølge en lejekontrakt på 50 år, og det var aftalt, at når de 50 år var gået, tilhørte jorden Missionshuset, mod at man selv sørgede for udstykning og skøde. Efter 50 år havde alle glemt aftalen, og da Missionshuset skulle sælges i midten af 60-erne, viste det sig, at papirerne slet ikke var i orden.

Barn: Karen Martine Mortensen, født 1879 i St. Sudergaard og gift med Laurids Friis. Overtog Brink.

1909 - 1918

Hans Laurids Friis, født 1875 i Lindvig i Borris og død 1953 på Vorgod Plejehjem. Gift med Karen Martine Mortensen, født 1879 i St. Sudergaard. I 1909 fik de skøde på gården, og i 1918 solgte de Brink til Chr. Laursen på Nedergaard. Karen og Laurids Friis flyttede herefter til Skjern og kort tid efter til Tarm. Efter at Laurids Friis var død, rejste Karen Friis til København, hvor en del af børnene var bosat, og her døde hun.

Børn: 1. Martine Petrea Friis, født 1908 i Brink. Gift og bosat i København. 2. Alfred Hans Nissen Friis, født 1909 i Brink. Han døde som ung af tuberkulose på Spangsbjerg Hospital i Esbjerg. 3. Anna Katrine Friis, født 1910 i Brink. Gift Johnsen i Randers. 4. Alma Lovise Friis, født 1911 i Brink. Gift med

Peder Møllegaard Madsen i Videbæk, senere Herning. 5. Peder Friis, født 1913 i Brink. Var ugift og boede i Tarm. 6. Lilly Amanda Friis, født 1916 i Brink. Gift med Hjalmar Balleby i Spjald, senere København. 7. Elna Friis gift med Ejner Nielsen fra Kjellerup og bosat i Herning, senere i København. 8. Sigfred Friis, bosat i København. 9. Henry Friis, bosat i København.

Da Laurids Friis i 1918 havde solgt stedet til Chr. Laursen på Nedergaard, blev jorden lagt der ind under; men bygningerne stod nogle år, inden de blev revet ned. I de følgende år sad en del folk til leje. Af dem kan nævnes:

1921 - 22

Niels Vestergaard Laursen med datteren Nelly Petra Kristiane, der gik i Bølling skole.

1922 - 23

John Nissen Johnsen og hans kone Sidsel Marie Jensen med sønnerne Karl Senius (født 1908 i Holstebro) og Christian.

1923 (4 mdr.)

Jørgensen Dam med børnene Oscar født 1913 og Rigmor Elionora født 1916. Familien flyttede herfra til Tistrup.

1924

Malermester Marthinus Juhlius Jacobsen og Ane Katrine Lauridsen, som fik sønnen Richard, mens de boede i Brink.

Sudergaardhus

Matr.nr. 19 og 5b, Østerby

Ejeren af St. Sudergaard i 1823, Søren Nielsen solgte dette år en parcel fra gården, hvorpå han byggede et lille sted. Husets beliggenhed var 5 minutters gang øst for Bertelsbo. Ejendommen eksisterede ca. 50 år som selvstændig landbrug, hvorefter det først blev lagt ind under Kjæringsgaard og senere under Hindbo.

Jorden, hvorpå ejendommen havde ligget, blev i mange år kaldet for „æ hus-mark“. Før blev huset ofte benævnt som Sudergaardhus, hvilket iøvrigt 2 andre nu forsvundne huse omkring St. Sudergaard også blev kaldt.

Når der i kirkebogen kun nævnes, at personerne var bosat i Sudergaardhus, har det ofte været svært at præcisere, hvilket af de 3 huse pågældende har været bosat i. Ofte var der tale om lejefolk.

1823 - 1860

Niels Lauridsen, født 1792 i St. Sudergaard og død 1858 i Sudergaardhus. Gift med Kirsten Marie Hansdatter, født i Feldsing i Borris og død 1860 i Sudergaardhus. Hendes far, Hans Lauridsen var født 1739 i Boel.

Kirsten Marie og Niels Lauridsen var først præstegårdsforpagtere, men overtog så senere stedet. Han ernærede sig tillige som murer. Kirsten Marie blev meget dårlig til sidst, så da hendes mand døde, måtte der udpeges en værge for hende, eftersom hun både var „Aands- og Legemsvag“.

Børn: 1. Laurids Nielsen, født 1822 i forpagterboligen i Præstegaarden. Han døde i 1846, da han var soldat. 2. Abelone Nielsdatter, født 1824 i Sudergaardshus og gift med Niels Chr. Pedersen, som overtog stedet.

Kildevej - landet

1860 - 1875

Niels Chr. Pedersen, født 1823 i Borris og død 1893 i Kirkehuset hos en datter. Gift med Abelone Nielsdatter, født 1824 i Sudergaardhus og død 1874 samme sted. Da Niels Chr. Pedersen solgte huset, boede han flere forskellige steder - bl.a. i Kjæringsgaard og senere i Kirkehuset.

Børn 1. Niels Laurids Pedersen, født 1859 i Sudergaardhus og død 1878 i Østerby. 2. Kirsten Marie Pedersen, født 1860 i Sudergaardhus og gift med Mads Hansen Christensen kaldet Rolighed, Lisenborgvej 4. Kirsten Marie Pedersen havde før ejet Kirkehuset. 3. Ane Katrine Pedersen, født 1863 i Sudergaardhus og gift med Jens Chr. Larsen i Stauning.

1875 - 1881

Gravers Chr. Nielsen i Kjæringsgaard købte stedet til sin svigerfar, Chr. Nielsen Sinkjær. Han var fra Nr. Omme, og hans kone Ane Marie Pedersdatter var fra Hover Kirkegaard og dermed en søster til Ane Kirstine, gift med Mads Jensen i Bertelsbo. Chr. Sinkjær havde været handelsmand, og selvom han var gået på aftægt, blev han ved med at købe kreaturer op, så derfor bosatte han sig i Sudergaardhus. Herfra kunne han så fortsat drive lidt handel.

Chr. Sinkjær døde i 1880 i Sudergaardhus, og herefter flyttede enken ned til Kjæringsgaard, hvor hun døde i 1898. Ane Marie og Chr. Sinkjær havde 4 børn.

Børn: 1. Maren Kirstine Christensen gift med Gravers Chr. Nielsen i Kjæringsgaard. 2. Pedersine Christensen gift med Gravers Lauridsen i Nr. Omme. 3. Ane Marie Christensen gift med Lars Chr. Christensen i Bjerrehus. 4. Niels Christensen, No.

1881 - 1916

I 1881 solgte Gravers Chr. Nielsen stedet til Hans Christensen i Hindbo, hvorefter jorden blev lagt under Hindbo. Selve huset blev lejet ud, og i mange år boede „*Stu'er Mari*“ her sammen med Mikkel Frydenborg. „*Stu'er Mari*“ hed egentlig Inger Marie Nielsen og var fra Skarrild. I 1898 var hun kommet til Bølling fra Dejbjerg og havde sikkert bosat sig i huset. Hun boede der i hvert fald i 1901. I 1916 døde hun, og det blev endog omtalt i Skjern Dagblad d. 26. juli 1916. Jens Madsen i Bertelsbo kunne huske hende og har fortalt, at hun som ung havde været skænkepige. Hun havde en søn, Niels Villads Nielsen, som var post i Ringkøbing. Han havde 2 døtre, som en gang imellem besøgte bedstemoderen. Ved „*Stu'er Mari*’s“ død flyttede Mikkel Frydenborg til Bjerrehus, og der boede ikke flere lejere i Sudergaardhus.

Hindbo

Østerbyvej 13. Matr.nr. 16, Østerby

1793 - 1795

Da Ledgaard i Østerby i 1793 blev udstykket, købte manden i St.Sudergaard, Laurids Christensen den jord, som blev kaldt Kirkemarken, tillige med 10 fag bygninger.

1795 - 1800

Chr. Nielsen Hindhede fra Lem og Maren Nielsdatter købte nu Hindbo, som de åben-

bart havde lagt navn til. De havde før boet i Olling i Assing, men var her blevet tvunget til at sælge gården, hvorefter de slog sig ned i Bølling.

Chr. Hindhede havde absolut ikke orden i sine pengesager. Ofte støder man på hans navn i de forskellige protokoller - først i forbindelse med lånesager og så senere i forbindelse med inddrivelse af gammel gæld. I 1799 havde Chr. Hindhede lånt så meget, at han ikke længere kunne blive ved gården, hvorfor den overgik til 2 af kreditorerne, Chr. Marcussen i Sædding og Laust Jensen Marup i Dalgaard.

Herefter flyttede Chr. Hindhede til Faster, hvor en datter var gift med Laust Krog i Fasterlund. Her døde Maren Nielsdatter i 1816, hvorefter Chr. Hindhede slog sig ned i Sædding, hvor han døde i 1824. Maren og Chr. Hindhede havde også en anden datter, Karen, som blev gift med kromanden i Tarm, Peder Bøjlesen.

1800 - 1805

Houle Christensen, født 1774 i Stengård i Sædding og Maren Eskesdatter fra Ll. Bølling havde Hindbo indtil 1805, hvor de flyttede til Vig (nu Østervig).

1805 - 1811

Lucas Pedersen, født 1774 i Aanum ved Skjern og død 1864 i Hedeby ved Skjern. Gift med Mette Kirstine Madsdatter fra Eltang ved Kolding, der døde i 1861 i Hedeby. Mette Kirstine og Lucas Pedersen ejede også Bertelsbo samtidig med Hindbo, men flyttede allerede i 1811 til Lønborg og kort tid efter til Skjern. Lucas Pedersens farfar var Laurids Christensen Skaarup, som fra omkring 1743 boede i Ledgaard.

Familien var stærk påvir-

ket af Brødremenigheden i Christiansfeld, hvilket betød, at mange af slægten i perioder havde haft ophold i denne egn. Det er uden tvivl også på denne måde, at Lucas Pedersen mødte sin kone.

Det lidt specielle fornavn havde Lucas Pedersen fået efter herremanden på Lundenæs, Lucas von Klippe.

Børn: 1. Anna Dorothea Lucasdatter, født 1806 i Hindbo og gift med Ove Corneliussen i Marup. Deres søn var Lucas Peder Ovesen (altid kaldet L.P. Ovesen), som boede i Sdr. Vium og som gennem mange år var folketingsmand. 2. Peder Lucassen, født 1808 i Hindbo og gift med Karen Jensdatter fra Velling. Bosat i Hedeby. Deres oldebarn er Alfred Thomsen, som i mange år boede på Østermarkvej 1. 3. Mads Lucassen, født 1811 i Hindbo og gift med Mette Katrine Mortensdatter i Skjern Birk. 4. Poul Jeppesen Lucassen, født 1814 i Lønborg. Han var først gift med 2 søstre fra Dejbjerg, Marie og Dorthea Elisabeth Olesdatter og efter deres død med Ane Margrethe Mouridsen fra Skjern Birk. Hendes farfar var Anders Mouridsen Søgaard, som i 1793 udstykkede Ledgaard. Poul Lucassen var som ung biskolelærer i Skjern, og hans søn, Lucas Poulsen var en tid lærer i den friskole, som en del Bøllingboere havde oprettet i

Kildevej - landet

slutningen af 1870-erne. Senere var han lærer i Tim. 5. Maren Lucasdatter, født 1817 i Skjern og gift med Niels Corneliussen i Aadum.

1811 - 1817

Jens Sørensen fra Stauning og konen Kirsten Christensdatter var her i nogle få år. De havde i 1800 fået sønnen Søren Jensen, mens de boede i Stauning. I 1817 vendte de tilbage til Stauning, hvor sønnen senere overtog gården.

1817 - 1819

Lars Madsen kaldet Væggerskilde kom hertil fra Hjørtarp i Borris, men havde før boet i Vorgod. Han var gift med Anne Margrethe Poulsdatter og havde 2 børn:

Sidsel Larsdatter, født 1802 og Kirsten Larsdatter, født 1804. Sidstnævnte døde 1868 i Gimsing.

1819 - 1824

Chr. Nielsen Engsig, født 1790 i Engsig i Skjern og død 1869 i Alkjærsgig i Dejbjerg. Gift med Marie Iversdatter, født 1790 i Oldager i Skjern og død 1859 i Alkjærsgig. De havde før boet i Skjern og flyttede senere til Dejbjerg.

Børn: 1. Peder Johannes Christensen, født 1818 i Skjern og gift med Abelone Christensdatter fra Stauning. Boede fra 1852-53 i Ll. Kastbjerg. 2. Kirsten Katrine Christensdatter, født 1819 i Hindbo. Boede i 1880 som aftægtskone hos svogeren, Henrik Olesen i Alkjærsgig. 3. Mikkel Christensen, født 1822 i Hindbo og gift med Maren Jensdatter Leding i Stauning. 4. Ane Catrine Christensdatter, født 1824 i Hindbo. 5. Mette Katrine Christensdatter, født 1829 i Dejbjerg og gift med Henrik Olesen fra Holmsland. Boede i Alkjærsgig.

1824 - 1841

Niels Nielsen Odderup, født 1796 i Aadum og død 1843 i Skovsende i Sdr. Omme. Gift med Kirsten Sørensdatter født i Lunde, men opvokset i Kvie i Ansager. Her fødte Kirsten deres første barn, mens Niels Nielsen havde plads i Ølgod. Da de flyttede fra Bølling, slog de sig ned i Sdr. Omme, hvor Niels Nielsen døde. Gården blev så overtaget af sønnen, Niels Chr., hvorefter Kirsten Sørensdatter giftede sig med Chr. Christensen fra Asbo i Bække, hvortil de flyttede.

Børn: 1. Niels Chr. Nielsen, født 1824 i Kvie i Ansager og gift med Ane Christensdatter fra Sdr. Omme. De overtog gården i Skovsende. 2. Margrethe Nielsdatter, født 1827 i Hindbo. 3. Søren Nielsen, født 1834 i Hindbo.

1841 - 1848

Niels Christensen Sandager, født 1800 i Dejbjerg og død 1881 i Stampen i Dejbjerg. Gift 1. gang med Else Marie Jepsdatter, som døde 1829 i Sandager, og derefter med Maren Lauridsdatter fra Sønderby i Stauning. Hun døde 1877 i Stampen.

Børn: 1. Chr. Nielsen, født 1824 i Dejbjerg. Opholdt sig ifølge lægdsrullen i 1847 i København. 2. Else Marie Nielsen, født 1832 i Dejbjerg og gift med Eske Houlesen fra Østervig. Han havde i mange år ejet Nørsgaard (nu Nørlund) og havde som gammel enkemand giftet sig i Dejbjerg med Else Marie Nielsen og købt en lille ejendom i Vognbjerg. 3. Sidsel Nielsen, født 1836 i Dejbjerg og gift med mølleforpagter Peder Hansen i Ølstrup.

1848 - 1855

Hans Eskesen, født 1782 i Kragmose og død 1849 i Hindbo. Gift 1. gang med Else Andersdatter fra Vendelbo i Borris død 1827 i Bøllinglide, 43 år gammel.

Gift 2. gang med Ane Kirstine Christensdatter fra Debelmose i Borris. (Se under Bøllinglide.)

1855 - 1882

Chr. Hansen, født 1829 i Bøllinglide og død 1913 i Hindbo. Gift med Ane Katrine Jepsen, født 1829 i Hvirvelgaard og død 1891 i Hindbo.

I årenes løb blev der købt en del jord til Hindbo fra de omkringliggende gårde. Bl.a. forsvandt i 1854 Ledgaard, hvorefter jorden blev lagt ind under Hindbo. Det lille sted, Sudergaardhus blev også lagt ind under Hindbo, men det var først, da Chr. Hansen, eller Chr. Bølling, som han kaldtes, overdrog gården til sønnen, Hans Bølling.

I aftægtskontrakten betingede de gamle sig bl.a., at de havde ret til at flytte hen i Sudergaardhus. Senere blev det jordstykke altid benævnt som „æ husmark“.

Barn: Hans Christensen, født 1856 i Hindbo. Overtog fødegården.

1882 - 1925

Hans Christensen Hindbo, født 1856 i Hindbo og død 1934 samme sted. Gift med Mette Katrine Jepsen, født 1854 på Rønhøjgaard i Marup og død 1924 i Hindbo.

Børn: 1. Kathrine Methea Christensen, født 1882 i Hindbo og gift 1. gang med Jens Falk Thøstesens i Gasdalgaard. Efter hans død i 1920 giftede hun sig med Hans Kragmose Jepsen i Hvirvelgaard. 2. Chr. Bølling Christensen Hindbo, født 1884 i Hindbo og gift med Mette Marie Dalgaard fra Dalgaard. Bosat i Taulov ved Fredericia. 3. Jeppe Christensen Hindbo, født 1888 i Hindbo og gift med Petrine Dalgaard fra Ny Toftgaard. De boede først på Sølyst ved Grenå, senere havde de avlsgården ved Rydhav Slot i Vinderup og til sidst boede de i Bramdrupdam. I 1927 rejste Jeppe Hindbo til Canada, mens kone og børn blev indlogeret rundt omkring ved familien. Da begge var fra Bølling, boede en del her og gik i skole her vinteren 1927-28. I Februar 1928 rejste så Tinna Hindbo af sted med 8 børn, hvoraf en dreng havde brækket det ene ben. I rejsen deltog desuden Tinnas bror, Jens Dalgaard, to halvsøskende, Lilly og Petri Madsen samt deres morbror, Andreas Gammelgaard Nielsen. Med andre ord rejste altså 13 fra den samme familie, så det var jo ikke så underligt, at Skjern Dagblad d. 29. februar 1928 i en lille notits bemærkede, at en flok fra Bølling var rejst til Canada. Familien gik meget ondt igennem i de første år, men senere klarede de sig godt. 4. Benedikt Hansen Christensen Hindbo, født 1890 i Hindbo og død 1921 på Herning Sygehus, hvor han var blevet opereret for en brandbyld. Det fortælles, at han blev kørt fra Bølling til Herning i en almindelig hestevogn, hvor der i bunden var lagt noget halm, som han kunne ligge på. 5. Johannes Christensen Hindbo, født 1892 i Hindbo og bosat i Gasdalgaard. 6. Peder Nørgaard Christensen Hindbo, født 1895 i Hindbo. Han overtog gården.

1925 - 1964

Peder Nørgaard Christensen Hindbo, født 1895 i Hindbo og død 1964. Gift med Jenny Dalgaard, født 1898 i Dalgaard og død 1986 i Skjern.

Da Hindbo blev solgt i 1964, flyttede Jenny og Peder Hindbo til Baunehøj 21.

Barn: Hans Hindbo, født 1926 i Hindbo. Han overtog gården.

Kildevej - landet

1964 - 1980

Hans Hindbo, født 1926 i Hindbo og død 1993 i Horsens. Gift med Betty Agerbo Hansen, født 1929 i Skjern. Betty og Hans Hindbo boede først i Skjern, hvor han drev vognmandsforretning, men i 1960 købte de Baunehøj 21, hvorefter Hans Hindbo hjalp forældrene. Fire år senere byttede de rundt, og herefter drev Betty og Hans Hindbo gården indtil 1980, hvor Betty Hindbo flyttede til Skjern og Hans Hindbo til Høng på Sjælland. Senere bosatte Hans Hindbo sig i Horsens.

Børn: 1. Inge-Lise Hindbo, født 1950 i Skjern og gift med Henning Hansen fra Hemmet. Bosat i Tarm. 2. Jenny-Mette Hindbo, født 1952 i Skjern og gift med John Mortensen fra Dejbjerg. Bosat i Horsens. 3. Hanne-Grethe Hindbo, født 1954 i Skjern og bosat i Skjern.

1980 - 1989

Jens Korsholm Pagaard i Dalgaard og sønnen Niels overtog Hindbo i fællesskab, og drev den indtil 1986, hvor Niels Dalgaard Pagaard blev enejer.

1989 -

Hans Jørgen Dahl fra Nørager på Lundenæs Mark i Skjern driver nu Hindbo sammen med sin egen gård. I Hindbo bor nu Carsten Dahl sammen med Anette Nørgaard.

Dalbygaard

Kildevej 71. Matr.nr. 14a, Den Sydlige Del

I 1798 udstykkede ejeren af Kragmose, Chr. Marcussen en del jord, hvorved der opstod nogle nye ejendomme. Her iblandt var Dalbygaard, som den kaldes nu, men i mange år var dens navn Gammelmarkhus.

1798 - 1799

Chr. Jensen Klokmose i FASTER byggede her en ny gård, men han døde allerede samme år, 69 år gammel.

Chr. Jensen havde et par forskellige kaldenavne, Klokmose efter fødestedet og Spillemand, som vel sagtens må have været efter hans bierhverv. Konen hed Karen Jensdatter, og det må have været hans anden kone, eftersom den første, iøvrigt af samme navn, var død 1794 i Klokmose. Hans første kone var født 1731 i Meldgaard.

1799 - 1817

Laust Sørensen, kaldet Spillemand efter sin forgænger på gården, var gift med Karen Jensdatter, og født 1760 i Sandager i Dejbjerg. Laust døde i Bølling i 1829, hvor præsten kalder ham almissem.

1817 - 1909

I 1817 solgte Laust Spillemand gården til Bølling Sogns beboere, og stedet har sikkert fungeret som en slags kommunehus i de følgende år, indtil skolen i Kyhe i 1838 blev

nedlagt og flyttet hertil. Herefter blev der så holdt skole i Gammelmarkhus indtil 1909, hvor den nye Hovedskole blev bygget, og hvor Gammelmarkhus atter overgik til privat eje. Om årene som skole kan der læses i afsnittet om skolen.

1909 - 1915

Iver Chr. Christensen Holk fra St. Holk og hans kone Christiane havde i 1908 overladt St. Holk til en datter og svigersøn, hvorefter de var flyttet til Skjern. De må åbenbart have længtes tilbage til Bølling, så da Den Gamle Skole i 1909 blev til salg, meldte de sig som købere og boede her indtil Christiane Holks død i 1915, hvorefter Chr. Holk flyttede på De Gamles Hjem i Skjern.

1915 - 1917

Anton Peder Lauridsen Vig, som drev tømmerforretning fra Toftevej 17, overtog nu ejendommen. Han væltede den gamle bygning og moderniserede skolehuset fra 1878, så det kom til at fremstå, som det ser ud i dag. Hvilke planer, han havde haft med gården, vides ikke, men i hvert fald måtte broderen Niels Vig i 1917 hjælpe ham af med Dalbygaard. Niels Vig havde i forvejen ejet Nedergaard, og denne blev ved samme lejlighed solgt.

Anton Vig solgte året efter Toftevej 17 og flyttede til København.

1917 - 1946

Niels Lauridsen Vig, født 1875 i Vestervig og død 1961 i Dalbygaard. Gift med Marie Severine Jepsen, født 1870 i Hvirvelgaard og død 1957 i Bauehøj 23. Marie og Niels Vig, som fra 1900 havde drevet Nedergaard, flyttede i 1917 ned på Dalbygaard og ved salget af denne bosatte de sig på Bauehøj 23.

Børn: 1. Jens Adolf Lauridsen Vig, født 1902. Gift med Dagmar Bendtsen fra Ishøj og bosat i Mundelstrup ved Aarhus, senere i Grauballe. 2. Dagmar Kirstine Lauridsen Vig, født 1903 og gift med Helge Nilsson i Nakskov. 3. Niels Verner Lauridsen Vig, født 1905 og gift med Kirstine Hansen fra Ansager. Bosat i Herskind ved Aarhus. 4. Thorvald Lauridsen Vig, født 1908. Overtog Dalbygaard.

1946 - 1982

Thorvald Lauridsen Vig, født 1908 på Nedergaard og død 1981. Gennem knap 25 år var Karen Baastrup Søndergaard husbestyrerinde hos Th. Vig, og efter hans død købte hun Kildevej 3.

1982 - John Simonsen født 1955 på Østerbygaard. John Simonsen arbejder som smed.

Kirkehuset

V. Kirkevej. Matr.nr. 1b, Den Sydlige Del

1887 - 1892

Ane Kirstine Hansen, født 1820. Enke efter Anders Lauridsen i Ll. Boel. Hun fæstede i 1887 et stykke af Præstegaardens jord, beliggende „*Norden for Kirken, ind til Vejen vesten om Kirkegaardsdiget.*“ Ud fra fæstekontrakten ser det ikke ud til, at der før

Kildevej - landet

havde ligget et hus her, men idet Ane Kirstine Hansens mand, Anders Lauridsen allerede døde i 1879 i Kirkehuset, må der jo have ligget et andet hus før. Det kan muligvis være det gamle fattighus, som var beliggende et eller andet sted ved Kirken. Her ernærede Ane Kirstine sig af lidt „*Haandgerning*“ og døde her i 1891. Hos sig havde hun datteren og svigersønnen, Else Marie og Iver Jensen, men efter hendes mors død købte de Frydenborg, hvor de kun var nogle få år. I 1897 var de vendt tilbage til Kirkehuset som lejere, eftersom Else Marie døde dette år. Iver Jensen flyttede så ned til byen, hvor han døde i 1899. Deres eneste datter, Andersine Kirstine, som var født 1887 i Kirkehuset, kom i pleje hos Chr. Holk i St. Holk og døde dér i 1904.

1892 - 1893

Kirsten Marie Pedersen, født 1860 i Sudergaardhus og død 1898 i Lisenborgvej 4 (Toftevej 4C), hvor hun havde giftet sig med Mads Hansen Christensen.

1894 - 1895

Kirsten Sønderby, „*Lærerenke af Kirkehuset*“ kom i 1894 fra Assing til Bølling og meldte sine to drenge, Karl og Frederik Offer ind i skolen, men allerede året efter forlod familien sognet. Hun blev senere kendt under navnet Kjæn Sønderby og boede i mange år i Skjern, hvor hun virkede som „klog kone“.

1897 - Else Marie og Iver Jensen lejede sig igen ind i huset, hvor hun døde dette år.

1898 - 1950

Bendt Kirkegaard Bendtsen, født 1862 i Ll. Sudergaard og død 1956 på Kildevej 6. Gift med Karoline Nielsen, født 1861 i Borris og død 1921 i Kirkehuset. Karoline og Bæ'en, som han i daglig tale blev kaldt, havde først boet i Borris, så en tid i Thorbo, dernæst på Østerby Hede (Arnborgvej 15) og var så flyttet op i Kirkehuset, hvor de i 1898 fik en datter. I de første mange år sad de til leje, men i 1910 købte de huset af Bølling Menighedsråd. Det varede dog ikke så længe, eftersom Bendts bror, Hans Bendtsen i Thorbo overtog huset - stadig med Bendt og Karoline som beboere. I 1918 blev det så Bendts ældste datter, Kirsten, som fik skødet, og hun ejede huset, indtil broderen, Hans Chr. fik det i 1948. To år senere fraflyttede Bendt og Hans Chr. huset og tog ophold hos Bendts brordatter og dennes mand, Magdalene og Jens Pedersen på Kildevej 6. I sognerådsprotokollen står der i 1904, at Bendt overtog stillingen som ringer ved Bølling Kirke til en årlig løn af 55 kr. Han må dog have startet allerede i 1895, eftersom Vestkysten den 12. maj 1945 beretter om, at man i forbindelse med frihedsfesten i Bølling Forsamlingshus havde fejret den gamle kirkebetjent, Bendt Bendtsens 50 års jubilæum. Bendt gik også ud i dagleje. Da Karoline var svag og skrøbelig, men samtidig fordrede meget, kunne det ofte knibe for Bendt at få pengene til at slå til. Når han således havde handlet ind hos købmanden, var hans slutreplik oftest: „*Du ka' lige notere det!*“ Bendt kunne høre varsler. Ofte kunne han stå i døren til Kirkehuset og høre enten en grav blive kastet eller høre salmesang. Under Den Spanske Syge kom han således til at fortælle, at der snart ville blive tre nye grave på kirkegården, hvilket øgede den i forvejen uhyggelige stemning. Det kom til at passe!

Børn: 1. Niels Bendtsen, født 1887 i Borris. Han var i mange år præstegårdsforpagter, men boede ellers hjemme hos faderen i Kirkehuset, hvor han døde i 1946. 2. Kirsten Bendtsen, født 1891 på Østerby Hede. Gift med Jacob Warmkær i Kolding. Kirsten Bendtsen ejede Kirkehuset fra 1918-48. 3. Hans Chr. Bendtsen, født 1894. Overtog i 1948 Kirkehuset, men efter to år solgte han og byggede Kildevej 6. 4. Kirstine Mortine Bendtsen, født 1898 og gift med Laurids Hansen i Kolding.

Fra venstre: Karoline og Bendt Kirkegaard med børnene: Hans Chr., Kirstine, Niels og Kirsten.

1950 - 1976

Bølling Menighedsråd. I 1950 bosatte Metha og Svend Aage Vinge sig her, efter at have solgt Kjærhus. Svend Vinge var ringer og graver. Flyttede senere til Baunehøj 11.

1976 - 1982

Jørgen Holm, født 1951 i Marup i Skjern. I 1980 flyttede han til Varde og lejede herefter huset ud. Jørgen Holm er oldebarn af Engeline og Houle Eskildsen, som fra 1862 havde Nørlund.

1982 - 1984: Steen Søby Jensen

1984 - 1987: Erling Henriksen

1987 - Bølling Menighedsråd overtog Kirkehuset, hvorefter det blev fjernet.

Fattighuset ved Kirken

Hvornår fattighuset ved Kirken er bygget, vides ikke nøjagtigt, men i 1826 nævnes i fattigkommissionsprotokollen, at det beboes af Mette Christensdatter¹⁾. Mette Christensdatter, født 1777 i Nørlund havde som lille mistet begge forældre og herefter haft pladser rundt omkring på egnen. I slutningen af 1790-erne var hun rejst til „*Branderup i Siirsted Sogn*“, men vendte få år senere tilbage og fik ophold i Dejbjerg. Her fik Mette Christensdatter i 1811 en datter, Karen, hvor Peder Hansen i Bækbo i Dejbjerg blev udlagt til barnefader. Mette fødte barnet hos Jens Smed i Dejbjerg, men måtte efter 8 dage forlade stedet, hvorefter hun gik på omgang i Dejbjerg. Her havde man rigelig med fattiglemmer, så man forsøgte at kaste bolden videre til Bølling, hvor Mette jo var født. Her vægrede man sig imidlertid ved at påtage sig forsørgelsespligten. I et brev fra 1812 skriver Pastor Winding i Bølling til Amtmand Rosenørn i Ringkøbing, at Mette jo kun var en lille pige, da hun med sin far flyttede fra Bølling til Hanning, så der måtte nok være et sogn, som var mere berettiget til at forsørge hende. Sagen gik nu Bølling-

Kildevej - landet

præsten imod, og til gengæld blev sognet også pålagt at sørge for Mettes datters forsørgelse, hvilket præsten også havde stridt imod. Fattigkommissionen^{*)} var dog ikke så lidt heldig, idet Mette faktisk allerede i 1813 arvede en sum penge fra en halvbror i Flensborg, og disse penge gik direkte i fattigkassen uden om Mette.

For at Mette kunne få en plads, hvor hun kunne udføre et stykke arbejde, var man nødt til at fjerne datteren Karen fra hende. Derfor blev der „*efter foregaaende Indbydelse foranstaltet en Lisitation i Sedding hos Peder Nørgaard*“, hvor Chr. Meder i Sædding påtog sig at „*give Barnet Pleie og Føde, samt have Tilsyn med dets gamle Klæder*“, for hvilket han skulle have 10 skæppe rug og 10 skæppe byg. (1 skæppe=1/8 tønne). Inden 1826 var Mette imidlertid flyttet ind i fattighuset ved Kirken, hvorfra hun dette år havde sendt en klage til Ringkøbing Amt, hvori hun beklagede, at: „*Fattigcommissionen har vægret sig ved at besørge det af hendes beboede Huus tilbørligen repareret med Leer*“. Herom får fattigkommissionen så besked fra Ringkøbing Amt, men der blev svaret tilbage, at det, Mette var utilfreds med, var, at hun ikke kunne få sit ønske opfyldt med hensyn til en tilbygning til fattighuset på to ekstra fag. Kommissionen mente, at når der i huset kun boede et almisselem, var det stort nok. Desuden mente man med hensyn til lerklining af huset, at denne reparation ikke var større, end Mette selv kunne udføre den! Mette Christensdatter levede resten af sin tid i fattighuset og døde her i 1843.

I 1840 var der imidlertid kommet flere folk i fattighuset. Det drejede sig om en ugift pige, Mette Katrine Jeppesdatter, som var født 1788 i Ledgaard. Hun havde fået sin opvækst hos en farbror, Thomas Ganer i Guldager, hvorefter hun var rejst til Sønderjylland, hvor hun i mange år havde pladser på Haderslev-egnen. Her fik hun to piger, Karen Engelbreth, født 1819 og Anne Margrethe Jørgensdatter, født 1824, og med disse børn vendte hun i 1824 tilbage til Bølling. Den ældste pige kom i pleje hos morfaderen i Skjern, mens Mette Katrine selv havde den yngste hos sig. Mette Katrine blev af fattigkommissionen anvist plads hos Laust Spillemand og hans kone i Gammelmarkhus (Dalbygaard), og her passede hun de to gamle mennesker. Efter to år her blev Anne Margrethe sat i pleje, først hos Niels Jensen på Nedergaard og senere hos Mikkel Falk i Nørlund, mens Mette Katrine fik plads i Lillebølling og senere på Slumstrup.

I 1829 fik hun endnu et barn. Denne gang en søn, som fik navnet Jeppe Peder Johansen, og på dette tidspunkt havde hun ophold i Vestervig. Drengen døde dog allerede i 1844 i Ll. Kastbjerg, hvor han blev kaldt for almisselem. Året forinden var Mette Katrine død i Fattighuset, og datteren Anne Margrethe var flyttet med familien Falk i Nørlund til Houen, hvor hun senere blev gift med Gregers Chr. Thomsen. Fattighusets to beboere, Mette Christensdatter og Mette Katrine Jeppesdatter døde altså begge i 1843, og herefter var huset så ledigt. Kort tid efter flyttede Ane Marie og Søren Nielsen fra St. Sudergaard så ind i huset og var her indtil hendes død i 1868. Året efter kunne han ikke længere klare sig alene, hvorfor han blev placeret hos Jens Vig i Ll. Holk for 1 mark og 2 skilling. (Se St. Sudergaard, som de havde fra 1823.)

Herefter stod fattighuset ledigt indtil foråret 1871, hvor smed Chr. Vandborgs kone^{*)}, Kirsten Jensdatter ankom til Bølling med tre små børn. Familien havde fra 1866-68 boet i Gl. Toftgaard, hvorefter de var flyttet fra Bølling. På et tidspunkt havde Chr. Vandborg forladt kone og børn, og i 1871 ankom Kirsten Jensdatter og de tre børn så til Bølling. Her fik de husly i Fattighuset ved Kirken, og straks blev alle deres ejendele

registreret, hvilket beløb sig til 96 Rdl. og 4 Mark.

Få år senere vendte Chr. Vandborg dog hjem igen, efter at han havde haft arbejde både på Grejsdalens Hammerværk og på Randers-kanten. I 1876 var familien så igen kommet så meget på fode, at man kunne leje et stykke jord, beliggende Toftevej 17, hvorpå der blev bygget et smedeværksted samt en lille beboelse. Herefter forlod familien Fattighuset. Samme år fik sognerådet påbud fra Ringkøbing Amt om at få lagt et gulv i Fattighuset, men man søgte om henstand, idet huset stod ubenyttet hen. Året efter blev det dog bestemt, at der skulle lægges et murstensgulv. Heraf kan slutes, at der før 1879 kun var et lerstampet gulv i Fattighuset. Hvad der skete med Fattighuset, da familien Vandborg flyttede derfra, er lidt uvist. Muligvis boede Anders Lauridsen og Ane Kirstine Hansen fra Ll. Boel i huset. Han døde nemlig i Kirkehuset i 1879, og da det senere Kirkehus først er bygget i 1887, har familien sikkert været bosat i det gamle fattighus. Hvem der ellers beboede huset indtil 1900, hvor det blev revet ned, vides ikke.

Enghavegaard

Den Gamle Præstegaard, Kildevej 75. Matr.nr. 1a, Den Sydlige Del

Forpagtere i Præstegaarden

De fleste præster drev selv Præstegaarden med hjælp fra tjenestefolk; men i perioder var der ansat en forpagter. Den første præst, som ses at have haft en forpagter, var Jens Baggesen i 1801. Det var degnen og kirkesangeren Hans Falk. (Se under Kyhe.)

Ca. 1818 - ca. 1835

Anders Nielsen gift med enken i Bertelsbo, Abeline Hansdatter. (Se under Bertelsbo.)

Ca. 1835 - 1845

Mads Larsen fra Faster og Margrethe Nielsdatter fra Borris.

Børn: 1. Niels Madsen, født 1835 og gift med Dorthe Marie Jensen i Faster. 2. Ane Madsdatter, født 1836 og gift

med Jens Chr. Christensen Gaasdal i Borris. 3. Mette Madsdatter, født 1839 og gift med Jacob Christensen Handerup i Faster.

1868 - 1877

Chr. Eskildsen, født 1844 i Nr. Kjærgaard i Skjern og død 1931 på Odderupgaard i Aadum. Søn af Eske Houlesen i Nørlund. Gift med Katrine Kirstine Jakobsen, født 1851 i Stensig i Sædding og død 1938 på Odderupgaard.

Børn: 1. Else Eskildsen, født 1875 og gift med Jens Nederby i Aadum 2. Svend Stensig Eskildsen, født

Kildevej - landet

1880 og bosat på Lykkegaard i Aadum 3. Eskild Eskildsen, født 1892 og bosat på Odderupgaard. 4. Ane Eskildsen, født 1894 og bosat på Odderupgaard.

1877 - ca. 1886

Anders Truelsen Møller, født 1855 i Rejsby ved Ribe og gift med Ane Magdalene Riis, født 1854 i Seemgaard i Seem ved Ribe. De flyttede senere til Janderup. *Børn:* 1. Christine Margrethe Møller, født 1879. 2. Niels Hansen Møller, født 1880. 3. Frederik Møller, født 1884. 4. Helga Frederikke Møller, født 1886.

1897 - ca. 1901

Jens Adolf Boje, født 1871 i Kvaglund og gift med Marie Jørgine Kirstine Nielsen, født 1864 i Velling.

Barn: 1. Poul Hartvig Boje, født 1900 i Præstegaarden.

Åen ved Enghavegaard i grødetiden

Ca. 1901 - 1908

Peder Hansen Jensen, født 1875 i Ll. Kragmose og gift med Nielsine Kirstine Andersen, født 1880 i Sædding. (Se under Ll. Kragmose, som de overtog i 1908.)

1908 - 1917

Peder Frandsen Gahner, født 1882 i Ganer i Skjern og gift med Ane Kirstine Jensen fra No. De havde før boet i Hanning. Da de flyttede fra Bølling, havde de først en gård i Aadum, men boede senere i Ølgod.

Børn: 1. Mary Thomine Gahner, født 1908 og gift med Georg Lauridsen i Urup ved Grindsted. 2.

Magda Marie Gahner, født 1910 og gift med Søren Engelbrecht Nielsen i Lunde. 3. Thomas Gahner, født 1913 og bosat i Ringkøbing. 4. Emma Gahner, født 1916 og gift med Ingvard Krogsgaard i Frøstrup på Thy. 5. Ingeborg Gahner gift med Kaj Holm i Videbæk.

Ejere af Enghavegaard

1917 - 1922

Jens Jeppesen Kongensholm, født 1864 i Sædding og død 1934 i St. Kastbjerg hos en datter. Gift med Maren Christiansen, født 1867 i Aarup i Hanning og død 1931 i Skjern. De havde i mange år haft en gård i Kongsholm i Hanning, men da Bølling Præstegaard ophørte som præstebolig og skulle sælges, købte Jens Kongensholm gården. Efter få år blev den solgt, og de flyttede til Skjern, hvor Maren Kongensholm døde. Herefter vendte Jens Kongensholm tilbage til Bølling, hvor han købte Baunsbo, Bauehøj 25.

Børn: 1. Ane Kongensholm, født 1894 i Hanning og gift med Houle Nørgaard Dalgaard fra Dalgaard. Boede i mange år i Ny Toftgaard. 2. Jeppe Kongensholm gift med Karen Pedersen fra Ll. Holk. Bosat i Dejbjerg. 3. Chr. Kongensholm, født 1898 og gift med Karen Kirstine Madsen (Dinna) fra Nørlund, som de overtog.

1922 - 1949

Iver Chr. Larsen, født 1876 i Sunds og død 1966 i Enghavegaard. Han var gift med Jensine Petrine Eline Christiansen, født 1882 i Aarup i Hanning og død 1967 i Enghavegaard. Petrine og I.C. Larsen havde i mange år drevet købmandsforretningen Kildevej 1, men i 1922 overtog de Den Gamle Præstegaard, som de gav navnet Enghavegaard. (Se Kildevej 1)

Børn: 1. Bernhard Larsen, født 1909 og død 1934. 2. Elna Catrine Larsen, født 1912 og gift med Erik Madsen fra Rk. Mølle. Bosat i Herborg og Herning. 3. Jens Chr. Larsen, født 1913. Overtog Enghavegaard. 4. Sigvald Larsen, født 1917 og gift med Grethe Rinder fra Stauning. Bosat i Snebjerg. 5. Christine Andrea Larsen (Dinna), født 1918 og gift med Aage Drejer i Kolding. 6. Johannes Larsen, født 1919 og gift med Marie Hindhede fra Faster. Bosat i Snebjerg. 7. Axel Larsen, født 1921 og bosat Toftevej 6 og senere Vinkelvej 21. 8. Signe Ruth Larsen, født 1923. Gift med Søren Nielsen i Stoustrup ved Fredericia.

1949 - 1988

Jens Chr. Larsen, født 1913 på Kildevej 1 og død 1991. Gift med Jenny Nielsen, født 1923 i Idom. Da gården blev solgt, byggede Jenny og Chr. Larsen hus på Vinkelvej 32.

Børn: 1. Anne Marie Larsen, født 1953 og gift med Henning Eeg i Trolldhede. 2. Jens Jørgen Larsen, født 1956. Overtog fødegården. 3. Birthe Larsen, født 1960 og gift med Hardy Vad i Ilskov. 4. Bent Larsen, født 1960 og gift med Merethe Christensen i Sevel.

1988 - 2001

Jens Jørgen Larsen, født 1956 i Enghavegaard og gift med Eva Naursgaard Pedersen fra Hanning. Født 1964 i Vandborg.

Børn: 1. Christian Naursgaard Larsen, født 1990. 2. Birgitte Naursgaard Larsen, født 1994. 3. Karina Naursgaard Larsen, født 1997.

2001 - Henrik Nedergaard Hindbo (Se under Gasdalgaard)

Bølling Præstegaard

Kildevej 73

I 1916 begyndte man at tænke på at bygge en ny præstegård, idet Enghavegaard efterhånden var utidssvarende. Da Pastor Christoffersen i 1910 besøgte den gamle præstegård for første gang, skrev han i et brev til Provst Boeck i Lønborg, at den fandtes „i en meget ynkelig Forfatning. Den ene Gavl er faldefærdig, Loftet og en del af Gulvet samt de udvendige Døre er i en meget daarlig Forfatning. Vinduerne synes mig i høj Grad at trænge til Maling, og Tapeterne er jo overalt elendige.“

Præstegaard til Salg.
Bølling Præstegaard pr. Skjern udbydes herved under Ministeriets forventede Approbation til Salg i en Hovedparcel med ca. 50 Tdr. Land Ager, 20 Tdr. Land Kjør og 14 Tdr. Land Eng samt paafølgende Økonomi- og 2 Husmandslokker med 10—12 Tdr. Land Ager, 4—5 Tdr. Od. Kjør og 2 Tdr. Land Eng pr. Lod. 5 1/2 Td. Land Eng af Skjern Mark, 1 Parcel (ca. 2 1/2 Td. Land) beliggende ved Bølling Kirke, 60 Tdr. Od. Kjør, der kan købes samlet eller i Parceller samt 3 mindre Engstokker beliggende henholdsvis i Bølling og Kjøster, sælges særskilt. Eventuelle Købere bedes inderst, senest den 28. Marts, henvende sig til en af følgende Menighedsraadsmedlemmer nemlig: Gaardejer S. Hindbo, Gaardejer P. Hansen Jensen, Gaardejer J. Sudergaard eller Købmd. S. Lunde.
3605 Menighedsraadsmedlemmer.

Skjern Dagblad 20. marts 1917

Peder Hansen Jensen, Jens Sudergaard og Hans Lunde.

Det blev herefter Jens Kongensholm, som fik hovedparcellen, mens den resterende jord blev solgt til Hans Hindbo, Peder Hansen Jensen, Hans Lunde, Mads Olesen Vinge,

Bølling Præstegaard fotograferet i 1920 - altså kort efter opførelsen i 1919.

Jens Chr. Jensen i Ll. Boel, H. Okholm, Jens Madsen og Laurids Lauridsen Holk.

Desuden købte Bølling Kommune 25 tdr. land hede og kær, som blev plantet til, og som i dag er Kommuneplantagen.

I umiddelbar nærhed af Kirken blev der taget jord fra, hvorpå en ny præstegård blev opført.

Ved salget i 1917 betingede Pastor Christoffersen sig ret til at benytte den gamle Præstegaards stuehus i yderligere 3 år, mod at han årligt betalte 300 kr. i leje.

I efteråret 1919 stod den nye præstegård færdigbygget, og Pastor Christoffersen kunne med familien flytte ind efter 9 år i den gamle præstegård.

(Vedrørende de efterfølgende præstefamilier se under afsnittet om præsterne.)

Sønderbygaard
Store Boel
Ny Boel
Kyhe
Kjærhus
Lille Boel

Sønderby

Sønderby

Sønderbygaard

Damslundvej 10. Matr.nr. 7h, Den Sydlige Del

Sønderbygaard var fæstegård under Lundenæs og havde i 1688 to fæstere: Niels Pedersen og Thomas Christensen. Sidstnævnte var gift med Niels Pedersens datter Maren,

og de havde overtaget fæstet af gården. Thomas Christensen døde i 1719, 82 år gammel, og da havde han overladt gården til datteren Maren Thomasdatter, som var gift med Peder Pedersen. Dette par døde begge i 1758 og efterlod sig to

sønner: Peder, født 1719 og Thomas, født 1721. Peder Pedersen overtog gården og var gift med Karen Madsdatter. De fik fire børn: Maren, født 1741, Peder, født 1743, Mette Marie, født 1746 og Sophie Christine, født 1748, hvorefter de forsvandt fra Bølling.

Nu var det så broderen Thomas Pedersen, der overtog gården. Han var født 1721 i Sønderbygaard og døde i 1801. Han var gift med Mette Mortensdatter, født 1719 på Bjerg. Thomas Sønderby, som han kaldtes, var muremester, og han købte gården til selveje i 1785.

Børn: 1. Maren Thomasdatter, født 1750 og gift med Morten Nielsen Skaarup i Hanning. 2. Morten Thomsen, født 1751 og gift første gang med Mette Poulsdatter fra FASTER og anden gang med Dorthe Madsdatter fra Skjern. Først boede familien i Gaasdal i Borris, men flyttede senere til Hanning. 3. Peder Thomsen, født 1754 og gift med Dorthe Elisabeth Eriksdatter i Pilgaard i Sædding. 4. Jens Thomsen, født 1757. Bosat i Rosbjerg. 5. Maren Thomasdatter, født 1759 og gift med Peder Hansen Bradtbjerg i Hanning.

- 1805

Knud Christensen og Sidsel Sørensdatter fra Tarm var her i nogle få år. I 1801 fik de Sønnen Chr. Knudsen og to år senere fødte Sidsel et hold trillinger, som alle var dødfødte. I 1804 holdt Knud Christensen auktion over gården, hvorefter han flyttede tilbage til Tarm.

1805 - 1813

Anders Christensen kaldet Svends, født 1734 i Søndergaard i Sædding og død 1811 i Sønderbygaard*). Han havde før boet i St. Sudergaard og i en længere årrække i Handerup. Da han i 1805 kom til Sønderbygaard, var han i sit 4. ægteskab, som var med Kirsten Jensdatter Busk i Borris. Efter Anders Svends' død flyttede enken tilbage til Handerup, hvor hun døde i 1825.

Børn: 1. Anne Kirstine Andersdatter, født 1766 i Bølling (var af andet ægteskab) og gift med Mikkel Christensen fra Kragmose. Bosat i Debelmose i Borris. 2. Svend Andersen, født 1768 i Bølling (var af 3. ægteskab) og gift med Kirsten Hansdatter Feldsing i Borris. Bosat i Handerup. 3. Chr. Andersen, født 1772

i Handerup. 4. Niels Andersen, født 1775 i Handerup. 5. Mariane Andersdatter, født 1782 i Handerup (var af 4. ægteskab). 6. Jens Andersen, født 1785 i Handerup. Overtog Sønderbygaard.

1813 - 1839

Jens Andersen, født 1785 i Handerup og død 1864 i Ll. Kragmose. Gift første gang med Ane Kirstine Nielsdatter, født 1792 i Toftgaard og død 1830 i Sønderbygaard. Gift anden gang med Mette Jensdatter, født 1801 i Nygaard og død 1880 i Ll. Kragmose. *Børn:* 1. Niels Jensen, født 1818. Ifølge lægdsrullen i 1839 var han krøbling på højre ben og knæ, så det var måske medvirkende til, at han blev lærer, hvilket han var i mange år i Sunds. 2. Mariane Jensdatter, født 1822 og gift med Niels Chr. Villadsen i Marup. 3. Anders Jensen, født 1826. Overtog Ll. Kragmose.

1838 - 1841

Ane Christine Schouboe var enke (et sted kaldes hun fraskilt), da hun kom til gården. Hun havde to sønner med sig. Hendes mand Janus Schouboe havde været møller i Rk Mølle, og senere havde de også haft Muldbjerg Mølle. De hørte til en lidt højere stand end den almindelige bonde, hvorfor det ikke var underligt, at hun i mange papirer kaldes Madam Schouboe. Se endvidere under Ledgaard, hvor hun drev forretning med modepynt.

Børn: 1. Søren Bork Schouboe, født 1811 i Rækker Mølle. Opholdt sig i 1844 i Holsten. 2. Claus Chr. Schouboe, født 1822 i Muldbjerg Mølle i Hover. I 1855 opholdt han sig i Husum Amt.

1841 - 1870

Frands Sørensen, født 1812 i Krages i Tarm og død 1891 i Sønderbygaard. Gift med Mette Rahbæk Thomasdatter, født 1811 i Albæk Mølle i Skjern og død 1902 i Marup hos en datter. Mette Rahbæk Thomasdatter var et meget godt parti for Frands Sørensen, idet hun som lille havde mistet sin mor, og derfor bragte en arv på 765 Rdl. rede sølv med sig ind i ægteskabet.

Børn: 1. Ane Marie Frandsen, født 1842 og gift med Lars Sørensen i Marup. 2. Søren Frandsen, født 1847 og gift med Kirstejn Christensen fra Sdr. Felding. Boede i Aadum og senere i Skjern. 3. Thomas Chr. Frandsen, født 1851 og gift med Magdalene Iversen fra Faster. Bosat i Herborg. 4. Henrik Frandsen, født 1855 og bosat i Skjern.

1870 - 1871

Peder Brorstrup Albertin Christensen, født 1837 i Ø. Bjerregaard i Stauning og død 1917 i Stauning. Gift første gang med Maren Kousgaard Andersen fra Skjern og anden gang med Jensine Jensen. Albertin, som han kaldtes, var en bror til Mads Hansen Christensen i Rolighed, og han blev omtalt som en stilfærdig, solid, dygtig og vellidt mand. Senere boede Albertin i Skjern, Videbæk og Stauning.

1871 - 1875

Peder Christensen, født 1835 i Hanning, men opvokset i Kyhe, som faderen Chr. Pedersen købte i 1847. Peder Christensen var gift med Marie Magdalene Pedersen fra Roust Mølle i Grimstrup, og da de solgte Sønderbygaard, boede de en kort tid i Kyhe, inden de flyttede til Skjern. Her var de i 1880, hvor han kaldte sig ejendoms-

kommissionær, men senere flyttede de til Vestervig i Thy, hvor han var politibetjent.

Børn: 1. Vilhelmine Johanne Christensen, født 1867. 2. Chr. Christensen, født 1869. 3. Andreas Bastian Christensen, født 1871. 4. Johannes Villadsen Angel Christensen, født 1873. 5. Ane Margrethe Christensen, født 1877 i Kyhe.

1875 - 1885

Jeppe Thomsen, født i Flade på Mors og gift med Bodil Marie Pedersen fra Bjergby på Mors. Der var på denne tid kommet en del Morsing-boere her til egnen, og mange købte store hedearealer op, som de opdyrkede. Jeppe Thomsen vendte imidlertid tilbage til Flade, idet han mageskiftede gården med Anders Chr. Faartoft; men det slog han sig alligevel ikke til ro med, idet han senere emigrerede til Amerika.

Børn: 1. Maren Thomsen, født 1876. 2. Peder Andersen Thomsen, født 1878. 3. Maren Kirk Thomsen, født 1879. 4. Thomas Jepsen Thomsen, født 1882.

1885 - 1902

Anders Chr. Faartoft, født 1841 i V. Vandet og død 1910 i Skjern. Gift med Mette Kirstine Jacobsen, født i Sundby ved Thisted og død 1912 i Skjern. Mette Kirstine og Anders Chr. Mossingbo, som han blev kaldt, havde før boet i Flade, men kom så til Bølling i 1885. Her sluttede de sig som nogle af de første til Indre Mission, fortæller P. Neergaard i sin bog „Dansk præste- og sognehistorie“. I 1902 solgte de gården og gik på aftægt i en lejlighed i stuehusets fem vestre fag. Desuden forbeholdt de sig også hønsehuset, og det blev pointeret, at når den sidste af aftægtsfolkene afgik ved døden, tilfaldt hønsehuset arvingerne „*tillige med de i Hønsehuset værende Høns.*“ Mette Kirstine og Anders Chr. Mossingbo blev dog ikke boende i aftægtslejligheden, men flyttede til Skjern, hvor han i en del år fungerede som vejmand.

Børn: 1. Karen Faartoft var gift med Jens Bollerup Nielsen i Aarup i Hanning. 2. Else Faartoft var gift første gang med Godtfred Mathiasen i Faster og i hendes andet ægteskab boede hun i Rindum. 3. Nielsine Faartoft, født 1878 i Flade. Bosat Kildevej 3. 4. Jacob Chr. Faartoft, født 1880 i Flade og gift med Kirsten Jepsen i Skarrild, hvor de boede en tid, indtil de flyttede til Faster.

1902 - 1906

Jens Peder Nielsen fra Skads og Ane Marie Jensen fra Sdr. Vium havde før boet på Gadegaards Mark i Hanning, og da de solgte Sønderbygaard, flyttede de til Tarm, hvor hun døde i 1932 og han i 1937.

Børn: 1. Andreas Chr. Karstensen, født 1881 i Sdr. Vium. (Ane Marie havde Andreas med sig ind i ægteskabet). Var gift og bosat i Finderup. 2. Niels Holden Nielsen var gift med Marie Pagaard fra Hemmet, men boede i Skjern. 3. Emma Nielsine Nielsen, født 1886 i Hanning. Hun var i 1911 husbestyrerinde for Mads Rolighed, Lisenborgvej 4, men blev senere gift med Hans Jepsen i Tarm. 4. Niels Nielsen, født 1887 i Hanning og gift og bosat i Videbæk.

1906 - 1940

Søren Jensen Ladekjær, født 1875 i Sønderby (Boelvej 2) og død 1928 på Sønderbygaard. Gift med Kirstine Lauridsen, født 1881 i Simmelkjær og død 1973 i Bølling. Efter Søren Ladekjær's død drev Kirstine Ladekjær gården videre, indtil datteren og

svigersønnen overtog den. Hun blev boende på gården, og da denne blev solgt i 1967, flyttede hun med op til et nybygget hus på Gl. Skolevej 2.

Børn: 1. Elly Jensine Ladekjær, født 1914 og gift med Mads T. Hansen, som overtog fødegården. 2. Magda Christine Ladekjær, født 1916 og gift med Jens Aage Hansen i Kolding.

1940 - 1967

Mads Toustrup Hansen, født 1914 i Snejbjerg og gift med Elly Jensine Ladekjær, født 1914 i Sønderbygaard. De drev hendes fødehjem indtil 1967, hvor de flyttede til Gl. Skolevej 2.

Børn: 1. Anna Ladekjær Hansen, født 1943 og gift med Villy Thomsen fra Janderup. Bosat i Vildbjerg. 2. Kirstine Hansen, født 1946 (Kis) og gift med Hans Peder Boel, som overtog Sønderbygaard .

1967 -

Hans Peder Boel, født 1945 i Nordenskov og gift med Kirstine (Kis) Hansen, født 1946 i Sønderbygaard. Hans Peder Boels farfar, Anders Chr. Boel var født 1874 i St. Boel. I 1983 overtog Kis og Hans Peder Boel også nabogården St. Boel, men solgte straks bygningerne videre til Chr. Skaarup Christensen.

Børn: 1. John Toustrup Boel, født 1968 og gift med Synnøve Ausdal. Bosat Vinkelvej 14. 2. Finn Toustrup Boel, født 1970 og gift med Helene Nygaard Poulsen fra Kjæringsgaard. Bosat i Fjølstervang. 3. Lisbeth Boel, født 1973. Bosat i Skjern. 4. Brian Toustrup Boel, født 1975. Bosat i Moselund. 5. Susanne Boel, født 1980 og bosat i Varde.

Store Boel

Damslundvej 12. Matr.nr. 6a, Den Sydlige Del

Alle gårdene i Sønderby var fæstegårde under Lundenæs, og i 1688 bestod Sønderby af fem gårde, Sønderbygaard, Kyhe samt tre steder. De tre steder blev i begyndelsen af

1700-tallet lagt sammen og kaldt for Boel. Først langt op i 1800-tallet kom Ll. Boel til og i 1904 Ny Boel. Fæsterne på de tre steder var i 1688: Bent Jacobsen, Anders Nielsen og Niels Nielsen. Sidstnævnte boede i Mølgaard i Hanning og dyrkede kun jorden, eftersom gården var øde. I kirkebogen træffer man forskellige familier, som boede i Søn-

derby, men det har ikke været muligt at placere dem på de forskellige gårde.

I 1708 blev Niels Andersen Boel gift med Mette Thomasdatter fra Østerbygaard, men

hun døde allerede to år senere, hvorefter Niels Boel giftede sig med Karen Jensdatter. De fik i 1715 datteren Mette. I 1732 flyttede familien til Aadum, hvor de havde købt gården Bundgaard. Denne gård overtog Mette sammen med sin mand Hans Christensen .

Herefter kom der en ny familie til Boel, og denne slægt var så på gården i over 100 år. Manden hed Laurids Knudsen og var gift med Abelone Jeppesdatter fra Bisgaard i Tarm, og de døde i henholdsvis 1782 og 1754.

Børn: 1. Knud Lauridsen, født 1736. Overtog fæstet af fødegården. 2. Hans Lauridsen, født 1739 og gift med Birthe Nielsdatter Sejrup i Aadum. Bosat i Feldsing i Borris.

Det blev altså Knud Lauridsen, som overtog Boel omkring 1758. Han var gift med Ane Else Madsdatter fra Stoustrup i Aadum, men hun døde allerede i 1763, hvorefter Knud Boel giftede sig med Karen Nielsdatter Sejrup i Aadum.

Børn: 1. Ane Else Knudsdatter, født 1768 og gift med degnen Hans Falk i Kyhe. 2. Kirsten Knudsdatter, født 1770 og gift med Viste Hansen i Aadum. 3. Laust Knudsen, født 1773. Han overtog fødegården sammen med broderen Niels. 4. Anne Margrethe Knudsdatter, født 1776. Hun fik i 1809 datteren Karen udenfor ægteskab, men døde i barselseng. 5. Abelone Knudsdatter, født 1780 og gift med Laurids Andersen Vesterbæk i Brejning. 6. Niels Knudsen, født 1783. Overtog Boel sammen med broderen Laurids.

Det blev de to brødre, Laust og Niels Boel, som overtog fødegården. Hvornår de fik skødet på den, er lidt vanskelig at afgøre. Deres far havde nemlig i 1809 oprettet et testamente^{*)}, hvori han bestemte, at Niels skulle have noget af jorden derhjemme samt noget eng, og for dette skulle han betale 200 Rdl., mens Laust skulle have det resterende af jorden, besætningen samt gårdens bygninger, for hvilket han skulle betale 600 Rdl. Disse penge skulle så, når gælden var betalt, deles mellem Niels og Laust's fire søstre. Det var en underlig fordeling af ejerforholdet på gården, så det var da heller ikke så underligt, at der blev problemer, da Niels pludselig døde i 1832^{*)}. Han havde været handelsmand - Bøllings købmand og var ofte kørt til Ringkøbing, hvor han havde opkøbt forskellige ting, så som salt, sukker, kaffe, tobak, søm, skruer, træ og tjære. Det var et større arbejde, som skifterettens vurderingsmænd kom på. Samtidig begyndte der i sognet at gå rygter om, at Laust og husbestyrerinden, Ane Kirstine Pedersdatter havde fjernet noget fra boet, inden skifteretten mødte op, så der blev ført en længere retssag, hvor omkring 30 personer fra Bølling og nærmeste omegn var indkaldt som vidner. Men efterhånden som retssagen skred frem, løb det hele mere eller mindre ud i sandet. Laust Boel fortsatte i Boel sammen med husbestyrerinden, Ane Kirstine Pedersdatter, som havde været på gården siden 1813.

1844 - 1847

Chr. Poulsen, født 1818 i Vitten og gift med Kirsten Marie Pedersen, født 1825 i Vitten. De kom hertil fra Vitten og flyttede i 1847 til Klokrose i Faster og senere til Velling.

Børn: 1. Laurids Christensen, født 1844 og gift med Mette Madsen fra Skjern. Bosat i Velling. 2. Mette Kirstine Christensen, født 1846. 3. Chr. Jensen Christensen, født 1847 i Faster. 4. Ane Kirstine Christensen, født 1849 i Faster. 5. Poul Chr. Christensen, født 1855 i Velling. 6. Petrine Christensen, født 1857 i Velling. 7. Jens Christensen, født 1861 i Velling. 8. Niels Peter Christensen, født 1863 i Velling. 9. Mette Kirstine Christensen, født 1869.

1847 - 1851

Samuel Conrad Hoffmann, som var født i Norge, kom hertil i 1847 fra Ølgod, efter han dette år var blevet gift i Sdr. Omme med Julie Kristine Koch fra Middelfart.

Børn: 1. Henriette Marie Christine Hoffmann, født 1848. 2. Julie Frederikke Eleonora Hoffmann, født 1849. 3. Wilhelmine Hoffmann, født 1850 og gift med Carl Chr. Gjerløff fra København. I 1880 var de forpagtere af Fjederholdt Enggaard i Rind.

1851 - 1861

Chr. Miltersen, født 1796 i Stauning og død 1871 i St. Boel. Gift med Marie Andersen Krag, født 1804 i Gylling Præstegaard og død 1878 i St. Boel. Hun havde som ung opholdt sig i Stauning Præstegaard hos en faster, som var gift med Stauningpræsten, Niels Skaarup, og her havde hun så lært Chr. Miltersen at kende. De var først præstegaardsforpagtere i Stauning, men flyttede senere til Hanning, og i 1851 kom de så til Bølling.

Børn: 1. Niels Andreas Christensen, født 1830 i Stauning og gift med Marie Therese Møller fra Nykøbing Mors. De startede Morsø Jernstøberi. 2. Sara Marie Christensen, født 1832 i Stauning og gift med Mikkel Olesen, som overtog St. Boel. 3. Milter Christensen, født 1834 i Stauning og gift med Bodil Pedersen fra Herborg. Bosat i Fiskbæk. 4. Kirstine Christensen, født 1839 i Stauning og gift med Edvard Krarup, som overtog St. Boel. 5. Søren Peder Christensen, født 1844 i Gadegaard i Hanning og bosat i Nykøbing Mors. 6. Niels Krag Christensen, født 1848 i Hanning. Han emigrerede til Amerika. 7. Johanne Ovine Christensen, født 1851 og gift med Peder Andersen på Vestermarken i Tarm.

1861 - 1862

Edvard Krarup, født 1830 i Varde og død 1873 samme sted. Gift med Kirstine Christensen, født 1839 i Stauning og død 1889 i Nr. Vium.

Edvard Krarup var ud af en gammel anset slægt, hvor mange var præster, degne og storkøbmænd. Edvard Krarup skulle åbenbart være landmand, men det gik ikke, som man havde regnet med. Allerede samme år, som de var blevet gift, meldte de afgang fra Bølling. Hun tog til Skjern, og han rejste til Aarhus for at søge ansættelse ved jernbanen. Hvad der videre hændte ham vides ikke, men i hvert fald blev han i 1873 fundet død i Lyhne Kro, og der blev oplyst, at han var fattiglem fra Varde.

Inden Kirstine og Edvard Krarup var gået fra hinanden, havde de fået datteren Marie Christine Augusta Krarup, og hun forblev hos bedsteforældrene i St. Boel, men døde allerede som 4-årig.

Kirstine Krarup vendte tilbage til Bølling, hvor hun omkring 1870 tjente hos forpagteren i Præstegaarden, men senere rejste hun til Vorgod og senere igen videre til Nr. Vium, hvor hun døde i 1889 som husholderske.

Hun blev begravet på Bølling Kirkegaard ved siden af datteren, og deres gravkors står stadig på deres grave lige syd for Kirken.

Sønderby

1862 - 1865

Mikkel Olesen fra Sdr. Nissum giftede sig med en datter fra St. Boel, Sara Marie Christensen, født 1832 i Stauning og død 1908 i No. Sara og Mikkel Olesen var kun tre år i St. Boel, og efter salget af gården flyttede de til Søndergaard, hvor de sad til leje. Her døde Mikkel Olesen i 1867 og få år senere flyttede Sara til No, hvor hun giftede sig med Jens Mortensen fra Brejning.

Børn: 1. Ane Oline Olesen, født 1864 og gift med Karl Jensen i Hee. 2. Peder Madsen Olesen, født 1865. Emigrerede til Amerika.

1865 - 1896

Hans Kastberg Christensen, født 1828 i St. Kastbjerg og død 1896 i St. Boel. Gift med Marie Katrine Christensen, født 1833 i Skjern og død 1891 i St. Boel. „*Mari Katrien i æ Bouel*“, som hun blev kaldt, kunne skrive sange. Det fortæller Hans Christensens brordatter, Grethe Nygaard i 1934 til Viggo Bendtsen, da han havde fået hende til at fortælle om sit bryllup.

Børn: 1. Chr. Iver Christensen, født 1869. Overtog St. Boel. 2. Anders Chr. Boel, født 1874 og gift med Ane Margrethe Knudsen fra Henne. De er bedsteforældre til Hans Peder Boel i Sønderbygaard.

1896 - 1902

Chr. Iver Christensen, født 1869 i St. Boel og død 1899 på Epidemihuset i Tarm. Gift med Maren Jensen, født 1870 i Ll. Kragmose. Efter Chr. Boels død fik enken en bestyrer, Jens Jensen, som hun senere giftede sig med.

Børn: 1. Hans Christensen, født 1897 og gift med Ebba Hopff-Andersen fra Horsens. Bosat i København. 2. Chr. Johannes Christensen, født 1899. Emigrerede til Amerika. 3. Marie Katrine Christensen, født 1896 og gift med Poul Georg Hornbeck i Røjle ved Strib.

1902 - 1904

Jens Jensen, født 1873 i Tostrup i Himmerland og gift med Maren Jensen, født 1870 i Ll. Kragmose. I 1904 solgte de gården, men forinden havde de taget noget jord fra, hvorpå de byggede en ny gård, som blev kaldt Ny Boel. Her var de kun i tre år, hvorefter de flyttede til Lyhne og senere til Frørup på Fyn.

Børn: 1. Chr. Boel Jensen, født 1902. Bosat i Amerika. 2. Anna Jensen, født 1904 og gift med Claus Kromand i Øksendrup. 3. Arne Jensen, født 1905 i Ny Boel. Bosat i Amerika. 4. Julie Jensen, født 1907 i Lyhne og gift med Holger Olsen i Roskilde. 5. Agnes Jensen, født 1912 i Søndersø og gift med Peder Andersen i Øksendrup.

1904 - 1905

Klaus Juhlius Jensen, født 1867 i Ll. Kragmose og gift med Laura Kirstine Jensine Jensen. I 1902 og 1903 opholdt de sig hos hans forældre i Ll. Kragmose, hvorefter de en kort tid ejede St. Boel, inden de rejste til Amerika.

Børn: 1. Chr. William Jensen, født 1904. 2. Normann Jensen. 3. Francis Jensen. 4. Clyde Jensen.

1905 - 1907

Jens Jensen, født 1861 i Ll. Kragmose og gift med Mette Axelsen, født 1881 på

Bøllinglunde. Hendes forældre, Inger Catrine (Trine) og Jens Peder Axelsen boede flere forskellige steder i Bølling, men moderen sad gennem mange år som enke i Fælleshuset, Toftvej 5. Jens Jensen havde som ung været i Amerika, men var vendt tilbage og havde giftet sig i 1905. Herefter boede de en kort tid i St. Boel. Senere var de ejer af Ringkøbing Mølle, og i korte perioder havde de også gårde i Alkjærsgig i Dejbjerg og Kjelstrup i Faster. Herefter emigrerede de til Kansas i Amerika.

Børn: 1. Harry Jensen, født 1906. 2. Chr. Jensen. 3. Sigfred Jensen. 4. Thomasine Jensen. 5. Bill Jensen.

1907 - 1918

Jens Østergaard Nielsen og Karen Esbensen kom hertil fra Snebjerg og var her indtil 1917, hvor de købte nabogården Ny Boel og flyttede dertil. (Se under Ny Boel.)

I 1917 og 18 havde Jens Østergaard altså begge gårde, så derfor blev stuehuset i St. Boel brugt til udleje. Først boede Line og Hans Kirkegaard Hansen kaldet Skjærbæk her (Se Lisenborgvej 4). Efter dem var Signe Dorthea og Peder Laursen fra Finderup her. Peder Laursen var en bror til Chr. Laursen, som i 1917 overtog Nedergaard.

1918 - 1919

Andreas Holger Starche Jensen, født 1889 i Assing og død 1968. Gift med Ane Birgitte Andersen Stokholm, født 1888 i Hanning og død 1936 i Dejbjerg. De flyttede senere til Alkjærsgig i Dejbjerg.

Børn: 1. Katrine Stokholm Jensen gift med Harry Rabjerg i Kolding. 2. Jenny Starche Jensen, født 1918 og gift med Viggo Holm fra Marup og efter hans død med Svend Lindorf. Bosat i Kolding.

1919 - Jens Madsen Jensen fra Strellev var her kun i fem måneder.

1919 - 1922

Søren Chr. Madsen, født 1872 i Helligsø i Thy og død 1938 i Østerby. Han boede her sammen med søsteren Petrine Madsen, og de havde også deres gamle far, Mads Peter Sørensen hos sig.

1922 - 1956

Jens Chr. Clausen, født 1891 i Borris og død 1970 i Skjern. Gift med Kirstine Lauridsen, født 1895 i Tarm og død 1994 i Skjern. Kirstine og Jens Clausen havde før boet i Tarm og Borris, inden de kom til Bølling. I 1956 flyttede de til Skjern.

Børn: 1. Niels Aagaard Clausen, født 1914. Boede en kort tid i Ll. Boel. 2. Ellen Clausen, født 1916 i Borris. Gift med Svend Aage Sørensen fra Skjern og bosat i Karup. 3. Abelone Clausen, født 1918 i Borris og gift med Søren Hald Nielsen i Stadil. 4. Peder Aagaard Clausen, født 1920 i Borris og gift med Jenny Pedersen i Tarm. 5. Nanna Clausen, født 1923 og gift med Chr. Lundhøj i Sdr. Felding. 6. Arne Clausen, født 1933 og gift med Aase Bondesen fra Gaarde. Bosat i Skjern.

1956 - 1983

Theodor Marius Mortensen, født 1933 i Sædding og gift med Lilly Pedersen, født 1937 i Sædding. Lilly og Marius Mortensen flyttede i 1983 til Skjern, hvor han arbejdede på Landboforeningskontoret.

Sønderby

Børn: 1. Svend Erik Mortensen, født 1959 og gift med Latda Saelem i Skjern. 2. Leif Mortensen, født 1962 og gift med Eva Melbye i Skjern.

1983

Hans Peder Boel i Sønderbygaard købte gården og solgte jorden fra.

1983 - 1985

Chr. Skaarup Christensen, født 1958 i Skjern og gift med Eva Lisbeth Frost, født 1957 i Dejbjerg. Eva og Chr. Skaarup Christensen flyttede i 1985 til Skjern.

Børn: 1. Pernille Frost Christensen, født 1980. 2. Camilla Frost Christensen, født 1984.

1985 -

Jens Østergaard Colding, født 1946 i Brøndum ved Skive og gift med Ulla Spang Nielsen, født 1948 i Brande. Ulla Colding er lærer ved Amagerskolen i Skjern og Jens Colding har været skoleinspektør ved Kirkeskolen i Skjern.

Børn: 1. Signe Spang Colding, født 1974. Bosat i Aarhus. 2. Christian Colding, født 1978. Bosat i København.

Ny Boel

Damslundvej 14. Matr.nr. 6c og 6d, Den Sydlige Del

1904 - 1907

Maren og Jens Jensen i St. Boel byggede i 1904 Ny Boel og flyttede ind i den nye gård. (Se under St. Boel.)

1907 - 1916

Houle Peder Christensen, født 1847 i Brink og død 1925 i Skjern. Gift med Inger Marie Petrea Klemensen, født 1883 i Brejning og død 1941 i Skjern. Houle Christensen var som ung emigreret til Amerika, men vendte efter ca. 40 år tilbage til Bølling, hvor han købte Ny Boel. Efter få år flyttede Marie og Houle Christensen til Skjern.

1916 - 1917

Kristen Kristensen Lykke, født 1871 i Nr. Lem og død 1927 på Egviggaard i Borris. Gift med Maren Pedersen, født 1876 i Hjerm og død 1936 på Egviggaard. De var startet på Tarm Fattiggaard og havde boet nogle år i Astrup, inden de kom til Bølling. Herefter flyttede de til Trolldhede og senere til Borris. Efter Kristen Lykkes død giftede enken sig med forpagteren i Borris Præstegaard, Anders Chr. Andersen kaldet Sejer, som før havde boet i Gasdalgaard.

Børn: 1. Dagmar Marie Elisabeth Lykke, født 1901 i Tarm og gift med Peder Nybo i Viborg. 2. Herman Viggo Lykke, født 1903 i Tarm og bosat i København. 3. Thorvald Lykke, født 1905 i Tarm og bosat i København. 4. Signe Marie Lykke, født 1908 i Astrup og bosat i København. 5. Agnes Katrine Lykke, født 1910 i Astrup og gift med Viggo Hansen i København. 6. Rigmor Petrea Lykke, født 1914 i Astrup og gift med Emil Kristensen, Egebækgaard i Sdr. Ommø. 7. Klara Hilda Lykke, født 1917 og bosat i København. 8. Elna Margrethe Lykke, født 1919 og bosat i København.

1917 - 1943

Jens Østergaard Nielsen, født 1875 i Snebjerg og død 1934 i Ny Boel. Gift med Karen Esbensen, født 1874 i Ny Toftgaard og død 1945 i Ny Boel. Jens og Karen Østergaard startede i Lind, havde så Kjersgaard i Snebjerg og kom i 1907 til Bølling, hvor de købte St. Boel. I 1917 overtog de nabogården, Ny Boel, hvor de siden boede.

Børn: 1. Kirsten Østergaard Nielsen, født 1901 i Lind og gift med Hans Chr. Nielsen i Vamdrup. Efter hans død giftede hun sig med Gunnar Hvergel fra Naur, men boede i Vamdrup. 2. Mads Toustrup Østergaard Nielsen, født 1903 i Snebjerg og gift med Else Marie Mikkelsen Bak fra Sinding. Bosat i Vildbjerg. 3.

Niels Hansen Østergaard Nielsen, født 1904 i Snebjerg. Boede på Hedager, Arnborgvej 13. 4. Johanne Østergaard Nielsen, født 1906 i Snebjerg og gift med Emanuel Madsen fra Grenaa. Bosat i Odense. Deres datter Karen er gift med Erik Pedersen, som boede i Ll. Sudergaard. 5. Chr. Charles Østergaard Nielsen, født 1909 i St. Boel. Overtog Ny Boel.

6. Mary Louise Østergaard Nielsen (Maja), født 1912 i St. Boel og gift med tømrer August Jespersen, Kildevej 7. 7. Peder Alexander Østergaard Nielsen, født 1915 i St. Boel og gift med Anna Adriansen Christensen i Vamdrup.

1943 -

Chr. Charles Østergaard Nielsen, født 1909 i St. Boel og død 1980 i Ny Boel. Gift med Sigrid Katrine Simonsen, født 1917 i Østerbygaard og død 1944 i Ny Boel, og efter hendes død med Kirstine Pedersen, født 1914 i Snebjerg.

Børn: 1. Jens Enevold Østergaard, født 1948 og bosat i Herborg. 2. Niels Erik Østergaard, født 1950 og bosat i Ny Boel. 3. Sigrid Østergaard, født 1951 og gift med Jens Korsager i Ørum på Djursland.

Kyhe

Damslundvej 1. Matr.nr. 2, Den Sydlige Del

Kyhe var fæstegård under Lundenæs, og i 1688 boede her en kone ved navn Karen Christensdatter. Efter 1700 var fæsteren Lars Kyhe og konen Maren Simonsdatter. Da hun døde i 1714, giftede Lars sig samme år med Anne Madsdatter Bjerg. Efter to års ægteskab døde Lars Kyhe i 1717, og Anne Bjerg giftede sig med Jens Thomsen. De boede her indtil 1728, hvor han døde, mens Anne døde i 1736, 64 år gammel. Omkring Jens Thomsens død i 1728 overgik Kyhe sikkert til at være degnebolig. Der findes ingen kilder, hvor man præcis kan se, hvornår degnen er flyttet hertil, men i 1729 står der i kirkebogen at degnen i Kyhe, Jens Vinding får en datter døbt. Før havde skolen været i Rosbjerg, men p.g.a. dennes dårlige jord, kunne degnen ikke leve af det lille jordlod, og derfor var han nu blevet ganske almindelig fæstebonde i Kyhe under Lunde-

Sønderby

næs. Ved auktionen over Lundenæs i 1779 kom Kyhe til at høre under Slumstrup, og senere blev gården overtaget af Bølling skolekommission for i 1817 at blive solgt videre til degnen Hans Falk.

1729 (ca.) - 1734

Jens Christensen Vinding, født ca. 1694 og død 1734 i Kyhe. Gift med Bodil Christensdatter, født 1708 på Østerbygaard og død 1761 i Kyhe. Samme år som Jens Vinding døde, giftede enken sig med efterfølgeren i degneembedet, Mikkel Jepsen Falk.

Børn: 1. Anna Marie Jensdatter, født 1729. 2. Karen Jensdatter, født 1730.

1734 - 1782

Mikkel Jensen Falk blev gift med enken i Kyhe, og efter hendes død giftede han sig i Skjern med Johanne Bojesdatter fra Knude i Skjern. Mikkel Falk døde 1782 i Kyhe.

Barn: 1. Hans Mikkelsen Falk, født 1763. Overtog Kyhe samt embedet efter faderen.

1782 - 1847

Hans Mikkelsen Falk, født 1763 i Kyhe og død 1837 samme sted. Gift første gang med Abalone Sørensdatter fra Kastbjerg, og efter hendes død i 1794 blev han året efter gift i Dejbjerg Kirke med den „*Dydzirede Pige Mette Marie Due*“; men dette ægteskab blev opløst efter få år. Senere giftede Hans Falk sig med Ane Else Knudsdatter, født 1768 i Boel og død 1847 i Ll. Boel. Hans Falk havde fra sit første ægteskab sønnen Mikkel Falk, og denne drev indtil 1835 Den Østre Nørgaard (nu Nørlund), hvorefter han og konen flyttede ned til Kyhe, som han så drev for faderen og efter dennes død for stedmoderen. Efter Hans Falks død i 1837 blev enken boende, til hun i 1847 solgte gården og flyttede til Ll. Boel, som var ejet af hendes søstersøn. Her døde hun samme år.

Børn: 1. Mikkel Hansen Falk, født 1787. Boede i Nørlund fra 1810. 2. Helena Hansdatter Falk, født 1789 og gift med degnen Niels Chr. Christensen Lindvig i Føvling. 3. Johanne Hansdatter Falk født 1791.

1847 - 1857

Chr. Pedersen, født 1805 i Hanning Hedegaard og død 1875 i Kyhe. Gift med Ane Margrethe Laugesdatter fra Tarm, som døde 1881 i Kyhe, 83 år gammel. De havde før boet i Kongsholm i Hanning. Chr. Pedersen havde lidt „*af et tungt og mørkt Sind i de sidste 30 Aar*“, og det endte med at han tog sit eget liv, idet han hængte sig på loftet i Kyhe, hvor hans kone fandt ham.

Barn: 1. Peder Christensen, født 1835 i Hanning. Overtog Kyhe.

1857 - 1858

Peder Christensen, født 1835 i Hanning. (Se Sønderbygaard, som han ejede fra 1871.)

1858 - 1868

Jens Chr. Jensen fra Vestervig. (Se under Ll. Sudergaard, som han havde fra 1827.)

1868 - 1876

Jens Madsen, født 1839 i Ladekjær i Skjern og død 1899 i Skjern. Gift med Kirsten

Hansen, født 1842 i Rahbæk i Skjern og død 1919 i Skjern. Kirsten og Jens Madsen havde først boet i Knude i Skjern og var så en tid i Kyhe, hvorefter de flyttede til Stauning. Efter kort tid slog de sig ned i Skjern. *Børn:* 1. Hans Chr. Jensen, født 1866 i Skjern. Bosat i Sverige. 2. Mads Jensen, født 1868 i Skjern. Bosat i Norge. 3. Peder Johannes Jensen Korsgaard, født 1875 og gift med Mariane Kirstine Jensen fra Stauning. Bosat i Skjern. 4. Henrik Jensen Korsgaard, født 1878 i Skjern og gift med Nielsine Marie Villumsen fra Stier i Borris. Bosat i Skjern. 5. Margrethe Jensen, født 1879 i Skjern og gift med Jens Jensen fra Hjørring. Rejste til Amerika. 6. Niels Chr. Jensen Korsgaard, født 1883 i Skjern og gift med Ane Pedersen fra Hanning. Bosat i Skjern.

1876 - 1879

Peder Christensen, født 1835 i Hanning. Se under Sønderbygaard, som han ejede fra 1871. I Skødeprotokollen står der, at Peder Christensen overtog Kyhe i 1876, men han må have fået den allerede året før, idet hans mor i forbindelse med faderens død i juni 1875 oplyser, at sønnen netop har overtaget gården.

1879 - 1883 Niels Chr. Nielsen. (Se under Bjerg, som han ejede fra 1885.)

1883 - 1905

Andreas Ostensen, født 1844 i Ll. Hedegaard i Sædding og død 1895 i Kyhe. Gift med Maren Madsen, født 1843 i Rolighed og død 1932 i Varde hos en datter. Maren og Andreas Ostensen havde før boet i Marup. I 1895, samme år som han døde, havde de købt nabogården Ll. Boel, og denne fortsatte hun med at drive indtil 1903.

Børn: 1. Mariane Ostensen, født 1870 i Marup og gift med Chr. Jørgensen i Varde. 2. Karen Marie Ostensen, født 1876 i Marup og gift med Jacob Peter Hansen i Varde. 3. Mads Peder Ostensen, født 1883. Emigrerede til Amerika.

1905 - 1941

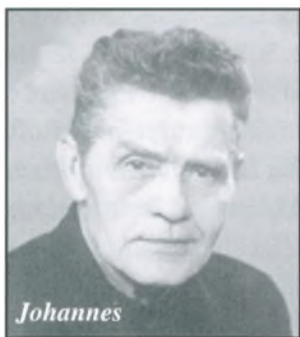
Johannes Knudsen, født 1873 i Brejning og død 1955 i Sdr. Bork. Gift med Laura Marie Jacobsen, født 1873 i Lem og død 1953 i Baunsbo. I 1938 rev de det gamle stuehus fra 1817 ned og byggede et nyt. Laura og Johannes Knudsen havde før boet i Laulund, og efter salget af Kyhe flyttede de op i Baunsbo.

Børn: 1. Maren Bonde Knudsen, født 1901 i Laulund og gift med Carl Chr. Nilsson i Roskilde. 2. Anna Oline Knudsen,

født 1904 i Laulund og gift med Martin Meldgaard i Baunsbo. 3. Olga Marie Knudsen, født 1905 og gift med Karl L. Mortensen i Fredensborg. 4. Agnes Kirstine Knudsen, født 1906 og gift med Johannes Damgaard fra Toftevej 4. Bosat i Skjern. 5. Magda Bonde Knudsen, født 1907 og gift med Niels Jensen. De boede først i Baunsbo og senere i Rødhætte (ved Bøllinglide). 6. Sigvald Knudsen, født 1914. Overtog fødegården.

Ragnhild Søndergaard i Skarrild, født 1935 i Baunsbo, har skrevet følgende erindringer om bedstemoderen Laura Knudsen i Kyhe.

Johannes

"Jeg husker hende som en energisk og flittig kvinde, selvom jeg bedst husker hende som pensionist. Jeg er blevet passet en del hos hende i Kyhe, da min mor, Magda Jensen gik ud og hjalp ved alt muligt. Min mor har fortalt meget om sin barndom og ungdom i Kyhe. Skulle der bruges hammer og søm samt mureske, så var det Bedstemor! Det var hende, som malkede og havde en masse fjerkræ, især gæs. Hun havde 5 døtre. Alle fik de sengetøj komplet til 2 senge med underdyner, overdyner og puder af ren gåsedun. Bedstemor havde selv ruget æggene ud, og det var også hende, som slagtede og plukkede gæssene. Hos Johan Nielsen i Skjern fik hun sengetøjet syet. Hun handlede med alt, hvad der var i overskud. Således fik alle 5 piger en symaskine i fødselsdagsgave, når de fyldte 20 år. Min mors står på Skarrild Museum og kan sy endnu!"

Laura Marie

Bedstemor havde også født 4 drenge. To døde som helt små og en som 7-årig. Han fik et myggestik på halsen, hvori der gik blodforgiftning. En tredje søn, Sigvald døde som 30-årig. Det var en stor sorg for hele familien. Jeg husker tydelig de 2 år han var syg, blind og lammet - og hans stakkels kone, Kirstine, som passede ham trofast. Jeg havde en stor stjerne ved Kirstine. Godt hun fik en ny tilværelse med mand og børn og det hele. Det fortjente hun. Så kom tiden, hvor de flyttede op til Baunsbo, hvor jeg holdt ferie

ved mine bedsteforældre. Vi var i 1944 flyttet til Trøstrup, hvor min far havde forpagtet en gård, så jeg var tit med rutebilen til Bølling. Jeg har også cykket mange gange. Jeg tror aldrig min bedstemor havde sine hænder i ro. Hun kartede og spandt for folk og tit fik hun uld som betaling, af hvilket hun strikkede vanter og strømper til sine børnebørn. Der var efterhånden blevet 16, og jeg tror ikke at nogen blev snydt. Men det var svært at sige rigtig mange tak for de nye strømper, når man vidste, hvordan de stak, men der hjalp ingen kære mor. Det var umuligt at købe andet under krigen. Bedstemor syede også kludesko. Hun stak selv sålene og lavede selv kantbånd. Hun har siddet mange nætter med sit sytøj, da der var mange, som gerne ville gå i hendes sko. Hele familien fik nye kludesko til jul hvert år.

Jeg tror, at de fik nogle gode år i Baunsbo. Jeg holdt utrolig meget af dem begge to, så jeg ville gerne besøge dem. Så fik vi et spil kort, „rakker“ hed det. Jeg savnede dem, da de var borte. Der blev jo altid kræset for mig, når jeg var på besøg."

1941 - 1949

Sigvald Knudsen, født 1914 i Kyhe og død 1945 samme sted. Gift med Kirstine Marie Jensen, født 1918 i Ll. Kragmose og død 1976 i Kyhe. Efter Sigvald Knudsens død fik Kirstine hjælp af broderen Alfred til at drive gården videre, men i 1947 rejste hun til Amerika og forpagtede gården ud til broderen Laurids Kragmose Jensen. Han blev det år gift med Anna Visgaard Christensen, og de var her indtil 1949, hvor de flyttede til Tim og senere til Sdr. Vium. Laurids K. Jensen er nu bosat i Tarm.

Børn: 1. Inger Marie Jensen, født 1949 og gift med Knud Oluf Krogsgaard fra Stauning. Bosat i Viring

ved Skanderborg. 2. Karen Jensen, født 1951 i Tim og bosat i Tarm. 3. Henning Kragmose Jensen, født 1952 og bosat i Tarm. 4. Tanja Kragmose Jensen, født 1962 og gift med Peder Kruse Madsen i Sdr. Vium.

1949 - 1996

Alfred Visgaard Christensen, født 1916 i Møborg og gift med Kirstine Marie Jensen, født 1918 i Ll. Kragmose. Hun ejede Kyhe.

Børn: 1. Mariane Visgaard Christensen, født 1950 og gift med Jens Ejner Lindbjerg i Rødkjærbrø. Hans mor, Johanne Lindbjerg var født i 1926 i Damgaard. 2. Birthe Visgaard Christensen, født 1952 og gift med Oluf Poulsen i Herborg. 3. Bodil Visgaard Christensen, født 1953 og bosat i Skjern. 4. Peder Chr. Visgaard Christensen, født 1955. Overtog fødegården. 5. Anette Visgaard Christensen, født 1963 og gift med Hans Ove Jørgensen i Højmark.

1996 -

Peder Chr. Visgaard Christensen, født 1955 i Kyhe. Han overtog fødegården og arbejder samtidig hos Skjern Kommune.

På forskellige tidspunkter boede der lejefolk i Kyhe. I 1825 boede der hos Hans Falk en dame fra Svanninge ved navn Charlotte Dorthea Elisabeth Møller samt hendes 3-årige søn, Hans Chr. Ludvig Tandberg. Navnene vidner om, at det ikke var helt almindelige folk og meget tyder da også på at moderen var af fin familie. Hun havde nu fået et barn udenfor ægteskab med en mand ved navn Arendt Tandberg fra Hostrup ved Flensborg og var derfor sendt til „det mørke Jylland“, hvor hun efterlod sønnen som plejebarn hos Hans Falk. Hans Chr. Tandberg voksede op i Kyhe og blev konfirmeret i Bølling Kirke i 1836. Den sidste gang man møder ham i Bølling Kirkebog er i 1842, hvor han blev udlagt som barnefader til Dorthea Nielsdatters pige Else. Denne datter døde dog 12 år senere i Faster. I 1871 nævnes et andet par som indsidere i Kyhe. Manden hed Frederik Peder Christensen og var født 1831 i Skjern Præstegaard, hvor faderen var forpagter. Han var gift med Mette Lauridsen fra Nygaardshus, men født i 1833 i Dejbjerg. De havde før boet i Faster og efter en kort tid i Kyhe flyttede de til Sdr. Felding, men kom senere til Dejbjerg. Mette og Frederik Christensen havde to børn: datteren Christine Tauline, født 1868 i Faster og gift med Chr. Gammelgaard Jensen i Knudgaarde i Stauning og sønnen Laust Christensen, født 1871 i Faster og bosat i Feldborg. I folketællingerne 1880 og 90 boede Inger Catrine Pedersen (Trine Axelsen. Se under Fælleshuset, Toftevej 5) og hendes børn her. Hendes mand, Jens Peder Axelsen nævnes ikke på noget tidspunkt, men han har sikkert haft plads på en eller anden gård.

Kjærhus

Amborgvej 11. Matr.nr. 8d og 8e, Den Sydlige Del

1885 - 1893

Ole Chr. Jensen, født ca. 1821 i Ny Sogn og død 1894 i Skjern. Gift første gang med Barbara Madsen fra Brejning og efter hendes død i 1886 i Kjærhus med den 30 år yngre Mette Larsen fra Stauning. Barbara og Ole Chr. Jensen havde før boet i Hee, Skjern og Brejning, så da de i 1885 kom til Bølling, overtog de en parcel fra Ll. Boel, som på dette

Sønderby

tidspunkt ejedes af Okholm på Bøllinglide og forpagter Møller i Præstegaarden. Da Ole Chr. Jensen i 1893 solgte gården, flyttede han til Skjern.

Børn: 1. Mads Olesen Vinge, født 1855 i Hee. Overtog Kjærhus. 2. Jens Olesen Vinge, født 1856 i Skjern og gift med Maren Kirstine Lauridsen fra Aadum. Bosat i Skjern. 3. Jens Chr. Olesen Vinge, født 1858 i Skjern, hvor han også boede. 4. Maren Olesen Vinge, født 1861 i Skjern. Hun var i mange år husbestyrerinde hos Niels Chr. Hansen kaldet Kræmer i Faster. 5. Ane Katrine Olesen, født 1864 i Skjern. Bosat i København. 6. Peder Simonsen Olesen Vinge, født 1866 i Brejning. Bosat i København. 7. Peder Chr. Marinus Olesen Vinge, født 1868 i Brejning. Mejeribestyrer i Bork.

1893 - 1929

Mads Olesen Vinge, født 1855 i Hee og død 1925 i Kjærhus. Gift med Kirsten Christensen, født 1867 i Rosbjerg og død 1946 i Rækker Mølle hos datteren Alma.

Kirsten og Mads Vinge med børnene: Karl, Stinne og Christian

Inden Kirsten og Mads Vinge overtog Kjærhus, boede de en tid til leje i Søndergaard. Da Kirsten Vinge i 1929 solgte gården til sønnen, flyttede hun op i Fælleshuset, Toftevej 5, hvor hun boede sammen med datteren Stinne.

Børn: 1. Dorthea Olesen Vinge, født 1891 i Søndergaard. Var i mange år husbestyrerinde hos Jes Jessen

i Ringkøbing. 2. Ole Chr. Olesen Vinge, født 1893 og bosat i Allingaabro. 3. Svend Aage Olesen Vinge, født 1897. Overtog fødegården. 4. Alma Julie Barbara Olesen Vinge, født 1899 og gift med Anton Kirkegaard Mikkelsen i Rækker Mølle. 5. Augusta Brandt Olesen Vinge (opkaldt efter Pastor Brandts kone), født 1901 og gift med Hans Grevsen i Over Jersdal. 6. Karl Sønderby Olesen Vinge, født 1903. Bosat Baunehøj 7. 7. Kristine Olesen Vinge, født 1909. Bosat Baunehøj 7.

1929 - 1950

Svend Aage Olesen Vinge, født 1897 i Kjærhus og død 1969. Gift med Mary Metha Christensen, født 1904 i Holtum ved Vejle og død 1978 i Skjern. Da Kjærhus blev solgt, flyttede Metha og Svend Vinge op i Kirkehuset, og i 1959 købte de Baunehøj 11. Metha Vinge flyttede i 1974 til Skjern.

Børn: 1. Lilly Vinge, født 1930 og gift med Arne Olesen, Lisenborgvej 4 (Toftevej 4C). 2. Mads Aage Vinge, født 1932. Boede en kort tid Toftevej 7. 3. Henning Vinge, født 1936 og bosat i Randers.

1950 - 1971

Arne Richardt Mortensen, født 1920 i Sædding og død 1976. Gift med Erna Damgaard, født 1933 i Nr. Vium. Erna og Richardt Mortensen flyttede i 1971 til Skjern.

Børn: 1. Bent Mortensen, født 1954 og gift med Aase Christiansen i Hillerød. 2. Margit Mortensen, født 1959 og gift med Jens Bækgaard i Skjern.

1971 -

Børge Staal, født 1936 i Varde og gift med Anne Marie Pedersen, født 1941 i Norden-skov. De driver Skjern Røgeri.

Børn: 1. Bettina Staal, født 1961 i Bramming og gift med Ole Frederiksen i Skjern. 2. Alice Staal, født 1965 i Bramming. Bosat Bøllinglidevej 6A. 3. Ulla Pia Staal, født 1970 og gift med Mogens Kristensen i Borris.

Lille Boel

Boelvej 4. Matr.nr. 8f, Den Sydlige Del

1844 - 1852

Laust Knudsen i St. Boel solgte i 1844 sin gård til Chr. Poulsen fra Vitten, og samtidig havde han taget et stykke jord fra, hvorpå han havde bygget en ny gård, som blev kaldt Ll. Boel. Egentlig havde Laust Boel allerede i 1838 solgt denne parcel fra St. Boel, men køberen fortrød efter 3 måneder, så Laust købte jorden tilbage. I skødet ved handelen i 1844 betingede Laust Boel sig bl.a., at ejeren af St. Boel skulle drive Ll. Boel for Laust resten af hans levetid, og at alt arbejde skulle udføres i rette tid, eller når han forlangte det. Dog blev det bemærket, at varsel om arbejde, skulle gives i „*passende Tid*“.

Laust døde i Ll. Boel i 1853, efter at han året forinden havde solgt stedet.

1852 - 1853

Jens Chr. Eriksen Karstoft i Lillebølling og Niels Christensen, Nørgaard (nu Nørlund) købte nu Ll. Boel, blot for at få adgang til den mergel, som fandtes på stedet. Allerede året efter solgte de jorden, men Karstoft betingede sig dog en mergelkastningsret på et bestemt stykke jord syd for Ll. Boel.

1853 - 1876

Anders Lauridsen, født 1812 i Vesterbæk i Brejning og død 1879 i Kirkehuset. Gift med Ane Kirstine Hansdatter, født 1820 i Aarup i Hanning og død 1891 i Kirkehuset. Anders Lauridsen fik sin opvækst hos sine ugifte morbrødre i St. Boel og fulgte således med til Ll. Boel, da Laust Boel byggede den.

Børn: 1. Niels Boel Andersen, født 1852 i Ll. Boel. 2. Laurids Boel Andersen, født 1854 og død 1884 hos moderen i Kirkehuset. Han kaldes ved sin død for engvandingsmester. 3. Niels Laurids Andersen, født 1857 og død 1875 i Ll. Boel. 4. Abalone Kirstine Andersen, født 1857 og død 1876 i Kyhe. 5. Else Marie Andersen, født 1859. Gift med Iver Jensen i Kirkehuset.

1876 - 1883

Mikkel Nørgaard Pedersen, født 1844 i Bjergby på Mors og død 1929 i Madum. Gift med Bodil Katrine Andersen, født 1843 i Sundby og død 1916 i Madum. De hørte til en af de familier, som i 1870-erne kom fra Mors til Vestjylland, hvor de i mange tilfælde gav sig til at dyrke store hedearealer op. I Sønderbygaard boede også en morsingbo,

Jeppe Thomsen, og når Okholm skriver i sine erindringer, at han fik et samarbejde om engafvanding istand med to morsingboere, så er det sikkert disse to mænd, som han hentyder til. De var også nye i sognet i midten af 1870-erne, ligesom Okholm selv var, og havde svært ved at blive accepteret af „de fastboende“. Både Jeppe Thomsen og Mikkel Nørgaard flyttede fra Bølling, så ingen af dem faldt åbenbart til. Familien i Ll. Boel flyttede således til Madum.

Børn: 1. Ellen Marie Pedersen, født 1876 og gift med Povl Kr. Kristensen i Sdr. Hvam ved Holstebro. 2. Johanne Marie Pedersen, født 1879 og gift med Johannes Hansen Nørgaard i Rindum. 3. Anders Peder Pedersen, født 1882 og gift med Kristine Kristensen i Madum.

1883 - 1885

Hans Jørgen Okholm på Bøllinglide og forpagter Anders Truelsen Møller i Præstegaarden overtog nu Ll. Boel, for at kunne fortsætte med at udvinde mergel. De lejede stuehuset ud til lærer Laurits Alfred Rudolf Gravesen fra København og hans kone Kirsten Marie Lauridsen fra Kongsholm Mølle i Dejbjerg. Gravesen var lærer ved den friskole, som nogle Bølling-boere havde oprettet i 1879, og som havde til huse en tid i St. Kragmose og en tid i Lisenborg. I 1884 forlod familien Bølling og rejste til Vallekilde og senere til Holbæk, hvor han blev redaktør på Holbæk-Posten. Da Okholm og Møller i 1885 solgte Ll. Boel, blev den delt i to, idet de fratog et stykke jord, som de solgte til Ole Chr. Jensen, hvorpå han byggede en ny gård, der blev kaldt Kjørhus, (Arnborgvej 11). Den resterende del blev solgt til vejmand Niels Jensen fra Brink.

1885 - 1895

Niels Jensen og Dorthea Marie Nielsen. (Se under Brink, hvor de boede fra 1878.)

1895 - 1903

Andreas Ostensen og Maren Madsen i Kyhe overtog nu Ll. Boel, og selvom Andreas Ostensen døde samme år, drev enken alligevel det hele videre indtil 1903, hvor hun solgte hovedparcellen til Jens Chr. Jensen, mens en anden part blev solgt til Okholm på Bøllinglide, Peder Graversen Sand i St. Kragmose og Chr. Graversen Sand i Søndergaard. I forbindelse med denne handel blev der bygget nye bygninger i Ll. Boel, hvorefter gården kom til at bestå af én lang bygning: 14 fag eller 30½ alen. Heraf skulle der være en beboelse i de 7 sydlige fag, dernæst en køreport på tværs på 2 fag og til sidst kostald og lade i de sidste 5 fag. Sådan så huset ud indtil 1939, hvor den daværende ejer, Vilhelm Poulsen, opførte en ny lade. Medens Ll. Boel hørte under Kyhe, blev stuehuset brugt til udleje og i 1900-01 boede her Jes Jacobsen, født 1870 i Faster og hans kone Ane Kirstine Jacobsen, født 1872 i Staby. De havde før boet i Ulfborg, hvor de havde fået sønnen Eske Emil Jacobsen i 1899. Året efter boede Kirstine og Marinus Jensen her, og de fik datteren Jenny Marie i 1902.

1903 - 1927

Jens Chr. Jensen, født 1873 på Rømmø og død 1932 i Skjern. Gift med Johanne Bendtsen, født 1871 i Ll. Sudergaard og død 1917 i Ll. Boel.

Børn: 1. Morten Thorvald Jensen, født 1904. Var i mange år i Amerika, men vendte i 1975 tilbage til

Danmark, hvor han bosatte sig i Gørding. 2. Anders Jørgen Jensen, født 1907 og bosat i Gørding. 3. Holger William Jensen, født 1909 og bosat i Lintrup. 4. Signe Jensen, født 1911. Bosat på Sjælland. 5. Kirsten Marie Jensen, født 1914 og gift med Herman Roden i Aabenraa.

1927 - 1931

Marie Kirstine Jensen, født 1895 i Ll. Kastbjerg og død 1968 i Frørup på Fyn. Marie Jensen var kontrolassistent, bl.a. i Sædding og flyttede aldrig selv ind på gården. En tid boede hendes søster og svoger, Laurence og Poul Poulsen her, men ellers stod huset tomt og forfaldt en del.

1931 - 1937

Chr. Mikkelsen, født 1876 i Aulum og død 1932 i Ll. Boel. Gift med Ane Vile Jensen, som senere var bosat i Skjern, Lemvig og Trolldhede, og som døde i 1965 i Trolldhede.

Børn: 1. Anders Mikkelsen gift med Johanne i Trolldhede. 2. Villiam Mikkelsen gift med Karen i Abildaa.

3. Vagn Mikkelsen gift med Johanne i Brørup. 4. Senius Mikkelsen gift med Marie i Trolldhede. 5. Hilda Mikkelsen gift med Juhl i Aarhus. 6. Eva Mikkelsen gift med Anton Skov i Viborg. 7. Thorvald Mikkelsen, født 1908. Boede en tid i Rosvang, Toftevej 17. 8. Peder Vendelbo Mikkelsen, født 1912. Overtog Ll. Boel. 9. Jens Mikkelsen gift med Gerda i København. 10. Marie Kirstine Mikkelsen gift med Lars Lydersen i Borris. 11.

Esther Mikkelsen gift med Karl Pedersen i København. 12. Oda Mikkelsen gift med Arne Sørensen i Borris, og senere med Lars Lydersen. 13. Signe Mikkelsen gift med Jens Ølholm i København.

1937- 1939

Peder Vendelbo Mikkelsen, født 1912 og gift med Marie Katrine Christensen, født 1914 (Tinna). Da familien flyttede fra Bølling, var de en kort tid i Kyvling, hvorefter de flyttede til Sdr. Bork.

Børn: 1. Herluf Vendelbo Mikkelsen, født 1937 i Ll. Boel. 2. Henning Mikkelsen. 3. Villy Mikkelsen. 4. Arne Mikkelsen.

1939 - 1944

Peder Vilhelm Poulsen, født 1894 i Aadum og gift med Karen Dagny Jensen, født 1914 i Rolighed. Vilhelm Poulsen havde først været gift med Karens halvsøster, Mette Marie, og de havde i 10 år opholdt sig i Amerika. I 1934 vendte de tilbage til Bølling, og her døde Mette Marie samme år. De havde sønnen Ebbe Poulsen, født 1919 i Aadum og

Sønderby

bosat i København. Inden Karen og Vilhelm Poulsen købte Ll. Boel, havde de boet nogle år i Ejstrup, og da de i 1944 solgte gården, købte de Fælleshuset, Toftevej 5. Efter to år flyttede de til Foersom i Egvad, men siden flyttede Karen Poulsen til Tarm.

Børn: 1. Alex Poulsen, født 1939 og bosat i Spørring ved Århus. 2. Mette Marie Poulsen, født 1941 og gift med Harry Sinkbæk Pedersen i Glatved ved Grenaa.

1944 - 1948

Niels Aagaard Clausen, født 1914 i Borris og død 1993. Gift med Gerda Olesen, født 1926 i Aadum og død 1972. De flyttede herfra til Lydum.

Børn: 1. Rita Clausen, født 1945 og bor sammen med Ove Nielsen Pedersen i Grindsted. 2. Vagn Clausen, født 1946 og gift med Metha Irene Sørensen. Bosat i Hodde. 3. Mona Clausen, født 1948 og bor sammen med Peder Michelsen i Sunds. 4. Inga Clausen, født 1952 i Lydum og gift med Tage Andersen i Vejle. 5. Gert Clausen, født 1956 i Lydum og gift med Karen Mathiesen i Nr. Nebel.

1948 - 1973

Svend Aage Jensen, født 1925 og gift med Ruth Højmosen, født 1926 i Sdr. Felding. I 1964 startede de med at arbejde på Farveriet i Skjern og senere var Svend Aage Jensen hos Cornett i Skjern. I 1973 flyttede Ruth og Svend Aage Jensen til Skjern.

Børn: 1. Birgit Højmosen Jensen, født 1948 og bosat i Ølgod. 2. Martha Højmosen Jensen, født 1951 og gift med Ove Meldgaard Jensen i Skjern.

1973 - 1980

Poul Heldgaard fra Dejbjerg, født 1950 i Borris og gift med Edith Vera Poulsen, født 1954 i Ny Kastbjerg. Vera og Poul Heldgaard flyttede senere til Aadum, hvor han er elektriker.

1980 -

Jens Lykke Jensen, født 1952 i Finderup og gift med Lisbeth Ostensen, født 1951 i Skjern. Lisbeth og Jens Lykke er henholdsvis sygeplejerske og murer, og de boede i Ringkøbing før de kom til Ll. Boel.

Børn: 1. Mariane Lykke Jensen, født 1977 i Ringkøbing og bosat i Herning. 2. Daniel Lykke Jensen, født 1979 i Ringkøbing. 3. Christina Lykke Jensen, født 1983. 4. Mikael Lykke Jensen, født 1991.

Kjærholt (Flask)
Lille Kastbjerg
Ny Kastbjerg

Kastbjergvej

Kastbjergvej

Kjærholt

Kastbjergvej 2. Matr.nr. 13, Den Sydlige Del

Da gården Kjærholt blev udstykket i 1789 fra Kastbjerg, fik den navnet Flask. En forklaring på navnet er vanskelig at give, og det faldt da også senere bort, så gården istedet kom til at hedde Kjærholt. Det var ejeren af Kastbjerg, Søren Houlesen, som udstykkede jorden til en datter, Karen og hendes mand Jens Madsen, men det var kun på lejebasis, og det var først i 1831, at gården gik over til selveje.

1789 - 1825

Jens Madsen kaldet Flask eller Toftgaard fra Madum giftede sig i 1789 med datteren fra Kastbjerg Karen Sørensdatter, født 1768 og død 1850 i Aanum i Skjern. Her var Jens Madsen død i 1831, efter at de 6 år i forvejen var flyttet fra Bølling.

Børn: 1. Johanne Catrine Jensdatter, født 1789 i Flask og gift med Peder Thomsen fra Lunde og bosat i Lønborg. 2. Karen Jensdatter, født 1797 i Flask og gift med Niels Christensen i Vostrup i Lønborg. 3. Mads Jensen, født 1800 i Flask og gift med Anna Else Jespersdatter fra Aanum. Det var hendes forældre, som blev de nye fæstere i Flask, da Jens Madsen flyttede til Skjern. Anna Else og Mads Jensen boede fra

Karen Marie og Hans Flask med børnene Anna, Niels og Peder.

1824-25 i Flask, og her fik de datteren Birgitte Marie Jensdatter, som senere blev gift med Hans Nielsen i Odderup i Aadum. Anna Else og Mads Jensen boede senere i Aanum. 4. Abelone Jensdatter, født 1808 i Flask og gift 1. gang med Andreas Pedersen Skaarup i Helsager i

Aadum og efter hans død med Hans Olesen samme sted. Blandt Abelone Jensdatters mange efterkommere kan bl.a. nævnes Lisbeth Povelsen gift med fhv. statsminister Poul Schlüter.

1825 - 1831

Jesper Svendsen, født 1765 i Aanum i Skjern og død 1827 i Flask. Gift med Birgitte Marie Poulsdatter og i mange år bosat i Aanum. Datteren Anna Else blev gift med Mads Jensen fra Flask, og sønnen Niels Jespersen var hjemme hos forældrene, hvor han tog sig af gårdens drift. I 1831 opsigde moderen fæstet af Flask og flyttede til Faster, hvor sønnen også flyttede med.

1831 - 1865

Jørgen Jensen, født 1793 i Engsig i Skjern og død 1863 i Flask. Gift med Karen Lauridsdatter fra Tuskjær i Lem og død 1878 i Flask. De havde boet i Lem, inden de kom til Bølling, hvor de købte Flask, og dermed blev de første ejere af stedet.

Børn: 1. Ane Kirstine Jørgensdatter, født 1825 i Lem og gift med Niels Kjærgaard Christensen fra Dejbjerg. Overtog Flask. 2. Kirsten Katrine Jørgensdatter, født 1828 i Lem. Hun fik i 1855 uden for ægteskab en datter Christine, som i 1870 havde ophold i Flask. Hun var døvstum og blev gift med Frands Jensen fra Janderup, men var bosat i Kalvslund ved Ribe. 3. Abelone Kirstine Jørgensdatter, født 1832 i Flask og gift med Bay Outzen i Rindum. 4. Nielsine Kirstine Jørgensdatter, født 1836 i Flask og gift med Jens Lund Christiansen fra Skarrild, men bosat i Faster. Her døde Nielsine Kirstine Jørgensdatter i 1876, efterladende sig 4 børn, hvoraf datteren Karen Marie fik sin opvækst i Flask og senere overtog gården.

1865 - 1903

Niels Kjærgaard Christensen, født 1832 i Dejbjerg og død 1903 i Flask. Gift med Ane Kirstine Jørgensdatter, født 1825 i Lem og død 1903 i Flask. Det var Ane Kirstine, som fik skødet på gården og altså ikke svigersønnen. De havde ingen børn, men tog et par søskendebørn til sig.

1903 - 1926

Hans Pedersen, født 1866 i Lunde og gift med Karen Marie Christiansen, født 1871 i Faster. Hun var opvokset i Flask, og det var da også hende, som fik skødet på gården. Det var altså anden gang, at det ikke var mandens navn, som stod på skødet. Hans Flask havde en bror, Chr. Pedersen kaldet Chr. Flask, som i en periode boede hos dem, men delte ellers i mange år Bjerrehus med Mikkel Frydenborg. I 1926 måtte familien forlade gården, og der blev da foretaget en registrering af, hvad der var i udbygningerne. Her nævnes bl.a. 5 køer, 5 kvier, 2 grise og en griseso. Desuden var der 2 heste, og det var alt. Karen Marie og Hans Flask flyttede til Fyn.

Børn: 1. Niels Kjærgaard Pedersen, født 1904 i Flask. Rådhusbetjent i København. 2. Peder Marius Pedersen, født 1906 i Flask. 3. Anna Kirstine Engeline Pedersen, født 1912 i Flask.

1926 - 1951

Charles Thuesen, født 1898 i Vandborg og død 1972 i Bølling. Gift med Johanne Lunde, født 1900 i Bølling (Toftevej 7) og død 1982 i Bølling. I 1951 flyttede Johanne og Charles Thuesen til Lisenborgvej 15. Charles Thuesen var meget musikalsk og spillede bl.a. på violin, fløjte og kontrabas. I nogle år spillede han kontrabas i „Bølling Orkester“. Selv tog Charles Thuesen ofte rundt og spillede til baller i omegnens forsamlingshuse.

Børn: 1. Hans Lunde Thuesen, født 1928. Boede i Silkeborg. 2. Kirsten Marie Thuesen, født 1931 og gift med Karl Galsgaard fra Væggerskilde i Brejning. Bosat i Vildbjerg. 3. Thue Kamp Thuesen, født 1935 og bosat i København.

1951 - 1953

Chr. Damgaard Jensen, født 1925 i Damgaard og gift med Kirsten Olesen, født 1926 i Hanning. Hendes farfar, Niels Peder Hansen Olesen (kaldet Hans Wollesen) var født 1857 i St. Sudergaard. Kirsten og Chr. Damgaard overtog i 1953 Landting Østergaard i Hanning, og er senere flyttet til Skjern.

Børn: 1. Jens Ole Damgaard Jensen, født 1954 i Hanning og gift med Mariane Vittrup i Thorsted. 2. Lisbeth Damgaard Jensen, født 1957 i Hanning og gift med Bjarne Pedersen i Skjern.

Kastbjergvej

1953 - 1955

Henry Jensen, født 1922 i Hesselho i Thistrup, men opvokset i Damgaard. Gift med Mariane Madsen, født 1928 i FASTER. De overtog senere Damgaard.

1955 - 1960

Svend Aage Svenning, født 1924 i Brørup og gift med Else Jacobsen, født 1934 i Bjalderup i Horne. Da Kjærholt blev solgt, flyttede Else og Svend Aage Svenning til Thorlund i Ølgod og senere til Ølgod by.

Børn: 1. Marie Svenning, født 1957 og gift med Jens Grønlund i Ølgod. 2. Jørgen Svenning, født 1959 og gift med Lone Gjerlev i Ølgod.

1960 - 1964

Svend Aksel Nielsen, født 1936 i Dejbjerg, men opvokset i St. Kragmose. Gift med Inger Sigrud Thomsen, født 1938 i Borris. Overtog senere St. Kragmose.

1964 - Jens Jensen, født 1919 på Hedager, men opvokset i Ll. Kastbjerg. Han havde før haft en gård i Feldbæk i Brejning sammen med broderen Svend, men da denne flyttede hjem til Ll. Kastbjerg, købte Jens Jensen en anden gård i Brejning, som han drev, indtil han købte Kjærholt.

Lille Kastbjerg

Kastbjergvej 4. Matr.nr. 3c, Den Sydlige Del

Gården blev udstykket fra St. Kastbjerg af Chr. Nielsen i 1835, og dens oprindelige placering var noget sydvest for den nuværende gård, nedenfor bakken. Laden var næsten bygget ind i bakken. I 1905 blev den flyttet op på sin nuværende plads.

1835 - 1847 - Chr. Nielsen Kastbjerg og Ane Margrethe Lauridsdatter. Se Kastbjerg.

1847 - 1852

Jens Christensen, født 1820 i St. Kastbjerg og gift med Johanne Marie Nielsdatter fra Tarm. De boede senere i Hoven og Ølgod. *Barn:* Niels Chr. Jensen, født 1845.

Ll. Kastbjerg 1907. Fra venstre: Abalone Jensen, Laurence Jensen, Maren Katrine Jensen, Hans Jensen, Simon Jensen

1852 - 1853

Peter Johannes Christensen, født 1818 i Skjern og død 1900 i Stauning. Han var søn af Chr. Nielsen Engsig, som fra 1818 boede i Hindbo. Peter Christensen var gift med Abalone Christensdatter, født 1829 i Stauning, hvor de også senere bosatte sig.

Børn: 1. Kirstine Petrine Christensen, født 1854 og gift med Niels P. Jacobsen i Ringkøbing. 2. Else Marie Christensen, født 1858 og gift med Andreas Nielsen i Ringkøbing. 3. Chr. Christensen, født 1863 og gift med Abelone Frandsen fra Ølgod. Bosat i Mejlby i Stauning .

1853 - 1886

Jesper Jensen, født 1817 i Timring og død 1880 i Ll. Kastbjerg. Gift med Laurence Johanne Christensen, født 1825 i Skjern og død 1898 i Ll. Kastbjerg.

Børn: 1. Jens Chr. Jensen, født 1858 og bosat i Rolighed. 2. Chr. Jensen, født 1860. Han overtog fødegården. 3. Peder Jensen Kastberg, født 1862. Bosat Kildevej 6.

1886 - 1926

Chr. Jensen Kastbjerg, født 1860 i Ll. Kastbjerg og død 1901 samme sted. Gift med Maren Katrine Simonsen, født 1861 i Marup og død 1934 i Ll. Kastbjerg. Maren Kastbjerg drev gården videre efter mandens død ved børnenes hjælp, og det var, medens hun havde gården, at den gamle blev revet ned og en ny bygget.

Børn: 1. Jesper Jensen, født 1885 og gift med Ingeborg Pedersen fra Stadil. Han havde en tid bestyret gården for moderen, og efter giftermålet boede de til leje i Rosvang, men flyttede senere til Rindum. 2. Simon Jensen, født 1887. Overtog fødegården. 3. Abelone Jensen, født 1893 og død 1919 i Ll. Kastbjerg af Den Spanske Syge. 4. Marie Kirstine Jensen, født 1895. Bosat i Ll. Boel. 5. Hans Chr. Jensen, født 1899 og bosat i Halling ved Randers. 6. Laurence Johanne Jensen, født 1901 og gift med Poul Poulsen fra Tistrup. Boede en tid i Ll. Boel, senere i Brørup.

1926 - 1960

Simon Jensen, født 1887 i Ll. Kastbjerg og død 1970 samme sted. Gift med Juliane Jacobsen, født 1894 i Høj og død 1991 på Klokketbjerg i Skjern. Juliane og Simon Jensen havde først boet i Skjern, men flyttede senere til Hedager (Arnborgvej 13) og overtog så i 1926 hans fødegård.

Børn: 1. Kristen Kastbjerg Jensen, født 1916 i Skjern. Overtog Ll. Kastbjerg. 2. Ellen Marie Jensen, født 1917 i Hedager og gift med Aage Jensen i Otterup. 3. Jens Jensen, født 1919 i Hedager. Bosat i Kjærholt. 4. Svend Jensen, født 1921 i Hedager. Overtog Ll. Kastbjerg. 5. Maren Katrine Jensen, født 1923 i Hedager og gift med Anders Stengaard i Stengaard i Sædding. 6. Herdis Jensen, født 1929 og bosat i Australien. 7. Vera Jensen, født 1929 og gift med Nicolaj Krab i Stenderup ved Rødding.

1960 -

Kristen Kastbjerg Jensen, født 1916 i Skjern og død 1991 i Ll. Kastbjerg. Overtog i 1960 gården sammen med broderen Svend Jensen, født 1921 i Hedager. Svend Jensen havde i nogle år drevet en gård i Feldbæk i Brejning sammen med broderen Jens, som nu bor i Kjærholt.

Ny Kastbjerg

Kastbjergvej 1. Matr.nr. 5ø, Den Sydlige Del

1884- 1893

Da Niels Chr. Jensen og Elisabeth i St. Kastbjerg solgte deres gård, tog de et stykke

Kastbjergvej

jord fra, hvorpå de byggede en ny gård (Matr.nr. 3e og 3f). Denne blev placeret nordvest for St. Kastbjerg, helt ude for sig selv, og der står stadigvæk nogle træer, hvor gården har ligget. Beliggenheden var ikke særlig ideel, så derfor valgte ejeren i 1919, Mads

Nielsen at sælge gården til Frode Agger på Bøllinglåde, og istedet købte Mads Nielsen et stykke jord fra St. Kragmose, beliggende ved Ll. Kastbjerg, hvor han opførte bygningerne fra den gamle gård.

1893 - 1894

Jens Sørensen Kirkegaard fra Knudgaarde i Stauning var en af arvingerne efter Elisabeth og Niels Chr. Kastbjerg, men han solgte allerede gården året efter og flyttede til Borris. Jens Sørensen var gift med Maren Eskildsdatter fra Nørlund.

1894 - 1909

Just Pedersen, født 1869 i Marup og død 1960 i Herning. Gift første gang med Mette Nielsen født 1869 i Skjern og død 1917 i Rind, og efter hendes død med Anne Meldgaard Jensen. Da familien i 1909 flyttede fra Bølling, mageskiftede de gården med Mads Nielsens gård i Nøvling, men efter få år her købte de en gård i Fjederholt i Rind. Senere boede Just Pedersen i Herning. *Børn:* (af Just Pedersens

tørste ægteskab): 1. Karen Pedersen, født 1895. 2. Jens Peder Skaarup Pedersen, født 1897 og bosat i Rind. 3. Niels Andreas Pedersen, født 1899 og gift med Kristine Jensen. Bosat i Sivebæk i Tjørring. 4. Martin Chr. Pedersen, født 1901. 5. Niels Pedersen, født 1903 og bosat i Rind. 6. Ejnar Chr. Pedersen, født 1905. 7. Sigurd Pedersen, født 1908 og bosat i Herning.

1909 - 1922

Mads Nielsen, født 1859 i Faster og død 1939 i Snejbjerg. Hans far havde i en del år ejet St. Sudergaard. Mads Nielsen var gift første gang med Abelone Katrine Thomsen, født 1866 i Vorgod og død 1904 i Nøvling, og efter hendes død med Ane Katrine Sørensen, født 1882 i Rindum. Mads Nielsen boede de første mange år i Nøvling, men ville så gerne tilbage til egnen omkring Faster og købte så i 1909 Ny Kastbjerg. I 1919 opførte han så den nuværende gård, men allerede tre år senere blev den solgt, og familien flyttede så til Thoustrup i Snejbjerg.

Børn: 1. Niels Magnus Nielsen, født 1892 i Nøvling og gift med Sigrid Pedrea Jacobsen fra St. Kastbjerg. Bosat i Sædding. 2. Magdalene Marie Nielsen, født 1893 i Nøvling og gift med Chr. Jensen Stentoft i Sædding. 3. Anders Søndergaard Nielsen, født 1895 i Nøvling. Han tjente i 1919 i Bøllinglåde og her blev han angrebet af Den Spanske Syge, hvorefter han døde. 4. Peder Nielsen, født 1896 i Nøvling og gift med Mathilde Hansen fra Borris. Bosat i Sørvad. 6. Chr. Meldgaard Nielsen, født 1898 i Nøvling og gift med Johanne Pedersen fra Sædding. Bosat i Hanning. 7. Emanuel Nielsen, født 1900 i Nøvling og gift med Anna Kristensen Hvid. Bosat i Hammel. 8. Emilie Marie Nielsen, født 1902 i Nøvling og gift med Albert Pedersen fra Timring. Bosat i Lemvig. 9. Hilda Nielsen, født 1904 i Nøvling og død 1910 i Ny Kastbjerg, efter at hun var bleven sparket af en hest. 10. Jens Nielsen, født 1905 i Nøvling og gift med Maren Bækgaard i Snejbjerg. 11. Abelone Katrine Nielsen, født 1906 i Nøvling og gift med Martin Mikkelsen i Herning. 12. Martin Nielsen, født 1907 og gift med Esther Kruse i Hvalsø. 13. Hilda

Nielsen, født 1910 i Ny Kastbjerg og gift med Niels Anker Kristensen i Herning. 14. Viggo Nielsen, født 1913 og gift med Anne Jensen i Herning. 15. Ane Katrine Nielsen, født 1915 og gift med Harry Hansen fra Snebjerg. Bosat i Lind. 16. Niels Arne Nielsen, født 1917 og gift med Anna Hindkjær fra Sinding. De har boet i Sædding og senere i Herning. 17. Anne Søndergaard Nielsen, født 1920 og gift første gang med Kurt Duus Christensen og anden gang med Chr. Hindkjær. Bosat i Aarhus. 18. Anders Søndergaard Nielsen, født 1920 og bosat i Herning.

1922

Dines P. Nielsen fra Toustrup i Snebjerg overtog 10. oktober 1922 Ny Kastbjerg efter Mads Nielsen, men han nåede slet ikke at flytte hertil, eftersom han allerede seks dage senere solgte gården videre til Jens P. Sand Jensen. Dines Nielsen flyttede så til Hestlund i Bording.

1922 - 1923

Jens Pedersen Sand Jensen og hans kone Dorthea Marie Kristine Petersen kom hertil fra Bording, hvor de i juni måned havde fået datteren Mary Elisabeth, men denne pige mistede de den 6. marts 1923 i Ny Kastbjerg. Senere på året flyttede de fra Bølling.

1923 - 1924

Grosserer Chr. Ernst overtog gården efter Jens Sand, men han boede her slet ikke. Derimod nævnes i Maj måned 1924 en mand ved navn Carl Petersen, født 1892 i Jebjerg og gift med Karen Bligaard, født 1894 i Grønning. De havde ellers fast bopæl i Århus.

1924

Den nye ejer, Chr. Hansen Dynd fra Langholm i Ejby, overtog gården d. 31. december 1924, men hvornår han solgte den videre, fremgår ikke tydelig. Handelen må være sket inden 1926, hvor en ny familie optræder i Ny Kastbjerg.

- 1931

Chr. Jørgensen, født 1900 i Faster og død 1986 i Ørnghøj. Han var gift med Augusta Kristensen fra Madum, og de boede i Skraastrup i Ørnghøj. Mens Chr. Jørgensen var i Ny Kastbjerg, var han ungkarl, men han havde forældrene, Kirsten Opsund og Niels Jørgensen hos sig. Niels Jørgensen var født 1871 i Bjerregrav ved Randers og døde 1953 i Fiskbæk, mens Kirsten Opsund var født 1877 i Vorgod og død 1952 i Fiskbæk. Desuden boede i Ny Kastbjerg omkring 1928 også Chr. Jørgensens bror, Jens Jørgensen og dennes kone Karen Marie Rasmussen. De fik i 1929 sønnen Agner Bang Jørgensen, hvorefter de flyttede til Fyn.

Chr. Jørgensen må være rejst inden 1931, da det vides at Marius Nielsen døde på gården i 1931. Han var gift med Sara Elisabeth Jensen og havde *døtrene*: *Gunhild* og *Henny*.

1931 - 1953

Boje Christensen, født 1892 i Dejbjerg og død 1973. Gift med Nielsine Margrethe Madsen, født 1901 i Videbæk og død 1994 i Borris. Sine og Boje Christensen startede

Kastbjergvej

i Skjern, hvor han drev en vognmandsforretning, men i 1931 overtog de så Ny Kastbjerg, som de drev indtil 1953, hvor en datter og svigersøn overtog den. Sine og Boje Christensen blev boende på gården, indtil de i 1954 fik bygget huset Toftevej 2, og herefter arbejdede Boje Christensen i en del år på møllen. I 1978 solgte Sine Christensen huset til svigersønnen Ejnar Poulsen og flyttede ind i Pensionistboligen, men senere måtte hun tage ophold på Aastedparken i Borris.

Børn: 1. Jens Chr. Christensen, født 1922 i Skjern og gift med Grethe Nielsen i Overlade. 2. Anna Marie Christensen, født 1925 i Skjern og gift med Ejnar Poulsen, som overtog Ny Kastbjerg. 3. Ole Østergaard Christensen, født 1925 i Skjern og gift med Irene Madsen i Fredericia. 4. Nielsine Østergaard Christensen, født 1928 i Skjern og gift med Kaj Haugsten Nielsen i Frederiksværk. 5. Hilda Christensen, født 1933 i Ny Kastbjerg og gift med Henry Maigaard i Frederiksværk.

1953 - 1970

Ejnar Poulsen, født 1915 i Faster og død 1999. Gift med Anna Marie Christensen, født 1925 i Skjern. Inden Anna Marie og Ejnar Poulsen overtog hendes forældres gård, boede de i Nr. Bork, Thorsted og Trøstrup i Herborg. Da de i 1970 overdrog gården til en søn, bosatte de sig i Sædding.

Børn: 1. Erling Ingolf Poulsen, født 1945 i Ny Kastbjerg. Overtog fødegården. 2. Agnes Lillian Poulsen, født 1946 i Nr. Bork og gift med Holger Bertelsen i Esbjerg. 3. Irma Inga Poulsen, født 1948 og gift med Jens Mastrup i Fiskbæk. 4. Jytte Kirstine Poulsen, født 1950 i Thorsted og gift med Hans Sørensen i Vildbjerg. 5. Edith Vera Poulsen, født 1954 og gift med Poul Heldgaard i Aadum. 6. Elin Margrethe Poulsen, født 1956 og gift med Ole Madsen fra Faster. Bosat i Gram ved Stilling. 7. Mona Britta Poulsen, født 1960 og bor sammen med Allan Vestergaard i Stoholm. 8. Kurt Emil Poulsen, født 1963 og bosat i Skjern. 9. Gert Orla Poulsen, født 1970 og bosat i Aadum.

1970 - 1974

Erling Ingolf Poulsen, født 1945 i Ny Kastbjerg og gift med Emmy Nielsen fra Fur. De overtog Ny Kastbjerg efter hans forældre. Da de solgte, flyttede de til Grindsted.

Børn: 1. Kirsten Poulsen, født 1971 og bosat i Aars. 2. Jørgen Poulsen, født 1973 og bosat i Grindsted. 3. Verner Poulsen bosat i Grindsted.

1974 - 1983

Iris Jensen og Niels Erik Jensen drev en tid bilværksted herfra.

Børn: 1. Kim Jensen. 2. Jane Jensen. 3. Kirsten Jensen. 4. Niels Erik Jensen. 5. Karin Jensen.

1983 - 1987: Henrik Maribo Hansen.

1987 - 1998

Anders Andersen, født 1964 i Dejbjerg og gift med Mona Irene Pedersen, født 1966 i Hemmet. Mona og Anders Andersen er henholdsvis kontorassistent og direktør.

Børn: 1. Brigitte Andersen, født 1990. 2. Brian Andersen, født 1992. 3. Bjarke Andersen, født 1995.

1998 - Skibsbygger Kenneth Lindeberg Hansen, født 1972 i Ringkøbing og gift med butikslagter Conny Dyrholm, født 1974 i Sædding.

Bøllinglide
Rødhætte
Signhus
Store Kastbjerg
Bøllinglidevej 6A

Bøllinglidevej

Bøllinglidevej

Bøllinglide

Bøllinglidevej 8. Matr.nr. 4a, Den Sydlige Del

Lille Bølling var gårdens oprindelige navn, men det blev ændret medens, Hans Jørgen Okholm ejede gården. I 1688 hørte Bøllinglide under Dejbjerglund, og det gjorde den helt indtil 1791, hvor den daværende fæster, Eske Hansen købte gården til selveje. Fæsteren i 1688 hed Poul Thomsen og var muligvis far til den næste i rækken, som var

Lars Poulsen. Denne var gift med Bodil Madsdatter, og de døde begge to i 1729, henholdsvis 69 og 68 år gamle. Bodil og Lars Poulsen havde fire børn, måske flere.

Børn: 1. Maren Larsdatter var gift med Peder Jensen. De boede en kort tid i Lillebølling. 2. Abelone Larsdatter, født ca. 1699 og gift med Mads Mortensen, som boede i Lille Bølling. 3. Poul Larsen var gift med Ellen Eskesdatter Kragmose og bosat i Vig. 4. Maren Larsdatter, født 1707 i Lille Bølling og gift med Jens Christensen Skydstoft i Dejbjerg.

Det blev altså datteren Abelone og hendes mand Mads Mortensen, som overtog fæstet af Lillebølling. Mads Mortensen var søn af Morten Jensen i Kragmose og døde 1765 i Lille Bølling. Allerede i 1731 var Abelone død, og Mads havde samme år giftet sig med Maren Pallesdatter fra Skjern, som døde 1760 i Lille Bølling. De fik tre børn sammen.

Børn: 1. Abelone Madsdatter, født 1732. Så sent som i 1763 var hun stadig i Bølling, hvor hun uden for ægteskab fik to sønner, Mads og Chr. 2. Morten Madsen, født 1734. Havde en tid Lille Bølling. 3. Margrethe Elisabeth Madsdatter, født 1737 og gift med Mads Jensen kaldet Oldager. Boede i Ll. Holk. Morten Madsen, født 1734 i Lille Bølling overtog fæstet af gården efter faderen, men efter nogle få år flyttede familien til Rosbjerg og kort tid efter videre til Brejning. (Se under Rosbjerg.)

Fæster fra ca. 1770 og ejer fra 1791-1812

Omkring 1770 kom en ny familie til gården. Det var Eske Hansen, født 1736 i Kragmose og død 1820 i Lille Bølling. Han var i 1769 blevet gift med Kirsten Nielsdatter, men hun døde allerede året efter, 25 år gammel. Herefter giftede Eske Hansen sig med Karen Christensdatter Vendelbo i Borris, og hun døde i 1802 i Lille Bølling.

Det var Eske Hansen, som i 1791 købte gården fri fra Dejbjerglund^{*)}, og på samme tid købte han også nabogården, Signhus, som han dog få år senere solgte videre. Eske Hansen blev i sine to ægteskaber far til 11 børn, men det var kun de fire, som nåede voksenalder.

Børn: 1. Maren Eskesdatter, født 1776 og gift med Houle Christensen i Vig (Østervig). 2. Hans Eskesen, født 1782. Overtog Lille Bølling. 3. Chr. Eskesen, født 1785 og gift med Else Kirstine Pedersdatter fra Vorgod. Bosat i Barde. 4. Kirsten Eskesdatter, født 1788 og gift med Anders Iversen i Bøel i Lønborg.

1812 - 1848

Hans Eskesen, født 1782 i Lille Bølling og død 1849 i Hindbo. Gift første gang med Else Andersdatter Vendelbo i Borris og død 1827 i Lille Bølling. Hans Bølling, som han blev kaldt, giftede sig anden gang med Ane Kirstine Christensdatter fra Debelmose, som døde 1876 i Hindbo 81 år gammel. Det fortælles, at bygningerne i Hans Bøllings sidste år på Lille Bølling efterhånden trængte til fornyelse, men da han ikke turde stifte gæld, valgte han den løsning at sælge gården og istedet købe Hindbo, som på det tidspunkt var en mindre gård.

Børn: 1. Eske Hansen, født 1815 og gift med Kirsten Katrine Madsdatter. Bosat i Grindsted. 2. Karen Hansdatter, født 1818. 3. Chr. Hansen, født 1819 og gift med Kirsten Nissen fra Skarrild. Bosat i Gammelmark i Sdr. Felding. 4. Kirsten Hansdatter, født 1820 og gift med Niels Jørgen Pedersen i Sædding. Deres søn, Hans Peder Nielsen købte i 1918 Pedersborg. 5. Jens Peder Hansen, født 1823. Bosat i Hjoptarp i Borris. 6. Catrine Marie Hansdatter, født 1822. 7. Chr. Hansen, født 1829. Overtog Hindbo. 8. Anders Hansen, født 1831. Lærer på Falster og gift med Jacobine Marie Fenslev. 9. Else Hansen, født 1833 og gift med Poul Jensen i Debelmose i Borris.

1848 - 1878

Jens Chr. Eriksen Karstoft, født 1820 i Karstoft og død 1909 i Herning. Gift med Birthe Marie Nielsdatter, født 1828 i Romvig i Ørre. Jens Chr. Karstoft var en meget kendt handelsmand i Vestjylland - Okholm kalder ham endda „*en af Jyllands største kreaturhandlere*“. Det var da også hos ham, at de to senere købmænd i Bølling, Chr. Jensen i Ll. Kragmose og Anders Chr. Nissen i Østervig, havde ophold, inden de købte deres gårde. Karstoft ejede foruden Bøllinglide også Ulfborg Kjærgaard og var medejer af Skjern Gjestgivergaard samt Alkjærsg Teglværk i Dejbjerg. Da familien Karstoft flyttede fra Bølling, boede de forskellige steder, bl.a. i Staby, Ulfborg og Herning.

Børn: 1. Birgitte Marie Jensen, født 1849 og gift med Anders Hansen i Slumstrup Mølle. 2. Erik Jensen, født 1854. I 1874 var han handelsmand i Ulfborg. 3. Andreas Karstoft, født 1855 og gift med Johanne Christiane Poulsen fra Fjaltring. Bosat i V. Vinkel i Houe. 4. Nielsine Kirstine Jensen, født 1858 og gift med Anton Bech fra Dalagergaard i Borris. Bosat i Bjert. 5. Niels Romvig Jensen, født 1861. 6. Therkild Jensen Karstoft, født 1863 og bosat i Ulfborg. 7. Karoline Jensen, født 1869 og gift med Niels Romvig Lauridsen Sahlholdt i Herning.

1878 - 1913

Hans Jørgen Hansen Okholm, født 1853 i V. Vedsted og død 1919 i Signhus. Gift første gang med Maria Christine Beck, født 1855 i Sdr. Farup og død 1890 på Bøllinglide, og efter hendes død med Maren Beck, født 1850 i Sdr. Farup og død 1924 på Bøllinglide.

Bøllinglidevej

De to koner var kusiner. Maren Beck havde før været gift med Jens Moltesen i V. Vedsted og havde med ham to døtre, Bodil Moltesen, født 1882, som overtog Bøllinglide samt Anna Marie Moltesen, født 1884, der også en tid var på Bøllinglide, men senere var bosat i Askov.

I 1915 udgav Okholm sine erindringer i bogen „*Træk af tre Slægters Liv og mit eget*“,

Siddende bagved: Maren og H.J. Okholm. Foran dem: Bodil og Marie Moltesen. De øvrige er ikke kendte.

hvor han bl.a. giver en udførlig beskrivelse af livet på Bøllinglide i slutningen af 1800-tallet. Desuden beskriver han også, hvordan han drænedede og dermed fik opdyrket meget jord, og ligeledes hvordan hans interesse for plantning gjorde sig gældende på gården. Endvidere giver han i bogen i skarpe vendinger udtryk for sine meninger m.h.t. de præster, som han havde kendt i Bølling. Okholm tog ikke væ-

sentlig del i sognets liv, men søgte i stedet omgang med folk andre steder fra. I mange år deltog han eksempelvis i en læseforening, som hovedsagelig holdt til på Højskolehjemmet i Skjern. Et stort arbejde gjorde han også indenfor Bølling-Nørre Herreders Landboforening, hvis formand han var fra 1893 til 1905. Ved salget af Bøllinglide i 1913 tog han en del jord fra, hvorpå han byggede en ny gård, som fik navnet Signhus. Der havde nemlig i samme område mange år før ligget en ejendom af samme navn.

Børn: 1. Viggo Beck Okholm, født 1879. Overtog Signhus i 1922. 2. Astrid Beck Okholm, født 1881 og bosat i Esbjerg. 3. Ragnhild Beck Okholm, født 1883 og gift med Lloyd Huntly Werden i Skotland. 4. Edith Beck Okholm, født 1887 og gift med Peder Nicolaj Jensen i Ikast. 5. Herluf Beck Okholm, født 1889 og bosat i San Francisco i Amerika. Gift første gang med Kristina Kristensen og efter hendes død med den svenskfødte Ellen Christine Skaggs.

1913 - 1936

Frode Agger, født 1891 i Bøvling og død 1919 på Bøllinglide. Gift med Bodil Moltesen, født 1882 i V. Vedsted og død 1932 på Bøllinglide. Efter at Bodil og Frode Agger havde lært hinanden at kende, rejste Bodil Agger til Amerika. Efter en tid i det fremmede vendte hun så tilbage, hvorefter de blev gift. Det blev altså Okholms plejedatter samt hendes mand, som overtog Bøllinglide, og således ikke et af hans egne børn.

Frode Agger var en dygtig ung mand, men han blev i 1919 ramt af den frygtede Spanske Syge. På Bøllinglide tjente i 1919 en søn fra nabogården Ny Kastbjerg, Anders Søndergaard Nielsen, og han havde været i Skjern på Hans Jensens Cafe sammen med datteren fra Ll. Kastbjerg, Abelone Jensen. Her serverede en ung pige, som åbenbart selv var angrebet af Den Spanske Syge. Efter få dage viste symptomerne sig, og inden ugen var omme, var både Abelone Jensen, Anders Søndergaard og Frode Agger døde. Tre personer lå lig på samme tid i Bølling! Det var, så vidt man huskede,

aldrig sket før, hvilket gjorde et stort indtryk på sognets befolkning. Frode Agger blev begravet i sit fødesogn, Bøvling, idet Bodil Agger havde planer om at forlade Bølling og slå sig ned i Bøvling, hvor hun kunne få hjælp af Frode Aggers brødre, men hun ombestemte sig og fortsatte ved hjælp af bestyrere med at drive Bøllinglide. Bodil Agger var et usædvanlig gavmildt menneske, hvilket mange af hendes gamle tjenestefolk har kunnet berette om. Efter hendes død hjalp søsteren, Marie Moltesen med at drive gården videre, idet Bodil Aggers to sønner endnu ikke var myndige.
Børn: 1. Mads Agger, født 1914. Overtog Bøllinglide. 2. Jens Moltesen Agger, født 1917 og gift med Ragnhild Pilgaard i Aarhus.

1936 - 1972

Mads Agger, født 1914 på Bøllinglide og gift med Olga Damgaard Nielsen, født 1912 i Nr. Kjærgaard i Marup i Skjern. Hendes oldefar var Hans Olesen i Damgaard. Da Olga og Mads Agger i 1972 solgte Bøllinglide, flyttede de til Vinkelvej 26 og i 1998 videre til Skjern.

Børn: 1. Frode Agger, født 1940. Overtog fødegården. 2. Hans Damgaard Agger, født 1942 og gift med Hanne Nordensgaard i Ringkøbing.

1972 -

Frode Agger, født 1940 på Bøllinglide og gift med Aase Marie Nørgaard, født 1942 i Marup. Aase

Agger er oldebarn af Jens Jepsen i Hvirvelgaard og tipoldebarn af Enevold Jespersen i Nørgaard. Aase og Frode Agger boede først i Skjern, inden de overtog Bøllinglide.

Børn: 1. Palle Agger, født 1972. Bosat i Skjern. 2. Louise Agger, født 1980.

Rødhætte

Rødhætte, også bare kaldet Det Røde Hus, blev bygget i 1920 eller 22 til Maren Okholm, da hun flyttede fra Signhus. Husets beliggenhed var lige vest

for Bøllinglide og efter hendes død i 1924 overtog datteren, Anna Marie Moltesen det. Her boede Marie Moltesen så, indtil hun flyttede til Askov. Medens hun boede i Rødhætte, virkede hun som væverske og havde endda elever, som lærte faget. I en kort periode herefter boede Kirsten Knudsen og hendes børn i huset, inden de købte

Frode Aggers Jordefærd
paa Bøvling Kirkegaard fandt Sted
Fredag Eftermiddag.

Hans Lig kom fra Bøllinglide til
Bøvling Onsdag Eftermiddag og blev
samme Aften ført til Bøvling Valg-
menighedskirke.

En talrig Skare af Venner samle-
des i Kirken Fredag Eftermiddag,
hvor Pastor Nielsen, Bøvling, og
Pastor Aker Eftesen, Starup,
talte over den dygtige og sympatetiske
unge Mand, som saa brat var bleven
stanset i sin Livsbane. Pastor Efte-
sen fremdrog i sin varme og inderlige
Tale mange fine og rige Mindre fra
Frode Aggers Ungdom og korte Mand-
domstid.

Kisten, der var dækket af et stort
Dannebrogsslag, blev baaret ud af
den afsedes Venner og førtes ledsaget
af et stort Følge til Familiegrav-
stedet paa Bøvling Kirkegaard. Her
udførte Pastor Nielsen Jordbæst-
ningen.

Blandt den store Mængde af
Kranse og Buletter var en smuk
figureret Krans fra Grundtvigt Sam-
fund i Skjern.

Skjern Dagblad 19/1-1919

Bøllinglidevej

Østerbyvej 16. I 1938 flyttede Magda og Niels Jensen ind i huset og de drev et cementstøberi i den nærliggende grusgrav. De havde før boet i Baunsbo. I 1943 forlod de Bølling, og huset blev solgt til nedrivning og genopført i Sædding (Dyssevænget 7). Nu ejes det af Jens Nielsen, søn af Inger og Svend Nielsen i St. Kragmose.

Signhus

Bøllinglidevej 3. Matr.nr. 12a, Den Sydlige Del

Signhus lå oprindeligt længere mod nordvest, og forklaringen på gårdens lidt specielle navn skal findes i et skøde fra 1796, hvor den daværende ejer, Niels Hansen var med til at købe et engstykke. Heri oplyses det, at Niels Hansen bor i „Siig Eng Huus“ og da ordet „siig“ er betegnelsen for et lavt område i marken, hvor der i fugtige perioder og om vinteren står vand, ja så er navnet altså opstået p.g.a. gårdens placering¹⁾.

Gården nævnes med navnet Signhus første gang i 1791, hvor ejeren af Bøllinglide, Eske Hansen købte den af Landvæsenskommissionær Petersen på Skjern Bro²⁾, men før den tid havde gården hørt under Dejbjerglund. Da blev den kun benævnt som „Huset ved Lillebølling“ og i mange år, måske allerede fra omkring 1760, var den beboet af Niels Christensen Handerup og hans kone Mette Kirstine Jensdatter.

1794 - 1809

Niels Hansen, født 1744 i Langtind (nu Landting) i Hanning og død 1809 i Signhus.

Gift med Anna Jensdatter, som efter hans død flyttede fra Bølling.

1809 - 1830

Hans Mortensen døde i Signhus i 1830 og hans kone Else Christensdatter døde to år senere. Hans Mortensen købte et nedlagt sted kaldet Skaderholt

eller Tvevad³⁾, som blev lagt til Signhus, men hvor stedets beliggenhed var, kan ikke afgøres. Det var ellers en gammel gård, som havde eksisteret helt tilbage før 1688.

1830 - 1860

Jeppe Christensen, født 1797 i Mejlbjerg i Stauning og Karen Poulsdatter fra Sdr. Felding overtog nu stedet. Jeppe Christensen var skomager og ligesom de tre foregående par i Signhus, havde Karen og Jeppe heller ingen børn. I 1860 solgte de Signhus til manden i nabogården Bøllinglide, Jens Chr. Eriksen Karstoft og herefter eksisterede Signhus ikke mere som selvstændigt landbrug. I 1913 opstod den igen, idet ejeren af Bøllinglide, Hans Jørgen Okholm udstykkede noget jord, hvorpå han byggede en ny gård, som han

kaldte Signhus. Tilbage til Karen og Jeppe Christensen. Om de flyttede fra gården straks, vides ikke, men i hvert fald byggede de sig et lille hus syd for Ll. Kastbjerg og kaldte stedet Kjærhus. Her døde Karen i 1870 og Jeppe 10 år senere, hvorefter bygningerne forsvandt.

I 1860-erne var stedet lejet ud til forskellige. Først boede her Karen Jensen og Chr. Hansen. Han var fra Borris og var en bror til Mads Pedersen Roligheds kone Karen Marie. Karen og Chr. Hansen flyttede senere til Nysted i Dejbjerg. Herefter boede smeden Eskild Offersen fra Egvad her, men han flyttede hurtigt til Dejbjerg, hvor han giftede sig med Ane Marie Christensdatter fra Vogbjerg.

1913 - 1922

Maren og Hans Jørgen Hansen Okholm fra Bøllinglide bosatte sig her, efter at de havde solgt Bøllinglide. Her døde Okholm i 1919, hvorefter Maren Okholm efter nogle år solgte og flyttede op i et lille nybygget hus ved Bøllinglide, som de kaldte Rødhætte.

1922 - 1925

Viggo Beck Okholm, født 1879 på Bøllinglide og død 1938 i Tarm. Gift med Christine Mortensen, født 1880 i Sædding og død 1960 i Tarm. De boede først i Herborg, men flyttede så til Feldbæk i Brejning, inden de i 1922 overtog Signhus. Her var de kun i tre år, hvorefter de flyttede til Tarm, hvor de drev en isenkramforretning.

Børn: 1. Jens Mortensen Okholm, født 1901 i Herborg og gift med Sinne Abildtrup Mouridsen fra Sædding. Bosat i Tarm. Hendes morfar var Jens Brink i Lisenborg. 2. Hans Jørgen Hansen Okholm, født 1903 i Herborg og gift med Karen Christensen i Oksbøl. 3. August Okholm, født 1906 i Brejning og gift med Ingeborg Holst i Esbjerg. 4. Marie Kristine Beck Okholm, født 1909 i Brejning og gift med Adolf Herman Nielsen i Esbjerg. 5. Niels Peter Beck Okholm, født 1910 i Brejning og gift med Anna Marie Østergaard Nielsen i Ølgod. 6. Maren Beck Okholm, født 1916 i Brejning og gift med Alexander Gram i Tarm.

1925 - 1937

Jens Kastbjerg, født 1867 i Borris og død 1949 i Tarm. Gift med Mette Hansen, født 1875 i Hestkjær i Hanning og død 1935 i Skjern. Mette og Jens Kastberg havde før boet mange forskellige steder inden de købte Signhus. Datteren og svigersønnen overtog gården og Mette og Jens Kastberg flyttede til Skjern.

Barn: 1. Kristine Kastbjerg, født 1905 i Faster og gift med Ole Grimstrup, som overtog Signhus.

1937 - 1942

Ole Grimstrup Andersen, født 1903 i Sædding og død 1976 i Tarm. Gift med Kristine Kastbjerg, født 1905 i Faster og død 1989 i Skjern. Da Kristine og Ole Grimstrup solgte Signhus, flyttede de til Tarm.

Børn: 1. Inger Grimstrup Andersen, født 1934 og gift med Erik Eriksen i Fredericia. 2. Esther Kastbjerg Andersen, født 1935 og gift med Evald Madsen i Holstebro. 3. Ruth Grimstrup Andersen, født 1937 og gift med Ove Thomsen i Kolding. 4. Jens Kastbjerg Andersen, født 1940 og gift med Yvonne Pedersen i Skjern.

Bøllinglidevej

1942 - 1972

Jens Kongensholm Dalgaard, født 1914 i Ny Toftgaard og død 1993 i Skjern. Gift med Dina Kirstine Jensen Vestergaard, født 1916 i Astrup og død 1998 i Skjern. Jens Dalgaard var den sidste sognefoged i Bølling, idet han varetog hvervet fra 1956, til ordningen blev ophævet. I 1972 flyttede Dina og Jens Dalgaard til Skjern.

Børn: 1. Svend Dalgaard, født 1952 og gift med Bente Tang Sørensen fra Laulund. Bosat i Borris. 2. Arne Kongensholm Dalgaard, født 1954 og gift med Mette Andersen fra Viborg. Bosat i Skjern.

1972 - 1995

Hugo Seindal, født 1929 i Gjesing på Djursland og død 1998 i Skjern. Gift med Liss Møller, født 1932 i Silkeborg. Hugo Seindal var lærer og høre- og talepædagog, og familien kom til Bølling fra Skjern, hvortil de også flyttede i 1995.

Børn: 1. Ulla Seindal, født 1953 i Roslev og gift med John Adolf i Varde. 2. Berit Seindal, født 1955 i Bording og bosat i Egaa. 3. Henning Seindal, født 1958 og gift med Jonna Rahbek Nielsen fra Dejbjerg. Bosat i Breum. 4. Libber Seindal, født 1965 og gift med Morten Krabbe i Hedensted.

1995: Hanne Eriksen fra Ejstrupholm

1996 -

Jens Sahl, født 1956 i Skjern og gift med Randi Vestergaard Sørensen, født 1960 i Blaahøj. Randi og Jens Sahl har forretning i Skjern med legetøj og cykler.

Børn: 1. Maria Sahl, født 1986. 2. Hans Peder Sahl, født 1988.

Store Kastbjerg

Bøllinglidevej 6b. Matr.nr. 3a, Den Sydlige Del

I 1688 var der kun én gård med navnet Kastbjerg, eftersom både Ll. Kastbjerg og Ny Kastbjerg er udstykket langt senere. Kastbjerg har altid ligget for sig selv, med jorden

Fra venstre: Sine, Sigrid, Thora, Ellen, Peder Jacobsen og Simon Jensen. Til hest: Jacob og Jens Jacobsen

dermed ikke været med i nogen form for fællesdrift.

Ejer af Kastbjerg var i 1688 Dejbjerglund, men kort tid efter må ejerskabet være gået over til Slumstrup, hvorunder den hørte indtil 1789, hvor gården blev købt til selveje. I 1688 hed fæste-

ren Niels Jacobsen, men samtidig boede her også en fattig enke ved navn Kirsten Orning. Hun var ud af adelsslægt og havde været gift med Niels Enevoldsen Harbou, som havde ejet to herregårde i Vendsyssel samt Søgaard på Holmsland, men havde omkring 1670 haft en økonomisk nedtur, så han ved sin død i 1675 efterlod enken og børnene i dyb

armod. På dette tidspunkt ejedes Kastbjerg af Fru Sofie Rostrup til Dejbjerglund, og hun har sikkert overladt gården til Kirsten Orning kvit og frit. Her levede Kirsten Orning så til 1718, hvor hun døde 90 år gammel og efterlod sig datteren Vibeke, som havde været hos hende. Vibeke blev boende i Kastbjerg og døde her i 1736.

Omkring 1700 nævnes en ny fæster i Kastbjerg. Han hed Jacob Jensen, og konen hed Karen Rind, og de fik i 1704 en søn, som døde få måneder gammel. Denne søn blev efter tilladelse fra provsten nedsat i Bølling Kirke, mod at Jacob Jensen betalte en halv rigsdaler. Få år senere kom der igen en ny fæster i gården. Manden hed Chr. Christensen og var gift med den 20 år ældre Margrethe Lauridsdatter. De fik ingen børn sammen, og i 1729 døde Margrethe, 76 år gammel. Samme år giftede Chr. Kastbjerg sig med Anna Christensdatter fra Bølling By (Nørlund), men allerede i 1738 døde Chr. Kastbjerg. Han havde været ved Ganer Mølle i Skjern for at få malet noget korn og under denne tur var han faldet af vognen, hvilket medførte hans død. Anna Christensdatter blev boende i Kastbjerg med sine børn og flyttede først omkring 1762 med datteren og svigersønnen til Sædding, hvor hun døde året efter. Anna Kastbjerg var i 1750 indblandet i en sag^{*)}, hvor Anders Nielsen Alrums kone i Dejbjerg havde forladt ham og opholdt sig i skjul hos Anna Kastbjerg i nogle dage, inden hun var gået til Holsten. Det var ikke tilladt, så Anna blev dømt for sin medvirken.

Børn: 1. Chr. Christensen, født 1730. 2. Margrethe Christensdatter, født 1731 og gift med Jens Bøjsen, som først boede i Bølling, senere i Sædding og sidst i Opsund i Brejning. 3. Jens Christensen kaldet Kastbjerg, født 1734 og bosat i Debelmose. 4. Anne Christensdatter, født 1737.

Samtidig med Anna og Chr. Kastbjerg var her også fra 1728 til ca. 1737 et andet hold fæstere. Parret hed Poul Nielsen og Anna Peiters, og de fik to børn, Mette i 1731 og Lars i 1734. Herefter forsvandt de fra Bølling, og den ny fæster hed Chr. Christensen og selvfølgelig kaldet Kastbjerg. Han var gift med Anna Marie, og de havde først boet i Hanninggaard i Hanning. Chr. Kastbjerg var sognefoged, hvilket fremgår af præstens bemærkning ved sønnen Henriks konfirmation i 1753, hvor han benævnes som „*Sognefogdens Søn*“. Chr. Kastbjerg døde i 1763 og Anna Marie i 1765, hvorefter sønnen Henrik overtog fæstet af gården.

Børn: 1. Ane Sofie Christensdatter, født 1734 i Hanning og gift med Jens Larsen. De boede en tid i Bølling, måske i Kastbjerg, men flyttede senere til Fyrstenborg i Sædding. I Bølling fik de i 1771 datteren Karen, som senere blev gift med Peder Christensen i Fyrstenborg. En anden datter, Bodil Marie blev gift med Anders Sørensen i Frydenborg. 2. Henrik Christensen, født 1738 i Hanning. Overtog fæstet af Kastbjerg. 3. Maren Christensdatter, født 1741. 4. Anne Marie Christensdatter, født 1744.

Den næste fæster var Chr. Kastbjergs søn Henrik Christensen, født 1738 i Hanninggaard i Hanning og død 1796 i Dejbjerg. Gift med Kirsten Jepsdatter, født 1743 i Ulfkjær i Velling. Kirsten og Henrik Christensen forlod Bølling kort tid efter 1768 og boede så en tid i Skjern og senere i Vesterager i Dejbjerg.

Børn: 1. Chr. Henriksen, født 1768 og gift med Kirsten Marie Lauridsdatter i Vesterager i Dejbjerg. 2. Morten Henriksen, født 1773 i Skjern og gift første gang med Maren Mortensdatter fra Dejbjerg, og efter hendes død med Mette Marie Madsdatter fra Toftgaard i Bølling. Bosat i Rabjerg i Dejbjerg.

Bøllinglidevej

Da Henrik Christensen mellem 1768 og 70 flyttede til Skjern, kom fæsteren i Østerbygaard, Søren Houlesen hertil. (Se under Østerbygaard, hvor familien er beskrevet.). Søren Houlesen købte i 1786 gården til selveje og solgte den i 1790 til en datter og svigersøn. I 1789 udstykkede han gården Flask (nu Kjærholt) til datteren Karen og hendes mand Jens Madsen som en fæstegård.

1790 - 1791

Anders Jensen, født 1761 i Slumstrup Mølle og gift med Søren Houlesens datter, Marren. (Se under Høj.)

1791 - 1821

Niels Thomsen Hamborg fra Lem var gift med Dorthe Christensdatter, en datter af Chr. Lauridsen i Høj, hvor Dorthe og Niels Thomsen også først havde boet. Niels Thomsen var sognefoged, og han døde i 1821, mens Dorthe døde i 1825.

Barn: 1. Chr. Nielsen, født 1789 i Høj. Overtog Kastbjerg.

1821 - 1835

Chr. Nielsen født 1789 i Høj og død 1847 i Ll. Kastbjerg. Gift med Ane Margrethe Lauridsdatter fra Dalgaard, født 1787 i Marup og død 1846 i Ll. Kastbjerg. Chr. Nielsen overtog Kastbjerg i 1811, men fik først skødet på den i 1821. I 1835 overdrog han den til en søn og tog så noget jord fra, hvorpå han byggede Ll. Kastbjerg.

Børn: 1. Niels Christensen, født 1812. Overtog fødegården. 2. Laurids Christensen, født 1814 og gift med Mette Jensdatter fra Stauning. Bosat i Lønborg. 3. Mariane Christensdatter, født 1816 og gift med Peder Chr. Christensen Krogsgaard i Langkjær i Stauning og efter hans død med Laust Madsen Kradsbjerg fra Brejning. Mariane var oldemor til mejeribestyrer Laurids Kastbjerg Krogsgaard i Bølling. 4. Thomas Christensen, født 1818 og gift med Margrethe Hansen i Lønborg. 5. Jens Christensen, født 1820. Overtog Ll. Kastbjerg. 6. Ane Christensdatter, født 1827 og gift med Hans Bonde Nielsen i Stauning. 7. Hans Kastberg Christensen, født 1828 og bosat i St. Boel. 8. Dorthe Christensdatter, født 1828 og gift med Chr. Hansen Toft i Rosbjerg.

1835 - 1847

Niels Christensen, født 1812 i Kastbjerg og gift med Kirsten Svendsdatter fra Handerup i Faster. Hun døde 1893 på Tarm Sygehus. Kirsten og Niels Kastbjerg boede senere i Nørlund og Høj.

Børn: 1. Svend Nielsen, født 1836 og bosat i Høj. 2. Ane Margrethe Nielsen, født 1842 og gift med Peder Andersen kaldet Nygaard. De boede først i Faster, Tarm, Fiskbæk og sidst i Skjern. 3. Chr. Kastberg Nielsen, født 1848 i Nørlund og gift med Ane Nielsen fra Gl. Hanning. Bosat i Vadhoved i Houer.

1847 - 1854

Jens Pedersen, født 1799 i Brejning og død 1861 i Gl. Hanning. Gift med Mette Tang Christensdatter, født 1806 i Raasted og død 1893 i Stauning hos en datter. De havde før boet i Opsund i Brejning, og da de flyttede fra Bølling, boede de i Gl. Hanning.

Børn: 1. Mikkel Chr. Jensen, født 1831 i Brejning og gift med Mette Jepsen fra Stauning. Boede til sidst i Dejbjerg. 2. Karen Barbara Jensen, født 1832 i Brejning og gift med Iver Jensen Leding i Stauning. 3.

Maren Vad Jensen, født 1834 i Brejning og gift med Peder Mortensen fra Østerby. Bosat i Brink. 4. Kristiane Jensen, født 1837 i Brejning og gift med Iver Chr. Christensen Holk i St. Holk. 5. Ane Cecilie Jensen, født 1840 i Brejning og gift med Mads Madsen i Stauning. 6. Kristine Jensen, født 1843 i Brejning og gift med enkemand Søren Chr. Andersen i Finderup. Han er oldefar til Inger Nielsen, Vinkelvej 24, Jørgen Thomsen Vinkelvej 36 samt Gunnar Thomsen Kildevej 7. 7. Klaudiane Margrethe Jensen, født 1849 i St. Kastbjerg og gift med Jens Peder Thomsen Skjærris i Thyregod.

1854 - 1884

Niels Chr. Jensen, født 1817 i Hanning Kirkegaard og død 1889 i Ny Kastbjerg. Gift med Elisabeth Christensdatter, født 1823 i Østerbygaard og død 1893 i Ny Kastbjerg. Her levede de et meget sparsommeligt og arbejdsomt liv og efterlod ved deres død en formue på ikke mindre end 150.000 kr., hvilket var langt over normal velstand på den tid. Da de ingen børn havde, skulle arven deles mellem deres familier. Lisbeths familie bestod kun af enkelte personer, men derimod var der ikke færre end 74 arvinger på Niels Christians side, bosiddende ikke blot i Danmark, men også i Sverige og Amerika. På grund af den store velstand i St. Kastbjerg, var der mange, som lånte penge hos Niels Chr. Jensen, så listen over skyldnere var ved deres død meget lang. Det var ikke bare folk i Bølling, men også enkelte personer helt fra Snebjerg, som havde lånt penge, så ved boopgørelsen var der et udestående på ca. 70.000 kr. De havde dog oprettet et testamente, hvori de havde betænkt flere af deres gamle og trofaste tjenestefolk med ikke ubetydelige beløb og desuden havde de oprettet et legat „for værdigtrængende i Bølling Sogn“ på 4.000 kr., hvoraf renterne er blevet udbetalt helt frem til ca. 1980. I 1884 solgte de St. Kastbjerg og tog noget jord fra vest for gården, hvorpå de byggede en ny ejendom, som fik navnet Ny Kastbjerg. En senere ejer af gården flyttede den imidlertid hen på sin nuværende placering ved Kastbjergvej.

1884 - 1900

Niels Mikkelsen fra Vejerslev ved Silkeborg og hans kone Christiane Henriette Jensen fra Vinderslev også ved Silkeborg var her indtil 1900, hvor de flyttede til Skjern og drev en mineralvandsfabrik. Senere bosatte de sig i Varde som hotelejer.

Børn: 1. Mikkil Chr. Mikkelsen, født 1891. 2. Ejnar Jens Lysdahl Mikkelsen, født 1894. 3. Erhard Theodor Mikkelsen, født 1896. 4. Johanne Dagny Mikkelsen, født 1897. 5. Karl Osvald Mikkelsen, født 1899. 6. Dagmar Agnete Mikkelsen, født 1900. 7. Otto Frederik Mikkelsen, født 1901 i Skjern. 8. Kirstine Dagmar Agnete Mikkelsen, født 1903 i Skjern. 9. Henning Mikkelsen, født 1904 i Skjern. 10. Olga Elisabeth Mikkelsen, født 1905 i Skjern.

1900 - 1905

Hans Chr. Boje, født 1874 i Kvaglund ved Esbjerg og død 1908 i Laulund. Gift med Andersine Sørensen, født 1875 på Slumstrup Mark i Sædding og død 1964 i Faster. Efter Hans Chr. Bojes død giftede enken sig med Mads Chr. Rind, og de fortsatte med at bo i Laulund.

1905 - 1919

Jens Jacobsen, født 1856 i Vrå i Skjern og død 1941 i Rosvang, Toftevej 17. Gift med

Bøllinglidevej

Ellen Marie Pedersen, født 1866 i Hanning og død 1941 i Rosvang. Jens Jacobsens far, Jacob Poulsen var født 1823 i Rolighed. Ellen Marie og Jens Jacobsen boede først i Hanning og kom i 1891 til Høj og i 1905 til St. Kastbjerg. Da gården blev solgt til en datter og svigersøn, købte Ellen Marie og Jens Jacobsen Kildevej 17.

Børn: 1. Anna Marie Jacobsen, født 1889 i Hanning og gift med Peder Nørgaard i Handerup i Faster. 2. Jensine Margrethe Jacobsen, født 1891 i Høj og gift med Marinus Lauridsen, som overtog St. Kastbjerg. 3. Juliane Jacobsen, født 1894 i Høj og gift med Simon Jensen i Ll. Kastbjerg. 4. Sigrud Pedrea Jacobsen, født 1896 i Høj og gift med Magnus Nielsen fra Ny Kastbjerg. Bosat i Sædding. 5. Peder Bjerregaard Jacobsen, født 1898 i Høj og død 1923 i Hanning Kirkegaard, hvor en skorsten faldt ned over ham, hvorved han blev slået ihjel. 6. Thora Høj Jacobsen, født 1900 i Høj og gift med Johannes Pedersen i Ilskov. 7. Jacob Theodor Jacobsen, født 1902 i Høj og gift første gang med Lilli Lorentzen fra Flensborg og efter hendes død med Kirstine Pedersen fra Møborg. Bosat i Vorgod.

1919 - 1932

Carl Marinus Lauridsen, født 1892 i Ikast og død 1966 i Hammerum. Gift med Jensine Margrethe Jacobsen, født 1891 i Høj og død 1964 i Hammerum. Da Sine og Marinus Lauridsen solgte St. Kastbjerg, flyttede de til V. Bjødstrup i Gjellerup.

Børn: 1. Sigurd Lauridsen, født 1919 og gift med Ida Jakobsen i Hammerum. 2. Ingrid Lauridsen, født 1923 og gift med Svend Nielsen i Bording. 3. Gerda Lauridsen, født 1924 og bosat i Herning. 4. Peder Bjerregaard Lauridsen, født 1928 og gift med Kirsten Vestergaard i Ikast. 5. Arne Lauridsen, født 1930 og bosat i Norge. 6. Gunner Lauridsen, født 1932 og gift med Ketty Saaby i Hammerum. 7. Grethe Lauridsen, født 1934 og gift med Egon Siggård. Bosat i Isenvad.

1932

Mellem Marinus Lauridsen og Nørgaard Dalgaard, var her en kort tid en mand ved navn Jens Nielsen, som også en tid boede i Kongsholm i Hanning. Det ser ikke ud til, at han havde skødet på St. Kastbjerg. I Bølling Skoles elevprotokol kan man se, at han havde 2 børn.

Børn: 1. Anna Marie Colding Nielsen. 2. Johan Henry Colding Nielsen.

1932 - 1940

Houle Nørgaard Dalgaard og Ane Kongensholm. (Se under Ny Toftgaard, Toftevej 3.)

1940 - 1948

Elias Pedersen, født 1911 i Ø. Bøvling i Bøvling og død 1984 i Bøvlingbjerg. Gift med Olga Pedersen, født 1912 i V. Maagaard i Bøvling. Olga og Elias Pedersen boede først i hans fødehjem, senere i Ø. Gammelgaard i Bøvling og fra 1940 i St. Kastbjerg. Herefter overtog de Ulfsund i Nees og drev denne i en årrække, indtil de flyttede til Bøvlingbjerg.

Børn: 1. Ella Pedersen, født 1935 i Bøvling og gift med Bent Rendtoff i Brønsholm. 2. Jytte Pedersen, født 1938 i Bøvling og gift med Oscar Hansen, Baunehøj 2. 3. Leif Pedersen, født 1941 og gift med Astrid Rahbæk fra Ryssensten i Bøvling. Bosat i Hvide Sande. 4. Kirsten Grethe Pedersen, født 1942 og gift med Jens Oluf Nielsen fra Hanning. Bosat i Grindsted. 5. Per Aksel Pedersen, født 1946 og boede sammen med Jytte Kragelund i Bøvlingbjerg. 6. Anne Lise Pedersen, født 1950 i Nees og gift med Hans

Jensen. Bosat i Oslo. 7. Birgit Pedersen, født 1955 i Nees og gift med Poul Agerbæk i Utterslev i København. 8. Lisbeth Pedersen, født 1959 i Nees og gift med Jens Ole Jensen i Silkeborg.

1948 - 1949

Jens Lund Andersen, født 1893 i Brejning og død 1974 i Videbæk. Gift med Maria Magdalene Smith, født 1894 i Brejning og død 1975 i Videbæk.

Børn: 1. Emil Lund Andersen, født 1920 og gift med Agnes Christensen i Videbæk. 2. Frida Lund Andersen, født 1921 og gift med Jens Møller i Videbæk. 3. Lilly Lund Andersen, født 1922. Bosat i København. 4. Aage Lund Andersen, født 1923 og gift med Dagny Lorenzen i Vorgod. 5. Ragna Lund Andersen, født 1926 og gift med Svend Vesterager Mortensen i Borris. 6. Børge Lund Andersen, født 1931 og gift med Kirstine fra Timring. Bosat i Videbæk. 7. Henry Lund Andersen, født 1937 og gift med Minna Krog i Kibæk.

1949 - 1966

Knud Peder Johansen, født 1913 i Nebraska i USA, hvor faderen var præst. Senere bosat i Borris. Gift første gang med Ruth Madsen, født 1913 i Borris og død 1963 i St. Kastbjerg. Gift anden gang med Mette Mathiesen fra Ejstrup, født 1909 og død 1973. Gift tredje gang med Marie Magdalene Madsen, født 1909 i Astrup og død 1995 samme sted. Hendes datter fra et tidligere ægteskab er Mette, gift med Tage Lauritsen, Vinkelvej 38. Ruth og Knud Johansen havde været præstegårdsforpagtere i Borris, inden de kom til Bølling og da Knud Johansen giftede sig med Marie Madsen, flyttede de til Astrup. Knud Johansen er nu bosat på De gamles Hjem i Faster.

Børn: 1. William Johansen, født 1937 i Borris. Overtog St. Kastbjerg. 2. Gunner Johansen, født 1938 i Borris og gift med Anna i Porto i Portugal. 3. Anne Lise Johansen, født 1940 i Borris og gift med Erik Myhre fra Skjern. Bosat i Grauballe. 4. Ejvind Johansen, født 1945 i Borris og gift med Karen Margrethe Fog i Skjern.

1966 -

William Johansen, født 1937 i Borris og gift med Inger Kjær Siersbæk, født 1939 i Lynggaard i Skjern. Fra 1960-66 boede Inger og William Johansen i et hus, som blev bygget lige øst for St. Kastbjerg (Bøllinglidevej 6A), men herefter overtog de gården, hvorefter Knud Johansen flyttede ind i huset. Jorden er nu solgt fra St. Kastbjerg, så Inger Johansen har arbejdet som hjemmehjælper ved Skjern Kommune, hvor William Johansen stadig er ansat.

Børn: 1. Knud Johansen, født 1961 og gift med Susanne Bundgaard fra Tarm. Bosat i Skjern. Hun er tipoldebarn af Jens Jepsen, som havde Hvirvelgaard fra 1857. 2. Kirsten Johansen, født 1963 og bosat i Aarhus. 3. Poul Johansen, født 1964. Bor sammen med Dorte Lindholm i Ringkøbing. 4. Lars Johansen, født 1965 og gift med Mette Lauridsen fra Skjern. Bosat i Aarhus.

Bøllinglidevej 6A

Matr.nr. 3h, Den Sydlige Del

1960 - 1978 Knud Peder Johansen i St. Kastbjerg byggede huset, mens Inger og William Johansen boede her, indtil de overtog St. Kastbjerg i 1966.

Bøllinglidevej

1978 - 1984 Henning Kristiansen og Winni Enoch.

1984 Knud Peder Johansen fik huset tilbage, men solgte det samme år.

1984 - 1991 Michael Viuf Jørgensen og Alice Staal.

1991 - 1996 Flemming Pedersen.

1996 - 1999 Kreditforeningen.

1999 - Kennet Damgaard Eskildsen, født 1966 i Skjern. Han er smed og bor sammen med Alice Staal, født 1965 i Bramming. Pædagogisk grunduddannet.

Børn: 1. Mikkel Staal Viuf, født 1987. 2. Marco Staal Viuf, født 1989.

***Nørlund
Rosbjerg
Gammel Toftgaard
Maae
Høj
Skarnborg***

Damslundvej

Damslundvej

Nørlund

Damslundvej 2. Matr.nr. 9, V. Bølling.

Nørlund, eller Den Østre Nørgaard, som den kaldtes i gammel tid, var i 1688 ejet af en

mand ved navn Chr. Munch, og fæsteren hed Jens Christensen. Efter få år var ejeren „Tolderen i Ringkøbing“, og senere overgik ejerskabet til Søndervang Gods i Stadil, for til sidst, inden gården gik over til selveje, at høre under Slumstrup. Omkring 1700 var fæsteren Chr. Christensen og hans kone, jorde-

moderen Anna Lauridsdatter Lyager. De havde tre børn, Laurids Christensen gift med Maren Svendsdatter i Rabjerg i Dejbjerg, Maren Christensdatter gift med Chr. Nielsen Aalborg, som overtog Nørlund, og Anna Christensdatter, som var gift med Chr. Kastbjerg i Kastbjerg. Chr. Nielsen Aalborg var fra Holmsland og da han i 1734 blev gift med datteren i gården, overtog de fæstet, men det var kun af halvdelen af gården. Den anden halvdel overtog sønnen fra nabogården, Maae, Niels Nielsen kaldet Tarm og hans kone Kirsten Andersdatter. Chr. Aalborg døde*) imidlertid allerede i 1744 og da havde han fem år forinden mistet sin kone, Maren og havde nået at gifte sig igen. Hans anden kone hed Birthe Nielsdatter, og sammen fik de to sønner, Niels i 1741 og Jens i 1743. Sidstnævnte blev bosat i Slikdal i Borris. Efter Chr. Aalborgs død i 1744 giftede enken sig med Gregers Madsen, og de fortsatte som fæstere på gården. De fik tre børn sammen, Chr. Gregersen i 1746, som overtog fødegården, Mads Gregersen i 1750, som blev bosat i Langergaard i Brejning og Mette Kirstine Gregersdatter i 1752, som blev gift med Jens Jensen. Gregers Madsen døde i Nørlund i 1780, 84 år gammel, men nogle år forinden havde han overladt fæstet af gården til sønnen Chr. Gregersen. Han havde fæstet af Nørlund indtil 1786, hvor han flyttede til Aarup i Hanning, hvor han døde i 1790*). Foruden Nørlund havde han også i en periode omkring 1780 fæstet nabogården Rosbjerg. Chr. Gregersen var gift første gang med Karen Christensdatter Ahler fra Borris. Hun døde 1780 i Nørlund, hvorefter han giftede sig med Maren Hansdatter. I de to ægteskaber havde han følgende børn.

Børn: 1. Chr. Christensen, født 1774. Bosat i Flensborg. 2. Mette Christensdatter, født 1777 og død 1843 i Bølling Fattighus, hvor hendes skæbne nærmere er beskrevet. 3. Karen Christensdatter, født 1783. 4. Maren Christensdatter, født 1785 og gift med Jens Pedersen Kloster i Nørby i Lem. 5. Hans Chr. Christensen som døde 1814 i Lem, 23 år gammel.

Nu tilbage til 1734, hvor Maren og Chr. Aalborg overtog halvdelen af gården. På den anden halvdel sad som fæster Niels Nielsen Tarm født 1710 i Maae (Forlængst nedlagt

gård, som lå nord for vejen mellem Østervig og Høj) og død 1752 i Nørlund. Hans kone, Kirsten Andersdatter døde først i 1770. *Børn*: 1. Maren Nielsdatter, født 1734. Opholdt sig hos brordatteren i Dalgaard. 2. Niels Nielsen, født 1738. Overtog fødegården. 3. Johanne Nielsdatter, født 1739. 4. Anne Nielsdatter, født 1742 og gift med Jacob Andersen i Kongsholm i Hanning.

Efter Niels Tarms død i 1752*) drev enken gården videre indtil 1757, hvor sønnen Niels Nielsen Tarm fik fæstet på gården. Han var da kun 19 år gammel, men da han døde i 1787, nævnes i skiftet, at han havde fæstebrev på gården af 14. marts 1757. Sidstnævnte Niels Tarm var gift med en kusine, Anna Christensdatter, født 1735 i Søndergaard og død 1787 i Nørlund*). De havde kun en datter, Kirsten Nielsdatter, født 1766 i Nørlund. Hun giftede sig i 1787, det år hvor begge forældre døde, med Poul Christiansen fra Tarm, og hermed blev gården delt i to selvstændige gårde: Nørlund og Dalgaard.

FÆSTEFORHOLD:

1688 - Jens Christensen drev hele gården

1700 - Chr. Christensen

1734 - 1744 Chr. Nielsen Aalborg

1744 - Gregers Madsen

1773 - 1786 Chr. Gregersen

1786 - 1788 Gjøde Lauridsen

(Selvejer)

1734 - 1757 Niels Nielsen Tarm

1757 - 1787 Niels Nielsen Tarm

**1787 - Poul Christiansen Tarm
(Selvejer) - Se Dalgaard**

1786 - 1788

Gjøde Lauridsen og Kirsten Sørens datter købte Nørlund fri fra Slumstrup, men allerede to år senere forlod de gården.

Børn: 1. Anna Gjødesdatter, født ca. 1779. 2. Mette Gjødesdatter, født omkring 1782.

1788 - 1798

Mads Jensen, født ca. 1752 flyttede herfra til Bjerg, hvor han boede i mange år.

1798 - 1810

Chr. Graversen, født 1746 havde i mange år boet i St. Kragmose.

(Se under St. Kragmose.)

1810 - 1835

Mikkel Hansen Falk, født 1787 i Kyhe og død 1859 i Barslund i Hoven. Gift med Güde Sofie Christensdatter, født 1784 i Kragmose og død 1854 i Barslund. Deres eneste datter og hendes mand overtog gården i 1835, men efter få år flyttede de til Hoven, hvorefter hendes forældre flyttede med.

Barn: 1. Abelone Kirstine Mikkelsdatter, født 1814 og gift med Søren Jensen, som overtog gården.

1835 - 1842

Søren Jensen, født 1808 i Marup og død 1885 i Barslund. Gift med Abelone Kirstine

Damslundvej

Mikkelsdatter, født 1814 i Nørlund og død 1896 i Barslund. Søren Jensen var en bror til Jens Thygesens kone Esther Jensdatter i Sønderby (Boelvej 2).

Børn: 1. Sofie Sørensen, født 1834 og gift med Chr. Peder Hansen fra Ølgod. Bosat i Grimlund i Hoven. 2. Mikkel Sørensen, født 1837. Boede som ungkarl i Barslund.

1842 - 1847

Niels Pedersen, født 1793 i Hoven. Død 1856 i Aadum. Gift med Ane Margrethe Nielsdatter, født 1794 i Borris. Død 1857 i Aadum. Ane Margrethe og Niels Pedersen havde før boet i Barslund i Hoven. Efter at have været i Bølling i 5 år, flyttede de til Aadum.

Børn: 1. Mette Nielsdatter, født 1826 i Hoven og død 1852 i Aadum. 2. Johanne Marie Nielsdatter, født 1829 i Hoven. 3. Peder Chr. Nielsen, født 1836 i Hoven og gift med Barbara Marie Catrine Christiansen i Hækkenfeldt i Lydum. 4. Niels Gjaldbæk Nielsen, født 1844 i Nørlund og død 1867 i Lydum.

1847 - 1854

Niels Christensen, født 1812 i St. Kastbjerg. (Se under St. Kastbjerg.)

1854 - 1862

Eske Houlesen, født 1804 i Østervig og død 1885 i Vognbjerg i Dejbjerg. Gift første gang med Else Christensdatter, født 1804 i Jerne, men opvokset på Dejbjerglund. Død 1869 under et ophold hos en datter i Stauning. Eske Houlesen giftede sig anden gang med Else Marie Nielsen, født 1832 i Sandager i Dejbjerg og død 1910 i Dejbjerg. Hendes forældre, Maren og Niels Christensen Sandager boede nogle år i Hindbo. Else og Eske Houlesen overtog ved giftermålet hans fødehjem. De flyttede få år senere til Nr. Kjærgaard i Marup og kom så i 1854 til Nørlund. Et af deres børnebørn, Johs. Nørgaard fortæller i sin bog „Stengaarsslægten“ om bedstefaderen, at han havde gode evner, men at han også var meget ejendommelig. Selvbevidst var han i aller højeste grad, idet der fortælles, at da et af hans børnebørn blev døbt og fik hans navn, udbrød han: „*Kommer han til at ligne mig, får han nok fejl, men det bliver ikke store fejl!*“

Børn: 1. Maren Eskildsdatter, født 1834 i Østervig og gift med Jens Sørensen Kirkegaard fra Knudgaarde i Stauning, hvor de boede en tid. En kort periode boede de også i Ny Kastbjerg. 2. Houle Eskesen (senere kaldet Eskildsen), født 1839 i Nr. Kjærgaard. Overtog Nørlund. 3. Chr. Eskesen (Eskildsen), født 1844 i Nr. Kjærgaard. Var en tid forpagter i Præstegaarden. Senere bosat i Odderup i Aadum.

1862 - 1889

Houle Eskildsen, født 1839 i Nr. Kjærgaard i Marup og død 1896 i Stadil. Gift med Marie Sofie Engeline Hansen, født 1842 i Nr. Bork. Opvokset i Damgaard og død 1932 i Marup hos en datter. Førnævnte Johannes Nørgaard, som var en søn af Houle Eskildsen, har fortalt i bogen „Stengaarsslægten“ følgende om forældrene:

„Houle Nørgaard, som han oftest kaldtes, var sognefoged i Bølling og var ligesom bedstefaderen Houle Vig et ordensmenneske, godt begavet og dertil flittig og stræbsom; men desværre kunne han ikke holde sig fra den skadelige drik, som den gang i stride strømme, mest i form af kaffepunche, blev drukket til overmål af så mange. Dette svækkede hans handlekraft betydeligt, hvilket også nu og da gav anledning til, at forholdet mellem ægtefællerne ikke altid var allerbedst, hvilket iøvrigt ellers var tilfældet; thi han var i virkelig-

heden et godhjertet, rettænkende og forstandigt menneske, der var gavmild over for fattige og trængende, og gavmild var i ikke mindre grad hans hustru, der havde en pietistisk-religiøs indstilling. Alt dette sammen, med de mange børn og den elendige tid for landbruget, gjorde, at gården blev solgt, sognefogedbestillingen gik over til svigersønnen Chr. Dalgaard, og de købte så 1889 en mindre gård i Kamp i Stadil, hvor han døde pludselig i 1896. Hans hustru overlevede ham i 36 år. Mærkeligt nok fortalte hun, at hun på brudefærden fra Bølling Kirke til Damgaard måtte stå af vognen, da der kom urede ved køretøjet, hvilket den gang blev taget som et uheldigt varsel. Sikkert er det, at på den plads, hvor hun måtte stå af vognen, kom hun til at bo i den lange enketid.“

Efter Houle Nørgaards død i 1896 fik hun, ved økonomisk hjælp fra svogeren, Henrik Kjærgaard i Marup, bygget et lille hus, Kildevej 33, hvor hun først boede med de mindste af børnene, senere alene og fra 1920 sammen med sønnen Jens Rærup og dennes kone Mette. Efter Jens Rærups død i 1930 opholdt hun sig indtil sin død hos datteren Hanne i Marup.

Børn: 1. Jens Rærup Eskildsen, født 1862. Bosat i Ll. Sudergaard. 2. Eskild Eskildsen Nørgaard, født 1863 og gift med Andrea Kirstine Andersen. Lærer i Hornslet. 3. Else Marie Eskildsen, født 1866 og gift med Chr. Dalgaard i Dalgaard. 4. Hans Damgaard Eskildsen, født 1871. Centralbestyrer i Bølling, bosat Toftvej 4. 5. Johannes Eskildsen Nørgaard, født 1872 og gift med Mariane Bjerg fra Stadil. Lærer i Sørbymagle. 6. Jens Søren Eskildsen Nørgaard, født 1877 og gift med Johanne Christensen Brosbøl fra Tistrup. Bosat i Esbjerg. 7. Hanne Kirstine Nørgaard Eskildsen, født 1879 og gift med Chr. Holm i Marup. De boede en kort tid i Baunsbo. 8. Ane Kirstine Mathilde Nørgaard Eskildsen, født 1882 og gift med Niels Peder Andersen fra Damgaard. Boede en tid på Bjerg. 9. Chr. Johannes Celian Georg Nørgaard Eskildsen, født 1885 og gift med Anna Schmidt i Horne.

1889 - 1890

Niels Madsen Korsgaard, født 1842 i Ladekjær i Skjern. Gift med Maren Sørensen, født 1847 i Lønborg og død 1887 i Korsgaard i Skjern. Niels Korsgaard kom til Bølling fra Skjern og overtog Nørlund. I 1890 startede han Bølling Mølle, men allerede året efter flyttede familien til Bjerrehus, hvor de kun var nogle få måneder. Senere boede de en kort tid i Hanning og flyttede så til Ringkøbing.

Børn: 1. Ellads Marie Madsen Korsgaard, født 1875 i Skjern, hvor hun også senere boede i mange år. 2. Dorthe Birgitte Marie Madsen Korsgaard, født 1879 i Skjern. Bosat i København. 3. Mads Korsgaard Madsen, født 1879 i Skjern og gift med Anna Marie Toft. Bosat i Thisted.

1890 - 1896

Niels Mortensen, født 1852. Kom fra Bjerrehus og var senere i Ll. Holk.

1896 - 1936

Mads Peder Madsen, født 1871 i Sædding og død 1965 i Nørlund. Gift første gang med Mette Kirstine Nielsen, født 1872 i Stauning og død 1897 i Nørlund. Anden gang giftede Mads Peder Madsen sig med Mariane Nielsen, enke efter købmand Jens Dalgaard Nielsen i Toftgaardhus. Mariane Nielsen var født 1868 i Sædding og døde 1917 i Nørlund. Hendes far, Carl Nielsen kaldet Gammelgaard havde i nogle år ejet Ny Toftgaard og denne havde Mariane og Jens Dalgaard også en tid ejet, inden de byggede købmands-

Damslundvej

forretningen på hjørnet af Lisenborgvej og Toftevej. Fra dette ægteskab bragte Mariane tre børn: Midde, Tinna og Jens med til Nørlund.

Børn: 1. Karen Kirstine Madsen (Dinna), født 1900 og gift med Chr. Kongensholm, som overtog gården. 2. Carl Gammelgaard Madsen, født 1901 og gift med Marie Kirstine Eskesen fra Hjerpsted ved Tønder. Bosat i Linde ved Holstebro. 3. Petri Michael Madsen, født 1902 og gift med Minna Bjerg i Nygaard. 4. Lilly Helga Madsen, født 1904 og gift med Aage Andersen fra Tim. Bosat i Canada. 5. Richardt Nørgaard Madsen, født 1905 og bosat i Slagelse.

1936 - 1966

Chr. Kongensholm, født 1898 i Kongsholm i Hanning og død 1981 i Bølling. Hans forældre, Maren og Jens Kongensholm havde en tid Enghavegaard. Gift med Karen Kirstine (Dinna) Madsen, født 1900 i Nørlund og død 1987 i Skjern. Dinna og Chr. Kongensholm boede først i Mørke ved Aarhus, men kom så i 1936 hjem og overtog hendes fødehjem. I 1966 blev gården afstået, og Dinna og Chr. Kongensholm byggede så Toftevej 1, hvor et barnebarn nu bor.

Børn: 1. Mariane Kongensholm, født 1925 i Mørke. Bor Baunehøj 8. 2. Jenny Maren Kongensholm, født 1935 i Mørke og bosat på Læsø. 3. Mads Peder Kongensholm, født 1942. Overtog fødegården.

1966 -

Mads Peder Kongensholm, født 1942 i Nørlund og gift med Henny Bølling, født 1941 i Føvling. Samtidig med at drive gården arbejder Henny og Mads Peder Kongensholm henholdsvis på Skjern Rådhus og i Skovbørnehaven i Skjern.

Børn: 1. Else Bølling Kongensholm, født 1967 og gift med Kurt Kongsted fra Vamdrup. Bosat i Belgien. 2. Jens Bølling Kongensholm, født 1971 og bosat i Christiansfeld. 3. Elin Bølling Kongensholm, født 1974 og bosat i Aarhus.

Rosbjerg

Damslundvej 4. Matr.nr. 2, V. Bølling.

Gårdens gamle navn var Rosborg, men omkring midten af 1800-tallet blev „borg“ erstattet med „bjerg“, og siden har gården heddet Rosbjerg. Fra gammel tid hørte den

under Bølling Kirke og blev ofte benævnt som Kirkebolet. Omkring 1720 købte Jacob Pedersen Schanderup, som var byfoged i Ringkøbing og herredsfoged i Bølling Herred og bosat i Borris, gården af kongen. Hvem der ejede den efter herredsfogdens død i 1734 fremgår ikke klart. Senere overgik den i hvert fald til Slumstrup, hvorunder den hørte så sent som i 1801. Senere kom den igen til at høre

under Bølling Kirke og hørte herunder indtil 1867, hvor Chr. Hansen Toft købte gården til selveje.

Hvad fæstere i Rosbjerg angår, ser det lidt broget ud. I 1688 hed han Laurs Christensen, men herefter blev Rosbjerg anvendt som skolehus, indtil en ny skolebygning blev bygget i Kyhe i 1741. Herefter skal vi helt frem til 1751, hvor det tydeligt fremgår, hvad fæsteren hed.

Hans navn var Jakob Christensen. Han døde i Rosbjerg i 1757 og var gift med Malene Christensdatter. Hun døde i 1781, 60 år gammel. De havde ganske vist giftet sig i 1744 i Bølling, men de to ældste af børnene blev ikke født i Bølling.

Børn: 1. Chr. Jakobsen, født ca. 1746 og gift med Else Gjødesdatter i Tanning i Dejbjerg. 2. Chr. Jakobsen, født ca. 1750 og gift med Kirsten Graversdatter fra Kragmose og bosat i Gammelgaard i Sædding. 3. Jonas Jakobsen, født 1751 i Rosbjerg. Gift første gang med Sophie Margrethe Dideriksdatter fra Skjern og anden gang med Kirsten Justsdatter. Bosat i Marup i Skjern. 4. Maren Jakobsdatter, født 1757 og gift med Chr. Christensen Meder i Sædding.

I årene frem til 1772 hed fæsteren Morten Madsen. Han var født 1734 i Lillebølling og døde 1810 i Snogdal i Brejning. Gift med Mette Kirstine Jeppesdatter, født 1736 i St. Ulfkjær i Velling og død 1807 i Snogdal. Hendes søster Kirsten Jeppesdatter var gift med Henrik Christensen i Kastbjerg. Om deres børn er født i Lillebølling eller i Rosbjerg kan ikke afgøres, men familien flyttede i hvert fald inden 1773 til Snogdal i Brejning, hvor han kaldes Morten Rosborg.

Børn: 1. Jeppe Mortensen, født 1765 og gift med Maren Bendtsdatter fra Skaarup i Hanning. Bosat i Finderup. 2. Mads Mortensen, født 1766 og gift med Ane Andersdatter i Lervad i Hanning. Deres søn Anders Madsen kaldet Lervad boede fra 1842 i Pedersborg. 3. Morten Mortensen, født 1769 og gift med Karen Lauridsdatter i Sig i Brejning. 4. Marie Kirstine Mortensdatter, født 1771 og gift med Jens Christensen fra Nr. Omme. Bosat i Randbæk i Brejning. 5. Poul Mortensen, født 1777 og bosat i Snogdal.

Omkring 1789 var Peder Thomsen, født 1754 i Sønderby, fæster af Rosbjerg. Han flyttede i 1792 til Pilgaard i Sædding, hvor han giftede sig med Dorthe Elisabeth Eriksdatter. Han døde allerede i 1798.

Peder Thomsens bror, Jens Thomsen, født 1757 i Sønderby og død 1843 i Rosbjerg, kom senere til gården. Han var gift med Margrethe Christensdatter fra Bradtbjerg i Hanning. Hun døde 1830 i Rosbjerg. Ved Jens Rosbjergs død oplyser skifteprotokollen, at stedet hører under Bølling Kirke, undtagen „*Vesterhusets 5 Fag.*“

Børn: 1. Kirsten Jensdatter, født 1796 og gift med Søren Skonning Kruse i Thorbo. 2. Peder Jensen, født 1799 og bosat i Rævebjerg (nu Laulund). 3. Thomas Jensen, født 1802 og bosat i Gasdalgaard. 4. Chr. Jensen kaldet Rosbjerg, født 1806 og bosat i Sønderby (Boelvej 2).

Efter Jens Thomsens død i 1843 boede datteren Kirsten her, indtil hun i 1846 giftede sig med Skonning i Thorbo.

Herefter kom Hans Madsen Ladekjær fra Pedersborg hertil, og det blev så hans søn, Chr. Hansen Toft, som overtog stedet. Han var født i 1814 i Brejning og døde 1898 i Rosbjerg. Chr. Toft var tømrer og var gift med Dorthe Christensdatter, født 1828 i Kastbjerg og død 1885 i Rosbjerg. I 1867 købte de Rosbjerg til selveje af Bølling Kirke.

Børn: 1. Johan Christensen, født 1852 og død 1885 på Epidemihuset i Ringkøbing. 2. Chr. Christensen Toft, født 1856 og gift med Else Iversen fra Herborg. Bosat i Skjern. 3. Ane Margrethe Christensen, født 1859 og gift med Hans Madsen Nielsen i Ansager. 4. Hans Christensen Toft, født 1861. Overtog Rosbjerg. 5. Kirsten Christensen, født 1867 og gift med Mads Vinge i Kjærhus.

Damslundvej

1887 - 1900

Hans Christensen Toft, født 1861 i Rosbjerg og gift med Maren Christensen, født 1864 i Hanning. Hans Toft var ligesom faderen snedker, og da de solgte Rosbjerg, flyttede de til Skjern.

Børn: 1. Dorthea Christensen Toft, født 1887 og gift med Ingvar Klemensen i Brejning. Hans søster Marie var gift med Houle Peder Christensen i Ny Boel. 2. Chr. Christensen Toft, født 1889 og bosat i København. 3. Maren Christensen Toft, født 1891 og gift med Frederik Christensen i Ringkøbing. 4. Johanne Katrine Christensen Toft, født 1894 og gift med Niels Møller i Ringkøbing. 5. Gøde Georg Christensen Toft, født 1897 og bosat i København. 6. Ejner Christensen Toft, født 1899 og bosat i Holstebro. 7. Viggo Christensen Toft, født 1903 i Skjern og bosat i København. 8. Otto Christensen Toft, født 1907 i Skjern og bosat i København. 9. Harald Christensen Toft, født 1909 i Skjern og bosat i Rungsted.

1900 - 1937

Jens Jensen kaldet Nedergaard, født 1860 i Astrup og død 1927 i Rosbjerg. Gift med Maren Nielsen, født 1860 i FASTERKJÆR og død 1927. De havde før boet på Nedergaard. Jens Nedergaard var handelsmand, så i 1917 købte han Moselund, hvor han kunne have kreaturerne til at gå. Året efter købte han også Gl. Toftgaard.

Børn: 1. Dorthea Marie Jensen, født 1887 og gift med Hans Johannes Hansen, som før havde været gift med hendes søster. 2. Ane Kirstine Jensen, født 1890 og gift med Hans Johannes Hansen i Vamdrup. 3. Mads Chr. Jensen, født 1892. Boede hos broderen Chr. i Rosbjerg. Døde i 1979 på De Gamles Hjem i Hanning. 4. Chr. Kjær Nedergaard, født 1894. Overtog Rosbjerg. 5. Niels Kjærgaard Nedergaard, født 1896 og gift med Jenny Juliane Thomsen fra Stauning. Bosat i FASTER. 6. Mette Marie Nedergaard, født 1900 og gift med Peter Frederik Johansen i Skanderup. 7. Mathilde Frederikke Nedergaard, født 1903 og gift med Svend Kristian Sørensen fra Estvad. I mange år bosat i Holstebro, senere i Ikast. 8. Signe Elisabeth Nedergaard, født 1906 og gift med Karl Viggo Hansen i Kjelstrup i FASTER.

1937 - 1972

Chr. Kjær Nedergaard, født 1894 på Nedergaard og død 1985. Gift med Kirstine Marie Østergaard Jørgensen, født 1906 i Sdr. Nissum og død 1999 på Enghaven i Skjern. Kirstine og Chr. Nedergaard drev Rosbjerg indtil 1973, hvor de byggede huset Vinkelvej 17. Chr. Nedergaard havde en fantastisk hukommelse, og med sin store interesse for Bølling sogn, sad han inde med stor viden. Hertil kom, at han var en god fortæller.

Børn: 1. Grethe Nedergaard, født 1936 og gift med Jens Gregersen fra Storvorde. Bosat i Skive. 2. Ruth Nedergaard, født 1938 og gift med Bent Jensen fra Brørup. Bosat i Ikast. 3. Birgit Nedergaard, født 1940 og gift med Svend Benedikt Hindbo i Gasdalgaard, nu Vinkelvej 17. 4. Bodil Nedergaard, født 1943 og gift med Søren Overgaard fra Vindum ved Viborg. Bosat i Holstebro. 5. Jens Jakob Nedergaard, født 1947. Overtog Rosbjerg.

1972 -

Jens Jakob Nedergaard, født 1947 i Rosbjerg og gift med Ulla Fabricius Jensen, født 1950 i Ringkøbing og opvokset i Skjern. Samtidig med at drive gården arbejder Jens Jakob Nedergaard på Gaasdal Bygningsindustri i Skjern, mens Ulla Nedergaard er ansat indenfor psykiatrien i Ringkøbing Amt.

Børn: 1. Line Fabricius Nedergaard, født 1976 og bosat i Holstebro. 2. Anders Fabricius Nedergaard, født 1978 og bosat i Aarhus.

Gl. Toftgaard

Matr.nr. 11, V. Bølling.

Gl. Toftgaard var beliggende på den trekant, hvor Østerbyvej munder ud i Damslundvej. De sidste bygninger forsvandt omkring 1940. Disse var opført i 1904 af Peder Kastberg. Før den tid lå gården på den vestre side af Damslundvej. Gl. Toftgaard blev i 1866 delt i to gårde, hvorved de to navne, Ny og Gl. Toftgaard opstod. Ny Toftgaard blev opført, hvor Toftevej 3 nu ligger, men desværre nedbrændte den i 1983.

I 1688 var Toftgaard ejet af Nykøbing Hospital, og fæsterne hed Niels Thomsen og Niels Poulsen. Sidsnævnte var der i mange år.

I 1710 kom gården til at høre under Vennergaard i Velling, og året efter var Niels Poulsen væk, og i stedet var indsat to nye fæstere: Bøjle Nielsen og Christoffer Jensen⁹⁾, som hver havde en halv gård. Bøjle Nielsen var sikkert fra Sædding og var gift med Inger Hansdatter. Da de flyttede fra Bølling omkring 1723, slog de sig ned i Lykkehus i Hanning.

Børn: 1. Niels Bøjlesen, født 1713. 2. Karen Bøjlesdatter, født 1715. 3. Hans Bøjlesen, født 1720. Bosat i Skræbsgaard i Hanning. 4. Maren Bøjlesdatter, født 1726 i Hanning. 5. Chr. Bøjlesen, født 1731 i Hanning.

Efter Bøjle Nielsen kom Lars Larsen og Mette Andersdatter. De havde før boet i Hanning, hvor de året i forvejen havde fået datteren Mette Katrine. Hun døde kort efter ankomsten til Bølling. Lars Larsen kaldet Toft mistede sin kone i 1743, og året efter giftede han sig i Skjern med Maren Mikkelsdatter Holm; men allerede i 1749 døde Lars Toft⁹⁾. Så var det enkens tur til at finde en ny mand, og denne gang faldt valget på Chr. Christensen Møbjerg fra Skjern. Dette ægteskab varede nu heller ikke længe, så efter Marens død i 1758, måtte Chr. Møbjerg ud at finde sig en ny kone. Hun hed Anne Pedersdatter og var fra Aadum.

Mette og Lars Toft havde foruden datteren Mette Katrine også to sønner, som begge to hed Lars. Lars Toft „den ældre“, født omkring 1712 overtog omkring 1737 den modsatte halvdel af Toftgaard, så far og søn sad en tid begge som fæstere af gården.

Vi vender tilbage til Lars Toft „den ældre“, når den anden halvdel af Toftgaard skal beskrives. Mette og Lars Tofts anden søn, Lars Toft „den yngre“ blev gift med Maren Madsdatter Krog fra Bjerg og var bosat i Letager i Dejbjerg. Gamle Lars Toft havde ingen børn med Maren Mikkelsdatter Holm, og det havde hun heller ikke med Chr. Christensen Møbjerg, men da sidstnævnte blev gift med Anne Pedersdatter fra Aadum, kom der seks børn fra 1759 til 1767. Heraf døde de fire som små. I 1767 døde Chr. Møbjerg, og herefter forlod enken Bølling.

Tilbage til 1713, hvor Bøjle Nielsen overtog den ene halvpart af Toftgaard, mens Christoffer Jensen overtog den anden. Sidstnævnte var gift med Maren Mikkelsdatter og

Damslundvej

havde boet i Velling, hvortil de allerede få år senere vendte tilbage. Den ny fæster hed Jens Hansen og havde sikkert forældrene, Hans Christensen kaldet Tuesen og Kirsten Jensdatter, med sig. Jens Hansen blev gift med Sidsel Poulsdatter, og de fik i 1720 sønnen Poul, men allerede i 1724 døde Jens Hansen^{*)}, hvorefter enken giftede sig med Niels Madsen. Efter få år forsvandt de fra Bølling.

Senere blev Lars Larsen Toft „den ældre“ fæster af den halve Toftgaard, hvor faderen sad på den anden halvdel. Lars Toft „den ældre“ var gift med Bodil Mortensdatter.

Børn: 1. Laurids Larsen, født 1737. Det var i Stavnsbåndets tid, så i 1756 rømte Laurids sammen med den to år yngre bror, Anders bort fra Vennergaard Gods. Der blev „Lyst“ efter dem ved kirkerne i Dejbjerg, Hanning og Bølling, men lige lidt hjalp det. Sønnerne var borte! 2. Anders Larsen, født 1739. 3. Jens Larsen, født 1740. 4. Anna Larsdatter, født 1747.

Lars Toft „den ældre“ døde i 1752 i Bølling, men enken blev boende her i flere år. De havde afstået fæstet af gården nogen tid i forvejen, idet Jens Fyrstenborg havde den indtil oktober 1751, hvor en mand fra Bækbo i Lem, Laurids Jensen kom hertil. Jens Fyrstenborg var her allerede i 1749, hvor han fik sønnen Peder, som senere kom til at bo i Debelmose i Borris.

Laurids Jensen kaldet Bækbo men også Toft, kom fra Lem. Han havde altså overtaget halvparten af gården i 1751, og da Chr. Møbjergs enke^{*)} i 1768 flyttede fra hendes halvpart, overtog Laurids Bækbo det hele. Hvad Laurids Bækbos kone hed, fremgår ikke umiddelbart, men de fik i hvert fald i 1754 sønnen Jens og i 1757 endnu en søn Chr.

I 1772 havde de i Toftgaard en tjenestepige, Maren Jensdatter, og hun fik dette år en søn Peder. Som barnefader udlagde hun husbonden Laurids Bækbo og ved dåben i Bølling Kirke den 8. juni fremgår det, at Laurids Bækbos hustru bar barnet! Hun bar altså det barn, som hendes mand havde fået med deres tjenestepige! Læser man lidt længere frem i kirkebogen, står der under den 28. juni - altså 20 dage efter barkedåben. „*Jordet Laurids Bækbos Hustru, 55 Aar gammel.*“ Hvad der er foregået i Toftgaard i disse dage fremgår ikke.

Laurids Bækbo^{*)} var den sidste fæster af Toftgaard, eftersom den i 1775 blev solgt af Vennergaard til Mads Jensen Kjærgaard^{*)} fra Madum.

FÆSTEFORHOLD:

1713 - 1723	Bøjle Nielsen	1713 - 1714	Christoffer Jensen
1723 - 1749	Lars Larsen kaldet Toft	- 1724	Jens Hansen
1749 - 1767	Chr. Christensen Møbjerg	1725 -	Niels Madsen
		1737 -	Lars Larsen kaldet Toft
		- 1751	Jens Fyrstenborg
		1751 - 1775	Laurids Jensen Bækbo

I 1768 overtog Laurids Jensen Bækbo fæstet af hele gården og i 1775 købte Mads Jensen Kjærgaard gården fri af Vennergaard

1775 - 1790

Mads Jensen kaldet Toftgaard, født i Madum og død 1818 i Dejbjerg. Gift første gang med Mette Marie Stephansdatter, som døde i 1785 i Toftgaard og anden gang med Martha Elisabeth Graversdatter fra Tim. Hun døde 1829 i V. Rabjerg i Dejbjerg. Martha og Mads Jensen flyttede til Dejbjerg, da de havde solgt Toftgaard. *Børn:* 1. Karen Madsdatter, født 1777 og gift med John Pedersen i Bækbo i Dejbjerg. 2. Anna Madsdatter, født 1783. 3. Jens Madsen, født 1786 og gift med Inger Malene Lauridsdatter fra Velling. Bosat på Uglbjerg Mark i Dejbjerg. 4. Mette Marie Madsdatter, født 1788 og gift med Morten Henriksen i V. Rabjerg i Dejbjerg. Morten Henriksen var født i Skjern, men hans forældre havde en kort tid boet i Kastbjerg.

1790 - 1826

Niels Andersen Blæsbjerg fra Raasted kom hertil sammen med Chr. Marcussen, som ejede flere forskellige gårde i Bølling. Niels Andersen døde i 1826 og var gift med Johanne Poulsdatter fra Tarm.

Børn: 1. Ane Kirstine Nielsdatter, født 1792 og gift med Jens Andersen på Sønderbygaard. 2. Kirsten Nielsdatter, født 1793 og gift med Jens Lauridsen Marup i Dalgaard. 3. Anders Nielsen, født 1795. Overtog fødegården. 4. Poul Nielsen, født 1798. Boede mange år i Rolighed, men overtog i 1842 fødegården. 5. Mourits Nielsen, født 1802. Var degn i Bredsten, og kaldte sig Mourits Toftgaard.

1826 - 1842

Anders Nielsen, født 1795 i Toftgaard og død 1888 i Nygaard. Gift med Sidsel Catrine Jespersdatter, født 1798 i Nørsgaard og død 1875 i Nygaard.

Børn: 1. Niels Andersen, født 1826 og gift med Mette Steffensen fra Lydum. Hun havde som ung været husholderske for morbroderen Hans Olesen i Damgaard, og efter giftemålet bosatte Mette og Niels Andersen sig i V. Herborg. 2. Jesper Andersen, født 1829 og gift med Eskeline Iversdatter fra Tarm. Bosat i Kyvling i Lønborg. 3. Chr. Andersen, født 1832. Overtog Nygaard. 4. Johanne Andersen, født 1834 og gift første gang med Mads Andersen i Pedersborg og efter hans død med Thomas Peder Madsen samme sted. 5. Peder Andersen kaldet Nygaard, født 1837 og gift med Ane Margrethe Nielsen fra St. Kastbjerg. De boede i Faster, Tarm, Fiskbæk og sidst i Skjern. I 1934 besøgte lærer Viggo Bendtsen Grethe Nygaard. Hun var da knap 92 år. Han fik hende til at fortælle om hendes bryllup i 1863 i Høj. Referatet findes på arkivet på Tingager. Et af Grethe og Pe' Nygaards oldebørn er Henry Iversen, Østerbyvej 3.

1842 - 1851

Poul Nielsen, født 1798 i Toftgaard og død 1865 i Kragmosehus, som var en slags aftægts hus til Toftgaard. (Se under Rolighed, hvor familien i mange år havde boet.)

1851 - 1852

Jens Poulsen, født 1821 i Rolighed og død 1854 i Vrå i Skjern, hvortil de var flyttet i 1852. Gift med Mette Marie Christensdatter fra Outrup, som efter Jens Poulsens død giftede sig med en yngre bror Jacob Poulsen. *Barn:* Ane Poulsen, født 1851 og død 1876 i Vrå.

1852 - 1854

Chr. Poulsen, født 1827 i Rolighed og gift med Maren Nielsdatter. De flyttede i 1854 til Outrup. *Barn:* Ane Christensen, født 1852 i Toftgaard og gift med Søren Jørgensen fra Rærup i Lydum.

Damslundvej

1854 - 1861

Ejeren i denne periode hed Niels Christensen. Det fremgår ikke tydeligt af skødet, hvem denne Niels Christensen var. Efter folketællingen i 1860 boede daglejer Niels Chr. Christensen fra Lem, en tjenestekarl Chr. Andersen fra Nygaard og en tjenestepige Maren Nielsen fra Nr. Omme på gården. Ejeren boede her altså ikke, så noget kunne tyde på, at Toftgaards ejer var manden i nabogården Høj. Han hed nemlig Niels Christensen.

1861 - 1866

Niels Hansen Esbensen, født 1830 i Toftum i Hemmet og død 1883 i Tarm. Gift med Johanne Kirstine Enevoldsdatter, født 1831 i Nørgaard og død 1914 i Nørgaardhus, som lå ved Lisenborgvej syd for Højbo. Efter giftermålet bosatte de sig i Hemmet, men overtog så i 1861 Toftgaard, som de i 1866 delte i to gårde. Den største part overtog de selv og byggede her en ny gård kaldet Ny Toftgaard. Den gamle gård, som herefter fik navnet Gl. Toftgaard, solgte de til smeden, Chr. Vandborg. I 1877 flyttede Hanne og Niels Esbensen til Tarm, men allerede i 1883 døde han, og Hanne vendte tilbage til Bølling med børnene. Hun var fra Nørgaard, som hendes bror Jesper havde, og han stillede et lille stykke jord til hendes rådighed, beliggende mellem Damgaard og Nygaardshus, lidt syd for Højbo, hvorpå hun fik bygget et lille hus. Dog betingede han sig, at den dag Hanne var død, skulle huset fjernes og jorden lægges tilbage til Nørgaard. Hanne Nørgaard havde datteren Marie hjemme hos sig i mange år, og da Hanne så døde, var aftalen jo den, at huset skulle fjernes, hvilket det også blev, og Marie Esbensen måtte tage plads hos fremmede.

Børn: 1. Maren Esbensen, født 1866 og gift med Mads Jørgen Bank i Vostrup. 2. Kirsten Esbensen, født 1868 og gift med Jens Chr. Thoustrup i Snebjerg. 3. Enevoldine Marie Esbensen, født 1870. Opholdt sig hjemme hos moderen og efter dennes død i 1914, tog hun plads som husbestyrerinde i Sædding. Hun var med til at starte Søndagsskolen i Bølling. 5. Enevold Esbensen, født 1871 og gift med Larsine Larsen i Finderup. 6. Karen Esbensen, født 1874 og gift med Jens Østergaard Nielsen i Ny Boel.

1866 - 1869 Chr. Sørensen Vandborg. Se under Nedergaardhus.

1869 - 1903

Mads Chr. Jensen kaldet Vind. Født 1842 i Rindum og død 1891 i Gl. Toftgaard. Gift første gang med Ane Kirstine Jensen fra Holmsland, som døde 1876 i Gl. Toftgaard. Gift anden gang med Christine Jensen fra Ny Sogn, som døde 1887 i Gl. Toftgaard og gift tredje gang med Maren Christensen født 1843 i Skjern og død 1928 i Høj, hvor hun sad til leje. Hun var efter salget af Gl. Toftgaard flyttet hen til Jens Jacobsen i Høj, hvor hun vederlagsfrit boede i en lejlighed, som var indrettet i de tre sydligste fag i gårdens østre hus. Mads Chr. Vind var smed ved siden af landbruget.

Barn: Jensine Dorthea Jentoftgaard, født 1873 og bosat i København.

1903 - 1915

Peder Kastberg, som havde haft smedeforretning i Bølling By (Toftevej 6), var her i nogle år, inden familien flyttede til Finderup.

(Se under Toftevej 6.)

1915 - 1918

Iver Thomsen Iversen, født 1880 i Sdr. Bork og død 1938 i Stauning. Gift med Karen Jensen, født 1879 i Vostrup og død 1969 i Stauning. Karen og Iver Thomsen havde boet mange forskellige steder. Inden de overtog Gl. Toftgaard, havde de i nogle måneder ejet Nygaardshus, men i de sidste mange år var de i Stauning.

Børn: 1. Laurids Iversen bosat i Ikast. 2. Mariane Margrethe Iversen, født 1907 og gift med Ruby Petersen i Stauning. 3. Andreas Iversen. Bosat i Stauning. Drukede som 34-årig. 4. Chr. Marinus Iversen, født 1912 i Højmark og gift med Jenny Andersen fra Dejbjerg. Bosat i Skjern. 5. Anna Toftgaard Iversen, født 1916 og gift med Marius Hansen i Skjern. 6. Agner Iversen, født 1918. Bosat i Stauning. 7. Thorvald Iversen født i Foersom i Egvad. Bosat i Stauning. 8. Maja Iversen, født i Vallund i Ølgod og gift med Knud Kjeldsen i Ebeltoft.

I 1918 købte Jens Nedergaard i Rosbjerg gården, og siden har jorden hørt dertil. Det var meningen, at Jens Nedergaards søn, Mads skulle flytte ind på gården, men det blev aldrig til noget. Derimod blev stuehuset brugt til udlejning. I årene fra 1918 til 1921 boede Mette og Jens Rærup Eskildsen fra Ll. Sudergaard her, hvorefter de flyttede ind hos hans mor på Kildevej 33. I 1934 og 35 var Maren og Niels Lydersen fra Hanning her. De flyttede til Skjern. Senere boede her i en kort periode omkring 1936 Edvard A. Rasmussen, som før havde boet i Frydenborg. Få år efter blev bygningerne fjernet.

Maae

Gården var beliggende nord for den vej, som går fra Høj til Østervig. Gården blev nedlagt omkring 1830. I 1688 hørte den under Viumgaard i Sdr. Vium, og fæsteren hed Maren Nielsdatter Guldager. I 1710 døde Chr. Maae, og fire år i forvejen var hans kone Maren død. De er muligvis forældre til den næste fæster, Niels Christensen, som var her fra ca. 1707 - 40. Han var gift med Kirsten Corneliusdatter fra Tarm, som døde her i 1737, 64 år gammel. Selv døde „Gamle Niels Maae“, som han kaldtes, i 1753. Grunden til at han kaldtes „Gamle Niels Maae“, var den, at han havde to sønner, som også hed Niels. Kirsten og Niels Maae havde følgende børn.

Børn: 1. Chr. Nielsen Maae, født 1708 og bosat i Søndergaard. 2. Niels Nielsen kaldet Tarm, født 1710 og var fæster af den gård i Bølling By, som senere blev til Nørlund og Dalgaard. 3. Niels Nielsen kaldet Maae junior. Født 1714. Overtog Maae.

Omkring 1740 overtog Niels Maae junior gården og giftede sig første gang med Kirsten Poulsdatter fra Tarm. Efter hendes død i 1743 giftede han sig med Mette Pedersdatter Stensig i Sædding. Mette og Niels Maae fik to børn: Kirsten i 1746 og Peder i 1748. I 1753 døde Niels Maae, hvorefter enken giftede sig med Niels Iversen, født 1721 i Hanning Kirkegaard. De var så fæstere i Maae indtil 1758, hvor de flyttede til Præstegaarden og blev forpagtere. Mette Maae døde i 1764, og kort tid efter rejste Niels Iversen til Søndervig på Holmsland.

Børn: 1. Karen Nielsdatter, født 1755 i Maae. 2. Niels Nielsen, født 1758 i Maae og gift med Kirsten Christensdatter Lodberg i Søndervig. 3. Iver Nielsen, født 1761 i Bølling Præstegaard.

I 1757 døde forvalter Steno Rasch på Dalagergaard i Borris, og i skiftet efter ham fremgår det, at han ved sin død ejede Maae i Bølling. Herefter blev Maae solgt til Peder

Damslundvej

Isager til Hindsels på Thyholm, og kort tid efter kom dennes bror, Eskild Nielsen Isager til at bo i Maae som fæster, hvor han døde i 1784, 79 år gammel. Hans kone, hvis navn ikke nævnes, var død i 1778.

Børn: 1. Maren Eskildsdatter døde i Maae i 1780, hvor hun ifølge kontrakt skulle forsørges af broderen, p.g.a. svagelighed. 2. Karen Eskildsdatter^o gift første gang med Michel Michelsen Skrædder i Aanum i Skjern og efter hans død med Niels Nielsen Old samme sted. 3. Inger Catrine Eskildsdatter døde 1759 i Maae. 4. Niels Eskildsen Isager. Overtog Maae. 5. Mariane Eskildsdatter. Hun fik i 1758 et uægte barn, Maren, som i 1821 var bosiddende i Lem. 20 år senere, altså i 1778 fik hun endnu et uægte barn, Niels som senere var bosat i Assens .

I 1780 købte Eskild Isagers søn, Niels Eskildsen Maae til selveje af farbroderens enke, Margrethe Noe i Christiansfeld, og samme år giftede han sig med Maren Jensdatter, født 1746 i Leding i Dejbjerg og død 1829 i Maae. Niels Maae, som han nu kaldtes, døde i 1800 i Maae, 59 år gammel. Før denne tid havde han solgt et stort stykke jord fra til Chr. Marcussen, som sammen med noget jord fra Nørgaard opførte Damgaard. Efter Niels Maaes død i 1800 giftede enken sig med Jens Nielsen, født 1767 i Sdr. Sandager i Dejbjerg. I 1814 blev Maae solgt til manden i Høj, Jens Christensen og få år efter til Houle Vig i Østervig. Det tyder på, at Maren og Jens Maae i den tid har siddet som aftægtsfolk på gården, men da Maren døde i 1829, flyttede Jens Maae herfra. Han boede en tid i Dejbjerg og senere i Lem. Herefter blev bygningerne sikkert revet ned.

Høj

Damslundvej 6. Matr.nr. 13a, V. Bølling

I 1688 var Høj fæstegård under Lundenæs, og det var den, indtil Lundenæs gik på auktion i 1779, hvorefter den kom under Slumstrup. I 1688 hed fæsteren Chr. Nielsen, og han var ganske sikkert far til Poul Christensen, som var fæster fra ca. 1715. Foruden Poul var der to døtre, Anna, som var gift med Jens Houlesen i Ledgaard, og Dorthe som var gift med Peder Jacobsen i Dalager i Borris. Poul Høj var gift første gang med Maren Pedersdatter, som døde i 1720 i Høj, 40 år gammel. Anden gang var han gift med Inger Jensdatter, som døde i 1725, 30 år gammel og tredje gang var han gift med Ane Christine Jensdatter fra Sædding, som døde i 1746, 77 år gammel. Selv døde Poul Høj i 1749, 72 år gammel. Det blev den yngste søn, Jens Poulsen, født 1729 i Høj, som overtog fæstet af gården. Han døde allerede i 1753 og herefter overgik fæstet til Chr. Lauridsen fra Ledgaard. Han var født 1724 i Marup og døde i 1781 i Høj^o og var gift med Anne Jensdatter, som døde i 1797 i Kastbjerg, 77 år gammel. Chr. Høj havde overtaget fæstet i 1753, men allerede fire år senere blev han nævnt i en restanceliste^o). Han må dog have klaret frisag, idet han bevarede fæstet af gården indtil sin død i 1781. Anne og Chr. Høj må have boet et andet sted, før de kom til Bølling, idet kun de tre yngste af børnene er født i Høj. De to ældste var Anders og Dorthe, hvoraf sidstnævnte blev gift med Niels Thomsen Hamborg fra Lem og overtog Høj. De tre yngste af Anna og Chr. Højs børn var Lars, født 1755 og bosat i Skaarup i Hanning, samt døtrene Anna Kirstine født 1759 og Maren født 1762.

Det blev datteren Dorthe og hendes mand, Niels Thomsen Hamborg, som overtog fæ-

stet af Høj. De købte senere gården til selveje, men solgte den allerede i 1791. Samtidig solgte de en stor del af jorden til Chr. Marcussen, hvorved gården Nygaard opstod. Niels Thomsen byttede gård med manden i Kastbjerg, Anders Jensen.

1791 - 1815

Anders Jensen, født 1761 i Slumstrup Mølle i Sædding og død 1847 i Sædding. Gift med Maren Sørensdatter, født 1763 i Østerby og død 1844 i Sædding. Ved giftermålet overtog de hendes fødehjem efter hendes far, Søren Houlesen, men allerede året efter byttede de gård med Niels Thomsen i Høj. I 1815 flyttede de til Faster, men i 1819 vendte de tilbage og bosatte sig i Kragmosehus. Denne ejede de af to gange, først fra 1819-28 og senere fra 1834-42, hvorefter de flyttede til Sædding.

Børn: 1. Søren Andersen, født 1793 og gift med Maren Madsdatter fra Faster. Bosat i Piig i Hanning. 2. Abalone Andersdatter, født 1796 og gift med Chr. Jepsen Søndergaard i Sædding. 3. Mariane Andersdatter, født 1803 og gift med Niels Pedersen Vendelbo i Sædding og efter hans død med Peder Chr. Jensen Lervad i Hanning. Sidstnævnte blev hun skilt fra og døde som fattiglem i Hanning Fattiggaard.

1815 - 1852

Jens Christensen, født 1786 i Bjerregaard i Stauning og død 1850 i Høj. Gift med Ane Pedersdatter, født 1788 i Vraa i Skjern og død 1858 i Høj. De havde i 1814 købt nabogården Maae, og muligvis blev de boende der de første år - også efter at de havde overtaget Høj. I kirkebogen står der nemlig ved de første af børnene, at de er født i Maae. I 1819 blev Maae solgt til manden i Østervig, Houle Vig.

Børn: 1. Maren Jensdatter, født 1814 i Maae. Var væverske og bosat i Lyhne. 2. Jens Peter Jensen, født 1816 i Maae. Jernbanearbejder, sidst bosat i Tarm. 3. Birgitte Jensen, født 1818 i Maae og gift med Chr. Nielsen i Kvong. 4. Chr. Jensen, født 1820 i Høj. Overtog Høj. 5. Kirsten Jensdatter¹⁾, født 1823 og gift med Eske Mortensen i Lyhne. 6. Peder Jensen, født 1825 og gift med Kirsten Larsen fra Skjern. Bosat i Borris. 7. Edel Jensdatter, født 1827 og gift første gang med Ole Birkmose i Vorgod og efter hans død med Peder Chr. Mikkelsen i Videbæk. 8. Niels Jensen, født 1831. I mange år var han jernbanearbejder og senere møller i Tjørring.

Maren Smed, Mads Chr. Jensens kone fra Gl. Toftgaard, med Katrine og Chr. Smeds børn: Fra venstre: Niels, Søren Johanne, Nanna, Ketty. Liggende foran: Signe.

1852 - 1854

Chr. Jensen, født 1820 i Høj og død 1905 i Lønborg. Gift med Dorthea Marie Lauridsdatter fra Østervig. De solgte ganske vist gården i 1854, men året efter må de åbenbart stadig have været i Høj, eftersom de da fik en datter, som blev født dér.

Børn: 1. Ane Jensine Christensen, født 1855 i Høj og gift med Thomas Jensen Høj i Lønborg. 2. Laust Chr. Jensen, født 1858 i Lønborg og bosat der.

Damslundvej

1854 - 1858 Jens Chr. Jensen. (Se under Ll. Sudergaard 1827.)

1858 - 1867 Niels Christensen, født 1812 og Kirsten Svendsdatter. De kom fra nabogården, Nørlund (Den Østre Nørgaard) og overdrog den til en søn.

1867 - 1891

Svend Nielsen, født 1836 i Kastbjerg og død 1881 i Høj. Gift med Ane Christensen, født 1844 i Trøstrup i Timring og død 1908 i Skjern. Hun var fra Kongsholm i Hanning og var søster til Jesper Nørgaards kone Maren Vad. Ane Christensen giftede sig senere med enkemand Poul Lauridsen i Skjern, som senere kom til at bo hos en datter Ane, gift med Jens Chr. Jensen i Rolighed.

Børn: 1. Niels Svendsen Høj, født 1868 og gift med Ane Kirstine Henriksen fra Lunde. Staldforpagter på Højskolehjemmet i Skjern. 2. Kirsten Svendsen Høj, født 1870. Havde blomster- og hatteforretning i Skjern. 3. Kristen Vad Svendsen, født 1872 og bosat i Ejstrup. 4. Jacob Chr. Svendsen Høj, født 1876 og gift med Hansine Kirstine Hansen fra Nr. Bork. Var en tid sodavandsfabrikant i Skjern. 5. Kirsten Marie Svendsen, født 1879 og gift med Chr. M. Pedersen i Skjern, hvor de begge en tid var fotografer. Senere bosat i København.

1891 - 1905 Jens Jacobsen og Ellen Marie Pedersen kom hertil fra Sædding, men flyttede senere til St. Kastbjerg. (Se St. Kastbjerg)

1905 - 1946

Chr. Smed Christensen, født 1874 i Stauning og død 1959 i Kildevej 31. Gift med Mette Katrine Jespersen, født 1883 i Stauning og død 1978 i København. Hun var en søster til Hans Jepsens første kone, Kirstine Jespersen i Hvirvelgaard. Chr. Smed købte omkring 1926 sammen med mejeribestyrer Claus Johnsen en Ford, og det var en af de første biler i Bølling - muligvis den første. I nogle år kørte han en del taxa-kørsel, men senere overtog Johnsen selv bilen. Chr. Smed sad i bestyrelsen for Skjern Højskoleforening. Efter afståelsen af Høj byggede Katrine og Chr. Smed Kildevej 31, og efter hans død flyttede hun først til Varnæs og senere til København.

Børn: 1. Ketty Elisabeth Smed Christensen, født 1905 og død 1930 i Holstebro. 2. Niels Hahne Christensen, født 1907 og gift med Elly Hansen i Varnæs. 3. Nanna Smed Christensen, født 1908 og gift med Johannes Gotfredsen i København. 4. Signe Katrine Smed Christensen, født 1910 og gift med Walter Darling i København. 5. Søren Chr. Marius Christensen, født 1913 og bosat i København. 6. Johanne Smed Christensen, født 1915 og gift med Johannes Bastholm i København.

1946 - 1978

Hartvig Christensen, født 1922 i Ikast og død 1994 i Skjern. Gift med Marie Jensen, født 1929 i Skarrild. Da Marie og Hartvig Christensen havde solgt gården, flyttede de til Skjern.

Børn: 1. Svend Christensen, født 1947 og gift med Ingelise Pedersen fra Tarm. Bosat i Ringkøbing. 2. Birthe Christensen, født 1951 og gift med Poul Pedersen i Sdr. Bork. 3. Anita Christensen, født 1962 og gift med Emil Christensen i Skjern.

1978 - 1992

Vagn Libak Hansen, født 1936 i Taars i Vendsyssel og død 1991 i Bølling. Gift med Kirsten Tønnesen Lolle, født 1938 i Gedesby på Falster. Vagn Libak Hansen var regnskabskonsulent i Skjern, hvor familien boede, inden de flyttede til Bølling. Efter salget af gården, flyttede Kirsten T. Hansen tilbage til Skjern.

Børn: 1. Claus Libak Hansen, født 1964 i Hurup. Bosat i Skjern. 2. Anders Libak Hansen, født 1967 i Skjern. Bosat i Skjern.

1992 - Preben Hansen, født 1951 i Tarm og gift med Tove Heldgaard født 1952 i Skjern. I 1982 købte de Moselund, hvor de boede indtil 1992. Nu drives de to gårde sammen.

Barn: Gitte Heldgaard Hansen, født 1977. Bosat i Aalborg.

Skarnborg

Gården lå i det gamle Bølling By, på den vestre side af „by-gaden“, lige syd for Høj. Den var ikke særlig stor, og tillige lå dens jord spredt rundt omkring, så i 1790 blev den simpelthen nedlagt, og i stedet fik Skarnborgs ejer noget jord i den nordlige del af sognet, hvorpå han byggede en ny gård, Hvirvelgaard opkaldt efter de agre, som den var beliggende på.

Skarnborg hørte til de gamle gårde i byen og havde op gennem tiden været fæstegård under Lundenæs, men da der ingen fæstepapirer findes fra Lundenæs, er det svært at opstille en liste over fæsterne. I 1688 var Chr. Thomsen her og fra 1713 til 1727 var Jes Jensen kaldet Gjaldbæk her. Han var gift med Ellen Jacobsdatter fra Dalager i Borris og de fik 7 børn, hvoraf datteren Johanne Jesdatter, født 1724 blev gift med Anders Christensen Knüel i Bølling. Ellen Jacobsdatter døde i 1747 og Jes Skarnborg døde i 1767, men allerede omkring 1725 havde han afstået fæstet til Peder Jepsen fra Vadhus i Østerby. Peder Jepsen var gift med Bodil Mortensdatter fra Vadhus og de havde børnene: Jeppe, født 1716, som overtog Skarnborg og Anne Kirstine, født 1720, som blev gift med Chr. Christensen af Bøel i Lønborg. Peder Jepsen døde allerede i 1735 og herefter sad enken med gården, indtil sønnen i 1748 giftede sig med Anna Andersdatter Sønderskov i Borris. Anna og Jeppe Pedersen fik ingen børn, så det blev hendes brordatter, Anne Catrine Jeppesdatter fra Kyvling i Lønborg, der sammen med sin mand Chr. Jensen, født 1735 i Meldgaard overtog fæstet af Skarnborg i 1774. I 1786 blev den købt til selveje, men p.g.a. jordens dårlige beliggenhed blev den som nævnt nedlagt i 1790.

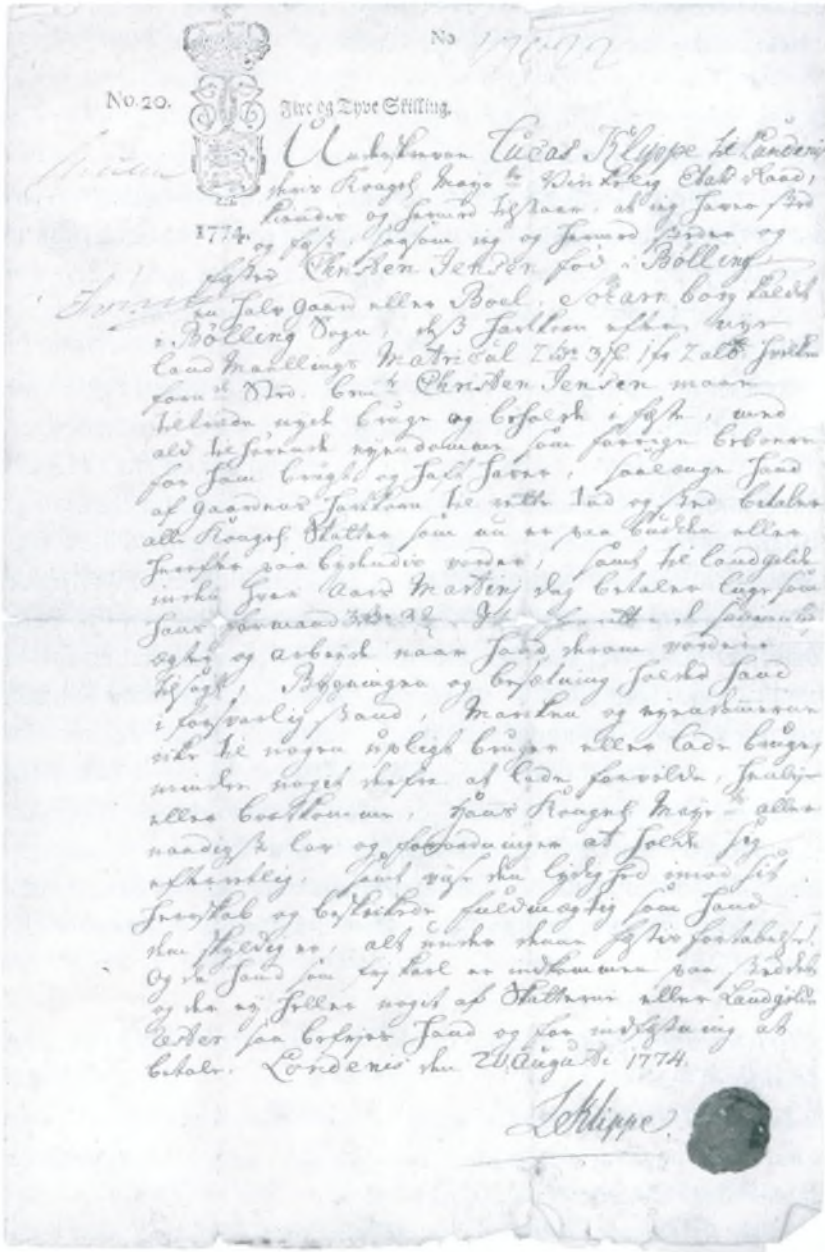
Afskrift af Christen Jensens fæstebrev fra 1774. Det originale fæstebrev findes gengivet på næste side.

Underskreven Lucas von Klippe til Londenis. Hvis Kongel. Majestæts Etatsraad, kendes og hermed tilstaar at jeg haver sted og fæste, og som jeg og herved steder og fæster Christen Jensen fød i Bølling, en Halvgaard eller Boel, Sckarnborg kaldet i Bølling Sogn, dets Hartkorn efter nye Landmaallings Matrical 2 tdr. 3 sk. 1 fjerdingkar 2 album. Hvilken forne Sted, Christen Jensen maae tiltræde eget, bruge og beholde i fæste, med ald tilhørende ejendommen, som forrige Beboer før ham brugte og haft haver, saalænge Hand af gaardens Hartkorn til rette tid og sted betaler alle Kongel. Skatter som nu er

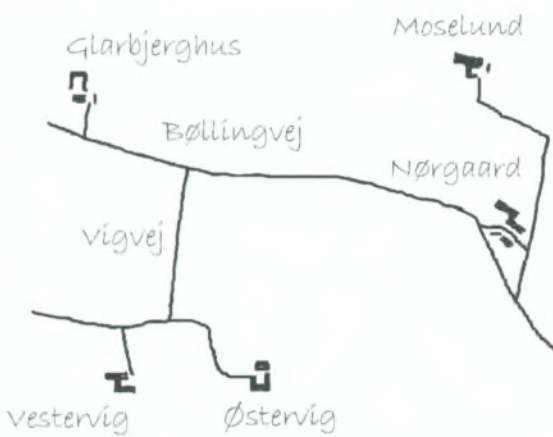
Damslundvej

paabudden eller herefter vorden samt til landgilde inden hver Aars Martini dag betaler ligesom hans formand 3 tdr. 3 sk. yder sædvanlig ægt og arbejde, naar han herom vorder tilsagt. Bygningen og besætning holde Hand i forsvarlig stand, Marken og ejendommen ikke til nogen upligt bruger eller lade bruger miste noget derfra, at lade forvilde eller bortkomme. Hans Kongel. Majestæts allermaadigste lov og forordninger at holde sig efterrettelig, samt vise den lydighed imod sit Herskab og beskikkede fuld- mægtig som Hand dem skyldig er, alt under hans fæstes fortabelse. Og da Hand som fri karl er indkom- men paa stedet og da ej heller noget af Hartkorn eller Landgilde rester, saa befries Hand ogsaa ind- fæstning at betale. Londen den 20 Augusti 1774.

L Klippe.

Christen Jensens fæstebrev på Skarnborg fra 1774

Nørgaard
Glarbjerghus
Østervig
Vestervig
Moselund

Bøllingvej

Bøllingvej

Nørgaard

Bøllingvej 7. Matr.nr. 12, V. Bølling

I 1688 hed fæsteren i Nørgaard Mads Christensen, og ejeren var „Salig Hr. Peder Ifverens arving i Egtved“ - hvem det så end var! Mads Christensen døde her i 1709, 78 år gammel, og hans kone, Bodil

døde i 1712. De havde i hvert fald tre børn, Abelone, Chr. og Sidsel. Sidstnævnte var gift med Hans Feldbereder (garver), og de boede et par år i Nørgaard, hvor de fik sønnerne Jens og Hans. Omkring 1710 kom en ny

familie til gården. Manden hed Chr. Christensen og konen Anna Nielsdatter. Allerede i 1713 døde hun. Samme år giftede enkemanden sig i Borris Kirke med Kirsten Nielsdatter fra Borris. De fik 8 børn sammen, hvoraf de fire med sikkerhed døde som små. De andre fire var: Maren født 1713, Ane født 1715 og død 1791 i Hanning. Maren født 1718 og død 1794 i Brejning samt Dorthe født 1731. Dette år døde Chr. Nørgaard 54 år gammel, hvorefter enken giftede sig med Hans Esgesen i Kragmose og flyttede dertil. Nu kom der en ny slægt til Nørgaard, og denne blev hængende på gården de næste ca. 225 år. Den ny fæster hed Jesper og kendtes kun med Nørgaard som efternavn. Han døde i 1749 70 år gammel - så han havde ikke været helt ung, da han i 1731 overtog fæstet. Hans kone hed Kirsten Nielsdatter og døde i 1745. Kirsten og Jesper Nørgaard havde fire børn - måske flere, men af de fire døde to i 1746: Niels og Johanne henholdsvis 24 og 22 år. De to andre var Vibeke, som blev gift med Chr. Nielsen Maae i Søndergaard og Niels, som overtog Nørgaard. Niels Jespersen født 1717 i Nørgaard og død 1788 samme sted. Han var gift med Birthe Nielsdatter fra Kelsig i Brejning, og hun døde i 1800 i Nørgaard.

Nørgaard var i 1700-tallet kommet under Brejninggaard, og i 1768 var Niels Jespersen kommet i knibe⁷⁾. Han havde i de foregående år haft uheld både med avl og kreaturer, så han var kommet i skattegæld til herskabet. Samtidig havde han heller ikke fået bygningerne ordentlig vedligeholdt, så herremanden ville have ham jaget fra gården, og en ny fæster sat ind. Niels Jespersen skrev imidlertid et brev, hvori han havde fået 6 betydningsfulde mænd til at berette om, hvor uheldig han havde været, og hvor fattig, men dygtig han var! Niels Jespersen sluttede brevet af med at bede herskabet om, at det ikke ville jage ham, hans kone samt hans „seks uopdragne Børn“ fra gården nu til den forestående vinter. Herskabet stod imidlertid fast på sin beslutning, idet man mente, at han ikke var så fattig, som han gav sig ud for at være. Desuden havde han mange velhavende venner, som kunne kautionere for ham. Til slut udtrykte herremanden om Niels Jespersen, at han "*Tænker ligesom den ugudelige, at Helvede er ikke så hed, som Præsten prædiker!*"

Niels Jespersen fik dog lov til at blive på gården, og først omkring 1786 overdrog han

fæstet til en søn. Birthe og Niels Jespersen havde følgende børn.

Børn: 1. Niels Nielsen, født 1749 og gift med Anne Margrethe Laustdatter i Vesterbæk i Brejning. 2. Güde Sofie Nielsdatter, født 1751 og død 1783 i Kragmose, hvor hun var gift med Chr. Graversen. 3. Kirsten Nielsdatter, født 1753 og gift med søsteren Güde Sofies mand, Chr. Graversen. 4. Jesper Nielsen, født 1756. Overtog fødegaarden. 5. Peder Nielsen, født 1759 og bosat i Kassentoft i Brejning. 6. Niels Nielsen, født 1763 og gift med Else Christensdatter i Gammelgaard i Sædding. Begge hendes forældre var fra Bølling. Hendes far Chr. Jacobsen var fra Rosbjerg og hendes mor, Kirsten Graversdatter var fra Kragmose. 7. Anna Nielsdatter, født 1769 og død 1829^{*)} hos en søsterdatter i Nørlund.

1795 - 1831

Jesper Nielsen, født 1756 i Nørgaard og død 1820 samme sted. Han overtog fæstet omkring 1786, men købte i 1795 købte gården til selveje. Samme år halverede han gårdens størrelse, idet han solgte halvdelen af jorden til Chr. Marcussen, som herpå byggede Damgaard^{*)}. Jesper Nielsen var gift første gang med Anna Nielsdatter, født 1762 i Føns på Fyn og død 1789 i Nørgaard. Gift anden gang med Sidsel Christensdatter Tarm, en søster til Poul Christiansen i Dalgaard. Hun døde i 1796, og herefter giftede Jesper Nielsen sig for tredje gang med Johanne Kirstine Enevoldsdatter, født 1771 i Aadum og død 1853 i Nørgaard.

Børn: 1. Chr. Jespersen, født 1790. I 1829 havde han ophold i Holsten. 2. Anne Jespersdatter, født 1793 og gift med Claus Thuesen i Fjilstervang. 3. Niels Jespersen, født 1795 og gift med Birgithe Sophie Thygesdatter fra Egeris Mølle i Nr. Vium. Boede i Vorgod og senere i Thoustrup i Snebjerg. Deres oldebarn er Mads Toustrup Hansen i Sønderbygaard. 4. Sidsel Catrine Jespersdatter, født 1798 og gift med Anders Nielsen, Toftgaard. 5. Enevold Jespersen, født 1802. Overtog fødegården.

1831 - 1866

Enevold Jespersen, født 1802 i Nørgaard og død 1884 samme sted. Gift med Kirsten Christensdatter, født 1809 og opvokset på Dejbjerglund i Dejbjerg. Hun døde 1893 i Nørgaard. Hendes søster Else, var gift med Eske Houlesen i nabogården, Nørlund. Enevold Nørgaard var sognefoged.

Børn: 1. Johanne Kirstine Enevoldsdatter, født 1831 og gift med Niels Hansen Esbensen i Toftgaard. 2. Chr. Enevoldsen, født 1835 og gift første gang med Margrethe Jensen fra Gaasdal i Borris og anden gang med Johanne Jepsen fra Engsig i Skjern. Bosat i Gl. Hanning. Deres søn Enevold Nørgaard var gift med Kirsten Marie Jepsen fra Hvirvelgaard og deres datter Kirsten, var gift med Jeppe Jacobsen på Højbo. 3. Jesper Chr. Enevoldsen født 1841. Overtog fødegården.

1866 - 1944

Jesper Chr. Enevoldsen Nørgaard, født 1841 i Nørgaard og død 1915 samme sted. Gift første gang med Maren Vad Christensen, født 1837 i Trøstrup i Timring og død 1872 i Nørgaard. Hendes søster Ane var gift med Svend Nielsen i Høj. Jesper Nørgaard giftede sig anden gang med Kirsten Vestergaard Sørensen, født 1852 i Astrup og død 1944 i Nørgaard. Jesper Nørgaard var veteran fra krigen 1864. Han overtog sognefogedembedet efter faderen, men varetog det kun i få år. Det var i Provisorietiden, hvor en del mænd nægtede at betale skat. Med til sognefogedstillingen hørte, at man skulle ud at pantsætte hos de folk, som ikke ville betale, og denne opgave nægtede Jesper Nørgaard

Bøllingvej

at udføre. Derfor frasagde han sig stillingen. Kirsten Nørgaard førte gården videre helt til sin død i 1944, hjulpet af tre ugifte døtre samt en bestyrer, Anders Andersen.

Børn: 1. Enevold Jespersen, født 1867 og bosat i San Francisco. 2. Kristen Vad Jespersen Nørgaard, født 1868 og bosat i Chicago. 3. Chr. Nørgaard Jespersen, født 1869 og bosat i Esbjerg. 4. Kirsten Marie Jespersen, født 1871 og gift med Peder Andersen i Skjern. 5. Maren Vad Jespersen Nørgaard, født 1882. Medejer af Nørgaard. 6. Ane Petrine Jespersen Nørgaard, født 1884. Medejer af Nørgaard. 7. Kristen Astrup Jespersen Nørgaard, født 1888 og gift med Esther Lauridsen. Bosat i Aarup i Hanning, senere i Skjern. 8. Niels Hansen Jespersen Nørgaard, født 1890 og bosat i Amerika. 9. Kirsten Jespersen Nørgaard, født 1893. Medejer af Nørgaard.

1944 - 1955

Maren, Ane og Kirsten Nørgaard overtog fødegården efter moderen. Maren Vad Nørgaard, født 1882 i Nørgaard og død 1974 i Skjern. Ane Petrine Nørgaard, født 1884 i Nørgaard og død 1947 samme sted. Kirsten Nørgaard, født 1893 i Nørgaard og død 1987 i Skjern. De havde gennem mange år en bestyrer Anders Andersen, født 1892 i Bejstrup i Thy og død 1967 i Skjern.

1955 - 1969

Jens Chr. Linde, født 1906 i Sir og død 1991 i Skjern. Gift med Karen Jensen, født 1909 i Nr. Vium og død 1989 i Skjern. Indtil 1955 drev Karen og Jens Linde en ejendom i Troldhede, men overtog så Nørgaard, som de havde indtil 1969, hvor de flyttede til Skjern. *Børn:* 1. Ellen Linde, født 1934 og gift med Søren Søgaard i Isenvad. 2. Chr. Linde, født 1936. Boede en tid i Baunehøj 11. 3. Anny Linde, født 1938 og gift med Ernst Nielsen i Bjerringbro. 4. Hans Linde, født 1939 og gift med Lilian Starup fra Grindsted. Sognepræst i Ræhr. Havde i nogle år Østerbyvej 14 som sommerhus. 5. Ove Mikael Linde, født 1941. Overtog fødegården. 6. Lydia Linde, født 1944 og gift med Jens Rabjerg i Herborg. 7. Ejvinn Linde, født 1947 og gift med Birte Pedersen fra Holsted. Har i mange år været bestyrer på en farm i Zambia, som ejes af et missionselskab, men er nu bosat i Herning. 8. Alice Linde, født 1951 og gift med Villy Sørensen fra Fiskbæk. Bosat i Hammel. 9. Ninna Linde, født 1954 og gift med Ivan Poulsen i Esbjerg. 10. Ruth Linde, født 1956. Gift med Erik Oehlemläger i Faarevejle.

1969 -

Ove Mikael Linde, født 1941 i Troldhede og gift med Ingrid Nielsen, født 1947 i Linaa. *Børn:* 1. Annette Linde, født 1971 og gift med Flemming Kristensen i Henne. 2. Johan Linde, født 1972 og gift med Lone Specht Nielsen fra Karlslunde. Bosat i Greve. 3. Anni Linde, født 1974 og gift med Orla Pedersen fra Videbæk. Bosat i Astrup. 4. Litzia Linde, født 1976 og bosat i Skjern. 5. Enok Linde, født 1977 og bosat i Borris. 6. Daniel Linde, født 1979. 7. Miriam Linde, født 1980. 8. Ruth Linde, født 1983. 9. Peter Linde, født 1985. 10. Michael Linde, født 1987.

Glarbjerghus

Bøllingvej 5. Matr.nr. 30, Den Sydlige Del

Hvornår de første bygninger blev sat i Glarbjerghus, står lidt hen i det uvisse. Muligvis skete det først i 1824, hvor ejeren af Glarbjerg i Marup i Skjern (Ø. Marupvej 10),

Laurids Christensen Skjælmose, solgte sin gård til Jørgen Hansen fra V. Marup. I skødet oplyses der, at han dog ikke sælger det hele. Fem fag hus samt en hedeparcel, som var købt af Houle Vig i Østervig, forblev Laurids Skjælmoses ejendom, så mon ikke det var starten til Glarbjerghus?

- 1846

Laurids Christensen, født ca. 1767 i Skjælmose i Stadil og død 1843 i Glarbjerghus. Gift med Kirsten Marie Christensdatter, født 1774 i Marup og død 1854 i Sdr. Stenderup, Tyrsting Herred hos en datter. Kirsten Marie og Laurids Skjælmose overtog hendes stedfars gård, Glarbjerg i Marup, men i 1824 solgte de den og opførte et lille hus, som så fik navnet Glarbjerghus. Her virkede Laurids Skjælmose i nogle år som fattigfoged - d.v.s. at han var ansat af kommunen til at holde eventuelle tiggere ude af sognet. I 1846 blev Glarbjerghus solgt til Bølling-Sædding kommune, som ville anvende stedet til fattighus.

Børn: 1. Catrine Lauridsdatter, født 1812 i Marup og gift med Henrik Christensen Sandagger fra Stenderup ved Haderslev. De boede fra 1842 og nogle år frem i Glarbjerghus, hvor de fik sønnerne Laurids Chr. og Chr. Senere flyttede de til Sdr. Stenderup sammen med hendes mor. 2. Chr. Lauridsen, født 1818 i Glarbjerg i Marup. Han var skomager i København.

1846 - 1903

Bølling-Sædding Kommune overtog huset. Herefter skulle det bruges som fattighus, men blev det dog kun fra begyndelsen. Samme år, som kommunen havde overtaget stedet, boede Hans Bøjlesen her med familie. Han døde samme år i Glarbjerghus. Han var født 1779 i Skræbsgaard i Hanning. Hans Bøjlesen var gift med Karen Nielsdatter Thore, hvis forældre havde Thorbo. Karen og Hans Bøjlesen havde boet forskellige steder i

Bølling, men havde ikke ejet noget, så det er ikke muligt at sige nøjagtig, hvor de har boet. I ægteskabet var der 5 børn: Sønnerne Niels og Bøjle samt døtrene Johanne Hansdatter, Lene Hansdatter og Abelone Hansdatter. De to første døtre boede som ugifte i Skjern, mens Abelone blev gift med Jens Andersen fra Stauning og boede en tid i Østerby (muligvis Sudergaardhus), men flyttede senere til Faster.

Senere blev Glarbjerghus lejet ud til folk, som sikkert ikke selv havde mulighed for at købe en ejendom. Den første lejer, som havde en kontrakt, var Jørgen Poulsen, som senere blev gift i Østervig. Han måtte dog bede om at få kontrakten ophævet, idet han i 1848 var bleven indkaldt til krigstjeneste og med stor sandsynlighed igen måtte af sted. Det blev ham bevilget og i stedet kom Peder Knudsen fra Holmsland som fæster. Han var her til sin død i 1875 og var gift med Maren Kirstine Jørgensdatter, født 1799 i

Rævbjerg og død 1887 i No, hvortil hun var flyttet efter mandens død.

I 1875 fik Glarbjerghus en ny fæster i Peder Andersen, født 1842 i Pedersborg og død allerede 1877 i Glarbjerghus. Han var gift med Mette Andersen, født 1841 i Stauning og død 1927 i Skjern. Peder Andersen måtte betale 150 kr. for at overtage fæstet af stedet plus 20 kr. om året. Forinden havde de boet en tid i Nr. Vium og var så kommet til Bølling igen i 1873, hvor Peder Andersen havde haft arbejde hos tømrer Poul Jessen på Bjerg. Efter Peder Andersens død sad enken alene i Glarbjerghus i nogle år. Små kår var det sikkert, så i 1879 blev der på sognerådets foranledning indsamlet penge i sognet, så der kunne blive købt en ko til Mette. I sognerådsprotokollen tilføjes der, at koen blev:

„overladt til brug for hende saalænge Majoriteten i Sogneraadet finder det tjenlig!“
Mette og Peder Andersen havde to børn.

Børn: 1. Ane Marie Andersen, født 1872 i Nr. Vium og gift med Jens Chr. Sørensen fra Madum. Bosat i Skjern. 2. Mads Andersen, født 1876 i Glarbjerghus og gift med Lovise Kristine Jensen fra Assing. De boede en tid i Fælleshuset og senere i Skjern.

I 1882 giftede Mette Andersen sig med den 35 år ældre enkemand Peder Bøjle Hansen fra Marup. Herefter var han så fæster af Glarbjerghus til sin død i 1889. Sammen fik de sønnen Peder Andreas Pedersen, født 1882, som i 1919 en kort tid ejede Glarbjerghus. Mette Andersen forlod Glarbjerghus i 1891, og to år senere var hun gift med Peder Pedersen i Fjølstervang. Herefter var hun en tid bosat i Skarrild, men slog sig så ned i Skjern, hvor hun døde i 1927.

I 1891 kom Villads Jensen og Christine Dorthea Nielsen Faartoft hertil fra Dejbjerg. Fra 1891 til 1903 var de fæstere på stedet, og herefter købte de det.

1903 - 1919

Villads Jensen, født 1859 i Hanning og død 1919 i Sædding. Gift med Christine Dorthea Nielsen Faartoft, født 1859 i V. Vandet og død 1942 i Sædding. Hun var en søster til Anders Chr. Faartoft på Sønderbygaard.

Barn: 1. Niels Faartoft Jensen, født 1889 i Dejbjerg. Gift og bosat på Spjald Mølle i Brejning.

1919 - 1920

Peder Andreas Pedersen, født 1882 i Glarbjerghus og død 1954 i Kibæk. Gift med Marie Sofie Pedersen, født 1889 i Fakse og død 1962 i Kibæk. De var her kun kort tid og boede herefter bl.a. i Faster, Brande og Kibæk.

1920 - 1960

Hans Chr. Pedersen, født 1894 i Tybjerglille ved Herlufmagle og død 1968 i Glarbjerghus. Gift med Ane Johanne Jensen, født 1897 i Storgaard i Herborg og død 1993 i Skjern.

Børn: 1. Niels Peder Pedersen, født 1926. Han overtog Glarbjerghus. 2. Frits Aage Pedersen, født 1929 og gift med Ruth Mortensen fra Hemmet. Bosat i Esbjerg. 3. Aksel Pedersen, født 1932 og gift med Marie Benthin fra Hemmet. Bosat i Maaløv.

1960 - 1999

Niels Peder Pedersen, født 1926 i Glarbjerghus og død 1996. Gift med Ines Blom Madsen, født 1932 i Holsteinborg. I 1999 flyttede Ines Pedersen til Skjern.

Børn: 1. Lars Chr. Blom Pedersen, født 1966. Han overtog fødegården. 2. Hanne Blom Pedersen, født 1968 og bosat i Ubby ved Kalundborg. 3. Grethe Blom Pedersen, født 1968. Bor sammen med Jørgen Bertelsen i Lønborg.

1999 -

Lars Chr. Blom Pedersen, født 1966 i Glarbjerghus. Bor sammen med Charlotte Vagner, født 1974 i Hee. De arbejder i henholdsvis Videbæk og Skjern.

Østervig

Vigvej 4. Matr.nr. 10, Den Sydlige Del

Østervig er den ældste af de to Vig-gårde, eftersom den allerede eksisterede for 300 år siden, og måske meget længere tilbage i tiden. I 1600-tallet nævnes personer som Peder Jensen og Peder Pedersen, muligvis far og søn. Sidstnævnte havde i hvert fald 2 børn: En søn Peder kaldet Vig og bosat i Sønderby i Stauning samt en datter, Ellads, gift med Mikkel Poulsen, som overtog Vig. Mikkel døde i 1725 80 år gammel, og Ellads Pedersdatter døde i 1728, 73 år gammel.

Børn: 1. Maren Mikkelsdatter, gift 1705 i Bølling med Chr. Jespersen i Kirkegaard i Sædding. Deres oldebarn var den berømte Søren Aaby Kierkegaard. 2. Kirsten Mikkelsdatter, gift 1716 i Bølling med Anders Sønderby i Stauning. 3. Mette Mikkelsdatter, gift 1727 i Bølling med Gravers Nielsen i Andbæk i Lem. 4. Mikkel Mikkelsen kaldet Mikkel Vig den Yngre, overtog fødegården omkring 1725 og blev gift omkring 1728, men hustruens navn nævnes ikke. Tre år senere blev familien ramt af den værste ulykke, som næsten kunne ramme den. En tidlig morgen, det var den 11. april 1731, udbrød der ildebrand', og i løbet af meget kort tid stod hele gården omspændt af flammer og blev lagt i aske. Det var før forsikringssekskabernes tid, så Mikkel Vig sad nu fuldstændig i armod og var nødt til at afstå gården. På samme tid blev han også udlagt som barnefader til det barn, som tjenestepigen Maren Jensdatter i Stauning havde født, og de havde måttet stå „*aabenbar Skrifte*“ i Bølling Kirke for hele menigheden. Mikkel Vig slog sig ned i Stauning, hvor han døde i 1751.

Vig var i 1688 ejet af „en“ Rasmus Andersen i Ringkøbing. Omkring 1731 af herremanden på Pallisbjerg, og noget senere hørte den under Dejbjerglund. Efter den tragiske hændelse i 1731, kom der nye folk til gården. Manden hed Poul Larsen og var sikkert søn af Lars Poulsen i Lille Bølling. Han blev gift i Bølling i 1731 med Ellen Eskesdatter Kragmose, en søster til Hans Eskesen Kragmose. Ellen og Poul Vig døde henholdsvis i 1758 og 1768, hvorefter deres eneste søn sikkert har overtaget Vig.

Da der ikke findes fæsteprotokoller fra Dejbjerglund, kan det ikke nøjagtig siges, hvornår han overtog gården, men i 1768 havde han den i hvert fald. Hans navn var Eske Poulsen, og han var født 1732 i Vig og døde samme sted i 1778 som ungarl. Dog var han 3 år forinden blevet udlagt som barnefader til pigen Inger Eskesdatter^{*)}, hvis mor, Abelone Pallesdatter var fra Skjern. Abelone var ganske vist blevet gift i Skjern, men døde allerede i 1780, så Inger stod altså uden forældre som 5-årig. Derfor blev det hendes fars søster, Maren Poulsdatter og dennes mand Jens Hansen, der overtog opdragelsen af pigen. De havde også overtaget gården efter Eske Poulsens død i 1778, og her voksede Inger altså op. Da hun i 1802 giftede sig med Peder Jensen fra Hanning, havde hun ikke mindre end 200 Rdl. samt „*et godt Indbo*“ med sig, så hun var et godt parti. De startede med en gård i Hanning, men efter 1½ år solgte de denne og lejede sig ind i hendes fødehjem, som nu ganske vist var solgt til fremmede. Herefter købte de et sted i Skjern, som de måtte sælge efter et år p.g.a. fattigdom. Peder Jensen skulle da også være soldat, og det var han i ikke mindre end 6 år!! Så allerede i 1808 søgte de Fattigkommissionen i Bølling om understøttelse, hvad de da også fik. Samtidig startede en brevveksling mellem de forskellige sogne, hvor familien havde boet. Alle ville frasige sig ansvaret som den forsørgelsespligtige kommune, for det var jo en belastning for et sogns fattigvæsen, at have en hel familie „på sognet“. Sagen endte på Det Kongelige Kancellis bord, og her blev det afgjort, at det var Stauning, som skulle tage sig af familien. Da Inger døde i 1861 hos sønnen Jens Chr. Pedersen i Stauning, kaldes hun godt nok „*Almisselem af Dejbjerg*“, så muligvis må Stauning have fået ansvaret skubbet over på Dejbjerg. Ud over sønnen Jens Chr. havde Inger også en datter Maren Pedersdatter, født 1808 i Bølling og i 1860 bosat i Tarm. Hun var ugift.

Året efter Eske Poulsens død i 1778, giftede hans søster Maren sig med Jens Hansen, født 1746 i Landting i Hanning og død 1823 i Sædding. De havde drevet Vig frem til Maren død i 1801. 3 år senere solgte Jens Vig, som han kaldtes, gården til Jacob Iversen. Jens Vig giftede sig i 1801 i Aadum med Mette Marie Nielsdatter, en søster til Christiane Nielsdatter, Chr. Christensens kone i Damgaard, og bosatte sig i Sædding. Jens Vig var en bror til Niels Hansen i Signhus.

1804 - 1806

Jacob Iversen, kaldet Andrup eller Bjerregaard, var født 1761 i Andrup i Stauning. Han blev gift 1. gang med Kirsten Pedersdatter, født 1762 i Gadegaard i Hanning og død 1814 i Lyager i Dejbjerg. Gift 2. gang med Karen Pedersdatter. Kirsten og Jacob Iversen kom fra Stauning til Bølling allerede i 1803, hvor de fik en søn, men fik først skødet på gården året efter. De flyttede herefter til Rækkergaard i Hanning og efter kort tid her til Lyager i Dejbjerg. Kirsten Pedersdatter havde en bror, Jens Pedersen Gadegaard, som indtil 1795 boede i Rævbjerg (nu Laulund).

Børn: 1. Else Jacobsdatter, født 1790 i Stauning og gift 1812 i Dejbjerg med Peder Christensen. 2. Iver Jacobsen, født 1792 i Stauning og gift med Ane Marie Larsdatter fra Rindum. Bosat i Ringkøbing. 3. Ellads Jacobsdatter, født 1796 i Stauning og død 1875 i Ringkøbing. 4. Peder Jacobsen, født 1799 i Stauning. 5. Erik Jacobsen, født 1801 i Stauning. 6. Jens Jacobsen, født 1803 i Vig og død 1829 i Nørgaard (Nørlund) som almisselem. 7. Sidsel Johanne Jacobsdatter, født 1808 på Rækkergaard.

1806 - 1834

Houle Christensen, født 1774 i Stengaard i Sædding og død 1836 i Østervig. Gift med Maren Eskesdatter, født 1776 i Lille Bølling og død 1861 i Nørgaard (nu Nørlund) hos en søn. De havde ved giftermålet overtaget Hindbo, som de afstod i 1806 og i stedet købt Vig. I skødet står overtagelsesåret til at være 1806, men da deres eneste søn er født 1804 i Vig, må de jo været flyttet fra Hindbo før 1806. Maren og Houle Vig byggede stuehuset i Østervig i 1826, og det stod til 1964. Han var en pinlig akkurat mand og dertil meget sparsommelig*). F.eks. gik han engang til Ringkøbing og hjem igen med en madpakke i lommen. Houle Vig var sognefoged i Bølling og var i det hele taget en oplyst mand. Som ung havde han virket som skolelærer i Sædding. Ved hans død blev der sat en mursten som gravsten over ham. Inden brændingen var der blevet ridset „HV“ i stenen. Stenen står stadig på Kirkegården, men er nu indsat i et trækors (Se side 261). Houle Vigs kone Maren var efter sigende meget dygtig, men til gengæld også meget skrap. Maren og Houle Vig havde kun én søn.

Barn: Eske Houlesen, født 1804 i Vig. Han overtog fødegården.

1834 - 1837

Eske Houlsen, født 1804 i Østervig og død 1885 i Vognbjerg i Dejbjerg. Gift 1. gang med Else Christensdatter fra Dejbjerglund, født 1804 i Jerne og død 1869 i Stauning hos datteren. Hun var ellers aftægtskone hos sønnen Houle i Nørgaard. Det fortælles, at da Eske Houlesen skulle over til Dejbjerglund for at fri til Else (i slægten kaldet „den blide Else“), sadlede han den flotteste hest, men blev desværre „græsrytter“ og måtte sadle om!

Efter at have haft Østervig i 3 år, mageskiftede han denne med Nr. Kjærgaard i Skjern, hvor familien boede indtil 1854. Herefter vendte de tilbage til Bølling og købte Nørgaard (nu Nørlund). Eske Houlesen beskrives som meget karakterstærk, men også meget selvbevidst. Da en af hans sønnesønner blev døbt og fik hans navn, udbrød Eske: „*Kommer han til at ligne mig, får han nok fejl, men det bliver ikke store fejl!*“

Efter Else Christensdatters død giftede Eske Houlesen sig i 1874 med den 28 år yngre Else Marie Nielsen fra Dejbjerg. Hendes far, Niels Christensen ejede fra 1841-48 Hindbo. Herefter slog Eske Houlesen sig ned på et lille landbrug i Vognbjerg og levede der resten af sin tid. Hans gravsten findes stadig på Dejbjerg Kirkegaard.

Børn: 1. Maren Eskildsdatter (Eskildsen står der i kirkebogen), født 1834 i Østervig og gift med Jens Sørensen Kirkegaard fra Knudgaarde i Stauning. Boede en kort tid i Ny Kastbjerg. 2. Houle Eskildsen, født 1839 i Nr. Kjærgaard i Skjern. Han overtog Nørgaard efter faderen. 3. Chr. Eskildsen, født 1844 i Nr. Kjærgaard i Skjern. Var en tid præstegårdsforpagter i Bølling og senere ejer af Odderupgaard i Aadum.

1837 - 1843

Laust Jensen, født 1785 i Nr. Kjærgaard i Skjern og død 1875 i Østervig. Gift med Mette Jensdatter fra Egvad. Hun døde i 1870 i Østervig, 78 år gammel. De havde boet i Nr. Kjærgaard, fra de blev gift, og til de mageskiftede med Eske Houlesen i Østervig. Det var en datter og svigersøn, som overtog Østervig, men de solgte den i 1861 og overlod hendes forældre, som var på aftægt, til de ny ejere.

Børn: 1. Birgitte Lauridsdatter, født 1817 i Nr. Kjærgaard. Hun var gift med to brødre, Anders og

Jørgen Poulsen, og havde i nogle år Østervig. 2. Jens Peder Lauridsen, født 1819 i Nr. Kjærgaard. 3. Else Kirstine Lauridsdatter, født 1822 i Nr. Kjærgaard. Gift med enkemand, skolelærer og kirkesanger i Bølling, Chr. Nielsen Fjord. 4. Jens Lauridsen, født 1824 i Nr. Kjærgaard. I 1853 var han bestyrer af Østervig. Det var det år, hvor søsteren Birgittes, første mand var død. Jens Lauridsen rejste herefter til Stadil. 5. Dorthea Marie Lauridsdatter, født 1826 i Nr. Kjærgaard og gift med Chr. Jensen fra nabogården Høj. Boede i Lønborg. 6. Jens Chr. Lauridsen kaldet Vig, født 1832 i Nr. Kjærgaard og gift med Maren Andersdatter fra Nisgaard i Dejbjerg og efter hendes død med Karen Mikkelsdatter fra Tarm. Boede i mange år i Kjelstrup i Faster, senere i Borris. Jens Chr. Vig var en meget benyttet spillemand, og han komponerede da også selv en del musik.

1843 - 1854

Anders Poulsen, født 1812 i Stensig i Sædding og død 1853 i Østervig^{*)}. Gift med datteren i gården Birgitte Lauridsdatter, født 1817 i Nr. Kjærgaard og død 1890 i Faster. Hvad angår Anders Poulsen, gik det ham meget sørgeligt. Den 30. januar 1853 var Anders Poulsen blevet dårlig om morgenen, da han havde været i kostalden. Han måtte gå ind, hvorefter der „*paakom ham en Brækning*“, som varede i lang tid. Birgitte ville have sendt bud efter lægen, men det ville Anders ikke have, eftersom han var sikker på, at det alligevel ville ende med døden! – Så var der jo ingen grund til at ofre penge på en læge! Mellem kl. 1 og 2 om eftermiddagen døde Anders, og desværre nåede præsten ikke at komme til Østervig. Det var ellers det eneste, Anders ønskede. Herefter fik sladderer frit løb. Nogle mente, at det var selvmord, eftersom Anders den sidste tid havde været noget deprimeret p.g.a. økonomiske vanskeligheder. Andre mente, at selvmordet skyldtes et dødsfald, som kort forinden skulle være sket i Hanning. Den afdøde, en pige, skulle Anders have været forlovet med engang. Præsten skriver da også i kirkebogen, at Anders havde taget sit eget liv med gift. Der blev foretaget et forhør i Østervig af de personer, som havde været omkring Anders den sidste tid, og desuden blev liget obduceret. Herved fremkom ingen oplysninger, som kunne bekræfte, at der var tale om selvmord. Ved obduktionen blev der ikke fundet tegn på forgiftning.

Nu kan man jo så sætte spørgsmålstegn ved, hvor dygtig lægerne dengang var til at foretage sådanne undersøgelser. Med hensyn til om forklaringen på det eventuelle selvmord skal søges i det dødsfald, som skulle være sket i Hanning kort tid forinden, så oplyser Hanning Kirkebog ikke om noget dødsfald, hvor den afdøde kunne have været forlovet med Anders Poulsen. Alligevel kan der være noget om snakken. I 1838 blev Anders Poulsen far til en pige, Mette Marie Andersdatter. Moderen var den 18 årige Ane Catrine Andersdatter fra Skaarup i Hanning. Ane Catrine blev i 1842 fundet druknet i en skelgrøft mellem Dejbjerglund og Stampen i Dejbjerg, og da der i kirkebogen blev tilføjet, at hun blev begravet på Dejbjerg Kirkegård efter amtets tilladelse, må man vel gå ud fra, at dødsfaldet blev udlagt som selvmord. Det må vel være denne pige, der hentydes til, at Anders Poulsen havde været forlovet med; men om dette er forklaringen på Anders Poulsons dødsfald, må stå hen i det uvisse. Datteren Mette Marie døde i øvrigt allerede i 1857 i Dejbjerg.

Birgitte Lauridsdatter var en meget brugt kogekone, og det fortælles om hende, at hun ikke ville lave gildesmad i glaserede gryder. Den slags skulle koges i sorte potter (jydepotter) - først da fik maden sin rigtige smag.

Børn: 1. Mette Andersen, født 1844 i Østervig og gift med Chr. Nielsen Ejstrup i Klokbose i Faster. 2. Laurids Andersen, født 1846 i Østervig og druknet i 1882 i en å i Aadum. 3. Kirsten Andersen, født 1849 i Østervig og gift med Jørgen Johan Nielsen fra Faster, men bosat i Nr. Vium. 4. Ane Marie Andersen, født 1851 i Østervig og gift med Jeppe Jessen fra Lønborg, men bosat i Fasterkjær. To af deres børn, Morten og Laura var gift med to søskende fra Bertelsbo, Ane Kirstine og Peder Madsen.

1854 - 1861

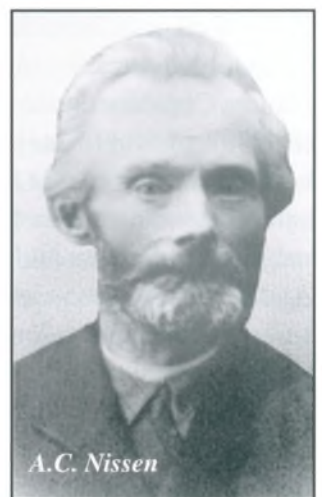
Jørgen Poulsen (bror til Anders), født 1820 i Stensig i Sædding. Gift med broderens enke, Birgitte Lauridsdatter. Overtog Østervig. Jørgen Poulsen var smed og han blev i 1853 udlagt til barnefader for Christine Pedersens datter, Barbara. På dette tidspunkt boede moderen i Faster, men hun kom senere til Bølling, hvor hun slog sig ned i Toftegaardshus (Toftevej 7). Her boede Barbara også senere med mand og børn. Birgitte og Jørgen Poulsen forlod Østervig i 1861, hvor de flyttede til Faster.

Børn: 1. Anders Poulsen Jørgensen, født 1854 i Østervig og gift med Maren Jensen Smed i Rabjerg i Dejbjerg. 2. Karen Kirstine Jørgensen, født 1857 i Østervig og gift med Niels Lauridsen i Tarm.

1861 - 1904

Anders Chr. Nissen, født 1823 i Skarrild og død 1904 i Østervig. Gift med Sidsel Pedersen, født 1839 i Dejbjerg og død 1917 i Østervig. Hun var en søster til Kjeld Pedersen, som boede i Frydenborg fra 1894-1913.

Som ung havde Anders Chr. Nissen været studedriver og havde været med til at vandre den lange vej til de store markeder i Slesvig. Anders Chr. Nissen var veteran fra Krigen 1848. Disse soldater havde aldrig fået nogen fortjenestmedalje, selvom de vandt krigen, og da så 1864-krigen var tilendebragt, benyttede man lejligheden til at dekorere alle soldaterne på én gang. Man skulle udfylde et skema, og her oplyser Anders Chr. Nissen, at han var indkaldt fra 30. marts 1848 til 8. februar 1851 - altså næsten 3 år. Under spørgsmålet om han blev såret under krigen, svarer han benægtende, men senere fortæller han, at han var indlagt på et lazaret - først 12 dage i Mariekirken i Flensborg og senere 8 dage i Fredericia. Med Anders Chr. Nissen kom et helt nyt kapitel ind i Østervigs historie. Anders Chr. Nissen var nemlig handelsmand og havde været hos den bekendte handelsmand Jens Chr. Eriksen Karstoft i Bøllinglunde inden han overtog Østervig. Herfra drev Anders Chr. Nissen så høkerhandel indtil 1890, hvor det efterhånden ikke kunne betale sig, da der nogle år forinden var startet en forretning, nabo til det nystartede mejeri. Gården havde været den økonomiske hovedindtægtskilde, men det fortælles, at det dog de første år efter lukningen af forretningen kneb med økonomien. Varene, som Anders Chr. Nissen solgte, fik han hjem fra Kolding med tog; men før Vestbanens åbning i 1875 havde han

selv hentet dem i de omkringliggende købstæder. Når man skulle ind i butikken, måtte man gennem forstuen og dagligstuen for at komme ind i Lillestuen, som butikken kaldtes. Her var disk og skabe med mange små skuffer. Det var enten Anders Chr. Nissen eller hans kone Sidsel, som betjente kunderne.

Item	Quantity	Price
6 2 Pund Kaffe	4	1 2 3
4 Karduuser (tobak)	4	3 3
4 pund Cicorier (Kaffeerstating)	1	2 12
4 Pund mørk Puddersukker	2	4 8
6 Pund lys Puddersukker	1	1 3
4 Pund Melis (når man normalt købte melis var det i 1/2 Pund.)	1	4 12
2 Lod Nillesukker (1 Lod = 15,6 g)	2	1 8
4 Lod Mandler	1	4 12
Muskat	2	1 8
2 Lod Ingefær	1	4 12
4 Potter Rom (1 Pot = 0,96 liter)	1	4 12
Kardemomme	1	4 12
8 Pund Floumel	1	4 12
6 Fl. Viin	1	4 12
40 Potter Brændevin	1	4 12

Den 17. marts 1872 blev Laust Vigs datter, Mette Marie gift, så derfor skulle der gøres ekstra indkøb hos købmanden. Langt de fleste råvarer var man selvforsynende med, men der var dog nogle ting, man måtte købe. En uge før brylluppet blev det store indkøb foretaget. Bestillingslisten lød på: 6 Pund Kaffe - 4 Karduuser (tobak) - 4 pund Cicorier (Kaffeerstating) - 4 Pund mørk Puddersukker - 6 Pund lys Puddersukker - 4 Pund Melis (når man normalt købte melis var det i 1/2 Pund.) - 2 Lod Nillesukker (1 Lod = 15,6 g) - 4 Lod Mandler - Muskat - 2 Lod Ingefær - 4 Potter Rom (1 Pot = 0,96 liter) - Kardemomme - 8 Pund Floumel - 6 Fl. Viin - 40 Potter Brændevin.

Som det fremgår af bestillingen, skulle der sikkert bages en stor kringle (julekage), og de skulle heller ikke komme til at mangle hverken kaffe, rom eller brændevin.

I forbindelse med handelen blev kunderne beværtet med kringle eller småkager, samt snaps og øl. På bordet i dagligstuen stod et stort ølkrus til fælles afbenyttelse. Ud fra en bevaret kassebog, som strækker sig fra 1872 til 1880, fremgår det, at det var en meget stabil kundekreds, som bakkede op omkring forretningen. Når man tager året 1872, består kredsen af ca. 50 forskellige familier, som kom fra Marup i Skjern, de østligste gårde i Dejbjerg samt en stor flok fra Hanning. Af de 50 var ca. 20 kunder fra Bølling, og det var hovedsagelig fra den vestligste del af sognet - dog med enkelte undtagelser. Hvad gik der så over disken i butikken? Det var lige fra: kardus, kaffe, cicorie, lys, sirup, hjortssalt, brændevin, træsko, silke, hægter, brevpapir, frimærker, lak, og meget mere, så det var ikke så underligt, at der var mange skuffer i en købmandsdisk¹⁾.

Anders Chr. Nissen var en dygtig mand. Han sad i en længere periode i sognerådet, og fra 1887 til 1889 i mejeriets bestyrelse. Her blev han i 1888 foreslået som formand, hvortil han svarede, at hvis de valgte ham som formand, ville følgerne blive sådan, at han straks afhændede gården, hvorved han ikke kunne beholde posten. Bestyrelsen valgte da at lade en anden overtage jobbet.

Anders Chr. Nissen ejede gården næsten til sin død, og det fortælles, at handelen med sønnen først blev ordnet kort tid før A.C.'s død. Anders Chr. Nissen var da sengelig-gende og så svag, at hans underskrift er „med ført pen“. Han var da også død, inden aftægtskontrakten var blevet underskrevet. I øvrigt en aftægtskontrakt indeholdende mange krav, både hvad naturalier angik, men også med hensyn til økonomi.

Børn: 1. Peder Chr. Nissen, født 1863 i Østervig og gift med Inger Kirstine Jensen Polder, født 1867 på

Poldergaard i Skjern. De overtog først hendes fødehjem, men senere blev han bestyrer på mejeriet Trekløver i Hee, eftersom han var uddannet mejerist. I 1909 kom de til Tarm, hvor de drev en tømmerhandel, men senere bosatte de sig i Skjern, hvor Peder Chr. Nissen ernærede sig som fiskehandler.

2. Ane Kirstine Nissen, født 1864 i Østervig. Hun var gift med Niels Bertelsen fra Brejning. Han bestyrede Østervig fra 1887, og da han døde i 1899 af tuberkulose, blev Stine boende på gården sammen med sine 4 børn. Hun gik således på aftægt sammen med forældrene i 1904, 40 år gammel og boede på gården indtil sin død i 1945. Stine og Niels Bertelsen havde 4 børn. 3. Nis Pedersen Nissen, født 1875 i Østervig. Han overtog fødegården.

Niels og Stine Bertelsens 4 Børn: 1. Sidsel Marie Bertelsen, født 1889 i Østervig. Gift med Frands Frandsen fra Sdr. Vium og bosat i Sdr. Felding. 2. Anders Chr. Bertelsen, født 1890 i Østervig og gift med Laura Korsholm fra Herborg. De boede i bl.a. Ølgod, Fiskbæk, Skjern og sidst i Silkeborg. 3. Bertel Sønderby Bertelsen, født 1892 i Østervig. Han var i mange år hjemme hos moderen, da han led af tuberkulose. Efter moderens død flyttede han på Vorgod Plejehjem. 4. Niels Anthon Bertelsen, født 1897 i Østervig og gift med Christiane Lauridsen fra Astrup. Havde først en ejendom i Herborg, senere en cigarforretning i Herning og til sidst var han bosat i Esbjerg.

1904 - 1950

Nis Pedersen Nissen, født 1875 i Østervig og død 1950 samme sted. Gift 1. gang med Ane Johanne Graversen, født 1885 i Finderup og død 1921 i Østervig. Nis P. Nissen giftede sig 2. gang med Maren Pilgaard, født 1890 i Brejning. Efter hans død flyttede hun til Skjern, hvor hun døde i 1978. Da Nis. P. Nissen blev enkemand, stod han alene med 11 børn, hvoraf den ældste var 17 år og den yngste lige født. Herefter kom hans svigermor til Østervig for at passe den lille nyfødte; men da hun gerne ville hjem til Finderup igen, kom Nis P. Nissens kones søster, Marie Madsen til Østervig. Hun havde været gift med Mads Chr. Madsen fra Sædding og havde boet i Fiskbæk, og nu var hun alene med 3 børn. De flyttede så ind i Østervig, hvor Moster, som hun kaldtes, tog sig af husholdningen og opdragelsen af søsterens børn. Hun var dygtig til at sy og sørgede altid for, at alle børnene var pæne i tøjet. Hendes 3 sønner var Thorvald, Jacob og Gravers, som alle flyttede til København. Marie Madsen forblev i Østervig til sin død.

Børn: 1. Anders Chr. Nissen, født 1904 i Østervig. Gift med Mette Kirstine Poulsen (Dinna) fra Skjern. Chr. Nissen var i Amerika i nogle år, men vendte tilbage og købte gård i Astrup. Senere bosat i Skjern. 2. Georg Nissen, født 1905 i Østervig og gift med Anna Ottosen fra Graasten. Bosat i Rødding. 3. Niels Theodor Nissen, født 1906 i Østervig og gift med Edith og bosat i Hammel. 4. Signe Amalie Nissen, født 1909 i Østervig og gift med Svend Larsen i København. 5. Kirstine Mathilde Nissen, født 1910 i Østervig og gift med Knud Andersen i København. 6. Elna Julie Nissen, født 1911 i Østervig og gift med Børge Olsson i København. 7. Gerda Elisabeth Nissen, født 1913 i Østervig og gift med Aage Lilbæk fra Dejbjerg. Bosat i Vojens. 8. Ernst William Nissen, født 1915 i Østervig. Udlært mejerist på Bølling Mejeri. Gift med Anna Pagaard fra Hemmet og bosat i Haderslev. 9. Ninna Emilie Nissen, født 1917 i Østervig og gift med Arne Johnsen i Skjern. 10. Einar Johannes Nissen, født 1918 i Østervig. Overtog fødegården. 11. Elly Johanne Nissen (Anna), født 1921 i Østervig. Gift med Frode Johnsen i Skjern.

1950 - 1986

Einar Johannes Nissen, født 1918 i Østervig og død 1976 samme sted. Gift med Anna

Bøllingvej

Østergaard fra Sinding, født 1918 i Tjørring. Efter Johannes Nissens død blev jorden lejet ud indtil 1986, hvor Anna Nissen flyttede til Skjern.

Børn: 1. Birgit Nissen, født 1959 i Østervig. Bosat i Skjern og gift med Jan Petterson. 2. Gunhild Nissen, født 1961 i Østervig. Gift med Svend Erik Madsen fra Starup, og bosat i Lunde.

1986 -

Søren Søndergaard, født 1954 på Holmsland og gift med Rosalil Sommer Jacobsen fra Tarm, men født 1952 i Reno, Nevada i USA. Boede først i Holstebro. Samtidig med at Østervig drives som landbrug, er Søren Søndergaard planteavlskonsulent i Ringkøbing, mens Rosalil Søndergaard er revisor i Tarm.

Børn: 1. Lars Sommer Søndergaard, født 1980 i Holstebro. 2. Poul Sommer Søndergaard, født 1983 i Holstebro. 3. Line Sommer Søndergaard, født 1988 i Østervig.

Vestervig

Vigvej 2. Matr.nr. 9, Den Sydlige del

1807 - 1836

Gården blev udstykket i 1807. Jens Christensen fra Lønborg blev gift med en datter fra

Dalgaard, Kirsten Lauridsdatter, født 1777 i Hemmet og død 1836 i Vestervig. Efter Jens Vigs død i 1829 drev enken gården videre med de to sønners hjælp. Efter hendes død overtog de sammen gården. Samme år blev den dog overtaget af den ene af brødrene, Laust Vig.

Børn: 1. Laurids Jensen, født

1808 i Vestervig. Overtog gården. 2. Jens Chr. Jensen, født 1811 i Vestervig. Gift med Ellen Lauridsdatter i Ll. Sudergaard, hvor de boede en tid.

1836 - 1872

Laurids Jensen kaldet Laust Vig, født 1808 i Vestervig og død 1896 samme sted. Han var gift med Christence Nielsdatter, født 1805 i Vadhus og død 1879 i Vestervig. Hun var efter sigende meget skrap, men det var muligvis også nødvendig, eftersom Laust Vig ikke altid var sit ansvar bevidst. Han var ellers en stærk mand og bevarede et godt helbred langt op i alderen. Han overlevede den søn, som overtog Vestervig, og var da til stor hjælp for svigerdatteren, som drev gården videre. Laust Vig døde, efter at et lyn slog ned i ham, da han stod i døren til sin aftægtsbolig. Et oldebarn har fortalt, at da lynet slog ned, splintredes et skab, som hang i gangen, hvori sønnens violin befandt sig.

Børn: 1. Jens Vig Lauridsen, født 1829 i Vestervig. Gift med Mette Katrine Christensen fra Dejbjerg.

Boede i Ll. Holk. 2. Kirsten Lauridsen, født 1831 i Vestervig og død samme sted i 1880. 3. Dorthe Kirstine Lauridsen, født 1834 i Vestervig. Gift med Enevold Jensen i Bandsbøl i Hemmet. 4. Niels Lauridsen, født 1840 i Vestervig. Overtog fødegården. 5. Mette Marie Lauridsen, født 1845. Gift med Ole Andersen fra Kongensbjerg i Brejning, hvor de boede. I 1882 flyttede de til Fjeldsted på Fyn.

1872 - 1899

Niels Lauridsen kaldet Vig, født 1840 i Vestervig og død 1890 samme sted. Gift med Kirsten Nielsen, født 1845 i Gl. Hanning og død 1928 i Vestervig. Niels Vig var veteran fra 1864, hvor han bl.a. havde været med til at køre rundt og samle ligene af de faldne soldater. Han var en del benyttet som spillemand, men døde som 50-årig af sukkersyge. Seks af Kirsten og Niels Vigs børn tog i 1906 Vig som efternavn.

Børn: 1. Laurids Lauridsen Vig, født 1870 i Vestervig. Overtog Vestervig. 2. Christence Lauridsen Vig, født 1873 i Vestervig. Var i mange år husbestyrerinde for broderen Niels Laurids L. Vig i Brovst. Efter hans død var hun bosat i København. 3. Niels Lauridsen Vig, født 1875 i Vestervig. Boede først på Nedergaard og senere på Dalbygaard. 4. Ane Marie Lauridsen født 1878 i Vestervig. Gift med enkemand Niels Grave Jensen fra Dejbjerg og bosat i Storgaard i Herborg. Hans datter af første ægteskab, Johanne var gift med Hans Chr. Pedersen i Glarbjerghus. 5. Niels Laurids Lauridsen Vig, født 1880 i Vestervig. Han var præst og virkede i Onsild, København og sidst i Brovst. 6. Sidsel Lauridsen Vig, født 1883 i Vestervig. Bosat i København. 7. Anton Peder Lauridsen Vig, født 1885. Byggede i 1912 Toftevej 17.

1899 - 1946

Laurids Lauridsen Vig, født 1870 i Vestervig og død 1971 samme sted. Gift med Ane Cecilie Christensen, født 1871 i Haunstrup og død 1946 i Vestervig, datter af Chr. Holk i St. Holk.

Børn: 1. Niels Georg Lauridsen Vig, født 1900 i Vestervig. Gift med Mary Pedersen fra Dreslette på Fyn, hvor de overtog hendes fødehjem. 2. Aage Chr. Lauridsen Vig, født 1901 i Vestervig. Gift med Marie Sofie Engeline Dalgaard fra Dalgaard i Bølling. Bosat i Finderup, senere Bauehøj 8. 3. Johannes Theodor Lauridsen Vig, født 1903 i Vestervig. Emigrerede i 1928 sammen med Chr. Nissen fra Østervig til Amerika. Gift med Berniece Bing og bosat i Iowa. 4. Alma Kirstine Lauridsen Vig, født 1906 i Vestervig. Gift med Peter Østergaard fra Hemmet og bosat i Fiskbæk. 5. Alfrida Christiane Lauridsen Vig, født 1908 i Vestervig. Bosat i Skjern. 6. Sigurd Frederik Lauridsen Vig, født 1911 i Vestervig. Overtog fødegården.

1946 - 1985

Sigurd Frederik Lauridsen Vig, født 1911 i Vestervig og død 1987. Gift med Petra Laurence Nielsen, født 1918 i Marup i Skjern og død 1999. Laura og Sigurd Vig flyttede til Skjern, da de havde solgt gården.

Børn: 1. Anne Elisabeth Vig, født 1948 i Vestervig. Gift med Peder Kresten Jochumsen Krogsgaard fra Bølling Mejeri. Bosat i Guldager. 2. Poul Laurids Vig, født 1951 i Vestervig. Overtog fødegården. 3. Per Bøjlesen Vig, født 1957 i Vestervig. Gift med Anita Farsø fra Skjern. Bosat i Skjern.

1985 -

Poul Laurids Vig, født 1951 i Vestervig. Han er ansat i Unibank samtidig med, at han driver landbruget.

Bøllingvej

Moselund

Bøllingvej 9. Matr.nr. 3c, V. Bølling

1913 - 1917

Markus Madsen og Katrine Andersen var de første, som boede på gården, som blev udstykket fra hendes fødehjem, Damgaard. (Se under Ll. Sudergaard, hvor de senere kom til at bo.)

1917 - 1930

Jens Jensen, kaldet Nedergaard i Rosbjerg købte Moselund, og da han handlede en del med kreaturer, havde han dem gående her. I denne periode boede flere forskellige familier til leje i stuehuset.

Ca. 1918: Katrine Marie og Chr. Mikkelsen fra Pedersborg. Ca. 1921: Maren og Peder Smed. Han var portør. Ca. 1928: Viggo Kristensen og Ane Kirstine

Lydersen, som senere flyttede til Skjern.

1930 - 1937

Harry Ingemann Nørby, født 1905 i Nr. Nissum og død 1982 i Tørring. Gift med Katrine Lorentzen, født 1907 i Bylderup Bov og død 1992 i Tørring. Da Katrine og Harry Nørby solgte Moselund, flyttede de til Hygum ved Lemvig.

Børn: 1. Edith Nørby, født 1938 i Hygum og gift med Jens Chr. Jensen i Sinding. 2. Esther Nørby, født 1941 i Hygum og gift med Chr. Sørensen i Gudum. 3. Ingrid Nørby, født 1943 i Hygum og gift med Lars Hansen i Ejby på Sjælland. 4. Niels Nørby, født 1947 i Hygum og gift med Ruth Christoffersen. Bosat i Hygum. 5. Tove Nørby, født 1950 i Hygum og gift med Hans Peder Krogsgaard i Nr. Lem.

1937 - 1945

Jens Adolf Nielsen, født 1913 i Foersom i Egvad og død 1959 samme sted. Gift med Ingeborg Elisabeth Nielsen, født 1915 på Mølgaard Mark i Hanning, men opvokset i Sdr. Vium. Død 2000 i Tarm. Flyttede senere til Sdr. Vium, Foersom og Tarm.

Børn: 1. Kristian Tang Nielsen, født 1939 og gift med Else Nielsen fra Foersom. Bosat i Tarm. 2. Niels Henry Nielsen, født 1943 og gift med Annelise Pedersen i Tarm. 3. Vera Birgit Nielsen, født 1945 og bosat i Odense. 4. Martin Tang Nielsen, født 1954 i Foersom og bosat i Vostrup.

1945 - 1948: Frede Frøsig fra Ølgod.

1948 - 1961

Hans Chr. Hansen og Iversine Johanne Pedersen. (Se under Bjerg, som de havde ejet.)

1961 - 1981

Laurids Johannes Hansen, født 1933 på Bjerg, søn af den foregående ejer. Drev Mose-
lund indtil 1981, hvorefter han i nogle år boede i Skjern. Han vendte tilbage til Bølling
i 1986 og købte Lisenborgvej 17.

1982 -

Preben Hansen og Tove Heldgaard boede her, indtil de i 1992 købte Høj og flyttede
derhen. (Se under Høj). Siden 1992 er stuehuset brugt til udleje. -

Houle Vigs gravsten - en mursten med hans initialer. Stenen er indsat i et trækors, og kan endnu ses på Bølling Kirkegård. Houle Vig var en driftig og oplyst mand, som var sognefoged i Bølling. En byggesten var et fint tegn over hans eftermæle.

Lisenborg
Nygaard
Nygaardshus
Damgaard
Lille Damgaard
Nørgaardshus
Hvirvelgaard
Højbo (Bjerget)

Nørre By

Nørre By

Lisenborg

Lisenborgvej 27. Matr. nr. 14, V. Bølling

I 1789 købte Niels Andersen Bork i Stensig i Sædding to parceller fra Søndergaard i

Bølling, men allerede samme år solgte han dem til Niels Hansen fra Hanning, som opførte bygningerne „*tæt synden for den imellem Slumstrup og Bølling værende Broe*“. Med andre ord, lå gården altså oprindeligt nede ved bækken, og er så senere flyttet op på sin nuværende plads.

1789 - 1793

Niels Hansen, født 1753 i Skræbsgaard i Hanning og død 1811 i Lem. Gift med Maren Jensdatter. Niels Hansen havde tilnavnet smed, så han har sikkert delvis levet af dette håndværk. De havde først boet i Hanning, og da de flyttede fra Bølling, slog de sig ned i Lem.

Børn: 1. Hans Nielsen, født 1783 i Hanning. Ved skiftet efter faderen i 1811 står der om ham, at han var „*fraværende*“. 2. Abalone Nielsdatter, født 1790 og gift med Jens Sørensen fra Brejning. Bosat i Vorgod. 3. Chr. Nielsen, født 1793 og død 1816 i Lem. 4. Kirsten Nielsdatter, født ca. 1800 i Lem og havde i 1816 ophold i Landting i Hanning.

1793 - 1801

Mads Lauridsen kaldet Hedegaard og Mette Pedersdatter fra Klokmose i Faster. De flyttede senere til Debelmose i Borris, hvor han døde i 1820 og hun i 1834.

Børn: 1. Anne Madsdatter, født 1792 i Klokmose og gift med enkemand Knud Nielsen i Silstrup i Skarrild. 2. Peder Madsen, født 1795 og gift 1. gang med Karen Lauridsdatter fra Kærum ved Assens. Efter et par år på Fyn flyttede de til Borris, men det blev ikke noget lykkeligt ægteskab, så i 1845 blev ægteskabet opløst, og nogle år senere giftede Peder Madsen Hedegaard sig med Ingeborg Simonsdatter fra Ny Sogn. Hun havde nogle år forinden været bosiddende i Toftgaardshus i Bølling, hvor hun fødte en datter. I Peder Madsens første ægteskab var der bl.a. to døtre, Mette Kirstine og Else Katrine. Mette Kirstine fik datteren Mette Katrine, som var gift med Kræ' Østerby på Østerbygaard, og Else Katrine fik datteren Birthe, som var gift med snedker Laurids Andreasen i Østerby. 3. Thomas Madsen, født 1798. Ved skiftet efter moderen oplystes det, at han var bortrejst og ingen vidste, hvor han var. 4. Eske Madsen, født 1804 og bosat i Halk ved Haderslev. 5. Laust Madsen, bosat i Hee.

1801 - 1848

Anders Poulsen og Sidsel Kirstine Poulsdatter, begge fra Egvad, kom hertil i 1801 og døde i henholdsvis 1833 og 1848. Anders Poulsen virkede som smed, hvilket to af sønnerne også gjorde.

Børn: 1. Poul Andersen, født 1802 i Lisenborg og død samme sted i 1833. Han var smed. 2. Niels Andersen, født 1804. Overtog fødegården. 3. Jeppe Andersen, født 1811 og død 1834 i Lisenborg. Han var samme år blevet gift med Ane Kirstine Christensdatter, og de boede i Lisenborg. Hun giftede sig året efter med Chr. Handerup Mikkelsen i Debelmose i Borris, og deres dattersøn var Jens Nedergaard, som boede i Nedergaard fra 1886 til 1900 og derefter i Rosbjerg.

1848 - 1858

Niels Andersen, født 1804 i Lisenborg og død 1879 samme sted. Gift med Maren Lauridsdatter, født 1810 på Tarm Vestermark og død 1890 i V. Herborg. Niels Andersen fik først skødet på gården efter forældrenes død, men han havde drevet den mange år i forvejen. Han kaldtes både hjulsmed og snedker.

Børn: 1. Anders Fusgaard Nielsen, født 1833 i Egvad. Bosat i Hemmet. 2. Laust Nielsen, født 1837 i Lisenborg og bosat i Fonager i Borris. 3. Poul Chr. Nielsen, født 1841 i Lisenborg og gift med Maren Ølgaard Jensen fra Hanning. Boede i Videbæk, Fiskbæk og sidst i Troldhede. 4. Jeppe Nielsen, født 1844 i Lisenborg og gift med Ellen Catrine Jeppesdatter fra Skjern. Bosat i Horne. 5. Sidsel Kirstine Nielsen, født 1847 i Lisenborg og gift med Niels Trøstrup Madsen i Videbæk. Hun fødte i 1871 i Lisenborg en datter, Ane Marie, som først var gift med Peder Chr. Pedersen i Videbæk og efter dennes død i 1906 med Jens Fjord Christensen samme sted. Sidstnævnte var barnebarn af degnen Chr. Fjord i Bølling.

1858 - 1868

Chr. Sørensen, født 1836 i Hemmet og Else Marie Mortensen, født 1834 i Styg i Vostrup. De flyttede herfra til Hoven og senere til Lønborg.

Børn: 1. Søren Sørensen, født 1859 og gift med Maren Varisbøl i Lønborg. 2. Johanne Marie Sørensen, født 1862 og gift med Jørgen Chr. Jensen i Henneberg i Nr. Nebel. 3. Morten Sørensen, født 1864. Gift første gang med Catrine Margrethe Schack fra Nr. Nebel og anden gang med Ane Christensen Vad fra Sdr. Bork. Bosat på Vadgaard i Nr. Nebel og senere i Varde. 4. Johanne Katrine Sørensen, født 1866 og gift med Jacob Freund og bosat i Amerika. 5. Mette Katrine Sørensen, født 1869 i Hoven og gift med Niels Nielsen i Nysum ved Ravnskilde. 6. Jens Sørensen.

1868 - 1899

Jens Christensen kaldet Brink, født 1836 i Brink og død 1899 i Lisenborg. Gift med Johanne Pedersen, født 1837 på Lundenæs Mark i Skjern og død 1920 på Andrupgaard i Skads hos sønnen, som på dette tidspunkt havde købt en gård der. Johanne Brink var en søster til Trine Axelsen, som i mange år boede i Fælleshuset. Jens Brink var en usædvanlig dygtig og engageret mand i sognet. Allerede godt 30 år gammel blev han valgt i sognerådet, og han sad også i den første mejeribestyrelse, hvor han gjorde et stort stykke arbejde, for at få det nystartede mejeri til at fungere. Det religiøse og kulturelle liv betød også meget for ham, hvilket fremgår af et brev han i 1890-erne skrev til sønnen, mens denne var på Ryslinge Højskole.

Jens Christensen
Brink

Børn: 1. Ane Christensen, født 1869 og gift med Hans Peter Mouridsen i Stensig i Sædding. Deres eneste datter Sinne, var gift med Jens Mortensen Okholm fra Signhus. 2. Chr. Christensen Brink, født 1874. Han overtog fødegården.

Nørre By

1899 - 1913

Chr. Christensen Brink, født 1874 i Lisenborg og død 1944 i Hjørring. Gift første gang med Dorthea Marie Madsen, født 1875 i Gjellerup og død 1923 på Vejle Sygehus. Gift anden gang med Minna Jensen, født 1896 i Aarhus og død 1977 i Hjørring. Da Chr. Brink solgte Lisenborg, flyttede de til Andrupgaard i Skads. Senere havde han en gård på Vejlekanten, og fra ca. 1924 var han jernbanerestauratør i Hjørring, men flyttede først dertil i 1941. Før den tid boede familien i Aarhus, og Chr. Brink rejste så til Hjørring hver 14. dag for at tilse forretningen. Tilknytningen til Bølling blev dog bevareret, så hans ønske var da også at blive begravet her.

Børn: 1. Jens Christensen Brink, født 1901 og død 1922 som soldat i Slagelse. 2. Cenius Christensen Brink, født 1902 og bosat i Hjørring. 3. Jens Chr. Brink, født 1929 i Aarhus og gift med Hanne Jansen. Bosat i Hjørring.

1913 - 1944

Chr. Christensen Lodahl, født 1874 i Lodahl i Faster og død 1950 i Skjern. Gift med Ellen Marie Mikkelsen, født 1885 i Hedeby i Skjern og død 1952 i Skjern. Chr. Lodahl havde været på Ødum Landbrugsskole, hvorefter han havde været kontrolassistent i Skovlund ved Varde. I en periode var han formand for Bølling Nr. Herreds Landboforening. I 1909 købte Marie og Chr. Lodahl en gård i Hedeby i Skjern, men i 1913 flyttede de til Lisenborg i Bølling. Efter salget i 1944 købte de hus i Skjern.

Børn: 1. Anna Lodahl, født 1910 i Skjern og gift med Harald Bundgaard Nielsen fra Tarm. Bosat i Horsens. 2. Petra Lodahl, født 1912 i Skjern og gift med Anthon Christiansen i Skjern. 3. Peder Lodahl, født 1916. Han overtog fødegården.

1944 - 1972

Peder Lodahl, født 1916 i Lisenborg og død 1961. Gift med Johanne Nielsen, født 1923 i Pedersborg. Efter Peder Lodahls død drev Johanne Lodahl gården videre, bl.a. med broderen Arne Nielsens hjælp. Da gården blev solgt, flyttede Johanne Lodahl til Skjern.

Børn: 1. Chr. Lodahl, født 1946. Overtog fødegården. 2. Marie Lodahl, født 1948 og gift med Eskil Wulff i Ringkøbing. 3. Birthe Lodahl, født 1950 og gift med Torben Svendsen i Østermarie på Bornholm. 4. Niels Jørgen Lodahl, født 1952 og gift med Conny Korsgaard fra Herning. Bosat i Videbæk.

1972 -

Chr. Lodahl, født 1946 i Lisenborg og gift med Lilly Strunge Damgaard Laugesen, født 1950 i Sinding. Chr. Lodahl drev sammen med Mads Peder Madsen Bølling Cotel fra 1973 til 1995, hvorefter Chr. Lodahl overtog det hele. Lilly Lodahl havde i en periode frisørsalon i Astrup. *Børn:* 1. Helle Damgaard Lodahl, født 1976 og bosat i Skjern. 2. Gitte Damgaard Lodahl, født 1978 og bosat i Aarhus. 3. Peder Lodahl, født 1982.

Nygaard

Hvirvelgaardvej 5. Matr. nr. 5, V. Bølling

1791 - 1793

Chr. Marcussen fra Raasted købte i 1791 halvdelen af jorden til gården Høj, hvorpå han

byggede en ny gård, som fik navnet Nygaard. Han blev senere gift med en datter fra Søndergaard, men medens han var i Nygaard, var han ikke gift.

1793 - 1796

Anders Poulsen, født 1739 i Stensig i Sædding og død 1809 i Nygaard. Gift med Jens Jensens

enke i Meldgaard, Mette Iversdatter. De havde i mange år drevet Meldgaard, men flyttede så i 1793 til Nygaard.

Børn: 1. Jens Jensen, født 1767 i Meldgaard (Mettes søn fra hendes ægteskab med Jens Jensen i Meldgaard). Overtog Nygaard. 2. Anne Kirstine Andersdatter, født 1772 i Meldgaard. 3. Jens Andersen, født 1774 i Meldgaard. Overtog Bertelsbo.

1796 - 1831

Jens Jensen kaldet Smed. Født 1767 i Meldgaard. Gift med Karen Lauridsdatter, født 1776 i Kodbøl i Borris og død 1849 i Ll. Kragmose hos en datter.

Børn: 1. Anders Jensen, født 1799 og gift med Kirsten Marie Jespersdatter fra Søndergaard. Boede fra 1841 i Frydenborg. 2. Mette Jensdatter, født 1801 og gift med Jens Andersen i Sønderbygaard, senere Ll. Kragmose. 3. Lars Jensen, født 1805. 4. Jens Jensen, født 1807. Opholdt sig i 1844 i følge lægdsrullen i Holsten. 5. Jens Jensen, født 1810.

Jens Jensen havde et stykke „Hedemark“, som var beliggende mellem Pedersborg og Rolighed. Af dette stykke jord bortfæstede han i 1831 to parceller på hver 5 tdr. land. På det ene stykke jord opførte Hans Bøjlesen et hus (se under Glarbjerghus), og på det andet opførte Søren Nielsen et hus (se under St. Sudergaard). Efter få år flyttede Søren Nielsen dog op i Fattighuset ved Kirken, hvorefter Lars Jensen Smed fra Frydenborg kom til at bo her. Lars Smed og hans familie havde herefter fast bopæl i huset til omkring 1870, hvorefter huset forsvandt.

1831 - 1841

Peder Madsen kaldet Nygaard, født 1771 i Vejlen i Skjern og død 1859 i Pedersborg. Forældrene havde senere Fastergaard. Gift 1. gang med Ane Lauridsdatter, født 1775 i Sædding og død 1806 i Kragmose. Gift anden gang med Bodil Kirstine Pedersdatter, født 1776 i Stauning og død 1862 i Pedersborg. De havde først boet i Sædding, så i Dejbjerg og fra 1801 i St. Kragmose. Senere boede de i Faster, Stauning, Hanning og fra 1831 i Nygaard.

Børn: 1. Laust Pedersen, født 1800 i Dejbjerg og gift med Maren Kirstine Jensdatter fra Stauning. Bosat i Dejbjerg, senere i Skjern. Et af deres børnebørn var Laura gift med Johannes Knudsen i Kyhe. 2. Bodil Kirstine Pedersdatter, født 1804 i St. Kragmose og gift med Jacob Jonassen fra Marup. Bosat i Ejstrup. 3. Ane Pedersdatter, født 1807 i Faster og gift med Anders Madsen kaldet Lervad i Pedersborg. 4. Mariane Pedersdatter, født 1809 i Faster og gift med Knud Iversen fra Rindom. Bosat i Ulfborg. 5.

Nørre By

Mads Pedersen, født 1810 i Stauning og bosat i Rolighed. 6. Maren Pedersdatter, født 1812 i Stauning og død 1839 i Stensig. Gift med Peder Pedersen Stensig i Sædding. 7. Karen Pedersdatter, født 1816 i Stauning og gift med søsteren Marens mand, Peder Pedersen i Stensig.

1841 - 1842

Poul Nielsen fra Rolighed havde gården et enkelt år, inden han flyttede til Toftgaard.

1842 - 1862

Anders Nielsen, født 1795 i Toftgaard og død 1888 i Nygaard. Gift med Sidsel Catrine Jespersdatter, født 1798 i Nørgaard og død 1875 i Nygaard. Mens Anders Nielsen havde Nygaard, brændte det meste af gården. Således skrev Ringkøbing Amts Avis den 2. oktober 1845: „*Ligeledes slog Lynilden den 1ste ds. om Morgenens Kl. 5, ned i Anders Nielsens Gaard i Bølling Sogn og afbrændte Samme paa Stuehuset nær. Hele Avlen og en Sædestak gik ogsaa tabt, tilligemed 2de Heste, som formodes at være dræbte af Lynstraalen.*“ (Se under Gl. Toftgaard.)

1862- 1899

Chr. Andersen, født 1832 i Toftgaard og død 1918 i Faster Kirkegaard. Gift med Mette Kirstine Andreasen, født 1838 i Rindom og død 1900 i Ringkøbing. Efter salget af Nygaard bosatte de sig i Ringkøbing. De havde to børn, hvoraf datteren døde som helt lille, medens sønnen døde som 15 årig. De tog så hendes søsterdatter, Andrea Hansine Christine Nielsen til sig, og hun fik således sin opvækst i Nygaard.

1899 - 1905

Niels Knudsen, født 1845 i Langtind i Hanning og død 1908 i Pedersborg. Gift med, Ane Knudsen, født 1861 i Velling og død 1948 i Kildevej 5. Da Niels Knudsen overtog Nygaard blev han kaldt forhenværende kroejer i Lem. Efter Niels Knudsens død byggede Ane Knudsen huset Kildevej 5, og da Pastor Christoffersen kom til Bølling i 1910, blev hun fast medhjælper i Præstegården.

Barn: 1. Gertrud Poulina Knudsen, født 1901 i Nygaard. Boede sammen med moderen i Kildevej 5.

1905 - 1932

Niels Laurids Bjerg, født 1868 på Holmsland og død 1946 i Baunehøj 23. Gift med Kristine Søe, født 1868 på Holmsland og død 1928 i Nygaard. Da Laurids Bjerg i 1932 solgte Nygaard, købte han et stykke jord i Bølling By, Baunehøj 23, hvorpå han byggede en lille ejendom. Her havde han indtil sin død Karen Iversen fra Holmsland, som husbestyrerinde. Hun flyttede senere til Skjern.

Barn: 1. Wilhelmine Mariane Bjerg (Minna), født 1907 i Nygaard og gift med Petri Madsen, som overtog Nygaard.

1932 - 1972

Petri Michael Madsen, født 1902 i Nørlund og død 1996 på Fjordglimt i Stauning. Gift med Wilhelmine Mariane (Minna) Bjerg, født 1907 i Nygaard og død 1991. Da Minna og Petri Madsen solgte Nygaard, byggede de Vinkelvej 27.

Børn: 1. Kristine Bjerg Madsen, født 1934 og gift med Karl Thomsen fra Dejbjerg. Bosat i Skjern. 2. Birgit Mariane Madsen, født 1937 og gift med Jørn Pærregaard i Væggerløse på Falster. 3. Laurids Bjerg Madsen, født 1938 og gift med Kirsten Kirk fra Dejbjerg. Bosat i Hover. 4. Mads Peder Madsen, født 1942. Overtog Nygaard. 5. Jørgen Bjerg Madsen, født 1945 og gift med Bente Sand Bertelsen fra Skovsgaard ved Brovst. Bosat i Kirke Eskildstrup.

1972 - Mads Peder Madsen, født 1942 i Nygaard og gift med Laura Katrine Tang Sørensen, født 1952 i Laulund. Fra 1973 til 1995 drev Mads Peder Madsen, sammen med Chr. Lodahl i Lisenborg firmaet Bølling Cotel.

Børn: 1. Petri Michael Madsen, født 1975. Bosat i Stauning. 2. Marianne Tang Madsen, født 1980. 3. Martin Tang Madsen, født 1981.

Nygaardshus

Hvirvelgaardvej 2. Matr. nr. 17a, V. Bølling

1793 - 1821

Chr. Simonsen, født 1749 i Hanning og død 1819 i Nygaardshus. Gift med Lisbeth Christensdatter Tvevad, som døde 1828 i Nygaardshus. Hendes forældre var Else og Chr. Christensen Tvevad, som boede på et lille sted, som kaldtes Skaderholt, men præcist hvor det lå, er vanskelig at afgøre. Chr. Simonsen havde i 1793 købt to parceller af Chr. Marcussen i Nygaard, og herpå opførte han en ny gård. Kort tid efter Chr. Simonsens død i 1819, udbrød der brand i Nygaardshus¹⁾. Ilden var opstået i køkkenet, og i løbet af kort tid var huset omspændt af flammer. De to første, som kom til brandstedet, var naboen Jens Nygaard og Houle Kjærgaard i Nørlund, og de blev da senere indkaldt som vidner til brandforhøret, hvor de begge forklarede, at branden var opstået ved hændeligt uheld; for, som de sagde: *en skikkelig Fruentimmer, der omgaaes forsigtig med Ild og Lys, hvorfor de ogsaa ansaa hende aldeles uskyldig i den opkomne Brand.*“

Barn: 1. Kirsten Christensdatter, født 1796 og gift med Peder Christensen, som overtog Nygaardshus.

1821 - 1835

Peder Christensen, født 1793 i Gaasdal i Borris og gift med Kirsten Christensdatter, født 1796 i Nygaardshus. Flyttede i 1835 til Borris, og i 1860 var de aftægtsfolk hos en søn i Ilderhede. Peder Christensen var skrædder.

Børn: 1. Chr. Pedersen, født 1821 og gift med Bodil Poulsen. Bosat i Ilderhede i Sdr. Felding. 2. Chr. Peder Pedersen, født 1823 og gift med Ane Else Carstensen fra Ahlerhede i Borris. Bosat i Sdr. Felding. 3. Marie Elisabeth Pedersen, født 1829 og gift med Jeramias Nielsen i Debelmose i Borris.

1835- 1881

Laust Gjødese, født 1808 i Kongsholm i Dejbjerg og død 1888 i Nygaardshus. Gift

Nørre By

med Ane Nielsdatter, født 1811 i Stauning og død 1902 i Nygaardshus. Ane og Laust Gjødese boede først i Vognbjerg i Dejbjerg og kom herefter til Bølling. Et af deres børnebørn, Anton Bøer i Stauning har fortalt, at Laust Gjødese var en meget stor mand, helt ud over det almindelige. Desuden var han meget rar, hvilket Ane efter sigende slet ikke var. Medens Laust Gjødese havde Nygaardshus, blev der i 1864 oprettet en kontrakt mellem ham og den gamle degn fra Lem, Chr. Christensen Kjelstrup. Denne kontrakt⁷⁾ gik ud på, at Kjelstrup lejede et stykke jord af Laust Gjødese. Samtidig måtte Kjelstrup lade opføre et 10 alen langt hus til vesterenden af Laust Gjødese stuehus. Huset måtte blive stående, så længe Kjelstrup levede, og Laust Gjødese's kone skulle vaske degnens linned og hver dag rede hans seng. Degnens aske tilkom også Laust Gjødese uden betaling, mod at han selv sørgede for at bortskaffe det! (se mere om C.C. Kjelstrup under Damgaard).

Børn: 1. Mette Lauridsen, født 1833 i Dejbjerg og gift med Frederik Peder Christensen, som en tid boede til leje i Kyhe. 2. Niels Lauridsen, født 1841. Overtog fødegården. 3. Bodil Lauridsen, født 1845 og gift med Iver Vejlgård på Holmsland. 4. Peder Chr. Lauridsen, født 1850 og gift med Else Pedersen fra Lønborg. Bosat i Skuldbøl i Hemmet. 5. Gjøde Lauridsen, født 1853 og gift med Margrethe Hansen i Sønderby i Stauning.

1881- 1912

Niels Lauridsen kaldet Gjødese, født 1841 i Nygaardshus og død 1922 i Borris hos en søn. Gift første gang med Marie Kirstine Jensen, født 1846 i Grove i Arnborg og død 1875 i Tim. Gift anden gang med Martha Jensen, født 1845 i Skjern og død 1911 i Nygaardshus. Hendes søster Mette var gift med smed Peder Kastberg i Gl. Toftgaard. I sit første ægteskab boede Niels Gjødese i Vognbjerg i Dejbjerg, men flyttede så til Tim, hvor hans kone døde. Børnene blev herefter sendt hjem til bedsteforældrene, og først nogle år senere vendte Niels Gjødese selv tilbage til Bølling. Da Nygaardshus i 1912 blev solgt, flyttede Niels Gjødese op i Fælleshuset, men da han ikke kunne klare sig selv længere, slog han sig ned hos sønnen i Borris.

Børn: 1. Laurids Lauridsen, født 1874 i Tim og gift med Mette Ravnsbjerg fra Ølstrup. Bosat i Borris. 2. Marie Kirstine Lauridsen, født 1885. Hun blev uddannet som lærerinde og blev også gift med en lærer og var bosat i Hillerød.

1912 - Chr. P. Nielsen ejede Nygaardshus fra april til september 1912.

1912 - 1915

Chr. Marinus Madsen kom fra Ringkøbing og flyttede muligvis til Sønderup i Nr. Vium. Han havde datteren Ella Johanne Madsen, som gik i Bølling Skole fra 1913 til 1915.

1915 - Iver Thomsen Iversen kom fra Herborg, og efter 9 måneder blev gården solgt, og familien flyttede til Gl. Toftgaard.

1915 - 1947

Carl Chr. Nexø, født 1881 i Hørsholm og død 1963 i Nygaardshus. Gift med Johanne Holm, født 1886 i Marup og død 1947 i Nygaardshus.

Børn: 1. Jens Holm Nexø, født 1914 i No og gift med Elna Jensen fra Astrup. Bosat i Rk. Mølle. 2. Frederik Holm Nexø, født 1918. Overtog fødegården. 3. Elna Sofie Holm Nexø, født 1921 og gift med Aksel Jørgensen i Avlby ved Middelfart.

1947 - 1994

Frederik Holm Nexø, født 1918 i Nygaardshus og død 1997 i Skjern. Gift med Thora Kirkegaard, født 1925 i Faster. I 1964 startede Frederik Nexø med at køre lastbil for Høng Mejeri, og senere kørte han for Dyrlægegården i Hanning. Thora Nexø arbejdede i mange år på De Gamles Hjem i Skjern. Da Nygaardshus blev solgt, flyttede Thora og Frederik Nexø til Enghaven i Skjern.

Børn: 1. Carl Chr. Nexø, født 1948 og gift med Birthe Kjærside fra Flynder. Bosat i Karup. 2. Arne Kirkegaard Nexø, født 1952 og gift med Ane Kathrine Larsen fra Højmark. Bosat i Flynder.

1994 - Poul Thornvig, født 1948 i Vedersø. Han var i 23 år karl hos Jens Falk i Hvirvelgaard, hvorefter han købte Nygaardshus. Poul Thornvig arbejder på Velux i Skjern.

Damgaard

Hvirvelgaardvej 1. Matr.nr. 3a, V. Bølling

I 1793 købte Chr. Marcussen, der på det tidspunkt ejede Nygaard, en del jord fra gården Maae, hvorpå han opførte en ny gård, som han kaldte Damgaard. To år senere købte han yderligere jord til gården. Det var fra nabogården Nørgaard, som herved blev reduceret en del i størrelse. Men Chr. Marcussen var handelsmand, så i 1796 afhændede han Damgaard og købte i stedet Kragmose.

1796 - 1824

Chr. Christensen Bjølbøl fra Aadum overtog nu Damgaard, og han var gift med Christiane Nielsdatter også fra Aadum. Dette par havde ingen børn, og da de solgte gården i 1824, byggede de sikkert et lille hus, som de kaldte Ll. Damgaard. Hvor det har ligget, vides ikke. Chr. Damgaard hørte til én af de fremtrædende personer i sognet. Christiane og Chr. Damgaard døde henholdsvis i 1829 og 1847.

1824 - 1851

Villads Hansen født 1795 i Muldbjerg Mølle i Hou-

er, men voksede op på Slumstrup Mølle, som faderen havde ejet. Villads Hansen havde en søster Maren, som var gift med Peder Jensen i Poldergaard. Villads Hansen var gift med Ane Margrethe Kruse, født 1799 i Nautrup Præstegaard i Salling og død 1857 i Damgaard. Hun var således en niece til Bølling-præsten Søren Skonning samt en søster til smeden i Thorbo, Søren Skonning Kruse. Ane Margrethe Kruse var kommet til Bølling

for at være hos morbroderens enke, Clara Marie Kühl, som efter mandens død havde taget ophold i Gasdalgaard. Konen dér, havde nemlig i mange år tjent i Bølling Præstegaard, men da Ane Margrethe blev gift med Villads Hansen, og de overtog Damgaard, flyttede Clara Marie Kühl med dertil og døde hos dem i 1829. Villads Hansen hørte til én af sognets førende folk, og han var da også indblandet i sagen mod Pastor Jens Andreas Thonboe^{*)} - en sag, som førte til præstens afskedigelse i 1843. Villads Hansen hørte åbenbart ikke til dem, som Pastor Thonboe brød sig om, og præsten mente da også, at Villads Hansen stod bag den klage, som sognefolkene havde indsendt til biskoppen. Det endte med en sag ved Bølling Herredsting, hvor alle sognemændene var indkaldt som vidner. Villads Hansen kunne da også fortælle om præstens mangelfulde embedsførelse, og desuden kunne han fortælle om søndagen den 25. oktober 1841, „*hvor han sad i sin Stol tæt ved Prædikestolen*“ (han hørte jo til én af de velhavende i sognet), og hvor pludselig præsten spyttede ned mod ham, og lige så godt kunne have ramt ham. Dette kunne Enevold Jespersen i Nørsgaard bevidne var sandt, eftersom han overværede det fra sin plads, mens den lille husmand i Rævbjerg, Peder Jensen godt nok også havde været i kirke den pågældende søndag, men „*da han har sin Plads længst nede i Kirken*“ havde han ikke lagt mærke til det skete! Ane Margrethe og Villads Hansen havde ingen børn, og det var således nummer to ejer af Damgaard, som ingen børn havde.

1851 - 1893

Hans Olesen, født 1812 i Lydum og død 1889 i Damgaard. Gift første gang med Hanne Marie Jensdatter, født 1824 i Nr. Bork og død 1869 i Damgaard. De havde først boet i hendes fødehjem i Nr. Bork, men da de arvede en større sum penge fra Holland, købte de Damgaard i Bølling. Hans Damgaards kone, Hanne led af dårlige nerver, en lidelse som hun havde fået efter en fødsel, og hun var da et år indlagt på „*Daareanstalten*“ i Ribe, uden at det dog havde hjulpet på hendes sindstilstand^{*)}. Hendes læge, Stiftsfysikus Kiær havde senere anbefalet hende „*igen at blive frugtsommelig*“, men hendes tilstand forblev den samme også efter en fødsel i 1853. Omkring 1860 var Hans Damgaard blevet valgt ind i sogneforstanderskabet, men i 1862 bad han sig fritaget for hvervet, eftersom hans kone „*ikke alene var Sindssvag, men ogsaa urolig.*“

Efter Hanne Jensdatters død i 1869 giftede Hans Damgaard (Olesen) sig med Ane Kirstine Madsen, født 1834 på Uglbjerg Mark i Dejbjerg og død 1905 i Toftevej 4. Efter Hans Damgaards død drev enken, Stine Damgaard, som hun kaldtes, gården videre ved hjælp af et par af hans børnebørn, brødrene Jens Rærup Eskildsen og Hans Damgaard Eskildsen. Sidstnævnte var blevet opdraget i Damgaard, og han arvede da også det hus, som Stine Damgaard byggede i Bølling By.

Børn: 1. Marie Sofie Engeline Hansen, født 1842 i Nr. Bork. Gift med Houle Eskildsen i Nørslund. 2. Kirsten Hansen, født 1844 i Nr. Bork. Gift med Niels Henrik Nielsen i Nr. Kjærgaard i Skjern. Af deres børnebørn har Olga Agger boet på Bøllingglide. Af deres oldebørn har Hans Damgaard Nielsen boet på Østerbyvej 16. 3. Villadsine Margrethe Hansen, født 1850 i Nr. Bork. Gift med Jens Andersen fra Nisgaard i Dejbjerg. Boede mange år i Brejning. 4. Ole Jens Damgaard Hansen, født 1853 i Damgaard og gift med Ane Dorthea Jørgensen fra Tved på Fyn. Boede en tid i Obling i Bork, hvor de havde bygget et mejeri. Hun var uddannet mejerske, men senere blev mejeriet solgt, og de flyttede til Mejrup ved Holstebro.

1893 - 1923

Anders Nielsen, født 1855 i Ll. Holk og død 1933 på Damgaardsminde. Gift 1. gang med Kirsten Catrine Andersen, født 1855 i Rundal i Dejbjerg og død 1887 i Mølgaard i Sædding. Gift 2. gang med Kirsten Knudsen, født 1865 i Faster og død 1957 i Damgaardsminde. Anders Damgaard, som han blev kaldt, var født i Ll. Holk, som forældrene ejede en kort tid. Faderen, Niels Peder Andersen købte så Mølgaard i Sædding, men Holk-navnet hang ved ham, så han gik ikke under andet navn end Niels Peder Holk. Dette efternavn overtog sønnen Anders selvfølgelig også, men det underlige ved denne historie er, at da Anders Nielsen flyttede til Damgaard, blev Holk-navnet hængende ved Mølgaard, og den nye ejer Laurids Lauridsen fik aldrig andet kaldenavn end Laurids Holk. Dette navn har i øvrigt fulgt familien siden. Kirsten og Anders Damgaard drev gården indtil 1923, hvor de byggede huset Damgaardsminde, Lisenborgvej 19.

Børn: 1. Nielsine Kirstine Andersen, født 1880 i Mølgaard i Sædding og gift med Peder Hansen Jensen i Ll. Kragmose. 2. Maren Andersen, født 1881 i Mølgaard og gift med Simon Christensen fra Gl. Sogn. Bosat i Herborg. 3. Niels Peder Andersen, født 1884 i Mølgaard og gift med Ane Kirstine Mathilde Nørgaard Eskildsen fra Nørlund. Bosat på Bjerg. 4. Kirsten Katrine Ida Andersen, født 1889 i Mølgaard og gift med Markus Madsen i Ll. Sudergaard. 5. Kirsten Kirstine Andersen, født 1891 i Mølgaard og gift med Jens Henrik Jensen i Damgaard. 6. Mads Knudsen Fasterlund Andersen, født 1893 i Mølgaard og gift med Jensine Vilhelmine Thomsen fra Lyngby i Vendsyssel. Bosat i Skjern. 7. Julius Damgaard Andersen, født 1895 i Damgaard og gift med Johanne Marie Jensen fra Velling. Bosat i Hanning. 8. Augusta Andersen, født 1897 i Damgaard. Hun var i mange år husbestyrerinde for lærer Viggo Bendtsen, men boede ellers hjemme i Damgaardsminde. 9. Knud Damgaard Andersen, født 1900 i Damgaard og gift med Mariane Mortensen fra Aarup i Hanning. Bosat i Hanning. 10. Dagmar Andersen, født 1902 i Damgaard og gift med William Thuesen fra Vandborg. Bosat i Frisvad ved Varde. William Thuesen var en bror til Charles Thuesen i Flask, senere Lisenborgvej 15. 11. Aage Bernhard Damgaard Andersen, født 1904 i Damgaard og gift med Kirstine Christensen fra Sdr. Bork. Bosat Kildevej 4. 12. Anine Dusine Andersen, født 1908 i Damgaard og gift med Jacob Jespersen fra Borris, hvor de boede. Hendes fornavne fremkommer ved, at hun var nr. 9 af den sidste flok, og nr. 12 af dem alle. Ninna og Jacob Jespersens datter Krista er gift med Knud Jochumsen Krogsgaard fra Bølling Mejeri.

1923 - 1955

Jens Henrik Jensen, født 1884 i Stauning og død 1969 på De Gamles Hjem i Hanning. Gift med Kirsten Kirstine Andersen, datter af den forrige ejer. Stinne og Jens Henrik Jensen drev først en gård i Hesselho i Thistrup, men overtog så hendes fars gård i 1923. Efter afståelse af gården byggede de huset Lisenborgvej 21. Jens Henrik Jensen er nævnt i værket „Danske Landmænd og deres indsats“.

Børn: 1. Ane Katrine Jensen, født 1916 i Thistrup og gift med Hans Kr. Højvang fra Lyhne. Mejeribestyrer i Aadal ved Jelling. 2. Anders Damgaard Jensen, født 1918 i Thistrup og gift med Anna E. Madsen fra Stauning. Bosat i Finderup og senere i Rk. Mølle. 3. Henry Jensen, født 1922 i Thistrup og gift med Mariane Madsen fra Faster. Overtog Damgaard. 4. Chr. Damgaard Jensen, født 1925 i Damgaard og gift med Kirsten Olesen fra Hanning. Boede fra 1951 i Kjærholt (Flask) og senere i hendes fødehjem, Landting Østergaard i Hanning. 5. Johanne Damgaard Jensen, født 1926 i Damgaard og gift med Thomas Lindbjerg Jensen fra Ølgod. Mejeribestyrer på Lindbjerg Mejeri ved Ølgod.

Nørre By

1955 - 1986

Henry Jensen, født 1922 i Hesselho i Thistrup og gift med Mariane Madsen (Janne), født 1928 i Faster. Inden de overtog Damgaard, havde de haft Kjærholt (Flask). Janne og Henry Jensen flyttede til Skjern efter salget af Damgaard.

Børn: 1. Mads Astrup Jensen, født 1955 i Kjærholt. Bosat i Skjern. 2. Jens Henrik Damgaard Jensen, født 1958 og gift med Inga Jensen fra Fiskbæk. Bosat på Slumstrup Mark. 3. Ulla Damgaard Jensen, født 1960 i Damgaard og gift med Jens Damgaard Nielsen fra Nr. Kjærgaard i Skjern. Jens Damgaard er tipoldebarn af Hans Olesen, som ejede Damgaard fra 1851. 4. Lene Damgaard Jensen, født 1963 i Damgaard og gift med Ole Thomsen i Skjern.

1986 -

Niels Fjord Ørskov, født 1962 på Dalager Nygaard i Borris og gift med Myrna Esager, født 1963 i Staby.

Børn: 1. Kathrine Esager Ørskov, født 1989. 2. Thea Esager Ørskov, født 1991. 3. Esben Fjord Ørskov, født 1995.

Lille Damgaard

Da Chr. Damgaard i 1824 solgte Damgaard, lod han opføre et aftægtshus nær ved gården. Han kaldte det Ll. Damgaard og boede her til sin død i 1847.

Ti år senere nævnes den forhenværende kroejer af Rabjerg Kro i Dejbjerg, Niels Chr. Pedersen og hans kone Kirsten Lauridsdatter som lejere af Ll. Damgaard. De flyttede tilbage til Dejbjerg og senere til Bork.

I 1860 blev der drevet forretning herfra, idet Bodil Marie Larsdatter, en datter af Lars Jensen Frydenborg i kommunehuset ved vejen til Sædding, havde bosat sig i Ll. Damgaard, hvorfra hun ernærede sig som skrædderske og af handel med modepynt. Tilladelse til dette havde hun fået året i forvejen af sogneforstanderskabet, dog med den betingelse at handelen kun foregik inden for sognets grænser. Samme år er hun dog fraflyttet stedet og har overladt huset til en fhv. skolelærer, Chr. Christensen Kjelstrup og hans hustru Else Kirstine Christensdatter.

Chr. Kjelstrup^{*)} havde haft sin opvækst i Ledgaard og var blevet uddannet som lærer fra Lyngby Seminarium. Fra 1836-1840 havde han været hjælperlærer i Bølling, hvorefter turen var gået til Holmsland, Trans og til sidst Lem, men her var det ikke gået så godt. Han var blevet noget forfalden til druk og var ofte mødt op i skolen i beruset tilstand, men dette afskrækkede dog ikke børnene, eftersom han da var i godt humør. Værre var det, når han blev hidsig. Så stampede han i gulvet og råbte og bandede. Undervisningen var under al kritik, så i 1860 var han blevet opfordret til at søge sin afsked. Herefter tog han og konen så ophold i Bølling, men samme år mistede han sin kone, hvorefter han lejede sig ind forskellige steder. De første par år var han i Nørgaard, hvorefter han boede i Nygaardshus. Herefter forsvandt Chr. Kjelstrup fra Bølling. Hvornår Ll. Damgaard forsvandt, vides ikke med bestemthed.

Nørgaardhus

Se Damslundvej, Gl. Toftgaard 1861-66.

Hvirvelgaard

Hvirvelgaardvej 3. Matr.nr. 5, V. Bølling

1790 - 1813

Chr. Jensen, født 1735 i Meldgaard og død 1829 i Hvirvelgaard. Gift med Anne Catrine Jeppesdatter fra Kyvling i Lønborg. Hun døde 1813 i Hvirvelgaard. Da Anne Catrine og Chr. Jensen kaldet Smed blev gift, overtog de hendes fæster og onkels gård, Skarnborg, som lå midt i det gamle Bølling By ved Damslundvej. Jorden her lå meget spredt, så i 1790 blev gården nedlagt, og Anne Catrine og Chr. Smed fik i stedet noget jord, som hed Hvirvelagre. Her byggede de en ny gård, som de kaldte Hvirvelgaard.

Børn: 1. Anna Christensdatter, født 1776 i Skarnborg og død 1855 i Hvirvelgaard. 2. Kirsten Christensdatter, født 1781 i Skarnborg og gift med Ole Lillehamborg i Vorgod. 3. Jeppe Christensen, født 1785 i Skarnborg. Overtog Hvirvelgaard. 4. Jens Christensen, født 1789 i Skarnborg. Han døde ifølge lægdsrullen i 1814 i krigstjeneste. 5. Jeppe Christensen, født 1794 i Hvirvelgaard og død 1864 samme sted. Da Jeppe skulle møde på session, mødte broderen Jeppe op på Herredstinget med to gamle naboer, Mads Lauridsen Hedegaard og sønnen Peder. De kunne bevidne, at Jeppe „*havde manglet paa Forstand*“. Han kunne have enkelte klare øjeblikke, men disse var få. Efter disse udsagn blev Jeppe Christensen erklæret uegnet som soldat!

1813 - 1857

Jeppe Christensen, født 1785 i Skarnborg og død 1875 i Hvirvelgaard. Gift med Kirsten Marie Jensdatter, født 1797 i Pilgaard i Brejning og død 1875 i Hvirvelgaard.

Børn: 1. Chr. Jepsen, født 1823 og gift første gang med Sidsel Marie Clemensdatter fra Herborg og anden gang med Maren Mortensdatter fra Fæster. Chr. Jepsen var smed og i årene 1848-50 sad familien til leje i Hvirvelgaard. Her fik de sønnen Jeppe, som senere boede i Gasdalgaard. Familien boede senere mange år i Fæsterlund. 2. Jens Jepsen, født 1826. Overtog fødegården. 3. Ane Katrine Jepsen, født 1829 og gift med Chr. Hansen i Hindbo. 4. Jens Peder Jepsen, født 1833 og bosat i Sunds. 5. Ane Jepsen, født 1839 og gift første gang med Anders Frederiksen fra Sdr. Felding og anden gang med Isak Nielsen fra Tyrstrup ved Christiansfeld. Boede i Lønborg.

1857 - 1904

Jens Jepsen, født 1826 i Hvirvelgaard og død 1910 i Bundgaard i Tarm. Gift med Karen Margrethe Thomsen, født 1839 i Gasdalgaard og død 1913 i Hvirvelgaard. Medens Jens Jepsen havde gården, havde man omkring 1872 en tjenestepige, Trine Axelsen (boede senere mange år i Fælleshuset). Hun fortalte som gammel følgende beretning til folkemindesamleren H.P. Hansen fra Herning”.

”Da jeg var 23 år, tjente jeg hos Jens Jepsen i Hvirvelgaard, hvor jeg lå hos barnepigen i den ene seng i stuen, og der sov jeg som en sten. Men så en tid kom der en underlig følelse over mig, så jeg ikke kunne sove, når jeg havde lagt mig, og jeg syntes, der blev

Nørre By

sådan spektakel oppe i stuen. Hen på natten siger barnepigen: Å lille Trine, hvordan kan det være, du er så urolig, du plejer ellers at sove så godt? Jeg svarede: Der er sådan spektakel - a ka et' såw'! Denne uro kom også, når jeg ville sove til middag.

En nat ved Sct. Hanstid måtte jeg op længe før dag, jeg kunne ikke holde ud, at være i sengen. Jeg syntes, at jeg råbte på Jens, at Lotte var løs, koblerne ringlede og der var sådan uro. Jeg gik så ud i gården, hvor jeg traf mandens moder - de gamle var på aftægt og boede i et fløjhus. Kjæstn Mari, som hun hed, havde heller ikke kunnet sove for uro, ellers sov hun længe. Vi gik ud og så os omkring, og da så vi, at der trak en torden op i sydvest. Imidlertid var de andre folk også kommen op; vi fik vor davre, manden var gået op på loftet for at kaste korn, karlen gjorde tag i porten, og jeg var ved at pudse bilæggeren i stuen. Da blev det så mørkt, at man ikke kunne se en hånd for sig, og da kom en skypumpe og tog den vestre ende af laden, trak porten langt ud på marken og væltede syv fag af stuehuset. Sten, spær, lægter, tag og korn flød rundt om, og så øste det ned med vand. Siden sov Trine godt."

Børn: 1. Kirsten Marie Jepsen, født 1869 og gift med Enevold Nørgaard i Gl. Hanning. Hans far, Chr. Nørgaard var født i Nørgaard i Bølling. 2. Marie Severine Jepsen, født 1870 og gift med Niels Lauridsen Vig på Nedergaard, senere Dalbygaard. 3. Jeppe Andreas Jepsen, født 1872. Gift og bosat i Lydum. 4. Hans Kragmose Jepsen, født 1875. Overtog fødegården. 5. Mariane Jepsen, født 1879 og gift med Claus Nielsen i Bundgaard i Tarm.

1904 - 1959

Hans Kragmose Jepsen, født 1875 i Hvirvelgaard og død 1951 samme sted. Gift første gang med Kirstine Jepsen, født 1890 i Langkjær i Stauning og død 1918 i Hvirvelgaard. Hun var hjemmesygeplejerske. Hans Jepsen giftede sig anden gang med Kathrine Methea Christensen Hindbo, født 1882 i Hindbo og død 1990 i Hvirvelgaard og enke efter Jens Falk Thøstesens i Gasdalgaard.

Børn: 1. Jens Falk Jepsen, født 1923. Overtog fødegården. 2. Karen Margrethe Jepsen, født 1926. Gift med Carl Skovgaard Hansen på Slumstrup i Sædding. Senere bosat i Skjern.

1959 - 1995

Jens Falk Jepsen, født 1923 i Hvirvelgaard og død 1995 samme sted. Gift med Herdis Jensen, født 1927 i Staugstrup i Thy. Efter Jens Falks død blev gården solgt til tre naboer, Mads Peder Madsen, Chr. Lodahl og Niels Fjord Ørskov, og de solgte straks bygningerne videre til Anne-Grethe og Asker Geyti.

1995 -

Asker Geyti, født 1950 og Anne-Grete Stride, født 1954. Asker Geyti er geolog og ansat som afdelingschef i Grundvands- og Industrimiljøafdelingen ved Ringkøbing Amt, mens Anne-Grete Stride er børneergoterapeut - også i Ringkøbing Amt.

Børn: 1. Anna-Maj Stride Geyti, født 1978. Bosat i Århus. 2. Christine Stride Geyti, født 1982. 3. Jens Kristian Stride Geyti, født 1986. 4. Sissel Stride Geyti, født 1988. 5. Sophie Stride Geyti, født 1993.

Højbo (Bjerget)

Lisenborgvej 25. Matr.nr. 12h, V. Bølling

1907 - 1911

Simon Pedersen og Mariane Andersen fra Ll. Holk byggede i 1907 „14 Fag Hus, 28 Alen“, som de indrettede med 14 alen beboelse fra den østre ende og stald og lade i den resterende del. Allerede 2 år efter blev der bygget et „Møddinghus“ ud fra laden. Angående Mariane og Simon Pedersen, se under Ll. Holk.

1911 - 1914

Jeppe Jacobsen fra Smidstrup og Kirsten Enevoldsen fra Gl.Hanning var her i få år, inden de flyttede til Skjern. Hendes far, Chr. Enevoldsen kaldet Nørgaard var født i 1835 i Nørgaard.

Højbo (1973) eller Bjerget som den kaldes i dag

Børn: 1. Anne Marie Jacobsen, født 1912 og gift med Søren Madsen Lunde i Skjern, en halvbror til købmand Hans Lunde, Toftevej 7. 2. Chr. Nørgaard Jacobsen, født 1913 og gift med Mary Jensen i Viborg. 3. Johanne Jacobsen, født 1914 i Skjern og gift med Aage Kilstofte Andersen i Silkeborg. 4. Emil Jacobsen, født 1917 i Skjern og gift med Agnes Thomsen fra Segstrup. Bosat i Skjern. 5. Else Jacobsen, født 1921 i Skjern og gift med Chr. Nielsen i Holstebro.

1914 - 1933

Niels Christensen kaldet Finderup, født 1872 i Finderup og død 1950 i Skjern. Gift med Ingeborg Marie Grønborg fra Brejning, født 1886 og død 1957 i Skjern. De havde haft hans fødehjem i Finderup fra 1903-10 og boede så en kort tid i Trolldhede, hvorefter de kom til Bølling. Senere boede de i Skjern.

Børn: 1. Jørgen Peter Christensen, født 1906 i Finderup. Bosat i Aarhus. 2. Andreas Christensen, født 1908 i Finderup og bosat i København. 3. Chr. Christensen, født 1910 i Trolldhede og bosat i Aarhus. 4. Dorthea Christensen, født 1912 i Trolldhede og bosat i København. 5. Alfred Christensen, født 1914 i Trolldhede. Musikhandler i Holstebro. 6. Maja Lilly Christensen, født 1922 og bosat i Sverige.

1933 - 1944

Peder Chr. Kirkegaard Mikkelsen, født 1890 i Sædding og død 1963 i Skjern. Gift med Helga Margrethe Jensen, født 1891 og død 1957 i Skjern.

Børn: 1. Andreas Kirkegaard Mikkelsen, født 1918 i Sædding. 2. Anne Marie Kirkegaard Mikkelsen, født 1920 i Sædding og gift med Peder Pedersen fra Hanning. Se under Fælleshuset, Toftevej 5. 3. Helene Kirkegaard Mikkelsen, født 1925 i Sædding. 4. Niels Chr. Kirkegaard Mikkelsen, født 1930 i Sædding.

1944 - 1955 Niels Mortensen, født 1889 og Karen Martine Eskildsen.
(Se under Østermarkvej 1.)

Nørre By

1955 - 1989

Ole Peder Olesen, født 1913 i Rindum og død 1984. Gift med Elna Mortensen, født 1924 i Østerby (Østermarkvej 1). Elna og Ole Olesen startede i Poldergaard, hvor han var karl, og hvor hun malkede. Senere var de i Hoven, men kom kort efter tilbage til Poldergaard. Herefter havde de plads i Bork, men i 1955 overtog de så hendes forældres gård.

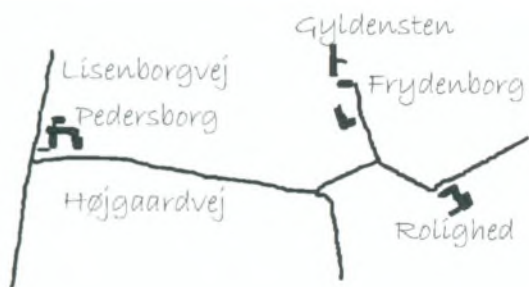
Børn: 1. Villy Olesen, født 1946 i Poldergaard og gift med Jette Schmidt Rasmussen i Gullestrup ved Herring. 2. Elly Olesen, født 1949 i Poldergaard og gift med Henry Thomsen fra Ølgod. 3. Henning Olesen, født 1953 i Bork og gift med Conny Schmidt Rasmussen i Tjørring.

1989 - 1993

Jens Arne Nielsen i Pedersborg overtog Højbo og solgte senere bygningerne.

1993 - Linda og Benny Kamp Nielsen.

Rolighed
Frydenborg
Pedersborg
Gyldensten

Højgaardvej

Højgaardvej

Rolighed

Højgaardvej 1. Matr. nr. 7, V. Bølling.

1800 - 1820

Jens Jensen Kjær fra Faster og Abelone Christensdatter, født 1763 i Stenggaard i Sæding var de første ejere af stedet. Det fortælles, at gården fik sit navn, fordi der boede nogle meget rolige folk på den. Det må altså have været Abelone og Jens Kjær, der henrykkes til. Deres eneste barn døde som helt lille, og derfor blev det Abelones søsterdatter og dennes mand, som overtog Rolighed. Jens Kjær døde ved et ulykkestilfælde, hvor han blev kørt over af en vogn. Abelone døde først i 1827 i Rolighed. Hendes mor, Anna

Houlesdatter var iøvrigt fra Kastbjerg.

1820 - 1841

Poul Nielsen, født 1798 i Toftgaard og død 1865 i Kragmosehus. Gift med Ane Jacobsdatter, født 1798 i Vrå i Skjern og død 1833 i Rolighed. Kort efter giftede Poul Nielsen

sig igen. Denne gang var det med Kristiane Jacobsdatter, født 1804 i Vrå og død 1891 i Kragmosehus. Det var altså to søstre, som han var gift med. Samtidig med at Poul Nielsen havde Rolighed, købte han også nabogården Frydenborg, som han ejede fra 1831 til 1841. Ved salget af Rolighed blev i stedet købt Nygaard, men allerede året efter flyttede familien til Toftgaard, som var Poul Niensens fødehjem. Her blev de også kun i få år, eftersom de i 1851 overdrog gården til en søn og i stedet byggede et lille aftægts-hus, hvor de flyttede hen. Dette hus blev kaldt Kragmosehus og lå, hvor Stadion nu ligger.

Børn: 1. Jens Poulsen, født 1821 i Rolighed. Han overtog Toftgaard i 1851, men flyttede allerede året efter til Skjern, hvor han døde efter to år. 2. Jacob Poulsen, født 1823 og gift med broderen Jens' enke, Mette Marie Christensdatter. En af deres sønner, Jens Jacobsen boede mange år i Høj og St. Kastbjerg. 3. Niels Poulsen, født 1824 og gift med Kirsten Justesdatter i Borris. Deres datter, Karoline var gift med Bendt Bendtsen i Kirkehuset. 4. Chr. Poulsen, født 1827 og overtog Toftgaard i 1852. 5. Anders Poulsen, født 1830. Faldt i Krigen 1864. 6. Ane Poulsdatter, født 1834. Hun fødte i 1855 datteren Jensine, som blev sat i pleje hos bedsteforældrene, og som senere blev gift med Jens Peder Meldgaard Kristiansen i Fiskbæk. Selv rejste Ane Poulsdatter til Henne. 7. Johanne Poulsdatter, født 1835 og gift med Niels Chr. Nielsen i Nr. Nebel. 8. Peder Poulsen, født 1839 og gift med Nielsine M. Adamsen og efter hendes død med Hanne M. Jørgensen. Bosat i Lydum. 9. Sidsel Poulsen, født 1841 og gift med Kjeld Pedersen i Frydenborg. 10. Abelone Marie Poulsen, født 1844 og gift med Laurids Jensen i Nr. Nebel. 11. Ane Kjerstine Poulsen, født 1847 og gift og bosat rundt omkring i Sdr. Jylland. Boede til sidst i Lydum.

1841 - 1870

Mads Pedersen, født 1810 i Stauning og død 1897 i Kyhe hos en datter. Hans far, Peder

Madsen havde ejet både Kragmose og Nygaard. Mads Pedersen var gift med Karen Marie Hansdatter, født 1818 i Borris og død 1910 i Kyhe. Ved deres bryllup, som fandt sted i 1841 i Bølling Kirke, skete der noget, som vakte stor opsigt. Bølling-præsten, der hed Jens Andreas Thonboe, stod med ansigtet vendt mod alteret, idet bryllupsfolkene gik op for at lægge deres offer, og idet Peder Stensig fra Sædding havde lagt sit offer, vendte præsten sig imod ham og spyttede lige ned foran ham. Det har sikkert været det helt store samtaleemne resten af dagen. Pastor Thonboe blev iøvrigt senere afskediget p.g.a. sygdom^{*)}.

Børn: 1. Maren Madsen, født 1843 og gift med Andreas Ostensen i Kyhe. 2. Bodil Kirstine Madsen, født 1847 og gift med Jens Jensen i Aadum.

Medens Karen Marie og Mads Pedersen havde Rolighed, havde de hendes bror Eske Hansen boende til leje. Det var i 1852, hvor Eske var bleven gift med Mette Johanne Christensdatter. Familien flyttede dog kort tid efter til Borris.

1870 - 1893

Mads Hansen Christensen, født 1840 i Stauning og død 1923 i Lisenborgvej 4. Gift første gang med Mette Marie Hansen, født 1835 i Aadum og død 1889 i Rolighed. Hendes far var møller Chr. Bech Hansen i Slumstrup Mølle, og her boede Mads H. Christensen også til leje, da de blev gift. Mads Rolighed, som blev hans kaldenavn, fungerede som snedker, og da han i 1893 havde solgt gården, genoptog han sit gamle håndværk. Da Mads Rolighed flyttede fra gården, købte han i stedet Lisenborgvej 4 (nu Toftevej 4C), og samme år giftede han sig med Kirsten Marie Pedersen, født 1860 i Sudergaardhus og død 1898 i Lisenborgvej 4.

Børn: 1. Frandsine Madsen, født 1868 i Rolighed (første ægteskab) og gift med Jens Chr. Jensen, som overtog hendes fødehjem. 2. Niels Chr. Madsen (andet ægteskab), født 1894 i Lisenborgvej 4. Han opholdt sig i mange år på Statshospitalet i Viborg.

1893 - 1935

Jens Chr. Jensen, født 1858 i Ll. Kastbjerg og død 1940 i Fælleshuset. Gift første gang med Frandsine Madsen, født 1868 i Rolighed og død 1902 samme sted. I de første seks år af ægteskabet var Jens Chr. Rolighed kun bestyrer af gården, og det var først i 1893, da Mads Rolighed flyttede op til byen, at Jens Chr. fik skødet på gården. Da Jens Chr. Rolighed i 1902 var blevet enkemand, giftede han sig året efter med Ane Lauridsen, født 1869 i Aadum og død 1961. Hun var enke efter Niels Dalgaard i Bjerrehus. Ane Rolighed bragte to børn, Villads på 14 og Midde på 9 år med ind i ægteskabet, men det var ikke hendes egne børn. Det var to børn, som Niels Mortensen Dalgaard havde fra et tidligere ægteskab, men som hun de sidste seks år havde været plejemor for. De fik så deres opvækst i Rolighed sammen med Jens Chr. Roligheds fire børn fra hans første ægteskab, samt de fire, som Ane og Jens Chr. Rolighed fik sammen. Da Ane og Jens Chr. Rolighed solgte gården, flyttede de op i Fælleshuset.

Børn: 1. Mads Hansen Jensen, født 1890 og bosat i Toftevej 17, hvor han døde i 1920 under Den Spanske Syge. 2. Mette Marie Jensen, født 1893 og gift med Vilhelm Poulsen fra Aadum. De boede først i Aadum, flyttede så i 1924 til Amerika, men vendte tilbage 10 år senere, hvor de bosatte sig i Rolighed. Her døde Mette Marie samme år. De havde sønnen Ebbe Poulsen, født 1919 i Aadum og bosat i Køben-

Højgaardvej

havn. 3. Laurence Johanne Jensen, født 1900 og gift med Hans Lund Christensen i Lem. 4. Jesper Kastbjerg Jensen, født 1902 og gift med Dagny Villumsen fra Faster, hvor de boede, indtil de flyttede til Skjern. Dagny Villumsen var en søster til Søren Villumsen, som senere overtog Rolighed, og til Margrethe, gift med Søren Chr. Bendtsen i Thorbo. 5. Frandsine Jensen, født 1904 og gift med Jens Marius Andersen fra Hemmet. Bosat i Varde. 6. Mary Jørgine Jensen, født 1906 og gift med Gunner Høgfeldt fra Skjern. Bosat i Stauning. 7. Niels Chr. Kastbjerg Jensen, født 1911 og bosat i Holstebro. 8. Karen Dagny Jensen, født 1914 og gift med Vilhelm Poulsen, bl.a. bosat i Ll. Boel, senere i Foersom i Tarm.

Ane og Jens Chr. Rolighed havde en tid hendes far, Poul Lauridsen boende. Han var født i 1843 i Kongsholm Mølle i Dejbjerg, men havde ellers boet flere forskellige steder, indtil han i 1920 tog ophold hos datteren. Senere flyttede han til Borris.

Aftægtslejligheden i Rolighed blev brugt til udlejning. Således boede her fra 1894-97 Else Marie og Iver Jensen, som før havde ejet Frydenborg. I årene 1900 og 1901 var daglejer Jens Pedersen fra Vildbjerg og hans kone Hansine Karoline Nielsen fra Faster bosiddende her. Hendes mor, Mette Andersen var født 1844 i Østervig. Senere på året var Kirsten Marie og Jørgen Bundsgaard her, inden de fik bygget huset Kildevej 1.

1935 - 1969

Søren Stier Villumsen, født 1904 i Faster og død 1986. Gift med Dina Vestergaard Madsen, født 1910 i Astrup og død 2000 i Skjern. De flyttede senere til Toftevej 10.

Børn: 1. Erik Villumsen, født 1937 og bosat Arnborgvej 15. 2. Knud Erhardt Villumsen, født 1939 og gift med Ellen Marie Hansen fra Ærø. Bosat i Tarm. 3. Else Marie Villumsen, født 1941 og død 1957. 4. Mona Louise Villumsen, født 1943 og gift med Flemming Andersen fra Bølling Præstegaard. Bosat i Thisted. 5. Aksel Villumsen, født 1944. Overtog Rolighed efter forældrene. 6. Egon Villumsen, født 1949 og gift med Karen Kousgaard Christensen fra Faster. Bosat i Tandslet på Als. 7. Dagny Sørence Villumsen, født 1952 og gift med Bent Østergård fra Faurholdt. Bosat i Tarm.

1969 -

Aksel Villumsen, født 1944 i Rolighed og gift med Kamma Birgitte Tarp Hansen, født 1947 i Aarhus og opvokset i Kibæk. Kamma Villumsen er ansat ved Videbæk Kommune og Aksel er ansat ved J.M. Jensen og Sønner.

Børn: 1. Kristian Stier Villumsen, født 1970 og bosat i Ejstrup. 2. Jeanette Villumsen, født 1972 og gift med Erling Lundsgaard fra Thyborøn. Bosat i Aulum. 3. Brigitta Villumsen, født 1978. Bosat i Holstebro.

Frydenborg

Matr.nr. 18, V. Bølling

Frydenborg, som blev stedets navn, blev udstykket i 1798 af Mads Jensen i Den Østre Nørgaard (nu Nørlund) og lå lige syd for Gyldensten. Gården eksisterede som selvstændigt landbrug indtil 1915, hvor den blev købt af Hans Chr. Jensen i Gyldensten, som samtidig solgte noget af jorden til Lisenborg. Bygningerne i Frydenborg blev brugt til udlejning, men blev nedbrudt omkring 1940.

1798 -1827

Anders Sørensen, født ca. 1765 i Røjkum i Brejning og død 1827 i Frydenborg. Gift

med Bodil Marie Jensdatter, født 1775 i Fyrstenborg i Sædding og død 1845 i Faster. Hendes bedsteforældre var Anna Marie og Chr. Christensen Møller, som boede i Kastbjerg fra ca. 1738-65. Efter Anders Sørensens død giftede enken sig med Hans Chr. Nielsen fra Vamdrup, og de havde gården i nogle år.

Børn: 1. Ane Kirstine Andersdatter, født 1800 i Frydenborg og gift med Niels Olesen fra Holmsland. De boede en tid i Frydenborg og fik bl.a. børnene Anders i 1829 og Boel Kirstine i 1830. Sidstnævnte boede i 1871 i Lønborg og tog dette år moderen over til sig. I mange år boede Ane Kirstine og Niels Olesen i Sædding. 2. Ane Sofie Andersdatter, født 1804 i Frydenborg og død 1873 i Sædding. Gift med smed Lars Jensen fra Herborg og bosat i Bølling. De kom til at føre en meget omtumlet tilværelse. De startede hjemme i Frydenborg, men da denne blev solgt i 1831, flyttede de til Faster, hvor han kaldes „*Gaardfæster i Klokbose*“. Senere var de bosat i Sædding, men i 1837 kom de tilbage til Bølling. De nævnes i folketællingerne 1840, 45 og 50 som boende i nærheden af Frydenborg. Her havde de lejet 5 tdr. land af Jens Jensen Smed i Nygaard og opført et hus på en hedelod. Ved hans død er der anført i kirkebogen, at han var „*af Nygaardshus Mark*“. Lejemålet af jorden ophørte i 1870, og manden i Nygaardshus overtog det i stedet.

I de første mange år hørte man ikke noget til familien, men i 1862 holdt sogneforstanderskabet en vurdering og registrering over familiens ejendele. Grunden var den, at Ane Sofie og Lars Jensen ikke længere kunne forsørge sig selv, så de måtte søge om fattighjælp. Da kommunen ved deres død i følge loven var berettiget til at overtage alt indboet, var man meget interesseret i at få noteret alt, hvad der fandtes af værdier i boet.

I 1864 var Ane Sofie imidlertid flyttet fra manden. Hvad årsagen var, vides ikke, men hun bosatte sig hos en datter Ane i Herborg. En anden datter Kirsten flyttede så hjem til faderen, og der blev mellem hende og sogneforstanderskabet oprettet en kontrakt om hendes opgaver i forbindelse med pasningen af Lars Jensen. Hun måtte samtidig ernære sig som væverske, men hvis Lars Jensens sygdom krævede hendes tid så meget, at det gik ud over hendes håndværk, ville kommunen „*Skjønne derpaa!*“

De næste par år gik åbenbart nogenlunde, men i slutningen af 1869 var det åbenbart gået galt. Sogneforstanderskabet og måske også datteren var kørt helt fast. De kunne slet ikke arbejde med Lars Jensen, så kommunen skrev til Snejbjerg-Tjørring sogneforstanderskab, om de havde mulighed for at tage Lars til sig. Dette tilbud bliver accepteret, så Lars flyttede fra Bølling i 1870, og året efter solgte de noget af hans tøj til fordel for fattigkassen. I Snejbjerg-Tjørring kunne de heller ikke styre Lars, og da der netop var oprettet en tvangsarbejdsanstalt i Ringkøbing, blev man enige om at sende ham dertil. Lars var da omkring 70 år - efter den tid en rimelig høj alder. Hvor meget arbejde, der har været i ham på dette tidspunkt, er ikke godt at vide. Lars vendte dog tilbage til Bølling, stadigvæk under fattigvæsenet, men blev nu indtinget hos private i Bølling. Først var han i mange år hos Jens Vig Lauridsen i Ll. Holk og senere hos Chr. Jensen kaldet Handerup i Pedersborg, hvor han døde i 1893 88 år gammel.

Børn: 1. Kirsten Larsdatter, født 1829 i Frydenborg og død 1873 i et hus på Slumstrup Hede. Hun var ugift og ernærede sig som væverske, og det var hende, som i en årrække passede faderen. Hun havde i 1853 fået datteren Ane Sofie, som senere blev gift med Jens Jensen på Brejninggaards Mark. 2. Bodil Marie Larsdatter, født 1831 i Frydenborg og gift med Bertel Chr. Iversen fra Egvad. De boede i Faster og senere i Herborg. Deres datter var gift med Thomas Chr. Frandsen født 1851 i Sønderbygaard og bosat i Herborg. 3. Ane Larsdatter, født 1835 i Sædding og gift med Jens Christensen i Herborg. 4. Jens Larsen, født 1837 i Frydenborg. 5. Karen Larsdatter, født 1840 i Frydenborg. Hun fik før sit ægteskab et par børn, bl.a. en søn Chr. Larsen født 1864 i Faster og gift med Ane Nielsen fra Dejbjerg og bosat i Videbæk.

Højgaardvej

Karen Larsdatter efterlod denne søn hos søsteren Bodil Marie og giftede sig så med Heinrich Konrad Schilling i Skanderup ved Kolding.

1827 - 1831

Hans Chr. Nielsen fra Vamdrup blev gift med enken i Frydenborg, Bodil Marie Jensdatter, som var 25 år ældre end ham. De flyttede senere til Faster, men i 1840 var Bodil Marie bosat hos datteren Ane Kirstine og kaldes da enke. Hvordan det skal forstås, er ikke godt at vide, eftersom Hans Chr. Nielsen døde i 1870 i Vesterkjær i Lem, 69 år gammel.

1831 - 1841

Poul Nielsen i nabogården Rolighed købte i 1831 Frydenborg og lejede den ud til forskellige personer. Omkring 1832 boede her møllebygger Hans Lorentzen Tagmose fra Feldsted ved Aabenraa. Han døde 1849 i Slumstrup-Møllehus i Sædding og var gift med Ane Jeppesdatter fra Velling, som døde samme sted i 1852. De havde nogle børn, bl.a. datteren Jeppebine Catrine Hansdatter, som var født ca. 1820 og gift med Anders Rasmussen, fra hvem hun dog blev separeret. En tid boede hun i Sædding hos forældrene, men ellers tjente hun rundt omkring på gårdene. Hendes navn optræder jævnligt i Bølling Herreds politiprotokol, fordi hun var indblandet i forskellige sager. I 1854 var hun i Strellev og fødte her en søn, Niels Hans Lorentzen Tagmose. Faderen var den bekendte rakker, Casper Hodde. Desuden havde Ane og Hans L. Tagmose to sønner. Jens Marinus Jørrentzen Tagmose født 1833 i Frydenborg og død 1853 i Sædding, hvor kirkebogen oplyser, at han var „*Wanvittig*“, og Frantz Anton Tagmose født 1839 i Frydenborg. Sidstnævnte blev konfirmeret i Stauning i 1854. Forældrene var da døde, og han rejste 3 år senere til Christiansfeld. Ane og Hans Tagmose var en tid fraflyttet Bølling, og i den mellemliggende tid boede Peder Christensen og hans kone Karen Jensdatter i huset med sønnen Mads Chr.. Peder Christensen, som døde 73 år gammel i 1837, kaldtes fæstehusmand.

1841 - 1861

Anders Jensen, født 1799 i Nygaard og død 1882 på Vestergaard i Filskov. I kirkebogen skriver præsten ved Anders Jensens død, at han de sidste 20 år havde boet hos svigersønnen Jens Lauridsen i Filskov. Anders Jensen var gift med Kirsten Marie Jespersdatter, født 1785 i Søndergaard og død 1876 i Frydenborg. Kirsten Marie og Anders Jensen var ved deres giftermål i 1817 henholdsvis 32 og 18 år - en forholdsvis stor aldersforskel, og de fik da heller ikke et helt almindeligt ægteskab. Den første tid boede de hjemme hos hans forældre i Nygaard, men i 1832 overtog de St. Aarup i Hanning. Året efter købte de nabogården i stedet for, men allerede 3 år senere solgte de også denne, og flyttede til Handerup i Faster, hvor de var et år. Efter en tur på Slumstrup købte de i foråret 1837 Ll. Kragmose og var her et år og sad så til leje et år i Østervig, inden de i 1839 flyttede ind i Frydenborg, som de fik skøde på i 1841. Både Kirsten Marie og Anders Jensen var ud af velsete familier i Bølling, så de har sikkert været rimeligt velstillede, og det var da også forholdsvis store gårde, som de startede med. Men efter hver handel var det ligesom gårdene blev mindre, og nu var de altså endt på

det lille sted, Frydenborg. Her kunne de heller ikke få det til at løbe rundt, og da Anders Jensen ikke ville gå til fattigvæsenet og bede om hjælp, fandt han ikke anden udvej end at tage noget korn et eller andet sted. Sådant forklarede han på Bølling Herredsting*) den 15. april 1840, efter at han om natten var blevet taget på fersk gerning i Nygaard, som jo i øvrigt var hans fødegård. Fra gården var der før forsvundet korn, og netop den nat lå ejerens søn, Mads Pedersen på lur for at fange korntyven, hvilket altså også lykkedes. Anders Jensen fik, p.g.a. at han aldrig før havde begået nogle lovovertrædelser, en rimelig lille straf, eftersom han fik 2 gange 5 dages fængsel på egen kost. Desuden skulle han selv betale sagens omkostninger. Herefter hører man ikke noget særligt til familien i mange år. I 1861 var stedet blevet solgt, og Kirsten Marie og Anders Jensen var gået på aftægt. Fem år senere var der åbenbart problemer med at få aftægten udleveret, så Anders Jensen bad sogneforstanderskabet*), om de ville beskikke en værge, som kunne hjælpe dem med at få tingene bragt i orden. Det blev Chr. Andersen i Nygaard, som skulle varetage deres interesser, men året efter kom der igen en klage. Denne gang er det kun Kirsten Marie, der nævnes, så nu var Anders Jensen sikkert rejst om til datteren i Filskov. Kirsten Marie klagede over, at Chr. A. Nygaard ikke varetog de forpligtelser, som han var pålagt. Sognefogeden blev via herredskontoret sat til at lade Chr. Nygaard vide, at hvis han ikke overholdt sine pligter, ville han blive draget til ansvar for det. Herefter hører vi ikke mere fra Kirsten Marie. Hvad den egentlige grund var, til at Anders Jensen flyttede fra sin kone, vides ikke.

Børn: 1. Jens Andersen, født 1820 i Nygaard. 2. Karen Andersdatter, født 1821 i Nygaard og gift med Jens Lauridsen Vestergaard i Filskov. Karen Andersdatter fødte i 1847 sønnen Bertel i Frydenborg og han var da også hjemme hos bedsteforældrene indtil sin konfirmation, hvorefter han kom om til moderen, som nu var blevet gift i Filskov. Her døde Bertel 37 år gammel. 3. Johanne Catrine Andersdatter, født 1823 i Nygaard. 4. Ane Kirstine Andersdatter, født 1826 i Nygaard. Så sent som i 1880 boede hun stadig i Frydenborg, men forsvandt herefter fra Bølling.

1862 - 1874

Hans Andreas Jacobsen, født 1819 i Hanning og død 1892 i Stauning. Gift 1. gang med Vilhelmine Eriksdatter, født ca. 1822 i Hejnsvig og død 1873 i Frydenborg og gift 2. gang med Ane Marie Jensen, født 1840 i Hedeby i Stauning og død 1892 i Sønderby i Stauning. Hendes farmor, Inger Eskesdatter var født 1775 i Vig. Hans Andreas Jacobsen var søstersøn til Villads Hansen i Damgaard og havde flyttet en del omkring. Af profession kaldes han blikkenslager, så det var nok det, som havde ført ham vidt omkring. Ved Vilhelmine Eriksdatters død nævnes hendes børn at være 2 døtre, Johanne Rebekka Villumsen, som opholdt sig i Malt i Slesvig og Gunder Marie Hansen, som var i Frydenborg. Den førstnævnte datter havde Vilhelmine før sit ægteskab med Hans Andreas Jacobsen. Gunder Marie var født i 1856 på Vejle Søndermark i Vejle, men døbt i Smidstrup Kirke, hvortil forældrene i mellemtiden var flyttet. Gunder Marie fødte i 1880 i dølgsmål en datter i Stauning, som døde straks efter fødslen.

1874 - 1892

Maren Kirstine Nielsen, født 1825 i Sønderby i Stauning og død 1892 i Frydenborg. Hun havde været gift 2 gange. Første gang var med Jacob Nielsen fra Aadum, med

Gravsten på Bølling Kirkegaard for Mikkel Jacobsen, kld. Frydenborg.

hvem hun havde sønnen Mikkel, og anden gang var med Henrik Chr. Olesen fra Lønborg. Da hun kom til Bølling i 1874, var hun alene med sønnen Mikkel Jacobsen. Det fortælles om hende, at hun var noget af en særling. Hun omgikkes ikke andre folk og gik ikke på de normale veje og stier, idet hun troede, at ondsindede mennesker ville gøre vejene farlige for hende. Hendes søn, Mikkel Frydenborg, slægtede moderen meget på. Han solgte efter moderens død Frydenborg og sad senere til leje i Bjerrehus, hvor der kan læses mere udførligt om ham.

1892 - 1894:

Iver Jensen, født 1859 i Stauning og død 1899 i Bølling By. Gift med Else Marie Andersen og bosat i Kirkehuset fra 1886 til 1892 og igen i 1897, hvor Else Marie døde. (Se under Kirkehuset.)

1894 - 1913

Kjeld Pedersen, født 1837 i Leding i Dejbjerg og død 1919 på Tarm Sygehus. Gift med Sidsel Poulsen, født 1841 i Rolighed og død 1919 i Fælleshuset. Kjeld Pedersen var en bror til Anders Chr. Nissens kone Sidsel i Østervig, og her tjente Kjeld da også ved giftermålet. Sidsel og Kjeld boede i mange år hos hendes mor i Kragmosehus (Kildevej overfor Forsamlingshuset), hvorfra Kjeld så gik ud i dagleje. I perioder tog han plads på forskellige gårde og boede ikke hjemme. Så var der jo én mund mindre at mætte derhjemme. Sidsel var en meget brugt kogekone. De var således over 50 år begge to, da de købte Frydenborg, hvor de havde nogle gode år. Da de afstod gården, flyttede de op i Fælleshuset, hvor de var til deres død. Sidsel døde uden forudgående sygdom. Købmand Hans Lundes søn Svend Lunde kunne tydeligt huske, hvordan Kjeld pludselig kom løbende ind i forretningen og bad dem følge med. Her mødte der dem et syn, som havde prentet sig i den 5-årige drengs hukommelse. Sidsel havde netop taget en plade boller ud af ovnen og var i samme sekund faldet død om på gulvet. Der lå boller overalt - om det så var i Sidsels træsko, så lå der også én dér. Kort tid efter Sidsels død flyttede Kjeld til Borris til et af børnene, hvor han faldt og brækkede et ben. Efter kort tid på Tarm Sygehus døde han. *Børn:* 1. Poul Toftgaard Pedersen, født 1865 i Kragmosehus og gift med Katrine Nielsen fra Lyhne, hvor de boede. Efter hendes død blev han gift med Kirstine Madsen fra Strellev og boede senere i Borris. 2. Kristiane Andrea Pedersen, født 1867 i Kragmosehus og gift med Hans Damgaard, Toftevej 4. 3. Kirsten Marie Pedersen, født 1871 i Kragmosehus og gift med Jørgen Bundsgaard Pedersen, Kildevej 1. 4. Petrine Pedersen, født 1876 i Kragmosehus og gift med Thorvald Rikard Hansen fra Vrigsted ved Vejle. Han var bager, først i Skjern og senere i Mørke.

1913 - 1915

Hans Møller Nielsen, født 1878 i Lærkenborg i Hanning overtog Frydenborg. Han var

ungkarl, mens han boede her og flyttede i 1915 op i Fælleshuset, hvor han boede sammen med en bror. Senere giftede Hans Møller sig med Thora Madsen fra Dejbjerg og bosatte sig i Skjern.

1915 - 1918

Hans Chr. Jensen i Gyldensten overtog nu stedet og lagde det ind under sin gård. Stuehuset blev så brugt til udlejning. Først boede her Chr. Christensen kaldet Marup og hans kone Kirsten. De havde ellers boet mange forskellige steder, sidst på Slumstrup hvor han var røgter. I 1917 døde Chr. Marup. Et andet par, som også boede i Frydenborg omkring 1916-17 var Line og Hans Skjærbæk, men de flyttede senere til Lisenborgvej 4 (Nu Toftevej 4C). Af nogle valglisten fra 1916-17 ser det ud til, at begge familier har boet i Frydenborg på samme tid.

1918 - ca. 1940

Mourids Spaabæk Jensen i Gyldensten havde overtaget faderens gård i 1918 og dermed også Frydenborg, så nu flyttede Graversine og Hans Chr. Jensen herhen og brugte det altså som aftægts hus fra Gyldensten. Allerede i 1921 døde Sine, og Hans Chr. Jensen flyttede tilbage til Gyldensten. Herefter blev stedet igen brugt til udlejning. I 1922 boede arbejdsmand Niels Chr. Fasterlund Pedersen Bjærg og hans kone Karla Pedersen her. De fik dette år datteren Frederikke Marie, og herefter flyttede familien. Året efter var der kommet en ny familie, idet murersvend Jens Nørgaard Lauridsen fra Herborg og Ane Johanne Andersen fra Rindum havde lejet sig ind. De havde før boet i Ringkøbing, og det var også dertil, de flyttede i 1927. Af deres børn, som gik i skole i Bølling, huskes Carla, Gyphta, Svend Aage, Harald og Kirsten Marie. Desuden fødtes i Frydenborg Mary Ane i 1923 og Signe i 1925.

I 1928 havde Otto August Nielsen fra Ramme bosat sig her. Hans kone Jané Marie Jensen Engberg var fra Stadil, men var faktisk efterkommer efter Laurids Christensen Skaarup, som omkring 1742 bosatte sig i Ledgaard. Jane og Otto Nielsen havde før boet i Dejbjerg og flyttede fra Bølling til Røgind i No. I Frydenborg fik de sønnen Sigurd Emil. Efter Otto Nielsen kom Edvard A. Rasmussen fra Sædding og Sine Jensen fra Borris. De var her fra 1931 til 1935, hvorefter de flyttede til Gl. Toftgaard og senere til Esbjerg. Edvard Rasmussen var en slider. I de første år gik han ud i dagleje - om foråret fra mødding til mødding og fik 3-4 kr. om dagen. Engang skulle han køre møddingen ud på Slumstrup Mølle. Her fik han 6 kr. pr. dag, men så skulle han også køre 40 læs ud om dagen! Senere fik han fast arbejde på Alkjærsg Teglværk, og det betød, at han ikke længere havde lange perioder, hvor han var ledig.

I Bølling fik Sine og Edvard Rasmussen i 1931 datteren Emma Katrine og i 1935 sønnen Frank Henning.

Fra november 1935 til maj 1936 var Karen og Vilhelm Poulsen fra Rolighed her. Rolighed var netop blevet solgt, og de manglede et sted at bo vinteren over. Karen og Vilhelm Poulsen boede senere i Ll. Boel og i Fælleshuset.

I sommeren 1936 boede her Kirstine og Jens Jensen. De havde haft en gård i V. Marup i Skjern, og efter at de havde boet her en tid, flyttede de til Sædding, hvor han i mange år var vejmand. De havde børnene: Else, Peder, Sigurd, Niels og Anne.

Højgaardvej

Pedersborg

Lisenborgvej 10. Matr.nr. 15a, V. Bølling.

Pedersborg er en udflyttergård fra Nygaard. Dennes ejer indtil 1793, Chr. Marcussen solgte noget jord fra til Peder Bertelsen i Kjærsinggaard, som straks solgte det videre til Peder Graversen kaldet Raunbjerg. Herved opstod Pedersborg.

1794 - 1798

Peder Graversen kaldet Raunbjerg og Ane Poulsdatter var begge fra Brejning. De havde før boet forskellige steder i Brejning som indsidere (lejere), men fik så i 1794 foden under ejet bord, idet de købte det nyoprettede sted i Bølling. Lykken varede dog kun kort. To år efter at de var kommet til Bølling, blev de ramt af en ulykke. Peder Raunbjerg var igang med at grave en brønd og pludselig skred jorden sammen over ham. Inden han blev gravet fri, var han død. Omstændighederne omkring hans tragiske død, må have medført, at han kom til at lægge navn til gården, som herefter kom til at hedde Pedersborg. Ane Poulsdatter giftede sig to år senere med Hans Thomsen fra Skjern.

Børn: 1. Mette Pedersdatter, født ca. 1775 i Brejning. 2. Gravers Pedersen, født ca. 1779 i Raunbjerg i Brejning og bosat i Skjern. 3. Poul Pedersen, født ca. 1780 i Brejning. Overtog Pedersborg. 4. Anne Marie Pedersdatter, født ca. 1786 i Brejning og gift med Jens Christensen i Vognbjerg i

Debjerg. 5. Jacob Pedersen, født 1791 i Ravnsbjerg i Brejning og gift med Abelone Kirstine Pedersdatter i Hanning. Bosat i Nørup ved Vejle. 6. Else Pedersdatter, født 1789 i Brejning.

1798 - 1808

Hans Thomsen, født 1762 i Kousgaard i Skjern og død 1828 i Kodal i Nr. Omme. Gift med Peder Raunbjergs enke Ane Poulsdatter. De flyttede senere til Væggerskilde i Brejning, hvor Ane døde i 1821. Herefter giftede Hans Kousgaard sig igen og flyttede til Nr. Omme.

1808 - 1815

Poul Pedersen kaldet Raunbjerg, født ca. 1780 i Brejning og død 1845 i Aulum. Gift med Mette Marie Jensdatter, død 1831 i V. Herborg og efter hendes død med Maren Hansdatter fra Faaborg ved Varde. Da Mette Marie og Poul Raunbjerg var blevet gift, boede de en kort tid i Pedersborg og flyttede så til Marup, hvor Poul Raunbjergs stedfar, Hans Kousgaard havde købt en lille ejendom. I 1808 vendte de tilbage og overtog Pedersborg, men allerede 7 år senere flyttede familien til Brejning. Senere var de i Herborg og til sidst i Aulum.

Børn: 1. Ane Sofie Dorthea Poulsdatter, født 1805 i Marup. Bosat i Debjerg. 2. Jens Poulsen, født 1814.

3. Ane Poulsdatter, født 1817 i Brejning. 4. Else Marie Poulsdatter, født 1820 i Brejning.

1815 - 1842

Hans Madsen Ladekjær, født 1775 i Stauning og død 1849 i Rosbjerg. Gift med Kirsten Nielsdatter, født 1774 i Stauning og død 1859 i Rosbjerg. Kirsten og Hans Ladekjær startede i Hedeby i Skjern. Herefter var de en tid på Kongsholm Mark i Dejbjerg. Så også nogle år i Brejning. I 1815 kom de til Bølling, hvor de overtog Pedersborg. Efter salget i 1842 boede de en kort tid i et hus ved Lisenborg, men flyttede så omkring 1846 til Rosbjerg. *Børn:* 1. Mads Hansen, født 1801 i Skjern og død 1822 i Bølling „*efter Seks Aars Svaghed*“. Han havde været „krøbling på venstre ben“. 2. Niels Hansen, født 1804 i Skjern og bosat i Løjt ved Aabenraa. 3. Milter Hansen, født 1805 i Skjern og bosat i Aadum. 4. Maren Hansdatter, født 1808 i Dejbjerg. Hun boede i mange år i Toftgaardhus, Toftevej 7. 5. Jens Peder Hansen, født 1810 i Skjern. I 1841 havde han ifølge lægdsrullen ophold hos Glashandler Brühle i Østergade 59 i København. 6. Chr. Hansen Toft, født 1814 i Brejning. Overtog Rosbjerg. 7. Mette Kirstine Hansdatter, født 1817 i Pedersborg. Var i mange år husbestyrerinde for Jens Lauridsen i St. Holk, hvor hun døde i 1907.

1842 - 1861

Anders Madsen kaldet Lervad, født 1809 i Hanning og død 1858 i Pedersborg. Gift med Ane Pedersdatter, født 1807 i Faster og død 1874 i Sædding. Hendes far var Peder Madsen kaldet Nygaard, som fra 1831 boede i Nygaard. Anders Lervads far var Mads Mortensen, som var født 1766 i Lillebølling.

Børn: 1. Mads Andersen, født 1839 i Hanning. Overtog Pedersborg. 2. Peder Andersen, født 1842 og bosat i Glarbjerghus. 3. Peder Chr. Andersen, født 1849 og gift med Engel Kirstine Frandsen i Vostrup. 4. Chr. Andersen, født 1849 og gift med Mette Katrine Nielsen fra Hanning. Bosat i Sædding.

1861 - 1865

Mads Andersen, født 1839 i Lervad i Hanning og død 1864 i Pedersborg. Gift med Johanne Andersen, født 1834 i Toftgaard og død 1889 i Faster. Mads Andersen deltog i Krigen 1864, og da han vendte tilbage, var han så medtaget, at han døde kort tid efter. Johanne Andersen giftede sig så med Thomas Peder Madsen fra Dejbjerg.

Børn: 1. Ane Andersen, født 1862 i Pedersborg og død 1883 i Stensig i Sædding. 2. Sidsel Katrine Andersen, født 1864 og død 1874 i Pedersborg.

1865 - 1878

Thomas Peder Madsen, født 1837 i Rabjerg i Dejbjerg og død 1897 i Finderup hos en datter. Gift med enken i gården, Johanne Andersen. Thomas Peder Madsen havde også deltaget i krigen 1864. Han var blevet indkaldt i december 1863 og blev såret i slaget ved Dybbøl Skanse den 18. april 1864, hvorefter han blev taget til fange og indlagt på et lazaret i Flensborg. Senere blev han overført til København. Da han vendte hjem, var han for bestandig mærket af krigens rædsler, og hans arbejdsevner var delvis taget fra ham. I 1877 var han blevet så dårlig, at han måtte søge sognerådet om understøttelse. Denne satte så en ansøgning sammen til „Kontrolcommissionen“, hvori det lyder: „*I Anledning af Invaliden Thomas Peder Madsens Begiæring skal Sogneraadet Ærbødigst Erklære, at han sider i trange Formues Omstændigheder, og at hans Erhvervskilder ere*

Højgaardvej

smaa og faae, -- hvad derimod hans Værdigheed angaar, da finder Sogneraadet ingen Betænkelighed ved at anbefale ham paa det beste.“ Thomas Peder Madsen fik den ønskede invalideforsørgelse, og kort tid efter flyttede familien til Faster.

Børn: 1. Madsine Madsen, født 1866 og gift med Lars Peder Knudsen fra V. Skjerninge. Bosat i Finderup og sidst i Skjern. 2. Anders Madsen, født 1867. 3. Karen Madsen, født 1870. 4. Mette Katrine Madsen, født 1877 og bosat i Korinth.

1878 - 1905

Chr. Jensen kaldet Handerup fra Vedersø. Død 1914 i Sædding. Gift med Kirsten Marie Lauridsen fra Lem og død 1905 i Pedersborg.

Børn: 1. Jens Enevold Jensen, født 1875. Emigrerede til Amerika. 2. Laurids Chr. Jensen, født 1880. I mange år gik Laurids Handerup, som han kaldtes, ud i dagleje, og boede så hos de folk han arbejdede for. Senere flyttede han til Skjern men døde på Vorgod Plejehjem i 1952. Dødsannoncen, som var indrykket i avisen, var underskrevet „*Det sociale Udvalg*“.

1905 - 1908

Niels Knudsen, født 1845 i Hanning og død 1908 i Pedersborg. (Se under Nygaard.)

1908 - 1914

Jens Madsen, født 1856 i Faster og død 1955 samme sted. Gift med Andersine Kirstine Pedersen, født 1867 i Hee og død 1912 i Pedersborg. De havde boet flere forskellige steder, bl.a. i Herborg, Faster, Hanning og til sidst i Handerupgaard i Faster.

Børn: 1. Mads Astrup Madsen, født 1891 i Herborg og gift med Nielsine Villumsen fra Faster. 2. Kirsten Vestergaard Madsen, født 1895 i Faster og gift med Poul S. Mark fra Erslev på Mors. Bosat i Skarrild. 3. Jørgen Madsen, født 1901 i Faster og gift med Kamilla Theodora Pedersen fra Ansager. Bosat i Fasterkjær. 4. Else Katrine Madsen, født 1904 i Faster og gift med Jens Marinus Nielsen fra Faster. Hans mor, Anne Katrine Thomsen var fra Gasdalgaard og hans fars forældre, Magdalene og Niels Pedersen havde boet både i Ll. Holk og i St. Sudergaard.

1914 - 1915

Markus Poulsen Markussen, født 1874 i Skarrild og død 1918 i Borris. Gift med Ida Julie Christensen, født 1879. Markus Markussen havde haft mange forskellige gårde, og efter hans død havde hans kone gennem mange år en forretning i Skjern.

Børn: 1. Ida Markussen, født 1912. Bosat i Skjern. 2. Henny Julie Markussen, født 1915 og gift med Chr. Krogsgaard Nielsen fra Ø. Bjerregaard i Stauning. Bosat i Skanderborg, hvor hun døde i 1942.

1915 - 1918

Chr. Mikkelsen, født 1861 i Tarm og død 1926 i Skjern. Gift med Katrine Marie Esken (Trine), født 1864 i Alkjærsg og død 1918 i Tarm. Trine havde to søstre, som boede i Bølling. Det var Mette Kirstine gift med Chr. Graversen Sand i Søndergaard og Karen Gammelgaard bosat i Lisenborgvej 1 (Nu Baunehøj 2C). Trine og Chr. Mikkelsen havde før boet i Dejbjerg og Lem, og det blev da også kun til få år i Bølling. Trods det tog han aktiv del i sognets liv, specielt på det religiøse område. Inden de forlod Bølling og flyttede til Tarm, boede de en tid til leje i Moselund.

Børn: 1. Ane Marie Mikkelsen, født 1887 i Dejbjerg og gift med Ole Pedersen i Troldhede. 2. Katrine Marie Mikkelsen, født 1889 i Dejbjerg og bosat i Tarm. 3. Karen Kirstine Mikkelsen, født 1893 i Dejbjerg og gift med Søren Sandager Hansen fra Tarm. Bosat i Votkjær i Borris. 4. Estrid Mikkelsen, født 1896 i Dejbjerg og gift med Chr. Dahl Christensen i Højslev ved Skive. 5. Jenny Mikkelsen, født 1900 i Dejbjerg og gift med Andreas Nielsen i Tarm.

1918 - 1924

Hans Peder Nielsen, født 1859 i Sædding og død 1932 i Pedersborg. Gift med Johanne Knudsen, født 1861 i FASTERLUND og død 1918. Hun var en søster til Anders Damgaards kone, Kirsten og til Laurids Holks kone, Sine.

Børn: 1. Niels Jørgen Nielsen, født 1900 i Sædding. Overtog Pedersborg. 2. Mads Knudsen Nielsen, født 1903 i Sædding og gift med Agnes Nøhr fra Keldby på Møn. Bosat i Viborg.

1924 - 1967

Niels Jørgen Nielsen, født 1900 i Sædding og død 1979 i Bølling. Gift med Marie Dorthea Jensen, født 1899 i Hvidbjerg på Thyholm og død 1944 i Pedersborg. I november 1946 fik Niels Jørgen Nielsen Marie Vendelbo fra Sædding som husbestyrerinde. Hun blev hos familien til sin død i 1976. Også da gården blev solgt, og Niels Jørgen Nielsen købte Lisenborgvej 17 fulgte hun med.

Børn: 1. Johanne Nielsen, født 1923 og gift med Peder Lodahl i Lisenborg. 2. Hans Henry Nielsen, født 1927 og gift med Ruth Else Andreasen fra Kirke-Skensved. Bosat i FASTER og senere i Skjern. 3. Jens Arne Nielsen, født 1929. Overtog fødegården. 4. Annelise Merete Nielsen, født 1933 og gift med Bent Boll i Herning.

1967 - 2000

Jens Arne Nielsen, født 1929 i Pedersborg og død 2000. Gift med Vera Marie Nielsen, født 1935 i FASTERLUND i FASTER. Hendes farmor var Ingeborg Ladekjær, født 1874 i Sønderby (Boelvej 2). Vera og Arne Nielsen drev Pedersborg indtil 1999, hvor de flyttede op i sønnen Jørgens hus på Vinkelvej 2. *Børn:* 1. Niels Jørgen Nielsen, født 1969. Overtog Pedersborg. 2. Gunhild Marie Nielsen, født 1971 og gift med Carl Martin Holm fra Bevtofte. Bosat i Gram. 3. Hans Andreas Nielsen, født 1975 og gift med Jonna Christensen fra Ansager. Bosat i Dejbjerg.

2000 - Niels Jørgen Nielsen, født 1969 i Pedersborg og gift med Kirsten Dahlmann, født 1971 i Kolding. Sammen med at de driver gården, har Jørgen Nielsen arbejde i et murerfirma.

Børn: 1. Michael Dahlmann Nielsen født 1996. 2. Martin Dahlmann Nielsen født 1999.

Gyldensten

Højgaardvej 6. Matr.nr. 4c og 18f, V. Bølling.

1888 - 1896

Niels Mortensen kaldet Dalgaard byggede de første bygninger på stedet. Han havde i mange år drevet Dalgaard, og fra Gyldensten flyttede han til Bjerrehus.

(Se under Dalgaard.)

Højgaardvej

1896 - 1905

Niels Mortensen, født 1852 og Ane Marie Nielsen kom hertil fra Bjerrehus og boede senere i Ll. Holk.

1905 - 1918

Hans Chr. Jensen, født 1848 i Hedeby i Skjern og død 1935 i Gyldensten. Gift med Graversine

Mouridsen, født 1859 i Nr.Omme og død 1921 i Gyldensten. Sine og Hans Chr. Jensen havde i en del år boet i Finderup og kom så til Bølling i 1905. Her drev de så Gyldensten til 1918, hvor de flyttede hen i Frydenborg, som de også havde købt.

Børn: 1. Jens Peder Jensen, født 1884 i Finderup. Emigrerede til Amerika. 2. Mourids Spaabæk Jensen, født 1890 i Finderup. Han overtog Gyldensten.

1918 - 1939

Mourids Spaabæk Jensen, født 1890 i Finderup og død 1938 i Gyldensten. Gift med Ane Kathrine Hansen, født 1894 i Herborg og død 1938 i Gyldensten. Ane Kathrine Hansen, datter af Hans Skjærbæk, var uddannet sygeplejerske.

Barn: 1. Hans Sigvald Spaabæk Jensen, født 1918 i Gyldensten. Han overtog fødegården.

1939 - 1987

Hans Sigvald Spaabæk Jensen, født 1918 i Gyldensten og gift med Gerda Jensen, født 1918 i Lyhne. Eftersom Sigvald Jensens forældre begge døde i 1938, og han derfor stod alene med gården, havde han de første år en bestyrer til at passe gården. Det var Peder Jessen fra Kliplev, som var blevet gift med Kirstine Halkjær Bendtsen fra Thorbo.

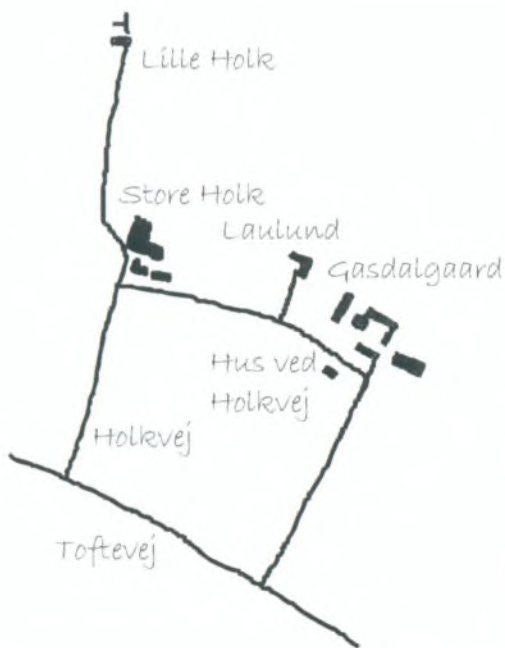
Børn: 1. Karen Kathrine Spaabæk Jensen, født 1949 og gift med Thorkild Salling i Aarhus. 2. Else Spaabæk Jensen, født 1951 og gift med Svend Aage Jakobsen i Herning. 3. Tove Spaabæk Jensen, født 1954 og gift med Anders Mortensen i Ballerup. 4. Dorthe Spaabæk Jensen, født 1957 og gift med Aage Ørum Kirk i Aarhus. 5. Mogens Spaabæk Jensen, født 1959 og gift med Lene Erngaard Jensen i Asmindrup.

1987 - 1992 Ivar Kristoffersen. (Se under Kildevej 37.)

1992 - 1993 Skov- og Naturstyrelsen.

1993 -

Svend Gregers Olsen, født 1946 i Skæve ved Sæby. Skoleinspektør i Borris. Gift med Ruth Ørskov, født 1947 i Fjølstervang. Institutionsleder. *Børn:* 1. Nicolaj Ørskov Olsen, født 1974 i Dronninglund. 2. Stine Ørskov Olsen, født 1975 i Dronninglund.

Gasdalgaard
Store Holk
Lille Holk
Laulund(Rævbjerg)
Hus ved Holkvej

Holkvej

Gasdalgaard

Holkvej 7. Matr.nr. 6, Østerby

1797 - 1833

Hans Christensen, født 1769 i Kragmose og død 1852 i Gasdalgaard var gift med Karen Eriksdatter, født 1764 i Pilgaard i Sædding og død 1848 i Gasdalgaard.

Det var Hans Kragmose, som han blev kaldt, der byggede de første bygninger på stedet, eftersom jorden før hørte under Kjæringsgaard (Østerbyvej 18). Da ejeren dér, Peder Bertelsen i 1797 ville sælge sin gård, solgte han hedejorden, som lå nord for Bølling-Faster vejen, fra. Her byggedes så en ny gård, som fik navnet Gasdalgaard. Det fortælles, at forklaringen på gårdens navn skulle være den, at der kom en mand ved navn Chr. Marcussen til Bølling fra Gaasdal i Raasted. Han skulle have startet på Gasdalgaard og givet den sit navn. Der er dog ikke noget, der tyder på, at han på noget tidspunkt har ejet Gasdalgaard, selvom han i løbet af 1790-erne ejede mange forskellige gårde i Bølling. Hans Kragmose havde solgt sin fødegård, Kragmose til Chr. Marcussen. Vi kender ikke årsagen til salget, men det kan have været af økonomiske grunde. Måske har Chr. Marcussen så hjulpet ham til at komme videre, og som tak for hjælpen har Hans Kragmose opkaldt den nye gård efter Chr. Marcussen.

Børn: 1. Chr. Hansen, født 1802 og gift første gang med Ellen Andersdatter fra Storgaard i Herborg og anden gang med Kirstine Marie Madsdatter fra Nr.Vium. Bosat i Herborg. 2. Severine Marie Hansdatter, født 1804 og gift med Thomas Jensen Rosbjerg, som overtog Gasdalgaard.

1833 - 1861

Thomas Jensen, født 1802 i Rosborg og død 1878 i Gasdalgaard. Gift med Severine Marie Hansdatter, født 1804 i Gasdalgaard og død 1901 i Hvirvelgaard hos en datter. Med sin høje alder kom hun til at sidde som aftægtskone i Gasdalgaard i 40 år, hvilket på en måde må have været lidt af en belastning for gården, økonomisk set! Ved siden af landbruget var Thomas Rosborg (senere ændret til Rosbjerg), som han kaldtes, også snedker. Han havde fra 1828 til 1832 ejet det lille sted Kragmosehus, som lå, hvor Stadion nu ligger.

Børn: 1. Hans Thomsen, født 1834. Han overtog fødegården. 2. Karen Margrethe Thomsen, født 1838 og gift med Jens Jepsen i Hvirvelgaard.

1861 - 1877

Hans Thomsen, født 1834 i Gasdalgaard og død 1873 samme sted. Gift med Mariane Jensen, født 1840 i Clausager i Sædding og død 1878 i Gasdalgaard. Hans Kragmose, som han blev kaldt efter morfaderen, var ved sin død sognerådsformand. Efter sigende den eneste gang Bølling havde haft formandsposten i sognerådet.

Børn: 1. Ane Katrine Thomsen, født 1866 og gift med Otto Nielsen kaldet Holk i Klokemose i Faster. Otto Holks far, Niels Pedersen var født i Ll. Holk og drev fra 1842 St. Sudergaard. 2. Severine Marie Thomsen, født 1868 og gift med Jens Stensig Jansen på Aas i Faster. Marie Thomsen var i 2 vintre, 1888-90 lærerinde ved Bølling Skole. Marie og Jens Jansens datter, Mariane var gift med Anders Mortensens søn Jens Søe i Gasdalgaard. Desuden er deres barnebarn, Janne gift med Henry Jensen i Damgaard. 3. Thomas Rosbjerg Thomsen, født 1872 og gift med Marie Katrine Christensen fra Nøvling. Thomas Ros-

bjerg var som ung mejerist på Bølling Mejeri, og blev senere mejeribestyrer i Nøvling. Han var derefter købmand og sodavandsfabrikant i Skjern, men vendte tilbage til Nøvling, først som købmand og senere som gårdejer. I 1912 slog de sig ned i Handerup i Faster, men flyttede kort tid efter til Ahler Nørgaard i Borris.

1877 - 1884

Jeppe Christensen, født 1848 i Hvirvelgaard og død 1922 i Herborg. Hans far hed Chr.

Jepsen og var født i Hvirvelgaard, hvor han en kort tid omkring 1850 ernærede sig som smed, inden familien flyttede til Faster. Jeppe Christensen blev i 1877 gift med enken i Gasdalgaard, Mariane Jensen, men hun døde allerede året efter. Forinden havde hun født tvillinger, hvoraf den ene døde som lille. Kort efter giftede

Jeppe Christensen sig med Ellen Kirstine Marie Christensen, født 1842 i Vorgod og død 1926 i Herborg. I 1884 flyttede familien til Lem. Senere boede de i Hanning og til sidst i Herborg.

Børn: 1. Sidsel Marie Christensen, født 1877 og gift med Thomas Beck i Ribe. 2. Mariane Christensen, født 1882 og gift med Markus Gammelgaard i Sædding. 3. Chr. Hansen Christensen, født 1883 og bosat i Herborg. 4. Hans Kragmose Christensen, født 1886 i Hanning og død som ung i Herborg. 5. Kirstine Christensen, gift med Chr. Christensen på Solsøhede i Videbæk.

1884 - 1893

Anders Christensen Vestergaard fra Klokmose i Faster (født 1828 og død 1917) ejede Gasdalgaard i en årrække, men boede ikke selv på den. Han havde et par sønner, der var bestyrere af den. Fra 1883 til 1889 var det sønnen Chr. Andersen, som boede her. Han var født 1856 i Faster og døde 1927 i Debelmose i Borris. Gift med Ane Jensen, født 1856 i Debelmose og død 1953 i Borris.

Børn: 1. Anders Vestergaard Andersen, født 1887 og gift med Mette Katrine Eskesen fra Dalagergaard i Borris. Lærerpar i København. 2. Jens Kjær Andersen, født 1893 i Debelmose og gift med Mette Eskesen fra Dalagergaard. Bosat i Herning. 3. Kirsten Christine Andersen, født 1895 i Debelmose og bosat i Herning. Fra 1889 var det en anden søn af Anders Vestergaard som var her, og han bestyrede Gasdalgaard, indtil han selv blev ejer af den i 1893.

1893 - 1898

Mads Chr. Peder Andersen, født 1866 i Faster og død 1951 i Skjern. Efter salget af Gasdalgaard i 1898 tog Mads Andersen på Askov Højskole. Senere åbnede han en „Bog-, Papir- og Galanterihandel“ i Videbæk. Derefter drev han i mange år en købmandsforretning ved Ganer Mølle i Skjern.

1898 - 1914

Mette Marie Sørensen, født 1855 på Slumstrup Mark i Sædding og død 1900 i Gasdalgaard. Gift med Anders Mortensen fra Ølstrup. Mette Marie Sørensen var krøbling og hendes far, Søren Nielsen var en meget velhavende mand. Han havde sikkert hjulpet hende til Gasdalgaard, hvor hun ved tjenestefolks hjælp kunne få sit udkomme uden at skulle ligge familien til byrde. Det gik imidlertid sådan, at sønnen i Thorbo, Hans Bendtsen skulle giftes med Magdalene fra Ølstrup. Hans Bendtsens forældre var noget svagelige og kunne ikke klare turen helt til Ølstrup, så derfor skulle brylluppet fejres i Bølling. De mange kørende gæster skulle have hestene opstaldet forskellige steder på nabogårdene. For en af gæsternes vedkommende, Anders Mortensen, blev det i Gasdalgaard. Anders Mortensen var enkemand med 6 børn, og han fik åbenbart et godt øje til Mette Marie i Gasdalgaard, så da han næste dag kørte hjemad til Ølstrup, spurgte han manden, som sad ved siden af ham på vognen, om de skulle lave et væddemål gående ud på, at inden et år ville Anders Mortensen være mand i Gasdalgaard. Kort tid efter drog Anders Mortensen atter til Bølling for at besøge Mette Marie, og i 1899, året efter Magdalene og Hans Bendtsens bryllup, blev Mette Marie og Anders Mortensen viet i Bølling Kirke. Ægteskabet varede dog kun et år, eftersom Mette Marie allerede døde i 1900, og så stod Anders Mortensen igen alene. Året efter giftede han sig med Johanne Hedvig Christensen fra Hanning Hedegaard.

Anders Mortensen var en meget begavet mand, men da landbruget ikke havde hans store interesse, gik det ned ad bakke med Gasdalgaard. I 1914 måtte de sælge gården og flyttede istedet over på Østerby Hede (Arnborgvej 13), hvor de var i 3 år. Herefter flyttede de ind i Fælleshuset, og Anders Mortensen kørte ud og solgte fisk, som han havde hentet på Kongsholm Station. Fiskene blev gjort istand ved spisebordet i stuen, så det var ikke et særsyn at finde fiskeskæl i kaffekoppen. Hanne og Anders Mortensen boede i Fælleshuset til Hannes død i 1940, hvorefter Anders Mortensen flyttede til Ringkøbing til en datter, hvor han døde kort tid efter.

Børn: 1. Morten Søe var gift med Andrea Margrethe Christensen fra Østerbygaard, og bosat i Obling i Bork. 2. Jens Søe var gift med Mariane Jansen fra Faster, og bosat i Ringkøbing. 3. Karen Søe var bosat i Ringkøbing. 4. Bodil Søe var gift med Mads Chr. Iversen fra Rævbjerg (nu Laulund) og bosat i Aadum. 5. Marie Søe var gift med Carl Homann i Dejbjerg. 6. Hans Søe emigrerede som ung til Amerika. 7. Chr. Spangsberg Søe, født 1902 i Gasdalgaard og bosat i Amerika.

1914 - 1915

Anders Chr. Andersen kaldet Sejer, født 1881 i Herborg og død 1958 i Bække. Gift med Ane Christensen, født 1882 i Fiskbæk og død 1927 i Borris. Da familien flyttede fra Bølling, bosatte den sig i Borris, hvor Anders Sejer en tid var præstegårdsforpagter. Efter Ane Christensens død giftede Anders Sejer sig med enken i Egviggaard i Borris, Maren Lykke, som med sin første mand en kort tid havde boet i Ny Boel.

Børn: 1. Jacobine Johanne Andersen, født 1907 i Fiskbæk og gift med Herman Jørgensen i Silkeborg. 2. Signe Kristine Andersen, født 1910 i Hanning og gift med Henrik Nygaard fra Karstoft. Bosat i Herning. 3. Dagny Valborg Andersen, født 1911 i Hanning og bosat i Herning. 4. Kamma Helene Andersen, født 1914 i Gasdalgaard og gift med Hans Ahle Østergaard i Barde. 5. Oskar Villiam Andersen, født 1917 i Borris og gift med Sinne Jensen i Barde.

1915 - 1919

Søren Kristiansen, født 1875 i Astrup og gift med Kirstine Thøgersen Winther, født 1879 i Brejning. Kirstine og Søren Kristiansen boede indtil 1915 i Astrup, hvor de overtog Gasdalgaard. Selvom de først solgte gården i 1919, flyttede de dog allerede tilbage til Astrup i januar 1917, hvor de havde købt en gård af Chr. Jensen Bering Laursen. Denne lejede sig så ind i Gasdalgaard, men da Chr. Laursens kone, Laura ikke ville bo i Gasdalgaard, blev det ikke til nogen handel. Hun var nemlig så træt af udsigten fra stuehuset, hvor man kun kigger op på bakken. Laura og Chr. Laursen købte istedet Nedergaard samme år. Kirstine og Søren Kristiansen flyttede kort tid efter fra Astrup til Brejning.

Børn: 1. Carl Astrup Kristiansen, født 1905 og bosat i Spjald. 2. Søren Winther Kristiansen, født 1907 og gift med Dorthe Marie Knudsen i Snebjerg. 3. Thorvald Winther Kristiansen, født 1913. 4. Kristine Astrup Kristiansen, født 1914, men døde ung. 5. Jesper Chr. Nørgaard Kristiansen, født 1917 og bosat på Sjælland. 6. Marie Winther Kristiansen, født 1918 og gift med Anders Ahle Madsen i Nr. Omme. 7. Nanna Margrethe Winther Kristiansen, født 1922. Opholdt sig hjemme hos forældrene, men efter deres død i Silkeborg.

1919 - 1922

Jens Falk Thøstesens, født 1892 i Skjern og død 1920 i Gasdalgaard. Gift med Kathrine Methea Christensen Hindbo, født 1882 i Hindbo og død 1980 i Hvirvelgaard. Det fortælles, at der ved Kathrine og Jens Falks bryllup i 1917 blev serveret is til dessert, hvilket efter sigende skulle have været første gang, man fik det i Bølling. Mændene satte med stor lyst tænderne i desserten, men da den kolde is kom i berøring med de, for manges vedkommende dårlige tænder, slog de hovederne tilbage af bare smerte! Den dessert blev der talt og grinnet meget af i tiden derefter. Jens Falk var dyrlægesøn og altså ikke fra landet, så det var ikke de store forventninger, man havde til ham som landmand; men man måtte ændre mening, idet han var en dygtig og energisk ung mand. Han havde før giftermålet tjent hos Mads P. Madsen i Nørlund, og her havde han været en af initiativtagerne til, at der på gravhøjen bag Baunsbo blev opstillet nogle store sten, som med møje og besvær var blevet trukket op på højen. Kathrine og Jens Falk flyttede ind i Gasdalgaard i 1917, men det var først 2 år senere, de fik skødet på gården. Jens Falk blev ramt af den frygtede Spanske Syge, en kraftig influenza, som krævede tusinder af menneskeliv. Efter Jens Falks død giftede Kathrine sig med Hans Jepsen i Hvirvelgaard.

Børn: 1. Thomas Falk Andreas Thøstesens, født 1918 i Gasdalgaard og gift med Anna Madsen i Lervad i Hanning. 2. Hans Hindbo Thøstesens, født 1919 i Gasdalgaard og gift med Metha Eg. De boede mange år i Aarup i Hanning, senere i Rk. Mølle.

1922 - 1962

Johannes Christensen Hindbo, født 1892 i Hindbo og død 1972 i huset ved Gasdalgaard. Gift med Engel Kristine Mikkelsen, født 1897 i Sdr. Kjærgaard i Skjern og død 1992 i Skjern. Johannes Hindbo kom til Gasdalgaard i 1920 som bestyrer for sin søster Kathrine, der dette år havde mistet sin mand, Jens Falk. Efter at have drevet Gasdalgaard i 40 år flyttede Kristine og Johannes Hindbo ind i huset lige overfor gården, Holkvej 2.

Holkvej

Børn: 1. Hans Hindbo, født 1924 og gift med Else Andersen fra Sæby ved Roskilde. Bosat i Sdr. Stenderup. 2. Metha Hindbo, født 1925 og gift med Hans Dideriksen i Hanning. 3. Chr. Kærgaard Hindbo, født 1926 og gift med Esther Kobberø fra Hemmet. Bosat i Trøstrup i Herborg. 4. Ingrid Abelone Hindbo, født 1929 og gift med Chr. Andersen fra Sdr. Vium. Bosat i Foersom i Tarm. 5. Svend Benedikt Hindbo, født 1930. Han overtog fødegården.

1962 - 1997

Svend Benedikt Hindbo, født 1930 i Gasdalgaard og gift med Birgit Nedergaard, født 1940 i Rosbjerg. Ved giftermålet flyttede de ind i et nybygget hus, Holkvej 2, men efter et år overtog de Gasdalgaard, som de drev indtil 1997, hvor de købte hendes forældres hus, Vinkelvej 17.

Børn: 1. Claus Chr. Nedergaard Hindbo, født 1963 og gift med Anitta Pedersen fra Ølgod. Bosat i Hornbæk ved Randers. 2. Herluf Johannes Hindbo, født 1965 og gift med Lene Simonsen fra Skjern. Bosat i Stauning. 3. Karen Kirstine Nedergaard Hindbo, født 1969 og gift med Niels Willumsen i Ikast. 4. Henrik Nedergaard Hindbo, født 1972. Overtog fødegården.

1997 - Henrik Nedergaard Hindbo, født 1972 i Gasdalgaard og gift med Susanne Kowalczyk født 1974 i Herning. *Børn:* 1. Lars Nedergaard Hindbo, født 1996. 2. Maria Nedergaard Hindbo, født 2000.

Store Holk

Holkvej 4. Matr.nr. 7, Østerby

1801 - 1839

Laust Sørensen, født 1757 i Kastbjerg og død 1832 i St. Holk. Gift med Mette Kirstine Jensdatter født i Holstebro, men opvokset i Fasterlund. Hun døde 1865 i St. Holk, 90 år gammel. I de første år af ægteskabet boede Mette Kirstine og Laust Sørensen i Kyhe, hvor han var forpagter, men i 1801 købte de af Chr. Marcusen i Søndergaard i Sædding „hans tilhørende Sted Holk kaldet“. Det fremgår ikke tydeligt, om St. Holk på daværende tidspunkt var en helt ny gård. Kirkebogen nævner nemlig i

St. Holk 1914. Fra venstre: Niels Bendtsen og Stine med børnene: Jens, Richard, Christian, Nanna, Bertha, Harald.

1799 en mand ved navn Anders Nielsen Aanum og hans kone Abelone Catrine Pedersdatter, som skulle være bosiddende i Holk. De fik dette år en datter, hvorefter de flyttede til Herborg. Anders Nielsen Aanum havde i 1798 købt noget jord fra Kragmose, og i Laust Sørensens skøde fra overtagelsen af St. Holk fremgår det, at noget af jorden er kommet fra Kragmose. Mette Kirstine og Laust Sørensen havde følgende børn.

Børn: 1. Else Catrine Laustdatter, født 1799 i Kyhe og død 1836 i St. Holk. I skiftet efter faderen blev hun benævnt som „*Vanvittig, stum og blind.*“ 2. Clara Marie Laustdatter, født 1801 i Kyhe. Hun var opkaldt efter Pastor Skonnings hustru Clara Marie Kühl og blev senere gift med Villum Christensen i Nr.Vium, hvor de boede. 3. Pernille Laustdatter, født 1804 i St. Holk og død 1883 samme sted. 4. Jens Lauridsen, født 1807. Overtog fødegården. 5. Søren Lauridsen, født 1809 og gift med Else Lauridsdatter fra Borris. Bosat i Faster. 6. Søren Skonning Lauridsen, født 1813 og opkaldt efter Bøllingpræsten Søren Skonning. Søren Skonning Lauridsen var gift anden gang med Maren Pedersdatter i Damsted i Nr. Vium.

1839 - 1874

Jens Lauridsen, født 1807 i St. Holk og død 1872 samme sted. Han havde gennem mange år en husbestyrerinde, Mette Kirstine Hansdatter fra Pedersborg. Hun døde først i 1907, efter at den ny ejer havde haft gården i 33 år.

1874 - 1908

Iver Chr. Christensen Holk, født 1845 i Vognbjerg i Dejberg og død 1923 på De Gamles Hjem i Skjern. Gift med Kristiane Jensen, født 1837 i Brejning og død 1915 i Den Gamle Skole (Dalbygaard). Hendes far, Jens Pedersen havde fra 1847-54 ejet St. Kastbjerg. Kristiane og Chr. Holk kom i 1873 til St. Holk fra Haunstrup og overtog gården året efter og drev den så indtil 1908, hvor de overdrog den til en datter og svigersøn, som havde gået på gården som karl og pige siden 1901. Kristiane og Chr. Holk flyttede så til Skjern, men vendte tilbage til Bølling året efter, hvor de købte Den Gamle Skole. Chr. Holk flyttede i 1885 gården op på sin nuværende plads, idet den gamle gård lå nærmere Ll. Holk. Det gamle stuehus blev stående i en del år, hvor det blev brugt til udleje. Den forhenværende ejers husbestyrerinde, Mette Kirstine Hansdatter boede her i en del år, og samtidig boede Hans Christensen Esbensen her også. Han havde i mange år haft Nedergaard.

Børn: 1. Jens Chr. Christensen Holk, født 1867 i Hanning og gift med Nielsine Nielsen fra Fasterkjær. Bosat i Bisgaard i Tarm. 2. Ane Cecilie Christensen, født 1871 i Haunstrup og gift med Laurids Lauridsen Vig i Vestervig. 3. Mette Tang Christensen, født 1875 og gift med Chr. Bojsen i Esbjerg. 4. Kirstine Cecilie Christensen, født 1879 og gift med Niels Bendtsen Nielsen, som overtog St. Holk. 5. Ane Cecilie Thomsen (plejedatter), født 1884 i Thyregod og gift med Peder Hansen i Thyregod.

1908 - 1939

Niels Bendtsen Nielsen, født 1878 i Fasterlund og død 1948 i St. Holk. Gift med Kirstine Cecilie Christensen, født 1879 i St. Holk og død 1936 samme sted.

Børn: 1. Christiane Elisabeth Nielsen (Nanna), født 1902 og gift med Otto Vilhelm Jensen Ladekjær, Kildevej 2. 2. Bertha Marie Nielsen, født 1903 og gift med Jens Thorvald Jørgensen i Canada. 3. Chr. Holk Nielsen, født 1905 og gift med Juliane Nielsen fra Fasterlund, hvor de boede. Juliane Niensens mor, Ingeborg var født i 1874 i Sønderby (Boelvej 2). 4. Harald Chr. Nielsen, født 1907. Gift første gang med Ingeborg Kristensen og efter hendes død med Lois Koseato. Bosat i Canada. 5. Richard Nielsen, født 1909 og gift med Inge Marie Nielsen fra Fasterlund, hvis mor, Ingeborg var født i 1874 i Sønderby (Boelvej 2). Bosat i Fjilstervang. 6. Jens Holk Nielsen, født 1912. Han overtog fødegården. 7. Henry Volmer Nielsen, født 1914 og gift med Agnes Høghøj fra Hanning. Bosat i Rk. Mølle.

Holkvej

1939 - 1977

Jens Holk Nielsen (Nielsen senere slettet), født 1912 i St. Holk og død 1998. Gift med Ane Katrine Thomsen, født 1918 i Fasterlund i Faster. Drev St. Holk indtil 1977, hvor de flyttede til Vinkelvej 34.

Børn: 1. Kirstine Alice Holk Nielsen, født 1940 og gift med Leif Lysholm Christensen fra Slagelse. Bosat i Albertslund. 2. Ida Holk Nielsen, født 1944 og gift med Harding Larsen fra København. Bosat i Kastrup. 3. Niels Jørn Holk Nielsen, født 1945. Han overtog fødegården. 4. Jens Olav Holk Nielsen, født 1947 og gift med Merete Vendelbjerg fra Skjern. Bosat i Ølgod. 5. Ingrid Agnethe Holk Nielsen, født 1949 og gift med Nils Hermansen fra Oslo. Bosat i Kastrup.

1977 -

Niels Jørn Holk Nielsen, født 1945 i St. Holk og gift med Lisbeth May Vendelbjerg, født 1951 i Skjern. Boede fra 1974 på Vinkelvej 34, men overtog så St. Holk 3 år senere. Niels Jørn Holk arbejder på Høng Mejeri samtidig med, at han driver gården, mens Lisbeth Holk arbejder på Dommerkontoret i Skjern.

Børn: 1. Jimmy Holk, født 1975. Bosat i København. 2. Jakob Holk, født 1979. 3. Christina Holk, født 1988.

Lille Holk

Holkvej 1. Matr.nr. 19, V. Bølling

I 1790 oplyser skødeprotokollen, at Niels Nielsen Tømmermand havde solgt „*noget Eiendom med et Hus i Bølling*“ til Mads Jensen kaldet Oldager af Skjern. Hvor denne Niels Nielsen Tømmermand havde været bosiddende fremgår ikke af skødet, og hans navn er ikke fundet hverken i kirkebogen, folketællinger eller i andre papirer.

Gårdens navn er Lille Holk, men den kaldes nogle gange også for Holkbjerg eller Nørre Holk. Navnet Holkbjerg må vel nærmest lede tanken hen på den skråning, hvorpå gården er bygget.

Ll. Holk ca. 1910. Ane Marie og Niels Mortensen
Marius (m. cyklen) Niels Chr.(m. hesten)

1790- 1796

Mads Jensen kaldet Oldager eller Leding født 1738 i Leding i Dejbjerg og død 1819 i Ll. Holk. Gift med Margrethe Lisbeth Madsdatter, født 1737 i Lillebølling og død

1821 i Ll. Holk. Margrethe Lisbeth Madsdatter og Mads Jensen boede først i Hjorthus i Skjern, senere i Oldager samme sted og fra 1790 i Ll. Holk. Da Margrethe og Mads Jensen afstod gården, sikrede de sig en aftægt; men det viste sig imidlertid, at denne aftægt slet ikke var tilstrækkelig. Da de i 1811 blev tiltagende svage, søgte de fattigkommissionen om hjælp. I aftægten var det betinget fra aftægtsyderen, at han skulle

overtage „*efterladenskaberne efter Aftægtsfolkene når de døde*“, men han afstod det, mod at sognet ydede de gamle understøttelse, samt bekostede deres begravelse.

Børn: 1. Jens Madsen, født 1764 i Lillebølling og død 1795 i Ll. Holk. 2. Mads Madsen, født 1769 i Skjern. Havde nogle år Ll. Holk. 3. Morten Madsen, født 1772 i Skjern og gift med Maren Jensdatter i Skjern. 4. Jens Madsen, født 1776 i Skjern. Skrædder i Bølling. 5. Mariane Madsdatter, født 1776 i Skjern og gift med Peder Madsen Højmark, som overtog Ll. Holk. 6. Kirsten Madsdatter, født 1782 i Skjern og gift med Jens Josiasen i Vorgod.

1793 - 1803

Mads Madsen, født 1769 i Hjorthus i Skjern. Drev Ll. Holk i 10 år, hvorefter han forsvandt fra Bølling.

1803 - 1832

Peder Madsen kaldet Højmark overtog ved giftermålet med Mariane Madsdatter født 1776 i Hjorthus i Skjern, hendes brors og forældres ejendom. Mariane døde i 1810, hvorefter Peder Højmark giftede sig med Barbara Nielsdatter. De døde henholdsvis i 1841 og 1835.

Børn: 1. Mads Pedersen, født 1805 og gift med Mette Catrine Thomasdatter fra Andrup i Stauning. Bosat i Vostrup. 2. Niels Pedersen, født 1808. Overtog Ll. Holk.

1832 - 1842

Niels Pedersen, født 1808 i Ll. Holk og død 1884 i Klokmose i Faster. Gift med Magdalene Nielsdatter fra Faster. De mageskiftede i 1842 med Anders Nielsen i St. Sudergaard, hvorefter de 10 år senere flyttede til Faster.

1842 - 1850 Anders Nielsen, som kom fra St. Sudergaard, hvor familien er beskrevet.

1850 - 1859

Niels Peder Andersen, født 1825 i St. Sudergaard og død 1879 i Mølgaard i Sædding. Gift med Kirsten Nielsdatter, født 1820 på Fasterkjær og død 1881 i Mølgaard. Da de solgte Ll. Holk, flyttede de til Mølgaard i Sædding og tog Holk-navnet med sig.

Barn: Anders Nielsen, født 1855 i Ll. Holk. Overtog Mølgaard efter forældrene, men solgte den og købte i stedet Damgaard.

1859 - 1895

Jens Vig Lauridsen, født 1829 i Vestervig og død 1909 i Skjern. Gift med Mette Katrine Christensen, født 1834 på Kongsholm Mark i Dejbjerg og død 1892 i Ll. Holk. Mette Katrine og Jens Vig boede først to år i Vestervig, hvorefter de flyttede til Ll. Holk. Efter at have mistet sin kone i 1892 og en datter i 1895, solgte Jens Vig Ll. Holk og lejede et værelse i Dalgaard, hvor han boede i de næste ca. 10 år, hvorefter han flyttede til Skjern. Jens Vig havde været meget brugt som tækkemand, og det gik ikke stille af, når han var igang med sit arbejde. Hans temperament var iltert, så hvis medhjælperne ikke lige gjorde, som han ville, fik de en omgang skæld ud - men dygtig var han efter sigende til sit arbejde.

Børn: 1. Laurids Lauridsen, født 1857 i Vestervig. Han havde i 1909 ved faderens død ophold på Ledreborg ved Lejre. 2. Kristence Lauridsen, født 1862 i Ll. Holk og død 1883 samme sted. 3. Ane Marie Lauridsen, født 1872 i Ll. Holk og død 1895 samme sted.

1895 - 1907

Simon Pedersen, født 1856 på Uglbjerg Mark i Dejbjerg og død 1935 i Ringkøbing. Gift med Mariane Andersen, født 1860 i Sædding og død 1929 i Ringkøbing. Mariane og Simon Pedersen havde først boet i Faster, men kom så i 1895 til Ll. Holk. I 1907 mageskiftede de med skomager Niels Mortensen og flyttede op i Lisenborgvej 1, men allerede året efter købte de noget jord fra Nørgaard, hvorpå de byggede ejendommen Højbo (Lisenborgvej 25). Denne blev dog allerede solgt i 1911, hvorefter de en kort tid var i Sædding, senere i Ølstrup og til sidst i Ringkøbing. Simon Pedersen var i en del år sommerlærer i Friskolen, og samtidig med havde sognerådet lejet ham til at gøre rent i Hovedskolen. For året 1906 skulle han som løn have i alt 70 Kr.

Børn: 1. Peder Væggerskilde Pedersen, født 1886 i Faster og gift med Ernstine Kronborg. Bosat i Aarhus. 2. Anders Nørgaard Pedersen, født 1883 i Faster og bosat i Ringkøbing. 3. Maren Pedersen, født 1890 i Faster og gift med Thorvald Olsen fra Vorgod. Boede en tid i Fælleshuset, Toftevej 5 og senere i Sædding. 4. Johannes Pedersen, født 1894 i Faster og bosat i Tyrsted ved Horsens. 5. Chr. Kornelius Pedersen, født 1895 i Faster og bosat i Skjern. 6. Karen Pedersen, født 1897 i Ll. Holk og gift med Jeppe Kongensholm fra Enghavegaard. Bosat i Dejbjerg.

1907 - 1916

Niels Mortensen, født 1852 i Kjæringsgaard og død 1916 i Lisenborgvej 3. Gift med Ane Marie Nielsen fra Skjern. De havde før boet mange forskellige steder i Bølling. (Se under Bjerrehus). Niels Mortensen ejede Ll. Holk til sin død, men i 1913 købte han også Lisenborgvej 3, hvortil han flyttede, da sønnen og svigerdatteren blev gift.

1916 - 1927

Niels Chr. Mortensen, født 1886 i Bjerrehus og død 1922 i Ll. Holk. Gift med Kirstine Elisabeth Jespersen, født 1887 i Stauning og død 1966 i Brejning hos en datter. Niels Chr. Mortensen fik først skødet på gården ved faderens død i 1916, selvom han i flere år selv havde drevet den. Da Kirstine Jespersen blev alene i 1922, fik hun Chr. Bovtrup som bestyrer, og i 1924 fik hun Chr. Konradsen, med hvem hun senere giftede sig. I en del år boede Kirstine Jespersens mor, Laurence Jespersen fra Stauning hos dem.

Børn: 1. Niels Frederik Mortensen, født 1914 i Ll. Holk og gift med Signe Nielsen fra Stadil, hvor de også boede. 2. Frands Aage Mortensen, født 1916 og bosat i Spjald. 3. Anna Marie Mortensen, født 1918 og gift med Svend Christiansen i V. Hæsing. 4. Laurids Mortensen, født 1920 og bosat i Dejbjerg, senere i Skjern. 5. Esther Mortensen, født 1922 og gift med Martin Mortensen i Brejning, senere Ørnhøj.

1927 - 1960

Søren Chr. Konradsen, født 1899 i Sevel og død 1963 i Ll. Holk. Gift med enken i Ll. Holk, Kirstine Elisabeth Jespersen. Chr. Konradsen brød i 1939 det gamle stuehus ned og byggede et nyt. *Børn:* 1. Hans Konradsen, født 1929 og gift med Vera Pedersen fra Aalborg. Bosat i Aarhus. 2. Henry Verner Konradsen, født 1933. Overtog Ll. Holk.

1960 -

Henry Verner Konradsen, født 1933 i Ll. Holk. Overtog Ll. Holk efter forældrene.

Laulund

Holkvej 5. Matr.nr. 10, Østerby

Laulund fik sit navn i begyndelsen af 1900-tallet, sikkert af dens daværende ejere, Sine og Mads Rind. I hvert fald kaldes stedet så sent som i 1904 for Rævbjerg. Den havde

før haft ikke mindre end to forskellige navne. Mest kendt var navnet Rævbjerg, som gården havde fået efter den høj, der ligger lige ved siden af. Enkelte gange er stedet dog også benævnt som Kjeldhøjhus, hvilket kommer af en høj, som var beliggende syd for gården. Jorden, hvorpå Laulund er bygget, hørte oprindeligt

til Meldgaard i Østerby og havde bare ligget hen som hede, men i begyndelsen af 1790-erne blev jorden så udstykket.

1794 - 1795

Jens Pedersen Gadegaard fra Hanning og hans kone Karen Hansdatter fra Vester Finderup kom hertil fra Hanning, men var her kun kort tid. De fik først skøde på stedet i 1794, men må være kommet året før, hvor de fik en datter. Denne datter døde dog allerede året efter. Herefter flyttede de til Kolstrup i Lem, hvor han døde i 1828, mens hun døde i 1852.

Børn: 1. Hans Chr. Jensen, født 1789 i Hanning og gift med Karen Lauridsdatter fra Storgaard i Lem. Bosat i Kolstrup. 2. Anders Jensen, født 1795 i Rævbjerg. 3. Peder Jensen, født 1805 i Kolstrup og gift med Lovise Jensdatter samme sted.

1795 - 1823

Jørgen Nielsen, født 1751 i Alrum i Stadil og død 1838 i Rævbjerg. Gift med Anna Therkildsdatter, født 1758 i Alkjærsgig i Dejbjerg og død 1830 i Rævbjerg. De kom fra Ringkøbing til Bølling i 1795, da de overtog Kieldhøj, som den benævnes i skødet.

Børn: 1. Niels Ole Jørgensen, født 1793 i Ringkøbing. Overtog stedet. 2. Inger Marie Jørgensdatter, født 1795 i Rævbjerg og gift med Laurids Mogensen fra Ølstrup. Bosat i mange år i Løgenshus i Nr. Omme. 3. Maren Kirstine Jørgensdatter, født 1799 i Rævbjerg og gift med Peder Knudsen i Glarbjerghus.

1823 - 1838

Niels Ole Jørgensen, født 1793 i Ringkøbing og død 1837 i Rævbjerg. Gift med Gunder

Ane Andersdatter fra Velling, som efter mandens død giftede sig med Peder Jensen.

1838 - 1870

Peder Jensen, født 1799 i Rosborg og død 1887 i Rævbjerg. Han havde som ungkarl ejet Bertelsbo fra 1828 til 1833, og i 1838 giftede han sig så med enken i Rævbjerg, Gunder Ane Andersdatter, som døde i 1878 i Rævbjerg.

Børn: 1. Niels Ole Pedersen, født 1839 i Rævbjerg. 2. Jens Pedersen, født 1840 i Rævbjerg. 3. Margrethe Pedersen, født 1842 i Rævbjerg.

1870 - 1898

Niels Iversen, født 1841 i Andrup i Stauning og død 1898 i Rævbjerg. Gift med Maren Christensen, født 1842 i Mejlby i Stauning og død 1898 i Rævbjerg. I de første par år af ægteskabet boede de hos hendes forældre, men i 1869 flyttede de så til Rævbjerg, som de året efter fik skøde på. I folketællingen for 1880 var der ikke mindre end 12 personer bosat i Rævbjerg. Det var Maren og Niels Iversen og deres 6 børn, hendes forældre, den forhenværende ejer samt en ugift pige på 55 år. Man forstår ikke rigtig, hvordan der kunne være plads til alle disse folk. I 1889 var der også lejefolk i Laulund. Denne gang var det Niels Jensen kaldet Urenfeldt efter fødestedet i Nr. Felding og hans kone Ane Margrethe Christensen fra Sdr. Felding, hvor familien også før havde boet. Senere havde de været i Faster, men i 1889 boede de en kort tid i Rævbjerg. I 1890 sad de til leje på et sted i Sønderby, måske hos Jens Ladekjær (Boelvej 2), men inden 1893 havde de bosat sig i Skjern. Børn af Ane Margrethe og Niels Urenfeldt.

Børn: 1. Ane Malene Jensen, født 1883 i Sdr. Felding og gift og bosat i Timring. 2. Jens Sølund Jensen, født 1886 i Faster og gift med Mariane Sørensen fra Brejning. Bosat i Skjern. 3. Maren Cecilie Jensen, født 1889 i Faster, men døbt i Bølling Kirke, mens forældrene boede i Rævbjerg. Gift med Theodor Hansen i Holstebro. 4. Chr. Jensen, født 1890 i Sønderby. Emigrerede til Amerika, men omkom under det store jordskælv i San Francisco i 1906. 5. Ane Marie Jensen, født 1893 i Skjern og gift med Andreas Jørgen Jacobsen i Skjern.

Da Ane Margrethe og Niels Jensen Urenfeldt flyttede fra Rævbjerg, kom en ny familie til at sidde til leje. Manden hed Peder Laursen og havde datteren Petrine Marie, som den 2. november 1891 blev indmeldt i skolen.

Maren og Niels Iversen havde følgende *Børn:* 1. Ane Iversen, født 1866 i Stauning. Bosat i Velling. 2. Mette Iversen, født 1867 i Stauning. Overtog Rævbjerg efter forældrene. 3. Gunder Ane Petrine Iversen, født 1869 i Rævbjerg. Gift med Anders Ibsen fra Holmsland. Boede bl.a. i Velling, Lønborg og Skjern. 4. Chr. Iversen, født 1872. Var ugift og boede en tid hjemme på gården. 5. Iver Jepsen Iversen, født 1879 i Rævbjerg. Gift med Augusta Dorthea Jensine Mikkelsen og bosat i Herning, hvor han var gartner. Efter hans død i 1907 flyttede enken til Middelfart. 6. Mads Chr. Iversen, født 1886 i Rævbjerg og gift med Bodil Søe fra Gasdalgaard. Boede i Aadum indtil hans død i 1935, hvorefter hun flyttede til Ringkøbing.

1898 - 1901

Mette Iversen, født 1867 i Stauning. Det var hende, og ikke broderen Chr., som fik skødet på gården efter forældrene. I folketællingen i 1901 hjalp broderen hende, og

samtidig havde de deres gamle bedstemor boende hos sig. Efter salget af gården havde Mette forskellige pladser. Omkring 1916 var hun husbestyrerinde i Østerby, måske i Poldergaard, men senere flyttede hun til Ansager, hvor hun boede sammen med søsteren Gunder.

1901 - 1905

Johannes Knudsen fra Brejning og Laura Marie Jacobsen fra Lem var her i 4 år, inden de flyttede ned i Kyhe.

1905 - 1909

Hans Chr. Boje og Andersine Sørensen kom hertil i 1905 fra St. Kastbjerg, hvor de havde været i nogle få år. Hans Chr. Boje døde her i 1908, efter et fald fra en vogn.

1909 - 1946

Mads Chr. Christensen Rind, født 1881 i Skarrild og død 1963 i Faster. Han kom til gården som bestyrer og giftede sig med enken, Andersine Sørensen født 1875 i Sædding og død 1964 i Faster. Fra 1946 boede de i Skjern.

Barn: 1. Hans Chr. Boje Rind, født 1909 i Laulund og gift med Karen Marie Fløe Nielsen i Skjern.

1946 - 1990

Viktor Tang Sørensen, født 1920 i Sig, men opvokset i Faster. Gift med Erna Eline Laursen, født 1917 på Nedergaard og død 1998 på Fjordglimt i Stauning. Viktor Tang arbejdede bl.a. hos tømrer August Jespersen og hos murer Peder Bernhard Jensen. Sidst arbejdede han på Gaasdal i Borris. Da Erna og Viktor Tang solgte gården, flyttede de til Skjern, men tog senere ophold på Fjordglimt i Stauning.

Børn: 1. Solveig Tang Sørensen, født 1948 og gift med Vagn Holm Nielsen fra Sædding. Bosat i Hjeriting. 2. Chr. Spangsbjerg Tang Sørensen, født 1950 og bosat på Slumstrup Mark i Sædding. 3. Laura Katrine Tang Sørensen, født 1952 og gift med Mads Peder Madsen i Nygaard. 4. Bente Tang Sørensen, født 1957 og gift med Svend Dalgaard fra Signhus. Bosat i Borris.

1990 - 1994

Eva Krogsgaard Jensen og Erik Simonsen.

1994 - Brian Nielsen.

Holkvej 2

Matr.nr. 6f, Østerby

1961 - 1985

Huset blev i 1961 bygget til Birgit og Benedikt Hindbo, men da de året efter overtog Gasdalgaard, flyttede Kristine og Johannes Christensen Hindbo ind i huset, som helt indtil 1985 hørte under Gasdalgaard.

1985 - 1986 Bente Christiansen fra Stauning.

Holkvej

1986 - 1990

Fokke Hiemstra Christiansen, født 1958 i Brejning og Bente Mathilde Lund Vedel, født 1961 i Aulum. Flyttede i 1990 til Grønbjerg.

Barn: 1. Nicolai Vedel Christiansen, født 1993.

1990 - 1999

Per Kastrup Madsen, født 1952 i Haslev, seniorsergent, og gift med pædagog Lilian Pihl, født 1955 i Nyker på Bornholm. Lilian og Per Kastrup Madsen flyttede i 1999 til Hjørring.

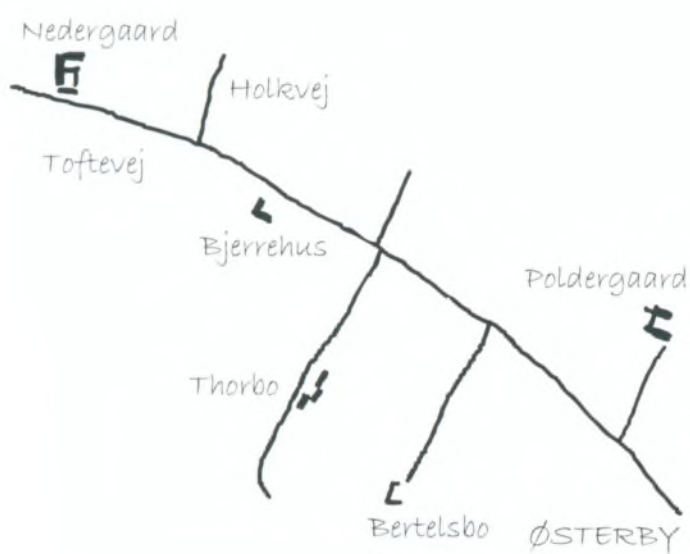
Børn: 1. Rune Kastrup Madsen, født 1976 i Haslev og bosat i Aalborg. 2. Peter Kastrup Madsen, født 1979 i Slagelse og bosat i København.

1999 - Anni Lykke Smedegaard Jensen og Ole Nielsen.

Holkvej

Saila Eriksen 2000

Bjerrehus
Thorbo
Poldergaard
Bertelsbo
Nedergaard

Toftevej

Bjerrehus

Matr.nr. 13, Østerby.

Resterne af Bjerrehus set fra Thorbo
(Sidst i 1940'erne)

Stedet Bjerrehus blev udstykket i 1801 fra Østerbygaard, men oprindeligt var det et stykke hede, som tilhørte Meldgaard, og beliggenheden var ved Toftevej, mellem Thorbo og Dalbygaard. Bygningerne, som blev nedbrudt i 1939, bestod af én længe på 10 fag (21 ½ alen), 6 fag stuehus, 3 fag stald og 1 fag lade. Jens Madsen i Bertelsbo har fortalt, at laden var så lille, at man ikke kunne svinge en plejl derinde.

1801 - 1804

Chr. Pedersen Skaarup, født 1770 på Østerbygaard og død 1858 i Lønborg. Gift 1801 i Bølling med Ellis Lauridsdatter, født 1784 i Marup i Skjern, datter af Laurids Jensen Marup og Ane Jensdatter i Dalgaard.

Børn: 1. Peder Christensen, født 1802 i Bølling. Gift med Karen Andersdatter fra Lønborg, hvor de boede. 2. Laurids Christensen, født ca. 1811 i Lønborg 3. Ane Christensdatter, født 1814 i Lønborg. Gift med Jørgen Madsen i Lønborg. 4. Jens Christensen, født ca. 1817.

1804 - 1849

Jens Madsen kaldet Skomager, født 1767 i Klokmose i Faster og død 1845 i Bjerrehus. Han var søn af ugift Anne Jensdatter, som egentlig var fra Meldgaard. Hun blev senere gift med skomager Niels Christensen i Vadhus i Østerby. Jens Madsen blev også skomager og gik desuden ud i dagleje. Det lille sted Bjerrehus har åbenbart ikke kunnet føde familien. Jens Madsen blev i 1793 udlagt til barnefader til Ane Catrine Pedersdatters søn Niels, og begge forældrene blev idømt 8 dages arrest på vand og brød, hvilken de afsonede i Ringkøbing i dec. 1793. Pastor Schonning i Bølling oplyser, at de begge ellers opholdt sig hos deres „fattige Forældre i Østerby“. Ane Catrine var datter af Peder Bertelsen i Kjæringsgaard, og hun døde allerede i 1795, hvorefter sønnen Niels kom under fattigvæsenet og bl.a. havde ophold hos en morbror. Niels døde som ungkarl i Nørgaard (nu Nørlund), hvor han tjente hos Mikkel Falk. Jens Madsen, der havde tilnavnet „Skomager“, blev i 1803 gift i Bølling med Anne Marie Pedersdatter, født 1769 på Østerbygaard og død 1850 i Bjerrehus. Hun var datter af Peder Lauridsen Skaarup og altså søster til den forhenværende ejer. Anne Marie og Jens Skomager fik 6 børn, hvoraf kun et nåede voksenalder.

Barn: Peder Jensen kaldet Skomager, født 1809 i Bjerrehus. Overtog stedet efter forældrene.

1849 - 1855

Peder Jensen, født 1809 i Bjerrehus og død samme sted i 1853. Gift 1848 i Bølling med Valborg Kirstine Pedersdatter, født 1815 i Borris. Valborg havde i 1836 født datteren Maren Kirstine Nielsen, og som barnefader udlagde hun ”en Kræmer Sønder fra!”

Denne datter havde Valborg også med sig, da hun giftede sig med Peder Jensen i Bjerrehus. Sammen fik de 2 piger, Ane Marie i 1849 og Maren Kirstine i 1852, men begge piger døde tidligt, henholdsvis 15 og 17 år gamle.

I 1853 blev Valborg enke, og hun var da simpelthen nødsaget til at gifte sig så hurtigt som muligt, af rent økonomiske grunde. Hun manglede en til at forsørge sig og børnene, så samme år stod hun igen brud i Bølling Kirke. Den udvalgte var Axel Thomsen fra Dejbjerg.

1855 - 1876

Axel Thomsen, født 1816 i Dejbjerg. Som bierhverv var Axel tækkemand og efter sigende meget dygtig til sit håndværk. I 1876 var stedet blevet solgt og Valborg og Axel gået på aftægt i en lejlighed, som blev indrettet til dem. I januar 1882 døde Valborg, og det var et hårdt slag for Axel at blive alene. Han havde haft tendens til at drikke lidt rigeligt, og savnet af Valborg blev så dulmet med spiritus. I april var der blevet ansat en enke, Karen Steenberg til at gå Axel til hånd med madlavning, eftersom hans tungsind var blevet forværret efter Valborgs død. Samtidig havde han også beklaget sig over, at hans spiritusforbrug var blevet så stort, så gennemgående var han blevet noget vanskelig at gøre tilpas. Den 24. maj havde han været til en auktion og var blevet noget beruset, og dagen derpå havde han beklaget sig over hovedpine. Dog havde han sagt til Karen Steenberg, at hun gerne måtte gå på besøg, da han godt kunne være alene. Konen på stedet, Karen Jensen havde om eftermiddagen et ærinde ud i laden, og da hun kom derud, så hun, at Axel hang i et reb ned fra en bjælke. Hun blev skrækslagen og løb over til naboen i Thorbo, Søren Skonning Kruse, og han fulgte med tilbage og skar Axel ned. Karen Jensen blev så syg efter denne oplevelse, at hun måtte gå i seng. Sådan endte altså Axels liv så tragisk*).

Axel Thomsens farfar, Morten Thomsen var født i Sønderbygaard i 1751 og hans søster, Mette Thomasdatter døde i 1899 i det lille hus, som lå sydvest for St. Sudergaard. Axel og Valborg fik en søn.

Barn: Jens Peder Axelsen, født 1855 i Bjerrehus. Han blev gift med Inger Catrine Pedersen fra Skjern og boede mange steder i Bølling. Jens Peder døde allerede i 1895 og Trine Axelsen, som hun blev kaldt, boede i mange år i Fælleshuset.

1876 - 1882

Jens Graversen, født 1857 i Velling. Gift med Kirsten Marie Jensen, født 1855 i Hee. Hun var i familie med Ingeborg, gift med tømrer Poul Jessen på Bjerg. Kirsten Marie og Jens Graversen havde det meget småt, da de boede i Bølling, og de havde sikkert hverken hest eller vogn, så da de skulle flytte til Hee, kørte Mads Bendtsen i Faster for dem; men kun til Røgind Kro! Her blev det hele læsset om på en anden vogn, som så skulle køre med dem det sidste stykke vej.

Børn: 1. Gravers Jens Graversen, født 1876 i Bjerrehus. Gift med Ane Kirstine fra Lem og bosat i Rindom. 2. Jens Graversen, født 1877. Bosat i Hee. 3. Anders Graversen, født 1879. Gift med Kirstine Kildegaard Pedersen fra Vandborg og bosat i Højmark. 4. Niels Graversen. Bosat i Hee. 5. Anna Marie Graversen, gift med Jacob Damgaard Pedersen fra Vandborg og bosat i Rindom. 6. Kirstine Graversen, gift med Jørgen Pedersen fra Lem. Bosat i Brejning.

I årene 1881 og 82 nævnes væver Lars Chr. Christensen som indsidder i huset. Hans kone Ane Marie Christensen var datter af Chr. Nielsen Sinkjær, som boede i den lille ejendom Sudergaardhus, som lå lidt øst for Bertelsbo. Ane Marie og Lars Chr. Christensen havde boet flere forskellige steder, bl.a. i Ringkøbing, Stauning, Faster, Dejbjerg og i 1881 i Bølling, hvor de fik datteren Jensine. Desuden havde de en datter Kristine, som i 1883 havde ophold hos mosteren, Maren Kirstine gift med Gravers Chr. Nielsen på Kjæringsgaard. Dette år blev hun gift i Bølling Kirke med Skomager Chr. Pedersen fra Stadilø.

1882 - 1884

Andreas Jensen, født 1857 i Skjern og gift med Karen Jensen, født 1856 i Lem. Karen og Andreas Jensen havde først boet i Dejbjerg, men flyttede så i 1882 til Bjerrehus. Det var dem, som ejede stedet, da Axel Thomsen tog sit eget liv. Ud fra forhøret kan man se, at Andreas Jensen gik ud i dagleje og var borte fra hjemmet i flere dage ad gangen. Karen og Andreas Jensen flyttede til Skjern, hvor hun senere sad som enke og ernærede sig som strikkerske.

Børn: 1. Mette Helene Marie Jensen, født 1880 i Dejbjerg. Gift og bosat i Esbjerg. 2. Karen Jensen, født 1882 i Bjerrehus. Gift med fabrikant Lars Chr. Jensen i Skjern. 3. Dorteia Elisabeth Jensen, født 1887 i Skjern. Gift og bosat i Kibæk. 4. Jensine Katrine Korsholm Jensen, født 1890 i Skjern. Bosat i Ry.

I 1883 finder vi lejer Mikkel Pedersen, som med sine to børn havde ophold i Bjerrehus. De nævnes i Bølling Skoles protokol i 1883 og 84. Hvordan der har været plads til så mange personer, forstår man ikke, men sidstnævnte familie kan jo have boet i aftægtslejligheden, som blev ledig ved Valborg og Axel Thomsens død i 1882. Herefter ses der ikke lejere i huset før efter 1910.

1884 - 1890

Niels Mortensen, født 1852 i Østerby (Kjæringsgaard) og død 1916. Gift 1884 med Ane Marie Nielsen, født 1851 i Skjern og død 1942 på Aahvile i Skjern. Hendes mor, Mariane Jensdatter var født 1822 på Sønderbygaard. Niels Mortensen lærte skomagerhåndværket i Borris og vendte så tilbage til Bølling og købte i 1879 et lille, for længst nedrevet hus ved St. Sudergaard. Efter giftermålet i 1884 bosatte familien sig i Bjerrehus og efter salget af stedet i 1890 boede de følgende steder i Bølling: Nørlund 1890-1896, Bjerrehus 1896, Gyldensten 1896-1905, Lisenborgvej 1 1905-1907, Ll. Holk 1907-1913 og herefter Lisenborgvej 3, hvor Niels Mortensen døde i 1916.

Børn: 1. Niels Chr. Mortensen, født 1886 i Bjerrehus. Overtog Ll. Holk efter forældrene. 2. Marius Mortensen, født 1892 i Nørlund. Han overtog i 1926 forældrenes hus, Toftevej 4B.

1890

Niels Madsen Korsgaard, født 1842 i Skjern og enkemand efter Maren Sørensen, som døde i 1887, mens de boede i Korsgaard i Skjern. Niels Korsgaard havde haft Nørlund i et år fra 1889 og havde samtidig også startet Bølling Mølle. Det gik dog ikke så godt, så han magesiftede Nørlund med Bjerrehus, som han kun ejede fra 22. februar til 8. marts. Herefter flyttede familien til Hanning. Her havde de ikke heldet med sig, og i

1894 oplyser skifteprotokollen, at Niels Korsgaards svigerfar var død og at Niels ikke kunne udpeges som værge for sine børn, p.g.a. „*drikfældighed og uvederhæftighed*“.

1890 - 1896

Niels Nielsen, født 1859 i Tarm og død 1923 samme sted. Gift med Oline Sørensen, født 1863 i FASTER og død 1951 i Tarm, hvortil de senere flyttede.

Barn: Laurence Marie Nielsen, født 1890 i Bjerrehus og død 1934 i Hanning. Gift med Niels Oxen Hansen Nielsen fra Hanning, hvor de boede. Han flyttede senere til Aabenraa.

1896

Niels Mortensen, født 1852 som havde ejet Bjerrehus fra 1884 til 1890, ejede nu stedet igen. Denne gang var det kun fra 17. februar til 12. marts, hvorefter han mageskiftede med Niels Mortensen kaldet Dalgaard i Gyldensten.

1896 - 1903

Niels Mortensen kaldet Dalgaard, født 1831 i Bølling og død 1902 i Bjerrehus. I mange år havde han Dalgaard, og derunder kan man læse om hans mange gøremål.

1903 - 1907

Laurids Chr. Christiansen kaldet Meder, født 1876 i Hanning og død 1945 i Astrup. Gift med Ane Katrine Hermansen, født 1871 i Ølgod og død 1954 i Astrup. Laurids Meder var snedker ved siden af landbruget. Desuden var han meget musikalsk. I de mange år, de boede i Astrup, var han organist ved Borris Kirke. Laurids Meder havde to søstre, som også boede i Bølling, nemlig Maren gift med Jens Kongensholm på Enghavegaard og Petrine gift med købmand og senere ejer af samme gård, I. C. Larsen.
Børn: 1. Mette Kirstine Marie Christiansen, født 1905 i Bjerrehus. Var ugift og boede i Astrup. 2. Jens Chr. Christiansen, født 1906 i Bjerrehus og død som ung. 3. Signe Christiansen, født 1908 i Astrup. Boede som ugift i Astrup.

1907 - 1910

Niels Nielsen. Af skødet fremgår det ikke tydeligt, hvem denne Niels Nielsen var, kun at han var fra Bølling. Muligvis var det en tvillingbror til Hans Møller Nielsen i Frydenborg, født 1878 i Hanning og død 1926 på Tarm Sygehus, men bosat i Bølling. Hans Møller og broderen Niels boede i Fælleshuset fra omkring 1916 og ca. 10 år frem. Niels Nielsen var ugift.

1910 - 1939

Mette Marie Espersen, ”*Enke af Bjerregrav ved Randers*” ejede huset i godt 3 måneder, fra 16. maj til 31. august. Hvem hun var, vides ikke.

Hans Bendtsen i Thorbo overtog stedet i 1910, og herefter var det lejet ud til flere forskellige. I 1939 var beboelsen blevet nedbrudt, mens udbygningerne blev brugt til maskinhus. Det stod til omkring 1955, hvor en skypumpe ødelagde det.

Først boede mølleren Konrad Fromberg med familie her. De havde før haft møllen, men måtte sælge den p.g.a. økonomiske problemer. Herefter blev huset delt op, så der

Toftevej

var to lejligheder. I den ene boede fra 1916-17 Peder Mortensen fra nabostedet, Brink. Denne ejendom var heller ikke stor, så da Peder Mortensens datter og svigersøn havde overtaget stedet, og børneflokket efterhånden voksede sig stor, flyttede Peder Mortensen hen i Bjerrehus.

Efter hans død flyttede Kirstine Olsen fra Aadum ind. Hendes datter, Marie var gift med Hans Madsen i Bertelsbo, så derfor var hun flyttet til Bølling. I nogle år var hun fast malkekone i Hindbo. Omkring 1926 kom Niels Chr. Pedersen, kaldet Chr. Flask til at bo i Bjerrehus. Han var født 1859 i Vorgod. Chr. Flask havde sit navn fra stedet Flask, nu kaldet Kjærholt, hvor en bror, Hans Pedersen var bosat. Her havde Chr. Flask boet i nogle år, hvorefter han havde siddet til leje flere forskellige steder i sognet, indtil han ca. 1926 fik fast ophold i Bjerrehus. Her boede han så til sin død i 1938. Chr. Flask gik ud i dagleje og passede ellers sig selv. Han var lidt hård ved flasken og var lidt af en indesluttet natur. Et år havde folkene i Thorbo, Maren og Hans Bendtsen inviteret ham til juleaften. De havde en stor børneflokk og havde tænkt, at det ville glæde Chr. Flask at være med hos dem sådan en aften. Men han sad bare hele aftenen og så meget bestemt ud, sagde ingenting og tog ikke del i noget! Efter Chr. Flaskes død i 1938 blev beboelsen brudt ned.

I den anden ende af huset boede fra ca. 1915 Mikkel Jacobsen kaldet Mikkel Frydenborg efter det sted, hvor han i mange år havde boet sammen med sin mor, Maren Kirstine Nielsen, født 1825. Mikkel var født 1853 i Stauning. Han var enebarn og som moderen noget af en særling. Efter hendes død i 1892 solgte han Frydenborg og sad i mange år til leje i Sudergaardhus - et lille sted øst for Bertelsbo - sammen med Inger Marie Nielsen også kaldet: "Stuer Mari".

Omkring 1915 flyttede Mikkel så ind i Bjerrehus og var her til sin død i 1934. I Viggo Bendtsens bog om Bølling Sogn er der side 92 givet en god beskrivelse af Mikkel Frydenborg. Her fortælles det bl.a. at Mikkel på sine gamle dage ikke ville modtage aldersrente. Han ville klare sig selv, og gjorde det ved at gå omkring og tigge. Alt, hvad han på den måde samlede sammen, tog han tilsyneladende som en ret, fordi han var fattig, og virkede ikke videre taknemlig.

Mikkels nabo, Maren Bendtsen, som tog sig meget af ham, har bl.a. skrevet følgende om ham:

"Han sad til leje hos os for 4 kr. pr. måned. Han var ungarl, men havde da været ude at se på en pige, som havde et stort hønseri. Det passede ikke Mikkel. Hans brændsel fik han gratis af gårdmænd - det var en pligt. Mikkel havde sin planlagte tur. Lørdag gik han til Mariane til Frandses og fik pandekager. Hos Katrine Jepsen var det æg og flæsk o.s.v.

Maren Bendtsen

Han vidste hvad han gik efter: sigtebrød og kager; men folk kendte ham jo. Mikkel havde et sort tørklæde, som han bandt det hele ind i. Engang han kom, havde han ondt i en tå. Han fik fødderne vasket og Lene (Marens datter) klippede hans negle. Da vi fik doktor, viste det sig, at det var koldbrand.

De sidste år han levede gik jeg om og vaskede ham og klippede hans skæg. Hans hår klippede Mads Chr. Rind. Det var gratis hjælp! Flæsk saltede han i en kærne og det blev jo lidt gult. Ligeså når han i slagtetiden fik Sort Pølse. Han spiste det med god appetit, selvom det var fuld af skæg. Mikkel var vred på mig en gang. Jeg havde glemt at børnene skulle komme med

kærnemælk, som jo også var gratis; men han gav jo børnene en kage eller sukkerknald - så der var ingen undskyldning for forglemmelsen!

Han havde et Bornholmerur. En dag gik det ikke. Så gik Mikkel til den gamle smed Andersen og spurgte, om han ikke ville komme, for hans "klok vil 'æt Pek". Smeden fik det til at gå! Jeg oplevede at få et klap på min kind, fordi jeg hjalp ham."

Maren Bendtsen slutter sine optegnelser om Mikkel Frydenborg af med at fortælle, at den familie, Mikkel ikke havde, dukkede op efter hans død; for der var trods alt en del penge. Doktoren og Pastor Christoffersen ville, at Maren skulle have haft pengene. Hun fik da også lidt, men slutter med at skrive: "*jeg holdt jo af Mikkel*". Maren Bendtsen nedskrev disse minder omkring 1977 - 90 år gammel.

En Original død i Bølling.

En 81-aarig Mand, Mikkel Jacobsen, almindelig kaldet Mikkel Frydenborg, er i Gaar død i Bølling. Mikkel Frydenborg, var almindelig regnet for en Original. Han levede i største Fattigdom og har flere Gange været tilbudt aldersrente, et Tilbud han dog stadig har afslaaet. Han var gammel Ungkarl og har vel de sidste 40 Aar boet til Leje og selv sørget for alt. De sidste Par Aar har han dog faaet lidt Tilsyn og Mad fra en Nabo, idet han har skrantet noget. Man vidste nok, at han havde lidt Penge staaende i en lokal Sparekasse, men nu viser det sig, at han havde Penge i 3-4 forskellige Pengeinstitutter til et samlet Beløb af omtrent 8000 Kr. Han har ingen nære paarørende.

Ved Mikkels død i 1934 skrev Skjern Dagblad en nekrolog. Det skal bemærkes, at det langt fra var almindeligt, at der blev skrevet nekrologer over afdøde personer - kun når den afdøde besad en vis anseelse i sognet.

Thorbo

Toftevej 16. Matr.nr. 14, Østerby

Thorbo blev udstykket i 1795 i forbindelse med den auktion, som blev holdt af Anders Mouridsen Søgaard i Ledgaard.

1795 -1825

Niels Jensen kaldet Thorre efter det sted i Brejning, hvorfra han kom, overtog jorden efter auktionen. Niels Thorre døde i 1830, 70 år gl. og blev kaldt for almisselem. Han var gift med

Malene Olesdatter og hun døde i 1832, 85 år gammel. *Barn:* Karen Nielsdatter, født 1784 i Brejning og gift med Hans Boilesen fra Hanning. De boede flere forskellige steder i sognet.

Thorbo

1825 - 1826

Anders Christensen fra Brejning. Død 1852 i Nr.Omme. Gift med Ane Johanne Jensdatter fra Timring. De havde først boet i Aulum, men i 1811 var de kommet til Rækkergaard i Hanning, og i 1825-26 boede de så i Bølling. Herefter flyttede de til Nr. Omme, hvor de i 1850 kaldes for almisselemmer og strømpebindere.

De havde 4 sønner med sig: Iver, Chr., Gravers, og Just.

1826 - 1844

Niels Jensen fra Søndergaard i Handerup og hans kone Maren Pedersdatter, født 1773 på Østerbygaard købte Thorbo i 1826, da de havde solgt gården i Faster til sønnen Peder Nielsen. Niels Jensen døde her i 1844, hvorefter Maren solgte stedet og flyttede hjem til sønnen i Handerup, hvor hun døde i 1848.

Børn: 1. Peder Nielsen, født 1796 i Handerup. Gift med Maren Madsdatter fra Faster. Overtog fødegården. 2. Jens Nielsen, født 1799 i Handerup. 3. Ane Marie Nielsdatter, født 1804 i Handerup. Hun døde i 1839 i Thorbo, og præsten oplyser, at hun „blev ført til sin Fødegaard, hvor Begravelsen skulle gøres“. 4. Lars Nielsen, født 1810 i Handerup. I 1837 havde han ophold på Lykkensæde ved Brahetrolleborg på Fyn. 5. Anders Chr. Nielsen, født 1814 i Handerup. Han blev fritaget for militærtjeneste med betegnelsen „Gammelmandsøn“, og var altså hjemme hos forældrene og hjalp dem. 6. Jens Nielsen, født 1818 i Handerup. Han var i 1847 bosat i Henne.

1844 - 1884

Søren Skonning Kruse, født 1801 i Nautrup Præstegaard og død 1888 i Thorbo. Gift 1846 i Bølling Kirke med Kirsten Jensdatter, født 1796 i Rosborg og død 1878 i Thorbo. Skonning, som han kaldtes, var søstersøn til og opkaldt efter Bøllingpræsten Søren Skonning (1787-1799). Søren Skonning Kruse var præstesøn, men lærte smedehåndværket og kom i 1833 til Bølling fra Fyn. At han kom til Bølling, skyldtes sikkert, at han her havde en søster, Margrethe, som var gift med Villads Hansen i Damgaard. Han startede med at leje sig ind i Lisenborg, hvor han virkede som smed. I 1840 boede han i et hus ved Den Østre Nørgaard (nu Nørlund) og på nabogården, Rosborg boede Jens Thomsen, med hvis datter, Kirsten han giftede sig i 1846. Året forinden var Skonning ellers blev udlagt som far til en datter med det noget specielle navn, Andrine Villadsine Margrethe Søren-Skonningsen. Efter navnene at dømme ser det ud til, at han havde bestemt, hvad pigen skulle hedde. Moderen var Mette Nielsdatter, almisselem og forsørgelsesberettiget både i Hanning, Dejbjerg og Skjern. Pigen blev konfirmeret i 1860 i Skjern og i 1864 rejste hun til Aastrup sogn. Hvad hendes videre skæbne blev, vides ikke, men ved Skonnings død i 1888 nævnes hun ikke blandt arvingerne efter ham. Skonning interesserede sig meget for frugtavl, og han kom ofte over i skolen, som lå nabo til Thorbo, og solgte sine æbler til skolebørnene. Det var især på sine gamle dage, og det kunne da være ret så uappetitlig, eftersom han skråede meget og derfor havde meget mundvand, som løb ned mellem æblerne. Skonning sad også i sogneforstanderskabet i flere perioder, og han var ikke bange for at sige sin mening. Da Kirsten og Skonning blev ældre, ansatte de i 1873 en pige ved navn Inger Marie Hartvigsen født 1833 i Sdr. Felding. Hun fulgte med gården, da Skonning solgte den i 1884 til Morten Bendtsen i Ll. Sudergaard, og hendes kaldenavn blev da også blot Marie

Skonning. Hun døde i 1911, og da var Maren Bendtsen kommet til Thorbo som husbestyrerinde for Hans Bendtsen. Maren Bendtsen har fortalt, at de leverede mælk m.m. til hende, og desuden skulle de bekoste hendes „*ligfærd*“.

1884 - 1898

Morten Bendtsen i Ll. Sudergaard købte Thorbo, men flyttede ikke derover før i 1891. I de 7 år var stedet så lejet ud.

1884 - 1888

Ole Peder Eskildsen, født 1859 i Dejbjerg og død 1945 i Rindum. Gift med Else Mortensen, født 1856 i Østerby (Kjærsinggaard) og død 1942 i Rindum. De flyttede herefter til Dejbjerg og senere til Rindum.

Børn: 1. Christiane Eskildsen, født 1885 i Thorbo og gift med Niels Peder Nielsen fra Vostrup. Bosat i Rindum. 2. Karen Martine Eskildsen, født 1886 i Thorbo og gift med sin fætter, Niels Mortensen på Østerby Hede (Østermarkvej 1). 3. Eskild Eskildsen, født 1890 i Dejbjerg . Boede i Rindum.

1888 - 1898

Bendt Kirkegaard Bendtsen, søn af ejeren, Morten Bendtsen boede her nogle år sammen med sin kone, Karoline. De boede senere i Kirkehuset. I 1891 flyttede Morten Bendtsen og hans kone Kirsten over på gården. De havde siden 1858 boet i Ll. Sudergaard og her haft en streng tilværelse. Kirsten Vestergaard Sørensen, som var hendes ung-pigenavn, og som hun blev ved med at kalde sig, førte igennem årene en lille, men meget fortællende dagbog. I 1892 fortæller hun bl.a. om, at de i 1891 var flyttet til Thorbo, hvor „*vi nu skal bygge og bo og nyde Alderdommens ro*“. Helt sorgløst blev det nu ikke, eftersom hun havde døjet noget med en finger, og den 30. november 1892 var hun blevet indlagt på Ringkøbing Sygehus, hvor „*Doctor Melchiorсэн og en Læge fra Kjøbenhavn*“ havde opereret fingeren af. Morten Bendtsen og Kirsten døde henholdsvis i 1904 og 1908 efter et langt og for os at se brydsomt liv. Deres søn, Hans Bendtsen, som overtog Thorbo efter dem, har i sine erindringer kort omtalt flytningen hertil. Han skriver således: „*Den 15. November 1891 kom vi saa dertil. Vi havde 2 Køer, 2 gamle Huse og 3 gamle Folk. Der boede jeg så i 55 Aar.*“

1898 - 1946

Hans Bendtsen, født 1868 i Ll. Sudergaard og død 1955 i Fælleshuset (Toftevej 5). Gift 1. gang med Ane Magdalene Andersen, født 1867 i Ølstrup og død 1906 i Thorbo. Hun var kommet til Bølling for at tjene hos Pastor Andersen i Præstegaarden, og det var her, hun lærte Hans Bendtsen at kende. Efter hendes død fik Hans Bendtsen en husbestyrerinde, Maren Kristine Christensen, født 1887 i Andrup i Stauning og død 1982 på De Gamles Hjem i Skjern. De blev gift og fortsatte så i Thorbo indtil 1946. Hans Bendtsen skriver i sine erindringer³⁾, at han allerede som 8 årig kom ud at tjene som hjordedreng. Det var hos smeden i Gl. Toftgaard, Mads Chr. Jensen. Her passede han de 3 køer og 1 stud. Hver eftermiddag trak han dem ned i Fælled og mødtes her med alle de andre hjordedreng. Sådan gik 3 somre, hvorefter Hans Bendtsen kom til St. Kragmose hos Peder Graversen, som netop havde overtaget sin fødegård. Her fik han 15 kr. for en

sommer; men på gården var der også kun 2 heste, 6 køer, 2 kvier, 4 kalve og en del får. Sommeren efter kunne Hans Bendtsen godt komme tilbage i pladsen, men da hans far

Hans Bendtsen

mente, at han skulle have 20 kr., blev det ikke til noget, eftersom Pe' Graversen ikke ville give så meget. Det ville derimod Niels Chr. Jensen i St. Kastbjerg, og det blev til 3 somre i denne plads. Her var der meget at lave. I høsttiden startede dagene kl. 4 om morgenen og man sluttede først kl. 10 om aftenen; men til gengæld fik han også det sidste år ud over 20 kr. et par træsko og et pund uld! I 1882 drog Hans Bendtsen til Gram Slotsgartneri, hvor han var i gartnerlære de følgende 4 år. Efter udstået læretid gik turen videre til Dortmund, Stuttgart og Nürnberg, hvor han havde forskellige pladser indenfor gartneri; men i 1889 vendte han tilbage til Bølling for

at hjælpe forældrene og for at aftjene sin værnepligt. Efter overtagelsen af Thorbo blev han ansat som assistent for konsulent Frederik Hansen fra Askov. Hans Bendtsen skulle foretage kunstgødningsforsøg rundt omkring i sognene og så sende resultaterne tilbage til Askov. Desuden anlagde han hundredvis af haver i sognene omkring Bølling. I samarbejde med Okholm på Bøllinglide, som i begyndelsen af 1880-erne havde været med til at anlægge Bølling Aktieplantage mellem St. Kragmose og Søndergaard, plantede Hans Bendtsen i 1890-91 de første ædelgran i Bølling. Han sad som formand for plantagen i ca. 36 år. Da Bølling Præstegaard blev solgt i 1917, overtog kommunen en del jord, som skulle tilplantes med forskellige træer. Det blev Hans Bendtsens opgave at forestå dette store arbejde, så han fik virkelig brugt den uddannelse, han som ganske ung fik i Gram, som dengang var tysk. Ud over sit arbejde, formåede Hans Bendtsen også at gå ind i forskelligt offentligt arbejde. Han sad således både i sogneråd og i menighedsråd og var gennem 37 år taksationsmand for landbygninger i Bølling. For dette arbejde modtog han i 1942 et sølvbæger for lang og tro tjeneste. Da meget af Hans Bendtsens arbejde lå udenfor hjemmet, var det Maren Bendtsen, som tog sig af det derhjemme, hvor der med tiden kom 14 børn. Maren Bendtsen gjorde et stort stykke arbejde og fik endda tid til at hjælpe Mikkel Frydenborg i Bjerrehus, da han blev syg og dårlig.

Børn: (1. ægteskab) 1. Hans Chr. Bendtsen, født 1899 i Thorbo. Gift med Hansine Madsen fra Forsom i Egvad. Bosat i Fiskbæk. 2. Kirsten Vestergaard Bendtsen, født 1901 i Thorbo. Gift med Peder Knudsen fra Ølgod og boede en tid Østerbyvej 16. 3. Peder Andreas Bendtsen, født 1902 i Thorbo. Gift med Jenny Olga Kirstine Madsen, født 1906 i Bertelsbo og bosat i Vorgod

(2. ægteskab) 1. Anna Magdalene Bendtsen, født 1912 i Thorbo. Gift med Jens Pedersen, vognmand Kildevej 6. 2. Kirstine Halkjær Bendtsen, født 1914 i Thorbo. Gift med Peder Jessen fra Kollund. Var fra 1939-42 bestyrer af Gyldensten. Bosat i Højmark. 3. Inger Louise Bendtsen, født 1915 i Thorbo. Gift med Nicolaj Olesen fra Velling, men bosat i Klokmose i Faster. 4. Johanne Bendtsen, født 1917 i Thorbo. Gift med Johannes Bitsch fra Fousing. Har haft købmandsforretning i Resen. 5. Søren Chr. Bendtsen, født 1919 i Thorbo. Overtog fødegården. 6. Hans Holger Bendtsen, født 1920 i Thorbo. Gift med Henny Mortensen fra Staby og bosat i Borup ved Randers. 7. Elna Marie Bendtsen, født 1922 i Thorbo. Gift med Holger Jensen fra Kærsholm ved Aalborg, hvor de bor. 8. Morten Bendtsen, født 1924 i Thorbo. Gift med Asta Knudsen fra Gullestrup. Boede en tid i Fælleshuset, Toftevej 5, men har ellers i mange år

passet Højmark Hal og Forsamlingshus. 9. Bendt Kirkegaard Bendtsen, født 1926 i Thorbo. Gift med Esther Pedersen fra Tirstrup, men bosat i Robstrup ved Grenaa. 10. Anne Elisabeth Bendtsen, født 1928 i Thorbo. Gift med Frode Agergaard Larsen og efter hans død med Aage Christiansen i Taarup på Fyn. 11. Agnethe Leonora Bendtsen, født 1930 i Thorbo. Gift med murer Jens Boysen fra Odder. Bosat i Skjern, men har i en del år været halbestyrerpar i Rk. Mølle Hallen.

1946 - 1984

Søren Chr. Bendtsen, født 1919 i Thorbo og død samme sted 1994. Gift med Ninna Margrethe Villumsen, født 1919 i Faster og død 1991 i Thorbo. Hun var søster til Søren Villumsen i Rolighed. Ved siden af landbruget havde Søren Bendtsen flere forskellige jobs, bl.a. som mælkekusk, el-aflæser og medhjælper på mejeriet.

Børn: 1. Irma Bendtsen, født 1948 i Thorbo. Gift med Svend Åge Jensen fra Fiskbæk. Bosat i Videbæk. 2. Hans Bendtsen, født 1953 i Thorbo. Overtog Thorbo.

1984 -

Hans Bendtsen, født 1953 i Thorbo. Gift med Rachata Comtun født 1963 i Thailand.

Børn: 1. Søren Poll Bendtsen, født 1992. 2. Connie Margrethe Bendtsen, født 1994.

Poldergaard

Toftevej 23. Matr.nr. 4a, Østerby

Poldergaard har sit navn efter en gård på Holmsland, hvor den slægt, der ejede Poldergaard i Bølling i over 200 år, oprindeligt kom fra. Herfra var slægten flyttet til Lem og omkring 1730 optræder familien første gang i Bølling. På dette tidspunkt var Poldergaard en sammenbygget gård med Østerbygaard og lå nede

ved bækken. I følge Viggo Bendtsens bror, Peder blev den først flyttet op på sin nuværende plads i 1834. Denne Polder-slægt optræder for første gang ved enken Inger Lauridsdatter Polder. Hun havde været gift med Gravers Jensen i Lem og havde to voksne sønner, Chr. og Laust. Førstnævnte var bosat i Albæk i Skjern og har efterladt sig mange efterkommere der. Slægten har da også givet navn til Poldergaarden i Skjern. Broderen Laust Polder overtog gården efter moderen, som døde i 1744, 71 år gl. Han overtog fæstet af gården, der hørte under Slumstrup og giftede sig med Mette Olufsdatter.

Efter hendes død i 1754 giftede han sig med Maren Christensdatter. Laust Polder døde i 1788 og året efter døde Maren.

Mette og Laust Polder havde børnene: 1. Inger Marie, født 1746. 2. Gravers, født 1747. Han overtog Poldergaard. 3. Sidsel, født 1749. 4. Oluf, født 1751.

Det fortælles, at denne familie bragte et slagur med til Bølling. Det vakte stor opsigt, eftersom et ur med lodder aldrig før havde været kendt i Bølling. I 1732 var Laust

Polder indblandet i en fadderskabssag, hvor en Bølling-pige, Kirsten Christensdatter „*stod aabenbar Skrifte*“ i Bølling Kirke, hvor hun udlagde Laust som far til det barn, hun ventede sig. Laust vægrede sig energisk mod beskyldningerne og aflagde ed i retten, hvorefter han frikendtes. Til dette udtalte Kirsten, at hvis han ville aflægge ed, måtte det stå for hans egen regning, eftersom hun i hvert fald ingen andre havde at udlægge som fader. Hun blev imidlertid dømt til at betale en vis sum penge. Da hun ikke kunne betale, måtte hun „*lide paa Kroppen!*“ Når man ser i bogen over altergangs-gæster, lægger man mærke til, at Laust Polder var til alters 3 gange kort tid før sin død, hvilket ikke var almindeligt dengang. På den tid skulle man gå til alters 2 gange om året, så måske havde Laust Polder noget, som trykkede ham?

1786 - 1816

Gravers Lauridsen kaldet Polder, født 1747 i Poldergaard og død 1810 samme sted. Gift med Abelone Thomasdatter, født 1749 i Graul i Borris og død 1816 i Poldergaard. De havde sikkert overtaget fæstet af gården ved giftermålet, og i 1786 købte de så gården fri fra Slumstrup.

Børn: 1. Laust Graversen, født 1782 i Poldergaard og gift med Else Christensdatter fra Lønborg. Bosat i Ø. Herborg. 2. Thomas Graversen, født 1787 i Poldergaard. Overtog fødegården. 3. Mette Marie Graversdatter, født 1789 i Poldergaard og gift med Chr. Hansen Kjærgaard fra Dejbjerg. Bosat i Østerbygaard.

1816 - 1839

Thomas Graversen, født 1787 i Poldergaard og død 1838 samme sted. Gift med Maren Hansdatter, født 1801 i Muldbjerg Mølle i Hover, men vokset op på Slumstrup Mølle. Hun var en søster til Villads Hansen i Damgaard. Det var Thomas Polder, som flyttede gården op på sin nuværende plads. Efter hans død giftede enken sig med Peder Jensen fra Skjern. Maren Hansdatters mormor, Gunder Pedersdatter boede hos dem i Poldergaard og døde her i 1829. Hun var født i Tved ved Ribe og havde været gift med mølleren i Muldbjerg Mølle, Lauge Thomsen. Ved hans død i 1809 i Hanning havde de sammen med Pastor Brøllund oprettet et legat til præsteenker i Hanning eller til Hanning skolevæsen.

Børn: 1. Abelone Katrine Thomasdatter, født 1825 i Poldergaard og gift med Peder Hansen fra Hanning, som overtog hendes fødegård. 2. Mette Katrine Thomasdatter, født 1830 i Poldergaard. Gift med Niels Sørensen Stensig fra Hanning Hedegaard og bosat i Sædding.

1839 - 1852

Peder Jensen, født 1804 i Ganer i Skjern og død 1872 i Poldergaard. Han giftede sig med enken i gården, Maren Hansdatter, som døde i 1885. Peder Jensen var en bror til Chr. Jensen i Brink. *Barn:* 1. Thomasine Marie Pedersen, født 1840 i Poldergaard og gift med købmand Chr. Jensen i Ll. Kragmose.

1852 - 1885

Peder Hansen, født 1823 på Rækkergaards Mark i Hanning og død 1874 i Poldergaard. Gift med datteren i gården, Abelone Katrine Thomasdatter, født 1825 og død 1916 samme sted. Degnen Niels Bendtsens yngste søn, Peder tjente som hjordedreng i

Poldergaard omkring 1890. Han har fortalt en del om Abelone Polder. Hendes verden strakte sig ikke ud over Bøllings grænser. To gange i sit liv besøgte hun en købstad. Ringkøbing var den ene, og Vejle var den anden. Sidstnævnte sted var hun for at søge en kendt læge, som skulle behandle hendes mand. Desuden har han fortalt, at der en nat gik et vældigt tordenvejr over landet, så alle sad oppe hele natten. Da uvejret var allerværst, begyndte Abelone at fremsige salmen „*Jeg gaar i Fare, hvor jeg gaar*“ udenad, og datteren sagde så den næste linie i verset. På den måde fortsatte de vers efter vers til salmen var til ende.

Barn: 1. Maren Hansen, født 1857 i Poldergaard og gift med Jens Chr. Mulbjerg, som overtog Poldergaard.

1885 - 1916

Jens Chr. Christensen Mulbjerg, født 1850 i Dejbjerg og død 1924 i Poldergaard. Gift med datteren i gården, Maren Hansen født 1857 i Poldergaard og død 1914 samme sted. Da Jens Chr. Mulbjerg overtog gården, fulgte tre kvinder med: konen Maren, svigermøderen Abelone og dennes mor Maren Hansdatter. Det var da også først i 1885, at han fik skødet på gården, selvom de var blevet gift 6 år tidligere. Gamle Abelone ville heller ikke flytte ud af soveværelset, så Jens Chr. Mulbjerg delte både bord og seng med sin svigermor gennem ikke mindre end 37 år. Med rette kunne han sige: „*A råder æt mæ' sjæl!*“ Gården var deres, mente de, så derfor fik Jens Chr. Mulbjerg aldrig lov til at bestemme noget selv. I 1906 var manden i Østerbygaard, Chr. Østerby kommet i en økonomisk knibe, så han var nødsaget til at sælge gården. Her trådte Jens Chr. Mulbjerg til og købte Østerbygaard, som først blev solgt igen 2 år senere.

Barn: 1. Peder Hansen Jensen Mulbjerg, født 1881 i Poldergaard som han overtog.

1916 - 1952

Peder Hansen Jensen Mulbjerg, født 1881 i Poldergaard og død 1952 samme sted. I 1906 var P. Hansen Mulbjerg på Tune Landbrugsskole, hvor han tog kursus som kontrolassistent med bemærkningen „*meget velskikket*“. Senere vendte han hjem og overtog fødegården, hvor han levede resten af sit liv. Gennem årene havde han en del husbestyrerinder samt et utal af tjenestefolk. Mange blev han uenige med p.g.a. en udtalt sparsommelighed.

1952 - 1961

Ejner Jansen på Bjergbo i Sædding overtog Poldergaard efter Peder Hansen Mulbjergs arvinger, der var fætre og kusiner. Ejner Jansens søn, Anders forpagtede gården indtil 1961.

1961 - 1996

Anders Gødesen Jansen, født 1926 i Bjergbo i Sædding og død 1999 i Bølling. Gift med Grethe Inger Jespersen, født 1937 i Tarm. Hun kom i 1962 til gården som husbestyrerinde. De solgte i 1996 gården til Skov- og Naturstyrelsen, som straks solgte bygningerne videre til Grethe og Anders Jansens datter og svigersøn. Herefter flyttede Grethe og Anders Jansen til Vinkelvej 22.

Toftevej

Børn: 1. Laila Elisabeth Jansen, født 1968 i Poldergaard og gift med Richard Madsen, som nu ejer hendes fødegård. 2. Maren Ledgaard Jansen, født 1971 i Poldergaard og bosat i Skjern. 3. Anne Kristine Rahbæk Jansen, født 1971 i Poldergaard og bosat i Astrup. 4. Kjeld Ejner Ledgaard Jansen, født 1976 i Poldergaard og bosat i Ringkøbing.

1996 -

Richard Madsen, født 1967 i Borris og gift med Laila Elisabeth Jansen, født 1968 på Poldergaard. Laila og Richard Madsen arbejder på henholdsvis Skjern Rådhus og Velux i Skjern.

Børn: 1. Kristina Ledgaard Madsen, født 1995. 2. Anders Ledgaard Madsen, født 1997.

Bertelsbo

Toftevej 18. Matr.nr. 15, Østerby

1795 - 1797

Jens Christensen Krogsgaard fra Langkjær i Stauning købte i 1795 ved auktionen hos Anders Mouridsen Søgaard i Ledgaard noget jord, hvorpå han byggede en ny gård. Desuden købte han også „6 Fag af Nørre Ladens vesterende“, som altså blev nedbrudt og opført på det nye sted. Jens Krogsgaard var en bror til Anders Søgaards kone, og han var i 1792 blevet gift i Stauning med Maren Madsdatter fra Mejlby i Stauning, hvortil de flyttede i 1797.

1797 - 1803

Peder Bertelsen i Østerby (Kjærisingaard) ejede stedet fra 1797 til 1803, men boede højst sandsynlig ikke på gården. Derimod boede en af sønnerne, Bertel Pedersen her. Han var født ca. 1775 i Egvad og døde 1818 i Rødekro i Velling fra kone og 4 små børn. Det er ham, som har lagt navn til gården.

1803 - 1809

Hans Mortensen fra Stauning havde nu gården i de næste 6 år. Der ses ikke nogen kone på gården, men da han vendte tilbage til Stauning, blev han gift med Elleds Jensdatter og bosatte sig i Sønderby.

1808 - 1811

Lucas Pedersen fra Aanum i Skjern ejede gården i 3 år, samtidig med at han havde nabogården Hindbo, hvor han sikkert boede.

1811 - 1815

Hans Pedersen, kaldet Gaasdal blev i 1797 gift i Borris med Abelone Hansdatter Feldsing i Borris. Hans Gaasdal kaldes da „af Hejbøl i Ølgod“ og boede de første år i Borris. Abelones far, Hans Lauridsen var født i 1739 i St. Boel, og desuden havde hun en søster, Kirsten Marie Hansdatter i Sudergaardhus. Hans Gaasdal døde i 1814, og året efter giftede enken sig med forpagteren i Præstegaarden, Anders Nielsen. Her døde Abelone i 1823.

Børn: 1. Birthe Kathrine Hansdatter, født ca. 1810 i Borris. Hun blev gift med Chr. Jensen kaldet Rosbjerg i Sønderby (Bolvej 2).

1815 - 1828

Anders Nielsen, født 1779 i Halby i Stauning og død 1858 i Strandby i Stauning. Anders Nielsen kaldes også Gaasdal, og hvornår de har overtaget forpagtningen af Præstegaarden er lidt usikkert, men i 1821 er de der i hvert fald. Abelone døde i 1823 i Præstegaarden og først 5 år senere solgte Anders Gaasdal Bertelsbo. Forinden havde han den lejet ud til Jens Andersen fra Meldgaard.

1828 - 1833

Peder Jensen, født 1799 i Rosbjerg og død 1887 i Rævebjerg. Medens Peder Rosbjerg ejede Bertelsbo, boede han ligesom den forrige ejer ikke på gården, men havde Abelone og Jens Andersen som lejere.

1833 - 1849

Jens Andersen, født 1774 i Meldgaard og død 1838 i Bertelsbo. I 1821 var han blevet gift med Mads Barslunds enke fra Brejning, Abelone Jensdatter, som ellers kom fra Haunstrup. Det var først i 1833, at de fik skødet på gården efter at have siddet til leje siden 1821. Abelone døde i 1849, og samme år overtog deres eneste søn stedet.

1849 - 1904

Mads Jensen kaldet Andersen, som var faderens efternavn. Han blev født i 1823 i Bertelsbo og døde i 1915 samme sted. Han var således ejer af gården i ikke mindre end 55 år, og det blev et barnebarn, som overtog stedet. Mads Andersens søn, Jens var ellers gift og boede på gården med kone og 7 børn, men alligevel beholdt den gamle skødet. Sønnen døde i 1892, 44 år gammel. Derefter blev der oprettet en aftægtskontrakt med svigerdatteren som aftægtskone og den gamle mand på 67 år som aftægtsyder.

Mads Andersen var en meget klog mand. Han sad bl.a. i sogneforstanderskabet (sognerådet) og i Bølling Nr. Horne Herreds Brandassuranceforening. Ved siden af blev han meget brugt til at udfærdige dokumenter, og ud over landbruget var han også murer. Som gammel mand sad han ofte i sin stue og fulgte med tiden ved hjælp af et solur, som han selv havde skåret i vindueskarmen.

Et af hans oldebørn, Henrik Jensen betegner ham også som en stridbar person, som ikke var bange for at stå alene med sine meninger. Det fortælles om ham, at han en kold vinterdag var til gudstjeneste i Bølling Kirke. Kirken var ikke opvarmet. Som skik var, havde han hængt sin hat på knagen på kirkerummets sydside, men var kommet sådan til at fryse, at han resolut igen tog sin hat og satte den på hovedet. Han ville ikke sidde og fryse sin skallede isse!!

Et andet oldebarn, Frode Madsen har fortalt, at når der blev kæret smør i hjemmet, gik Mads Andersen selv til Ringkøbing for at sælge smøret og få købmandsvarer med tilbage.

Mads Andersen giftede sig i 1847 i Borris Kirke med Anne Kirstine Pedersdatter fra Kirkegaard i Hover. Hun døde i 1880 i Bertelsbo. Anne Kirstine havde en søster, Ane

Marie, som var gift med Chr. Nielsen Sinkjær i Sudergaardhus.

Børn: 1. Jens Madsen, født 1848 i Bertelsbo og død 1892 samme sted. Gift med Bodil Hansen, født

Billedet er sikkert taget i 1913, hvor Mads Andersen blev 90 år. „Gamle Mads Andersen med svigerdatteren Bodil samt hendes børn og svigerbørn“

Siddende fra venstre: *Laura (gift med Peder Madsen), Karen (gift med Mads Madsen), Kirstine (gift med Morten Jessen), Mads Jensen (kaldet Andersen), Bodil Madsen, Karen Kirstine (gift med Jens Chr. Jensen), Mette (gift med Cilius Madsen), Marie (gift med Hans Madsen)*

Stående fra venstre: *Peder Madsen, Mads Madsen, Morten Jessen, Laurids Madsen, Jens Chr. Jensen, Cilius Madsen, Hans Madsen.*

1845 i Skjern og død 1926 i Bertelsbo. Jens Madsen var murer ligesom faderen og opnåede aldrig at få skødet på gården, idet han døde i forbindelse med en arbejdsulykke. Bodil Madsens, som hun kaldtes, gik på aftægt hos svigerfaderen og tjente lidt ekstra ved at sy tøfler for folk.

Jens Madsen havde følgende *børn*:

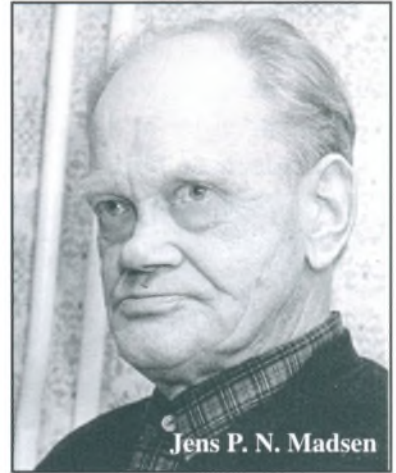
1. Karen Kirstine Madsen, født 1870 i Bertelsbo. Gift med Jens Chr. Jensen kaldet Lyager fra Dejbjerg. Bosat i Faster. 2. Mads Madsen, født 1873 i Bertelsbo. Gift med Karen Jensen fra Lyager i Dejbjerg. Boede på Lundenæs Mark i Skjern. 3. Ane Kirstine Madsen, født 1875 i Bertelsbo. Gift med Morten Jessen i Fasterkjær i Fåster. 4. Hans Madsen, født 1877 i Bertelsbo. Overtog fødegården i 1904 efter bedstefaderen. 5. Peder Martinus Madsen, født 1880 i Bertelsbo. Gift med Laura Jessen fra Fasterkjær i Fåster. Bosat i Dalager i Borris. 6. Jeppe Cilius Madsen, født 1885 i Bertelsbo. Gift med Mette Meldgaard Kristiansen fra Herborg. Hun havde 2 brødre i Bølling, Martin Meldgaard i Baunsbo og Jens Meldgaard på Baunehøj 15. Mette og Cilius Madsen boede i Sædding. 7. Laurids Madsen, født 1888 i Bertelsbo. Gift med Kirstine Jensen fra Trøstrup i Herborg. Boede i Vorgod.

1904 - 1951

Hans Madsen, født 1877 i Bertelsbo og død 1955 i Bølling By. Gift med Else Marie Olsen, født 1879 i Aadum og død 1972 på De Gamles Hjem i Fåster. Da de overtog

Bertelsbo, var altså både moderen og bedstefaderen på aftægt, så i en årrække boede 4 generationer under samme tag. I 1951 overdrog Marie og Hans Madsen gården til sønnen Jens og flyttede op i huset Kildevej 33.

Børn: 1. Jenny Olga Kirstine Madsen, født 1906 i Bertelsbo. Gift med Peder Andreas Bendtsen fra Thorbo og bosat i Vorgod. 2. Jens Peder Nicolaj Madsen, født 1909 i Bertelsbo, som han overtog efter forældrene. 3. Helga Bodil Gudrun Madsen, født 1917 i Bertelsbo og gift med Vagn Henry Lindholt fra Hee. De boede i Faster.

1951 - 1987

Jens Peder Nicolaj Madsen, født 1909 i Bertelsbo overtog gården efter forældrene. I mange år stod gården tom, eftersom Jens Madsen efter forældrenes død boede i deres hus på Kildevej 33. Jens Madsen var en fantastisk fortæller. Hans hukommelse rakte langt tilbage i tiden og hans små historier om for længst afdøde Bølling-folk var enestående.

1987 - 1989

Johannes Larsen, født 1957 i Brejning og gift med Lissa Thomsen, født 1962 i Astrup. Hendes farmor, Bodil Thomsen født Jensen var en kusine til Jens Madsen. Lissa og Johannes Larsen boede Toftevej 5.

1989 - 1995

Svend Aage Pedersen på Nedergaard købte ejendommen og lagde jorden ind under Nedergaard. Senere blev bygningerne solgt.

1995 -

Kaj Eriksen, født 1948 i Kærby i Brande og gift med Laila Eriksen, født 1948 i Brande. Kaj Eriksen er politiassistent samt byrådsmedlem i Skjern, mens Laila Eriksen har været lærer.

Børn: 1. Janne Eriksen, født 1972 i Køge og gift med Jesper Nielsen fra Faster. 2. Rune Eriksen, født 1975 i Køge og gift med Ellen Kirstine Hartmann fra Odense. 3. Helena Eriksen, født 1979 i Faster og bor sammen med Lars Johansen fra Sem.

Nedergaard

Toftevej 21. Matr.nr. 8, Vester Bølling

Nedergaard var oprindeligt en halvgård sammen med Søndergaard (Østerbyvej 2), hvorunder gårdens historie før 1787 er beskrevet. I 1787 delte den daværende ejer, Jens Pedersen i Fasterlund gården i to, hvorved Søndergaard og Nedergaard opstod. Sidstnævnte blev flyttet ud på noget jord, som var beliggende ved Faster-Hanning vejen, Toftevej. Bygningerne blev opført sydvest for den nuværende gårds placering. Her var

et kildevæld, og da man altid placerede nye gårde, hvor der var let adgang til vand, var det et ideelt sted at bygge en ny gård. Kildevældet blev rørlagt for en del år siden, men gennem mange år var det almindeligt på Nedergaard, at køerne om vinteren blev drevet ned til kilden for at drikke. I 1787 blev gården handlet, idet Jens Pedersens brorsøn, Peder Jørgensen Muff fra Nr. Bork overtog den, men han solgte den videre allerede i

1790 til Chr. Sørensen fra Lunde. Fælles for disse tre ejere var, at de ikke selv boede på gården, men havde fæstere til at drive den, og det var således den tids form for pengeanbringelse. Jens Pedersen og Chr. Sørensen var svogre, og tilhørte en meget pen-

gestærk familie. I 1788 hed fæsteren Chr. Bertelsen og var fra Nr. Nebel. Han var gift med Anne Marie Pedersatter, men allerede i 1796 døde Chr. Bertelsen, hvorefter enken giftede sig med Peder Jensen Huus, og de blev de første ejere af stedet Brink. Omkring 1790 havde Chr. Bertelsen købt et stykke jord fra Nedergaard og var fraflyttet gården, men det kan ikke afgøres, hvor denne ejendom har ligget.

Børn: 1. Bertel Christensen, født 1788. 2. Peder Christensen, født 1790. 3. Anna Christensdatter, født 1792.

Da Nedergaard i 1790 blev handlet, kom der også en ny fæster. Manden hed Niels Jensen, Skydhede og var fra i Outrup, og konen hed Anne Christensdatter og var datter af Nedergaards ejer, Chr. Sørensen. Det unge par var nygifte og havde datteren Kirsten på et år med sig, men allerede samme år, som de var ankommet til Bølling, døde Niels Jensen. Inden året var omme, var hun imidlertid gift igen, og denne gang hed manden Clemen Eskesen og var født 1761 i Heldgaard i Borris. Hvornår Clemen Eskesen fik skødet på Nedergaard, kan ikke ses, men i 1801 solgte han gården og flyttede til Hungeris Mark i Aadum, hvor han døde i 1811.

Børn: 1. Niels Chr. Clemensen, født 1792 og bosat i Frøstrup i Lunde. 2. Sidsel Clemensdatter, født 1795 og gift med Jens Danielsen på Bindsbøl Mark i Aadum. 3. Gunder Johanne Clemensdatter, født 1798 og gift med Chr. Pedersen i Aal. 4. Ellen Clemensdatter. 5. Eske Clemensen, født 1805 og gift med Anne Marie Christensdatter på Rosendals Mark i Aadum. 6. Andreas Clemensen, født 1808 i Aadum og gift med Ane Jensdatter i Noberg i Lunde. 7. Mette Marie Clemensdatter, født 1810 i Aadum og bosat i Outrup.

1801 - 1828

Niels Jensen og Birthe Christensdatter kom hertil i 1801 fra Lunde. Noget kunne tyde på, at de på en eller anden måde var i familie med de foregående beboere på Nedergaard, eftersom flere af de foregående har forbindelse til Lunde-kanten. Niels Jensen døde i 1841, mens Birthe allerede var død i 1824.

Børn: 1. Jens Chr. Nielsen, født ca. 1796 i Lunde. Overtog Nedergaard. 2. Anders Nielsen, født 1803 og bosat i Kousgaard i Skjern. Gift første gang med Maren Mikkelsdatter og efter hendes død med

Ane Johanne Christensdatter. 3. Kirsten Marie Nielsen, født 1808 og gift med Niels Christensen Aas i Klokrose i Faster.

1828 - 1863

Jens Chr. Nielsen, født ca. 1796 i Lunde og død 1852 på Nedergaard. Gift med Maren Lauridsdatter, født 1807 i Skjern og død 1899 i V. Herborg hos en datter.

Børn: 1. Niels Jensen, født 1830 og gift med Else Jacobsen fra Skjern. Bosat i Ejstrup i Faster. 2. Laust Jensen, født 1835 og gift med Ane Marie Andersen, Nisgaard i Dejbjerg. Bosat i Old i Skjern. 4. Birgitte Kirstine Jensen, født 1840 og gift med Hans C. Esbensen, som overtog Nedergaard. 5. Kirsten Marie Jensen, født 1844 og gift med Jens Christensen kaldet Rosbjerg fra Sønderby (Boelvej 2). Bosat i Herborg, senere i Ølgod.

1863 - 1886

Hans Christensen Esbensen, født 1832 i Toftum i Hemmet og død 1900 i Fælleshuset (Toftevej 5). Gift med Birgitte Kirstine Jensen, født 1840 på Nedergaard og død 1885 samme sted. Hans Esbensen solgte allerede Nedergaard året efter Birgittes død og flyttede så ned i det gamle stuehus, som hørte til St. Holk. Her boede han i en del år, hvor han levede af lidt sadelararbejde; men da Fælleshuset så blev bygget i 1900, flyttede han dertil.

Børn: 1. Jens Chr. Esbensen, født 1865. Han var uddannet mejerist og var en af initiativtagerne til at få Fælleshuset bygget. Senere boede han i Herslev ved Fredericia. 2. Esben Esbensen, født 1868. Emigrerede til Amerika. 3. Andreas Esbensen, født 1874 og bosat i Fredericia. 4. Kristen Esbensen født 1876 og bosat i Grejsdalen ved Vejle.

1886 - 1900

Jens Jensen kaldet Nedergaard og Maren Nielsen fra Faster. De flyttede gården op på sin nuværende plads i begyndelsen af 1890-erne. Det fortælles, at stuehuset lige nåede at blive færdig til Maren og Jens Nedergaards søn, Mads blev født den 26. maj 1892. (Se under Rosbjerg, hvortil Maren og Jens Nedergaard flyttede i 1900.)

1900 - 1917: Niels Vig og Marie Severine Jepsen. Se under Dalbygaard.

1917 - 1919

Chr. Jensen Bering Laursen, født 1887 i Finderup og død 1972 i Borris. Gift med Laura Lyager Jensen, født 1894 i Velling og død 1977 i Borris. Inden de overtog Nedergaard, boede de en kort tid til leje i Gasdalgaard. I 1918 købte Chr. Laursen også naboejendommen, Brink, men denne beholdt han, efter at Nedergaard var blevet solgt, og familien var flyttet ind på Slumstrup i Sædding. Først i 1923 blev Brink solgt til Jens Astrup, som på dette tidspunkt havde Nedergaard. Bygningerne i Brink blev stående og brugt til udleje, og det var først, efter at Frands Jensen havde overtaget Nedergaard, at bygningerne i Brink blev revet ned. Chr. Laursen, som var handelsmand, ejede i perioder forskellige gårde på egnen - nogle i længere tid end andre, så derfor havde familien ophold mange steder. Gennem de sidste mange år boede de dog i Borris.

Børn: 1. Anna Laursen, født 1915 i Hanning og gift med Børge Gasbjerg. 2. Erna Eline Laursen født,

Toftevej

1917 på Nedergaard og gift med Viktor Tang Sørensen i Laulund. 3. Jens Laursen, født i Skjern og gift med Anne Marie. Bosat i Højen ved Vejle. 4. Magda Kristine Laursen, født 1927 i Kjelstrup i Faster og gift med Peder Andersen i Haarup ved Aarhus.

1919 - 1923

Jens Nielsen Jensen kaldet Astrup, født 1876 og gift med Margrethe, født 1873. De kom fra Borris, hvor de en tid havde haft Borrisager. Herefter havde de et år drevet hotel i Borris, og efter 4 år i Bølling vendte de tilbage til Borris, hvor de drev herreekviperingshandel. De faldt aldrig rigtig til i Bølling.

Det fortælles, at Jens Astrup en tid efter ankomsten til Bølling sad sammen med nogle Bølling-mænd. De spurgte ham, om han var glad for at bo på Nedergaard, hvortil han svarede: „*Mit gå-i-bytøj kan jeg godt sælge. Det har jeg ikke brug for!!*“

Barn: 1. Thora Jensen.

1923 - 1960

Frands Jensen, født 1896 i Nr. Bork og død 1967 i Elmely, Toftevej 19. Gift med Mariane Jacobsen, født 1898 i Sdr. Bork og død 1986 på De Gamles Hjem i Skjern.

Det fortælles, at Frands Jensen købte gården af en mand ved navn Janus Rabech, men af skødet fremgår det, at sælgeren hed Jens Nielsen Jensen. Samtidig fortælles der også, at Janus Rabech var her så kort tid, at hans kone ikke nåede at få hængt gardiner op, så Janus Rabech kan godt have været her uden at nå at få skødet på gården.

Da Mariane og Frands Jensen solgte gården, byggede de huset Elmely, Toftevej 19.

Børn: 1. Astrid Katrine Jensen, født 1925 og gift med Chr. Laustsen i København. 2. Edith Marie Jensen, født 1928 og gift med Børge Thomsen i Haderslev. 3. Inger Martine Jensen, født 1935 og gift med Svend Aage Pedersen, som overtog Nedergaard.

1960 -

Svend Aage Pedersen, født 1929 i Sdr. Vium og gift med Inger Martine Jensen, født 1935 på Nedergaard. Inger og Svend Aage Pedersen drev fra 1956 til 1960 en gård i Sdr. Vium, hvorefter de overtog Nedergaard. I 1990 overtog de også Bertelsbo, men solgte i 1995 bygningerne fra.

Inger Pedersen var fra 1. januar til 1. september 1956 organist ved Bølling Kirke. Da hun i 1960 vendte tilbage til Bølling, overtog hun igen stillingen, som hun beholdt indtil 1. august 1995. Siden har hun fungeret som organist ved Borris Kirke.

Børn: 1. Ole Nedergaard Pedersen, født 1960 og gift med Inger Sandager fra Dejbjerg. Bosat i Ringkøbing. 2. Frands Erik Nedergaard Pedersen, født 1964 og gift med Karin Moesgaard i Hejnsvig. 3. Kjeld Nedergaard Pedersen, født 1968 og gift med Carola Lätsch i Vorgod. 4. Rita Nedergaard Pedersen, født 1973. Bor på Nedergaard.

Meldgaard
Kjærsingaard
Østerbygaard
Toftevej 25
Østerbyvej 14
Østerbyvej 15
Østerbyvej 16

Nørre Østerby

Nørre Østerby

Meldgaard

Østerbyvej 20. Matr.nr. 8, Østerby

1688 - 1796

I 1688 hørte gården under Peder Nørby i Donslund, og fæsteren var Niels Dinesen. En snes år senere var gården blevet købt til selveje, og nu hed manden Troels Jensen og var

Meldgaard ca. 1920
Sine og Laust Buch

gift med Kirsten Jensdatter. De havde to døtre, Anna og Boeld. Anna var gift med Peder Løvstrup i Hanning.

Omkring 1725 kom en ny familie til Meldgaard. Det var Jens Christensen kaldet Smed, som netop var blevet gift i Skjern med Kirsten Justesdatter.

De var nu her i mange år. Jens Smed døde i 1753, mens Kirsten først døde i 1795 hos en datter i Vadhus, 93 år gammel. Selvom Jens Smed var selvejer, i øvrigt den eneste af slagsen i Bølling på dette tidspunkt, så kæmpede familien livet igennem mod fattigdommen. Som selvejer havde han jo ikke det sikkerhedsnet, som fæsterne trods alt havde under sig. Var en fæster f.eks. kommet i skattegæld, var det i første omgang herremanden, som skulle udrede udgifterne til staten, mens en selvejer selv hang på udgiften. I 1734 havde Jens Smed været lidt på afveje. Han var stævnet på Herredstinget¹⁾, anklaget for at have gravet nogle klyne i Kjelstrup, hvilket hørte under Lundenæs, og derfor var forbudt område for ham. Han beklagede da også „ydmygt“ og forsikrede, at det aldrig mere skulle ske. Man fornemmer ud fra protokollen, at forvalteren på Lundenæs, Daniel Rasch havde tvunget Jens Smed helt i knæ og dermed vist, hvem der bestemte. Denne Daniel Rasch var iøvrigt berygtet for sine mange retssager.

Ti år senere møder vi igen Jens Smed. Denne gang drejede sagen sig om nogle ekstraskatter, som staten havde udskrevet. Disse skatter hvilede kun på personer, som havde et ekstra erhverv og dermed tjente en ekstra skilling. Altså gik Jens Smed ind under denne kategori, men blev dog fritaget p.g.a. „Tyndt Helbred, smaa Børn og ringe Wilkaar“ og dertil føjedes, at hans helbred var så ringe, at han ikke kunne bruge sit håndværk²⁾.

Ved Jens Smeds død i 1753³⁾ viste opgørelsen da også, at der langt fra havde været velstand i smedefamilien, idet det noteredes: „Så fortærer hele Boens Udgiæld hele Boens Indgiæld“, så der blev intet til deling mellem enken og de syv børn, som efterhånden var kommet til. I stuen var der da også kun et bord, to bænke, to stole, 4 senge, 2 kister og 4 hylde, men hvad der undrer mest var 6 gamle bøger. Smeden må altså have været i stand til at læse, hvad ikke var almindeligt for bønder i midten af 1700-tallet. Men selvfølgelig bestred han smedehåndværket, hvilket medførte en form for status i samfundet. Han kunne et håndværk, som alle uden undtagelse havde brug for. At der så ikke fulgte penge med denne position, var en helt anden sag.

Børn: 1. Jens Jensen, født 1727. Overtog fødegården. 2. Karen Jensdatter, født 1731 og gift med Chr. Jensen Klokmose i Faster. 3. Malene Jensdatter, født 1732 og gift med Niels Lauridsen Skaarup i Ledgaard, senere i St. Sudergaard. 4. Chr. Jensen, født 1735. Overtog Skarnborg, men da den blev nedlagt, byggede han en ny gård kaldet Hvirvelgaard. 5. Karen Jensdatter, født 1737. 6. Anna Smed Jensdatter, født 1740. Gift med Niels Christensen kaldet Skomager i Vadhus. 7. Just Jensen, født 1744 og bosat i Stauning.

Kirsten og Jens Smeds ældste søn, Jens, som var født 1727 i Meldgaard, overtog fødegården omkring 1761, hvorefter han giftede sig med Mette Iversdatter. De fik en søn, Jens Jensen, født 1767, og opkaldt efter farfaderen. Fra 1796 ejede han Nygaard. Samme år, som Jens blev født, døde faderen, så året efter i 1768 giftede Mette Iversdatter sig med Anders Poulsen, født 1739 i Stensig i Sædding og død 1809 i Nygaard. Året forinden var Mette død. Mette og Anders Poulsen drev Meldgaard indtil 1793, hvor de nærmest „slagtede“ gården. Først solgte de noget jord til manden i Østerbygaard, hvorpå denne byggede Bjerrehus. Så solgtes et stykke til Jens Pedersen Gadegaard, som opførte en ny gård, Rævbjerg (nu Laulund), og til sidst solgtes det jord, hvorpå bygningerne lå til manden i Kjæringsgaard, Peder Bertelsen. Han ejede så Meldgaard indtil 1796, hvor han solgte gården videre tillige med noget jord fra Kjæringsgaard til Chr. Nielsen Kusk fra Skjern.

1796 - 1835

Chr. Nielsen kaldet Kusk kom fra Skjern og havde været kusk på Lundenæs. Dette kaldenavn fulgte familien, og selvom gården gik ud af familiens eje i 1872, blev navnet overført til de nye ejere. Chr. Kusk var gift med skrædderpigen Edel Nielsdatter, født 1774 i Aanum i Skjern og død 1846 i Meldgaard. Chr. Kusk døde i 1841.

Børn: 1. Karen Christensdatter, født 1802. Var hjemme i Meldgaard, hvor hun døde i 1896. 2. Niels Christensen, født 1806, overtog fødegården. 3. Kirsten Marie Christensdatter, født 1812, boede hjemme i Meldgaard, hvor hun døde i 1894.

1835 - 1872

Niels Christensen kaldet Kusk, født 1806 i Meldgaard og død 1884 samme sted. Han var ugift og havde sine to ugifte søskende hjemme hos sig. Gennem erindringer, som Iver Nielsen i Kjæringsgaard har nedskrevet, ved vi en hel del om de tre Kusk-søskende. Niels Kusk havde en broklidelse, så han i lange perioder var uarbejdsdygtig, og da Kirsten Marie i forvejen var den stærkeste af dem alle, var det hende, som tog det store slæb. Når Niels ikke kunne bestille noget, sad han i et lille rum og lappede stude- og hesteseler. Desuden lavede han også nogle brokbind, og folk kom endda langvejs fra for at få disse bind. Kirsten Marie var en person, som folk lagde mærke til, og de som ikke kendte hende, kunne godt blive noget desorienteret m.h.t., om hun var en mand eller en kvinde. Når hun skulle bruge leen, hvad hun i øvrigt var meget dygtig til, bandt hun skørterne op omkring knæene, så hun mest af alt mindede om en hollænder. Da venstre ben var kortere end højre, blev hendes fortravlede gang derfor meget iøjnefaldende. Skrap kunne hun også være, så der var ligesom en vis myndighed omkring hende. Den ældste af de tre søskende, Karen, forestod husholdningen, som for det me-

Nørre Østerby

ste bestod af plukfisk eller stegt flæsk, hvortil der blev spist brød, dyppet i fedt. Hen på eftermiddagen blev en gryde sat over med kærnemælk og hele byggryn, og det fik så lov at stå og boble til hen imod sengetid. Så fik man sig et solidt aftenfoder, mens resten blev gemt til davren (morgenmaden) næste dag. Karen var en rigtig børneven og ville da gerne glæde de små med noget godt. Småkager fandtes ikke hos dem, men derimod kunne man opleve at få et æg, som var listet ned i grøden og havde kogt med der i en times tid. Det var en lækkerbiskken!

1872 - 1899

Niels Peder Nielsen, født 1842 i St. Sudergaard og død 1916 i Baunsbo. Niels Peder Kusk, som han blev kaldt, opholdt sig de første 12 år i Meldgaard sammen med de tre ugifte søskende. Efterhånden kunne søstrene åbenbart godt trænge til lidt afløsning, så de foreslog Niels Peder, at han skulle tage op til Dalgaard og fri til datteren dér. Hun var efterhånden 38 år gammel og manglede en mand. Hun var i øvrigt et godt parti, hvad økonomi angik. Hun havde som lille mistet sin far, og da moderen giftede sig igen, blev der stillet datteren ikke så lidt i udsigt, både hvad penge angik, men også med hensyn til udstyr. Som sagt så gjort. Niels Peder friede til Ane, og hun sagde ja, så i 1884 drog hun ned til Meldgaard og de 2 ugifte søstre. Det var sikkert ikke nogen nem opgave at gå ind til, men hun må dog have kendt til forholdene. Ane Christensen, født 1846 i Ll. Sudergaard, blev kaldt for „An' Kusk“. Hun døde i Dalgaard i 1927. I 1899 solgte Niels Peder Kusk gården og flyttede op til Dalgaard, hvor de sad til leje indtil 1906, hvor de købte Ny Toftgaard. Her var de i 8 år, hvorefter de købte Baunsbo.

1899 - 1934

Laurids Lauridsen Buch, født 1868 i Fiskbæk og død 1965 på De Gamles Hjem i FASTER. Gift med Hansine Hansen, født 1858 i Søndergaard i Sædding og død 1949 i Lisenborgvej 1. Sine og Laust Buch levede et meget spartansk liv. Sine var meget sparsommelig, og da det var hende, som var den dominerende, kom hun til at præge hjemmet meget. Mången en hjordedreng måtte lide under Sines kommanderen, og det gjaldt såmænd også for Laust. Var han kommet for tidlig hjem fra marken til middag, blev han stående ude ved møddingen, hvor Sine ikke kunne se ham, til klokken var præcis 12. Efter afståelsen af gården købte de huset Lisenborgvej 1, hvor de fortsatte med at leve deres sparsommelige tilværelse. Ofte sad de om vinteren i stuen uden særlig varme. De nænnede simpelthen ikke at bruge af tørvener. Laust Buch blev boende i huset nogle år efter Sines død, hvorefter han flyttede ind på De Gamles Hjem i FASTER.

1934 - 1938

Thorvald Emil Pedersen, født 1911 i Borris og død 1992 i Skjern. Gift med Helga Emilie Faartoft, født 1915 i Skarrild og død 1968 i Skjern. Hendes bedsteforældre var Mette Kirstine og Anders Chr. Faartoft, som fra 1885 boede i Sønderbygaard og hans oldeforældre, Ellen og Ole Christensen boede i 1820-erne i både St. og Ll. Kragmose. Desuden var Thorvald Pedersen også efterkommer efter Karen og Jens Madsen, som boede i Flask fra 1789. Helga og Thorvald Pedersen flyttede til Ll. Lundenæs i Skjern i 1938.
Børn: 1. Jakob Faartoft Pedersen, født 1936 og gift med Andrea Søndergaard i Tarm. 2. Martin Peder-

sen, født 1938 og gift med Aslaug fra Skjern. Bosat i Spanien. 3. Chr. Andreas Smedegaard Pedersen, født 1943 i Skjern og gift med Aase Pedersen. Bosat i Randers.

1938 - 1983

Ejnar Eriksen, født 1908 i København, men opvokset i Hungeris i Aadum. Gift med Mette Severine Nielsen, født 1914 i Foersom i Egvad. Da Mette og Ejnar Eriksen kom til Meldgaard, havde gården skiftet navn til Bakkely. Ejeren af gården indtil 1934, Laust Buch var noget utilfreds med det, så Ejnar Eriksen gav den det gamle navn tilbage, hvilket passede Laust Buch rigtig godt. Ejnar Eriksen kørte i 10 år mælk til mejeriet, og sammen passede de Bølling Kirke og kirkegaard gennem en årrække. I 1983 solgte de gården til sønnen Knud, men blev boende indtil 1996, hvor de flyttede til Skjern.

Børn: 1. Elin Eriksen, født 1940 og gift med Marius Bogø Overgaard fra Nustrup. Bosat i Agerskov. 2. Kirsten Albæk Eriksen, født 1943 og gift med Poul Noer fra Hyrup ved Bevtoft. Bosat i Ølgod. 3. Knud Rahbek Eriksen, født 1943 og gift med Karen Marie Christensen fra Sdr. Vium. Bosat på Lundenæs Mark i Skjern.

1983- 1996 Knud Rahbek Eriksen, født 1943 i Meldgaard.

1996 - Kevin Stephenson, født 1963 i England. Arbejder som murer.

Kjærvinggaard

Østerbyvej 18. Matr.nr. 9, Østerby

1688 - 1780

Kjærvinggaard, som gården hedder nu, havde i mange år intet navn, men i 1700-tallet blev den dog ofte benævnt som Søndergaard, eftersom den lå som den sydligste af de tre gårde, i det man før i tiden kaldte Nørre Østerby. Dette navn gik imidlertid i glemmebogen, så gennem de sidste 200 år har gården intet navn haft. Det rådede imidlertid de nye ejere i 1984, Elin og Gunner Poulsen bod på, idet de kaldte den Kjærvinggaard efter Elin Poulsens morbror, Sinkjær Nielsen, som havde haft gården fra 1952. Gennem mange år var den fæstegård under Lundenæs, men ved en auktion på Lundenæs blev den i

1780 købt til selveje. I 1688 var her to fæstere, Iver Christensen og Niels Andersen. Hvem der boede på gården de næste 40 år ligger hen i det uvisse. Omkring 1730 er her igen en Niels Andersen, som nævnes i forbindelse med nogle restancer til herremanden

Nørre Østerby

på Lundenæs. I 1747 var Eske Olufsen fra Ll. Sudergaard kommet hertil. Han var gift med Karen Nielsdatter, og de havde hans mor, Bodil Eskesdatter hos sig. I 1747 fik de en datter, men hun døde samme år, og året efter døde også Eske. I 1749 giftede enken sig så med Iver Jensen, og de var her så indtil 1762, hvor han døde. Herefter erklærede enken, at hun ikke længere ønskede at fortsætte på gården, så der kom nu en ny fæster ved navn Peder Jensen Debelmose*) fra Borris. Han var her kun i 2 år, da han havde „forbrudt sit Fæste“ og derfor måtte forlade gården. Den ny fæster hed Jens Mortensen og hans kone, Karen Nielsdatter. De kom sikkert fra Stauning. Denne familie var her helt til 1780, hvor de flyttede til Tarm. Senere boede de i Faster og til sidst var de i Kjelstrup i Vorgod. *Børn:* 1. Niels Jensen, født 1766 i Østerby. 2. Morten Jensen, født 1769 i Østerby. Overtog forældrenes gård i Vorgod, men flyttede senere til Gl. Dejbjerg i Dejbjerg, hvor han døde i 1844. 3. Peder Jensen, født 1771 i Østerby. 4. Kirsten Margrethe Jensdatter, født 1774 i Østerby. 5. Peder Jensen, født 1779 i Østerby. Han var som ung rejst til Sønderjylland, hvor han i nogle år havde tjent i Ballum, men var i 1806 blevet syg og var kommet hjem til broderen Morten, hvor han døde samme år*). Herefter var fæstetiden forbi for Kjæringsgaard.

1780 - 1797

Peder Bertelsen og Else Pedersdatter fra Egvad købte Kjæringsgaard ved auktion på Lundenæs i 1780. Peder Bertelsen var noget af en handelsmand, og hans navn optræder utallige gange i de gamle skøde- og panteprotokoller. I slutningen af 1790-erne optræder hans navn i handler med bl.a. Pedersborg, Nygaardshus, Meldgaard, Gasdalgaard, Dalggaard og selvfølgelig til sidst i 1797, hvor han solgte Kjæringsgaard. I mellemtiden havde han købt Bertelsbo, og her boede familien så de følgende år. I 1801 blev Peder Bertelsen enkemand, men kort tid efter giftede han sig med Marie Jensdatter og bosatte sig i Lindvig i Borris. I 1818 døde Peder Bertelsen, 88 år gammel*).

Børn: 1. Ane Catrine Pedersdatter, født 1768 i Egvad og død ugift i Bølling i 1795. 2. Peder Pedersen, født 1772 i Egvad og bosat i Overby i Sdr. Felding. 3. Bertel Pedersen, født 1775 i Egvad. Boede en tid i Bertelsbo og senere i Velling. 4. Hans Peder Pedersen, født 1776 i Egvad og død 1850 i Christiansfeld, hvor han havde haft ophold i Brødremenigheden. 5. Hans Peder Pedersen, født 1802 i Borris og gift med Sidsel Nielsdatter i Lindvig i Borris.

1797 - 1833

Chr. Mortensen og Ane Else Christensdatter, som kom fra Stauning, hvor de var blevet gift året forinden, var henholdsvis 40 og 50 år, da de kom til Bølling. Alligevel fik de et par sønner. Ane Else og Chr. Mortensen døde henholdsvis 1835 og 1837 i Kjæringsgaard.

Børn: 1. Morten Christensen, født 1799 i Kjæringsgaard. Han overtog gården efter forældrene. 2. Chr. Christensen, født 1802 i Kjæringsgaard og død 1829 samme sted.

1833 - 1870

Morten Christensen, født 1799 i Kjæringsgaard og død 1867 samme sted. Gift med Karen Pedersdatter, født 1815 i Lydum og datter af Peder Christensen, som først boede i Ll. Kragmose og senere i St. Kragmose. Karen Pedersdatter døde på Kjæringsgaard i 1869. *Børn:* 1. Ane Else Mortensen, født 1833 og gift med enkemand og ledvogter i Sandager i Dejbjerg, Chr. Nielsen fra Lem. 2. Mette Marie Mortensen, født 1835 og gift med Hans Søren Jensen fra

Hanning. Boede en tid i Østerby, men flyttede senere til Finderup. 3. Chr. Mortensen, født 1837. I 1863 blev han indkaldt til krigstjeneste, men da han ikke var mødt, blev faderen, Morten Christensen indkaldt til Herredstinget den 14. juli 1863 for at redegøre for grunden til udeblivelsen. Morten Christensen fortalte, at sønnen allerede i foråret 1862 var rejst hjemmefra, hvorefter man først fik brev fra ham i august samme år. Da tjente han på Krogsdal i Nr. Felding. Herefter fortalte faderen, at der gik et rygte om, at sønnen skulle være druknet under arbejde på Krogsdal. Det lyder helt utroligt, hvis forældrene efter mere end et halvt år ikke skulle have fået besked om sønnens død. Fakta er imidlertid at læse i Nr. Felding Kirkebog under den 10. januar 1863, hvor begravelsen af røgter Chr. Mortensen på Krogsdal er optegnet. Han var druknet den 6. november 1862 - den dag man i hvert fald sidst havde set ham på Krogsdal; men var først bleven fundet den 30. december - altså næsten 2 måneder senere i Vegen Aa. Begravelsen var så foregået den 10. januar på Nr. Felding Kirkegaard „*paa sædvanligvis efter Amtsresolution af 8. Januar 1863.*“ 4. Peder Mortensen, født 1843. Ejede St. Sudergaard fra 1874, men flyttede senere til Brink. 5. Christine Mortensen, født 1845 og gift med Hans Peder Madsen fra Dejbjerg. De boede en tid i det lille aftægtshus, som lå ved St. Sudergaard. 6. Hans Mortensen, født 1848 og bosat på Østermarkvej 1. 7. Niels Mortensen, født 1852 og bosat mange forskellige steder i Bølling - sidst Lisenborgvej 3. 8. Else Mortensen, født 1856 og gift med Ole Peder Eskildsen fra Dejbjerg. En tid bosat i Thorbo, men ellers i mange år i Rindum.

1870 - 1905

Gravers Chr. Nielsen, født 1842 i Ny Sogn og død 1928 i Østerby. Gift med Maren Kirstine Christensen, født 1847 i Nr. Omme og død 1935 på Kjæringsgaard. Efter giftermålet bosatte de sig i No, men kom så til Bølling i 1870. Fem år senere købte de naboejendommen, Sudergaardhus, hvor Maren Kirstines forældre, Ane Marie og Chr. Nielsen Sinkjær bosatte sig. Efter Chr. Sinkjærs død i 1881 blev stedet solgt igen. Sønnen Iver Nielsen har i sine erindringer fortalt, at da han var helt lille, fik man tyfus i hjemmet. Han blev bragt til en moster for at undgå smitten, men en ældre bror døde. Naboerne var ikke glade for at komme i hjemmet p.g.a. smittefaren, men drengen skulle jo graves, så for at sikre sig, at immunforsvaret var i orden, startede man med at tage en slurk kamferdråber og derpå en skrå, hvorefter man gik igang.

Da sønnen Iver overtog gården, flyttede Maren Kirstine og Gravers Chr. Nielsen med den ældste søn over i det hus, som han havde bygget overfor Kjæringsgaard. I 1918 fejrede Maren Kirstine og Gravers Chr. Nielsen deres guldbryllup. I den anledning skrev Skjern Dagblad følgende om parret. (Se avisudklip)

Guldbryllup

Kan den 30. Oktober fejres af Nf-tægtsmand Gravers Chr. Nielsen og Hustru i Bølling. Sr. Chr. N., der efter Østerby i Bølling almindelig er kaldet Chr. Østerby, er 77 Aar gl. Han er født paa Holmsland, hvor en Broder til ham, Jens Enggrab, vil være kendt som Lærer og Missionær. Hans Hustru, Maren Kirstine, er lidt yngre og er født i No. De har under hele deres Ægteskab boet i Bølling. For 15-14 Aar siden affød de Gaarden til den yngste Son, Iver Nielsen. De har 4 nulevende Børn og 28 Børnebørn.

Chr. Østerby var i sine yngre Aar svagelig og led meget af Gigt, men har altid været flittig og stræbsom. I de senere Aar har Helbredet været været bedre, de to gamle passer selv deres Hus, foruden at Chr. Ø. hjælper til med Arbejdet paa Gaarden.

Offentlig Virksomhed har han ikke deltaget i; derimod har Guds Riges Arbejde altid ligget dem paa Sinde, og Chr. Ø. har bl. a. deltaget i Søndagsstolearbejdet. S.

Nørre Østerby

Børn: 1. Jens Chr. Nielsen, født 1869 i No og bosat Østerbyvej 5. 2. Chr. Sinkjær Nielsen, født 1870 i Kjæringsgaard og død 1879 samme sted af tyfus. 3. Nielsine Elise Nielsen, født 1874 og gift med Niels Martin Mortensen fra Brejning, hvor de først boede, men flyttede så senere til Hover ved Vejle. 4. Iver Nielsen, født 1878. Overtog fødegården. 5. Marie Kirstine Nielsen, født 1882 og gift med Peder Christiansen fra Aarup i Hanning. Bosat i Vejle. Han havde 3 søskende, som var bosat i Bølling. Det var Laurids Chr. Christiansen i Bjerrehus, Maren gift med Jens Kongensholm i Enghavegaard og Petrine gift med I. C. Larsen.

1905 - 1952

Iver Nielsen, født 1878 i Kjæringsgaard og død 1966 samme sted. Gift med Kirstine Jørgensen Simmelsgaard, født 1872 i Ø. Sandet i Sdr. Felding og død 1961 på Kjæringsgaard.

Børn: 1. Agnes Sofie Nielsen, født 1906 og gift med Carl Jørgensen fra Horsens. Boede i mange år i Hundslund ved Odder, senere i Vorgod og Videbæk. 2. Marka Kirstine Nielsen, født 1907 og bosat sammen med broderen Sinkjær i fødegården. Fra 1965 ejede Marka Nielsen også huset Toftevej 25, men flyttede aldrig selv derhen. Det blev derfor i mange år brugt til udlejning. Marka Nielsen døde 1983 på De Gamles Hjem i Borris. 3. Chr. Georg Nielsen, født 1908. Gift 1. gang med Karen Bedsted fra Spentrup, 2. gang med Anna Margrethe Henriksen fra Spjald og 3. gang med Dagmar Nielsen fra Vildbjerg. Chr. Georg Nielsen boede i Nr. Vium, senere i Videbæk og nu i Vildbjerg. 4. Poul Simmelsgaard Nielsen, født 1909 og gift med Elna Frandsen fra Fiskbæk, hvor de boede. 5. Chr. Sinkjær Nielsen, født 1910. Overtog fødegården. 6. Mads Samuel Nielsen, født 1912 og gift med Anna Margrethe Krogsgaard fra Janderup i Thy. Var i mange år lærerpar i Foersom ved Tarm. 7. Edvard Engrob Nielsen, født 1914 og gift med Anna Jørgensen fra Herborg. Bosat i Faster. 8. Esther Marie Nielsen, født 1915 og død 1924.

1952 - 1984

Chr. Sinkjær Nielsen, født 1910 i Kjæringsgaard og død 1988 på De Gamles Hjem i Faster. Boede på fødegården sammen med søsteren Marka.

1984 -

Niels Gunner Poulsen, født 1932 i Nr. Nisum og gift med Elin Jørgensen, født 1934 i Hundslund. Det er Elin Poulsens mors fødehjem, som de har overtaget. Inden Elin og Gunner Poulsen kom til Bølling, boede de i Bredal ved Vejle. Efter overtagelsen af Kjæringsgaard har de arbejdet henholdsvis på Skovbrynskollegiet i Skjern og ved Skjern Kommune.

Barn: 1. Helene Nygaard Poulsen, født 1973 i Bredal og gift med Finn Toustrup Boel fra Sønderbygaard. Bosat i Fjølstervang.

Østerbygaard

Toftevej 27. matr. nr. 3a, Østerby

1625 - 1804

Denne gård er en af de gårde, der kan føres længst tilbage, hvad navne på fæsterne angår. Ved hjælp af gamle arkivalier såsom kirkeregnskabsbøger og domprotokoller, kan der sættes navne på fæsterne helt tilbage i 1600-tallet. Det hører til sjældenhederne,

at man kan være så heldig som i dette tilfælde. I 1625 døde en mand ved navn Jens Sørensen i Øster Bølling. Han havde fået en „*skrøbelighed*“, og man mente, at det var en kone i Borris, Ane Pedersdatter, som havde påført ham denne skavank, som altså havde medført hans død. Denne Jens Sørensen havde også ført en sag mod præsten, og det gjorde hans søn, Søren Jensen også, blot en del

år senere. Sidstnævnte Søren Jensen var kirkevæрге, og via de gamle kirkeregnskaber oplyses det, at han døde i 1652 og efterlod sig en gæld til kirken, som enken, Mette Thomasdatter skulle tilbagebetale. Således kan man være heldig at finde lidt om nogle personer fra før kirkebøgernes tid. Sidstnævnte par havde sønnen Thomas Sørensen, som overtog fæstet af gården og døde der i 1726, 83 år gammel. Han havde to døtre, måske flere, hvoraf den ene, Mette blev gift med Niels Boel i Sønderby, og den anden, Anne blev gift med Chr. Houlesen fra Ledgaard, som også lå i Østerby. Dette par overtog fæstet af Østerbygaard, eller Nørgaard, som den også kaldtes. De var fæstere under Engelsholm ved Vejle, men i 1707 købte de gården til selveje og havde den som sådan indtil 1724, hvor de igen blev fæstere - denne gang under Slumstrup. Livet som selvejer var måske ikke så let, som de havde regnet med. Sikkerhedsnettet under dem var jo forsvundet, da de gik over til selveje. Anne og Chr. Houlesen havde 5 børn.

Børn: 1. Thomas Christensen, født 1703 på Østerbygaard og gift med Anne Marie Poulsdatter fra Tarm. De boede i Fasterkjær i Faster, hvor de begge døde i 1753. 2. Houle Christensen, født 1705 på Østerbygaard. Overtog fødegården. 3. Bodil Christensdatter, født 1708 på Østerbygaard. Gift 1. gang med Degnen Jens Christensen Vinding i Kyhe i Bølling og efter hans død i 1734 med eftermanden i embedet, Mikkel Jensen Falk. 4. Peder Christensen, født 1712 på Østerbygaard og bosat i Vesterby i Borris. En søn, Niels Pedersen boede fra 1802 til 1835 i Vadhus. 5. Jens Christensen, født 1714 på Østerbygaard og bosat i Debelmose i Borris.

Den næste fæster på Østerbygaard var Houle Christensen, født på gården i 1705 og død i Kastbjerg 1772 hos sønnen Søren Houlesen. Houle var gift med Abalone Sørensdatter, født 1704 i Klokmose i Faster og død 1785 i Kastbjerg. Viggo Bendtsen skriver i sin Bøllingbog, at Houle Christensen flyttede til Kastbjerg omkring 1742, og at den ny fæster på stedet hed Laurids Christensen Skaarup. Det er ikke helt rigtigt, da sidstnævnte bosatte sig i Ledgaard i stedet for, og Houle Christensen beholdt fæstet af Østerbygaard, til han overdrog det til sønnen, Søren Houlesen. Det er lidt svært at afgøre helt nøjagtigt, hvornår de forskellige fæstere har haft deres gårde, da der ikke findes fæsteprotokoller fra Slumstrup, som de hørte under.

Børn: 1. Søren Houlesen, født 1729 i Østerbygaard. Overtog fødegården. 2. Anna Houlesdatter, født 1732 i Østerbygaard. Gift med Chr. Andersen Stengaard i Sædding. Af deres børn kom sønnen Houle til

Nørre Østerby

at bo i Østervig og datteren Abelone var gift med Jens Jensen Kjær i Rolighed. 3. Karen Houlesdatter, født 1737 i Østerbygaard. Gift 1. gang med Peder Poulsen Stensig i Sædding og efter hans død med enkemand Niels Bork Andersen fra Ganer i Skjern. De boede i Stensig. Et ikke helt almindeligt ægteskab fandt sted i Sædding i 1799, da Karen Houlesdatters søn fra første ægteskab blev gift med Niels Borks datter fra hans første ægteskab. Man kan da sige, at „*pengene blev i gården!*“ 4. Anne Marie Houlesdatter, født 1742 i Østerbygaard og gift med Anders Jensen i Sædding. 5. Maren Houlesdatter, født 1748 i Østerbygaard. Gift med Jep Poulsen i Sædding.

Houle Christensens eneste søn, Søren Houlesen, blev gift i 1757 med Karen Lauridsdatter, født 1729 i Skaarup i Hanning og datter af Laurids Christensen Skaarup i Ledgaard i Østerby. De overtog fæstet af Østerbygaard ved giftermålet og har så sikkert haft det indtil slutningen af 1760-erne. Når Søren Houlesen fik børn døbt, skriver præsten desværre ikke, hvor de boede, men ved det sidste barn i 1770 tilføjer han: Kastbjerg, så da må de altså være flyttet fra Østerbygaard. Det passer også fint med, at der i 1768 kom en ny fæster i Østerbygaard, en bror til Søren Houlesens kone, og samtidig nævnes for sidste gang en mand i Kastbjerg, Henrik Christensen, så fæsteskiftet er sikkert foregået i 1768.

Søren Houlesen har sikkert været en holden og agtet mand. Ved sin død i 1792 kaldes han sognefoged, og desuden tilføjer præsten, at han blev begravet med ligprædiken. Efter at have været fæster af Kastbjerg i en del år, købte han sig i 1786 fri fra Slumstrup for 560 rigsdaler, og da han solgte den 4 år senere, var prisen steget til 720 rigsdaler. En god fortjeneste på 4 år. Herefter bosatte han sig i Høj, men døde allerede 2 år senere.

Børn: 1. Laust Sørensen, født 1757 i Bølling. Boede i St. Holk. 2. Abelone Sørensdatter, født 1759 i Bølling og gift med degnen Hans Mikkelsen Falk i Kyhe. 3. Houle Sørensen, født 1761 i Bølling. Gift og bosat forskellige steder i Skjern, senere i Dejbjerg og død i 1839 hos en datter i Brink. 4. Maren Sørensdatter, født 1763 i Bølling og gift med Anders Jensen fra Slumstrup Mølle. De overtog Kastbjerg og senere Høj. 5. Karen Sørensdatter, født 1768 i Bølling. Gift med Jens Madsen kaldet Flask. 6. Thomas Sørensen, født 1770 i Kastbjerg. Gift og bosat i Laustrup i Lønborg.

I 1768 kom der nye fæstere til gården. Manden hed Peder Lauridsen Skaarup og var fra Ledgaard. Han var født 1738 i Skaarup i Hanning og var altså en bror til den foregående fæsters kone. Han var gift med Mette Christensdatter, født 1737 i Skjern og død 1815 i Østerbygaard. Peder Østerby, som han kaldtes, døde i 1809.

Børn: 1. Anne Marie Pedersdatter, født 1769 i Østerbygaard og gift med Jens Madsen kaldet Skomagere i Bjerrehus. 2. Chr. Pedersen Skaarup, født 1770 i Østerbygaard. Han var gift med Ellis Lauridsdatter fra Dalgaard og boede en kort tid i Bjerrehus, senere i Lønborg. 3. Barbara Pedersdatter, født 1776 i Østerbygaard og gift med Jacob Thomsen, som overtog Østerbygaard.

1804 - 1821

Jacob Thomsen, født 1776 i Kragssig i Skjern og død 1845 som almisselem i Starup og Nebel sogne. Gift med Barbara Pedersdatter, som var datter fra gården. Jacob Thomsens mor var en søster til den foregående ejer, så ægteparret var altså søskendebørn. I 1821 blev gården solgt, og i stedet købtes Sorte Kro i Dejbjerg, men efter kun 3 år her, forlod Jacob Thomsen stedet, og gården gik på auktion som et fallitbo. Den ny køber af

kroen var Houle Sørensen, som var født på Østerbygaard i 1761, og var altså en fætter til både Jacob og Barbara.

Børn: 1. Mette Jacobsdatter, født 1806 i Østerbygaard. I 1824 var hun i Lem. 2. Thomas Jacobsen, født 1808 på Østerbygaard. 3. Peder Jacobsen, født 1810 på Østerbygaard. 4. Mette Marie Jacobsdatter, født 1814 på Østerbygaard.

1821 - 1833

Chr. Hansen Kjærgaard, født 1791 i Dejbjerg Kjærgaard og død 1862 i Skaarup i Hanning. Gift med Mette Marie Graversdatter, født 1789 i Poldergaard og død 1883 i Sædding. Kræ' Kjærgaard var handelsmand og drev en større høkerhandel. Han var startet som ung, hvor han havde kørt rundt til bønderne og bl.a. købt uldtøj op. Disse varer blev så solgt i Ringkøbing. Efter at han var flyttet fra Bølling i 1833, byggede han en ny gård vest for Slumstrup, og herfra fortsatte han med at drive handel. Han var her indblandet i en sag med Herredsfoged Jansen i Skjern angående nogle varer, som herredsfogden havde konfiskeret. Her vandt Kræ' Kjærgaard, og herredsfogden måtte levere varerne tilbage.

Børn: 1. Elisabeth Christensdatter, født 1823 på Østerbygaard og gift med Niels Chr. Jensen i St. Kastbjerg. 2. Abelone Marie Christensdatter, født 1828 på Østerbygaard og gift med Søren Nielsen på Slumstrup Mark. Deres datter, Mette Marie blev gift med Anders Mortensen i Gasdalgaard. Søren Nielsen blev tidlig enkemand. I sit andet ægteskab havde han datteren Andersine, som først var gift med Hans Chr. Boje i St. Kastbjerg og efter hans død med Mads Chr. Rind i Laulund.

1833 - 1879

Jens Chr. Andersen, født 1812 på Bjergbo i Sædding og død 1889 på Østerbygaard. Gift med Kirsten Marie Christensdatter, født 1808 i Forsom i Egvad og død 1887 på Østerbygaard.

Børn: 1. Ane Jens Christiansen, født 1833 på Østerbygaard og død 1910 samme sted. Hun havde ophold hjemme på fødegården og var efter sigende lidt tilbage i udvikling. 2. Anders Jens Christiansen, født 1835 på Østerbygaard og død 1882 på Østerby Hede (Østermarkvej 1), hvor han sammen med forældrene havde bosat sig i 1879 på en nybygget gård. 3. Margrethe Jens Christiansen, født 1838 på Østerbygaard og gift med Anders Nielsen i Leding i Dejbjerg. 4. Chr. Jens Christiansen, født 1849 på Østerbygaard. Overtog fødegården.

1879 - 1906

Chr. Jens Christiansen kaldet „Kræ' Østerby“, født 1849 på Østerbygaard og død 1934 i huset ved siden af (Toftevej 25). Gift med Mette Katrine Jespersen, født 1844 i Odderskjærhus i Borris og død 1907 i Bølling. Mette Katrine var en meget dygtig og hjælpsom kone. Blandt hendes efterladte bøger var der én af Vilhelm Birkedal, som hun havde fået af en syg kone, hun havde passet som ung. Foran i bogen har giveren skrevet følgende, som fortæller om Mette Katrines godhed:

*”Givet for lang og tro Tjeneste
og tilmed for al den store opofrende Kjærlighed mod en sindssvag Husmoder,
du udviste i din lange Tjenestetid.
Derpaa Tak og med Gud befalet paa din Fremtid.”*

Nørre Østerby

Mette Katrine og Kræ' Østerby besad også en stor gæstfrihed, men denne blev på det groveste udnyttet af en del folk, som nærmest var på kost hos dem. Efter at have tilhørt den mere velstillede gårdmandsstand, måtte de i 1906 sælge gården og i stedet flytte ind i det lille hus vest for, som nu var blevet bygget. Mette Katrines sidste tid blev svær, og hun døde da også året efter. Kræ' Østerby boede så i huset sammen med datteren Kirstine, hvor de levede et nøjsomt liv.

Børn: 1. Kirsten Marie Christensen, født 1880 og død 1902. 2. Andrea Margrethe Christensen, født 1883 og gift med Morten Sjøe i Obling i Sdr. Bork. Han var søn af Anders Mortensen i Gasdalgaard. 3. Mette Kirstine Christensen, født 1886. Overtog Toftevej 25 efter faderen.

1906 - 1908

Jens Chr. Mulbjerg i nabogården Poldergaard overtog Østerbygaard og drev den i 2 år. Hvem der boede på gården, vides ikke.

1908 - 1910

Anders Pedersen, født 1870 i Assing og død 1933 i Hanning. Gift med Kirstine Pedersen, født 1872 i Lem og død 1959 i Hanning. De kom fra Brejning og flyttede allerede 2 år senere til Hanning.

Børn: 1. Ane Petrine Pedersen, født 1907 i Brejning og gift med Niels Christensen kaldet Koldtoft i Sdr. Bork. 2. Barbara Dahl Pedersen, født 1908 på Østerbygaard. Var ugift og boede sammen med broderen Jens i Hanning. 3. Iver Dahl Pedersen, født 1909 på Østerbygaard. Bosat i Gislinge ved Holbæk. 4. Jens Pedersen, født 1910 i Hanning. Overtog gården efter forældrene i Hanning. 5. Astrid Pedersen, født 1911 i Hanning og gift med Jens Krogh Iversen i Moesgaardhus i Skjern. 6. Maren Pedersen gift med Laurids Steffensen i Brejning.

1910 - 1953

Simon Ditlev Simonsen, født 1887 i Sdr. Bork og død 1961 i Bølling. Gift med Ingeborg Larsen, født 1884 i Borris og død 1970 i Skjern. Da de havde afstået gården, flyttede de til Bølling by, hvor de bosatte sig i huset, Baunehøj 13.

Børn: 1. Frode Arne Simonsen, født 1910 på Østerbygaard. Gift med Ninna Christensen fra Hemmet, hvor de også boede. 2. Jens Ditlev Simonsen, født 1911 på Østerbygaard. Boede på Østermarkvej 3. 3. Sigrid Katrine Simonsen, født 1917 på Østerbygaard. Gift med Charles Østergaard, Ny Boel. 4. Chr. Thorvald Simonsen, født 1918 på Østerbygaard. Overtog fødegården.

1953 - 1996

Chr. Thorvald Simonsen, født 1918 på Østerbygaard og død 1996. Gift med Betty Lund Nielsen, født 1934 i Olling i Assing. Hun flyttede til Herning og senere til Videbæk.

Børn: 1. John Simonsen, født 1955. Bosat i Dalbygaard. 2. Ingeborg Simonsen, født 1956 og gift med Mads Thomsen i Faster. 3. Frode Simonsen, født 1958. Bor sammen med Rosa Pedersen i Skjern. 4. Hans Juhl Simonsen, født 1959. Bor sammen med Gurli Lange fra Herborg. Bosat i Herning. 5. Bjarne Simonsen, født 1963 og gift med Lene Nielsen i Videbæk.

1996 - Kent Gravers Smedegaard Christensen, født 1968 i Egvad og Ulla Charlotte Skoven Jørgensen

Toftevej 25

Matr.nr. 4b, Østerby

1906 - 1934

Chr. Jens Christiansen, også kaldet Kræ' Østerby, måtte i 1906 sælge Østerbygaard, og i forbindelse med salget blev der udstykket en lille parcel, hvorpå Kræ Østerby byggede et hus (Se under Østerbygaard).

1934 - 1966

Mette Kirstine Christensen, født 1886 i Østerbygaard og død 1965 på De gamles Hjem i Borris. Kirstine Christensen passede faderen, til han døde, hvorefter hun lejede huset ud, mens hun selv tog plads som husbestyrerinde hos lærer Viggo Bendtsen. I 1920-erne boede her en menighedssygeplejerske Anna Simmelsgaard fra Sdr. Felding, som var en kusine til Marka og Chr. Sinkjær Nielsen på Kjæringsgaard. Anna Simmelsgaard blev senere gift med uddeler Paaskesen på Astrup Mølle, men døde tidligt. Fra 1942 og nogle år frem boede Maren og Karl Bendtsen her. (Se under Ny Toftgaard, som de havde fra 1928.)

1966 - 1983

Marka Kirstine Nielsen, født 1907 i Kjæringsgaard, hvor hun boede sammen med broderen Sinkjær Nielsen. Marka Nielsen flyttede aldrig selv ind i huset, så derfor blev det brugt til udleje. Af lejere kan nævnes lærer Ingrid Berner, Bitten og Preben Smedegaard Christensen (senere Toftevej 17) og Jonne og Jørgen Troelsen (senere Østervænget 10).

1983 -

Peter Egeberg Varde Jensen, født 1952 på Fur og gift med Pia Karen Thomsen, født 1961 i Faster. De flyttede allerede i 1979 ind i huset, som de havde lejet. Peter Jensen arbejder hos en entreprenør.

Børn: 1. Anita Marie Egeberg Jensen, født 1980. 2. Betina Egeberg Jensen, født 1985.

Østerbyvej 14

Matr.nr. 11d, Østerby

1907 - 1924

Laurids Buch Lauridsen, født 1839 i Snebjerg og død 1924 i Østerby. I 1907 kom Laust Buch fra Herning til Bølling og købte en parcel fra gården Bjerg, som ejedes af sønnen, Hans Buch. Herpå byggede Laust Buch et hus på 5 fag samt et tørve- og hønsehus med halvtag, ligeledes på 5 fag. Laust Buch havde ellers i mange år været gift og bosat i Nr. Vium, og efter konens død var han blevet gift med Else Kirstine Leding, født 1843 i Stauning og død 1928 i Østerby. Da Else og Laust Buch blev ældre, flyttede hans datter, Mette hjem og passede de to gamle. Laust Buch havde også en søn, der havde samme navn

Else og Laust Buch som byggede Østerbyvej 14

Nørre Østerby

som faderen, og som boede i Meldgaard.

1924 - 1958

Mette Sønderup Buch Lauridsen, født 1875 i Nr. Vium og død 1961 på alderdomshjemmet i Faster. Hun havde virket som lærerinde i Sædding, Faster og Øse, inden hun flyttede hjem for at passe forældrene. Mette Buch var lidt af en original - i en positiv betydning. Væggene i køkkenet var f.eks. tapetseret med avisudklip. Hver gang hun i avisen havde læst et stykke, som hun syntes godt om, og som hun syntes burde gemmes, klippede hun det ud af avisen og klistrede det op på væggen. Børnene og de unge i Østerby tog hun sig gerne af og hyggede sig med - hun var jo gammel lærerinde! Hver søndag, lige før kirketid, kunne man se Mette Buch komme i fuld fart op mod kirken. Altid var hun lidt for sent på den, og ofte sad håret nærmest som en fuglerede. Hos naboerne gjorde hun tit besøg, især omkring spisetid. Engang kom Mette Buch således ind til en af naboerne, som den dag netop havde stegt rødspætter. Her gik hun lige hen til komfuret for at se, hvad der var på panden. Da hun så, at det var rødspætter, hev hun det lækre sprøde skind af en af fiskene og spiste det - en rigtig lækkerbissen!

1958 - 1962

Inger Malene Andersen, bestyrerinde på De Gamles Hjem i Hanning. Hun flyttede senere til Silkeborg.

1962 - 1964: Erik Nielsen.

1964 - 1966: Kirsten Stokholm.

1966 - 1970: Johanne og Emil Behrens.

1970- 1975: Knud Aage Andersen, forstander fra Varde. Brugte huset som sommerhus.

1975 - 1993: Lilian og Hans Linde brugte huset som sommerhus. Hans Linde var sognepræst i Ræhr og var søn af Jens Chr. Linde i Nørgaard. I perioder var huset også lejet ud.

1993 - Else Nielsen, født 1935 i Aarhus.

Børn: 1. Bent Fugleberg, født 1961 i Aadum. 2. Grete Fugleberg, født 1962 i Aadum og gift Knud Thyssen Nielsen fra Ørupgaard på Djursland. 3. Steen Fugleberg, født 1967 i Aadum og gift med Ruth Møller.

Østerbyvej 15 (før nr. 5)

Matr.nr. 9c, Østerby

1905 - 1921

Jens Chr. Nielsen, født 1869 i No og søn af Gravers Chr. Nielsen i Kjæringsgaard. Som

barn var Jens Chr. Nielsen, eller Fab som han blev kaldt af broderens børn i Kjæringsgaard, meget svagelig, og man troede ikke, at han ville blive ret gammel. Han gjorde ingen tegn på, at han ville til at gå, så derfor fik han bare lov til at sidde i sin seng, hvorved hans ryg faldt sammen, hvilket gjorde, at han senere fik en pukkel. Som den ældste søn fra Kjæringsgaard havde det jo været mest naturligt, at han havde overtaget gården, men han blev derimod udlært som murer. Mange er de gårde og huse i Bølling og nærmeste omegn, som han byggede. I 1905 opførte han således Østerbyvej 15 til sig selv og sine forældre, og i en brandforsikringsprotokol, hvor huset er beskrevet, har vurderingsmanden tilføjet: „*Særdeles smukt og solidt opført!*“

Da Den Spanske Syge gik hen over landet omkring 1920, blev Jens Chr. Nielsen også angrebet, og da han så året efter fik lungebetændelse, var han så svækket, at han ikke kunne stå sygdommen igennem.

1921 - 1937

Maren Kirstine og Gravers Chr. Nielsen fra Kjæringsgaard overtog huset efter sønnen og boede her resten af deres tid.

1937 - 1943

Clemen Nielsen, født 1874 i Sdr. Felding og død 1945 i Borris. Gift med Kirstine Marie Simonsen, født 1874 i Løvstrup i Hanning og død 1955 i Vognbjerg i Dejbjerg. Hendes morfar var Ole Peder Pedersen, som fra 1840 boede på Bjerg. Stine og Clemen Nielsen boede ellers i mange år i Borris.

Børn: 1. Emil Nielsen, bosat i Krusbjerg i Ølgod. 2. Olga Nielsen, bosat på Fyn. 3. Hilda Nielsen, gift med Vilhelm Jensen i Dejbjerg. 4. Ejner Chr. Nielsen gift med Helga Holm og bosat Lisenborgvej 21. 5. Esther Nielsen, gift med Marinus Olsen på Venø. 6. Chr. Nielsen, bosat i Tarm.

1943 - 1964

Ejler Sofus Jensen, født 1889 i Tjele og død 1962 i Bølling. Gift med Maren Krestensen, født 1881 i Tapdrup og død 1972 i Hanning. Inden familien kom til Bølling, havde de boet flere forskellige steder, hvor Ejler Jensen havde arbejdet for Hedeselskabet. I Bølling boede de det første år i Rosvang, Toftevej 17 inden de købte Østerbyvej 15. Ejler Jensen var i mange år formand på Briketfabrikken i Fiskbæk og cyklede hver dag den lange vej fra Bølling til Fiskbæk i al slags vejr.

Børn: 1. Peder Gundersen Jensen, født 1918 i Nr. Vinge og gift med Else Schimmel fra Stigs Bjergby. Bosat i Fiskbæk. 2. Kresten Klaris Jensen, født 1920 i Nr. Vinge og gift med Anna Marie Frahm fra Borris. Bosat i Tarm. 3. Ejnar Anthon Jensen, født 1923 i Hover. Overtog Østerbyvej 15.

1964 - 1996

Ejnar Anthon Jensen, født 1923 i Hover og gift med Grethe Vedø Hansen, født 1927 i Ilderhede. I 1962 flyttede de hjem til hans mor, og efter to år overtog de huset, og hun flyttede ind på De Gamles Hjem i Hanning. Under krigen havde Ejnar Jensen drevet et firma i Astrup, hvor han borede efter vand og brunkul, men denne forretning overdrog han i 1945 til en bror. I mange år arbejdede Ejnar Jensen på Skjern Papirfabrik, mens Grethe Jensen var hjemmehjælper ved Skjern Kommune. Efter salget af Østerbyvej 15

Nørre Østerby

boede de en kort tid til leje i Arnborgvej 15, hvorefter de flyttede til Skjern.

Børn: 1. John Evald Jensen, født 1951 i Astrup og gift med Lone Toft Olesen fra Lyhne. Bosat i Skjern. 2. Finn Alex Jensen, født 1954 i Astrup og gift med Hanne Winther Rasmussen fra Hanning. Bosat i Lemvig. 3. Elin Maren Jensen, født 1958 og bosat i Skjern.

1996 - Niels J. Nielsen

Østerbyvej 16

Matr. nr. 11b, Østerby

1885 - 1907

I 1885 solgte tømrer Poul Chr. Jessen gården Bjerg og tog samtidig et stykke jord fra, hvorpå han byggede et hus. Først i 1890 blev parcellen officielt udstykket, så hvordan det hele hænger sammen, er uklart. Herfra drev Poul Jessen så tømrerforretning indtil 1906, hvorefter han flyttede til Skjern. (Se under Bjerg, som han ejede fra 1869.)

1907 - 1937

Laurids Andreasen, født 1865 i Hee og død 1936 i Østerby. Gift med Birthe Katrine Pedersen, født 1865 i Debelmose i Borris og død 1917 i Østerby. Snedker Andreasen havde lært faget i Ringkøbing og startede forretning i Ulfborg i 1889. Senere flyttede familien til Vildbjerg, så til Lem og til sidst til Bølling. Snedker Andreasen var i mange år dårlig gående, - delvis lammet i benene, så når han gik, så det ud som om, han „kastede“ benene fremad. Når han f.eks. samlede kartofler op, foregik det på den måde, at han sad på bagdelen og skubbede sig frem. Han var heller ikke istand til at komme op at stå, uden en eller anden form for hjælpemiddel. En dag havde han været i Faster på

arbejde, og på vejen hjem faldt han ud for lergravene, ca. 1 km. hjemmefra. Da han jo ikke kunne rejse sig uden hjælp, foregik resten af hjemturen kravlende.

Børn: 1. Ane Marie Andreasen, født 1892 i Ulfborg. Efter moderens død i 1917 forblev hun hjemme hos faderen og passede huset for ham. En kort tid ejede hun huset, men flyttede senere til Viborg. 2. Kri-

stine Andreasen, født 1897 i Ulfborg og gift med Theodor Jensen i Sorring. 3. Peder Andreasen, født 1899 i Ulfborg og bosat i Aarhus. 4. Mette Katrine Andreasen, født 1902 og bosat i Aarhus. 5. Karen Augusta Andreasen, født 1905 i Vildbjerg og bosat i Viborg. 6. Sophie Amalie Andreasen, født 1908 og bosat i Aarhus. 7. Signe Nicoline Andreasen, født 1910 og gift med Harry Søndergaard Kristensen, født 1905 i Støvring. De boede en del år hjemme hos hendes far, inden de flyttede til Viborg.

Signe og Harry Kristensen havde følgende børn:

Børn: 1. Gunnar Søndergaard Kunst, født 1933 i Østerby og gift med Elisabeth Tetens Hof Kunst fra Silkeborg. Bosat i Kjellerup. 2. Laurids Søndergaard Kristensen, født 1936 i Østerby og bosat i Viborg. 3. Peder Anton Søndergaard Kristensen, født 1939 i Viborg og gift med Kirsten Rønnow Larsen fra Viborg. Bosat i Bov. 4. Ib Søndergaard Kristensen, født 1943 i Viborg og gift med Gurli Andreasen fra Ørum. Bosat i Nyborg. 5. Bodil Birthe Søndergaard Kristensen, født 1945 i Viborg og gift med Robert Marlo i Viborg.

1937 Ane Marie Andreasen, født 1892 i Ulfborg. Senere bosat i Viborg.

1937 - 1941

Esben Peder Knudsen, født 1899 i Fiskbæk og død 1982 i Svendborg. Gift med Kirsten Vestergaard Bendtsen, født 1901 i Thorbo og død 1962 i Svendborg. Kirsten og Peder Knudsen havde først haft en træskoforretning i Ølgod, men i 1928 emigrerede de til Canada. Her faldt Kirsten Knudsen aldrig til, og da hun så i 1937 var hjemme med børnene for at deltage i forældrenes sølvbryllup, blev det bestemt, at de skulle blive i Danmark. I begyndelsen boede de til leje i Rødhætte ved Bøllinglide og i Østerbyvej 15, men købte så senere Østerbyvej 16. Peder Knudsen fik arbejde på Briketfabrikken i Fiskbæk, og herefter flyttede familien dertil, men efter nogle år gik turen videre til Fyn, hvor de i mange år boede i Svendborg.

Børn: 1. Anna Magdalene Knudsen, født 1925 i Tim og gift med Robert Jensen i Svendborg. 2. Rosie Winniefred Knudsen, født 1929 i Canada og gift med Willy Hansen i Korsør. 3. Bengta Marie Knudsen, født 1931 i Canada og gift med Gunner Simonsen i Stege.

1941 - 1960

Laust Jensen, født 1874 i Romlund ved Viborg og død 1959 i Nr.Vium. Gift med Hansine Abeline, født 1876 i Lunde og død 1937 i Tarm. Laust Jensen havde før boet i Astrup, og da han boede her, havde han datteren Kirsten Marie hos sig.

1960 - 1962

Ove Harald Bertram, født 1921 og gift med Margrethe Møller, født 1924 i Randers. Bosat i Ø .Tørslev.

Børn: 1. Lisbeth Bertram, født 1948 i Ringsted og bosat i Nibe. 2. Birgitte Bertram, født 1952 i Randers. Bosat i Randers. 3. Inger Bertram, født 1956 i Hammel og bosat i Randers. 4. Steen Bertram, født 1961 i Bølling og bosat i Jerslev.

1962 - 1966

Kathinka og Jens Knudsen Jensen.

1966 - 1974

Axel Hjort Kristensen, født 1907 i Gødvad og død 1984 i Holstebro. Gift med Ingeborg Sofie Kristensen Foged, født 1910 på Valbygaard Mark ved Slagelse og død 1971 i Bølling. Axel Hjort Kristensen var mejerist, men sammen havde de drevet en systue. I 1974 flyttede Axel Hjort Kristensen til Fiskbæk og senere til Herning.

Nørre Østerby

Børn: 1. Børge Hjort Kristensen, født 1931 og bosat i Skjern. 2. Bent Hjort Kristensen, født 1932 og bosat i Aarhus. 3. Bjarne Hjort Kristensen, født 1937 og bosat i Gedesby på Falster. 4. Birte Hjort Kristensen, født 1943 i Boeslunde og gift med Jens Møller, som en tid drev bagerforretning i Borris. Nu bosat i Holstebro.

1974 - 1983

Hans Damgaard Nielsen, født 1949 i Nr. Kjærgaard i Skjern og gift med Lillian Ehlers Thorsen, født 1953 i Rimmerhus. Hans Damgaard er oldebarn af Hans Olesen, som fra 1851 havde Damgaard.

Børn: 1. Maria Ehlers Damgaard Nielsen, født 1978. 2. Sofie Ehlers Damgaard Nielsen, født 1987.

1983 - 1993

Thomas Petterson, født 1955 i København og gift med Bodil Margrethe Kudsk, født 1953 i København.

Barn: 1. Katrine Kudsk Petterson, født 1982 i Hvidovre.

1993 - 1998 Alice og Torben Mikkelsen.

1998 - Pia og Leo Dalby Haugaard.

Hedager
Arnborgvej 15
Østermarkvej 1
Østermarkvej 3

Østerby Hede

Østerby Hede

Hedager

Arnborgvej 13. Matr.nr. 6b, Østerby

1908 - 1914

Jens Vestergaard fra Brejning og hans kone Else Marie Knudsen, ligeledes fra Brejning, købte i 1908 et stykke jord af Hans Buch på Bjerg, og byggede herpå en ny ejendom. Jorden havde oprindeligt hørt under Gasdalgaard. Jens Vestergaard var murer, og

familien havde først boet i Brejning. Da de flyttede fra Bølling, slog de sig først ned på Slumstrup Mark i Sædding. Herefter boede de flere forskellige steder, inden de bosatte sig i Ringkøbing.

Børn: 1. Jenny Vestergaard, født 1902 og gift med Jens Plougsgaard på Holmsland. 2. Susanne Elisabeth Dorthea Vestergaard, født 1904 og gift med Aksel Storgaard Pedersen fra Skjern.

Bosat i Nees. 3. Anne Marie Vestergaard, født 1905 og gift med Harald Steffensen på Holmsland. 4. Erik Vestergaard, født 1907 og bosat i Hvide Sande. 5. Andreas Vestergaard, født 1909 på Østerby Mark og bosat i Velling. 6. Niels Vestergaard, født 1911 på Østerby Mark og bosat i Rindum. 7. Nanna Vestergaard, født 1912 på Østerby Mark. Gift med Knud Gam i Ringkøbing og bosat i Herning. 8. Chr. Vestergaard, født 1916 i Sædding og bosat i Ringkøbing. 9. Ninna Katrine Vestergaard, født 1918 i Sædding og gift med Vagn Opstrup i Ringkøbing. 10. Karl Ernst Vestergaard, født 1921 og bosat i Vinderup.

1914 - 1917

Anders Mortensen fra Gasdalgaard var her på Hedager i 3 år, inden han sammen med familien flyttede op i Fælleshuset, Toftevej 5.

1917 - 1926

Simon Jensen fra Ll. Kastbjerg og Juliane Jacobsen fra St. Kastbjerg kom hertil, efter at de havde boet i Skjern nogle år. I 1926 overtog de hans fødegård Ll. Kastbjerg.

1926 - 1930

Lars Søndergaard Jensen, født 1895 i Vorgod og død 1976 i Skjern. Gift med Katrine Georgine Miltersen født 1907 på Kragssiggaard i Skjern og død 1981 i Skjern. Hun var datter af Villads Miltersen, som fra 1892 til 1900 boede i Ny Toftgaard. Da Katrine og Lars Søndergaard flyttede til Skjern, var de først forpagtere i Præstegaarden, og senere passede de Missionshuset i Nørregade.

Børn: 1. Johanne Marie Søndergaard Jensen, født 1927 på Hedager og gift med Axel Madsen i Give. 2. Vita Søndergaard Jensen, født 1929 på Hedager og gift med Kristian Poulsen Hansen i Ribe. 3. Ruth Søndergaard Jensen, født 1930 i Skjern og gift med Emil Sørensen i Bramming. 4. Leo Søndergaard Jensen, født 1932 i Skjern og bosat i Virklund ved Silkeborg. 5. Birgith Søndergaard Jensen, født 1934 i Skjern og gift med Ib Christensen i Blovstrød. 6. Niels Chr. Søndergaard Jensen, født 1945 i Skjern og bosat i Varde.

1930 - 1961

Niels Hansen Østergaard, født 1904 i Kjersgaard i Snejbjerg og død 1950 på Hedager. Gift med Kirstine Østergaard, født 1904 i Grejs ved Vejle og død 1994 i Bølling. De havde haft en gård i Østjylland, før de kom til Bølling. Efter Niels Østergaards død drev Kirstine Østergaard gården videre med fremmed hjælp indtil 1961, hvor hun købte huset Baunehøj 6. Her boede hun, indtil hun flyttede ind i Pensionistboligen.

1961 - 1999

Erik Villumsen, født på Rolighed i Bølling i 1937. Gift 1963 med Kirsten Overgaard Hansen. Født 1941 i Usserød Hørsholm.

Børn: 1. Karen Overgaard Villumsen, født 1964. Gift med gårdejer Martin Pedersen i Mygdal ved Hjørring. Født 1963. 2. Ove Overgaard Villumsen, født 1965. Gift med Inge Cæsar Villumsen fra Ajstrup ved Farsø. Født 1972. Bosat i Ll. Sudergaard 3. Jørgen Overgaard Villumsen, født 1967. Gift med Doris Mortensen, født 1973 i Nørre Vium. Bosat i Kibæk. 4. Peter Overgaard Villumsen. Født 1969. Gift med Helle Thommasen. Født 1974 i Ikast. 5. Simon Overgaard Villumsen. Født 1970. 6. Niels Overgaard Villumsen. Født 1971. Gift med Ane Marie Andersen. Født 1973 i Tjørring. Bosat i Timring. 7. Ruth Overgaard Villumsen. Født 1973. Bosiddende i Gellerup i Århus.

1999 -

Simon Overgaard Villumsen købte 1. oktober 1999 ejendommen af sine forældre.

Arnborgvej 15

Matr.nr. 14b, Østerby

1890 - 1900

I 1890 skrev Kirsten Vestergaard Sørensen i Ll. Sudergaard i sin dagbog, at de dette år havde bygget hus til Bendt og Karoline på Thorbos hede, som de havde købt. Dette par var hendes søn og svigerdatter, og forældrene byggede således en lille ejendom til dem, hvorpå de så skulle prøve af få deres udkomme. Det gik dog ikke så godt for Karoline og Bendt Kirkegaard Bendtsen, så efter en del år flyttede de op i Kirkehuset, hvor han fik stillingen som ringer til en årsløn på 55 kr.. I 10 år var det altså ejeren af Thorbo, som også ejede stedet her.

1900 - 1911

Jacob Eriksen, født 1841 i Ølgod og død 1915 i Vejlen i Skjern. Gift med Maren Katrine Jacobsen, født 1831 i Aadum og død 1900 på Østerby Hede. Efter hendes død giftede han sig med Mette Marie Bertelsen født 1853 i Lunde. Hun var enke efter Mads Peder Jensen i Horne. Jacob Eriksen havde flyttet meget omkring, inden han kom til Bølling. Han var da også kun her i 11 år, inden han flyttede til Skjern, hvor han fungerede som vejmand. I 1. ægteskab havde han 3 børn - 2 døtre og 1 søn. Sønnen havde samme navn som faderen og var gift med Else Marie Nielsen i Dalager i Borris.

Østerby Hede

1911 - 1974:

Jens Chr. Christensen, født 1865 i Faster og død i 1916 på ejendommen. Han var gift med Mariane Lauridsen, født 1883 i Dejbjerg og død 1973. Hun solgte ved mandens død noget af jorden fra og klarede sig ved sparsommelighed. I en del år havde hun moderen, Severine Lauridsen fra Dejbjerg boende hos sig. Hun døde i 1942. Mariane og I.C. Christensen havde kun én datter

Barn: Ane Kirstine Christensen, født 1916 på Østerby Hede. Hun blev gift med gårdejer Anders Juul og boede i Bredballe til sin død i 1971.

1974 - 2000

Erik Villumsen købte i 1974 ejendommen af arvingerne, for at bruge den til udlejning. Lejere: 1976-77: Sven Erik Overgaard Hansen - en svoger til Erik. Efter en istandsættelse, hvor en stor muret ovn blev fjernet, og hvor der blev lagt vand ind, flyttede Ester og Alfred Johannes Hansen ind den 17. december 1979. Et par år senere blev stalden inddraget til beboelse. Efter Alfreds død boede Ester Overgaard Hansen alene i huset til marts 1994, hvor hun bosatte sig i pensionistboligerne i Bølling.

Inge og Ove Overgaard Villumsen sad nu til leje til november 1995. I december samme år flyttede Grethe og Ejnar Anthon Jensen fra Østerby ind i huset og boede der til november 1996.

En måned efter flyttede Gudrun og Edvin Dufri Jensen ind og sad til leje til juli 1997, hvor de flyttede til Elmely i Bølling.

I april 1998 flyttede Peter Overgaard Villumsen fra Bjerget, og hans hustru Helle flyttede ind i september 1998.

Efter en istandsættelse af laden og andre forbedringer flyttede Kirsten og Erik Villumsen selv ind i huset i begyndelsen af år 2000.

Østermarkvej 1

Matr.nr. 3b, Østerby

1879 - 1882

Anders Jens Christiansen, født 1835 på Østerbygaard og død 1882 på Østerby Hede.

Jorden, hvorpå Østermarkvej 1 blev bygget, var udstykket fra hans fødehjem. Anders Jens Christiansen var ungkarl.

1882 - 1916

Hans Mortensen, født 1849 i Kjæringsgaard og død 1924 i Bølling By. Gift med Severine Nicoline Kirstine Nielsen, født 1855 i Tjørring og død 1930 i Bølling By. Efter afståelsen af gården boede de der til

at begynde med som aftægtsfolk, men i 1922 flyttede de til Kildevej 3.

Børn: 1. Karen Martine Mortensen, født 1884 på Østerby Hede. Hun var i mange år husbestyrerinde

på Ll. Lundenæs i Skjern. 2. Niels Mortensen, født 1889 på Østerby Hede. Han overtog fødegården. 3. Søren Chr. Mortensen, født 1895 på Østerby Hede. Gift med Karen Jensen fra Stauning, hvor de først boede. Derefter sad de til leje i hans forældres hus. Senere boede de i Tarm og Esbjerg.

1916 - 1944

Niels Mortensen, født 1889 på Østerby Hede og død 1971 i Skjern. Gift med sin kusine Karen Martine Eskildsen, født 1886 i Thorbo og død 1969 i Skjern. Datter af Else og Ole Peder Eskildsen, som senere flyttede til Rindum. I 1929 brændte gården fuldstændig ned - kun dyrene blev reddet. Da familien således stod og manglede husly, åbnede Mariane Christensen (Arnborgvej 15) sit hjem for dem. Her var små kår og ikke meget plads, og det glemte Niels Mortensen hende da heller aldrig for. Niels Mortensen var ud over landmand også handelsmand, så han var som sådan kendt langt omkring. Flotte kreaturer stod der altid i stalden, og det medførte dermed også gode priser, når han solgte, så Niels Mortensen var en holden mand, som ikke var bange for at hjælpe andre, der pludselig stod i en økonomisk dårlig situation. Da gården efterhånden blev for meget for Karen og Niels Mortensen, blev den solgt og i stedet købtes Højbo, hvor de boede indtil datteren og svigersønnen, Elna og Ole Olesen overtog den. Herefter flyttede Karen og Niels Mortensen til Skjern.

Børn: 1. Hansine Nikoline Mortensen (kaldet Sinne), født 1922 i Østerby. Sinne Mortensen var i mange år hjemme hos forældrene, men tog senere ophold i Skjern, først på Aahvile og siden på Enghaven. 2. Elna Mortensen, født 1924 i Østerby og gift med Ole Peder Olesen på Højbo. 3. Sigrid Mortensen, født 1926 i Østerby og gift med Chr. Rahbek fra Borris, hvor de også bor.

1944 - 1990

Alfred Thomsen, født 1913 i Lønborg og gift med Oline Haahr Sørensen, født 1919 i Fusgaard i Tarm. Alfred Thomsens tipoldefar var Boile Christensen, som boede på Bjerg fra 1814-1840. Alfred Thomsen solgte gården til Brødrene Madsen i Debelmose i Borris og de solgte straks bygningerne videre til Hans Christian Hansen.

Børn: 1. Arne Haahr Thomsen, født 1946 i Bølling og bosat i Skjern. 2. Inger Kirstine Haahr Thomsen, født 1954 i Bølling og gift med Jacob Jespersen fra Borris. Bosat i Skjern. 3. Anne Marie Haahr Thomsen, født 1956 i Bølling og bosat ved Fakse.

1990 -

Hans Chr. Brandstrup Hansen, født 1958 i Lyngby ved Grenaa og gift med Lone Merete Madsen, født 1961 i Borris. Lone Hansens farfar, Peder Madsen i Dalager i Borris var født 1880 i Bertelsbo. Lone og H.C. Hansen boede først i Glæsborg, men efter at de er kommet til Bølling, er de startet med at have børn i familiepleje.

Børn: 1. Anne Brandstrup Hansen, født 1983 i Glæsborg. 2. Ole Brandstrup Hansen, født 1990 i Bølling.

Østermarkvej 3

Matr.nr. 4c, Østerby

1939 - 1988

Jens Ditlev Simonsen, født 1911 på Østerbygaard og død 1991 på Østermarkvej 3. Gift

Østerby Hede

med Johanne Jensen, født 1917 i Vedersø. I 1939 overtog de 12 tdr. land fra hans fødehjem, hvorpå de byggede en gård. Efter Jens Simonsens død flyttede Johanne Simonsen til Skjern.

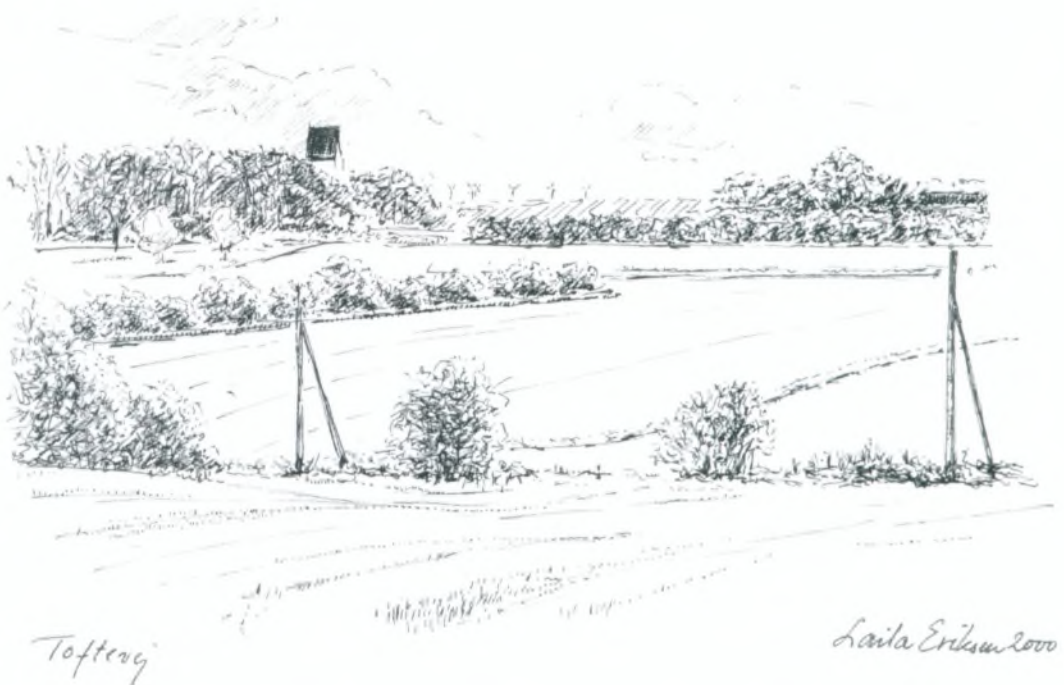

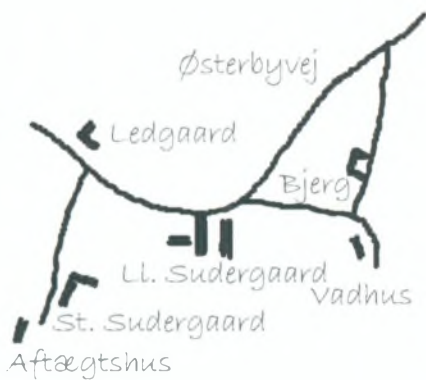
Børn: 1. Henning Chr. Simonsen, født 1939 på Østermarkvej 3. Gift med Anni Jakobsen fra Sædding og bosat i Sandet i Sdr.Felding. 2. Villy Ingemann Simonsen, født 1945 på Østermarkvej 3. Gift med Anne Marie fra Sdr. Omme og bosat i Ølgod. 3. Kaj Sigfred Simonsen, født

1947 på Østermarkvej 3. Gift med Kirsten Guldager fra Lem, hvor de også bor. 4. Simon Egon Simonsen, født 1950 på Østermarkvej 3. Han overtog fødegården.

1988

Simon Egon Simonsen, født 1950 på Østermarkvej 3. Gift med Ruth Kjeldgaard, født 1944 i Tim. Overtog gården i 1988, men har haft jorden lejet ud. Simon Simonsen har arbejdet på karosserifabrik

Ledgaard

Vadhus

Bjerg

St. Sudergaard

Ll. Sudergaard

Aftægtshus fra St. Sudergaard

Sønder Østerby

Sønder Østerby

Ledgaard

Matr.nr. 12, Østerby

1688 -

Gården Ledgaard var beliggende, hvor vejen fra St. Sudergaard munder ud i Østerbyvej. Den hører til de rigtig gamle gårde i Bølling. I matriklen 1688 hørte den under Lundesnæs og fæsteren hed Houle Christensen. Han døde på gården i 1709, 82 år gammel og havde mindst fem børn.

Børn: 1. Abelone Houlesdatter, gift med Jens Mortensen i Kragmose. 2. Mette Houlesdatter, gift med Anders Jensen i Kæret i Skjern. 3. Jens Houlesen, som overtog Ledgaard. 4. Chr. Houlesen, gift og bosat i Østerbygaard. 5. Bodil Houlesdatter, gift med Anders Christensen i Søndergaard i Sædding.

Sønnen Jens Houlesen overtog Ledgaard i begyndelsen af 1700-tallet og blev gift med Catrine Nielsdatter fra Faster. Efter hendes død i 1709 blev han gift med Anna Christensdatter fra Høj. I første ægteskab var der to børn, hvoraf sønnen døde som 11 årig i Faster. I andet ægteskab var der 2 *børn*: Chr. Jensen og Houle Jensen.

1716 -

Jens Houlesen døde allerede i 1716, og året efter giftede enken sig med Niels Sørensen, som så overtog fæstet^{*)}. Desværre gik det ikke så godt for Anna og Niels Sørensen. I 1726 måtte de forlade gården p.g.a. „*armod og uformuenhed*.“ Niels Sørensen oplyste på Herredstinget, at hans kone var gammel, syg og sengeliggende, og at de ingen børn havde. Dog tilføjede han, at der var to stedsønner: Christian på 14 og Houle på 11 år. Herefter forsvandt Anna og Niels Sørensen fra Bølling, og to nye fæstere dukkede op på Ledgaard: Niels Madsen Skrabhøj og Jens Pedersen Slikdahl. Begge kom sikkert fra Borris, hvor der findes lokaliteter med disse navne. Ved overtagelsen blev der oprettet en kontrakt mellem ejeren og fæsterne, hvoraf fremgår de krav, de to mænd stillede for at overtage fæstet. Bl.a. skulle der bygges 2 fag til salshuset (stuehuset), da det ikke var beregnet til to familier. Desuden overtog de „*de 4 gamle Bester*“. Da det ene allerede var død inden overtagelsen, fik de 10 Rdl. og 3 Mark til køb af en ny hest. Endvidere skulle de have korn til brød resten af sommeren til begge familier samt 2 års frihed for landgilde.

Allerede i 1732 begyndte det at gå skævt for Jens Slikdal. Han kom i restance til herskabet, og det ser ud til, at han allerede på det tidspunkt måtte forlade gården. Herefter sad Niels Madsen Skrabhøj alene tilbage. Om der kom en medfæster kan ikke ses, men Niels Skrabhøj blev i hvert fald boende på gården indtil 1742, hvor der kom en ny fæster.

Jens Slikdal blev gift med Maren Mortensdatter - sikkert fra Kragmose. De bosatte sig i Debelmose i Borris. Datteren, Gunder Jensdatter blev gift med Chr. Sørensen Lervad i Debelmose i Borris. Efter hans død giftede hun sig med den blinde Jens Nielsen fra Borris.

Niels Skrabhøj var gift med Kirsten Pedersdatter, da han kom til Bølling. Efter hendes død i 1738 giftede han sig med Karen Christendatter.

Ledgaard skiftede før 1742 ejer, idet den kom til at høre under Slumstrup.

1742 -

I 1742 kom der en ny fæster i gården. Manden hed Laurids Christensen Skaarup kaldet Laust Skaarup. Konen hed Maren Pedersdatter. De havde forinden boet i Marup i Skjern og dernæst en del år i Skaarup i Hanning. Fra 1742 overtog de fæstet af Ledgaard. Her døde de i henholdsvis 1785 og 1764.

Børn: 1. Chr. Lauridsen, født 1724 i Marup og bosat i Høj. 2. Peder Lauridsen, født 1726 i Marup og bosat i Aanum i Skjern. 3. Karen Lauridsdatter, født 1729 i Skaarup og gift med Søren Houlesen i Kastbjerg. 4. Jørgen Lauridsen, født 1732 i Skaarup og gift med Anne Madsdatter fra Bjerg. Bosat i Brejning. 5. Niels Lauridsen, født 1736 i Skaarup og bosat i St. Sudergaard. 6. Peder Lauridsen Skaarup, født 1737 i Skaarup og bosat i Østerbygaard. 7. Kirsten Lauridsdatter, født 1740 i Skaarup og gift med Hans Andersen i Ø. Skjern. Af deres mange efterkommere kan nævnes fhv. udenrigsminister Uffe Ellemann Jensen. 8. Mette Lauridsdatter, født 1743 i Ledgaard og gift med Thomas Jacobsen i Krag sig i Skjern.

1765 -

Laust Skaarups søn Niels overtog fæstet af Ledgaard, muligvis da han giftede sig i 1765 med Malene Jensdatter, født 1732 i Meldgaard og død 1801 i St. Sudergaard. Ifølge en jordebog fra Lundenæs dateret 1772 nævnes Laust Skaarup stadigvæk som fæster. Det gør han også i 1779/80 i forbindelse med salget af Lundenæs. Det lyder utroligt, hvis han i så høj en alder skulle have haft fæstet af gården, samtidig med at sønnen og svigerdatteren i over ti år også havde boet på gården. Det ser ud til, at Malene og Niels Skaarup sad i Ledgaard helt indtil 1779, hvor de mistede en datter på 7 år. Året efter solgte de en gård i Birkmose i Vorgod (Herborg) - forøvrigt til Hans Christensen Vesterager, som i 1795 købte Ll. Sudergaard. I 1784 solgte de en gård i Øster Marup i Skjern og flyttede herefter til Debelmose i Borris, hvorfra de i 1789 vendte tilbage til Bølling og købte St. Sudergaard. Her døde de begge to.

1786 - 1790

Jeppe Christensen Ganer, født 1761 i Øster Ganer i Skjern og død 1836 i Skjern. Gift med Karen Pedersdatter Ganer. De startede i Skjern i 1785, hvor de fik datteren Margrethe; men året efter var de kommet til Ledgaard, hvor de fik endnu en datter, som de kaldte Dorthe. På denne tid havde de i Ledgaard en tjenestepige, Gertrud Marie Andersdatter. Hun var en fattig pige på 32 år og datter af Johanne og Anders Christensen Knüel, som var under fattigvæsenet i Bølling. Gertrud Marie fødte i 1787 en pige, som hun kaldte Johanne Jepesdatter. Til barnefader udlagde hun Jeppe Ganer. Fire år senere, altså i 1791 var den gal igen. Gertrud Marie fik denne gang en søn, som hun kaldte Anders og atter blev Jeppe Ganer udlagt som far til barnet. Nu var det efterhånden blevet en alvorlig sag med 2 børn født udenfor ægteskab, så Gertrud Marie blev ved Bølling Herredsting idømt fængsel i 8 dage på vand og brød, som hun afsonede i arresten i Ringkøbing i februar/marts 1793. Det ser ikke ud til, at Jeppe Ganer blev straffet på nogen måde! Gertrud Maries ældste datter Johanne blev gift i Dejbjerg med Chr. Jensen Kaarnbjerg, som var ud af rakkerslægt. I sit ægteskab med Karen Pedersdatter fik Jeppe Ganer yderligere 2 børn i Bølling. I 1788 fik de datteren Mette Katrine Jepesdatter, som i mange år boede i fattighuset ved kirken. I 1790 fik de sønnen Christen, hvorefter familien flyttede tilbage til Ganer.

Sønder Østerby

1790 - 1795

Anders Mouridsen Søgaard, født 1767 i Søgaard i Stauning og død 1835 i Skjern Birk i Skjern. Han var gift med Karen Christensdatter Langkjær, født 1762 i Stauning. Anders Søgaard var handelsmand. Han opkøbte en del gårde, som han videresolgte i små parceller. Ledgaard blev således i 1795 delvis udstykket, hvorved gårde som Hindbo, Bertelsbo og Thorbo opstod. Efter salget af Ledgaard flyttede Anders Søgaard til Aarup i Hanning. Her lavede han det samme nummer. Senere boede familien i Marup og til sidst i Skjern Birk.

Børn: 1. Maren Andersdatter, født 1790 i Ledgaard og gift med Jens Jensen Hede i Skjern. 2. Mourids Andersen, født 1791 i Ledgaard. Gift 3 gange og bosat i Skjern Birk. Den yngste af hans døtre, Christine var gift med Jens Jacob Pedersen i St. Sudergaard og her døde også Mourids Andersens kone Mette Thomasdatter. 3. Kirsten Andersdatter, født 1793 i Ledgaard. 4. Chr. Andersen, født 1795 i Hanning og bosat i Skjern. 5. Mads Andersen, født 1802 i Skjern. 6. Hans Chr. Andersen, født 1806 i Skjern og gift med Kirsten Christensdatter i Vostrup i Lønborg.

1795 - 1808

Anders Christensen kaldet Vendelbo og Stier, født ca. 1758. Han stammede sikkert fra Vendelbo i Børris og døde i 1822 i Lindvig i Børris, hvortil de var flyttet i 1808. Han var gift med Ingeborg Olesdatter fra Dalager i Børris. Hun døde 1828 i Lindvig. Ingeborg og Anders Christensen havde før ejet Ll. Sudergaard.

Børn: 1. Ole Andersen, født ca. 1784 i Børris og gift med Sophie Christensdatter fra St. Kragmose. De boede en tid i Ll. Kragmose. 2. Chr. Andersen, født 1792 i Østerby (må være Ll. Sudergaard) og gift med Maren Jensdatter fra Viumkrog i Nr. Vium. Bosat i Gaasdal i Børris.

1808 - 1826

Chr. Jensen Debelmose i Børris kom til gården i 1808 og døde på den i 1823. Han var af profession skrædder og en bror til Mads Jensen, som en tid boede i Nørlund og senere på Bjerg. Chr. Jensen var gift med Anne Pedersdatter Debelmose, som døde i 1828. En søn Peder drev gården for forældrene, men døde ung. Enken overtog stedet efter svigermoderen.

Børn: 1. Maren Christensdatter, født ca. 1790 i Debelmose og gift med Chr. Madsen Klokmose i Faster, senere bosat i Votkjærhus i Børris. 2. Peder Christensen, født ca. 1792 i Debelmose og død i 1825 som indsidder i Ledgaard. 3. Karen Christensdatter, født 1795 i Debelmose. 4. Jens Christensen, født 1798 i Debelmose. 5. Karen Kirstine Christensdatter, født 1800 i Debelmose og gift med Chr. Enevoldsen fra Børris. De boede i Faster. I 1827 - 4 år efter giftermålet - fødte hun en søn, hvor præsten skriver: *Chr. Enevoldsens hans fra Bord og Seng fraskilte Hustru*. Med andre ord: de blev skilt. 6. Anders Christensen, født ca. 1803 og død 1826 i Ledgaard. 7. Chr. Christensen, født ca. 1807 i Faster. Fik i 1841 kaldsbrev som Kirkesanger og lærer i Trans. Han vendte tilbage til Bølling og boede en tid i et hus, som hørte under Damgaard. 8. Mette Kirstine Christensdatter, født 1809 i Ledgaard.

1826 - 1828

Ane Kirstine Jesdatter fra Aadum var gift med Chr. Jensens søn, Peder Christensen, som døde i Ledgaard i 1825 som indsidder. Han nåede altså ikke at få skødet på gården, og derfor blev det enken, som købte den. Året efter fødte hun deres eneste barn, Peder Chr.

Pedersen, som blev gift med Abelone Hansdatter fra Lønborg, hvor de overtog hendes fødehjem. Ane Kirstine Jesdatter stod nu alene med en gård og et nyfødt barn, men manglede en mand til at tage sig af bedriften. Derfor giftede hun sig samme år med Peder Nielsen Møller fra Rindum; men allerede i 1827 flyttede de til Stauning og senere til Laustrupgaard i Lønborg.

1828 - 1841

Nis Pedersen kom ifølge tilgangslisten i Bølling Kirkebog i 1827 til Bølling fra Aadum, hvor familien havde boet i 20 år i Rabæk. Nis Pedersen var gift med Else Marie Jesdatter, en søster til den forhenværende ejer af Ledgaard, født 1786 i Aadum og død 1841 i Ledgaard. Nis var død 2 år forinden^{*)}. Han havde været svagelig, og det havde da også knebet med at få skatterne betalt. Det fortælles, at han henvendte sig til præsten, som hed Jens Andreas Thonboe, og bad om hjælp. Thonboe betalte Nis' skatter!

Børn: 1. Peder Nissen, født 1807 i Aadum. Overtog Ledgaard. 2. Kirsten Nisdatter, født 1808 i Aadum og i en del år bosat i Kragmosehus. 3. Jes Nissen, født 1810 i Aadum og gift med Mette Nielsdatter fra Outrup, hvor de også boede. 4. Karen Nisdatter, født 1811 i Aadum og bosiddende i Kragmosehus. 5. Ane Nisdatter, født 1813 i Aadum og bosiddende i Kragmosehus. 6. Ane Else Nisdatter, født 1815 i Aadum og død 1842 i Ledgaard. Hun havde 2 år forinden født en søn: Nis Rabæk, hvor den udlagte barnefader var manden i nabogården Ll. Sudergaard, Jens Chr. Jensen^{*)}. Denne benægtede dog faderskabet, så det endte med en længere retssag, hvor en del Østerby-folk var indkaldt som vidner. Helt igennem en pinlig sag, som må have medført en forfærdelig sladder i sognet. Jens Chr. Jensen vedkendte at han havde „*havt legemlig omgang med Ane Else Nisdatter*“, men alligevel ville han ikke vedgå, at han var faderen. Dog skal han have udtalt sig før barnets fødsel, at „*naar det var vendt fra Patten ville han tage det til sig!*“ Sagen endte med, at Jens Chr. Jensen lovede at betale et vist beløb til Nis Rabæks opdragelse, men bemærkede, at han ikke vedkendte sig faderskabet. Nis Rabæks videre skæbne blev, at han blev opdraget hos en moster i Aadum. Han blev senere gift med Karen Pedersen fra Lydum, men døde i 1897 i Kragelund i Lønne. 7. Anders Nissen, født 1819 i Aadum. Han havde Ledgaard i en kort periode. 8. Ane Kirstine Nisdatter, født ca. 1821 i Aadum og gift med Chr. Madsen i Outrup. 9. Else Kirstine Nisdatter, født 1822 i Aadum og gift med Chr. Lund i Lunde. 10. Mette Nisdatter, født 1824 i Aadum og gift med Nis Frederik Lorentzen i Møgeltønder. 11. Niels Peter Nissen, født 1827 i Ledgaard. I 1861 var han bosat i Møgeltønder.

1841 - 1843

Anders Nissen, født 1819 i Aadum. Han havde kun Ledgaard i 2 år, hvorefter han flyttede til Aadum og giftede sig med Maren Catrine Knud-Christensdatter fra Egvad. Senere boede de i Votkjær i Borris.

1843 - 1845

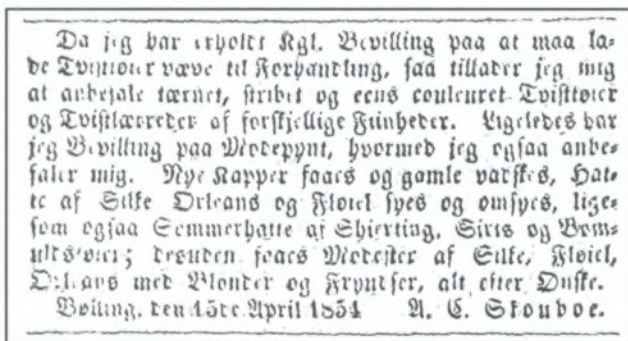
Peder Nissen, født 1807 i Aadum og gift med Kirsten Lambertsdatter fra Outrup. Hun døde allerede i 1857^{*)} i Stoustrup i Aadum, hvortil de var flyttet i 1845.

Børn: 1. Lambert Hansen Pedersen, født 1842 i Ledgaard. Han var rebslager i Tarm. 2. Anne Marie Pedersen, født 1844 i Ledgaard og gift med cigararbejder C.H.C. Bahn i Kolding. 3. Lene Pedersen, født 1847 i Aadum. Havde i 1873 ophold i Kolding. 4. Else Marie Pedersen, født 1848 i Aadum. Havde i 1873 ophold i Kolding. 5. Nis Peder Pedersen, født 1850 i Aadum. Boede i 1873 i Aadum.

Sønder Østerby

1845 - 1854

Gravers Christensen Sand i St. Kragmose overtog stedet efter Peder Nissen, men flyttede ikke selv herhen. Det var åbenbart kun for at få jorden, at han købte gården, eftersom stuehuset blev lejet ud. I 1852 boede Madam Schouboe' her. Hun havde haft Sønderbygaard fra 1838 til 1841, hvorefter hun en tid sad til leje på Bjerg. I 1850 var hun så kommet til Ledgaard. Her kaldes hun ganske vist for Ane Christine Fors. I folketællingen fra 1850 står der, at hun var fraskilt og ernærede sig ved at handle med uld- og bomuldstøj. I 1852 var hun ved at komme i klemme, eftersom næringsfriheden først kom i 1857. Ingen måtte derfor drive handel udenfor købstæderne. Amtets toldere dukkede op for at foretage en *Inquisition*. Tolderne talte op, hvad hun havde i gemmerne. Selv påstod hun, at hendes handel var ubetydelig. Det ser ikke ud til, at der skete hende noget. To år senere fik hun kongelig bevilling til at lade Tvisttøj væve til forhandling. Derfor anbefalede hun både ternet, sribet og ens kulørt tvisttøj og tvistlærreder af forskellig finhed. Desuden havde hun også bevilling på modepynt, og hun solgte kapper. Hvis man skulle have den gamle kappe vasket, anbefalede hun sig også med det. Med disse ting anbefalede hun sig i en annonce i Ringkøbing Amts Avis den 19. april 1854.

Da jeg har erhvlet Kgl. Bevilling paa at maa lade Tvisttøj væve til forhandling, saa tillader jeg mig at anbefale tærnet, sribet og eens centuret Tvisttøj og Tvistlærreder af forskjellige Finheder. Ligeledes har jeg Bevilling paa Modepynt, hvormed jeg ogsaa anbefaler mig. Nye Kapper faaes og gamle vaskes, Hætte af Silke, Drabant og Floiel hves og omhves, lige som ogsaa Semmerhætte af Schirting, Sivis og Bomuldstræv; Dreuden faaes Medester af Silke, Floiel, Drabant med Plunder og Krynstjer, alt efter Duffe.
Boiling, den 19de April 1854 A. C. Schouboe.

Annonce i Ringkøbing Amts Avis

Hendes handel må åbenbart ikke have gået så strålende, for 10 år senere ansøgte hun kommunen om understøttelse, hvad hun da også fik. Allerede før 1860 var hun flyttet fra Ledgaard og boede nu i Søndergaard. Denne gård var også ejet af Gravers Sand i St. Kragmose. Sogneforstanderskabet fik hende så indtinget hos Niels Mortensen i

Dalgaard, men da man fandt ud af, at hun egentlig var forsørgelsesberettiget i Vinding-Vind kommune, blev det bestemt, at hun skulle køres derop. Det var ingen spøg dengang at være fattig!!! Myndighederne kunne skalte og valte med folk, som de fandt det bedst! Da Gravers Sand i 1854 solgte Ledgaard, blev den lagt ind under Hindbo, og siden har jorden hørt til der. Bygningerne er sikkert forsvundet ved samme lejlighed - der ses i hvert fald ikke flere lejere på stedet.

Vadhus

Matr.nr. 18, Østerby

Stedet Vadhus var beliggende i Østerby mellem Bjerg og Ll. Sudergaard. Der hørte ikke ret meget jord til ejendommen. Den hører til de ældre ejendomme i Østerby, eftersom den nævnes helt tilbage i 1600-tallet. Op gennem tiderne hørte den under Slumstrup. P.g.a. stedets ringe størrelse, var man nødt til at have et erhverv ved siden af landbruget. Flere af fæsterne i 1700-tallet nævnes da også oftest med deres erhverv som efternavn. Vadhus forsvandt omkring 1835, hvor jorden blev solgt til manden på nabogården Bjerg. I 1688 kaldtes fæsteren Peder Christensen og er sikkert den samme, som nævnes i 1697, blot med kaldenavnet Ølgaard. I begyndelsen af 1700-tallet optrådte en ny fami-

lie i Vadhus. Manden hed Morten Skrædder. Han døde i Vadhus i 1723, 83 år gammel. Hans kone, Kirsten Pedersdatter døde 2 år senere. De havde 2 døtre, Birthe og Bodil. Sidstnævnte blev gift med Peder Jepsen. De overtog fæstet af Vadhus, sikkert ved giftermålet i 1714. I 1725 flyttede de til Skarnborg. Nu kom der en skomagerfamilie, som var her i de næste 3 generationer. Manden hed Chr. Nielsen. Han var fra Skjern og var i 1724 blevet gift med Bodil (Boeld) Jensdatter fra Sædding. De havde kun én søn, Niels Christensen kaldet Skomager. Han var født 1725 i Vadhus og blev gift med Dorthe Christensdatter, født 1715 i Debelmose i Borris og død 1777 i Vadhus. Året efter giftede Niels Skomager sig med Anna Smed Jensdatter, født 1740 i Meldgaard. Hun havde sønnen Jens Madsen, født 1767 med sig ind i ægteskabet. Han boede i mange år i Bjerrehus, hvor han bl.a. ernærede sig som skomager. I 1786 købte Niels Skomager sig fri af fæstet fra Slumstrup, og nogle år senere købte han mere jord til stedet. Jordkøbene medførte, at han måtte låne sig frem, så da han døde i 1795, var det kun gæld, han efterlod sig. Niels Skomagers sidste tid har sikkert ikke været let helbredsmæssigt, for præsten tilføjer i kirkebogen, at han døde „*efter langvarig Sinds- og Legemssvaghed.*“
Børn: (1. ægteskab) 1. Bodil Kirstine Nielsdatter, født 1750 i Vadhus og gift med Hans Boysen i Knude i Skjern. Dette par er tiptipoldeforældre til Hans Sigvald Spaabæk Jensen i Gyldensten. 2. Margrethe Nielsdatter, født 1754 i Vadhus. Hun døde som ugift hos søsteren i Skjern. (2. ægteskab) 3. Dorthe Kirstine Nielsdatter, født 1781 i Vadhus og død samme sted 1817. Gift med skomager Niels Pedersen fra Borris og de overtog stedet.

1802 - 1835

Niels Pedersen, født 1764 i Vesterby i Borris og død 1841 på Bjerg. Hans far, Peder Christensen var født 1712 på Østerbygaard. Niels Skomager, som han kaldtes efter sin profession, var gift med Dorthe Kirstine Nielsdatter, som var fra stedet. Ved hendes død blev der holdt skifte^{*)}, og den gæld, som Niels Skomager havde, oversteget meget vurderingen af stedet, så der blev intet for børnene at arve. Niels Skomager giftede sig kort efter med Mette Marie Jørgensdatter, som døde på Bjerg i 1839.

Børn: 1. Niels Nielsen, født 1803 i Vadhus og død 1819 samme sted. 2. Christence Nielsdatter, født 1805 i Vadhus og gift med Laust Vig i Vestervig. 3. Anna Nielsdatter, født 1808 i Vadhus. Hun var gift og boede i Varde. 4. Mette Kirstine Nielsdatter, født 1816 i Vadhus.

Bjerg

Østerbyvej 12. Matr.nr. 11a, Østerby

Gården Bjerg hører til de gamle gårde i Bølling. Omkring 1688 var den ejet af Fru Sophie Rostrup på Dejbjerglund og fæsteren hed Mads Justesen. Han var opvokset i Gaasdal i Borris og havde så fæstet af Bjerg gennem en årrække. Muligvis havde han 2 døtre, Abelone og Anne. Sidstnævnte var født ca. 1672 og blev i 1714 gift med Lars Kyhe, hvor de ganske givet også boede. Han døde dog 2 år efter, og så giftede Anne sig med Jens Thomsen. Selv døde hun i 1736.

Mads Justesens død ses ikke i Bølling Kirkebog, og den ny fæster i gården optræder første gang i 1707 og hed Knud Jensen. Han var året før blevet gift i Borris med Else Villumsdatter fra Egvig; men allerede i 1711 er de flyttet fra Bølling og har slået sig ned

Sønder Østerby

i Borris, hvor de dog hurtig forsvinder fra igen. Herefter er der et hul i rækken af fæstere på Bjerg indtil ca. 1717, hvor Morten Jensen Nørgaard dukker op. Hans kone hed Maren Nielsdatter, og de kom fra Sædding. De havde 4 børn.

Børn: 1. Jens Mortensen Piig, født 1709 i Sædding. Bosat i Gadegaard i Hanning¹). 2. Elleds Mortensdatter, født 1711 i Sædding. Gift med Niels Madsen i Skaarup i Hanning. 3. Niels Mortensen Piig, født 1714 i Sædding og bosat i Stauning. 4. Mette Mortensdatter, født 1719 på Bjerg. Gift med Thomas Sønderby i Bølling.

I 1726 ses Maren og Morten Jensen for sidste gang i Bølling, og de er herefter flyttet til gården Piig i Hanning. Desværre indeholder Hanning kirkebog kun oplysninger om

børns dåb, så derfor har det ikke været muligt at finde yderligere oplysninger om dem. Bølling Herreds Tingbog nævner dog i 1737 en person i Hanning ved navn Morten Jensen Piig.

Allerede i 1724 nævnes en ny familie på Bjerg, men da det dengang ikke var ualmindeligt med to hold fæstere på samme gård, er det ikke

usandsynligt, at begge familier har boet der på samme tid. Den nye fæster hed Chr. Poulsen. Konens navn nævnes ikke. De fik to sønner og to døtre i årene 1724-32. Ældst var sønnerne, Niels og Anders. For et par drenge fik Stavnsbåndets indførelse i 1733 betydning. I 1737 var de to drenge da også blevet "praktiseret" væk fra Dejbjerglund Gods uden lovligt pas²). Derfor blev de efterlyst 3 søndage i træk fra prædikestolen i Bølling Kirke. Den yngste af drengene, Anders var på dette tidspunkt kun 11 år, og den anden et par år ældre. Chr. Poulsen må sikkert have haft nogle forbindelser - måske i det Sønderjyske, hvor mange karle flygtede til for at undgå den hårde militærtjeneste, som ofte varede i flere år.

Chr. Poulsen var borte fra Bjerg inden 1737. Herefter nævnes en ny mand - dog ikke ny i sognet, da familien havde boet i Bølling By. Hans navn var Mads Pedersen, kaldet Krog. Han var født omkring 1681 i Bølling By og søn af Peder Christensen Krog og Bodil Nielsdatter. I 1711 blev Mads gift med Abelone Nielsdatter Skarnborg, som døde 1767 på Bøllingbjerg³). Mads var død i 1749. Abelone og Mads Pedersen havde 4 børn:

1. Maren Madsdatter, født 1713 i Bølling. Gift med Laurids Lauridsen Toft i Letager i Dejbjerg. 2. Inger Madsdatter, født 1716 i Bølling. Hun blev gift med en rebslager i Ribe. 3. Niels Madsen, født 1720 i Bølling. Han var muligvis gift med Anna Christensdatter og han døde i 1763 i Bølling uden at efterlade sig børn. 4. Anna Madsdatter, født 1727 i Bølling. Hun var gift med Jørgen Lauridsen Skaarup søn af Laurids Christensen Skaarup i Ledgaard. Anna og Jørgen Skaarup boede i Koldinghus i Brejning.

Mads Pedersen var en ældre mand, da familien flyttede til Bjerg, så allerede omkring 1743 optræder der en ny fæster. Manden hed Gravers Pedersen, men ved giftermålet i Sædding Kirke samme år kaldes han Gravers Bjerg. Konen hed Mette

Jensdatter, født 1711 i Kirkegaard i Sædding. Mette og Gravers Bjerg var kun på gården i få år, eftersom det helt sikkert var dem, som i 1746 var flyttet ind i Kragmose som medfæster sammen med Hans Eskesen. Kragmose og Bjerg var begge fæstegårde under Dejbjerglund, og de næste godt 40 år blev Bjerg drevet af fæsterne i Kragmose. Efter Abelone Krogs død i 1767 ser det ikke ud til, at Bjerg har været beboet. Ved folketællingen i 1787 bor der i hvert fald ingen. Omkring 1790 købte de to fæstere i Kragmose gården fri af Dejbjerglund, hvorefter de solgte Bjerg til Peder Lauridsen Skaarup. Han solgte Bjerg videre i 1792 til Niels Christensen fra Aadum.

1792 -

Niels Christensen, født ca. 1760 i Aadum og død 1849 på Lindvig Mark i Borris. Gift 1. gang med Maren Christensdatter Refstrup død 1813 i Borris og 2. gang med Johanne Jensdatter fra Lindvig. Hvornår Niels Christensen solgte Bjerg, kan ikke ses, eftersom skødet ikke blev tinglyst, men det er sket før 1802, hvor familien var bosat i Borris.

Børn: 1. Chr. Andersen, som er Marens "uægte søn" var i 1813 ved moderens død i krigstjeneste. 2. Jacob Chr. Nielsen, født 1795 på Bjerg og gift med Sidsel Villadsdatter fra Graul i Borris. Overtog hans fars gård.

- 1814

Mads Jensen, født ca. 1752 og død 1835 på Bjerg. Gift med Kirsten Jensdatter fra Handerup i Faster og død 1826 på Bjerg. De har muligvis overtaget Bjerg allerede i 1798. Dette år solgte de nemlig Nørlund (dengang kaldet Den Østre Nørgaard), og her havde de boet i 10 år. Før den tid var de bosat i Handerup i Faster. Mads Jensen må have været en holden mand, idet man ofte træffer på hans navn i forbindelse med lånesager, hvor han optræder som udlåner.

Barn: Karen Madsdatter, født i Handerup. Hun døde i 1800 på Bjerg, 20 år gammel, og der tilføjes i forbindelse med hendes død, at hun den 4. marts 1800 havde været hos præsten sammen med sin forlovede, Chr. Jensen for at aftale bryllup, men hun døde pludselig få dage efter.

1814 - 1840

Boile Christensen, født ca. 1782 i Bøel i Lønborg og død 1851 i Lønborg. Gift med Mariane Christensdatter fra Faster. Han kom ved giftermålet i 1813 fra Videbæk til Bølling. Da de i 1840 solgte gården, flyttede de til Lønborg.

Børn: 1. Mads Boilesen, født 1814 på Bjerg og død 1835 i Klokose i Faster som skolelærer. 2. Mette Kirstine Boilesdatter, født 1821 på Bjerg. Boede fra 1860-1880 i Tarm som enke. 3. Chr. Boilesen, født 1822 på Bjerg. Gift med Karen Thomasdatter fra Assing og bosat i Skarrild. Deres søn, Thomas Christensen boede i Lønborg og var gift med Jensine Pedersen fra Hedeby i Skjern. Hendes far, Peder Lucassen var født 1808 i Hindbo. Jensine og Thomas Christensens sønnesøn, Alfred Thomsen boede i mange år på Østermarkvej 1. 4. Abelone Boilesdatter født 1825 på Bjerg og død 1901 i Busk i Gjellerup. Gift med Niels Bertelsen i Lønborg.

1840 - 1842

Ole Peder Pedersen, født ca. 1807 i Timring og død 1852 i Løvstrup i Hanning. Gift med Kirsten Marie Christensdatter, født 1811 i V. Oldager i Skjern og død 1887 i Løvs-

Sønder Østerby

trup. Hun giftede sig efter Oles død med Otto Diderik Madsen, født 1822 i Duedal i Borris. I 1842 mageskiftede Ole Peder Pedersen gården med Josva Andersens gård Ll. Gadegaard i Hanning. Efter få år her flyttede familien til Løvstrup i Finderup.

Børn: 1. Chr. Peder Olesen, født 1839 i Lønborg. Boede først i Løvstrup, senere i Lyhne. 2. Martha Olesen, født 1841 på Bjerg. Gift med Jacob Nielsen fra Opsund i Brejning. Boede en tid i Hanning, men efter hendes tidlige død⁷⁾ udvandrede han til Amerika og efterlod deres eneste datter i Hanning. 3. Kirsten Marie Olesen, født 1844 i Ll. Gadegaard. Gift med Thomas Chr. Simonsen og bosat i Løvstrup, senere i Faster. Deres datter, Kirstine Marie var gift med Clemen Nielsen og boede i huset Østerbyvej 5. 4. Jens Løvstrup Olesen, født 1847 i Løvstrup. Gift med Maren Nielsen og bosat i Lambæk i Lem. 5. Mette Kirstine Olesen, født 1849 i Løvstrup. Gift med Anders Ejstrup Andersen i V. Herborg.

1842 - 1863

Josva Andersen, født ca. 1796 i Vorgod og død 1869 på Bjerg. Gift med Ane Marie Christensdatter, født ca. 1786 i Gravengaard i Hemmet og død 1867 på Bjerg. De havde i 1828 købt Ll. Gadegaard i Hanning, og efter 14 år der kom de så til Bølling. De havde kun én søn, Andreas Chr. og denne fik skøde på gården i 1863. Tre år senere fremgår det af sognerådets forhandlingsprotokol, at det åbenbart kniber for gamle Josva og hans kone at få den betingede aftægtsydelse udleveret. Heri beder de sognerådet om en værge, som kan hjælpe dem mod sønnen. Herefter giver forhandlingsprotokollen ikke flere oplysninger om, hvordan det gik, men efter 3 år var begge aftægtsfolk døde og gården solgt. Konen i nabogården Ll. Sudergaard, Kirsten Vestergaard Sørensen skriver i sin dagbog følgende om Gamle Josva: *"Nogle Dage før hans Død den 30. Marts 1869 solgte A. Chr. Josvasen Gaarden til Poul Jessen, og reiste den 8. April med hele Kramkisten til Fiskbæk, hvor han har købt sig en Gaard. Altsaa er det helt nye Naboer - den Gamle Josva er død, den unge er reist med Hustrue og Dreng - med Kiste og Seng. - O Naadens Gud du ei dem forglemme."*

Barn: Andreas Chr. Josvasen, født 1828 i Ll. Gadegaard i Hanning. Overtog Bjerg i 1863.

1863 - 1869

Andreas Chr. Josvasen, født 1828 i Ll. Gadegaard. Gift med Abeline Marie Christensdatter født ca. 1834 i Hemmet. I 1861 kom de til Bølling og sad de første par år til leje hos hans forældre. Da de forlod Bølling flyttede de først til Fiskbæk; senere blev det Borris, Faster, og fra 1880 havde de en gård på Tarm Vestermark.

Barn: Josva Josvasen, født 1862 på Bjerg. Han boede som ugift på forældrenes gård i Tarm.

1869 - 1885

Poul Chr. Jessen, født 1833 i Marup i Skjern og død 1919 i Skjern. Gift med Ingeborg Jensen, født 1833 i Hee og død 1906 i Østerby (Østerbyvej 16). Poul Jessen, der var rebslagersøn, blev som ung uddannet tømrer, men efter giftermålet med Ingeborg, blev det alligevel til køb af et landbrug. I Skjern drev de en mindre ejendom, men da krigen kom i 1864, måtte Poul Jessen af sted i krigen. Mens han var borte, fødte Ingeborg deres første barn, men da Poul Jessen vendte tilbage, var det lille barn allerede død og begravet. Han fik således aldrig sit første barn at se. I 1869 flyttede familien så til Bølling, og herfra drev han så både landbrug og tømrervirksomhed. I begyndelsen var

det nok mest landbruget, som familien levede af. Som en af de første dyrkede han kløver, og desuden gjorde han også en del indenfor frugtavl. Det var i samarbejde med Okholm på Bøllinglåde, at han plantede en del frugttræer. Poul Jessen var meget dygtig til sit håndværk. Mange er de gårde og huse i Bølling, hvor han har lavet tømrerarbejdet, men samtidig specialiserede han sig også i at bygge broer, så derfor var der ofte bud efter ham, når nabosognene skulle have lavet en bro. Desuden fremstillede han også mange møbler - bl.a. i mahogni. Når tømrersvendene ikke havde noget at lave, blev de sat til at lave billedrammer i mahogni. I 1890 havde Poul Jessen 2 svende, og han var en fantastisk læremester. Mange af de gamle mestre turde ikke lære fra sig, men det gjorde Poul Jessen. Dengang hed

Poul Chr. og Ingeborg Jessen

det sig, at hvis en lærling efterlignede mester, var det tyveri. Men Poul Jessen var også meget krævende, og når en besked en gang var givet, blev den ikke gentaget! Engang havde Poul Jessen ansat en lærling, og da denne mødte op den første dag, spurgte han overlegent: „Nå, hva' ska' a' så lav'?" hvortil Poul Jessen svarede: "Du ka' start med å puds' di nirs!"

I 1885 solgtes gården, og et stykke jord blev skilt fra, hvorpå Poul Jessen byggede sig et hus med værksted. Herefter helligede han sig helt sit håndværk, og det var i denne periode, at han byggede en del gårde i Bølling. Ved salget af gården betingede han sig en aftægt, som skulle leveres ham i hans „*nuværende Bolig paa den fra Gaarden udstykkede Parcel.*“

Sådan fremgår det af skødet, men den parcel, hvorpå han byggede huset, Østerbyvej 16 blev ellers først udstykket fra Bjerg i 1890, så hvor familiens bolig har været i den mellemliggende tid, vides ikke bestemt. I 1906 døde Ingeborg, hvorefter Poul Jessen solgte huset og flyttede til Skjern. Her hjalp han sønnen, tømmerhandler Jens Jessen. To år efter var han så uheldig at falde ned fra en stige og brække det ene ben. De andre tømrersvende løb hjem på værkstedet og hentede en dør, og her fik de så Poul Jessen lagt op på, hvorefter det gik hjemad. Da de sådan gik, udbrød Poul Jessen pludselig: „*Det her er snart så højtidelig. Er der ikke en, som kan synge for!!*“ Efter dette uheld kunne han ikke længere klare at gå op ad en stige, men han forblev dog aktiv på værkstedet, hvor han i mange år lavede bistader.

Børn: 1. Jes Mejer Jessen, født 1865 i Skjern. Emigrerede som ung til Amerika. 2. Ane Else Jessen, født 1867 i Skjern. Gift 1. gang med Jens Nielsen Kjær i FASTERKJÆR i FASTER og 2. gang efter hans død i 1911 med Peder Christensen, Boldesager ved Esbjerg. 3. Jens Jessen, født 1870 på Bjerg. Tømmerhandler i Skjern. 4. Bodil Katrine Jessen, født 1873 på Bjerg. Gift med lærer Peder Weje Sørensen Borup i HANING. Deres datter, Astrid Borup var en tid lærerinde ved Hovedskolen i Bølling. 5. Niels Jessen, født 1875 på Bjerg. Tømrer i Esbjerg.

Sønder Østerby

1885 - 1888

Niels Chr. Nielsen, født i Sdr. Nissum og død 1913 i Ølstrup. Gift med Ane Jensen, død 1943 i No. Omkring 1879 boede de i Idum, men kom så til Bølling, hvor de boede i Kyhe. Efter kort tid flyttede de til Strellev, men vendte i 1885 tilbage til Bølling og købte Bjerg. Året efter brændte gården, og i 1888 brød familien igen op og slog sig ned på Røgind Nygaard i No. Efter nogle år her, flyttede de videre til Ølstrup.

Børn: 1. Niels Gadgaard Nielsen, født 1879 i Idum, men døbt i Bølling Kirke. Bosat på Sjælland. 2. Kirstine Marie Nielsen, født 1883 i Strellev. Gift med Carl Grønne i No. 3. Henriette Nielsen, født 1886 på Bjerg. Gift med Chr. Søgaard Christensen fra Ringkøbing og bosat i Højmark. 4. Jensine Mariane Nielsen, født 1892 i No. Gift med smed Charles Jensen fra Nees og bosat i Højmark.

1888 - 1890

Chr. Nielsen Husted, født 1851 i Lønborg og gift med Ingeborg Christine Jørgensen Bank, født 1861 i Aadum og død 1890 på Bjerg. Bølling Kirkebog viser 5 dødsfald i 1890, hvoraf de 4 var af denne familie. 1890 må have været et forfærdeligt år for Chr. Husted. Først mistede han 2 tvillingepiger, dernæst hustruen og til sidst en pige på et år. Herefter blev gården solgt, og han flyttede sammen med den 6 årige Jeppe op til Bølling By, hvor de sad til leje i Dalgaard. Her ernærede han sig som arbejdsmand de næste par år, hvorefter de forsvandt fra Bølling.

1890 - 1891

Poul Chr. Jessen, som også havde ejet gården fra 1869-1885. Det fortælles, at han genopførte gården efter branden i 1886.

1891 - 1903

Peder Chr. Hansen, født 1851 i Strellev og død 1901 på Bjerg. Gift med Mariane Jensen, født 1857 i Gørding og død 1940 i Skjern. Peder Chr. Hansen var en meget dygtig landmand, men han døde tidlig efter et spark af en hest. En søndag eftermiddag var han gået ud i hestestalden for at se til en ny plag, som han lige havde fået. Hesten havde tidligere vist sig ondsksfuld, og den overfaldt ham nu både med bid og slag, så det var med nød og næppe, at han reddede sig ud fra hesten. Peder Chr. Hansen var så medtaget, at han ikke kom op af sengen mere. Peder Chr. Hansen var en bror til Niels Chr. Hansen, som fra 1925-35 boede Lisenborgvej 1. Efter Peder Chr. Hansens død fik enken en bestyrer, Hans Buch, bror til Laust Buch i Meldgaard, og efter et par år blev de gift. Det viste sig dog, at Hans Buch havde hang til spiritus, og desuden var han også glad for at spille kort, så efter få år måtte de sælge stedet og flytte til Skjern. Her var Hans Buch vognmandskusk.

Børn: 1. Else Katrine Hansen, født 1897 på Bjerg. Hun arbejdede på „Kilden“ i Aalborg. 2. Johanne Katrine Jensine Hansen, født 1901 på Bjerg. Boede i Skjern.

1903 - 1909

Hans Peter Lauridsen Buch, født 1873 i Nr. Vium og død 1928 på Vognbjerg Hede i Dejbjerg. Begravet i Skjern. Gift med Mariane Jensen, enke efter den forrige ejer.

1909 - 1930

Niels Peder Andersen kaldet Damgaard, født 1884 i Sædding og død 1945 i Varde. Søn af Anders Nielsen i Damgaard. Gift med Ane Kirstine Mathilde Nørgaard Eskildsen født 1882 i Nørlund (dengang kaldet Nørgaard) og død 1956 i Varde. Kirstine Eskildsen var før sit ægteskab kunstvæverske, og efter giftermålet bosatte de sig i Ølgod. Kort efter vendte de tilbage til Bølling og var her indtil 1930, hvorefter de flyttede til Nr. Nebel og senere til Varde.

Børn: 1. Kirstine Katrine Andersen, født 1908 i Ølgod. Gift med Carl Sigvald Andersen fra Ølgod og bosat i Ringkøbing. 2. Houle Eskild Nørgaard Andersen, født 1909 i Ølgod. Gift med Olga Ester Larsen og bosat i Varde. 3. Anders Damgaard Nørgaard Andersen, født 1911 på Bjerg. Gift med Dagmar Baden Nielsen fra Nr.Nebel. Bosat i Nymindegab. 4. Marie Kirstine Houline Nørgaard Andersen, født 1913 på Bjerg. Gift med gartner Johan Frederik Møller, Viborg. 5. Engeline Nørgaard Andersen, født 1915 på Bjerg. Gift med Herman Leth i Mørke ved Aarhus. 6. Holger Nørgaard Andersen, født 1918 på Bjerg. Bosat i Tarp ved Esbjerg. 7. Henny Nørgaard Andersen, født 1920 på Bjerg. Gift med E. Vestergaard fra Borris. Bosat i Varde.

1930 - 1947

Hans Chr. Hansen, født 1900 i Flødstrup på Fyn og død 1981 i Skjern. Gift med Iversine Johanne Pedersen, født 1902 i Skjern og død 1968 samme sted. Sine og Chr. Hansen drev Bjerg fra 1930 til 1947, hvorefter de flyttede til Skjern; men efter én måned her, var Chr. Hansen klar over, at han ikke kunne være i byen. Derfor købte de Moselund, hvor de boede til 1961 og flyttede så igen til Skjern. Her drev de et pensjonat i nogle år.

Børn: 1. Anna Katrine Hansen (Tinna), født 1931 på Bjerg og gift med Egon Rytter Hansen i København. 2. Laurids Johannes Hansen, født 1933 på Bjerg. Overtog Moselund efter forældrene. 3. Karen Marie Hansen, født 1935 på Bjerg og bosat i Tarm. 4. Ingrid Elisabeth Hansen, født 1937 på Bjerg og gift med Tage Skallebæk i Haderup. 5. Svend Ove Hansen, født 1944 på Bjerg og gift med Inger Vinie Lyng. Bosat i Tåstrup.

1947 - 1995

Gunner Pedersen, født 1916 i Sdr. Felding og død 1997 i Skjern. Gift med Karla Rosenkvist, født 1920 i Skarrild. Karla Pedersen arbejdede i mange år som sygeplejerske på Tarm Sygehus. Efter afståelse af gården flyttede Karla og Gunner Pedersen til Skjern.

Børn: 1. Peder Rosenkvist Pedersen, født 1950 på Bjerg. Bosat i Holstebro. 2. Solvejg Rosenkvist Pedersen, født 1954 på Bjerg og gift med Henry Jakobsen i Skibbild.

1995 - 1997

Peter og Ove Overgaard Villumsen købte jorden og gården til Ll. Sudergaard, og Peter bosatte sig på den.

1997 -

Jens Landting Falkesgaard Hansen, født 1960 i Hanning. Gift med Gitte Madsen, født 1962 i Dejbjerg. Jens Landting arbejder på Tarm Sygehus, mens Gitte Hansen er over-assistent ved Amtscentralen i Herning. *Barn:* Cecilie Landting Falkesgaard Hansen, født 2000.

Sønder Østerby

Store Sudergaard

Østerbyvej 8. Matr.nr. 5a, Østerby

Gårdens historie i 1700-tallet er lidt blakket, men går vi tilbage til 1688, var her en skomager ved navn Oluf/Ole Pedersen, som døde her i 1729, 90 år gammel. Hans kone Maren Nielsdatter var død i 1719, 70 år gammel. De havde en søn Niels Olufsen, som overtog fæstet efter forældrene. Han giftede sig i 1712 med Anna Iversdatter fra Østerby

og var her, til han døde i 1748. Året forinden var Anna død, og hun havde helt sikkert været sengeliggende de sidste år. Hver gang Niels gik til alters, var han nemlig alene af sted de sidste år, mens præsten tilføjer, at Anna Iversdatter var til alters derhjemme. Herefter kan det ikke rigtig ses, hvem der har haft fæstet af St.

Sudergaard, men meget tyder på, at det var Svend Jacobsen og konen Johanne Pedersdatter. De havde begge været i Bølling i mange år, inden de i 1742 giftede sig. På dette tidspunkt var de sikkert ikke helt unge. Efter Svend Jacobsens død i 1760 kom der en ny mand i gården. Han hed Anders Christensen kaldet Svends^o, endog i offentlige papirer. Anders Svends var født 1734 i Søndergaard i Sædding og var i alt gift 4 gange. Første gang var med Anna Jacobsdatter, men hun døde allerede i 1764 i St. Sudergaard. Aaret efter giftede han sig med Inger Astrup, og med hende var han kun gift et år. Tredje ægteskab indgik han i 1767 i Skjern med Maren Mortensdatter, født 1734 i Ganer i Skjern. De fik 11 år sammen inden hun døde. I 1779 giftede han sig så for fjerde gang, og denne gang med Kirsten Jensdatter Busk fra Borris.

I 1771 havde Anders Svends købt gården fri fra Lundenæs, hvorunder den havde hørt i mange år. Kort tid efter blev gården dog solgt, og han købte en gård i Handerup i FASTER; men i 1805 vendte familien tilbage til Bølling, hvor de købte Sønderbygaard. Her døde Anders Svends i 1811. Den ny ejer af St. Sudergaard hed Mads Pedersen Lyager og var gift med Inger Nielsdatter. De havde boet i Kragssig i Skjern, hvor de fik 2 børn, Barbara og Peder. I 1779 købte de „Den halve Kjærgaard“ i Skjern, og samme år døde Inger. Den ny mand i St. Sudergaard boede ikke på gården. Han hed Laurids Nielsen og havde Kirkegaard i Nr. Vium, men det fremgår hverken, hvornår han købte eller solgte.

- 1789

Anders Christensen Sandholt og Anna Christensdatter kom til St. Sudergaard mellem 1782 og 1784. De havde før boet i „det Holstenske“, hvor de ældste af børnene var født. Mange unge mennesker drog sydpå, hvor de så tog tjeneste rundt omkring på gårdene. En del af dem slog sig ned i „det fremmede“, mens andre vendte hjem igen. Sjældnere var det, at folk sydfra slog sig ned i det vestjyske, så denne familie havde sikkert sine rødder her på egnen. Et af børnene, Katrine Andersdatter boede i 1837 som fattiglem i Tarm, og hun blev ved et politiforhør^o dette år afhørt om, hvor hendes søskende var

bosat. *Børn*: 1. Mariane Andersdatter, født ca. 1780 i „*det Holstenske*“, hvor hun også døde. 2. Katrine Andersdatter boede i 1837 som fattiglem i Tarm. 3. Anna Andersdatter, født ca. 1782. Det blev oplyst, at hun var fra forstanden og muligvis boede i Vejle. Hendes navn var Anna, men hun ville kaldes Katrine!! 4. Else Marie Andersdatter gift med Adolp Pedersen i Vammen. 5. Anne Kirstine Andersdatter gift med en enkemand i Hobro.

1789 - 1791

Niels Lauridsen Skaarup, født 1736 i Skaarup i Hanning og død 1821 i St. Sudergaard. Han var søn af Laurids Christensen Skaarup i Ledgaard, og her havde Niels Skaarup også boet i en del år. Han var gift med Malene Jensdatter, født 1732 i Meldgaard og død 1801 i St. Sudergaard. Malene og Niels Skaarup havde før boet i både Vorgod, Marup og Debelmose, inden de vendte tilbage til Bølling og overtog St. Sudergaard. Om Niels Skaarup er der fortalt et par historier i „Aar bog for Dansk Kulturhistorie“ af Poul Bjerge (1894). Som ung havde han tjent i Varde sammen med den senere Kancelliråd Hansen på Lundenæs, så de to forblev dus. Niels Skaarup var ikke bange for at sige sin mening, og det gjaldt både overfor herremand og herredsfoged. Ved en auktion underholdt han så meget, så folkene var mere optaget af at høre på Niels Skaarup end på herredsfogden, som var auktionsholder.

Barn: 1. Kirsten Nielsdatter, født 1767 i Ledgaard og gift med Laurids Christensen, som overtog St. Sudergaard.

1791 - 1823

Laurids Christensen giftede sig i 1790 med datteren i St. Sudergaard, Kirsten Nielsdatter. 11 år senere købte de Ll. Sudergaard, som de tilsyneladende drev sammen med St. Sudergaard. Hertil flyttede familien så i 1823, da St. Sudergaard blev solgt på en auktion til grev Sponneck, som straks solgte den videre. På samme tid udstykkedes et stykke jord til sønnen Niels, hvorpå Sudergaardhus blev bygget. Laurids Christensen døde i 1828, 83 år gammel.

Børn: 1. Niels Lauridsen, født 1792 i St. Sudergaard. Overtog i 1823 Sudergaardhus, som lå øst for Bertelsbo. 2. Chr. Lauridsen, født 1795 i St. Sudergaard og død 1827 samme sted. 3. Ellen Lauridsdatter, født 1800 i St. Sudergaard og gift med Jens Chr. Jensen fra Vestervig. Bosat i Ll. Sudergaard.

1823 - 1825

Søren Nielsen, født 1794 i Nørsgaard i Skjern og død 1874 i Pedersborg. Gift med Ane Marie Madsdatter fra Sædding i Nr. Nebel, som døde 1868 i fattighuset ved Kirken. Det var kun to år Søren Nielsen havde St. Sudergaard. Hvad grunden hertil var, vides ikke. Der var landbrugskrise i 1820-erne, hvor mange måtte forlade deres gårde, og det er muligvis her forklaringen skal findes. Efter salget boede de forskellige steder i sognet. En tid havde de til huse i St. Holk, hvor han kaldes daglejer. Gennem mange år var de under fattigvæsenet og boede i fattighuset ved Kirken. Her døde Ane Marie, og kort tid efter blev der holdt offentlig auktion over hendes "*Efterladenskaber*". Søren Sudergaard kunne herefter ikke længere klare sig alene i fattighuset, så derfor blev han lejet ind hos Jens Vig i Ll. Holk. Herefter oplyser sognerådets forhandlingsprotokol ikke noget om Søren Sudergaard, men i 1871 havde han vist sig noget „*modvillig og*

Sønder Østerby

genstridig“, så derfor foreslog man, at han flyttedes til en fattiggård i en anden kommune. Sagen blev dog stillet i bero, men 2 år senere var den gal igen. Nu var det så slemt, at han blev anbragt på Ringkøbing Tvangsarbejdsanstalt i en alder af 79 år. Herfra vendte han dog tilbage til Bølling, men sommeren efter var det atter galt med ham, og denne gang ville sognerådet have ham placeret på Lønborg-Egvad Fattiggaard. Dette slap Søren dog for, idet man i sognerådsprotokollen kan læse under den 19. januar 1875, at man havde bestemt af holde auktion over Søren Sudergaards efterladenskaber. Med andre ord: Søren Sudergaard var død, og nu skulle sognerådet have nogle af deres udgifter dækket. Søren havde ellers spillet sognerådet et puds, idet han på et tidspunkt havde solgt noget af sit tøj. Da det var ulovligt, fordi han var under fattigvæsnet, blev der gjort stor opstandelse ud af det lille beløb, som han havde fået ind ved salget.

1825 - 1842

Anders Nielsen fra Tvis gift med Johanne Pedersdatter, som døde i 1829 i St. Sudergaard. Herefter giftede Anders Nielsen sig med Katrine Mogensdatter fra Ølstrup, og i 1842 mageskiftede de gården med Ll. Holk, som de senere overdrog til sønnen Niels Peder. Da han solgte Ll. Holk og istedet købte Mølgaard i Sædding, flyttede Katrine og Anders Nielsen med hertil, hvor de døde i 1863 og 1869.

Barn: 1. Niels Peder Andersen, født 1825 i St. Sudergaard. Overtog Ll. Holk efter forældrene.

1842 - 1852

Niels Pedersen, født 1808 i Ll. Holk og død 1884 i Klokmose i Faster. Gift med Magdalene Nielsdatter fra Faster. De havde før boet i Ll. Holk, og da de i 1852 flyttede fra St. Sudergaard til Klokmose, skrev præsten i Bølling Kirkebog: „*Forlader Sognet med et sædeligt Vidnesbyrd.*“ Familien havde taget Holk-navnet fra Ll. Holk med sig og fortsatte med at bruge det i Faster, så derfor findes der i Faster en talrig Holk-familie, som hverken er i familie til den Holk-familie, som i dag har St. Holk eller den Holk-familie, som stammer fra Mølgaard i Sædding.

Børn: 1. Mariane Nielsen, født 1839 i Ll. Holk og gift med Chr. Frederik Christensen i Bjørnkjær i Brejning. 2. Niels Peder Nielsen, født 1842 i St. Sudergaard. Boede mange år i Meldgaard, senere i Ny Toftgaard og sidst i Baunsbo. 3. Peder Nielsen, født 1844 i St. Sudergaard og gift med Mette Madsen fra Meldgaard i Astrup. Boede i Klokmose i Faster. 4. Jens Nielsen, født 1847 i St. Sudergaard og gift med Bodil Marie Pedersen fra Sinding, hvor de boede en tid. Senere bosat i Fjilstervang og sidst i Faster. Han kaldtes Jens Hjort, og forklaringen på det må være, at hans farmor var født i Hjorthus i Marup i Skjern. 5. Jens Marinus Nielsen, født 1853 i Klokmose og gift med Mette Kirstine Nielsine Graversen fra St. Kragmose. Bosat i Faster. 6. Mads Nielsen, født 1859 i Klokmose og bosat i Ny Kastbjerg. 7. Otto Nielsen, født 1863 i Klokmose og gift med Ane Katrine Thomsen fra Gasdalgaard. Bosat i Klokmose.

1852 - 1869

Ole Andersen, født 1819 i Dalager i Borris og død 1877 i Sudergaardhus. Gift med Else Olesen, født 1820 på Hedagergaard i Ølgod og død 1914 i Skaarup i Hanning. De boede først i Borris, senere i Vad i Herborg (dengang Vorgod sogn) og fra 1852 i St. Sudergaard. *Børn:* 1. Christiane Olesen, født 1843 i Dalager. 2. Mette Olesen, født 1845 i Dalager. 3. Ane Johanne Olesen, født 1846 i Dalager. Hun opholdt sig i 1885 i København, hvor hun var indlagt

under fattigvæsenet. 4. Niels Hedeager Olesen, født 1850 i Vad i Vorgod. 5. Olean Olesen, født 1853 i St. Sudergaard og gift med Chr. Pedersen Toft i Sudergaardhus. Senere bosat i Ringkøbing. 6. Peder Gravild Olesen, født 1854 i St. Sudergaard og gift med Kirsten Christensen fra Ølgod. Han forlod hende året efter og rejste til Amerika, og hun blev i 1896 gift i Aadum med Milter Hansen. 7. Niels Peder Hansen Olesen, født 1857 i St. Sudergaard. Han blev kaldt Hans „Wollesen“ og var gift med Kirstine Henriksen fra Brejning. De boede flere steder i Hanning og Finderup. Efter konens død i 1914 flyttede han først til Nr.Vium, og senere forsvandt han helt fra egnen. Et af hans børnebørn er Kirsten Olesen gift med Chr. Damgaard Jensen i Kjærholt.

1869 - 1870

Anders Jensen, født 1823 i Velling og død 1891 i Bølling, hvor han var aftægtsmand i St. Sudergaard. Gift med Abelone Pedersdatter, født 1821 på Holmsland og død 1880 i St. Sudergaard. De havde før boet i Gl. Sogn på Holmsland, og underlig nok havde de kun St. Sudergaard et år, inden de gik på aftægt samme sted. I skødeprotokollen står der, at de overtog gården i 1869; men i Kirsten Vestergaard Sørensens dagbog skriver hun, at Anders Jensen allerede kom i 1867. Muligvis kan de have været forpagtere af gården i de første par år. Anders Jensen var en bror til købmand Chr. Jensen i Ll. Kragmose, og selv gik Anders Sudergaard, som han kaldtes, også rundt som handelsmand. *Æ' Pjaltræmer*, var også et af de navne, som han gik under, og et par stykker har i deres erindringer omtalt Anders Sudergaard. Det drejer sig om Iver Nielsen, Kjærsgaard og Svend Bendtsen i Højmark, men opvokset i Faster. Begge omtaler de ham som „alles ven“. Han vandrede rundt i Bølling og Faster med sin trillebør, hvorpå han samlede ben og klude, som blev videresolgt. Men det, som interesserede børnene mest, var hans handelskasse. Heri var to skuffer, som kunne tages ud. I disse skuffer var der mange spændende ting, lige fra knapper, bændler, elastik, nåle m.m. Dog var det mest spændende den sorte lakrids, som havde tykkelse af en mands tommelfinger og var 7 tommer lang. Sådant en karl kostede 16 øre, og det var der jo ingen børn, som havde, men der kunne heldigvis købes også for 1 eller 2 øre. Iver Nielsen fangede ofte ål nede i bækken, så når han havde fanget mere, end moderen kunne bruge, byttede han dem med Anders Sudergaard og fik så til gengæld et stykke lakrids.

Anders Sudergaard kom ulykkeligt af dage. Han havde været på en af sine sædvanlige ture, og på hjemvejen kom han forbi mergelgravene i Sønderby (nu Damslund). Af politiforhøret fremgår det, at han dagen i forvejen havde været i Hanning Hedegaard Kro, hvor han havde drukket en del. På hjemturen var ulykken så sket, eftersom vejen gik tæt langs med mergelgraven lige syd for Ll. Boel, og det var da også manden her, Niels Jensen, som opdagede, at en hat flød rundt i vandet. Han fik tilkaldt sønnen i St. Boel, Iver Chr. Christensen, og ved fælles hjælp fik de Anders Sudergaard trukket i land. En trist og sørgelig afslutning på livet for en meget afholdt mand. Iver Nielsen erindrer da også tydeligt, da beskeden om Anders Sudergaards død kom - den berørte alle dybt. *Børn:* 1. Jens Peder Andersen, født 1845 i Gl. Sogn. Spækhøkermedhjælper i København. 2. Ellen Katrine Andersen, født 1846 i Gl. Sogn. Gift med Gravers Jensen i Hee. 3. Maren Andersen, født 1848 i Gl. Sogn. Gift med Skomager Fidler i København. 4. Jesper Fjord Andersen, født 1849 i Gl. Sogn. Gift med Christine Andersen i København. 5. Jens Chr. Andersen, født 1852 i Gl. Sogn. Murer i København. 6. Niels Laurids Andersen, født 1853 i Gl. Sogn. Bryggerkarl i København. 7. Mariane Sofie An-

Sønder Østerby

dersen, født 1854 i Gl. Sogn. Gift med hørkræmmer Søren Lauridsen, København. 8. Iver Andreas Andersen, født 1854 i Gl. Sogn. Fouragehandler i København. 9. Ane Marie Dusine Andersen, født 1857 i Gl. Sogn og død 1894⁹) hos Anders Chr. Faartoft i Sønderbygaard, hvor hun en tid havde haft ophold. Hun havde ellers været hjemme i St. Sudergaard og havde passet faderen. 10. Karen Sofie Andersen, født 1858 i Gl. Sogn. Hun havde som ung tjent i St. Kastbjerg hos Lisbeth og Niels Chr. Jensen, og i deres testamente var hun nævnt som en af arvingerne og skulle have 1.000 kr.. Et ikke ringe beløb i 1893. Karen Sofie var gift med Jens Kristiansen i Rærup i Lydum.

1870 - 1871

Anders Chr. Jensen og konen Johanne Marie Andreassen kom fra No Klit i Hee, hvor de havde solgt gården til Sara og Jens Mortensen. Sara var datter af Chr. Miltersen i St.Boel og havde været gift med Mikkel Olsen, som også havde haft St. Boel. Johanne Marie Andreassen havde været gift første gang med Johannes Jensen, men han havde mistet livet i krigen 1864. Da familien forlod Bølling, flyttede de til Hover, hvor de overtog den ny ejers gård. *Barn:* Johannes Jensen, født 1869 i Hee.

1871 - 1874

Chr. Jensen, født 1824 i Bækhus i Outrup og gift med Gydyne Kjerstine Christiansen, født 1828 i Varde, hvor hendes far havde borgerskab som snedker. Det var en noget speciel familie, som nu kom til Bølling. Chr. Jensen var meget godt begavet og havde allerede som 16-årig virket som lærer i Outrup. I krigen 1848 deltog han, hvorefter han kom til Varde, hvor han bl.a. var hos en kancellieråd. Da han havde en ualmindelig flot håndskrift, blev Chr. Jensen ofte brugt som skriverkarl. I Varde traf han så snedkerdatteren, med hvem han blev gift. Ud fra fadderlisterne kan man se, at det var byens spidser, de omgikkes. Efter nogle år i Varde, overtog de Overgaard i Nr. Omme, en gård på 400 tdr. land, som han i 1850-erne udstykkede. Hvad der skete for familien med hensyn til økonomien, vides ikke, men i hvert fald sank de i en økonomisk afgrund, så Nr. Omme-boerne på et tidspunkt var bange for, at familien ville „komme på sognet“, hvorfor man satte en indsamling i gang til køb af billetter til New Zeeland. Sådan fortælles det, men fakta var, at Chr. Jensen i 1868 flyttede til Slotshus i Hover og herfra videre til Bølling i 1871.

Det fortælles, at Chr. Jensen var meget storsnudet, og man kan let forestille sig, at den højtbegavede mand aldeles ikke blev accepteret af Nr. Ommefolkene. Meget tyder på, at det ikke gik stort bedre i Bølling. I sin dagbog skriver Kirsten Vestergaard Sørensen i Ll. Sudergaard følgende lille bemærkning den 2. maj 1871: „I Fjor kom der nye Folk til Sudergaard, og det samme er tilfældet i Aar, nu er det en Hr. Jensen, som boer der, som kom igaar med Kone og en stor Børneflokk.“ Noget kunne tyde på, at denne „Hr. Jensen“ skilte sig noget ud fra den øvrige befolkning.

Efter 2 år i Bølling flyttede familien til Møborg, og i 1874 havde de ophold i Holstebro, hvorfra de emigrerede til New Zeeland. De sejlede ud fra Hamborg, men løb ind i en storm, hvorfor de måtte vende tilbage for at få skibet repareret. En del af passagererne var efter stormen så medtaget, at de ikke var istand til straks at begive sig på rejsen til New Zeeland. De måtte blive tilbage i Hamborg. Det gjaldt også Chr. Jensens 10-årige datter, Laura. Hun kom først på et senere tidspunkt ned til familien.

Hvordan det ellers gik Chr. Jensen i det fremmede vides ikke, selvom tre af hans efterkommere senere har besøgt Nr. Omme for at se, hvor familien stammede fra. Disse tre

Passageer-Kontrakt Nr. 288

mellem autoriseret Udvandringsagent Wih. Sommer i Kjøbenhavn

og
nedennævnte Udvandrer angående Befordring
fra Hamburg til Ny Zealand

Nr.	Udvandrerens fulde Navn.	Ålder.	Livsstilling.	Sidste Opholdssted.
1	Christen Jensen	46	Landarbejder	Holsten
2	Gyde Christen Jensen	46	Hustru	"
3	Sons Hilde Jensen	16	Lev	"
4	Christen Nielsen Jensen	19	"	"
5	Louise Hilde Jensen	10	Datter	"
6	Frazer Christen Jensen	8	"	"
7	Laet Thorsvald Jensen	5	"	"

Ifølge Lov af 1ste Mai 1868 angaaende Tilvagn med Udvandrerens Befordring, § 9, har Udvandrerens uopbeholdt at anmelde enhver Klage over Misligholdelse af denne Kontrakt for den næstnævnte danske Konsul, der, forsaavidt Sagen ikke ved hans Mellemkomst i Hensigtighed kan forliges, eller antilten Underretning vil give Indbudsning til den ledende Begjæring, hvorefter Sagen vil blive afgjort af Justitsministeren, og den Erstatning, der maatte tilkomme Udvandrerens, blive udsædt af den af Udvandringsagenten stillede Sikkerhed.

ANM. Selvs denne Kontrakt kan ikke under Betænk forlægges ulovligt som Legitimation for, hvad Udvandrerens eller nærmere har Ret til at forlade.

Spisereglement ombord.
Frokost: Kaff, Jyd og Spørstør, Høns og Sild.
Middag: Suppe, Ostekjød eller Fløsk eller Fisk.
Aftensmad: Thee, Sukker, Brød eller Høns og Sild.
Passagererne faar saa store Kostpartioner, som de kunne spise, forsaavidt der ikke mærkes Misbrug med Henpaa til Pødemidlerens Forbrug.

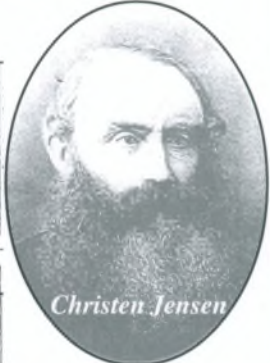
(Udvandrerens Befordring fra Opholdsstedet til Hjørring er Kontraktens udsiddende.)

Kjøbenhavn, den 10de Marts 1879

Detail
Gøjr og Stempel
48 Skilling.

Wih. Sommer,
autoriseret Udvandringsagent.

Forveist og befunden af fyldstjære Distriktsretten i Lov af 1. Mai 1868 § 8.
Kjøbenhavns Politikammer, den 10de Marts 1879

Christen Jensen

personer kendte ikke noget til hinandens eksistens, så der må ikke have været stor kontakt familien imellem. Gydine og Chr. Jensen havde 9 børn, men det er kun de 6, som er nævnt i forbindelse med afrejsen.

1874 - 1884

Peder Mortensen, født 1843 på Kjæringsgaard. I de første 4 år boede han som ungkarl på gården, men giftede sig så med Maren Vad Jensen fra Brejning. Efter yderligere 6 år solgte de gården og flyttede hen i Brink.

1884 - 1920

Jens Jacob Pedersen, født 1853 i Ølgod og død 1933 i Bølling By (Kildevej 3). Gift med Christine Mouridsen, født 1857 i Skjern Birk og død 1919 i St. Sudergaard. Hendes far, Mourids Andersen var født 1791 i Ledgaard, og hendes mor, Mette Thomasdatter boede i en årrække i det lille aftægtshus sydvest for gården. St. Sudergaard brændte i 1895, og da stuehuset blev bygget, var det meningen, at dette kun i en periode skulle fungere som sådan. Det skulle senere laves om til stald, hvorefter der så skulle bygges et nyt og fritliggende stuehus. Nu 100 år efter står det gamle hus stadigvæk!

Da Jens Sudergaard solgte gården til sønnen Mourids, flyttede han op i Baunsbo sammen med datteren Karen. Denne datter havde ligesom to ældre søstre hofteskade, og der fortælles, at deres mor havde fået at vide, at hvis hun kunne få en søn, ville de følgende børn være raske - og sådan gik det!

April	Udgift	Indtægt
1. PÅSKEOFRET betalt med	1,20	
2. 14 1/2 pund Thi??? hos N. Chr. Kastbjerg	4,40	
3. 2 pund Løg Samme Sted	0,36	
4. Af Min løse Gjæld betalt til Anders Sudergaard	0,50	
5. Købt Selebaand og Kantbaand af A. Sudergaard	0,32	
6. Smederegning ved M. Chr. Toftgaard 2 Ringe paa en Kølle 4 Jerntøjrpæle 2 dørkroge en Kram?? Lim	1,30	
7. Modtaget af Boje Hansen for rengøring af Grøft	0,50	
8. 3 Ruller Tobak hos Dalgaard	0,48	
9. Udlånt til Morten Bentsen	20	
10. Udlånt til Peder Sudergaard	1,00	
11. Udlånt til Bendt Sudergaard	0,50	
12. Udgift i Dalager Marked	0,20	
13. Kjøbt Kolonialvarer hos Chr. Gade Hansen	3,01	
14. Købt Reb hos Rebslageren i Skjern	1,75	
15. 2 Haarblokke lagt	0,66	
16. 1 Grebskaft	0,40	
17. 1 Sviin leveret af Vægt 162 pund a 22 Øre Vei???	36,39	

Børn: 1. Jensine Abildtrup Pedersen, født 1885 i St. Sudergaard og gift med Eske Graveren i Søndergaard. 2. Mette Pedersen, født 1887 i St. Sudergaard og død 1918 samme sted. 3. Karen Kirstine Pedersen, født 1889 i St. Sudergaard. Boede sammen med faderen i Baunsbo og senere sammen med søsteren Ida på Kildevej 3. 4. Mourids Pedersen, født 1893 i St. Sudergaard. Overtog gården. 5. Ida Marie Pedersen, født 1896 i St. Sudergaard. Drev manufakturhandel i Bølling By, Kildevej 3.

1920 - 1962

Mourids Pedersen, født 1893 i St. Sudergaard og død 1969 på Toftevej 15. Gift med Mary Andersen, født 1891 i Seest og død 1968 i Toftevej 15. Da de solgte gården, byggede de huset Toftevej 15.

Børn: 1. Jens Evald Sudergaard Pedersen, født 1921 i St. Sudergaard. Overtog gården. 2. Christine Jensine Sudergaard Pedersen (Didde), født 1922 i St. Sudergaard og gift med Johannes Christensen i Oue ved Hobro. 3. Esther Sudergaard Pedersen, født 1924 i St. Sudergaard og gift med Villy Nielsen fra Oue, men bosat i Skjern. 4. Marie Sudergaard Pedersen, født 1927 i St. Sudergaard og bosat i Vejle.

1962 - 1988

Jens Evald Sudergaard Pedersen, født 1921 i St. Sudergaard og død 1992 i Skjern. Gift med Gerda Sørensen, født 1931 i Agersnap i Ølgod. Gerda og Jens Evald Pedersen havde først en gård i Odderup i Aadum, hvorefter de drev hans fødegård i 26 år og flyttede til Skjern.

Børn: 1. Magny Sudergaard Pedersen, født 1960 i Aadum og gift med Poul Erik Nisgaard fra Hanning. Bosat i Brejning. 2. Sten Sudergaard Pedersen, født 1963 i St. Sudergaard og bosat i Brejning. 3. Kurt Sudergaard Pedersen, født 1964 i St. Sudergaard og gift med Susanne Eybye fra Stauning. Bosat i Faster.

1988 -

Thorkild Stenbæk Nielsen, født 1957 i Skjern. Har drevet gården samtidig med, at han har arbejdet for vejvæsnet i Skjern

Lille Sudergaard

Østerbyvej 10. Matr.nr. 17, Østerby

I 1688 var Ll. Sudergaard ejet af Lundenæs, og fæsteren hed Eske Christensen. Hans kone blev kaldt „Anne Eskes“ og sad på gården som enke i nogle år. Herefter er fæsteforholdene lidt uklare. I Østerby optræder nemlig i begyndelsen af 1700-årene en mand ved navn Oluf Pedersen kaldet Kragmose eller Østerby, og hans kone hed Bodil Eskes-

datter. Hun er sikkert datter af Eske Christensen og de har muligvis overtaget Ll. Sudergaard efter forældrene. Bodil og Oluf Østerby fik i 1705 en søn kaldet Eske, men da han døde 43 år gammel, var han bosiddende på Kjæringsgaard, så hvornår familien flyttede fra Ll. Sudergaard til Kjæringsgaard, er ikke godt at vide. Men i 1727 nævnes et par, som med sikkerhed har boet på gården. Ellen og Anders Jensen Borbjerg hed de. De var her fra omkring 1727, men allerede i 1735 døde han, 41 år gammel. Året efter giftede Ellen sig med Niels Lauridsen kaldet Skrædder, efter den profession han udøvede om vinteren. I et Ekstraskatteregnskab*) fra 1743 oplyses det, at han „om sommeren gør Bondearbejde og om vinteren syr Vadmelsklæder“. Dengang blev man også pålignet ekstraskatter, så snart der blev tjent en ekstra krone!

I 1747 døde Ellen, og kort tid efter giftede Niels Skrædder sig med Mette Madsdatter, og i 1749 fik de datteren Ellen. Hun blev gift med Oluf Bendtsen i Ejstrup i Faster, og efter hans død med Jeppe Lauridsen Bollerup samme sted. I 1771 havde Niels Skrædder købt sig fri fra Lundenæs, men allerede 7 år senere solgte han Ll. Sudergaard og flyttede til Ejstrup, hvor han døde i 1786.

1778 - 1780

Mads Sørensen Møller fra Sønderby i Borris købte stedet og har muligvis haft sine svigerforældre til at bo her. Han boede her i hvert fald ikke selv. Svigerforældrene var Lauge Christensen og Kirsten Hansdatter og de havde i årenes løb boet forskellige steder. Lauge Christensen havde skabt sig en god økonomi og havde bl.a. været i stand til at låne en del penge ud. Det var før bankernes tid! Desuden var hjemmet også godt udstyret, bl.a. med en del sølvtøj. Lauge Christensen døde i Ll. Sudergaard i 1780*), og samme år overtog enken skødet på stedet. Af skiftet fremgår det, at der i ægteskabet var 5 døtre. *Børn:* 1. Karen Laugesdatter, gift med Mads Jørgensen i Uhre i Ikast. 2. Mette Katrine Laugesdatter, gift med Jens Pedersen Ølgaard i Sdr. Felding. 3. Anne Marie Laugesdatter, gift med Mads Sørensen Møller i Borris. 4. Agnete Laugesdatter, som efter faderens død blev gift med Chr. Iversen, Aadum. De boede i nogle år i Ll. Sudergaard, hvor de i 1787 fik sønnen Lauge. 5. Else Laugesdatter, gift med Peder Iversen fra Aadum, men bosat i Rind.

Sønder Østerby

1780 -

Kirsten Hansdatter overtog Ll. Sudergaard, men forlod Bølling inden 1787, hvor det kun er datteren og svigersønnen, som bor her. Inden 1789 var gården blevet solgt igen, for da nævnes der en mand ved navn Anders Christensen kaldet Vendelbo.

- 1795 Anders Christensen fra Borris var her i nogle år, inden han købte Ledgaard.

1795 - 1801

Hans Christensen Vesterager og Maren Lauridsdatter fra Birkmose i Vorgod var her en tid, men vendte så tilbage til Vorgod.

1801 - 1827

Laurids Christensen i nabogården St. Sudergaard drev de to Sudergaarde sammen indtil 1823, hvor St. Sudergaard blev solgt, og familien flyttede hertil.

1827 - 1849

Jens Chr. Jensen, født 1811 i Vestervig og død 1883 i Ganer i Skjern. Gift med Ellen Lauridsdatter født 1800 i St. Sudergaard og død 1881 i Ganer. Det var Ellen, som havde skødet på gården, og i 1849 blev den solgt, hvorefter Jens Chr. Sudergaard var bosat i Søndergaard i Sædding. Ægteskabet havde åbenbart ikke fungeret så fint, eftersom Ellen havde forladt hjemmet, p.g.a. Jens Chr.'s „*utilbørlige*“ opførsel. Han havde åbenbart ikke været for fin i kanterne, idet han 10 år forinden var blevet udlagt som far til det barn, som datteren i nabogården Ledgaard, havde født. Herom havde der verseret en længere retssag^{*)}, som må have været meget belastende for familien i Ll. Sudergaard. Man kan jo let forestille sig, at ovennævnte tilfælde ikke havde været enestående. Desuden fremgår det også, at han må have nægtet Ellen omgang med familie og venner, så han fremtræder absolut ikke som nogen rar ægtemand. Den 8. oktober 1850 var der møde i Bølling Præstegaard, hvortil et par fra sogneforstanderskabet, Pastor Vilstrup fra Borris samt Ellen og Jens Chr. var mødt. Her „*foreholdt Præsten dem deres Forpligtelse til at leve sammen som Christelige Ægtefolk.*“ Jens Chr. skulle tage venlig imod hende, og „*omgaaes hende som en christelig Ægtemand bør omgaaes sin Hustru.*“ Ellen blev opfordret til „*paa Mandens Tilbud at drage hjem og efter Guds Ords Forskrifter omgaaes ham som en kjærlig Hustru i Ydmyghed og Sagtmodighed, og lade Alt være glemt.*“ Forsoningsmødet må have hjulpet, eftersom ægtefællerne levede resten af deres tid sammen^{*)}. I 1858 købte de Høj og fire år senere Kyhe. 10 år senere flyttede de til Ganer i Skjern, hvor de begge døde.

1849 - 1856

Chr. Pedersen, født 1817 i Den Østre Nørgaard (nu Nørlund) og død 1855 i Ll. Sudergaard. Gift med Mette Marie Jensdatter, født 1822 i Dalgaard. De kom begge til Bølling i 1846 fra Hoptrup i Sønderjylland og bosatte sig i Dalgaard hos hendes forældre. Her var de, indtil de overtog Ll. Sudergaard. Det blev dog kun til få år for hans vedkommende, hvorefter enken giftede sig med Niels Mortensen kaldet Dalgaard.

Barn: 1. Ane Christensen, født 1846 i Dalgaard og gift med Niels Peder Nielsen i Meldgaard.

1856 - 1858

Niels Mortensen, født 1831 i Bølling og gift med enken i gården, Mette Marie Jensdatter. De overtog senere hendes fødegård Dalgaard.

1858 - 1891

Morten Bendtsen, født 1823 i Faster Kirkegaard og død 1904 i Thorbo. Gift med Kirsten Vestergaard Sørensen, født 1835 i Klokmose i Faster og død 1908 i Thorbo. Morten Bendtsen var uddannet tømrer og snedker, så det var Kirsten Vestergaard, som tog sig af det lille landbrug, hvor de holdt 2-3 køer. Morten Bendtsen havde en ualmindelig god sangstemme. Kort tid efter ankomsten til Bølling overtog han stillingen som kirkesanger, eftersom den gamle degn, Fjord ikke var nogen særlig god sanger. I 1869 kom Niels Bendtsen (en bror til Morten Bendtsen) til Bølling som degn, og herefter var det ham, der forestod kirkesangen. I 1883 byggede Morten Bendtsen stuehuset i Ll. Sudergaard og året efter laden. Kirsten Vestergaard førte gennem årene en lille, men meget indholdsrig dagbog, hvorfra følgende små uddrag er hentet*).

Den 24. oktober 1858 holdt de deres bryllup, og 5 dage senere rejste hun til Bølling og tilføjede i sin Dagbog:

„- O gode Gud staae du os bi, og vær vor Lygte paa vor Sti -“ En måned senere skrev hun følgende vers:

„Ensomhed jeg lever nu / iblandt fremmed Folk, / men Gud du mig ledsager / og vær mit Værn og Skjold. / Mit Hjerte tidt bespændes / af Længsel og af Frygt, / men snart igjen det kjendes, / at Gud selv gjør mig det trygt. / Opliver, styrker, trøster / og gjør mit Hjerte Fro. / O Gud du selv forlene / mig Kraft i Jesu Tro.“

I 1859 fødte Kirsten Vestergaard 2 sønner, som begge døde straks efter fødslen. Året efter fik hun endnu en søn, som blev kaldt Søren. Denne søn blev som 2-årig sat i pleje hos mormoderen i Klokmose, hvilket Kirsten så inderligt fortrød. I stedet havde hun i 1862 fået sønnen Bendt, men det var Søren, hun ønskede at have hos sig. Herefter gik der 6 år, hvor der intet blev optegnet, og det beklagede hun meget - men hun havde ikke haft tid, „Thi der er saa meget Syslen med de mange Smaae og de tarvelige Omstændigheder.“ Den 18. maj 1871 var humøret hos Kirsten Vestergaard helt i bund. Køerne var kommet på græs den 13. maj, selvom det havde frosset om natten, men der var ikke mere foder til dem - hverken hø eller halm, så "de maae æde Tag". Den 18. lå der på jorden et tykt lag sne, så køerne kunne ikke komme ud.

I 1887 fortæller Kirsten Vestergaard, at hun de sidste 5 år havde været syg næsten hver dag. „.....mørke Dage, Humøret daarligt, Legemet sygt, meget at bestille - dygtig Skjænd, hvori jeg maaske selv var skyld naar jeg ikke kunde lade være at klage over et og andet som syntes mig saa mørk. Ja, disse Aar i mit liv dem glemmer jeg aldrig. Da drog der saa mange mørke Skygger og pustede noget af den Ungdoms Glød, der havde brændt saa varm i 25 Aar ud.“

Sønder Østerby

I 1891 overlod Kirsten og Morten Bendtsen Ll. Sudergaard til en datter og svigersøn, hvorefter de flyttede over i Thorbo, hvor de gik på aftægt hos sønnen Hans Bendtsen.
Børn: 1. Søren Vestergaard Bendtsen, født 1860 i Ll. Sudergaard og gift med Laura Eskesen fra Borris, hvor de boede. 2. Bendt Kirkegaard Bendtsen, født 1862 i Ll. Sudergaard og i mange år bosat i Kirkehuset. 3. Mette Bendtsen, født 1865 i Ll. Sudergaard. Overtog fødegården sammen med sin mand Jens Rærup. 4. Hans Bendtsen, født 1868 i Ll. Sudergaard og bosat i Thorbo. 5. Johanne Bendtsen, født 1871 i Ll. Sudergaard og gift med Jens Chr. Jensen, Ll. Boel.

1891 - 1918

Jens Rærup Eskildsen, født 1862 i Nørsgaard (nu Nørlund) og død 1930 på Kildevej 33. Gift med Mette Bendtsen, som var født på gården. Da de i 1918 solgte Ll. Sudergaard, flyttede de til Gl. Toftgaard, hvor de sad til leje et par år, hvorefter de købte hans mors hus, Kildevej 33. Jens Rærup døde ved et ulykkestilfælde. Han faldt ned fra en stige. I 1951 flyttede Mette Rærup til Spjald, hvor datteren Kirstine boede. Her døde hun i 1962.

Børn: 1. Hansine Kirstine Damgaard Eskildsen, født 1892 i Ll. Sudergaard. Boede i Spjald. 2. Magnus Morten Rærup Eskildsen, født 1894 i Ll. Sudergaard og gift med Helga Nielsen i Graasten. 3. Johannes Rærup Eskildsen, født 1899 i Ll. Sudergaard og gift med Emma Lauridsen fra Mølgaard i Sædding. Emma Rærup boede i mange år som enke på Lisenborgvej 9. 4. Marie Sofie Houline Rærup Eskildsen, født 1897 i Ll. Sudergaard og død 1913 samme sted.

1918 - 1946

Markus Madsen, født 1882 i Sædding og død 1956 på Lisenborgvej 4. Gift med Kirsten Katrine Ida Andersen fra Damgaard, født 1889 i Mølgaard i Sædding og død 1985 på De Gamles Hjem i Hanning. Katrine og Markus Madsen havde først boet i Finderup. Dernæst havde de en kort tid haft Moselund, og fra 1918 boede de i Ll. Sudergaard. Efter afståelse af gården flyttede de til Lisenborgvej 4.

Børn: 1. Anders Damgaard Madsen, født 1909 i Finderup og gift med Betty Ladekjær fra Sønderby (Boelvej 2). Bosat i Stauning. 2. Mads Chr. Madsen, født 1910 i Finderup og gift med Petra Christiansen fra Hanning. Bosat i Ny Skrebsgaard i Hanning. 3. Johanne Kirstine Madsen, født 1913 i Finderup og gift med Jens Elvig Ladekjær, Boelvej 2. 4. Jakobine Johanne Madsen, født 1916 i Moselund og gift med Ejner Pedersen, som overtog Ll. Sudergaard.

1946 - 1973

Ejner Pedersen, født 1916 i Stenlille på Sjælland og gift med Jakobine Johanne (Binne) Madsen fra Ll. Sudergaard, født 1916 i Moselund. Fra 1942 til 1944 boede Binne og Ejner Pedersen ved Dianalund, hvorefter de flyttede hjem til hendes forældre i Ll. Sudergaard for at hjælpe dem. To år efter overtog de gården og drev den indtil 1973, hvor de byggede hus på Østerbyvej 12. I mange år var Binne Pedersen hjemmehjælper, mens Ejner Pedersen var murerarbejdsmand. I 1998 flyttede de til Skjern.

Børn: 1. Erik Sudergaard Pedersen, født 1942 i Stenlille. Overtog Ll. Sudergaard. 2. Knud Ingolf Pedersen, født 1946 i Ll. Sudergaard. Bosat i Haurvig på Holmsland. 3. Markus Chr. Pedersen, født 1949 i Ll. Sudergaard og gift med Anne Birthe Kruse i Skjern. 4. Katrine Elisabeth Pedersen, født 1950 i Ll. Sudergaard og gift med Lauge Mose Iversen og bosat i Haurvig.

1973 - 1995

Erik Sudergaard Pedersen, født 1942 i Stenlille og gift med Karen Madsen, født 1947. Hun er datter hos Johanne og Emanuel Madsen i Odense, og hendes mor er datter af Karen og Jens Østergaard i Ny Boel. Karen og Erik Pedersen flyttede til Skjern, da de solgte Ll. Sudergaard.

1995 -

Ove Overgaard Villumsen, født 1965 på Hedager og gift med lærer Inge Cæsar født 1972 i Ajstrup ved Farsø.

Børn: 1. Christian Cæsar Villumsen, født 1997. 2. Elisabeth Cæsar Villumsen, født 1999.

Aftægts hus ved St. Sudergaard

1869 - 1879

Hvis man drejer fra Østerbyvej og hen forbi St. Sudergaard lå der på hjørnet, hvor den gamle poststi gik om til Den Gamle Præstegaard (Enghavegaard), et lille hus. Ole Andersen, født 1819 byggede i 1869 dette hus. Han havde de sidste ca. 20 år boet i St. Sudergaard. Huset skulle vel fungere som et aftægts hus, men det specielle var, at aftægtsmanden, altså Ole Andersen selv ejede huset. Desuden blev der i følge en kontrakt også lagt noget jord til huset. Dette jordstykke grænsede i vest ind til Præstegaardens mark, i syd ned til bækken, i øst til en grøft og i nord til Østerby Kirkevej. Denne jord skulle dog blive ved med at tilhøre St. Sudergaard, og ejeren af huset skulle så bare have brugsretten til den. Dette hus ejede Else og Ole Andersen, indtil han døde i 1877. Hos dem boede en datter og svigersøn, Oleane og Chr. Pedersen Toft. Han var født 1840 i Gørding og omkring 1877 havde de bosat sig hos hendes forældre, hvor de dette år fik en søn, Peder Chr. Pedersen Toft. Han var kirkebetjent i Ringkøbing og var gift med Andersine Christensen fra Fiskbæk. Da huset i 1879 blev solgt, flyttede Oleane og Chr. P. Toft væk fra Bølling, og i mange år boede de i Ringkøbing.

1879 - 1899

Den ny ejer i 1879 var Niels Mortensen, født 1852 på Kjæringsgaard. Han var skomager og giftede sig i 1884, det år hvor han solgte huset, og flyttede til Bjerrehus.

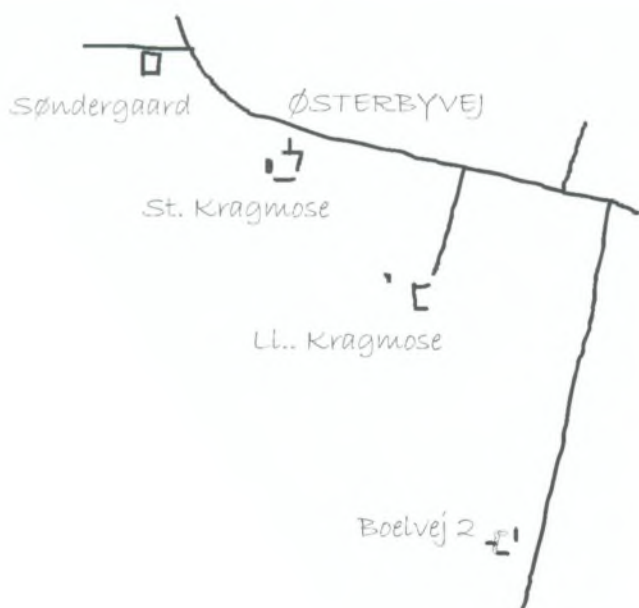
Huset solgte han til en søster, Christine Mortensen født 1845 på Kjæringsgaard og det var hende, som fik skødet på huset. Hun var gift med Hans Peder Madsen, født 1849 i Dejbjerg, og de var her så sent som i 1892, hvor en søn, Martin Chr. blev indskrevet i skolen. Desuden havde de også en datter Else Katrine født 1889.

Da de flyttede fra huset, overtog ejeren af St. Sudergaard, Jens Jacob Pedersen huset, og han havde sin svigermor, Mette Thomasdatter til at bo i det. Hun havde været gift med Mourids Andersen i Skjern Birk, som iøvrigt var født i 1791 på nabogården Ledgaard, og *Mæt' Moust*, som hun kaldtes, døde her i 1899. Herefter forsvandt huset.

Mæt' Moust

Søndergaard
Store Kragmose
Lille Kragmose
Boelvej 2

Østerbyvej

Søndergaard

Østerbyvej 2. Matr.nr. 10, Vester Bølling

Søndergaard ejedes i 1688 af Lundenæs, og der var hele tre fæstere på gården, Niels

Christensen, Peder Christensen og Chr. Nielsen. Efter navnene at dømme, kunne det godt være en far og to sønner. Peder Christensen Krog, som fortsatte på gården, var født i Bølling og døde samme sted i 1733, 80 år gammel. Hans kone hed Bodil Nielsdatter og døde i 1717, 75 år gammel.

De havde bl.a. sønnen Mads Pedersen Krog, som overtog gården efter forældrene, men senere flyttede til Bjerg. Her er familien er beskrevet.

Desuden havde de døtrene Mette og Else, hvoraf sidstnævnte var gift med Jens Jensen Bødker i Bølling og efter hans død med Anders Christensen Lervad.

Hvornår Mads Krog flyttede fra Søndergaard vides ikke helt bestemt. Når man sammenligner fadderne ved børnenes dåb, adskiller personerne ved det sidste barns dåb i 1727 sig fra de øvrige på den måde, at det udelukkende er Østerby-folk, som her opdræder. Noget kunne tyde på, at familien derfor er flyttet fra Søndergaard inden 1727.

Sammen med familien Mads Krog var der også en anden familie, som boede i Søndergaard. Manden hed Peder Sørensen, kaldet Skarnborg. Han var blevet gift med en enke, Inger, som havde mindst fire børn. En af pigerne var Abelone Nielsdatter Skarnborg, som blev gift med Mads Pedersen Krog og var bosat i Søndergaard. Inger og Peder Skarnborg fik en datter, Maren, sammen, som blev gift med Jens Madsen i Dejbjerg. Hertil flyttede Inger og Peder Skarnborg også omkring 1730. Desuden nævnes i Søndergaard også omkring 1730 en mand ved navn Jens Bonde samt en søster.

Efter 1730 blev der mere stabile forhold, hvad fæstere angik. I 1732 blev sønnen fra Maae, Chr. Nielsen Maae gift med datteren fra Nørsgaard, Vibeke Jespersdatter og de overtog fæstet af Søndergaard. Chr. Maae var født 1708 i Maae og døde 1781 i Søndergaard, og Vibeke døde 1770 i Søndergaard. I 1737 var de begge indblandet i en sag¹⁾, hvor de var blevet uvenner med deres nabo i Toftgaard, Lars Toft. Det drejede sig om nogle af Chr. Maaes kreaturer, som var gået over skellet til Lars Tofts eng, og denne havde så taget dem ind i stalden, hvorefter han havde krav på 8 skilling pr. kreatur, hvilket Chr. Maae absolut ikke ville betale. Det blev til et større skænderi, hvor Vibeke og Chr. Maae begge havde slået ud efter Lars Toft, men da parret så var på vej hjem, var de blevet overfaldet af Lars Tofts karle, som havde givet dem så mange hug og slag, så de knap nok kunne slæbe sig hjem. Vibeke var dog oppe af sengen næste dag, men Chr. Maae havde været syg i længere tid - ja, et af vidnerne kunne endda fortælle, at der var bleven bedt for ham fra Bølling Prædikestol. Det var nemlig skik og brug, at der blev bedt for personer fra prædikestolen, når man mente, at døden nærmede sig. Vibeke og

Chr. Maae havde følgende børn.

Børn: 1. Kirsten Christensdatter, født 1733. Ifølge et skifte efter broderen Jens, skulle hun have boet i Stauning og have haft børn, som alle var rejst til Holsten. 2. Anne Christensdatter, født 1735 og gift med Niels Nielsen Tarm. Se under Nørlund. 3. Jesper Christensen, født 1737. Overtog Søndergaard. 4. Cornelius Christensen, født 1743 og gift med Mette Madsdatter i Votkjær i Borris. 5. Jens Christensen, født 1753 og gift med Inger Marie Lauridsdatter i Herborg.

Omkring 1770 blev Jesper Christensen fæster af Søndergaard. Han var født 1737 og døde i Søndergaard i 1800. Jesper Maae, som hans kaldenavn var, blev gift med Johanne Catrine Jensdatter, som døde 1832 i Søndergaard. Mens Jesper Maae var fæster af gården, blev der handlet med den. Ved Lundenæs' fallit i 1779 overgik ejerskabet til Amtmand Rosenvinge på Slumstrup, og i 1787 solgte denne gården videre til Jens Pedersen Muff i Fasterlund, som samme år delte gården i to dele. Den ene halvdel købte fæsteren, Jesper Maae, mens den anden halvdel blev solgt til Peder Jørgensen Muff i Nr. Bork. Herved opstod den gård, som nu bærer navnet Nedergaard. Johanne Catrine og Jesper Maae havde følgende børn:

Børn: 1. Vibeke Jespersdatter, født 1771 og gift i 1794 i Bølling „*efter Kongelig Allernaadigste Bevilning*“ med den ca. 20 år ældre Chr. Marcussen fra Raasted, hvor han før havde været gift. Hans navn optræder i et utal af handler med gårde og markstykker i Bølling og omegn i 1790-erne og fælles for disse handler var, at han udstykkede mange af gårdene i små parceller. Omkring 1800 forlod familien Bølling og var i årene herefter bosat på gårde som Søndergaard i Sædding, Rækkergaard i Hanning og Slumstrup Mølle i Sædding. Senere var familien bosat i Vorgod og Timring, og her døde Chr. Marcussen i 1830, efterladende sig sin hustru og to sønner: Ole Christensen, født 1795 i Søndergaard, bosat i Vorgod og Jesper Christensen, født 1806 i Slumstrup Mølle og bosat i Fjeldstervang. 2. Kirsten Jespersdatter, født 1774 og gift med Chr. Poulsen i Vorgod. 3. Jens Jespersen, født 1776. Overtog fødegården. 4. Chr. Jespersen, født 1782 og gift med Else Jørgensdatter i Brink. 5. Kirsten Marie Jespersdatter, født 1785 og gift med Anders Jensen fra Nygaard. (Se under Frydenborg, hvor de boede i en årrække.)

1800 - 1844

Jens Jespersen, født 1776 i Søndergaard og død 1838 samme sted. Gift med Maren Jensdatter, født 1788 i Nr. Kjærgaard i Skjern og død 1866 i Søndergaard. Hun var en søster til Laust Jensen i Østervig. Det fortælles om Maren Jensdatter^{*)}, at hun ikke altid var lige nem at have med at gøre. Ofte talte hun meget nedsættende om sin mand, så en dag var der en, der sagde til hende, at hun da selv havde sagt ja til at tage ham, hvortil Maren svarede: „*Ja, men det var osse en knotte Ja!*“ Maren overlevede fem af sine seks børn og sad som aftægtskone i Søndergaard i 22 år. På et tidspunkt mødte ejeren af Søndergaard en fjernere boende bekendt, som spurgte til, om aftægtskonen stadig levede, hvortil „vor mand“ svarede: „*Maren, ja hun er nærmest evig!*“

Børn: 1. Johanne Katrine Jensdatter, født 1814 og gift med Iver Peder Christensen, som overtog Søndergaard. 2. Jesper Jensen Søndergaard, født 1817 og gift med Dorthea Marie Lauridsdatter i Ø. Smedegaard i Skjern. 3. Jens Peder Jensen, født 1820 og gift med Ane Jensdatter i Vejlen i Skjern. Deres dattersøn var Hans Lunde, som havde købmandsforretningen Toftvevej 7. 4. Jens Jensen, født 1824 og død 5 år gammel. 5. Ane Marie Jensdatter, født 1827 og død 1858 i Skjern, hvor hun havde ophold hos broderen Jesper. De to søskende døde indenfor tre uger af skarlagensfeber, og desuden døde også en søn

Østerbyvej

af Jesper af samme smitsomme sygdom. 6. Jens Jensen, født 1830. Druknet i Skjern Å 9. januar 1848, da han gik fra Stoustrup i Aadum til Sønderkov i Borris. „*Liget ikke fundet*“ skriver præsten i Borris Kirkebog, men må to år senere tilføje, at Jens blev fundet den 27. februar 1850 og begravet den 3. marts.

1844 - 1852

Iver Peder Christensen fra Gammelmark i Sdr. Felding giftede sig med Johanne Katrine Jensdatter, født 1814 i Søndergaard og død 1859 samme sted. Efter afståelsen af Søndergaard i 1852 flyttede familien til Stensig i Sædding, hvor de sad til leje, og hvor Iver Peder Christensen døde i 1857. Herefter vendte enken tilbage til Søndergaard, hvor hun bosatte sig sammen med moderen.

Børn: 1. Jens Peder Iversen, født 1845. Gift første gang med Kirsten Marie Andersen i Stauning og anden gang med Ane Margrethe Christensen i Ølgod. 2. Maren Iversen, født 1846 og gift med Gravers Hansen i Strellev. 3. Ane Marie Iversen, født 1848 og gift med Lars Sørensen i Ølgod. 4. Birthe Kirstine Iversen, født 1850.

1852 - 1879

Gravers Christensen Sand i St. Kragmose købte nu Søndergaard og drev jorden sammen med sin egen. Stuehuset blev så lejet ud. Omkring 1860 boede her foruden den forrige ejers enke også Madam Schouboe, som en tid sad til leje i Ledgaard, hvor hun nærmere er beskrevet. I 1865 flyttede den tidligere ejer af St. Boel, Mikkel Olesen og hans familie ind i gården, og efter hans død i 1867 boede enken og børnene her indtil omkring 1870, hvor de flyttede til No. Herefter var det smeden Philip Andresen fra No og hans kone Ane Marie Christensen fra Hemmet, som boede her en kort tid. Han havde vist boet i Bølling en tid før sit giftermål og var kendt som en meget dygtig hølesmed. De boede senere mange år i Vittarp i Aadum.

1879 - 1917

Chr. Graversen Sand, født 1853 i St. Kragmose og død 1923 i Søndergaard. Gift med Mette Kirstine Eskesen, født 1854 i Alkjærsgig i Dejbjerg og død 1922 i Søndergaard. Hun havde to søstre, som også boede i Bølling. Det var Karen Gammelgaard, som en tid boede i Søndergaard, men som senere købte Lisenborgvej 1, og Katrine Marie Eskesen gift med Chr. Mikkelsen fra Pedersborg.

Børn: 1. Gravers Sand Graversen, født 1879 og bosat i København. 2. Ane Marie Graversen, født 1880 og bosat i Esbjerg. Senere i Tarm. 3. Eske Alkjærsgig Graversen, født 1882. Overtog Fødegården. 4. Andreas Graversen, født 1884 og gift med Karen Jørgensen i Dejbjerg. 5. Ane Graversen, født 1888 og gift med Mads Fastergaard Østergaard i Klokmose i Faster. 6. Methea Kristine Graversen, født 1891 og gift med Lauge Nielsen i Tarm. 7. Jens Gammelgaard Graversen, født 1898 og gift med Anna Gerda Precht i Glæsborg.

1917 - 1940

Eske Alkjærsgig Graversen, født 1882 i Søndergaard og død 1934 samme sted. Gift første gang med Jensine Abildtrup Pedersen, født 1885 i St. Sudergaard og død 1921. Efter hendes død giftede han sig med Nielsine Nielsen, født 1897 i Stadil og død 1991 i Skjern. Hun havde været gift og bosat i Esbjerg, men hendes mand var omkommet

ved et skibsforlis. Med sig havde hun datteren Esther. Efter Eske Graversens død giftede enken sig med Johannes Mortensen, som så overtog gården.

Børn: 1. Jenny Kristine Graversen, født 1919 og gift med Viggo Villadsen fra Bølling Mølle. Bosat i Ejstrup. Senere i Sædding. 2. Esther Nielsen, født 1921 i Esbjerg og gift med Jens Henriksen i Glæsborg. 3. Metha Marie Graversen, født 1926 og gift med Ejnar Clausen, som en kort tid havde Søndergaard.

1941 - 1964

Johannes Mortensen, født 1907 på Solsøhede i Videbæk og gift med Nielsine Graversen, enke efter Eske Graversen. Efter afståelse af gården flyttede de til Skjern.

1964 - 1965

Ejnar Clausen og Metha Marie Graversen, født 1926 i Søndergaard. De flyttede senere til Vorgod.

1965 - 1973

Peder Magne Christensen, født 1938 i Thorsted og gift med Emma Nielsen, født 1947 i Thorsminde. De flyttede fra Bølling til Bøvlingbjerg og solgte gården til naboerne Svend Aksel Nielsen og Hartvig Christensen, som så delte jorden imellem sig. Bygningerne skulle tilhøre Svend Nielsen, så det var ham, som solgte dem videre til Eigil Pedersen.

Børn: 1. Susanne Christensen, født 1966 og gift med Ejner Jensen i Bøvlingbjerg. 2. Sonja Christensen, født 1967 og gift med Bjarne Nielsen i Mejrup.

1973 - 1997

Eigil Pedersen, født 1931 i Skjern og gift med Sonja Andersen, født 1933 i Skjern. De havde før boet i Skjern, hvor de drev en el-installatørforretning. Efter salget af Søndergaard flyttede de igen til Skjern.

Børn: 1. Helle Pedersen, født 1958 i Skjern og gift med Karsten Schrøder i Kerteminde. 2. Søren Pedersen, født 1961 i Skjern og gift med Helle Nielsen. Bosat i Skjern. 3. Jakob Pedersen, født 1966 i Skjern, hvor han også boede.

1997 -

Leon Thybo, født 1953 i Arnborg og gift med Bente Hansen, født 1954 i Skjern. Bente og Leon Thybo er henholdsvis lærer ved Videbæk Skole og salgsassistent ved Hydra Grene i Skjern.

Børn: 1. Sidsel Thomsen, født 1975. Bosat i Kolding. 2. Nadja Thybo, født 1992 i Skjern. 3. Tobias Thybo, født 1992 i Skjern.

Under Søndergaard skal også nævnes en lille ejendom uden navn, som i 1804 blev lagt under Søndergaard. Hvor ejendommen har ligget vides ikke, men i folketællingerne nævnes den omkring Søndergaard og Toftgaard. Stedet hørte under Lundenæs, og i 1688 hed fæsteren Bodil Nielsdatter. I begyndelsen af 1700-tallet kom Chr. Toft fra Skjern til stedet. Han giftede sig med Chr. Ovesens enke, Abelone Simonsdatter og de fik i 1711 sønnen Chr. Christensen Toft. Denne Chr. Toft havde i hvert fald stedet i

Østerbyvej

1750, og i 1772 købte han det til selveje. Allerede året efter døde Chr. Toft, og herefter kom en ny mand til stedet. Han hed Reinholdt Nielsen og var her til sin død i 1803, hvor han angives til at være 76 år. Han var gift tre gange, men hvad hans første kone hed, vides ikke, men nummer to hed Inger Christensdatter, og nummer tre hed Ellads Marie Nielsdatter. Sidstnævnte var født 1748 i Skaarup i Hanning og døde 1818 i Flask.

Store Kragmose

Østerbyvej 4. Matr.nr. 5a, Den Sydlige Del

Kragmose, nu delt i Lille og Store Kragmose, var før i tiden kun en gård, men ofte med

to familier på samme tid. I 1688 var den fæstegård under Dejbjerglund og det forblev den resten af 1700-tallet. Fæsterne på dette tidspunkt var Peder Olesen og Morten Pedersen, men noget særligt vides ellers ikke om dem. Omkring 1700 optræder en ny fæster, Jens Mortensen Kragmose, som kan være en søn af Morten Pedersen. Jens Mortensen var gift med Abelone

Houlesdatter fra Ledgaard. Hun døde i Kragmose i 1729, 71 år gammel.

Børn: 1. Morten Jensen. Overtog fæstet af Kragmose. 2. Houle Jensen var gift med Gjertrud Nielsdatter i Lem. 3. Chr. Jensen, Gammelgaard i Lem. 4. Anders Jensen bosat i Lem.

Efter Jens Mortensen fulgte sønnen Morten Jensen, som døde i 1743 i Kragmose. Han var gift med Maren Madsdatter, som var død i 1738 i Kragmose 71 år gammel. De havde to sønner, Mads Mortensen, født 1705 og bosat i Lille Bølling og Jens Mortensen, født 1708. Sidstnævnte overtog fæstet af den ene halvdel af Kragmose. Den anden halvdel fik fra omkring 1731 en mand ved navn Hans Eskesen Kragmose. Jens Mortensen døde allerede i 1745, hvorefter enken, Ane Olufsdatter efter få år forlod sognet. De havde tre børn.

Børn: 1. Oluf Jensen, født 1736. Han forlod i 1756 Dejbjerglund Gods, som de jo hørte under. Det var jo i stavnsbåndstiden og han blev efterlyst fra Bølling Prædikestol, men uden resultat. 2. Morten Jensen, født 1739. 3. Bodil Marie Jensdatter, født 1743.

Efter Jens Mortensens død i 1745 flyttede fæsteren på Bjerg, Gravers Pedersen og hans kone Mette Jensdatter, født 1711 ind i Jens' halvdel af Kragmose. Gravers Pedersen døde i Kragmose i 1783, mens Mette allerede døde i 1766.

Børn: 1. Peder Graversen, født 1743. 2. Jens Graversen, født 1744. 3. Chr. Graversen, født 1746. Overtog Kragmose. 4. Karen Graversdatter, født 1749. 5. Kirsten Graversdatter, født 1750 og gift med Chr. Jakobsen fra Rosborg. Bosat i Gammelgaard i Sædding. 6. Anna Graversdatter, født 1753. 7. Chr. Graversen, født 1755.

Chr. Graversen, født 1746 i Kragmose og død 1808 i Den Østre Nørgaard (nu Nørlund), hvortil de var flyttet i 1798. Chr. Graversen var gift med to søstre. Første gang med Güde Sofie Nielsdatter, født 1751 i Nørgaard og død 1783 i Kragmose og anden gang med Kirsten Nielsdatter, født 1753 i Nørgaard og død 1821 i Ll. Kragmose.

Børn: 1. Gravers Christensen, født 1783 og gift med Else Marie Jensdatter i Brejning. 2. Güde Sofie Christensdatter, født 1784 og gift med Mikkel Hansen Falk i Nørlund. 3. Mette Christensdatter, født 1787. Flyttede med søsteren Güde Sofie og hendes familie til Hoven, hvor hun døde i 1848 ugift. 4. Niels Christensen, født 1789 og død 1814 „ved Regimentet“. 5. Peder Christensen, født 1793. Boede først i Ll. Kragmose og senere i St. Kragmose. 6. Thomas Christensen, født 1795. Ejede en tid Ll. Kragmose, men var senere bosat på Mors.

Da Jens Mortensen (1708-1745) omkring 1735 overtog fæstet af den halve Kragmose, var der i den anden halvdel allerede en del år i forvejen kommet en mand ved navn Hans Eskesen Kragmose. Hans navn er nævnt første gang i en altergangsliste i 1725, hvor han er til alters sammen med sin moder og en søster, som hed Ellen Eskesdatter Kragmose. Denne søster blev senere gift med Poul Larsen i Vig. Desuden havde Hans Eskesen en bror, Gjøde Eskesen, som var bosat i Sædding. Hans Eskesen blev gift med enken i Nørgaard, Kirsten Nielsdatter og de døde begge to i Kragmose i 1770.

Børn: 1. Chr. Hansen, født 1733, som overtog Kragmose. 2. Eske Hansen, født 1736 og bosat i Lille Bølling.

Chr. Hansen, som var født 1733 i Kragmose, døde 1825 i Gasdalgaard hos en søn, og hans kone Inger Mikkelsdatter døde i Gasdalgaard i 1826 90 år gammel. De havde fra omkring 1765 drevet halvdelen af Kragmose, indtil en søn overtog den i 1790.

Børn: 1. Hans Christensen, født 1769. Overtog Kragmose. 2. Else Christensdatter, født 1770. Gift med Morten Jensen i Mølgaard i Hanning og efter hans død med Hans Thomsen i Mølgaard. 3. Mikkel Christensen, født 1772 og gift med Ane Kirstine Andersdatter fra Handerup i Faster, men bosat i Debelmose i Borris. Hendes far Anders Christensen kaldet Svends boede til sidst i Sønderbygaard. 4. Kirsten Christensdatter, født 1774 og gift med Chr. Nielsen i Vesterager i Vorgod. 5. Anna Christensdatter, født 1776 og gift med Jens Olesen Sandbæk i Brejning.

1790 - 1798

Hans Christensen, født 1769 i Kragmose overtog forældrenes part af Kragmose, men allerede i 1798 solgte han den igen og byggede en ny gård, som han kaldte Gasdalgaard. Indtil dette tidspunkt havde der været to familier bosiddende i Kragmose, men nu solgte både Hans Christensen og Chr. Graversen hver deres halvdel og flyttede hver til sit.

I Bølling Kirkebog nævnes i 1700-tallet flere personer med tilnavnet Kragmose, men om de har været bosat i Kragmose vides ikke med bestemthed. Muligvis har de boet i et lille hus, som lå mellem Kragmose og Søndergaard, og som mændene i Kragmose brugte til udlejning. Så sent som i 1773 eksisterede huset, eftersom en kone, Anna Mortensdatter havde boet der i et år sammen med sine to børn^{*)}. Hende og hendes mand, Chr. Nielsen Væggerskilde havde haft en fæstegård i Brejning, som de p.g.a. misvækst havde måttet afstå, og nu sad hun så til leje i Bølling, mens manden tjente hos

fremmede. Imidlertid var Anna rejst til Skjern, hvor hun havde haft en plads, men var så vendt tilbage til huset i Bølling og havde bosat sig der uden ejernes tilladelse. Problemet var nu, at Bølling-folkene var bange for at få „*hende på sogner*“, idet hun efter to år i sognet var forsørgelsesberettiget. Hun var „*en Fattig og paa helbreds vegne gebræchelig Kvindemenneske*“, idet hun kun havde én hånd. Desuden havde hun to børn, „*- og kan faa flere*“, så derfor havde man tilbudt hende, at man ville køre hende hvorhen, hun ønskede. Desværre kunne hun ikke sige, hvilket sogn, som ville tage imod hende, så derfor havde de to Kragmosemænd, Chr. Hansen og Gravers Pedersen taget hendes tøj og smidt det ud på marken ved huset. Dette skete kort tid før jul 1773! Efter denne behandling forsvandt Anna Mortensdatter og hendes børn fra Bølling, og der høres ikke mere om dem.

1798 - 1801

Chr. Marcussen (Se under Søndergaard) udstykkede en del jord fra Kragmose inden han solgte den resterende del i 1801 til Peder Madsen.

1801 - 1807

Peder Madsen, født 1771 i Vejlen i Skjern og død 1859 i Pedersborg. (Se under Nygaard.)

1807 - 1820

Chr. Olesen, som før havde boet i Stier og Lindviggaard i Borris, kom hertil i 1807 sammen med sin kone Ellen Christensdatter, født 1762 i Hemmet og død 1833 i Øse. Chr. Olesen døde i 1828 i Kragmose.

Børn: 1. Niels Chr. Christensen Lindvig, født 1788 i Stier og gift med Helene Falk fra Kyhe. Degn i Føvling. 2. Ane Christensdatter, født 1789 i Stier og gift med Hans Thomsen i Hjerting. 3. Sophie Christensdatter, født 1792 i Stier og gift med Ole Andersen i Ll. Kragmose. 4. Ole Christensen, født 1795 i Stier. Overtog St. Kragmose. 5. Morten Christensen Lindvig, født 1799 i Lindvig og gift med Juliane Wad fra Raasted, hvor han var degn. 6. Chr. Christensen, født 1802 i Lindvig.

1820 - 1832

Ole Christensen, født 1795 i Stier i Borris og død 1881 i Hullig i Borris. Gift med Ellen Pedersdatter, født 1794 i Sdr. Felding og død 1879 i Hullig. Efter at have drevet St. Kragmose overtog de i 1832 Ll. Kragmose, men allerede fem år senere flyttede de til Hullig i Borris.

Børn: 1. Ellen Kirstine Olesdatter, født 1819 i St. Kragmose og død 1856 i Rabjerg i Dejbjerg. 2. Susanne Marie Olesdatter, født 1821 og gift med Niels Knudsen fra Hoven. Bosat i Vallund i Ølgod. 3. Chr. Olesen, født 1823 og gift med Ane Kirstine Mortensdatter fra Borris. Ved giftermålet startede Chr. Olesen et mindre teglværk i Herborg og efter få års ægteskab døde hustruen. Herefter overtog han en ejendom på Vendelbo Hede i Borris, hvor han opdyrkede henved 100 tdr. land hede og byggede en ny gård op. 4. Peder Olesen, født 1826 og gift med Marie Jensen fra Ansager. Bosat i Hullig. 5. Johanne Katrine Olesdatter, født 1834 og gift med Niels Jensen i Blinkbjerg i Aadum.

1832 - 1841

Peder Christensen, født 1793 i St. Kragmose og død 1865 samme sted. Hans far, Chr.

Graversen havde ejet St. Kragmose i slutningen af 1700-tallet, men havde så i 1798 solgt Kragmose og i stedet købt Nørlund, så familien vendte altså tilbage til slægtsgården. I nogle år forinden havde de boet i Ll. Kragmose. Peder Christensen var gift med Mette Pedersdatter fra Lunde og hun døde i 1873 i St. Kragmose.

Børn: 1. Karen Pedersdatter, født 1815 i Friisgaarde i Lydum, hvor moderen da havde ophold. Faderen var i Foersom i Egvad. Karen Pedersdatter blev gift med Morten Christensen i Kjæringsgaard. 2. Chr. Pedersen, født 1817 i Den Østre Nørgaard (Nørlund) og gift med Mette Marie Jensdatter fra Dalgaard. Var bosat i Ll. Sudergaard. 3. Kirsten Pedersdatter, født 1820 og gift med Chr. Jensen i Bækbo i Dejbjerg. Deres oldebarn er Hans Thomsen, Vinkelvej 40. 4. Ane Pedersdatter, født 1823 og gift med Gravers Sand, som overtog St. Kragmose. 5. Peder Pedersen, født 1834 og gift med Ane Else Nielsen fra Lem. Boede først i Stauning, senere i Lilbæk i Dejbjerg.

1841 - 1880

Gravers Christensen Sand, født 1808 i Sand i Stauning og død 1879 i St. Kragmose. Gift med Ane Pedersdatter, født 1823 i Ll. Kragmose og død 1896 i Søndergaard. I 1845 købte Gravers Sand også gården Ledgaard i Østerby og drev denne sammen med sin egen indtil 1854. To år forinden havde han også købt Søndergaard, og denne blev drevet sammen med Kragmose indtil 1879, hvor sønnen, Chr. Graversen overtog den. Stuehusene blev så brugt til udlejning.

Børn: 1. Ane Pedersen, født 1843 og gift med Jens Peder Sørensen Stamp i Vognbjerg i Dejbjerg. 2. Peder Graversen Sand, født 1844. Overtog fødegården. 3. Chr. Graversen Sand, født 1853. Overtog Søndergaard. 4. Mette Kirstine Nielsine Graversen, født 1859 og gift med Jens Marinus Nielsen fra St. Sudergaard. Bosat i Klokmose i Faster.

1880 - 1915

Peder Graversen Sand, født 1844 i St. Kragmose og død 1925 i Skjern. I „Sand-slægten“ skriver Chr. Søgaard følgende om Pe' Graversen: „*Han var et ejendommeligt menneske, meget lidt poleret i ydre og i optræden, og han vejede ikke sine ord på guldvægt, men han var et ærligt menneske helt igennem!*“

Da Peder Graversen afstod den gamle slægtsgård, boede han i et par år til leje hos broderen i Søndergaard, inden han købte hus i Skjern. I 1916 fik Bølling Kirke et nyt tårn, og det var Peder Graversen, som bekostede opførelsen af dette.

1915 - 1945

Frands Chr. Frandsen, født 1885 i Højmark og død 1945 i St. Kragmose. Chr. Frandsen var ungkarl og havde søsteren Maren Frandsen som husbestyrerinde. Hun flyttede efter Chr. Frandsens død til Ringkøbing. Desuden var deres mor, Bolette Nielsen også hos dem, og hun døde her i 1920. I 1923 boede her også Chr. Frandsens søster, Dagmar, som var gift med Jens Smed Jørgensen fra Dejbjerg. Han var rejst til Amerika for at forberede familiens ankomst der, og imens var hun så hos familien i St. Kragmose, hvor hun fødte datteren, Elna Kirstine.

1945 - 1963

Chr. Nielsen, født 1898 i Dejbjerg og død 1978. Gift med Ellen Margrethe Lassen født

Østerbyvej

1895 i København og død 1962 i St. Kragmose. Ellen Nielsen kom til Sandager i Dejbjerg som feriebarndom og fik sin opvækst her. Senere overtog Ellen og Chr. Nielsen plejeforældrenes gård, men i 1945 købte de i stedet St. Kragmose. Efter afståelsen af gården blev Chr. Nielsen boende indtil 1970, hvor han flyttede ind i Pensionistboligen på Vinkelvej.

Børn: 1. Karen Kristiane Nielsen, født 1927 i Dejbjerg og gift med Viktor Holm Hansen fra Sdr. Vium. Bosat i Finderup. 2. Anna Gudrun Nielsen, født 1929 i Dejbjerg og gift med Hans Chr. Bruun i Lindved. 3. Ester Irene Nielsen, født 1933 i Dejbjerg og gift med Mads Holger Madsen fra Assing. Bosat i Astrup. 4. Svend Aksel Nielsen, født 1936 i Dejbjerg. Overtog St. Kragmose.

1963 - 1993

Svend Aksel Nielsen, født 1936 i Dejbjerg og død 1985 i St. Kragmose. Gift med Inger Sigrid Thomsen, født 1938 i Borris. Inger og Svend Nielsen overtog ved giftermålet Kjærholt (Flask), men efter tre år overtog de St. Kragmose. Efter Svend Nielsens død blev gården drevet videre i nogle år, hvorefter jorden blev lejet ud. I 1993 solgte Inger Nielsen gården og byggede hus på Vinkelvej 24.

Børn: 1. Bjarne Nielsen, født 1961 i Kjærholt og gift med Mona Hansen i Sønderborg. 2. Ellen Nielsen, født 1962 i Kjærholt og gift med Carl Martin Hansen i Bergen i Norge. 3. Karsten Nielsen, født 1967. Bosat Vinkelvej 12. 4. Jens Nielsen, født 1974 og bosat i Sædding.

1993 - 1995

Frode Agger i Bøllinglunde overtog St. Kragmose og havde i en periode fodermesteren til at bo i stuehuset, men solgte i 1995 bygningerne fra.

1995 -

Martin Thysen, født 1955 i Vodder ved Skærbæk og gift med Minea Hammerich Damm, født 1950 i København. Martin Thysen er agronom i Tjørring og Minea Thysen er læge i Aarhus.

Børn: 1. Anna Gerda Hammerich Thysen, født 1982 i Vodder. 2. Michael Broder Hammerich Thysen, født 1984 i Vodder.

Lille Kragmose

Østerbyvej 6. Matr.nr. 11, Den Sydlige Del

1807 - 1815

Jacob Jørgensen Mølle nævnes som den første ejer af Ll. Kragmose. Han havde før været møller i Rækker Mølle, men kaldes også tømmermand. I 1801 var han blevet skilt fra sin kone, Kirstine Marie Hansdatter, og da han kom til Bølling, var han gift med Bodil Kirstine Hansdatter, født i Faster og død 1871 i Ll. Kjærgaard i Dejbjerg, 89 år gammel. Da familien flyttede fra Ll. Kragmose, slog de sig ned i Aarup i Hanning, hvor Jacob Jørgensen døde i 1824. Senere boede enken i mange år i Dejbjerg.

Børn: 1. Ane Else Jacobsdatter, født ca. 1807 i Faster og gift med Peder Christensen fra Ølstrup. Bosat i Ll. Kjærgaard i Dejbjerg. 2. Abelone Jacobsdatter, født 1809 og gift med Laurids Jensen Øe i Husby. 3. Karen Jacobsdatter, født 1814. 4. Hans Jacobsen, født 1817 i Aarup.

1815 - 1818

Ole Andersen, født 1784 i Stier i Borris, søn af Anders Christensen kaldet Vendelbo, som fra 1795-1808 boede i Ledgaard. Ole Andersens kone hed Sophie Christensdatter og var født 1792 i Stier i Borris. Hendes far, Chr. Olesen havde senere St. Kragmose, og her boede Sophie og Ole Andersen fra 1812 til 1815. Da Ll. Kragmose så blev solgt, flyttede de først til Piig i Hanning, men vendte året efter tilbage til St. Kragmose, hvor de opholdt sig en kort tid hos hendes forældre. I 1820 rejste hele familien til Skarrild. *Børn:* 1. Ellen Kirstine Olesdatter, født 1817 og gift med Mads Chr. Pedersen Lustrup i Skarrild. 2. Anders Olesen, født 1821 i Skarrild og bosat i Pilgaard i Skarrild. 3. Niels Olesen 4. Chr. Olesen.

1818- 1821

Kirsten Nielsdatter, født 1753, Chr. Graversens enke, købte Ll. Kragmose da hun solgte Nørlund.

1821 - 1823

Thomas Christensen, født 1795 i St. Kragmose, søn af Chr. Graversen og Kirsten Nielsdatter i Nørlund. Thomas Christensen overtog Ll. Kragmose efter moderen, men han boede her sikkert ikke, idet han ved moderens død opholdt sig i Nr. Omme og senere på Mors, så det var broderen Peder og hans kone, som drev gården. Af kirkebogen fremgår det nemlig, at de i denne periode fik børn født i Ll. Kragmose.

1823 - 1832

Peder Christensen, født 1793 i St. Kragmose og død 1865 samme sted. Gift med Mette Pedersdatter fra Lunde. (Se under St. Kragmose, som de overtog i 1832.)

1832 - 1837

Ole Christensen, født 1795 i Stier i Borris, søn af Chr. Olesen som ejede St. Kragmose. (Se under St. Kragmose, som de drev fra 1820 til 1832.)

1837 - 1838

Anders Jensen fra Nygaard. (Se under Frydenborg, som han ejede fra 1841 til 1861.)

1838 - 1854

Jens Andersen, født 1785 i Handerup i Faster. (Se under Sønderbygaard, som han ejede fra 1813.)

1854 - 1859

Anders Jensen, født 1826 i Sønderbygaard og død 1902 i Gammelgaard i

Sædding. Gift første gang med Karen Jensdatter fra Heldgaard i Borris og efter hendes død med Mette Jensdatter, født 1829 i Gammelgaard i Sædding og død 1916 samme

Familiebillede fra Ll. Kragmose ca. 1905/06

Stående fra venstre: Klaus Jensen, St. Boel. Jens Jensen, Ny Boel. Thomas Jensen, Videbæk. Peder Hansen Jensen, Ll. Kragmose. Jens Jensen, St. Boel. **Siddende fra Venstre:** Laura gift med Klaus Jensen. Sidder med sønnen Chr. Maren gift med Jens Jensen, Ny Boel. Sidder med datteren Anna. Købmand Chr. Jensen, Ll. Kragmose. Thomasine Jensen. Kirstine gift med Peder Hansen Jensen. Sidder med sønnen Chr. Mette gift med Jens Jensen St. Boel. **Børnene foran fra venstre:** Chr., Katrine og Hans (Børn af Maren fra hendes første ægteskab med Chr. Boel). 2 ukendte drenge. Katrine (datter af Kirstine og Peder Hansen Jensen). Ukendt dreng.

sted. Da Ll. Kragmose i 1859 blev solgt, flyttede Karen og Anders Jensen til Heldgaard i Borris, hvor hun døde i 1861, hvorefter han giftede sig med datteren fra Gammelgaard i Sædding, hvor de så bosatte sig.

Børn: 1. Karen Kirstine Jensen, født 1863 i Sædding og gift med Søren Villumsen i Sdr. Omme. 2. Jens Sønderby Jensen, født 1865 i Sædding. 3. Jens Gammelgaard Jensen, født 1867 i Sædding.

1859 - 1908

Chr. Jensen, født 1833 i Velling og død 1919 Kildevej 3. Gift med Thomasine Marie Pedersen, født 1840 i Poldergaard og død 1916 Kildevej 3. Chr. Jensen havde lært købmandshandel både i Ringkøbing og i Flensborg, og i begyndelsen af 1850-erne var han kommet til Jens Chr. Eriksen Karstoft i Bøllinglunde, som var en kendt handelsmand. I 1859 købte han så Ll. Kragmose, hvorfra han indtil 1882 drev købmandsforretning. Han opkøbte flæsk og smør i omegnen, og dette transporterede han selv til byer som Varde, Holstebro og endog helt til Aarhus. Her blev flæsk og smør solgt, og i stedet tog han varer med retur, som blev solgt i butikken derhjemme. I 1882 lejede han en del af stuehuset og en del af det østre hus ud til Chr. Gade Hansen fra Tarm³⁾. Ifølge en oprettet kontrakt betingede Chr. Gade sig, foruden lejen af bygningerne, også en potte nymalket mælk daglig, et stykke havejord samt kartofler til familiens forbrug, men dog kun så længe kartoflerne stod på marken. For dette skulle Chr. Gade betale 400 kr. om

året, og så måtte Chr. Jensen ikke drive nogen form for købmands-, detail- eller høkerhandel i Bølling Sogn. Der var dog en undtagelse, idet han godt måtte handle med „*strikkede uldne Varer i større Partier.*“ Efter fire år blev kontrakten ophævet, og Chr. Gade flyttede til Skjern, hvor han drev en købmandsforretning i nogle år, inden han fik jobbet som kæmner i Skjern.

Chr. Gade Hansen var født 1854 i Tarm og døde 1946 i Skjern. Han var gift med Johanne Mouridsen, født 1853 i Skjern Birk og død 1931 i Skjern. Hendes mor, Mette Thomasdatter boede i 1890-erne i et lille hus, som var aftægtshus til St. Sudergaard. Johanne og Chr. Gades børn.

Børn: 1. Nielsine Birgitte Gade Hansen, født 1883 og gift med Jens Chr. Olesen i Rønde. 2. Mourids Gade Hansen, født 1886 i Skjern. Emigrerede til Amerika. 3. Hans Chr. Gade Hansen, født 1893 i Skjern. Bosat i Skjern. 4. Ejner Frederik Gade Hansen, født 1894 i Skjern og bosat i Hillerød.

Chr. Gades afløser i Ll. Kragmose blev Niels Chr. Pontoppidan og hustruen Christine Elise Sørine Melsing. De var her kun nogle få år, hvor de fik to døtre: Nielsine Christine Elise, født 1886 og Rasmine Svendine Theodora, født 1887.

I 1886 var mejeriet blevet oprettet, og samme år startede Jens Dalgaard en købmandsforretning ved siden af mejeriet. Derved forsvandt grundlaget for en forretning i Ll. Kragmose. Det samme gjorde sig gældende i Østervig, hvor der sideløbende med Chr. Jensens købmandshandel blev drevet en tilsvarende.

Sine og Chr. Jensen drev Ll. Kragmose indtil 1908, hvor de købte huset Kildevej 3. Sine fødte i alt 17 børn! Af disse 17 døde 9 som små og af de resterende 8 rejste 5 til Amerika, hvoraf to dog vendte tilbage på et senere tidspunkt. På sine gamle dage udtalte Sine engang, hvor der blev snakket om hendes mange børn i Amerika, at hun hellere ville bære dem til graven end sende dem til Amerika!

Børn: 1. Jens Jensen, født 1861. Købte i 1905 St. Boel, men rejste senere til Amerika. 2. Peder Jensen, født 1863. Rejste som ung til Amerika, men vendte i 1925 tilbage og slog sig ned i Rødding. 3. Mariane Jensen, født 1865 og gift med Nis Hansen fra Hejls. De rejste til Amerika, men vendte senere tilbage og bosatte sig i Hejls. 4. Klaus Juhlius Jensen, født 1867. Købte i 1904 St. Boel, men rejste senere til Amerika. 5. Maren Jensen, født 1870 og gift med Chr. Iver Christensen i St. Boel og efter hans død med Jens Jensen samme sted. 6. Thomas Chr. Jensen, født 1873 og gift med Anne Mette Stensgaard Jørgensen fra Vorgod. Bosat i Videbæk. 7. Peder Hansen Jensen, født 1875. Overtog fødegården. 8. Laurids Jensen, født 1882. Rejste som 17-årig til Amerika.

1908 - 1947

Peder Hansen Jensen, født 1875 i Ll. Kragmose og død 1959 i Kyhe. Gift første gang med Nielsine Kirstine Andersen, født 1882 i Mølgaard i Sædding og død 1910 i Ll. Kragmose. Datter af Anders Nielsen i Damgaard. Peder Hansen Jensen giftede sig anden gang med Marie Mikkelsen, født 1887 i Mejlby i Stauning og død 1956 i Baunehøj 21. Marie Jensen var en søster til Chr. Ladekjærs kone, Ane Kirstine. Peder Hansen Jensen var indtil 1908 forpagter i Bølling Præstegaard, men overtog dette år fødegården. Senere byggede han Baunehøj 21.

Børn: 1. Kirsten Katrine Jensen, født 1902 i Præstegaarden og gift med Karl Jørgensen i Odense. 2.

Østerbyvej

Chr. Theodor Jensen, født 1904 i Præstegaarden og gift med Emely Ratsche i Glamsbjerg på Fyn. 3. Thorkild Johannes Jensen, født 1907 i Præstegaarden. Bosat i Canada. 4. Kirstine Marie Jensen, født 1918 og gift første gang med Sigvald Knudsen i Kyhe og efter hans død med Alfred Visgaard samme sted. 5. Alfred Kragmose Jensen, født 1921. Overtog fødegården. 6. Laurids Kragmose Jensen, født 1922 og bosat i Tarm. 7. Peder Bernhard Jensen, født 1925. Har drevet murerforretning fra Vinkelvej 2.

1947 - 1988

Alfred Kragmose Jensen, født 1921 i Ll. Kragmose og død 1988 samme sted. Gift med Signe Degnbol Pedersen, født 1931 i Aadum. Efter Alfred Jensens død flyttede Signe Jensen op til Vinkelvej 19.

Børn: 1. Jonna Britta Jensen, født 1955 og gift med Knud Erik Vendelbo på Slumstrup Mark. 2. Thorkild Kragmose Jensen, født 1957 og bosat Baunehøj 1. 3. Peder Kragmose Jensen, født 1959. Overtog fødegården.

1988 -

Peder Kragmose Jensen, født 1959 i Ll. Kragmose og gift med Alice Stenberg Christensen, født 1962 i Lem. Alice og Peder Kragmose Jensen driver Ll. Kragmose.

Børn: 1. Kristián Kragmose Jensen, født 1989. 2. Nikolaj Kragmose Jensen, født 1992. 3. Julie Kragmose Jensen, født 1994.

Boelvej 2

Matr.nr. 7a og 8b, Den Sydlige Del

1837

I 1837 blev en parcel udstykket fra St. Boel, og her byggede Jens Thygesen Brock fra Sdr. Felding en ny gård. Som en af de få i Bølling har denne gård aldrig fået et navn, men i kirkebogen omtales den altid, som beliggende i Sønderby.

1837 - 1839

Jens Thygesen Brock fra Overby i Sdr. Felding og Esther Jensdatter, født 1806 i Marup var de første ejere af stedet. De havde før boet i Sdr. Felding, og da de flyttede herfra i 1839, slog de sig ned i Skjern, hvor Esther ernærede sig som uldbinder, mens Jens Brock havde taget plads i Staby.

Børn: 1. Thyge Chr. Jensen, født ca. 1836 i Sdr. Felding. 2. Else Johanne Jensdatter, født 1838. 3. Jens Hedegaard Jensen, født 1840 i Skjern.

1839 - 1868

Chr. Jensen kaldet Rosbjerg, født 1806 i Rosbjerg og død 1887 her på gården. Gift med Birthe Kathrine Hansdatter, født 1810 i Borris. Datter af Hans Pedersen Gaasdal i Bertelsbo. Hun døde i 1862. Chr. Jensen var snedker.

Børn: 1. Jens Christensen kaldet Rosbjerg, født 1840 og gift med Kirsten Marie Nielsen fra Nedergaard. De boede i Herborg, men Jens Rosbjerg flyttede senere til Ølgod. 2. Margrethe Christensen, født 1845 og gift med Hans Michael Hansen fra Tjæreborg. De boede bl.a. i Borris, Faster og Ølgod.

1868 - 1907

Jens Jensen, kaldet Ladekjær, født 1835 i Sønderby i Stauning og død 1908 her på gården. Gift første gang med Ingeborg Christiane Madsen, født 1840 i Lønborg og død 1873, og efter hendes død med Ellads Sørensen, født 1843 i Stauning og død 1928 her på gården.

Børn: 1. Jens Jensen Ladekjær, født 1869. Var en tid mejeribestyrer på Bølling Mejeri. 2. Ingeborg Christiane Jensen, født 1874 og gift med Knud Nielsen i Fasterlund i Faster. 3. Søren Jensen Ladekjær, født 1875. Overtog Sønderbygaard. 4. Maren Jensen Ladekjær, født 1877 og gift med Mads Hansen i Taulov. 5. Mads Chr. Jensen Ladekjær, født 1878 og bosat i Snebjerg. 6. Inger Marie Jensen Ladekjær, født 1880 og gift med Laurids Kristensen Simmelkjær i Astrup. 7. Chr. Jensen Ladekjær, født 1881. Overtog fødegården. 8. Otto Vilhelm Jensen Ladekjær, født 1882. Bosat Kildevej 2.

1907 - 1939

Chr. Jensen Ladekjær, født 1881 i Sønderby og død 1935 samme sted. Gift med Ane Kirstine Mikkelsen, født 1882 i Stauning og død 1973 her på gården. Efter afståelse af gården til sønnen Jens Elvig, blev Kirstine Ladekjær boende, og det blev således til 34 år, hvor tre generationer boede sammen.

Børn: 1. Jens Elvig Ladekjær, født 1911. Overtog fødegården. 2. Betty Ladekjær, født 1915 og gift med Anders Damgaard Madsen fra Ll. Sudergaard. Bosat i Stauning. 3. Peder Chr. Ladekjær, født 1921. Har drevet tømrerforretning fra Bauehøj 9.

1939 - 1991

Jens Elvig Ladekjær, født 1911 i Sønderby og død 1994 i Skjern. Gift med Johanne Kirstine Madsen, født 1913 i Finderup, datter af Katrine og Markus Madsen i Ll. Sudergaard. Da Johanne og Jens Elvig Ladekjær solgte gården, flyttede de til Skjern.

Børn: 1. Chr. Ladekjær, født 1940 og gift med Erna Mølby fra Rækker Mølle. Bosat i Skjern. 2. Margith Katrine Ladekjær, født 1942 og gift med Chr. Jensen i Astrup. 3. Ella Kirstine Ladekjær, født 1946 og gift med Jens Evald Siersbæk i Skjern. 4. Frank Emil Ladekjær, født 1947 og gift med Metha Søndergaard fra Faster. Bosat i Skjern

1991 - 1992

Skov- og Naturstyrelsen, som solgte bygningerne videre og delte jorden mellem naboerne.

1992 -

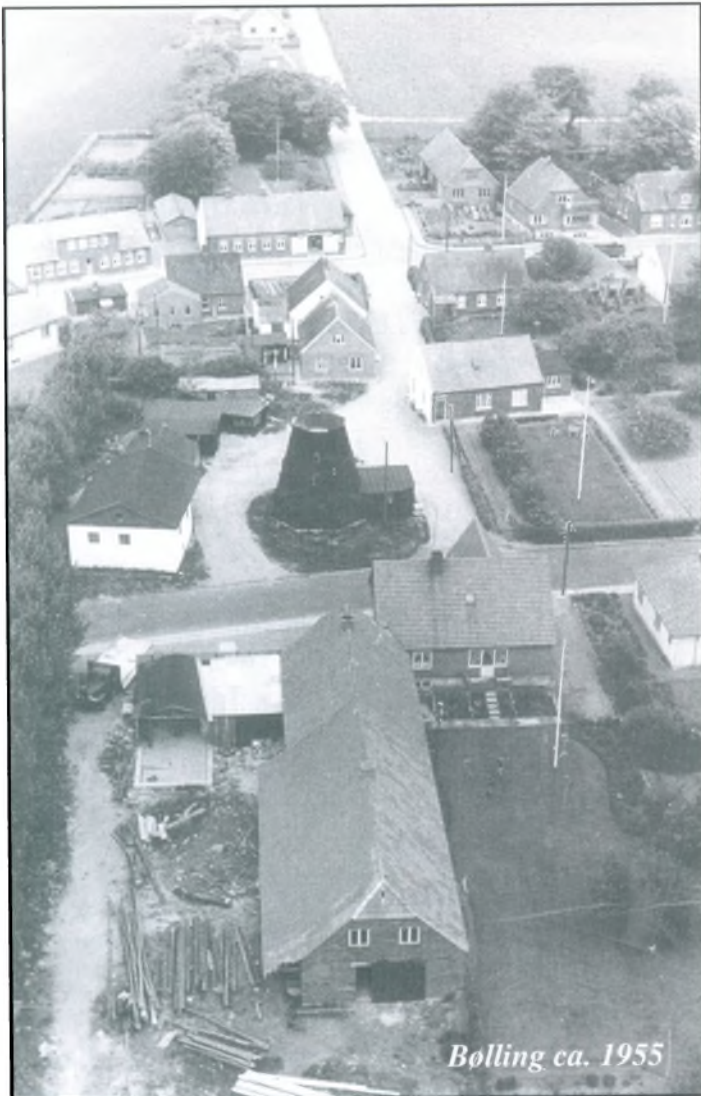
Kjell Gøran Wickstrøm, født 1966 i Sverige og gift med Anette Kousgaard Christen-

Østerbyvej

sen, født 1967 i Ejstrup i Faster. Kjell Wickstrøm arbejder som pedel ved Tingager i Hanning og Anette Kousgaard er plejehjemsassistent på Troldhede Plejehjem.

Børn: 1. Malene Kousgaard Wickstrøm, født 1993. 2. Frederik Kousgaard Wickstrøm, født 1995. 3. Simon Kousgaard Wickstrøm, født 1999.

*Baunehøj
Gammel Skolevej
Kildevej
Lisenborgvej
Toftevej
Vinkelvej
Østerbyvej
Østervænget*

Bølling By

Baunehøj

BAUNEHØJ 1

1946 - 1978: Arnold Chr. Hansen, født 1907 i Sdr. Felding og død 1978 i Bølling. Gift med Nelly Marie Christensen, født 1914 i Hemmet og død 1978 i Bølling. Arnold Hansen startede som chauffør hos fætterten, Andreas Hansen, Baunehøj 2, og det var også her, at Nelly og Arnold Hansen sad til leje indtil 1946. I 1934 flyttede skomager Karl Astrup Knudsen fra Bølling, og Arnold Hansen købte så dennes værksted, som var beliggende ved Fælleshuset (Toftevej 5). Skuret var bygget af „*dobbelt Bræddevægge stoppet med presset Mor*“, og det blev af to heste slæbt hen på hjørnet af Baunehøj og Kildevej på Andreas Hansens grund. Forretningen havde front ud mod

Arnold Hansen i døren til den gamle butik på hjørnet af Baunehøj og Kildevej i Andreas Hansens Have.

Kildevej, og herfra drev Nelly og Arnold Hansen så deres „Cykle og Træhandel“. Samtidig fik de også forhandling af Shell petroleum og benzin, d.v.s. det var Andreas Hansen, som havde forhandlingen, men det var Arnold Hansen, der passede tanken. I 1946 købte de grunden overfor, hvorpå de byggede eget hus og værksted, og i 1966 blev forretningen udvidet med et endnu større værksted. Den gamle bygning blev solgt til Peder Ladekjær for 900 kr. og anvendt som garage. *Børn:* 1. Tage Hansen, født 1941. Overtog i 1976 forretningen. 2. Svend Aage Hansen, født 1946. Bosat Vinkelvej 25.

1978 - 1987: Tage Hansen, født 1941 i Bølling og gift med Inger Madsen, født 1941 i Dejbjerg men fra Sædding. Inger og Tage Hansen boede først i Ringkøbing. Fra 1961 i Baunehøj 11 (baghuset) og fra 1963 i Baunehøj 19, som de havde indtil 1980. Efter Nelly og Arnold Hansens død i 1978 flyttede Inger og Tage ind ved forretningen, som de havde forpagtet i 1976. I 1987 bosatte de sig i Varde.

Børn: 1. John Hansen, født 1959 i Dejbjerg og gift med Linda Bech-Jørgensen i Videbæk. 2. Jette Hansen, født 1960 i Ringkøbing. Bor sammen med Bent Bool i Videbæk. 3. Jan Hansen, født 1961 i Rindum og gift med Inger Stenbæk Nielsen i Skjern. 4. Hanne Hansen, født 1962 i Bølling og gift med Jan Pedersen i Opsund i Spjald.

1987 - Thorkild Kragmose Jensen, født 1957 i Ll. Kragmose og gift med Vivi Mosegaard

Bølling By

Andersen, født 1964 i Skjern. Hendes tipoldemor, Inger Catrine Pedersen (kaldet Trine Axelsen) boede i mange år i Fælleshuset (Toftevej 5). Vivi og Thorkild Jensen driver Bølling Auto. *Børn:* 1. Line Kragmose Jensen, født 1990. 2. Lasse Kragmose Jensen, født 1993.

BAUNEHØJ 2

1934 - 1970: Andreas Chr. Hansen, født 1896 i Borris og død 1980 i Bølling. Gift med Anna Poulsen, født 1890 i Onsild og død 1959 i Bølling. Andreas Hansen overtog i 1930 Hans Damgaards lastvogn samt dennes garage, som var bygget i 1927 nord for Toftevej 11. Det var en trægarage, 6 meter lang og 3,5 meter bred og i forsikrings-

Baunehøj 2. Bemærk bensinstanderen på hjørnet

selskabets vurderingsprotokol bemærkes det, at belysningen er „dagslys og Lommelampe“. I 1933 blev garagen forlænget, så der blev plads til to lastbiler. I disse år boede Andreas Hansen til leje hos broderen Jens Hansen, Kildevej 7; men i 1934 byggede han Baunehøj 2, hvor han også senere opførte garager. Andreas Han-

sen drev vognmandsforretningen indtil 1960, hvor halvdelen af forretningen overgik til sønnen, og i 1970 overtog denne det hele. Andreas Hansen blev boende i huset, indtil han i 1970 flyttede ind i Pensionistboligen. *Børn:* 1. Oscar Levin Hansen, født 1938. Overtog Baunehøj 2. 2. Aase Hansen, født 1939 og gift med Helge Smedegaard Nielsen i Braade ved Nykøbing S.

1960 - Oscar Levin Hansen, født 1938 i Kolind og gift med Jytte Pedersen, født 1938 i Bøvling, men fra St.Kastbjerg. Jytte og Oscar Hansen drev vognmandsforretningen indtil 1988.

Børn: 1. Henrik Maribo Hansen, født 1960. Bosat Kildevej 6. 2. Jørgen Maribo Hansen, født 1964 og gift med Tinna Holtegaard i Skjern.

Ældre og nyere model

BAUNEHØJ 2B - BØLLING MØLLE

Niels Madsen Korsgaard, som forinden havde haft Nørlund, fik i 1890 bygget Møllen. Før Møllen blev bygget, havde man fået kornet malet på Slumstrup Mølle, men da mejeriet blev bygget i 1886, havde man her investeret i en kværn, så Bølling-folkene var fri for at køre til Slumstrup Mølle. Dette betød en tilbagegang for møller Anders Hansen i Slumstrup Mølle, så derfor havde han i 1887 tilbudt, at han ville være leverandør til mejeriet med 14 køer, mod at man på mejeriet solgte kværnen. Det gik man fra

Bølling Mølle
ca. 1920

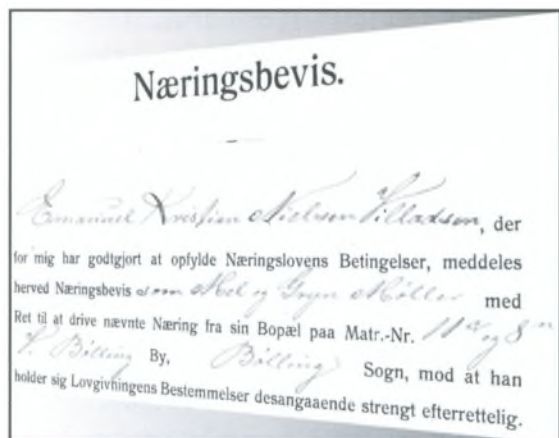
bestyrelsens side ind på, men en del Bølling-folk var ikke tilfredse med dette resultat, så de prøvede at få beslutningen omstødt, hvilket lykkedes. Kværnen kørte altså videre, men året efter fremkom endnu et tilbud fra Anders Hansen, og denne gang tilbød han endda at hente kornet på Bølling Mejeri og levere det tilbage igen. Dette tilbud kunne bestyrelsen ikke stå for, så i 1889 bestemte man at tage kværnen ned, men det var uden tvivl imod en del beboeres ønske, så derfor øjnede Niels Korsgaard en chance for at skabe et kundegrundlag for en vindmølle, som han fik bygget i 1890. Det var en såkaldt hollandsk vindmølle, en „jordhollænder“, som var opført med en 1,10 m høj murstens-sokkel, mens tagbeklædningen var spån. Møllen var „en selvkrøjer“, d.v.s. at den selv drejede i vinden. I vingerne, som havde et 28 alen langt vindfang, var der nogle klapper, der kunne åbnes og lukkes, efter hvor hård vinden var. Selve møllens højde var omkring 23 m. Allerede i februar 1891 haltedede økonomien så meget, at der blev holdt en fogedforretning hos Niels Korsgaard. Her blev det oplyst, at møllen lå på „et endnu ikke udstykket Jordareal fra Jens Dalgaards Gaard“ (Ny Toftgaard), og at møllen vurderedes til 7.000 kroner.

De næste 20 år hengik uden større forbedringer. Dog blev der af Møller Fromberg bygget både hestestald og pakhús; men i 1912 var det hele mere eller mindre nedslidt, så møllen gennemgik en hovedreparation. I 1923 installerede Møller Villadsen en petroleumsmotor, som skulle trække en kageknuser. Man hjemtog forskellige slags foderstoffer såsom solsikkekager, kokoskager, bomuldsfrøkager og jordnødder, og disse skulle gennem kageknuseren, inden de kunne sælges. Disse foderstoffer blev ligesom kunstgødningen hentet med hestevogn, enten på Skjern eller Kongsholm Station. Mølleren malede også landmændenes korn, men det var ikke nogen god forret-

Bølling By

ning, idet arbejdet blev udført for meget små penge. Arbejdet skulle jo gøres, når vinden var til det, så ofte måtte mølleren eller møllersvenden tage natten til hjælp; men havde man landmændene som kunder, når det drejede sig om maling af kornet, så havde man dem også, når det drejede sig om salg af både foderstoffer og kunstgødning, som efterhånden kom til at fylde meget i forretningen. Det medførte, at der var behov for mere lagerplads, så i 1937 blev der bygget et helt nyt pakhus beliggende der, hvor bygningerne ligger i dag. Samme år blev møllens vinger taget ned, da en storm i 1934 havde revet noget af en vinge, og da man på dette tidspunkt havde dieselmotorer og elektricitet som trækraft, var vindkraften blevet overflødig. Selve møllen blev dog først fjernet omkring 1965. Under krigen var man nødsaget til at finde andre energimuligheder, så da havde man i en kort periode en lokomobil (en dampmaskine), som trak kværnen. Lokomobilen var på hjul og kunne trækkes rundt, hvor der var behov for trækraft. Møller Villadsen blev dog hurtig træt af den, så den 1. november 1940 blev lokomobilen solgt til et kulleje ved Brande. Møllersvend, Søren Peder Jensen fulgte med, idet han havde det påkrævede certifikat til at „køre“ den.

Da det nye pakhus blev bygget i 1937, blev arbejdsgangen meget forbedret. Der blev bl.a. lavet en rampe, så man fra lastvognen kunne køre gødning og foderstof direkte ind på lageret, hvor man førhen havde båret det på ryggen - ofte i 100 kg sække. For foderkagernes vedkommende havde man fået installeret en blandemaskine, så man var fri for at hælde kagerne ud på gulvet og blande dem ved håndkraft for så til sidst at skovle dem i sække. Mølleren tog sig også af behandlingen af landmændenes såsæd. Først skulle kornet gennem rensesmaskinen, og derefter skulle det bejdses med et svampemiddel. Det sidste foregik ved håndkraft! Svampemidlet blev senere forbudt at bruge. I 1958 var pakhuset, der var bygget af træ og tagpap, efterhånden så nedslidt, at der blev opført et nyt. Et par år efter blev der også opført et korntørreri. Indtil 1979 var møllen privatejet, men blev herefter solgt til „A/S Korn- og Gødningsforretningen af 1. oktober 1970“ (senere navneændring til Korn og Foderstof Kompagniet). I 1982 blev forretningen helt lukket. I 1990 overtog Preben Laugesen fra Videbæk bygningerne, og i 1992 hed firmaet Vesla A/S. Nu er bygningerne købt af Wima på Lisenborgvej, og adressen er Baunehøj 4.

Emanuel Kristian Nielsen Villadsens næringsbevis som Mel og Gryn Møller i Bølling sogn

Bølling vides ikke, men det var før 1900, idet Skjern Dagblad den 29. juli 1900 oplyser,

1890 - 1891: Niels Madsen Korsgaard. (Se under Nørlund.)

1891 - 1898: Jens Olesen, født 1862 i Faster og død 1934 i Skjern. Han var møller i Skjern og overtog Bølling Mølle, men boede her ikke selv. Det var sikkert en bror, Chr. Olesen, som passede møllen.

1898 - 1900: Chr. Olesen, født 1864 i Faster og død 1955 i Branderup i Sønderjylland. Hvornår Chr. Olesen flyttede fra

at „Bølling Mølle er af Ejeren Chr. Olesen solgt til den nuværende Forpagter Konrad Fromberg, for 8350 Kr.“ Chr. Olesen overtog senere Troldhede Mølle.

1900 - 1910: Jens Jørgen Konrad Fromberg, født 1872 i Borris og død 1960 i Hejnsvig. Gift med Kirsten Poulsen, født 1869 i Skjern og død 1936 i Borris. Da der ikke hørte et hus med til møllen, boede familien til leje i Toftevej 4B. Konrad Fromberg byggede kort efter overtagelsen både pakhus og hestestald, men det kneb med at få økonomien til at hænge sammen, så i 1910 måtte han sælge møllen, hvorefter familien først en tid boede i Bjerrehus, inden den flyttede til Rækker Mølle. Her drev Fromberg en vognmandsforretning med dagvogn til Skjern, men ved Skjern-Videbæk banens oprettelse, blev hans rute overflødig, så i stedet overtog han forpagtningen af Borris Mølle.

Børn: 1. Mette Kirstine Fromberg, født 1898 i Skjern. Bosat i Brønshøj. 2. Chr. Fromberg, født 1900 og bosat i Højrup ved Fredericia. 3. Poul Fromberg, født 1902. 4. Katrine Fromberg, født 1904 og bosat i København. 5. Aage Fromberg, født 1906. Død som ung. 6. Anne Margrethe Fromberg, født 1908 og bosat i København.

1910 - 1921: Møller og bankdirektør i Skjern Bank, Jens Pedersen overtog møllen, men satte straks en bestyrer til at forestå driften. Det blev Chr. Emanuel Nielsen Villadsen. Efter 11 år som bestyrer, købte han møllen.

1921 - 1948: Emanuel Chr. Nielsen Villadsen, født 1884 i Torslev ved Brovst og død 1946 i Bølling. Gift med Dorthea Kristine Nielsen, født 1886 i Skræm og død 1960 i Bølling. Dorthea og Emanuel Villadsen boede først til leje i Toftevej 4B, men da der i 1913 blev bygget et hus til møllen, flyttede familien dertil. Efter Emanuel Villadsens død i 1946 drev Dorthea Villadsen møllen videre, bl.a. ved hjælp af bestyrer Børge Thomsen. Herefter byggede hun Baunehøj 7.

Børn: 1. Niels Villadsen, født 1911 og gift med Kirsten Villadsen fra Vildbjerg. Niels Villadsen havde en tid Skjern Mølle, som faderen også havde ejet, men boede ellers mange år i Randers. 2. Maria Villadsen, født 1913 og gift med Laurids Holmgaard i Sædding. 3. Anna Villadsen, født 1916 og gift med Hans Chr. Danielsen i Hemmet. 4. Jens Villadsen,

Dorthea og Emanuel Villadsen

født 1918 og gift med Karen Sejrup Hansen fra Skjern. Bosat i Esbjerg. Karen Sejrup farfar var Niels Chr. Hansen, som boede Baunehøj 2C fra 1935. 5. Viggo Villadsen, født 1920 og gift med Jenny Kristine Graversen fra Søndergaard. Bosat i Rækker Mølle. 6. Gunnar Villadsen, født 1927. Overtog møllen.

1948 - 1989: Gunnar Villadsen, født 1927 i Bølling og død 1988 samme sted. Gift med Esther Meldgaard Kristiansen, født 1927 i Sædding og død 1986 i Bølling. De drev møllen indtil 1979, hvor den blev solgt til A/S Korn- og Gødningsforretningen af 1. okt. 1970. I tre år passede Gunnar Villadsen stadig møllen, men i 1982 blev forretningen lukket. Esther og Gunnar Villadsen beholdt huset, som hørte til møllen.

Børn: 1. Chr. Villadsen, født 1952 og gift med Anna Marie Bjerre fra Tarm. Bosat på Slumstrup Mark. 2. Inger Fjord Villadsen, født 1959 og gift med John Sweaney i Australien.

Bølling By

1989 - 1990: Jonna Slot Hansen

1990 - 1993: Henrik Mertz og Karin Hummelgaard Mertz.

1993 - Karin Hummelgaard Larsen

BAUNEHØJ 2C

1893 - 1905: Carl Nielsen kaldet Gammelgaard opførte huset i 1893. (Se under Ny Toftgaard)

1905 - 1907: Niels Mortensen, født 1852 og Ane Marie Nielsen. (Se under Bjerrehus)

1907 - 1912: Simon Pedersen og Mariane Andersen (Se under Ll. Holk.). Fra ca. 1909 blev huset lejet ud til den senere ejer, Karen Gammelgaard.

1912 - 1923: Karen Gammelgaard, født 1853 i Alkjærsgig i Dejbjerg og død 1922 i Bølling. Hun havde været gift med Carl Nielsen Gammelgaards søn, Jens Gammelgaard Nielsen, som døde i 1897 i Tjæreborg, hvor han havde været lærer. Karen Gammelgaard stod nu alene med 3 små børn, og da en søster og svoger i Bølling, Mette Kirstine og Chr. Graversen i Søndergaard tilbød dem at flytte ind i deres aftægtslejlighed, tog de imod tilbudet. Her boede de indtil 1909, hvor de flyttede ind i Baunehøj 2C, først som lejere og senere som ejere.

Børn: 1. Carl Gammelgaard Nielsen, født 1888 i Herborg og gift med Jenny Rahbek i Stauning. 2. Eske Alkjærsgig Nielsen, født 1891 i Herborg. Overtog købmandsforretningen, Kildevej 1. 3. Jenny Gammelgaard Nielsen, født 1897 i Tjæreborg og gift med Peder J. Christensen i Olesgaard i Stauning.

1923 - 1925: Emanuel Villadsen ejede huset, men brugte det til udleje. I sognerådets forhandlingsprotokol den 17. august 1923 står der: „*Stine Graversen er flyttet til Møller Villadsens hus den 1. august 1923 og kommunen skal i Husleje betale 85 kr. halvaarlig.*“ Her var hun indtil februar 1926, hvor hun kom i pleje hos en datter i Astrup.

Stine og Boje Graversen

Denne Stine Graversen, eller som hun oftest blev kaldt, Stine Boje, hed egentlig Christine og var født i 1859 i Vorgod og døde i 1937 i Videbæk, men blev begravet i Bølling. Hun havde været gift med Boje Graversen, født 1850 i Sædding og død 1922 i Bølling. I hvilket hus de boede, da han døde, fremgår ikke af kirkebogen, men hun kom først til at bo i Baunehøj 2C i 1923. Inden de kom til Bølling, havde de i mange år boet i Sædding. Af deres børn var Kirstine gift med Mads Hansen Jensen (Rolighed) og havde boet i Rosvang, Toftevej 17, hvor han døde i 1920 under Den Spanske Syge. Desuden er Ole Peder Olesen på Højbo og Anna Olesen i Pensionistboligen børnebørn af Boje og Stine, mens Egon Fjord Olesen, Lisenborgvej 15 er et oldebarn af dem.

1925 - 1935: Niels Chr. Hansen, født 1855 i Ølgod og død 1941 i Dalgaard. Han havde

været gift med Ane Jensen fra Skarrild og efter hendes død med Margrethe Andersen fra Marup. De havde i mange år boet i Østertoft i Stauning og senere i Skjern, men da Niels Chr. Hansen var blevet alene, flyttede han til Bølling for at være nærmere datteren Marie, som var gift med Niels Dalgaard. Han boede da også hos dem de sidste år. Niels Chr. Hansen var en bror til Peder Chr. Hansen på Bjerg.

1935 - 1957: Laurids Lauridsen Buch og Hansine Hansen. (Se under Meldgaard.)

1957 - 1977: Johannes Bloch Pedersen, født 1919 på Lundenæs Mark i Skjern og død 1974 i Bølling. Gift med Marie Nielsen, født 1927 i Skaarup i Hanning. Johannes Bloch var udlært smed hos Laurids Andersen og var da også i dette firma indtil sin død, bortset fra nogle få år. I mange år passede han et værksted i Hanning, som David Andersen ejede. Da Mie og Johannes Bloch blev gift, boede de først til leje i skolen, dernæst i kælderen hos Laurids Andersen, Toftevej 9. Da Alkjær sig byggede Baunehøj 11, flyttede de som de første ind på 1. sal der. Senere købte de et træhus, som blev sat op, hvor Missionshusets parkeringsplads nu er, men i 1957 købte de så Baunehøj 2C (Lisenborgvej 1). Mie Bloch flyttede i 1977 til Skjern. *Børn:* 1. Tove Bloch Pedersen, født 1947 og gift med Ole Gravengaard i Skjern. 2. Jørn Bloch Pedersen, født 1951 og gift med Lisbeth Hansen i Borris. 3. Poul Bloch Pedersen, født 1957 og gift med Lone Simonsen i Kongsholm i Dejbjerg.

1977 - Jan Astrup Christensen, født 1956 i Roskilde, men opvokset i Skjern. Gift med Susanne Vinderslev Ibsgaard, født 1956 i Herning. *Børn:* 1. Jonas Christensen, født 1980. 2. Jakob Christensen, født 1982.

BAUNEHØJ 3

1936 - 1982: Jens Hansen, født 1895 i Borris og død 1966 i Bølling. Gift med Ane Johanne Petrea Christiansen, født 1898 i Hemmet og død 1984 i Bølling. Jens og Petrea Hansen kom til Bølling i 1921 og sad indtil november 1923 til leje i Rosvang, Toftevej 17. Her var et tømrværksted, som Anton Vig nogle år forinden havde opført. Her etablerede Jens Hansen i foråret 1921 sin tømmerforretning. Herefter boede de en kort tid hos Karen og Jens Sudergaard, Baunehøj 25, men flyttede så til Kildevej 7, som de havde bygget i 1923. Herfra drev de forretningen til

Tømmer Jens Hansen i hvid jakke og David Andersen (nr. 2 fra højre) i værkstedet Toftevej 17

1936, hvor de solgte til August Jespersen og i stedet byggede Baunehøj 3. Her startede Jens Hansen et hønseri og opkøbte æg, som blev udruget på en rugemaskine. Samtidig lavede han også dritlerne, som mejeriet skulle bruge til smør. I flere år underviste Jens Hansen i „Bølling KFUM's Husflidsskole“.

Bølling By

Børn: 1. Lilly Graungaard Hansen, født 1927. Gift med Poul Lauridsen i Esbjerg og efter hans død bosat sammen med Villy Søndergaard. 2. Litzia Graungaard Hansen, født 1931 og gift med Thomas Thomsen i Dejbjerg.

1982 - Klaus Rosendal Pedersen, født 1959 i Bølling og gift med Helle Pedersen og senere med Jette Binzer, født 1964 i Holstebro. Jette er personlig hjælper. Klaus Rosendal har i mange år drevet „Bølling Lavpris“.

Børn: 1. Marie Rosendal Pedersen, født 1984. 2. Michael Rosendal Pedersen, født 1985. 3. Martin Rosendal Pedersen, født 1989. 4. Maja Binzer Rosendal Pedersen, født 1993.

BAUNEHØJ 4

Se under møllen, Baunehøj 2B.

BAUNEHØJ 5

1951 - Svend Aage Pedersen, født 1924 i Borris og død 1982 i Bølling. Gift med Esther Marie Degnbol Pedersen, født 1926 i Aadum. Svend Aage og Esther Pedersen kom til Bølling i 1947, hvor han blev ansat som kommis hos købmand Alkjærsgig. Det første år sad de til leje hos Andreas Hansen, men da Baunehøj 11 blev bygget, flyttede de dertil. I 1951 byggede de selv Baunehøj 5, og samtidig havde de startet et hønseri, så i 1952 holdt Svend Aage Pedersen op som kommis. Senere virkede Svend Aage Pedersen også som graver ved Bølling Kirke. *Børn:* 1. Jørgen Brogaard Pedersen, født 1949 og gift med Birthe Hansen i Ringkøbing. 2. Aage Degnbol Pedersen, født 1953. Bor sammen med Tove Hansen i Snebjerg. 3. Klaus Rosendal Pedersen, født 1959. Bor Baunehøj 3.

BAUNEHØJ 6

1949 - 1955: Chr. Dalgaard, født 1918 i Hanning og død 1979 i Skjern. Gift med Inger Weise, født 1926 på Holmsland. Inger og Chr. Dalgaard boede fra 1946 til 49 hos hans bedstemor, Else Dalgaard, Toftevej 11, hvorefter de byggede Baunehøj 6. Chr. Dalgaard var chauffør hos Andreas Hansen, men i 1955 flyttede de til Skjern, hvor de i mange år kørte ruten, Skjern-Rækker Mølle-Videbæk.

Børn: 1. Lis Weise Dalgaard, født 1947 og gift med Jon Anders Johansen. Bosat i Norge. 2. Anne-Mette Weise Dalgaard, født 1952 og gift med Knud Engsig Pedersen i Skjern. 3. Jørgen Weise Dalgaard, født 1959 og gift med Mette Marie Abildtrup Dalgaard i Skjern.

1955 - 1961: Anna Marie og Peder Bernhard Jensen. (Se under Vinkelvej 2.)

1961 - 1984: Kirstine Østergaard. (Se under Arnborgvej 13.)

1984 - 1989: Niels Gadeberg.

1989 - 1996: Benny Madsen og Karen Marie Gjaldbæk. (Se under Vinkelvej 1.)

1996 - Mogens Crone Kjeldsen, født 1956 i Førstballe. Kontrolassistent.

BAUNEHØJ 7

1949 - 1961: Dorthea Villadsen. (Se under Baunehøj 2B.)

1961 - 1971: Karl Sønderby Vinge, født 1903 i Kjærhus og død 1972 i Bølling. Han boede sammen med søsteren, Kristine Vinge, født 1909 i Kjærhus og død 1971 i Bølling.

Karl Vinge havde i mange år boet på et værelse på mejeriet, hvor han også havde hjulpet til. Senere kørte han rundt i en lille varevogn og solgte brød, pølser, kaffe med mere. Inden han købte Baunehøj 7, boede han også en tid i kælderen hos Peder Ladekjær. Stinne Vinge havde i mange år boet sammen med moderen oven på i Fælleshuset.

I 1943 byggede Peder Ladekjær et bræddehus overfor Fælleshuset til hende, og her indrettede hun et brødudsalg, som hun drev i nogle få år. I en periode var der altså to brødudsalg i Bølling, idet Nanna Ladekjær også drev et. Stinne Vinges hus blev senere flyttet ud på Kjelstrupvej, hvor det stod indtil for få år siden.

Igennem mange år var Stinne Vinge også en meget benyttet kogekone, og sammen med Frida Vig forestod de madlavningen til mange gilder i og omkring Bølling sogn. Flere dage i forvejen ankom de til stedet, hvor gildet skulle holdes, og når grisen så var slagtet, gik de i gang med at forberede maden. Et bryllup eller sølvbryllup varede ofte flere dage, og det var uanede mængder af mad, der skulle laves - og alt blev lavet fra grunden af. Gennem mange år var Stinne Vinge også sygekasseopkræver.

1971 - 1973: Solvejg og Chr. Peder Jørgensen. Senere bosat i Fiskbæk.

1973 - 1975: Tage Larsen, født 1947 i Nr.Omme, chauffør. Senere bosat i Fiskbæk.

1975 - 1976: Lena og Svend Christensen, Lyne.

1976 - 1979: John Lauridsen fra Skjern.

1979 - 1997: Mads Chr. Lyager Kristensen, født 1945 i Skjern og Lis Winther Thomsen, født 1956 i Albæk ved Sæby. De boede her kun til ca. 1981, hvor de flyttede til Dejbjerg og senere til Finderup. Huset blev herefter lejet ud.

1997 - Klaus Rosendal Pedersen, Baunehøj 3 har overtaget huset, og lejer det ud.

BAUNEHØJ 8

1969 - 1986: Aage Chr. Lauridsen Vig, født 1901 i Vestervig og død 1985 i Bølling. Gift med Marie Sofie Engeline Dalgaard, født 1901 i Dalgaard og død 1985. Inga og Chr. Vig havde før drevet en gård i Finderup.

1986 - Mariane Jakobsen, født 1925 i Mørke og datter af Chr. Kongensholm i Nørlund. Gift med Frits Jakobsen, født 1919 i Rø på Bornholm og død 1979 i Skjern. Han var lærer og senere forstander på Børkop Sygeplejehøjskole. I 1978 flyttede de til Skjern og i 1986 købte Mariane Jakobsen Baunehøj 8.

Børn: 1. Chr. Stange Jakobsen, født 1952 i Børkop og gift med Ulla Bojesen i Brønderslev. 2. Karen Stange Jakobsen, født 1954 i Børkop og gift med Anker Føhns, Toftevej 1. 3. Kirsten Stange Jakobsen, født 1958 og gift med Per Ramsdal på Nørrebro i København. 4. Knud Stange Jakobsen, født 1960 og gift med Berit i Skanderborg.

BAUNEHØJ 9

1945 - 1979: Peder Chr. Ladekjær, født 1921 på Boelvej 2 og gift med Gerda Elisabeth Jespersen, født 1931 i Tarm. Peder Ladekjær startede tømrerfirma i 1945, hvor han byggede værksted; men det var først i 1950, at selve huset blev bygget. Indtil 1950

Bølling By

boede han til leje hos Nanna og Vilhelm Ladekjær. Fra begyndelsen af 50-erne drev han

også et savværk. Gerda og Peder Ladekjær boede her indtil 1983, men havde allerede 4 år forinden solgt huset til sønnen, Chr. Ladekjær. I stedet havde de i 1979 købt Vinkelvej 16, hvortil de flyttede i 1983. *Børn:* 1. Chr. Ladekjær, født 1951. Bosat Lisenborgvej 19.

2. Karl Elvig Ladekjær, født 1954 og bosat Kildevej 29. 3. Bent Ingolf Ladekjær, født 1955. Overtog Baunehøj 9. 4. Poul Erik Ladekjær, født 1955 og gift med Jytte Nielsen i Skjern. 5. Mogens Ladekjær, født 1960 og gift med Jette Bendtsen fra Herborg. Bosat på Slumstrup Mark. Jette Ladekjær er oldebarn af Hans Bendtsen i Thorbo.

1979 - 1984: Karin og Chr. Ladekjær. Boede på Vinkelvej 16 og nu Lisenborgvej 19.

1984 - Bent Ingolf Ladekjær, født 1955 i Bølling og elektriker. Gift med Gurli Ladekjær, født 1956 i Lønborg og lagerarbejder. Gurli og Bent Ladekjær boede først i Skjern, men overtog i 1984 Baunehøj 9. *Børn:* 1. Kim Ladekjær, født 1980. 2. Lars Ladekjær, født 1982.

BAUNEHØJ 11

1947 - 1949: Peder Vilhelm Poulsen og Karen Dagny Jensen. (Se under Ll. Boel.)

1949 - 1959: Købmand Eske Alkjær sig Nielsen byggede huset færdig, efter at Vilhelm Poulsen havde påbegyndt det. I huset var der tre lejligheder, én i stueetagen, én på 1. sal og én i baghuset. Alkjær sig brugte huset til udleje. Da der aldrig har været ført en liste over lejere i huset, er rækken af beboere kommet i stand ved hjælp af folks hukommelse, så der må tages et vist forbehold også for årstallene.

Lejere i stuen i perioden 1949-63:

1949 - 1951: Esther og Svend Aage Pedersen. (Se under Baunehøj 5.)

1952 - 1955: Hans Peder Agerbo, født 1923 i Videbæk og død 1992 i Skjern. Gift med Agnethe Nielsen, født 1933 i Assing og sygehjælper. Hans Agerbo var den sidste kommis, som købmand Alkjær sig havde. Familien flyttede senere til Skjern.

Børn: 1. Allan Agerbo, født 1953 og bor sammen med Birgitte Karlshøj i Ry. 2. Susanne Agerbo, født 1958 i Skjern og gift med Preben Hørsted i Skjern. 3. Birgitte Agerbo, født 1965 i Skjern og gift med Torben Johannesen i Skjern.

1956 - 1957: Mona og Halfdan Nielsen. (Se under Baunehøj 13.)

1962 ca.: Else og Svend Meldgaard Kristiansen.

Lejere på 1. sal i perioden 1949-74:

1949 - 1950: Mie og Johannes Bloch. (Se under Baunehøj 2C - før Lisenborgvej 1)

1951 - 1952: Rita og Vagn Jakobsen. Flyttede senere til Lem.

1954: Hetty og Ib.

1956: Arne Clausen, født 1933 i St. Boel og gift med Aase Bondesen, født 1936 i Gaarde. De boede senere i Spjald, Timring, Tim og bor nu i Skjern. *Børn:* 1. Birgit Clausen, født 1953 i Ølgod og gift med Villy Mortensen i Thorsted. 2. Henning Clausen, født 1956 i Bølling og gift med Helle Thestrup i Opsund i Brejning. 3. Else Clausen, født 1957 i Spjald og bor sammen med Ejgild Madsen i Hvide Sande. 4. Tove Clausen, født 1959 i Spjald og bor sammen med Finn Pedersen i Herborg. 5. Inger Clausen, født 1961 i Timring og bor sammen med Ivan Dyrby i Ølstrup. 6. Knud Clausen, født 1963 i Tim og gift med Mariane Lodberg Nielsen i Videbæk.

1959 - 1974: Lilly og Arne Olesen. (Se under Toftevej 4C - før Lisenborgvej 4)

Lejere i Baghuset i perioden 1949-63:

- **1952:** Esther og Gustav Madsen. (Se under Bauehøj 17.)

1952 - 1953: Jytte og Chr. Bækgaard Sigvert. (Se under Bauehøj 19.)

1953 - Anna og Holger Flytkjær. Flyttede senere til Helsingør og Varde.

1954 - 1955: Fridy Hansen, født 1929 i Værløse og gift med Edith Randeris, født 1930 i Borris. (Se under afsnittet om Bølling Gymnastikforening, hvor Fridy Hansen har skrevet om årene i Bølling.) Da Skjern-Hallen blev bygget, var Edith og Fridy Hansen det første halbestyrerpar, men efter få år overtog de i stedet stillingen ved hallen i Hvide Sande. *Børn:* 1. John Randeris Hansen, født 1955 i Borris og bor sammen med Ingrid Kristoffersen i Oksbøl. 2. Bent Randeris Hansen, født 1961 i Skjern og bor sammen med Anni Jensen. Bosat i Norge.

1956: Nethe og Jens Boysen. (Se under Toftevej 5.)

1961 - 1963: Inger og Tage Hansen. (Se under Bauehøj 19.)

Desuden boede også Else og Andreas Schmidt her. Han var mejerist, og de flyttede senere til Barde og derfra til Sønderjylland. Holger Hansen, som senere boede i Tarm, var her også en kort tid.

1959 - 1974: Metha og Svend Vinge (Se under Kjærhus). De boede i Kirkehuset og flyttede først ind i Bauehøj 11 omkring 1964, men havde købt huset i 1959.

1974 - 1980: Lars Chr. Jensen Linde, født 1936 i Trolldhede og teolog. Gift med Britta Jensen, født 1946 i Ørbæk på Fyn. Britta og Chr. Linde boede først i København og Korsør, inden de kom til Bølling. I 1980 flyttede de til Skjern. *Børn:* 1. Berit Marie Linde, født 1969 i København og bosat i Frederikshavn. 2. Jens Aage Linde, født 1971 i København og gift med Dorthe. Bosat i København. 3. Hanne Linde, født 1974 og bosat i København. 4. Karen Linde, født 1974 og bosat i Odense. 5. Majbritt Linde, født 1978 og bosat i København. 6. Ingelise Linde, født 1981.

1980 - 1984: Bente Kaasgaard

1984 - Søren Høj, født 1953 i Esbjerg og murer. Gift med Ella Merete Jensen, født 1957 i Bork og husassistent. Ella og Søren Høj boede først på Vinkelvej 15. *Børn:* 1. René Claude Høj, født 1976. Bor sammen med Mette Albæk i Skjern. 2. Randi Karina Høj, født 1979. Bor sammen med Peter Hvolgaard i Skjern. 3. Lars Claude Høj, født 1987. 4. Louise Ingrid Høj, født 1991.

BAUNEHØJ 13

1951 - 1952: Ernst Th. Olesen. Han var tømrersvend hos Peder Ladekjær og rejste til Grønland og vendte sidenhen tilbage og bosatte sig i Dronninglund.

Bølling By

1952 - 1970: Simon Ditlev Simonsen og Ingeborg Larsen. (Se under Østerbygaard.)

1970 - 1990: To af Ingeborg og Simon Simonsens sønner, Frode og Jens overtog huset i fælleskab, men i 1976 blev Jens Ditlev Simonsen enejer. I alle årene blev huset brugt til udleje.

Lejere i perioden 1965-69:

1965 - 1966: Halfdan Nielsen, født 1933 i Thorsted og død 1972 i Skjern. Gift med Andersine Simonia Jensen (Mona), født 1932 i Borris. Halfdan og Mona Nielsen har også boet på Toftevej 5 og Baunehøj 11. Da de flyttede fra Bølling i 1966, bosatte de sig i Skjern. Mona Nielsens far, Jesper Kastbjerg Jensen var født i 1902 i Rolighed.

Børn: 1. Birgit Sandahl Nielsen, født 1954 i Grønbjerg og gift med Ove Jensen i Dejbjerg. 2. Else Sandahl Nielsen, født 1957 i Toftevej 5 og gift med Kaj Bloch i Tarm. 3. Grethe Sandahl Nielsen, født 1962 i V. Sottrup og gift med Laurids Jensen. Bosat i Indonesien. 4. Keld Sandahl Nielsen, født 1963 i V. Sottrup og gift med Susanne Jensen i Skjern.

1967 - 1969: Martha og Mathias Jensen. (Se under Vinkelvej 8.)

1990 - 1995: Hans Peter Madsen og Gitte Nielsen.

1995: Efter at huset blev totalt ødelagt ved en brand den 1. januar 1994, blev det aldrig genopført, og Sogneforeningen overtog grunden.

BAUNEHØJ 15

1952 - 1970: Jens Meldgaard Kristiansen, født 1892 i Herborg og død 1952. Gift med Inger Fjord Christensen, født 1892 i Stauning og død 1981 i Bølling. Jens Meldgaard var en bror til Martin Meldgaard i Baunsbo (Baunehøj 25), og Inger Meldgaard var en søster til Maren Bendtsen i Thorbo. Inger og Jens Meldgaard havde før boet i Hanning og Sædding. Da Inger Meldgaard i 1970 solgte huset, bosatte hun sig i Pensionist-boligen. *Børn:* 1. Else Meldgaard Kristiansen, gift med Aage Bundgaard Nielsen i Borris. Han var barnebarn af Jens Jepsen i Hvirvelgaard. 2. Kirstine Meldgaard Kristiansen. 3. Erna Meldgaard Kristiansen. 4. Esther Meldgaard Kristiansen, født 1927 i Sædding og gift med Gunnar Villadsen, Bølling Mølle. 5. Svend Meldgaard Kristiansen. Boede omkring 1962 i Baunehøj 11.

1970 - 1975: Elektromekaniker Helge V. Christensen

1975 - 1976: Fabrikant Ejnar Hansen

1976 - Robert Mulbjerg.

BAUNEHØJ 17

1952 - 1955: Gustav Madsen, født 1928, mejerist og gift med Esther Pedersen, født 1930 i Voel. De flyttede senere til Skjern. *Børn:* 1. Preben Madsen, født 1948 i Sinding ved Silkeborg og gift med Anne Margrethe Jensen i No. 2. Bente Madsen, født 1952 i Bølling og bosat i Mollerup ved Silkeborg. 3. Poul Madsen, født 1956 i Ikast og gift med Susanne Andersen i Engesvang. 4. Karsten Madsen, født 1959 i Sinding ved Silkeborg og bosat i Skjern.

1955 - 1985: Holger Stenholt Eskesen, født 1915 i Næsbjerg og død 1992 i Tarm. Gift med Martha Dalgaard, født 1927 i Hanning og datter af Nørsgaard Dalgaard i Ny Toftgaard. Martha og Holger Eskesen boede først i Barde, inden de kom til Bølling og flyttede så senere til Tarm. Martha Eskesen drev i en årrække en iskiosk, som lå ved

huset. Efter Holger Eskesens død flyttede Martha Eskesen til Kolding. *Børn:* 1. Houle Nørgaard Eskesen, født 1950. Bosat i København. 2. Anne Margrethe Eskesen, født 1952 og bosat i Kolding. 3. Bodil Eskesen, født 1957 og bor sammen med Keld Søndergaard i Kolding.

1985 - 1987: James Adamsen og Bodil Andersen

1987 - 1997: Curt Georg Tobler, født 1916 i Zürich og død 1998. Gift med Margreth Harblützel, født 1914 i Zürich og død 1996 i Hanning. Deres datter og svigersøn, Magdalene og Knud Lykke Jensen boede en tid i Vinkelvej 19. I en periode var huset udlejet.

1997 - Klaus Jespersen

BAUNEHØJ 19

1953 - 1961: Chr. Bækgaard Sigvert, født 1925 i Haunstrup og død 1994 i Aalborg. Gift med Jytte Beierholm, født 1930 i Dal ved Aalborg. Chr. Sigvert var tømrersvend hos Peder Ladekjær, og de boede fra 1952-53 i Baunehøj 11. I 1953 byggede de Baunehøj 19 og i 1961 flyttede de til Aalborg. *Børn:* 1. Tommy Beierholm Sigvert, født 1950 i Aalborg og gift med Solvejg Jensen i Sæby. 2. John Beierholm Sigvert, født 1952 og boede i Aalborg. 3. Brian Beierholm Sigvert, født 1953 og bosat i Nr. Sundby. 4. Kent Beierholm Sigvert, født 1955 og bosat i København. 5. Jette Beierholm Sigvert, født 1956 og gift med Gunner Sørensen i Aalborg. 6. Gitte Beierholm Sigvert, født 1957 og bosat i Aalborg.

1961 - 1963: Verner Mortensen

1963 - 1980: Tage Hansen og Inger Madsen. (Se under Baunehøj 1.)

1980 - 1994: Michael Poulsen. Senere bosat i Herning.

1994 - Poul Anker Hedegaard

BAUNEHØJ 21

1944 - 1959: Peder Hansen Jensen og Marie Mikkelsen. (Se under Ll. Kragmose.)

1959 - 1960: Karl Jørgensen

1960 - 1964: Hans Hindbo og Betty Agerbo Hansen. (Se under Hindbo.)

1964 - 1984: Peder Nørgaard Christensen Hindbo og Jenny Dalgaard. (Se under Hindbo.)

1984 - Erik Skovgaard, født 1957 i Bøvling og Delaval-forhandler. Gift med Else Skovgaard, født 1960 i Asp og kontorassistent. Else Skovgaard passer Landsbybutikken. *Børn:* 1. Pia Skovgaard, født 1983 i Vemb. 2. Mads Skovgaard, født 1988 i Bølling.

BAUNEHØJ 23

Jorden, hvorpå Baunehøj 23 er bygget, hørte oprindeligt til Gl. Toftgaard, men i 1915 købte købmand Hans Lunde jorden, så han havde græsning til kreaturer.

1932 - 1946: Niels Laurids Bjerg. (Se under Nygaard.)

1946 - 1960: Jens Adolf Lauridsen Vig overtog ejendommen og hans forældre, Marie og Niels Vig boede her så (Se under Dalbygaard). Efter Marie Vigs død i 1957 flyttede Niels Vig ned på Dalbygaard, og herefter var huset udlejet til Jensine og Jens Peder Jensen fra Stauning.

1960 - 1984: Peder Chr. Christensen, født 1901 på Holmsland og død 1975 i Bølling.

Bølling By

Gift med Kirstine Nielsen, født 1900 i Nr. Omme og død 1992 i Skjern. Kirstine og Peder Christensen startede på en ejendom på Slumstrup Mark og boede senere nogle år i Ramme. Kom til Bølling i 1960. Da Kirstine Christensen solgte stedet, flyttede hun til Skjern. *Børn:* 1. Peder Bjerg Christensen, født 1926 på Slumstrup Mark og var bosat i Kvisle Mark ved Næstved. 2. (Maren Kirstine) Stinne Christensen, født 1928 på Slumstrup Mark og gift med Svend Bendtsen i Hillerød. 3. Chr. Emil Christensen, født 1929 på Slumstrup Mark og gift med Grethe Andersen i Ramme.

1984- 2000: Ingeniør Bent Jensen og sygeplejerske Ulla Hedegaard Svendsen. De flyttede til Skjern. *Børn:* 1. Marie Hedegaard Jensen, født 1985. 2. Søren Hedegaard Jensen, født 1987. 3. Anders Hedegaard Jensen, født 1990.

2000 - Arne Trøstrup og Anni Albertsen

BAUNEHØJ 25 - „BAUNSBØ“

1905 - 1910: Carl Nielsen kaldet Gammelgaard og Ane Marie Andersen Pedersen. (Se under Ny Toftgaard, Toftevej 3.)

1910 - 1920: Niels Peder Nielsen kaldet Kusk og Ane Christensen. (Se under Meldgaard). De flyttede først ind i huset i 1914, så før den tid var huset udlejet. I 1911 boede her arbejdsmand Jens Chr. Jensen fra No og hans kone syerske Ane Jensen fra Jerlev. De var kommet fra Bredsten. I 1913 boede Hanne og Chr. Johannes Holm her. Hun var datter af Line og Houle Eskildsen i Nørlund, og de havde i nogle år boet i Faster, men skulle nu hjem og overtage hans fødegård i Marup, men da man ikke var helt færdig med at bygge et nyt stuehus, sad de en kort tid til leje i Baunsbo.

1920 - 1932: Jens Jacob Pedersen kaldet Sudergaard. (Se under St. Sudergaard). Da Jens Sudergaard overtog huset, blev Ane Kusk boende i et værelse og betingede sig samtidig adgang til kælder, bryggers og brændselshus, mod at hun betalte 70 kr. om året.

1932 - 1934: Jens Kongensholm. (Se under Enghavegaard)

1934 - 1938: Niels Jensen, født 1905 i Hanning og død 1990 i Skjern. Gift med Magda Bonde Knudsen, født 1907 i Kyhe og død 1999 i Skjern. Da Magda og Niels Jensen solgte Baunsbo, købte de Rødhætte ved Bøllinglide og efter nogle år her, overtog de forpagtningen af gården til Trøstrup Teglværk ved Videbæk. Senere købte de en gård i Lyhne, men flyttede til sidst til Skjern. *Børn:* 1. Ragnhild Jensen, født 1935 og gift med Søren Laurids Søndergaard fra Filskov. Bosat i Skarrild. 2. Johannes Jensen, født 1942 og gift med Ruth Sonja Bank fra Vostrup. Bosat i Tjæreborg.

1938 - 1960: Maren Bonde Nilsson, født 1901 i Laulund og død 1979 i Roskilde. Gift med Carl Chr. Nilsson. Maren Nilsson købte huset, for at hendes forældre, Laura og Johannes Knudsen i Kyhe skulle bo her. De flyttede dog først ind i 1941, så før den tid var her lejefolk. En kort tid omkring 1941 boede Ejner Mastrup, født 1910 i No og død 1983 i Dejbjerg til leje. Gift med Dorthea Kristensen, født 1907 i Vedersø og død 1985 i Ringkøbing. De havde boet flere forskellige steder, og da de flyttede fra Bølling købte de et hus i Alkjærsgig i Dejbjerg. Dorthea og Ejner Mastrups *Børn:* 1. Vera Bennedsgaard Mastrup, født 1929 i Vedersø og gift med Niels Kamp Jensen i Tim. 2. Jens Chr. Bennedsgaard Mastrup, født 1933 i Sdr. Felding og gift med Signe Jensen fra Thorsted. Bosat i Ringkøbing. 3. Anne-Lise Mastrup, gift med Frede Lauridsen i Ringkøbing.

Da Laura Knudsen døde i 1953, flyttede Johannes Knudsen om til datteren Anna i Sdr. Bork, hvorefter huset blev lejet ud til murersvend Gunnar Jacobsen, født 1923 i Randers og død 1998 i Skjern. Gift med Erna Bjerg, født 1922 i Spjald og død 1985 i Skjern. Erna og Gunnar Jacobsen bosatte sig senere i Skjern. *Børn:* 1. Tove Bjerg Jacobsen, født 1949 og var bosat i Skjern. 2. Arne Bjerg Jacobsen, født 1953 og var bosat i Skjern. 3. Jørgen Bjerg Jacobsen, født 1957 og var bosat i Skjern. 4. Bent Bjerg Jacobsen, født 1961 i Spjald og gift med Lene Johansen i Skjern.

1960 - 1983: Martin Meldgaard Christiansen, født 1896 i Herborg og død 1982 i Bølling. Gift med Anna Oline Knudsen, født 1904 i Rævbjerg (nu Laulund) og død 2000 i Skjern. De drev i mange år en gård i Sdr. Bork, men flyttede i 1960 til Bølling. *Børn:* 1. Asta Christiansen, født 1928 i Kyhe og gift med Kaj Nørgaard fra Ringkøbing. Bosat i Esbjerg. 2. Thomas Meldgaard Christiansen, født 1935 i Sdr. Bork og gift med Agnethe Jessen fra Orten ved Varde. Bosat i Esbjerg.

1983 - 1989: Tommy Nielsen

1989 - 1992: Eva og Erik Lysdal

1992 - Mogens Bach, født 1945 i Husby og klejnsmed. Tove Bach, født 1950 i Husby og pædagogmedhjælper. Fra 1980 til 1992 boede Tove og Mogens Bach i den gamle skole, Kildevej 37, hvorefter de købte Baunsbo. *Børn:* 1. Søren Bach, født 1969 i København og død 1993. 2. Lone Bach, født 1971 i København og død 1987. 3. Lasse Bach, født 1977 på Amager.

Gammel Skolevej

GL. SKOLEVEJ 1 Ejes af „Boligselskabet Midtvest“

GL. SKOLEVEJ 2 1967 - Elly og Mads Toustrup Hansen (Se under Sønderbygaard)

GL. SKOLEVEJ 3 Ejes af „Boligselskabet Midtvest“

GL. SKOLEVEJ 9 Ejes af „Boligselskabet Midtvest“

Kildevej

Bølling By set fra syd. Billedet er taget fra det sted, hvor Forsamlingshuset ligger i dag.

Bølling By

KILDEVEJ 1

1902 - 1906: Jørgen Bundsgaard Pedersen, født 1866 i Assing og gift med Kirsten Marie Pedersen, født 1871 i Kragmosehus. Jørgen Bundsgaard var tømrer og snedker, og Kirsten Marie drev en systue. De startede med at bo til leje i Rolighed, men byggede så i 1902 Kildevej 1. Oprindeligt var huset delt i 2 lige store lejligheder, men det blev ændret allerede i 1906, hvor købmand I. C. Larsen overtog huset og oprettede en købmandsforretning. I 1906 flyttede Kirsten Marie og Jørgen Bundsgaard til Ringkøbing, men vendte tilbage til Bølling i 1908, hvor de en kort tid sad til leje i Fælleshuset, Toftevej 5. Herefter flyttede de til Borris.

Børn: 1. Henriette Bundsgaard, født 1901 i Rolighed og gift med Skrædder Mortensen i Grindsted. 2. Kjeld Bundsgaard, født 1903 i Kildevej 1 og gift med Helga Nielsen Møller fra Hoven. Bosat i Sdr. Omme. 3. Georg Bundsgaard, født 1904 på Kildevej 1 og gift med Marguerite Nielsen fra Vejle. Bosat i Ringkøbing. 4. Sine Bundsgaard, født 1907 i Ringkøbing og gift med Toft Hansen i Herning. 5. Gerda Bundsgaard, født 1910 i Borris og gift med Marius Mortensen i Farum. 6. Hans Bundsgaard, gift med Anna Helene og bosat i Ringkøbing.

Medens Jørgen Bundsgaard ejede huset, boede Skomager Dynesen til leje i den modsatte ende. Niels Dynesen, født 1876 i Vildbjerg og død 1950 i Skjern. Gift med Karen Johanne Madsen, født 1875 i Ølgod og død 1954 i Skjern. Skomager Dynesen boede først i Fælleshuset, Toftevej 5, og da de flyttede fra Kildevej 1, boede de nogle år i Stauning, inden familien kom til Skjern. **Børn:** 1. Else Marie Dynesen, født 1899 i Bølling og gift med Carl Otto Sønderlev i Skjern, senere Brønderslev. 2. Sigurd Dynesen, født 1901 i Bølling og bosat i Fredericia. 3. Olga Christine Dynesen, født 1902 i Bølling og gift med Arthur Bertelsen i København. 4. Agnes Dynesen, født 1904 i Bølling og gift med Torben Schulz i København. 5. Chr. Dynesen, bosat i Kolding. 6. Villiam Dynesen, bosat i Give. 7. Alma Dynesen, født 1910 i Stauning og bosat i København. 8. Helga Dynesen, født 1911 i Stauning og gift med Thorkild Ankersen. 9. Clara Dynesen, bosat i Frederikssund. 10. Kamma Dynesen, gift med Egon Bork i Fredericia.

1906 - 1923: Petrine og Iver Chr. Larsen. I 1906 startede I. C. Larsen en ny købmandsforretning i Bølling. I mange år havde der jo været to købmænd i sognet - én i Østervig og én i Ll. Kragmose. Da mejeriet blev bygget i 1886, havde Jens Dalgaard startet en købmandsbutik i Dalgaard, hvorefter de to andre blev nedlagt. Jens Dalgaards forretning blev senere flyttet til Ny Toftgaard, Toftevej 3 og nogle år senere hen i et nyopført hus, Toftevej 7. Her døde Jens Dalgaard allerede i 1895, hvorefter Hans Lunde havde overtaget forretningen. Det var i denne periode, at sognet mere eller mindre var delt i to lejre på grund af religiøse spændinger i sognet. Nogle folk i Bølling, som hørte til Indre Mission, mente, at der burde

Petrine og I. C. Larsen. Købmand i Bølling fra 1906-23

være en anden indkøbsmulighed end hos Hans Lunde, der tilsluttede sig den Grundtvigske retning. Derfor „hentede“ man i 1906 I. C. Larsen til Bølling fra Brejning, hvor han i nogle lejede lokaler havde drevet købmandshandel. Han overtog så Kildevej 1, og i de første år blev der med jævne mellemrum bygget til huset. Først pakhus, så vaskehus og svinesti, men i 1914 blev hele huset totalt forandret og fik det udseende, som det havde gennem mange år. Speciel var en glasveranda, som vendte ud mod gaden og fungerede som forgang. I. C. Larsen drev forretningen indtil 1923 og havde året forinden købt Enghavegaard. Grunden hertil var, at de efterhånden halvstore drenge manglede noget arbejde at blive sat til, og da hverken Petrine eller I. C. Larsen brød sig om at sende drengene ud at tjene i en ung alder, valgte de altså denne løsning. De solgte først forretningen året efter overtagelsen af Enghavegaard, idet I. C. Larsen først ville have afprøvet, om han kunne omstille sig til landmandslivet. I det år, hvor de havde begge dele, var det Minna Jørgensen fra Endelave og Dorthea Madsen fra Astrup, som passede butikken. Minna Jørgensen vakte til tider stor opsigt i Bølling, idet man kunne møde hende i byen iført lange bukser! Det var ikke almindeligt brugt i Bølling i 1920-erne. Minna Jørgensen flyttede tilbage til Endelave, hvor hun i mange år drev et hjemmebakkeri. (Om Petrine og I. C. Larsen se også under Enghavegaard)

1923 - 1927: Jens Peder Chr. Knudsen, født 1896 i Foersom og gift med Ragnhild Jacobsen fra Holbæk.

Børn: 1. Arne Victor Emanuel Knudsen, født 1924 i Bølling. 2. Børge Knudsen, født 1925 i Bølling.

1927 - 1954: Eske Alkjærsg Nielsen, født 1891 i Herborg og død 1980 i Borris. Gift med Eutalia Frederikke Kjellerup, født 1897 i Gedsted og død 1962. Eske Alkjærsgs mor, Karen Gammelgaard boede i mange år som enke i Baunehøj 2C - før Lisenborgvej 1. Alkjærsg købte i 1949 Baunehøj 11, hvor der på dette tidspunkt kun var støbt sokkel. Han færdigbyggede huset med 3 lejligheder. I mange år havde han en gift kommis og havde derfor brug for at kunne tilbyde en lejlighed. Da forretningen blev afhændet i 1954, byggede han Kildevej 29, hvor han boede, indtil han flyttede på De Gamles Hjem i Borris.

Barn: 1. Greta Nancy Alkjærsg, født 1933 og død 1976 i Esbjerg, hvor hun var gift.

Bølling By

1954 - 1991: Viggo Lauridsen, født 1925 i Lykkeby i Hanning og gift med Ruth Laugette Thimes Christiansen, født 1933 i Marup. I begyndelsen af 1960-erne udvidede de forretningen, så der i alt var 37 kvadratmeter. I 1974 blev forretningen udvidet til 90 kvadratmeter. Da forretningen i 1991 blev solgt, flyttede Ruth og Viggo Lauridsen til Vinkelvej 15.

1991 - Da Viggo Lauridsen ville til at afvikle butikken, og det samtidig så ud til, at den ville blive vanskelig at videreføre, fik Erik Skovgaard den idé, at sognets beboere kunne overtage forretningen. Der blev herefter indkaldt til et orienterende møde i Forsamlingshuset, hvor man ønskede en tilkendegivelse af interessen for at føre forretningen videre på denne måde. Stemningen var positiv, og folk kunne give tilsagn om bidrag. Som den økonomiske rådgiver deltog Chr. Villadsen fra Ringkøbing Bank og da det hele var på plads, blev der indkaldt til stiftende generalforsamling. Her valgtes Rosalil Søndergaard, Myrna Esager, Jørgen Troelsen, Harald Madsen og Erik Skovgaard til den første bestyrelse - sidstnævnte som formand. Den 1. oktober 1991 åbnede butikken, og bestyrelsen ansatte Finn Vang Hansen som bestyrer. Efter et år overtog Bente Damgaard jobbet. I 1994 blev det Kirsten Dahlmann, som havde pladsen, og nu er det Else Skovgaard. Da hun overtog stillingen, trak hendes mand, Erik Skovgaard sig fra formandsposten, og den har siden været besat af Ulla Nedergaard og Vivi Mosegaard Jensen.

KILDEVEJ 2

1926 - 1972: Otto Vilhelm Jensen Ladekjær, født 1882 i Sønderby, Boelvej 2 og død i 1962 i Bølling. Gift med Christiane Elisabeth Nielsen (Nanna), født 1902 i St. Holk og død 1971 i Bølling. Vilhelm Ladekjær blev som ung udlært murer og drev fra 1920 forretning i Bølling. I 1926 købte han en grund af købmand Knudsen, hvorpå der blev bygget et hus. I skødet fik Knudsen indføjede følgende servitut: *„Der maa ikke drives Kolonialhandel, Isenkram-, Landbrugsmaskine-, Manufaktur-, Tobaks- eller Cigarhandel fra Ejendommen“*. Vilhelm Ladekjær havde bl.a. murerarbejdet ved udvidelser af Forsamlingshuset og mejeriet, og det sidste større projekt, han havde, var opførelsen af udbygningerne til Nørgaard i begyndelsen af 1940-erne. Herefter drev Nanna Ladekjær gennem mange år et brødudsalg og en café. I 40-erne og 50-erne, hvor der stadigvæk var mange folk på landet, var Ladekjærs Café det naturlige samlingssted for mange unge i Bølling. I den første stue stod der nogle små borde, hvor man kunne få serveret kaffe, men når der kom mange gæster, blev døren åbnet ind til „den pæne stue“. Når en forening skulle have generalforsamling, foregik det ofte på Ladekjærs Café, ligesom den månedlige aldersrente også blev udbetalt her. *Børn:* 1. Else Marie Ladekjær, født 1928 og gift med Arne Justesen i København. 2. Benny Ladekjær, født 1934 og gift med Erik Lundgaard Christensen i Herlev.

1972 - 1976: Tom Ærø Nielsen, født 1947 i Fousing og gift med Ulla Elinor Søgaard, født 1951 i Snedsted. De flyttede i 1976 til Vinkelvej 19 og i 1984, året efter at Ny Toftgaard var brændt, købte de brandtomten, hvorpå de byggede et nyt hus. Fra 1981 til 1989 drev de firmaet Flex Træ, hvor de producerede hegn og udestuer. Endvidere drev

Ulla Nielsen i en periode frisørsalon fra Toftevej 3. *Børn:* 1. Jeanette Søgaard Nielsen, født 1969 i Snedsted og bosat i Herning. 2. Jakob Ærø Nielsen, født 1974 i Bølling og bosat i Hammerum.

1976 - 1978: Bent Ove Kristensen, født 1953 i Lønborg og gulvmontør. Gift med Inga Krog Jensen, født 1951 i Borris og syerske. Senere bosat i Skjern. *Børn:* 1. Gitte Krog Kristensen, født 1976. 2. Helle Krog Kristensen, født 1980.

1978 - 1984: Kai Weirum Jensen og Jenny Christensen. Hun solgte i 1984 huset til en bror, Egon Homann Christensen, men blev boende i huset. I 1994 flyttede hun til Toftevej 4B og derfra til Skjern.

1984-1994: Egon Homann Christensen

1994 - Bent Bonde Jølming

KILDEVEJ 3

1906 - 1908: Nielsine Faartoft, født 1878 i Flade på Mors og død 1953 i Borris. Datter af Anders Chr. Faartoft i Sønderbygaard. Hun var sy pige og giftede sig i 1908 med enkemand Søren Peder Lassen i Engsig i Skjern. Han var født i 1864 i Vislev ved Ribe og døde i 1939 i Borris, hvortil de var flyttet efter at have boet både i Ejstrup og Sdr. Felding.

1908 - 1922: Sine og Chr. Jensen (Se under Ll. Kragmose). Chr. Jensen døde i 1919, som den sidste af parret, men det var først i 1922, at arvingerne solgte huset. Hvem der i den mellemliggende tid har boet i huset, vides ikke.

1922 - 1932: Hans Mortensen, født 1849 (Se under Østermarkvej 1). Sidst i 20-erne boede Hans Mortensens søn, Søren Chr. Mortensen og dennes kone Karen Jensen fra Stauning også i huset. De havde før boet i Stauning, men i 1929, hvor de fik datteren Laura Elisabeth, var de bosiddende i Bølling. Senere flyttede de til Tarm og senere til Esbjerg.

Sine og Chr. Jensen med besøg fra Amerika

1932: Det blev Hans Mortensens to børn, Karen og Søren Chr. Mortensen, som overtog huset, men straks efter blev Karen Mortensen enejer af huset. Hun solgte det dog videre til Jens Jacob Pedersen kaldet Sudergaard.

1932 - 1933: Jens Jacob Pedersen kaldet Sudergaard (Se under St. Sudergaard). Jens Sudergaard havde før boet i Baunsbo, Baunehøj 25 sammen med datteren Karen.

1933 - 1985: Karen Kirstine Pedersen, født 1889 i St. Sudergaard og død i 1959 på Kildevej 3 og søsteren Ida Marie Pedersen, født 1896 i St. Sudergaard og død 1985 på

Bølling By

De Gamles Hjem i Stauning. Karen Sudergaard, der havde en hofteskade, havde i mange år holdt hus for faderen, Jens Sudergaard, samtidig med at hun havde virket som syerske. Da søsteren, Ida Sudergaard i 1933 vendte tilbage til Bølling efter faderens død, blev der bygget til huset, så det kom til at hænge sammen med Kildevej 1. Herfra drev Ida Sudergaard så indtil 1976 en tricotageforretning, samtidig med at hun tog ud som kogekone.

1985 - Karen Baastrup Søndergaard, født 1928 i Tvillum. Karen Søndergaard kom til Bølling i 1956, hvor hun blev husbestyrerinde hos Thorvald Vig i Dalbygaard. Her var hun i næsten 25 år, hvorefter hun flyttede til Kildevej 3, som hun overtog i 1985.

KILDEVEJ 4

1946 - 1990: Aage Bernhard Damgaard Andersen, født 1904 i Damgaard og død 1992 i Skjern. Gift med Marie Kirstine Christensen, født 1914 i Sdr. Bork. Aage Damgaard var vognmand og købte i 1927 sin første bil - en Chevrolet. I årenes løb blev det til i alt 15 lillebiler samt 3 busser, og indtil 1984, hvor Aage Damgaard stoppede som aktiv vognmand, kørte han i alt 303 millioner kilometer - svarende til 75 gange jorden rundt. I 1990 flyttede Stinne og Aage Damgaard til Skjern. *Barn:* 1. Kirsten Damgaard, født 1947 og gift med Holger Graversen fra Hanning. Bosat i Bjerregaard i Hanning senere i Skjern.

1990 - Laurids og Kis Andersen (Se under Lisenborgvej 5).

KILDEVEJ 5

1908 - 1948: Ane Knudsen, enke efter Niels Knudsen (Se under Nygaard).

Ane Knudsen og Elseg Dalgaard der karter og spinder

1948 - 1987: Gertrud Poulina Knudsen, født 1901 i Nygaard og død 1986 i Kildevej 5. Datter af Ane og Niels Knudsen. Gertrud Knudsen gjorde gennem mange år rent hos forskellige i Skjern, så mange morgener kl. 7 startede hun på sin cykel på vej til arbejde. *Barn:* 1. Eva Knudsen, født 1926 og gift med Emil Kristensen i Tarm.

1987 - 1989: Robert Pedersen.

1989: Byggeriets Realkreditfond.

1989: Ansgar Richard Simonsen, født 1912 i Sdr. Omme og gift med Jacobine Anina Frost Andersen (Ninna) fra Dejbjerg, født 1917 i Vorgod og død

1991. Ninna og Ansgar Simonsen havde før boet i Fiskbæk og Lyhne inden de i 1989 flyttede til Bølling.

Børn: 1. Gunhild Simonsen, født 1946 i Fiskbæk og gift med Børge Pilgaard, Kildevej 69. 2. Henny Simonsen, født 1950 i Fiskbæk og gift med Frede Mathiasen i Assendrup.

KILDEVEJ 6

1950 - 1962: Hans Chr. Bendtsen, født 1894 på Østerby Hede, Amborgvej 15, og død 1961 i Bølling. Hans Chr. Bendtsen hjalp til rundt omkring, hvor der var behov. I mange

år boede han til leje hos Mette Rærup, Kildevej 33, men da broderen Niels Bendtsen i Kirkehuset døde i 1946, flyttede Hans Chr. hjem til faderen. I 1950 byggede han sammen med Jens Pedersen huset Kildevej 6, hvor han og faderen Bendt flyttede ind sammen med Magdalene og Jens Pedersen. Her passede Magdalene Bendt og senere Hans Chr. til deres død i henholdsvis 1956 og 1961.

1962 - 1986: Jens Pedersen, født 1918 i Mosevang i Faster og opvokset i Hanning. Gift med Anna Magdalene Bendtsen, født 1912 i Thorbo og død 1983 i Bølling. Fra 1946 til 1950 boede Lene og Jens Pedersen på loftet i Fælleshuset, Toftevej 5, som ejedes af hendes forældre. Jens Pedersen var chauffør hos Andreas Hansen fra 1940 til 1963, hvorefter han selv købte lastvogn. Lene Pedersen drev i en del år „Bølling Våd Vask“. Hans Chr. Bendtsen havde en fast rute hver dag, hvor han henholdsvis hentede og afleverede tøjet hos kunderne. Efter hans død kørte Svend Aage Jensen, Ll. Boel en tidturen, men efterhånden som folk selv fik vaskemaskine, blev behovet mindre og mindre. Efter Lene Pedersens død flyttede Jens Pedersen ind i Pensionistboligen og senere til Skjern.

Børn: 1. Niels Bendtsen Pedersen, født 1948 i Fælleshuset og gift med Kirsten Varna Nielsen i Skjern.

2. Anne Mette Pedersen, født 1952 i Bølling og gift med Svend Gisselmann i Skanderborg.

1986 - 1987: Frode Simonsen, født 1958 på Østerbygaard. Bor nu i Skjern.

1987 - Henrik Maribo Hansen

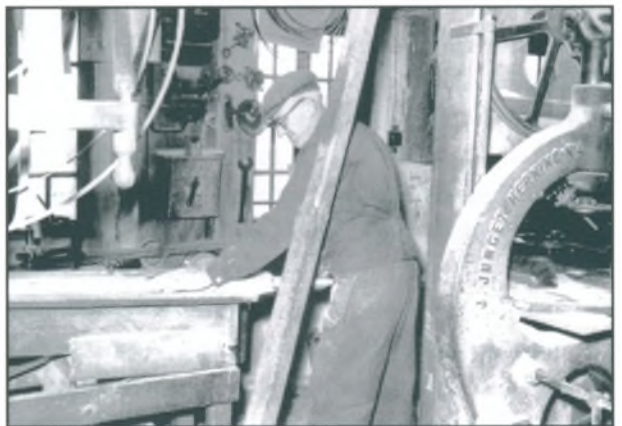
KILDEVEJ 7

1924 - 1936: Petrea og Jens Hansen (Se under Bauehøj 3).

1936 - 1969: August Jespersen, født 1909 i Aarup i Hanning og død 1978 i Bølling. Gift med Mary Louise Østergaard (Maja), født 1912 i St. Boel og død 1995 i Bølling. August Jespersen overtog i 1936 Jens Hansens tømmerforretning og drev den indtil 1970. Herefter byggede Maja og August Jespersen nabohuset, Kildevej 9. *Børn:* 1. Jens Østergaard

Jespersen, født 1941 og gift med Kirsten Thomsen i Århus 2. Karl Oluf Østergaard Jespersen, født 1947 og død 1970. 3. Niels Østergaard Jespersen, født 1950 og gift med Lydia Lind i Klarup ved Aalborg.

Da August Jespersen i 1936 overtog huset, var han alene, og derfor lejede han en del af huset ud. Fra 1936 til 1938 boede Emil Krogsgaard her. Han var født 1910 i Vostrup og arbejdede på mejeriet, hvor broderen Laurids Krogsgaard var mejeribestyrer. Emil Krogsgaard var gift med Maja

Jens Hansen i værkstedet

Clausager, født 1910 i Sædding. De fik i 1937 sønnen Oskar Krogsgaard, som er bosat i Aulum. Emil Krogsgaard var igennem mange år mejeribestyrer i Abildaa. Fra 1956 sad kontrolassistent Jens Chr. Jensen til leje på loftet. Han flyttede senere til Stauning.

Bølling By

1969- 1983: Brødrene Jørgen Kristian Thomsen (Se Vinkelvej 36) og Gunnar Thomsen drev fra 1969 til 1983 tømrerforretning, hvorefter Gunnar Thomsen overtog huset. **1983 -** Gunnar Emil Thomsen, født 1942 i Borris og gift med Britta Bank, født 1947 i Sdr. Lem. Gunnar Thomsen arbejder på Gaasdal Bygningsindustri, mens Britta Thomsen er dagplejemor. *Børn:* 1. Flemming Thomsen, født 1969 i Skjern og gift med Anette Liltoft Andreasen i Skjern. 2. Preben Thomsen, født 1971 i Bølling. Bor sammen med Rikke Kjærgaard i Skjern. 3. Henning Bank Thomsen, født 1977 i Bølling.

KILDEVEJ 9

1969-1995: Maja og August Jespersen (Se under Kildevej 7).

1995 - Erik Sønderup Kjær-Jensen, født 1963 i Rækker Mølle og truckfører. Gift med Ninka Kjær-Jensen, født 1966 i Videbæk og social- og sundhedshjælper. *Børn:* 1. Camilla Kjær-Jensen, født 1990 i Videbæk. 2. Nanna Kjær-Jensen, født 1992 i Videbæk. 3. Allan Kjær-Jensen, født 1994 i Videbæk.

KILDEVEJ 16 Ejes af „Boligselskab Midtvest“

KILDEVEJ 18 Ejes af „Boligselskab Midtvest“

KILDEVEJ 29

1948 - 1979: Frederikke og Eske Alkjærsg Nielsen (Se under Kildevej 1).

1979 - 1987: Sven Baggesgaard Knudsen født 1946 i Aastrup ved Holsted og død 1994 i Ikast. Lagerarbejder. Gift med Grethe Bek Hansen, født 1946 i Ørding på Mors og sygehjælper. Grethe og Sven Knudsen flyttede i 1987 til Ikast. *Børn:* 1. Morten Bo Knudsen, født 1974 i Nr. Snede og bosat i Ikast. 2. Karin Berie Knudsen, født 1976 i Nr. Snede og bosat i Ikast.

1987 - Karl Elvig Ladekjær, født 1954 på Baunehøj 9 og murersvend. Bor sammen med Ellen Lauridsen, født 1964 i Tarm og regnskabsassistent. *Barn:* 1. Peder Lund Ladekjær, født 1988. 2. Nicolaj Ladekjær, født 2001.

KILDEVEJ 31

1946 - 1964: Katrine og Chr. Smed Christensen. (Se under Høj).

1964 - Peder Ejvind Pedersen, født i 1926 i Skarrild og kontrolassistent. Gift med Elisabeth Skovgaard Nielsen, født 1933 i Verst og død 1985 i Bølling. Hun drev i en årrække en iskiosk, som lå ved huset. *Børn:* 1. Thorkild Skovgaard Pedersen, født 1958 i Brøstrup ved Rødding og gift med Kirsten Jørgensen i Astrup. 2. Knud Nørup Pedersen, født 1960 i Nr. Farup og gift med Jette Kragh i Aadum. 3. Preben Nørup Pedersen, født 1966 i Bølling og gift med Bente Hundebøl Nielsen i Skjern. 4. Anne Marie Nørup Pedersen, født 1968 i Bølling og bosat i Holstebro.

KILDEVEJ 33 - „ALDERSHVILE“

1897 - 1920: Marie Sofie Engeline Hansen (Se under Nørlund, hvor hun havde været gift med Houle Eskildsen).

1920 - 1951: Mette og Jens Rærup Eskildsen (Se under Ll. Sudergaard).

1951 - 1962: Marie og Hans Madsen (Se under Bertelsbo).

1962 - 1994: Jens Peder Nicolaj Madsen (Se under Bertelsbo)

1994 - Knud Kristian Knudsen

KILDEVEJ 35 - Se under afsnittet om Forsamlingshuset.

KILDEVEJ 37

1909 - 1971: Bølling Skole

1971 - 1976: Aksel Iversen, født 1916 i Skjern og død 1986 samme sted. Gift

med Alfrida Iversen, født 1921 i Ølgod og død i 1997 i Skjern. Frida og Aksel Iversen kom fra Skjern og oprettede i 1971 en systue, som de drev i en del år. Herefter flyttede de tilbage til Skjern. *Barn:* 1. Henning Iversen, bosat i Hedensted.

Line Eskildsen foran Kildevej 33

1976-1980: Jens Lindeberg. Maler fra Skjern.

1980 - 1992: Tove og Mogens Bach (Se Baunehøj 25). Fra 1980 til 1985 ejede de skolen sammen med Elly og Kaj E. Hansen.

1992 - Ivar Kristoffersen, født 1942 i Tøndering i Salling og gift med Henny Dam, født 1944 i Grinderslev i Salling. Ivar Kristoffersen er konsulent indenfor Dansk Fåreavl og Henny Dam Kristoffersen er oldfrue på Den Danske Husflidsefterskole i Skjern. Inden de købte Kildevej 37, boede de i Gyldensten. *Børn:* 1. Hanne Dam Kristoffersen, født 1972 i Lemvig. 2. Rasmus Dam Kristoffersen, født 1981 i Staby.

KILDEVEJ 39

Huset blev bygget af Bølling-Sædding Kommune i 1962 til lærerparret Inge og Jørgen Mikkelsen. Efter dem boede lærer Marinus Skovenborg her. Ved skolens nedlæggelse i 1971 blev huset solgt til Aksel Iversen, som også købte skolebygningerne.

1979 - Jens Chr. Sørensen, født 1949 i Svendborg og lærer. Gift med Inge Sørensen, født 1949 i Holstebro og børneergoterapeut. *Børn:* 1. Jakob Sørensen, født 1973 i Aarhus. 2. Mette Sørensen, født 1976 i Frederiksdal på Grønland. 3. Luise Sørensen, født 1984 i Bølling.

KILDEVEJ 69 - DET GAMLE MISSIONSHUS

1967 - Børge Pilgaard, født 1941 i Stauning og maskinsnedker. Gift med Gunhild Simonsen, født 1946 i Fiskbæk og datter af Ninna og Ansgar Simonsen på Kildevej 5. *Børn:* 1. Flemming Pilgaard, født 1964 i Lime ved Randers og gift med Dorrit Myrup i Skjern. 2. Anitha Pilgaard, født 1976 i Bølling. Bor sammen med Peter Toftgaard i Borris.

KRAGMOSEHUS

Der, hvor Bølling Stadion nu ligger, var i gamle dage et lille hus, hvortil hørte en lille

Bølling By

smule jord. Haven, eller kålgården som den blev kaldt, var omgivet af et dige, der var så højt, at det næsten gik helt op til husets tagskæg. Ingen familier var istand til at leve af det lille sted, så derfor havde de fleste af husets beboere et håndværk, hvilket kunne give en ekstra indtægt. Stedet blev i 1806 udstykket fra Kragmose og i 1811 købt af Niels Andersen i Toftgaard. Han drev sikkert stedet sammen med sin egen gård, men solgte det i 1819.

1819 - 1828: Anders Jensen Høj (Se under Høj).

1828 - 1832: Snedker Thomas Jensen Rosbjerg (Se under Gasdalgaard).

1832 - 1834: Snedker Niels Andersen (Se under Lisenborg).

1834 - 1842: Anders Jensen Høj (Se under Høj).

1842 - 1852: Søstre Kirsten Nisdatter og Karen Nisdatter, som var døtre af Nis Pedersen i Ledgaard, ejede huset i fællesskab. De ernærede sig som vævere, og til at passe landbruget havde de Kirstens søn, Anders Nielsen, som var født 1827 i Aadum. Desuden havde de en søster mere, Ane Nisdatter, som også opholdt sig hos dem. Hun var „sypige“, så ved fælles hjælp, klarede de tre ugifte søstre altså tilværelsen. Kirsten Nisdatter var født 1808 i Aadum og døde 1865 samme sted. Da hun flyttede fra Bølling, giftede hun sig med Jens Chr. Sørensen i Aadum. Karen Nisdatter var født 1811 i Aadum og døde 1873 samme sted. Søstre flyttede fra Bølling inden 1850, idet huset dette år var lejet ud til en fraskilt „binderske“ ved navn Mette Madsdatter Løding. Hun var født 1801 i Skjern og blev gift med hjulmand Johan Henrik Løding og boede i 1835 i Haderslev, hvor hun fik datteren Else Marie. Senere blev ægteskabet opløst og Mette Løding vendte med datteren tilbage til sin fødeegn, hvor hun altså en kort tid var i Bølling.

1852 - 1854: Anders Lauridsen, født 1812 (Se under Ll. Boel). I 1854 blev Kragmosehus købt af en mand ved navn Niels Christensen. Det er sikkert den Niels Christensen, som i perioder ejede St. Kastbjerg, Nørlund, Toftgaard og Høj. I hvert fald blev stedet lagt ind under Toftgaard og herefter brugt som aftægtshus til denne gård. I tiden herefter blev Kragmosehus derfor også engang imellem benævnt som Toftgaardshus. Idet stedet blev aftægtshus for Toftgaard, flyttede denne gårds ejer indtil 1851, Poul Nielsen og hans kone Kristiane Jacobsdatter ind i huset. For hendes vedkommende blev det til 40 år som aftægtskone. Et af parrets døtre, Sidsel Poulsen blev i 1865 gift med Kjeld Pedersen fra Dejbjerg, og dette par boede i Kragmosehus helt ind til 1894, hvor de købte Frydenborg (Se under Frydenborg). Hvornår Kragmosehus forsvandt, vides ikke nøjagtig, men sikkert i 1894, hvor Sidsel og Kjeld flyttede derfra.

Børnebørnene omkring Sidsel og Kjeld Pedersen ved deres guldbrylup i 1915. 1. rk. tv.: ? Hansen, 2. Gerda Bundsgaard, 3. Kjeld 4. Kjeld Toftgaard 5. Sidsel 6. Sine Bundsgaard 7. Kjeld Hansen. 2. Rk. tv.: Knud Toftgaard 2. Kjeld Damgaard 3. Kirstine Toftgaard 4. Cecilie Toftgaard 5. Eline Damgaard 6. Hans Damgaard 7. Ejner Damgaard 3. Rk. tv.: Johannes Damgaard 2. Kjeld Bundsgaard 3. Georg Bundsgaard 4. Henriette Bundsgaard 5. Marie Toftgaard

Lisenborgvej

Lisenborgvej 1: Nu Baunehøj 2C - Lisenborgvej 2: Nu Baunehøj 2B

Lisenborgvej 3: Nu Toftevej 4B - Lisenborgvej 4: Nu Toftevej 4C

Bølling by fotograferet fra nord. Bemærk den kullede kirke i venstre hjørne.

LISENBORGVEJ 5

1966 - 1994: Laurids Andersen, født 1943 i Toftevej 6 og chauffør. Gift med Anna Kirstine Hansen (Kis), født 1944 i Aadum. Laurids Andersen overtog Bølling Smede- og Maskinforretningen i 1976. *Børn:* 1. David Andersen, født 1967. Bor sammen med Mona Bloch Jensen i Skjern. 2. Martin Andersen, født 1971. 3. Ellen Andersen, født 1974 og bosat i Silkeborg.

1994 - Jens Horsbøl Jensen, født 1954 i Hoven og gift med Kaja Holm Kirkegaard Nielsen, født 1957 i Sædding og sygehjælper. Driver maskinforretningen WIMA.

Børn: 1. Helle Horsbøl Kirkegaard Jensen, født 1983. 2. Lene Horsbøl Kirkegaard Jensen, født 1988. 3. Pernille Horsbøl Kirkegaard Jensen, født 1995.

LISENBORGVEJ 6

- **1976:** David Andersen

1976 - 1989: Laurids Andersen, Bølling Smede- og Maskinforretning.

1989 - Maskinforretningen Wima, som ejes af Benny Pedersen og Jens Horsbøl Jensen.

LISENBORGVEJ 7

1967 - 1991: Georg Lauridsen, født 1907 i Mølgaard i Sædding og død 1991 i Bølling. Søn af Sine og Laurids Holk, som boede Lisenborgvej 9. Gift med Amalie Jensen, født 1909 i Faster og død 1972 i Bølling. Amalie og Georg Lauridsen drev fra 1935 hans fødegård, Mølgaard i Sædding, hvorefter de byggede huset Lisenborgvej 7.

Børn: 1. Laurids Holk Lauridsen, født 1938 i Mølgaard og gift med Signe Kjær Christensen fra Ulfborg. De overtog Mølgaard. Laurids Holk har i mange år været formand for Bølling Forsamlingshus og gjort et stort stykke arbejde indenfor dette område. 2. Marie Lauridsen, født 1940 i Mølgaard og gift med Karl Peschardt Olesen i Viborg.

Bølling By

1991 - 1999: Flemming Olsson, født 1935 i Aarhus og gift med Rita Lehmann Nielsen, født 1939 i Aarhus. De flyttede senere til Sdr.Nissum. *Barn:* 1. René Olsson, født 1960 i Aarhus. Bor sammen med Ulla Jørgensen i Mejrup.

1999 - Lise Gitte Andersen

LISENBORGVEJ 9

1935 - 1966: Laurids Lauridsen Holk, født 1871 i Hanning og død 1965 i Bølling. Gift med Jensine Knudsen, født 1870 i Fasterlund og død 1949 i Bølling. Sine og Laurids Holk havde før boet på Mølgaard i Sædding, men da familien altid havde haft nær forbindelse til Bølling både med kirke, skole, mejeri og købmand, flyttede de hertil, da gården blev solgt til sønnen Georg. Sine Holk havde to søstre i Bølling. Det var Kirsten gift med Anders Damgaard og Johanne gift med Hans Peder Nielsen, Pedersborg. Laurids Holk var handelsmand, og sammen med Hans Lunde opkøbte han kreaturer og svin, som de lod slagte og partere. Når der var slagtet, lod Hans Lunde sende besked med mælkekuskene om, at der kunne bestilles kød til afhentning på en bestemt dag. Når dagen oprandt, stod Hans Lunde og Laurids Holk i pakhuset mellem fernis og petroleum og udleverede kødet. I begyndelsen af 30-erne blev sundhedskravene dog skærpet, så „slagterforretningen“ måtte ophøre.

Børn: 1. Povline Nielsine Lauridsen, født 1895 i Mølgaard og gift med Jens Clausager Gammeljord i Varde. 2. Ida Katrine Lauridsen, født 1897 i Mølgaard og gift med Chr. Elkjær i Hemmet. 3. Emma Lauridsen, født 1899 i Mølgaard. Overtog huset efter forældrene. 4. Mads Knudsen Lauridsen, kaldet Holk, født 1902 i Mølgaard og gift med Karen Elisabeth Nielsen i Fiskbæk. 5. Agnes Lauridsen, født 1905 i Mølgaard og gift med Niels Kirkegaard i Sædding. 6. Georg Lauridsen, født 1907 i Mølgaard. Overtog fødegården og flyttede senere til Lisenborgvej 7.

1966 - 1992: Emma Rærup, født 1899 i Mølgaard i Sædding og død 1994 på De Gamles Hjem i Faster. Hun havde været gift med Johannes Rærup Eskildsen, født 1899 i Ll. Sudergaard og død 1938 i Nr. Vium, hvor de havde boet. Herefter flyttede Emma Rærup hjem til forældrene og passede dem til deres død. I mange år gjorde Emma Rærup rent på mejeriet.

1992-1996: Gunnar Jensen i Fiskbæk købte huset og brugte det til udleje.

1996 - Claus Olesen og Jane Aagaard.

LISENBORGVEJ 13

1971: Bølling Fliser ved Alice og Steen Lauritsen (Se under Toftevej 5).

1981: Varde Bank.

1983: Vajo Totalentreprise Aps.

1985: Tom Ærø Nielsen (Se under Kildevej 2).

1987: Flextræ A/S.

1990: DRAS 1153 A/S.

1993: Flex Glasbyg Expo Aps.

1995: Knud Erik Finnemann, Dancon Aps.

2000: Flextræ-Byg.

LISENBORGVEJ 13A

1976: Bølling Hegn og Trævareindustri Aps.

1978: Ideel Trævareindustri Aps.

1981: Tom Nielsen (Se under Kildevej 2).

1987: Flextræ A/S.

1993: Flex Glasbyg Expo Aps.

1995: Knud Erik Finnemann, Dancon Aps.

2000: Flextræ-Byg.

LISENBORGVEJ 15

1951 - 1978: Johanne og Charles Thuesen (Se under Kjærholt/Flask).

1978 - Egon Fjord Olesen, født 1953 i Skjern og slagteriarbejder. Gift med Hanne Pedersen, født 1959 i Stauning og assistent. Egon Fjord Olesen er oldebarn af Stine og Boje Graversen i Baunehøj 2C. *Børn:* 1. Dennis Fjord Olesen, født 1978. 2. Anja Fjord Olesen, født 1979.

LISENBORGVEJ 17

1966 - 1980: Niels Jørgen Nielsen. (Se under Pedersborg).

1980 - 1986: Henning Dybkær Kristensen og Conny Jakobsen. Senere bosat i Borris.

1986 - Laurids Johannes Hansen (Se under Moselund).

LISENBORGVEJ 19 „DAMGAARDSMINDE“

1923 - 1957: Kirsten og Anders Damgaard (Se under Damgaard).

1957 - 1983: Augusta Andersen, født 1897 i Damgaard og død 1983. I en periode var hun husbestyrerinde for lærer Viggo Bendtsen, og fra 1945 var hun hjemme hos moderen for at passe huset. Efter moderens død overtog Augusta Damgaard huset.

1983 - Chr. Ladekjær, født 1951 i Baunehøj 9 og tømrer. Gift med Karin Mortensen, født 1952 i Haderslev. De havde før boet på Vinkelvej 16. *Børn:* 1. Allan Stuckmann Ladekjær, født 1976 og bor sammen med Susanne Nørremark i Skjern. 2. Henrik Stuckmann Ladekjær, født 1979 og bor sammen med Mariane Larsen i Odense.

LISENBORGVEJ 21 „ANNEX“

1957-1969: Kirstine og Jens Henrik Jensen (Se under Damgaard).

1969- 1988: Ejnar Chr. Nielsen, født 1902 i Assing og død 1980 i Bølling.

Søn af Clemen Nielsen, som en tid boede Østerbyvej 15.

Gift med Helga Marie Kierkegaard Holm, født 1911 i Sdr. Omme. Helga og Ejnar Nielsen havde boet mange forskellige steder, inden de slog sig ned i Bølling. Efter Ejnar Nielsens død flyttede Helga Nielsen til Skjern.

ca. 1930 Aage Damgaard med sin Taxa foran Lisenborgvej 19

Bølling By

Børn: 1. Svend Erik Kierkegaard Holm Nielsen, født 1936 i Sdr. Felding. Bosat i Esbjerg. 2. Knud Chr. Kierkegaard Holm Nielsen, født 1940 i Skarrild. Bosat i Sdr. Vium. 3. Niels Jørgen Kierkegaard Holm Nielsen, født 1941 i Skarrild og gift med Eva Bjerren Pedersen i Tarm. 4. Karl Frederik Kierkegaard Holm Nielsen, født 1948 i Stauning. Bosat i Tarm. 5. Evald Bernhard Kierkegaard Holm Nielsen, født 1950 i Møborg.

1988 - Bent Gjessø Nielsen, født 1936 i Engesvang og forhenværende fiskemester. Gift med Karen Lund Holmberg, født 1938 i Kjellerup. **Barn:** 1. Henrik Holmberg, født 1966 i Skagen og gift med Ida Marianne Kristensen fra Kastrup. Bosat i Valby.

Toftevej

TOFTEVEJ 1

1966 - 1983: Dinna og Chr. Kongensholm (Se under Nørlund).

1983 - Anker Aksel Willerslev Føhns, født 1936 i København og gift med Karen Stange Jakobsen, født 1954 i Børkop og socialpædagog. Karen Føhns er barnebarn af Dinna og Chr. Kongensholm. **Børn:** 1. Søren Willerslev Føhns, født 1981. 2. Morten Willerslev Føhns, født 1982. 3. Sofie Willerslev Føhns, født 1987. 4. Mads Willerslev Føhns, født 1991.

TOFTEVEJ 2

1954 - 1978: Sine og Boje Christensen (Se under Ny Kastbjerg).

1978 - 1999: Anne Marie og Ejnar Poulsen. Se under Ny Kastbjerg. Huset blev brugt til udleje.

1999 - Hans Dahl Gydesen.

TOFTEVEJ 3 - „NY TOFTGAARD“

Matr.nr. 11a, Vester Bølling

1866 - 1877: Niels Hansen Esbensen og Johanne Kirstine Enevoldsen byggede her i 1866 en ny gård. De havde siden 1861 ejet det oprindelige Toftgaard, men havde så i

1866 delte den i to gårde og havde selv overtaget den største af dem (Se under Gl. Toftgaard). Medens Niels Esbensen ejede gården, var her en tid lejefolk. I 1870 kom „*Urmagermester*“ Jens Thomsen fra Ringkøbing hertil. Han var gift med Kirstine Nielsen Hollænder og de flyttede allerede året efter igen til Ringkøbing. Senere passede de ledvogterhuset i Ganer i Skjern og var så en tid ved stationen i Dejbjerg, men flyttede på deres gamle dage igen til Ringkøbing. Af deres mange børn boede datteren Elvira Melida Bernstoff Thomsen i Holstebro, hvor hun var gift med Anton Pedersen fra Dejbjerg.

1877 - 1883: Jens Nikolaj Pedersen og Else Katrine Nielsen fra Smedegaard i Tim var her i seks år, inden de igen forlod sognet.

Børn: 1. Marie Kirstine Jensen, født 1862 i Tim. 2. Juliane Jensen, født 1867 i Tim. 3. Peter Jensen Smedegaard, født 1868 i Tim. 4. Jens Jensen, født 1870 i Tim.

1883 - 1888: Carl Nielsen kaldet Gammelgaard, født 1833 i Nøvling og død 1906 i Baunsbo. Gift første gang med Petrine Jensen (eller som præsten har skrevet i kirkebogen Peder Trine Gammelgaard) født 1837 i Gammelgaard i Sædding og død 1888 i Ny Toftgaard. Petrine og Carl Gammelgaard startede i Nygaard i Sædding omkring 1860 og da Krigen 1864 begyndte, blev han indkaldt den 11. april 1864. Han blev såret og indlagt på et lazaret i Assens på Fyn. Carl Gammelgaard fik varige mén af det, så i 1866 søgte han kommunen om invalidepension, hvilket han blev bevilget. Efter at Carl Gammelgaard havde mistet sin kone, overdrog han gården til datteren og svigersønnen, men blev boende og ernærede sig som „*Klodsmager*“ (træskomager). I 1892 giftede han sig imidlertid med Ane Marie Andersen Pedersen, født 1866 i Sejerslev på Mors. De fik bygget Lisenborgvej 1 (Bauehøj 2C) og blev boende her til 1905, hvor de byggede Baunsbo, Bauehøj 25. Efter Carl Gammelgaards død i 1906 solgte Marie huset i 1910 og flyttede først til Maabjerg og senere til Resen.

Børn: 1. Jens Gammelgaard Nielsen, født 1862 i Sædding og gift med Karen Eskesen fra Dejbjerg. Hun boede senere som enke i Lisenborgvej 1 (Bauehøj 2C). 2. Mariane Nielsen, født 1868 i Sædding og gift første gang med købmand Jens Dalgaard Nielsen i Ny Toftgaard og efter hans død med Mads Peder Madsen, Nørlund. 3. Andreas Nielsen, født 1892 og bosat i Kolding. 4. Jens Gammelgaard Nielsen, født 1898 (opkaldt efter sin halvbror). Bosat i Kolding.

1888 - 1892: Jens Dalgaard Nielsen, født 1862 i Dalgaard og død 1895 i Ny Toftgaardshus (Toftevej 7). Gift med Mariane Nielsen, født 1868 i Sædding og død 1917 i Nørlund. (Se under Toftevej 7).

1892 - 1901: Villads Miltersen, født 1856 i Kragssig i Skjern og død 1932. Gift første gang med Jensine Christiansen, født 1860 i Egvad og død 1900 i Ny Toftgaard, og efter hendes død med Johanne Pedersen, født 1866 i Borris og død 1917. Villads Miltersen flyttede i 1900 til Kragssiggaard i Skjern.

Børn: 1. Milter Hansen Miltersen, født 1892 og gift med Karen Nielsen i Mølgaard i Hanning. 2. Chr. Peder Miltersen, født 1895 og gift med Anna Karoline Olsen i Borris. 3. Jens Sigurd Miltersen, født 1902 i Skjern og gift med Metha Pedersen fra Lem. Bosat i Skjern. 4. Katrine Georgine Miltersen, født 1907 i Skjern og gift med Lars Søndergaard Jensen, som en tid boede på Hedager (Arborgvej 13).

Bølling By

1901 - 1906: Mads Peder Jensen, født 1872 i Astrup og død 1917 i Handerup i Faster. Gift med Mariane Pedersen, født 1880 i Handerup og død 1980 i Faster. Mads P. Jensen var en bror til Jens Nedergaard i Rosbjerg.

1906 - 1914: Niels Peder Nielsen, kaldet Kusk og Ane Christensen (Se under Meldgaard).
1914 - 1917: Houle Nørgaard Dalgaard og Ane Kongensholm var her i tre år, men vendte tilbage til gården i 1942.

1917 - 1929: Niels Dalgaard, født 1889. (Se under Dalgaard).

1929 - 1942: Karl Bendt Bendtsen, født 1892 i Stadil og død 1974 i Bølling. Gift med Maren Nielsine Kirstine Pedersen, født 1902 i Herborg og død 1956 i Bølling. Da Maren og Karl Bendtsen i 1942 solgte Ny Toftgaard, flyttede de til Brejning, men et halvt år efter vendte de tilbage til Bølling og lejede sig ind i

Marie og Niels Dalgaard med døtrene Elna (tv.) og Grethe

Toftevej 25. En kort tid boede de også til leje i Missionshuset (Kildevej 69), inden de i 1946 købte Lisenborgvej 3 (Toftevej 4B).

Børn: 1. Johanne Bendtsen, født 1932 og bosat i Nees. 2. Rigmor Bendtsen, født 1936 og gift med Aage Mortensen i Skjern. 3. Svend Aage Bendtsen, født 1942 i Østerby og bosat i Skjern. 4. Peder Bendtsen, født 1942 i Østerby og bosat i Skjern.

1942 - 1984: Houle Nørgaard Dalgaard, født 1892 i Dalgaard og død 1984 på Fjordglimt i Stauning. Gift med Anna Kongensholm, født 1894 i Hanning og død 1967 i Ny Toftgaard. Hendes forældre, Maren og Jens Kongensholm boede fra 1917 i Enghavegaard. Anne og Nørgaard Dalgaard startede i Ny Toftgaard. Herefter havde de så en del år hendes fødegård, Kongsholm i Hanning, hvorefter de i 1932 købte St. Kastbjerg. Herefter var de en kort tid i gården Dal i Skjern og vendte så tilbage til Bølling, hvor de igen overtog Ny Toftgaard, hvor Nørgaard Dalgaard boede, til den brændte den 20. april 1983. Herefter flyttede han til Fjordglimt i Stauning.

Børn: 1. Jens Kongensholm Dalgaard, født 1914 og gift med Dina Vestergaard i Signhus. 2. Chr. Dalgaard, født 1918 i Hanning og gift med Inger Weise. Bosat Bauehøj 6. 3. Ellen Dalgaard, født 1920 og gift med Thomas Thomsen. Bosat i Skjern. 4. Martha Dalgaard, født 1927 og gift med Holger Stenholt Eskesen, Bauehøj 17. 5. Frode Dalgaard, født 1927 og bosat i Herning. 6. Kurt Dalgaard, født 1936 og gift med Marie i Bonnet.

1984 - 1990: Ulla og Tom Ærø Nielsen overtog brandtomten og byggede et nyt hus (Se Kildevej 2).

1990 - 1994: Kirsten og Henry Iversen Kloster.

1994 - Allan Holm Christensen, født 1969 i Herning, men opvokset i Skjern. Gift med Sanne Poulsen, født 1968 i Skodborg ved Vejen. Sanne og Allan Christensen er henholdsvis teknisk assistent og postbud.

TOFTEVEJ 4

1892 - 1905: Ane Kirstine Madsen, født 1834 enke efter Hans Olesen i Damgaard, byggede huset, da hun solgte Damgaard. Ved Stine Damgaards død i 1905 overgik huset til hendes mands dattersøn, Hans Damgaard Eskildsen.

1905 -1908: Hans Damgaard Eskildsen, født 1871 i Nørlund og død 1953. Gift med Kristiane Andrea Pedersen, født 1867 i Kragmosehus og død 1964. Kristiane og Hans Damgaard startede med en gård i Handerup. Senere var han vognmand i Borris og boede så en kort tid i Skjern, indtil familien i 1902 flyttede ind i den vestre ende af Fælleshuset (Toftevej 5). Her boede de så indtil 1905, hvor de som gave overtog Toftevej 4. Allerede i 1908 blev huset dog solgt til Hans Lunde, men Kristiane og Hans Damgaard blev boende i huset til deres død. Hans Damgaard var „altmulig-mand“. Skulle der renses grøfter eller graves en brønd, så blev der sendt bud efter Hans Damgaard, og skulle „hatten“ på møllen tjæres - ja, så var det også Hans Damgaard, der

Vognmand Hans Damgaard

klarede det. I en periode drev han også vognmandsforretning, men solgte den i 1930 til Andreas Hansen. Senere passede han også Kirkegården. I 1918 blev der oprettet telefoncentral i Bølling, og Hans Damgaard blev bestyrer, men det blev dog Kristiane Damgaard og datteren Eline, som kom til at tage sig af bestillingen.

Børn: 1. Kjeld Damgaard Eskildsen, født 1895 i Faster og gift med Kirstine Jensen fra Vorgod. Bosat i Fasterholt. 2. Hans Ole Damgaard Eskildsen, født 1897 i Faster og gift med Else Carlsen fra Stauning. Bosat i Skjern. 3. Ejner Damgaard Eskildsen, født 1898 i Borris og gift med Anna Margaretha Jørgensen fra Lem. Bosat i Skjern og senere i København. 4. Eline Damgaard Eskildsen, født 1900 i Borris. Overtog Toftevej 4. 5. Johannes Damgaard Eskildsen, født 1902 i Skjern og gift med Agnes Kirstine Knudsen fra Kyhe. Bosat i Skjern.

1908 - 1943: Købmand Hans Lunde købte Toftevej 4 af Hans Damgaard og havde den indtil sin død i 1943, hvor Hans Damgaards datter, Eline købte huset.

1943 - 1989: Eline Damgaard Eskildsen, født 1900 i Borris og død 1988. I 1918, da forældrene havde overtaget jobbet som bestyrer af centralen, kom Eline Damgaard hjem

Bølling By

for at hjælpe dem. I 1952 overtog hun så selv pladsen og passede herefter centralen helt indtil 1969, hvor den blev automatiseret og dermed nedlagt.

1989 - 1991: Ulla Sørensen

1991 - 1993: Johnny Bjørn Højmose

1993 - 1997: Per Andersen

1997 - Poul Werner Ørum Jacobsen

Eline og Kristiane Damgaard i 1957

TOFTEVEJ 4B (før Lisenborgvej 3)

1895 - 1913: Da købmand Jens Dalgaard (Toftevej 7) døde i 1895, solgte enken, Mariane straks forretningen, og i stedet byggede hun et hus lige overfor. Her boede hun indtil 1899, hvor hun giftede sig med Mads Peder Madsen, Nørlund og flyttede dertil. De beholdt dog huset, som så blev udlejet.

Lejere i perioden 1899-1913:

- **1901:** Ane Thomsen fra Brejning. Hun giftede sig dette år med enkemand Thomas Pedersen fra Faster og flyttede dertil.

1901 - 1910: Møller Konrad Fromberg (Se under Baunehøj 2B).

1910 - 1913: Møller Emanuel Villadsen (Se under Baunehøj 2B).

1913 - 1926: Niels Mortensen, født 1852 i Østerby og død 1916. Gift med Ane Marie Nielsen (Se under Bjerrehus).

Stuen Toftevej 4B ca. 1921. Siddende fra venstre: Karen Gammelgaard, Hanne Mortensen, Ane Marie Mortensen, Kirstine Mortensen, Ane og Jens Chr. Jensen Rolighed. Stående fra venstre: Line Skjærbæk, Jenny Gammelgaard, Dorteia Villadsen, Niels Chr. Mortensen, Laurence Jespersen. På billedet ses Kirstine og Niels Chr. Mortensens børn Niels, Aage, Anna og Laurids

1926 - 1930: Marius Mortensen, født 1892 i Nørlund og død 1975 i Kongsholm. Søn af Ane Marie og Niels Mortensen. Gift første gang med Margrethe Christine Bang og efter hendes død med Camilla Mortensen, født 1902 i Karstoft og død 1991 i Kongsholm. Marius Mortensen havde i 1930 købt et stykke jord på hjørnet af Bøllingvej og Sæddingvej, og her havde han opført et hus, hvorfra han drev et gartneri. *Børn:* 1. Anna Mortensen, født 1926 og bosat på Sjælland. 2. Margit Mortensen, født 1928 og bosat i Fjerritslev. 3. Doris Mortensen, bosat i Fjerritslev.

1930 - 1938: Niels Jensen, som ikke selv boede i huset, brugte det til udleje. I 1931 blevet huset en kort tid lejet af Sigvald Ingemann Mikkelsen Ernø, født 1903 i Herning og gift med Kirsten Marie Jensen, født 1907 i Hee men fra Borris. Sigvald Ernø var uddannet lærer, men i 30-erne, hvor der var for mange lærere, var det vanskeligt at få en lærerstilling. I perioder havde han dog vinterlærerstillinger, men i den periode familien boede i Bølling, arbejdede han i en grusgrav. Senere flyttede familien til Esbjerg. *Børn:* 1. Knud Sveidal Ernø, født 1931 i Bølling. Skoleinspektør på Thyholm. 2. Tove Ernø. Bosat i Esbjerg.

1938 - 1940: Jeppe Chr. Jensen, født 1899 i Skaarup i Hanning og død 1992 i Skjern. Gift med Marie Kirstine Hansen, født 1905 i Fiskbæk og død 1986 i Skjern. Marie og Jeppe Jensen kom til Bølling i 1931 og sad de første år til leje i Toftevej 4B. Herfra drev Jeppe Jensen vognmandsforretning indtil 1940, men da krigen så kom, og han blev pålagt at køre for tyskerne, blev lastbilen solgt, og familien flyttede til Sædding og derfra til Fiskbæk og Herborg og til sidst til Skjern. Jeppe Jensen havde sin garage til at stå i skellet ind til Toftevej 4 med udkørsel til Toftevej. *Børn:* 1. Ejnar Jensen, født 1927 og gift med Anna Østergård fra Hemmet. Hendes oldemor, Mette Thomasdatter, kaldet „Mæt' Moust“, boede i nogle år i aftægts huset ved St. Sudergaard. 2. Arne Mathias Jensen, født 1931 (Se under Vinkelvej 8). 3. Kitty Jensen, gift med Johannes Viftrup Andersen i Skjern. 4. Mads Chr. Jensen, født 1937 og bosat i Ringkøbing.

1940 - 1943: Søren Peder Jensen, født 1915 på Bundsbæk Mølle i Dejbjerg og gift med Helga Hansen, født 1919 i Sdr. Felding. Hun var en søster til Arnold Hansen, Bauehøj 1. Søren Peder Jensen kom til Bølling i 1937 som chauffør hos Andreas Hansen og til en løn af 100 kr. om ugen. I 1940 fik han plads på Møllen, hvor han var til november 1940. Da krigen startede, og manglen på brændstof blev mærkbar, anskaffede møller Villadsen en lokomobil, til at trække kværnen. Man skulle have et certifikat, inden man måtte „køre“ en lokomobil, og det havde Søren Peder Jensen. Møller Villadsen blev hurtigt træt af denne form for trækraft og solgte lokomobil til et kulleje ved Brande. Søren Peder Jensen blev „solgt med“. Huset beholdt han dog indtil 1943 og havde det lejet ud til den senere ejer, Børge Strøm. Helga og Søren Peder Jensen bosatte sig senere i Karstoft, hvor de drev en vognmandsforretning.

1943 - 1945: Preben Børge Strøm, chauffør. Han var københavner og havde fra omkring 1935 været chauffør hos Andreas Hansen.

1945 - 1946: Andreas Chr. Hansen (Se under Bauehøj 2). En tid boede Peder Pedersen

Bølling By

fra Hanning og hans kone Anne Marie Kirkegaard Mikkelsen fra Højbo til leje. Peder Pedersen var chauffør hos Andreas Hansen.

1946 - 1975: Maren og Karl Bendtsen. (Se under Ny Toftgaard, Toftevej 3).

1975 - 1988: Erland Chr. Rahbæk fra Stauning. I 1988 solgte han huset til Birgit Koustrup, men blev dog boende.

1988 - 1997: Birgit Koustrup boede her ikke selv, men lejede huset ud. Da Erland Rahbæk var flyttet fra huset, boede Jenny Christensen fra Kildevej 2 her nogle år, inden hun flyttede til Skjern.

1997 - Jesper Hjort Pedersen

TOFTEVEJ 4C (før Lisenborgvej 4)

1893 - 1924: Mads Hansen Christensen kaldet Rolighed (Se under Rolighed).

1924 - 1946: Hans Kirkegaard Hansen, født 1867 i Herborg og død 1952 i Esbjerg. Gift med Karoline Hansen, født 1869 i Brejning og død 1946 i Toftevej 4C. Line og Hans Skjærbæk, som de kaldtes, kom fra Sædding omkring 1916, hvor de flyttede ind i Frydenborg. Året efter var de i St. Boel, og herefter lejede de sig sikkert ind hos Mads Rolighed i Toftevej 4C, hvis hus de overtog efter hans død. Hans Skjærbæk var i mange år sognets vejmand. Da Line Skjærbæk døde i 1946, solgte Hans Skjærbæk huset og flyttede ned til barnebarnet Sigvald Jensen i Gyldensten, som samme år var blevet gift med Gerda Jensen. Efter nogle år flyttede han dog ned til datteren i Esbjerg. *Børn:* 1. Ane Kathrine Hansen, født 1894 i Herborg og gift med Mourids Spaabæk Jensen i Gyldensten. 2. Karen Hansen, født 1899 i Herborg og gift med Sigurd Gram i Esbjerg.

1946 - 1974: Katrine og Markus Madsen (Se under Ll. Sudergaard).

1974 - Arne Olesen, født 1925 i Ejstrupholm og gift med Lilly Vinge, født 1930 i Kjørhus og død 1992. Lilly og Arne Olesen boede først i Blaahøj, men flyttede i 1959 til Bølling, hvor de først sad til leje i kælderen i Toftevej 9. Herefter boede de i hendes forældres hus Baunehøj 11, men i 1974 købte de Toftevej 4C. Lilly Olesen boede den sidste tid i Pensionistboligen. *Barn:* Jens Erik Olesen, født 1952 i Blaahøj og bosat i Skjern.

TOFTEVEJ 5 - „FÆLLESHUSET“

1899 - 1943: Fælleshuset blev opført i 1899 af 4 Bølling-mænd, som åbenbart må have ment, at der i sognet var brug for nogle lejeboliger. De fire var købmand Hans Lunde, tømrer Mads Rolighed, mejeribestyrer Jens Jensen Ladekjær samt mejerist Jens Chr. Esbensen. Ejerskabet fortsatte indtil Mads Roligheds død i 1923, hvorefter de tre andre fortsatte indtil 1942, hvor Hans Lunde blev eneejer. Året efter døde også Hans Lunde, og herefter solgte hans arvinger huset til Vilhelm Poulsen for 7.000 kr.

1943 - 1944: Peder Vilhelm Poulsen (Se under Ll. Boel).

1944 - 1946: Chauffør Peder Pedersen. Boede Toftevej 4B.

1946: Peder Vilhelm Poulsen (Se under Ll. Boel).

1946 - 1969: Maren og Hans Bendtsen. (Se under Thorbo).

1969 - 1971: Repræsentant Jens Kristian Rasmussen.

1971 - 1980: Steen Mandrup Lauritsen, født 1944 i Esbjerg og død 1997. Gift med Alice Irene Olesen, født 1947 i Skjern. Hendes oldeforældre var Stine og Boje Graversen, som omkring 1922 boede i Baunehøj 2C (før Lisenborgvej 1). Alice og Steen Lauritsen drev fra 1971 Bølling Fliser, men flyttede senere til Hjerding. *Børn:* 1. Anette Lauritsen, født 1967 i Skjern

og gift med Bjarne Kragh i Hjerding 2. Kirsten Lauritsen, født 1969 i Skjern og gift med Kai Jakobsen i Lyhne. 3. Marianne Lauritsen, født 1975 i Bølling og bosat i Valby.

1980 - 1983: Varde Bank

1983 - 1986: Niels Riis

1986 - 1993: Peder Bjarne Aldbjerg.

1993 - Ulla Merete Simmelkjær.

Fælleshusets beboere i perioden 1899 til 1969

Der har eksisteret en protokol for Fælleshuset indeholdende alle lejere fra 1899 til 1914, men desværre er denne gået tabt. Heldigvis blev dele af den skrevet af for mange år siden, og derfor har det alligevel været muligt at lave en nogenlunde sikker rækkefølge af lejere i denne periode. Tiden efter 1914 er derimod sammenstykket af, hvad folk har været istand til at huske, så her kan der meget let være nogle årstal, som ikke helt stemmer.

Stuen - den østre ende

1899 - 1904: Mads Sørensen Madsen, skræddermester, født 1868 i Thorstrup og død 1930 i Krusbjerg. Gift med Ingeborg Andersen, født 1874 i Krusbjerg og død i 1968 samme sted. De fik i 1899 sønnen Hans Theodor Fogh Madsen, som senere også boede i Krusbjerg.

1904 - 1906: Anders Petersen.

1906 - 1907: Lærer Viggo Bendtsen (Se Skolen).

1907: Jens Bertel Nielsen, skomager, født 1881 i Skaarup i Hanning og gift med Kirstine Hansine Andersen, født 1882 i Søllerød men fra Bording. De fik i 1907 sønnen Bernhard Nielsen.

1908: Jørgen Bundsgaard (Se under Kildevej 1).

1909: Niels Marinus Skjærbæk Jakobsen, født 1882 i Lemvig og gift med Mette Marie Christensen, født 1879 i Hemmet. Da familien flyttede herfra, boede den en kort tid i Borris og senere i Skjern. *Børn:* 1. Kristine Christensen Skjærbæk, født 1905 i Hemmet. 2.

Bølling By

Anna Jacobine Skjærbæk, født 1908 i Hemmet. 3. Aage Skjærbæk, født 1910 i Ringkøbing.

1909 - 1912: Søren Peder Albrechtsen, skræddermester, født 1877 i Sæby og gift med Ane Katrine Hermansen, født 1882 i Sulsted. Familien kom hertil fra Kibæk.

Børn: 1. Jens Peter Albrechtsen, født 1906 i Hørby ved Hjørring. 2. Karen Kirstine Albrechtsen, født 1907 i Lyngsaa. 3. Ruth Josefa Albrechtsen, født 1911 i Fælleshuset. 4. Jenny Albrechtsen, født 1912 i Fælleshuset.

1912 - 1913: Niels Lauridsen kaldet Gjødesen (Se under Nygaardshus).

1913 - 1919: Sidsel og Kjeld Pedersen (Se under Frydenborg).

1921 - 1934: Karl Astrup Knudsen, skomager, født 1896 i Brejning og gift med Dagmar Elisabeth Lauridsen, født 1900 i Stauning. Karl Skomager, som han kaldtes, havde værksted i et lille skur, som lå overfor Fælleshuset lige vest for Toftevej 4. Dette skur købte Arnold Hansen i 1934, og flyttede det om på hjørnet af Baunehøj og Kildevej. Dagmar og Karl Knudsen flyttede i 1934 til Gerlev ved Randers, hvor de begge døde i 1979. *Børn:* 1. Henry Astrup Knudsen, født 1925 i Fælleshuset og gift med Marie Winther i Randers. 2. Egon Astrup Knudsen, født 1927 i Fælleshuset og gift med Erla Levorsen i Hjørring. 3. Gerda Astrup Knudsen, født 1933 i Fælleshuset og gift med Frank Petterson i Norge.

1934 - 1957: Ane og Jens Chr. Jensen (Se under Rolighed).

1957 - 1961: Mona og Halfdan Nielsen. (Se under Baunehøj 13).

Karl Skomager

1961 - 1969: Henning Chr. Simonsen, født 1939 i Østerby (Østermarkvej 3) og gift med Anni Jakobsen, født 1943 i Aarhus, men fra Sædding. Anni og Henning Simonsen boede senere i Sædding, men er nu bosat i Sdr. Felding. *Børn:* 1. Frank Simonsen, født 1960 i Sædding og gift med Laila Christensen i Stauning. 2. Ninna Simonsen, født 1962 og gift med Ole Jensen i Trolhede. 3. Leif Simonsen, født 1965 og bor sammen med Britta Jensen i Sdr. Felding.

Stuen - den vestre ende

1899 - 1902: Skomager Niels Dynesen. (Se under Kildevej 1).

1902 - 1905: Kristiane og Hans Damgaard Eskildsen. (Se under Toftevej 4).

*Ane Marie og Jørgen Green
med sønnen Niels*

1905 - 1906: Chr. Jensen

1906 - 1908: Mads Andersen, født 1876 i Glarbjergshus og gift med Lovise Kristine Jensen, født 1882 i Assing. Familien boede senere i Skjern. *Børn:* 1. Meta Andersen, født 1907 i Fælleshuset og gift med Karl Jepsen fra Fiskbæk. Bosat i København. 2. Kjær Andersen, født 1909 i Borris og bosat i Skjern. 3. Petri Andersen, født 1911 i Skjern og bosat i Tønder.

1909 - 1910: Jørgen Green, smedesvend, født 1873 i Bække og gift med Ane Marie Jacobsen, født 1878 i Faster. Familien boede i mange år i Tarm. *Børn:* 1. Niels Pedersen Green, født 1900 i Faster og bosat i Esbjerg. 2. Jenny Green, født 1908 i Ølgod.

1910- 1913: Chr. Christensen Toft, født 1886 i Hanning og død 1955 i Skjern. Gift med Ane Cecilie Christensen Guldager, født 1888 i Thorsted og død 1953 i Skjern. Chr. Tofts far, som også hed Chr. Toft, var født i Rosbjerg. Ane og Chr. Toft boede senere på Lundenæs Mark, hvor de bl.a. var ledvogtere.

Børn: 1. Alfred Christensen Toft, født 1907 i Thorsted og gift med Viola Sørensen. Boede bl.a. i København, Stokkemærke og Hvide Sande. 2. Else Kirstine Christensen Toft, født 1910 i Skjern og gift med Ernst Bjørn Lund i København. 3. Jens Christensen Toft, født 1912 i Fælleshuset og bosat i Hvide Sande og Bork Havn. 4. Harry Christensen Toft, født 1915 i Rindum og gift med Inga i Hvide Sande. 5. Chr. Christensen Toft, født 1918 i Dejbjerg og gift med Metha i Hvide Sande. 6. Agnes Christensen Toft, født 1920 i Dejbjerg og gift med Ove Sørup i Nyborg. 7. Anker Christensen Toft, født 1923 i Skjern og gift med Liva i København. 8. Magda Christensen Toft, født 1927 i Skjern og bosat i København. 9. Elly Christensen Toft, født 1933 i Skjern og gift med Børge Hansen i København.

Johanne og Anders Mortensen

1917 - 1941: Johanne og Anders Mortensen (Se under Gasdalgaard).

1943 - 1946: Karen og Vilhelm Poulsen (Se under Ll. Boel).

1946 - 1969: Maren og Hans Bendtsen. Ejede huset (Se under Thorbo).

Loftet - den østre ende

Ca. 1899 - 1930: Inger Catrine Pedersen kaldet Trine Axelsen, født 1849 på Lundenæs Mark i Skjern og død 1931 i Skjern hos en datter. Gift med Jens Peder Axelsen, født 1855 i Bjerrehus og død 1896 i Sudergaardhus. Familien boede til leje flere forskellige steder, bl.a. gennem mange år i Kyhe, men da Fælleshuset blev bygget, flyttede Trine dertil. Hun boede på loftet i den østre ende, og her kunne man bl.a. opleve hende stå i vinduet og synge den ene vise efter den anden. Trine Axelsen havde det meget småt. F.eks. kunne man se hende samle kviste op, som lå under den storkerede, som var overfor købmandsforretningen Toftevej 7. Kvistene skulle bruges til optænder. Igennem mange år var hun fast medhjælper i Præstegaarden. *Børn:* 1. Valborg Kirstine Axelsen, født 1878 i Bjerrehus og gift med Anders Jepsen Andersen i Skjern. 2. Mette Axelsen, født 1881 i Bøllinglunde og gift med Jens Jensen i St.

Boel. 3. Peder Chr. Axelsen, født 1883 i Kyhe og bosat i Aarhus. 4. Julius Axelsen, født 1889 i Kyhe. Han døde i 1906 i Fælleshuset af tuberkulose. 5. Marius Axelsen, født 1889 i Kyhe. Han var i skrædderlære, men blev dræbt ved et ulykkestilfælde i 1907 i Ringkøbing Mølle, hvor en møllevinge ramte ham.

Ca. 1929 - 1946: Kirsten Vinge (Se under Kjærhus). Da Kirsten Vinge flyttede ind i Fælleshuset, boede hun den første tid i den vestre ende, men da så Trine Axelsen flyttede til Skjern til datteren, overtog Kirsten Vinge lejligheden i den østre ende. Kirsten Vinge havde datteren Stinne boende hos sig (Se under Bauehøj 7).

1946 - 1950: Magdalene og Jens Pedersen (Se under Kildevej 6).

Bølling By

1951 - 1957: Morten Bendtsen, født 1924 i Thorbo og død 1997 i Højmark. Gift med Asta Knudsen, født 1928 i Gullestrup og død 1994 i Højmark. I 1957 blev Asta og Morten Bendtsen bestyrer af Højmark Forsamlingshus og senere også af Højmark Hallen.

1957: Edith og Fridy Hansen (Se under Baunehøj 11).

1957 - 1958: Jens Boysen, født 1930 i Odder og gift med Agnethe Leonora Bendtsen, født 1930 i Thorbo og død 1994 i Skjern. Jens Boysen var kommet til Bølling i 1951, hvor han stod for murerafdelingen hos Peder Ladekjær, men i 1958 flyttede Nethe og Jens Boysen til Skjern. I en årrække var de halbestyrerpar i Rækker Mølle. Jens Boysen bor nu i Videbæk. *Børn:* 1. Susanne Boysen, født 1958 i Toftevej 5 og gift med Poul Theils i Esbjerg. 2. Boy Boysen, født 1960 i Skjern og gift med Karin Hjamø Nielsen i Ringkøbing.

1958 - 1971: Ejner Christensen, født 1916 i Dejbjerg og død 1977 i Skjern. Gift med Irene Sundgaard Jeppesen fra Timring. Irene og Ejner Christensen flyttede i 1971 til Skjern. *Barn:* Johanne Christensen, gift med Henning Kusk Christensen fra Hanning.

Loflet - den vestre ende

1899 - 1900: Hans Christensen Esbensen (Se under Nedergaard).

1901: Peder Væggerskilde Pedersen, skomagerlærling. Søn af Simon Pedersen (Se under Ll. Holk).

1901 - 1902: Johanne Bendtsen, maskinstrickerske (Se under Ll. Boel, hvor hun blev gift med Jens Chr. Jensen).

1903: Carl Christiansen.

1903 - 1907: Morten Carstensen, husmand, murer og væver. Han blev den 23. november 1907 fundet død 600 m. fra Fælleshuset. Morten Carstensen var fra Assing og havde været gift med Ane Christensen fra Stauning, som døde 1894 i Sædding.

1907: Peter Sørensen.

1908: Ane Knudsen (Se under Nygaard).

1908: Hans Carl Jacobsen, født 1859 i Hestkjær i Hanning. Gift første gang med Inger Kirstine Madsen og anden gang med kokkepigen på Slumstrup, Marie Catrine Olesen. De overtog i 1908 en ejendom i Skaarup i Hanning.

1908 - 1910: Jens Chr. Jensen.

1911 - 1913: Johanne Brink (Se under Lisenborg).

1913 - 1914: Kirstine Jespersen.

1916 - 1928: Brødrene Niels Nielsen og Hans Møller Nielsen (Se under Frydenborg).

1929: Kirsten Vinge.

TOFTEVEJ 6

1890 - 1903: Peder Jensen Kastberg, født 1862 i Ll. Kastbjerg og død 1946 i Skjern. Gift første gang med Lise Pedersen, født 1861 i Dejbjerg og død 1894 i Bølling. Gift anden gang med Karen Marie Madsen fra Lønborg, død 1898 i Bølling. Gift tredje gang med Mette Jensen, født 1872 i Skjern og død

Mette og Peder Kastberg

1910 i Gl. Toftgaard. Gift fjerde gang med Ane Katrine Knudsen, født 1870 i Hanning og død 1957 i Skjern. Peder Kastberg startede smedeforretning i Nedergaardhus, Toftevej 17, men i 1890 købte han en grund overfor mejeriet, hvorpå han byggede værksted og beboelse. I 1903 solgte han forretningen og købte i stedet Gl. Toftgaard. Herfra flyttede familien i 1915 til Finderup, hvor de ikke faldt til og derfor efter kort tid flyttede til Skjern. Peder Kastberg havde i alt 13 børn, hvoraf de 6 døde som små. *Børn:* 1. Jesper Jensen Kastberg, født 1887 og bosat i Svinninge. 2. Laurence Johanne Jensen Kastberg, født 1888 og gift med cementstøber Østergaard. 3. Peder Chr. Jensen Kastberg, født 1892 og bosat i Ejstrup ved Kolding. 4. Jens Elias Jensen Kastberg, født 1900. Gift med Gudrun Øllgaard i Ølgod og efter hendes død med Kristine Thomsen i Lønborg. 5. Karen Marie Sørine Petrine Jensen Kastberg, født 1902 og bosat i Aalborg. 6. Chr. Jensen Kastberg, født 1906 og bosat i Aarhus. 7. Anna Kirstine Jensen Kastberg, født 1910 og gift med Carl Verner Søjberg i Randers.

Brugte Maskiner og Bøger til Salg.

1 brugt Slaamaskine, 2 Sæt International Høstværk, 1 Mac Cormick Høstmaskine, 4 År gl., nogle gode Haffelsmaskiner til Gaand og Drevkraft, 3 Sæt Bloms Tærsteværker, 1 do. Ole Sørensen, 3 Høstegange, alt istandsat og til rimelige Priser, nogle Sitr. ny Milwaukee Høstmaskiner kan endnu faas, 1 brugt Jumbé, 3 brugte Fjederbogne og en Arbejdsfjederbogn. NB. Forlang Tilbud paa komplette Motoranlæg, som leveres med 2 Års Garanti og gratis Monter i den Tid. **Gerb. S. Andersen,** Bogn- & eksam. Beslagsmed, Bølling pr. Skjern. 7042

Skjern Dagblad 11/9-1916

1903 - 1938: Laurids Andersen, født 1879 i Alslev og død 1964 i Bølling. Gift med Pouline Jensen, født 1878 i Brejning og død 1948 i Bølling. Efter Pouline Andersens død giftede Laurids Andersen sig med Edith Amalie Jacobsen. Hun havde sønnen Herluf, som senere bosatte sig i København. Laurids Andersen havde før været smedesvend på Holmsland, og det var her, han havde lært Pouline Jensen at kende. Hun var lærerinde på Holmsland, og hun virkede da også i perioder om sommeren som lærerinde ved Bølling Friskole. Laurids Andersen drev en solid forretning, og var meget afholdt og agtet i vide kredse. Pouline Andersens mor, Katrine Marie Boutrup boede i en del år hos datteren og svigersønnen og døde her i 1928. Da forretningen blev solgt til sønnen, David, byggede Pouline og Laurids Andersen Toftevej 9. *Børn:* 1.

Pouline og Laurids med børnene Else, David, Katrine (Tinna) og Edna

Else Andersen, født 1904 og gift med Poul Pedersen på Nyholm ved Skive. 2. David Andersen, født 1907. Overtog forretningen. 3. Katrine Andersen (Tinna), født 1909 og gift med lærer ved Friskolen, Alfred Verner Rasmussen. Hun døde allerede i 1936 og han var i mange år bosat i Holstebro. 4. Edna Andersen, født 1913 og gift med Jens Flinker, som en tid boede i Toftevej 9.

1938 - 2000: David Andersen, født 1907 i Toftevej 6 og død 1976 samme sted. Gift med Petra Jacobsen, født 1909 i Nr. Bork. I 1938 blev forretningen delt, idet David

Bølling By

Andersen overtog værkstedet, mens Laurids Andersen selv fortsatte nogle år med

David og Laurids Andersen på arbejde.

maskinhandelen, indtil David Andersen også overtog denne del af firmaet. I 1976 overgik hele forretningen til David Andersens søn, Laurids. Petra Andersen havde tidligt mistet sin mor, og fik derfor sit hjem hos søsteren Mariane, gift med Frands Jensen på Nedergaard. Senere blev hun uddannet sygeplejerske og virkede som sådan gennem

mange år i Bølling sammen med Emma Gaasdal fra Hanning. Petra Andersen bor nu på Klokkebjerg i Skjern. *Børn:* 1. Jørgen Amby, født 1935 i Esbjerg. (Petra Andersens søstersøn, som tidlig mistede sin mor, og derfor fik sin opvækst i Bølling). Bosat i Holstebro. 2. Tinna Andersen, født 1939 og gift med Henning Vestergaard i Skjern. 3. Laurids Andersen, født 1943. Overtog smedeforretningen.

Fra 1967 til 2000 boede Axel Larsen, født 1921 i Kildevej 1 i en lejlighed hos Petra og David Andersen. Herefter flyttede han til Pensionistboligen, hvor han døde i 2001.

TOFTEVEJ 7 - „NY TOFTGAARDSHUS“

1857 - 1872: Det første sikre bevis på et hus på stedet fremkommer i 1857, hvor ejeren af Toftgaard, Niels Christensen lejede et stykke jord ud til Maren Hansdatter Toft, som på grunden opførte et hus på 4 fag. Beliggenheden var, hvor præstevejen mellem Bølling og Sædding krydser vejen mellem Hanning og Faster. Maren Toft var født 1808 i Dejbjerg og var kommet med forældrene til Bølling, da de i 1815 havde overtaget Pedersborg. I 1840 havde hun fået sønnen Hans Jens Hansen, og da denne senere blev bosat i Stauning, flyttede Maren Toft i 1867 dertil, hvor hun døde 10 år senere. Maren Toft solgte dog først huset i 1872 og havde det så udlejet i årene forinden til skrædderpigerne, Maren og Christine Pedersen.

1872 - 1891: Søstrene Maren og Christine Pedersen overtog nu fæstet af jorden, samt købte huset af Maren Toft. Christine Pedersen var født i 1835 i Handerup og døde ugift i 1882 i Toftgaardshus. Maren Pedersen var født i 1826 i Handerup og død ugift 1897 i Ny Toftgaardshus. Hun fik i 1853 en datter Barbara Pedersen, som havde ophold i Toftgaardshus og blev syerske ligesom moderen og mosteren. Maren fik endda næringsbevis i 1876 som „Skrædderpige“. Barbara blev senere gift med Hans Villadsen fra Snebjerg. De fik i 1886, medens de boede i Toftgaardshus, sønnen Jens Peder Villadsen. Ifølge Udvandrerarkivet ser det ud til, at Hans Villadsen i 1888 forlod Bølling og emigrerede til Canada - alene! I 1891 blev det lille hus fjernet, idet ejeren af Ny Toftgaard (Toftevej 3), Jens Dalgaard havde solgt sin gård og nu ville bygge en ny købmandsforretning. Det skete i 1891, og herefter fik Maren et par værelser, hvor hun måtte være resten af sin levetid.

1891 - 1895: Jens Nielsen Dalgaard, født 1862 i Dalgaard og død 1895 i Ny

Toftgaardshus. Gift med Mariane Nielsen, født 1868 i Sædding. Datter af Carl Gammelgaard Nielsen i Ny Toftgaard. Hun døde 1917 i Nørlund. Efter Jens Dalgaards død blev hun gift med Mads Peder Madsen, Nørlund. Jens Dalgaard havde i faderens navn allerede hjemme i Dalgaard startet lidt købmandshandel, og da han så i 1888 blev gift med datteren i Ny Toftgaard, Mariane Nielsen, flyttede han købmandshandelen derhen. Efter få år her blev gården solgt, og i stedet byggede Jens Dalgaard forretningen på hjørnet af Lisenborgvej og Toftevej. Desværre døde han allerede i 1895, hvorefter enken straks solgte huset og i stedet byggede et mindre hus, Toftevej 4B. Dette hus ejede hun i mange år, efter at hun havde giftet sig med Mads Peder Madsen i Nørlund. Jens Dalgaard var en dygtig musiker - en arv efter faderen Niels Dalgaard. Jens Dalgaard og broderen Chr. Dalgaard havde i mange år virket som spillemænd til gilder. Jens Dalgaard havde også elever, idet den gamle spillemænd, Svend Bendtsen i Højmark fik sin første undervisning hos Jens. Denne omtaler ham i nogle erindringer som en meget dygtig musiker - *ja, den eneste fejl, Jens Dalgaard havde, var at han altid gik i fladbundede træsko!* *Børn:* 1. Petrine Dalgaard Nielsen (Tinna), født 1889 i Ny Toftgaard og gift med Jeppe Christensen Hindbo fra Hindbo. Bosat i Canada. 2. Mette Marie Dalgaard Nielsen (Midde), født 1890 i Ny Toftgaard og gift med lærer Chr. Emil Rauff i Vejrum. 3. Jens Dalgaard Nielsen, født 1895 i Ny Toftgaardshus og gift med Oline Friis fra Vandborg. Bosat i Amerika.

1895 - 1943: Hans Madsen Lunde, født 1871 i Stauning og død 1943 i Bølling. Gift med Johanne Bendtsen, født 1874 i Bølling Skole og død i 1960 på Lisenborgvej 15. Hans Lunde kom til Bølling i 1895 og overtog købmandsforretningen, som han drev i 48 år. Hans Lunde var meget aktiv og gjorde et stort stykke arbejde på mange områder

Bølling By

i Bølling: Sogneråd, Menighedsråd, Elektricitetsværk, Forsamlingshus, Foredragsforening, Sygekasse, Skytteforening - ja, der kan næsten ikke nævnes en forening i sognet,

Foran fra venstre: Johanne Lunde, Svend, Mads, Holger, Niels. Stående fra venstre: Signe, Hans Lunde og Johanne.

hvor Hans Lunde ikke på et eller andet tidspunkt havde en bestyrelsespost. Deltagelsen i foreningsarbejdet medførte ekstra arbejde, idet han ofte havde kassererposten. Også for hans kone, Johanne Lunde medførte bestyrelsesarbejdet ekstra hjemmearbejde. Mange forskellige mennesker havde deres gang i hjemmet og skulle oftest beværtes med middagsmad. Da der blev etableret elektricitet til Bølling, var det også hos Hans Lunde, at arbejderne både spiste og sov. Det gav meget ekstra arbejde til Johanne, hvis helbred var svagt p.g.a. et dårligt ben, hun som helt ung havde fået, da hun var på Askov Højskole.

I 1926 søgte Hans Lunde om tilladelse til at opstille et benzinanlæg, hvilket han fik - så på et tidspunkt kunne der købes benzin 3 forskellige steder i Bølling. Det var hos Hans Lunde, hos Alkjærsgig og hos Arnold Hansen.

Den 3. juli 1940 brændte overetagen af huset. Ilden var opstået i vaskehuset, og gennembrændte til loftet, hvorefter der var uhindret adgang til husets øverste etage, der ikke stod til at redde. Selve forretningen og beboelseslejligheden undgik dog flammerne, men blev en del skadet af vand, som var trængt ned gennem loftet. På loftet var lageret, hvor der befandt sig en del kolonialvarer samt isenkram, hvoraf meget blev ødelagt. Efter Hans Lundes død i 1943 flyttede Hanne Lunde ned til datteren og svigersønnen, Johanne og Charles Thuesen i Kjærholt, og da de byggede Lisenborgvej 15, fulgte Hanne Lunde med derop. *Børn:* 1. Signe Lunde, født 1898 og gift med Niels Sofus Nielsen i Skjern. 2. Kirsten Johanne Lunde, født 1900 og gift med Charles Thuesen i Kjærholt. 3. Holger Lunde, født 1902 og gift med Harriet Valborg Møller og efter hendes død med Gerda Elisabeth Møller. Bosat i Grindsted. 4. Niels Bendtsen Lunde, født 1904 og gift med Karen Krogsgaard. Hun var en søster til mejeribestyrer Laurids Krogsgaard og havde i flere år været lærerinde ved Bølling Skole. De var en tid på Højskolehjemmet i Skjern, men boede senere i FASTERHOLT. 5. Mads Sørensen Lunde, født 1909 og gift med Kirsten Marie Hansen i Lem. 6. Svend Lunde, født 1914 og gift med Karen Katrine Nissen i Vejen. 7. Dorthe Marie Lunde, født 1918 og gift med

Da benzinen flød i Bølling Aage Damgaard (tv.)

Hans Ahrensbach i København.

1943 - 1947: Johannes Momme Pedersen, født 1912 i Hundborg og død 1965 i Varde. Gift med Gerda Knudsen, født 1913 i Faster og død 1987 i Varde. Gerda og Johannes Momme Pedersen havde før haft købmandsforretning i Ejstrup i Faster, og da de flyttede fra Bølling, boede de først i Fiskbæk, så i Skjern og senere i Varde, hvor de også drev købmandsforretning. *Børn:* 1. Anne Margrethe Momme Pedersen, født 1941 i Ejstrup og gift med Niels Jørgen Nielsen, som var den første skoleinspektør på Rækker Mølle-skolen. Senere bosat i Varde. 7. Niels Ejvind Momme Pedersen, født 1943 i Ejstrup og gift med Ingelise Jensen i Aarhus. 3. Aksel Momme Pedersen, født 1948 i Fiskbæk og gift med Ellen Hansen i Esbjerg.

1947 - 1959: Jens Peter Weiss Jensen, født 1920 i Brejning og død 1992 i Tjørring ved Herning. Gift med Helga Bækby, født 1924 i Skalstrup ved Vemb. Da Helga og Jens Peter Weiss Jensen flyttede fra Bølling, overtog de en købmandsforretning i Vemb, men senere slog de sig ned i Herning, hvor han blev forsikringsmand.

Børn: 1. Else Bækby Jensen, født 1953 og bosat i Snejbjerg. 2. Palle Weiss Bækby, født 1956 og gift med Mariane Jepsen i Stensballe ved Horsens.

Medens Weiss havde forretningen, havde han i en periode på et årstid i begyndelsen af 50-erne udlejet et lokale til en frisør fra Herborg. Åbningstiden var kun om formiddagen og flere af de forretningsdrivende i Bølling benyttede lejligheden til at få skægget taget af hos en frisør.

1959 - 1980: Ejnar Troelsen, født 1920 i Vorgod og død 1996 i Skjern. Gift med Marie Kamp, født 1924 i Brejning. Marie og Ejnar Troelsen drev først købmandsforretning i Vorgod Østerby, men overtog så i 1959 forretningen i Bølling, som de nedlagde omkring 1978. I 1980 flyttede de til Skjern og efter Ejnar Troelsens død flyttede Marie Troelsen til Videbæk. *Børn:* 1. Ove Kamp Troelsen, født 1948 i Vorgod og gift med Hanne Nielsen i Aulum. 2. Birthe Kamp Troelsen, født 1952 i Vorgod og gift med Poul Henriksen i Videbæk. 3. Lis Kamp Troelsen, født 1958 i Vorgod og gift med Jesper Graakjær i Videbæk.

1980 - 1989: Johannes Larsen, født 1957 i Brejning og gift med Lissa Thomsen, født 1962 i Astrup. De ejede også Bertelsbo. *Børn:* 1. Maj-britt Larsen, født 1982. 2. Agnethe Larsen, født 1984. 3. Birgitte Larsen, født 1984.

1989: Assurance-Compagniet Baltica.

1989 - 1993: Jan Sørensen.

1993: Assurance-Compagniet Baltica.

1994-1996: Connie Marie Nielsen

1996 - Henrik Veng Rasmussen.

TOFTEVEJ 8 - „MEJERIBESTYRERBOLIGEN“

I 1910 blev mejeribestyrelserboligen opført, og før den tid havde bestyreren boet oven over mejeriet.

1886: Niels Peder Christensen, født 1854 i Jerslev og gift med Karen Pedersen, født 1859

Bølling By

i Dejbjerg og død 1892 i Bølling.

- **1895:** Niels Pedersen Haahr, født 1873 i Ølgod og gift med Ane Katrine Grimstrup, født 1869 i Sædding.

1895 - 1897: Anders Andersen, født 1869 i Brejning. Gift første gang med Kirsten Marie Simonsen, født 1873 i Sdr. Bork - en søster til Simon Ditlev Simonsen på Østerbygaard - og anden gang med Nicoline Hansen. Anders Andersen blev i 1897 ejer af Tarm Mejeri, og da det blev omdannet til et andelsselskab, købte han i stedet Ulfund i Nees. Denne drev han indtil 1948, hvor han solgte den til Elias Pedersen fra St. Kastbjerg. To af Anders Andersens børnebørn er bosat i Bølling, nemlig Gerda Ladekjær, Vinkelvej 16 og Grethe Jansen, Vinkelvej 22.

1897 - 1907: Jens Jensen Ladekjær, født 1869 i Bølling (Boelvej 2) og gift med Ane. Jens Ladekjær blev senere mejeribestyrer i Taulov.

1907- 1910: Jens Amstrup Christensen, født 1880 i Linde ved Randers og død 1910 på Tarm Sygehus. Han blev begravet på Linde Kirkegaard, hvor leverandørerne til Bølling Mejeri satte en mindesten på hans grav. Gift med Helene Jacobsen, født 1883 i Jetsmark i Vendsyssel og død 1969. Helene Amstrup ventede deres første barn, da Jens Amstrup døde, så derfor flyttede hun over til naboen, Else og Chr. Dalgaard, hvor hun fødte datteren Jenny. Kort tid efter rejste Jenny og Helene Amstrup fra Bølling, og senere blev Helene gift med sin afdøde mands bror, Jens Chr. Amstrup Christensen i Gjesinge ved Auning. Jenny Amstrup blev gift med Morten Chr. Markussen i Auning.

1910 - 1922: Karl Hindkjær, født 1883 i Mejrup og gift med Mariane Pedersen. Karl Hindkjær blev senere mejeribestyrer i Them ved Silkeborg. *Børn:* 1. Chr. Hindkjær, født 1911. 2. Vagn Hindkjær, født 1913. Mejeribestyrer i Hee. 3. Helga Hindkjær, født 1916.

1922 - 1931: Claus Jørgen Johnsen, født 1897 i Hemmet og gift med Anna Kristine Madsen, født 1897 i Tarm. Claus Johnsen var senere mejeribestyrer på Hanning-Sædding Andelsmejeri, hvor han døde i 1963.

Børn: 1. Karen Margrethe Johnsen, født 1924 i Bølling og gift med Aksel Gaasdal i Astrup.

1931 - 1991: Laurids Kastbjerg Krogsgaard, født 1903 i Vostrup og død 1965 i Bølling. Gift med Eline Jochumsen, født 1908 i Outrup og død 1994. I 1965 overtog Linne Krogsgaard mejeribestyrerboligen og havde den indtil 1991, hvor hun flyttede ind i Pensionistboligen. *Børn:* 1. Knud Jochumsen Krogsgaard, født 1932 og gift med Christa Jespersen fra Borris (barnebarn af Kirsten og Anders Nielsen, Damgaard). Bosat i Ølgod. 2. Peder Kresten Jochumsen Krogsgaard, født 1947 og gift med Anne Elisabeth Vig fra Vestervig. Bosat i Guldager ved Esbjerg.

1991 - Villy Vest.

TOFTEVEJ 9

1937- 1983: Pouline og Laurids Andersen (Se under Toftevej 6). Laurids Andersen giftede sig efter Poulines død med Edith Amalie Jacobsen og hun boede i huset indtil sin død i 1983.

I kælderen blev der indrettet en lejlighed, som i perioder var lejet ud: **Ca. 1947:** Mie og Johannes Bloch Pedersen (Se Baunehøj 2C). **Fra 1947 til 1950** boede Pouline og Laurids Andersens datter, Edna og hendes mand, Jens Flinker til leje i kælderen. Pouline

Andersen var på dette tidspunkt blevet syg, så derfor passede datteren hende. Jens Flinker, født 1917 i Ringkøbing og vognmand. Gift med Edna Andersen, født 1913 i Toftevej 6 og død 1998 i Skjern. Jens Flinker var udlært mejerist på Bølling Mejeri. Edna og Jens Flinker flyttede senere til Skjern. *Børn:* 1. Lilian Flinker, født 1940 i Bølling og gift med Gerner Møller i Hjerting. 2. Ulla Flinker, født 1943 i Bølling og bosat i Skjern. 3. Poul Laurids Flinker, født 1946 i Skjern og gift med Helle Andersen i Skjern.

1959: Lilly og Arne Olesen (Se Toftevej 4C).

1962 - 63: Mads Aage Vinge fra Kjærhus og Kirsten Lange.

1983 - 1989: Laurids Andersen, Bølling Smede- og Maskinforretning Aps.

1989: Henrik Skjerning fra Skjern.

1989 - 1997: Kim Bubel Pedersen

1997 - Henrik Grøndal Rasmussen

TOFTEVEJ 10

1968 - Dinna og Søren Stier Villumsen (Se under Rolighed).

TOFTEVEJ 11

1929 - 1954: Else og Chr. Dalgaard (Se under Dalgaard).

Fra 1946-49 boede Else Dalgaards sønnesøn, Chr. Dalgaard og hans kone Inger til leje på 1. sal (Se under Banehøj 6).

1954 - 1983: Marie og Niels Dalgaard (Se under Dalgaard). Efter Marie Dalgaards død i 1969 blev huset brugt til udleje.

1983 - 1987: John Lindbeck

1987 - Jan Møller Jensen, født 1963 i Holstebro og trafikkontrollør. Gift med Lene Degn

Jensen, født 1961 i Svendborg og assistent.

Børn: 1. Jesper Møller Jensen, født 1992 i Herning. 2. Hanne Møller Jensen, født 1995 i Herning.

TOFTEVEJ 12

1973 - 1997: Binne og Ejner Pedersen (Se under Ll. Sudergaard).

1997 - Mogens Bjarne Henningsen.

TOFTEVEJ 13 - „DALGAARD“

Matr.nr. 4a, Vester Bølling

Den gård, som i dag hedder Dalgaard, var oprindeligt beliggende i det gamle Bølling

Bølling By

By. Den var sammenbygget med det nuværende Nørlund.

Ved udskiftningen af Bølling By i 1791 måtte nogle, hvor nødig de end ville, flytte ud fra byfællesskabet. Den ene af familierne i Dalgaard/Nørlund byggede så den nye gård, hvor Dalgaard nu ligger.

1787 - 1796: Poul Christiansen, kaldet Tarm havde i 1787 giftet sig med arvingen til Dalgaard, Kirsten Nielsdatter. Hendes forældre var begge døde i 1787 og hun stod 20 år

gammel alene som ejer af gården.

Pludselig var frieren dér - en bror til konen i nabogården, Sidsel gift med Jesper Nørgaard. Han erklærede, at han straks ville gifte sig med Kirsten. Det skete i 1787 og 4 år senere flyttede de så gården op på sin nuværende plads.

I 1794 indbød Poul Christiansen til en auktion over noget af gårdens jord. Der blev solgt en del fra gården, tillige med nogle bygninger. To år senere solgte han resten af gården og flyttede til Tarm. *Børn:* 1. Anna Poulsdatter, født 1788 i Bølling By. Gift 1. gang med Anders Nielsen og 2. gang med Niels Knudsen, begge af Tarm. 2. Niels Poulsen, født 1790 i Bølling By og gift med Kirstine Jørgensdatter fra Tarm, hvor de også boede.

1796 - 1828: Laust Jensen Marup, født ca. 1753 i Lønborg og død 1810 i Dalgaard. Gift med Anne Jensdatter, født 1758 i Hemmet og død 1828 i Dalgaard.

De havde først boet i Hemmet, så i Marup i Skjern og i 1796 var de så kommet til Bølling. Da de boede i Skjern, hed præsten Jens Bering. Han var en meget stor tilhænger af Brødremenigheden fra Christiansfeldt og Laust Marup og hans kone tilsluttede sig denne menighed som de eneste fra Bølling.

Børn: 1. Kirsten Lauridsdatter, født 1777 i Hemmet og gift med Jens Christensen fra Lønborg. De overtog den nyopførte gård Vestervig. 2. Jens Nielsen Lauridsen, født 1780 i Marup og død 1811 i Dalgaard. 3. Ellis Lauridsdatter, født 1782 i Marup og gift med Chr. Pedersen fra Østerbygaard. De havde en kort tid Bjerrehus, men boede ellers i Lønborg. 4. Anna Margrethe Lauridsdatter, født 1787 i Marup og gift med Chr. Nielsen i Kastbjerg. 5. Jens Lauridsen Marup, født 1792 i Marup. Overtog fødegården.

1828 - 1857

Jens Lauridsen kaldet Marup, født 1792 i Marup og død 1852 i Dalgaard. Gift med Kirsten Nielsdatter, født 1793 i Toftgaard og død 1883 i Dalgaard. I 1812 blev Jens Marup udlagt til barnefader for Mette Lauridsdatters søn Laurids Jensen, som var blevet født i Kragmose. Moderen døde imidlertid i barselseng, og derfor tog Jens Marup sønnen til sig og lod ham opdrage i Dalgaard. Laurids Jensen boede senere i Aadum og sidst i Vallund i Ølgod.

Børn: 1. Johanne Jensdatter, født 1820 i Dalgaard og gift med Peder Christensen fra Nr. Vium. Bosat i

Fasterlund i Faster. 2. Mette Marie Jensdatter, født 1823 i Dalgaard. Hun overtog med sin 2. mand Dalgaard. 3. Niels Jensen, født 1825 i Dalgaard og død 1840 samme sted. 4. Jens Jensen, født 1827 i Dalgaard. Veteran fra krigen 1848. Gift og bosat i Henne. 5. Ane Kirstine Jensdatter, født 1834 i Dalgaard og gift med Jens Nielsen i Fasterkjær i Faster.

1857 - 1889: Niels Mortensen kaldet Dalgaard blev født i 1831 i Bølling og var søn af ugift Else Hansdatter og udlagt barnefader Morten Jacobsen, som var tjenestekarl hos morbroderen Villads Hansen i Damgaard. Hvor Else Hansdatter flyttede hen vides ikke, men Morten Jacobsen bosatte sig i Mariager. Han havde en bror, Hans Andreas Jacobsen, som fra 1862-74 var bosat i Frydenborg. Niels Dalgaard fik sin opvækst i Gasdalgaard. På trods af at hans start på tilværelsen ikke var let som „uægte Barn“, opnåede han alligevel en ret fremtrædende position, hvor han på flere måder kom til at præge livet i sognet. Som 25-årig blev han gift med den 9 år ældre enke i Ll. Sudergaard, Mette Marie Jensdatter. Hun var datter fra Dalgaard. Efter et par år overtog de hendes fødehjem. Allerede i 1862 blev Niels valgt ind i sogneforstanderskabet (sognerådet), 31 år gammel. Denne post havde han i en del år. Under krigen 1864 måtte han forlade kone og børn for at tjene som soldat. Manden i Gasdalgaard, Hans Kragmose Thomsen blev af sogneforstanderskabet udpeget til at hjælpe Niels Dalgaards kone med bedriften.

Da mejeriet blev bygget i 1886 overfor Dalgaard, øjnede han muligheden for, at en by ville vokse op omkring mejeriet. Samme år søgte han og fik næringsbevis⁷⁾ til at drive købmandsforretning fra Dalgaard. Den gamle spillemand, Svend Bendtsen fra Højmark har i sine erindringer fortalt, at det nu mest var sønnen Jens Dalgaard, der drev handel fra en butik i den sydlige ende af østerhuset i Dalgaard. Jens overtog da også bevillingen 3 år senere og flyttede forretningen om i Ny Toftgaard. Niels Dalgaard tog også del i arbejdet i det nystartede mejeri. Ifølge de gamle protokoller ser det ikke ud til, at han var bange for at komme frem med sine meninger. Han var da også en tid i bestyrelsen. En helt anden ting, som også optog meget af Niels Dalgaards tid, var musikken. Han havde i mange år været en meget brugt spillemand og på det eneste billede, som eksisterer af ham, er han da også fotograferet med sin violin og en stor cigar i munden. Begge hans sønner arvede de musikalske evner fra ham.

I 1888 døde Niels Dalgaards kone, Mette Marie og samme år blev den ældste søn Chr. Dalgaard gift og overtog gården. Herefter tog Niels Dalgaard noget jord fra nordligst i sognet og byggede her en ny gård, som han kaldte Gyldensten. Året efter giftede han sig med den 33 år yngre Nielsine Christensen fra Assing. Med hende fik han 3 børn, hvoraf det ene døde som spæd. Den ældste Villads Damgaard Nielsen, født 1889 i Gyldensten blev opkaldt efter Villads Hansen i Damgaard, som var i familie med Niels Dalgaard, og som måske nok i kraft af sin stærke position i sognet, havde ”åbnet nogle døre” for Niels Dalgaard. Villads Damgaard emigrerede til Sydamerika som ung og døde dér

Bølling By

som en gammel mand. Det andet af Niels Dalgaards børn var datteren Mette Marie Dalgaard Nielsen, født 1894 i Gyldensten. I kirkebogen står hun indskrevet lige efter sin bror, Chr. Dalgaard Nielsens datter af akkurat samme navn. Begge piger blev opkaldt efter den samme person. Mette Marie eller Midde, som hun blev kaldt, var gift med Valdemar Danielsen i København, men døde i en ung alder. I 1896 solgte Niels Dalgaard Gyldensten og købte i stedet Bjerrehus.

I 1897 døde imidlertid Niels Dalgaards kone, Nielsine, så nu stod han alene tilbage med 2 børn på henholdsvis 8 og 3 år. Selv var han 66 år, så han måtte have fat på en husbestyrerinde. Valget faldt på den 28-årige Ane Lauridsen fra Aadum. Efter et par år som husbestyrerinde, hvor hun var kommet til at holde af de to børn, spurgte Niels Dalgaard hende, om hun ville gifte sig med ham. Til det svarede hun „ja“, så i 1899 giftede de sig i Bølling Kirke. Ægteskabet varede nu kun 3 år. En dag i 1902 havde Niels Dalgaard været på mejeriet, og da han vendte hjem, havde han det dårligt. Det udviklede sig til en lungebetændelse, og efter få dage døde han. Nu stod Ane så alene med de to børn, som slet ikke var hendes egne. Nu faldt det så „heldigt“ ud, at Jens Chr. Jensen i Rolighed også var blevet enkemand i 1902, så året efter giftede de sig og Ane og „hendes“ to børn flyttede ind i Rolighed. Mette Marie og Niels Dalgaards børn var følgende:

Børn: 1. Ane Christensen, født 1846 i Dalgaard. Hun var datter fra Mette Maries ægteskab med Chr. Pedersen, hvor de boede i Ll. Sudergaard. Ane Kusk, som hun kaldtes, blev gift med Niels Peder Nielsen Kusk i Meldgaard. 2. Chr. Nielsen, født 1859 i Dalgaard. Tog senere Dalgaard som efternavn. Overtog fødegården. 3. Jens Nielsen, født 1862 i Dalgaard og død 1895 i Ny Toftgaardshus, hvor han var købmand. Kaldet Jens Dalgaard.

1889 - 1929: Chr. Nielsen Dalgaard, født 1859 i Dalgaard og død 1931 samme sted. Gift med Else Marie Eskildsen, født 1866 i Nørgaard (nu Nørlund) og død 1954 i Hindbo hos en datter. Chr. Dalgaard blev i 1889 udpeget til sognefoged og lægdsmand - en bestilling, han varetog til sønnen, Niels Dalgaard overtog den i 1931. I 1927 blev Chr. Dalgaard udnævnt til Dannebrogsmænd. Da de solgte gården, byggede de huset ved siden af, Toftevej 11.

Mens Else og Chr. Dalgaard havde gården, havde de i perioder folk til at sidde til leje hos dem. I 1891 boede manden fra gården Bjerg, Chr. Nielsen Husted med sønnen Jeppe her. Chr. Husted gik ud i dagleje. Fra 1895 sad den gamle tækkemand, Jens Vig fra Ll. Holk til leje. Han havde mistet konen og to voksne døtre, og sønnen havde bosat sig på Sjælland, så han havde ikke brug for megen plads. Sandsynligvis har han kun haft et enkelt værelse og har så fået kosten hos Else og Chr. Dalgaard.

På samme tid flyttede også Chr. Dalgaards halvsøster Ane og hendes mand Niels Peder Kusk ind hos dem. De havde haft Meldgaard i mange år. I 1906 flyttede de atter, idet de købte Ny Toftgaard.

Børn: 1. Niels Dalgaard, født 1889 i Dalgaard. Overtog fødegården i 1929. 2. Houle Nørgaard Dalgaard, født 1892 i Dalgaard. Bosat i både St. Kastbjerg og Ny Toftgaard. 3. Mette Marie Dalgaard, født 1894 i Dalgaard. Gift med Chr. Hindbo fra Hindbo og bosat i Taulov. 4. Jenny Dalgaard, født 1898 i Dalgaard. Gift med Peder Hindbo i Hindbo. 5. Marie Sofie Engeline Dalgaard, født 1901 i Dalgaard. Gift med Chr. Vig fra Vestervig og bosat i Finderup. Flyttede tilbage til Bølling og byggede huset Baunehøj 8.

1929 - 1951: Niels Dalgaard, født 1889 i Dalgaard og død 1955 i huset ved siden af, Toftevej 11. Gift med Lene Marie Hansen, født 1888 i Østertoft i Stauning og død 1969 i Bølling. Hendes far, Niels Chr. Hansen boede fra 1925-35 på Lisenborgvej 1 og derefter i Dalgaard. Marie og Niels Dalgaard startede med en ejendom i Marup i Skjern, men vendte i 1917 tilbage til Bølling, hvor de købte Ny Toftgaard. Da hans far i 1929 ville afhænde gården, måtte Marie og Niels Dalgaard sælge Ny Toftgaard og i stedet overtage Dalgaard. Niels Dalgaard overtog sognefogedhvervet ved faderens død i 1931.

Børn: 1. Margrethe Dalgaard, født 1913 i Marup og gift med Mads Chr. Nielsen fra Brovst, som var vinterlærer ved Bølling Friskole fra 1935-37. Bosat i Klitmøller. 2. Elna Dalgaard, født 1915 i Marup og gift med Mads Peder Madsen i Skjern. 3. Erna Dalgaard, født 1928 i Ny Toftgaard. Gift med Jens Korsholm Pagaard fra Hemmet og overtog Dalgaard.

1951 - 1990: Jens Korsholm Pagaard, født 1926 i Pagaard i Hemmet og død 1990 i Dalgaard. Gift med Erna Dalgaard, født 1928 i Ny Toftgaard. Efter Korsholm Pagaards død solgte Erna Pagaard gården til Mads Peder Madsen i Nygaard og Chr. Lodahl i Lisenborg, som sammen drev Bølling Cotel. Efter delingen af virksomheden er det nu kun Chr. Lodahl, som ejer Dalgaard.

Børn: 1. Niels Dalgaard Pagaard, født 1952 i Dalgaard. Bosat i Videbæk med Lissy Poulsen. 2. Lene Kristine Dalgaard Pagaard, født 1956 i Dalgaard og gift med Laurids Høgdahl Thomsen i Videbæk.

TOFTEVEJ 15

1962 - 1969: Mary og Mourids Pedersen (Se under St. Sudergaard).

1969 - 1986: Johannes Larsen, født 1886 i Skjern og død 1976 i Bølling. Gift med Signe Nørgaard, født 1905 i Fiskbæk og død 1985. Signe og Johannes Larsen havde i mange år drevet en gård i Hanning. Gennem mange år boede dattersønnen, Jørgen Storgaard hos bedsteforældrene, idet han kom i tømrerlære hos Peder Ladékjær. *Børn:* 1. Agnete Larsen, født 1926 og gift med Erhard Stier Sørensen i Blaaehøj. 2. Anna Larsen, født 1933 i Hanning og gift med Niels Grave Storgaard i Fiskbæk. Han er oldebarn af Kirsten og Niels Lauridsen i Vestervig.

1986 - Knud Vigsø Villadsen, født 1946 i Torslev og specialarbejder. Gift med Eva Rørdam Jensen, født 1950 i Torslevkær ved Brovst og bankassistent. *Børn:* 1. Hanne Rørdam Villadsen, født 1970 i Brovst og gift med Thomas Friis Poulsen i Grenaa. 2. Annie Rørdam Villadsen, født 1974 i Tarm og bosat i Skjern

TOFTEVEJ 17 - „ROSVANG“

1876 - 1886: Jorden, hvorpå Toftevej 17 ligger, er udstykket fra Nedergaard i 1912, men allerede i 1876 blev der bygget et hus på stedet. Smeden Chr. Sørensen Vandborg, som fra 1866 havde boet i Gl. Toftgaard og senere en tid i Fattighuset ved Kirken, havde i 1876 lejet et stykke jord fra Nedergaard, hvorpå han byggede hus og værksted. Herfra drev han de næste 10 år smedeforretning, hvorefter familien flyttede til Skjern. Chr. Vandborg havde ført en noget omflakkende tilværelse, og det var da sikkert heller ikke gået stille af, mens han var i Bølling. Da den ny fæster overtog stedet, blev der nemlig af ejeren af Nedergaard i fæstebrevet pointeret, at der ikke fra huset måtte dri-

Bølling By

ves „Krohold og Brændevinsudskænkning“, samt at der ikke måtte „huses Løsgængere“, så derudaf kan man næsten forestille sig, at det havde været tilfældet i Chr. Vandborgs tid. Chr. Vandborg var født 1833 i Stadil og var gift med Kirsten Jensdatter fra Velling. *Børn*: 1. Jens Christensen Vandborg, født 1861 i Sædding og gift med Marie Louise Helene Madsen fra Viborg. Jens Vandborg var postbud i København. 2. Christiane Christensen Vandborg, født 1863 i Sædding. 3. Sidsel Marie Christensen Vandborg, født 1866 i Gl.Toftgaard. Boede hos forældrene i Skjern.

1886 - 1890: Peder Jensen Kastberg købte i 1886 huset og værkstedet, samtidig med at han lejede grunden af Hans Esbensen på Nedergaard. På samme tid blev mejeriet bygget, og derfor købte han i stedet en grund overfor mejeriet, hvorpå han byggede et nyt hus samt et værksted (Se under Toftevej 6).

Fra 1890 til 1912 hørte jorden så igen under Nedergaard, men i 1912 blev den atter udstykket og solgt fra.

1912 - 1918: Anton Peder Lauridsen Vig, født 1885 i Vestervig og død 1963 i Silkeborg. Gift med Anna Kirstine Friis, født 1888 i Vandborg og død 1967 i Silkeborg.

Anton Vig var tømrer og drev i nogle år forretning herfra. Samtidig havde han også købt Dalbygaard, som han havde gjort istand, men efter få år måtte han dog afvikle det hele, hvorefter de rejste til København. Senere var de bestyrer på KFUM i Hamborg, og mens de var her, havde de unge fra KFUM & K i Bølling i 1927 en biltur til Hamborg, hvilket ikke var helt almindelig på den tid. Sidst havde Anna og Anton Vig et hotel i Silkeborg.

Anna og Anton Vig

1918 - 1943: Ellen og Jens Jacobsen (Se under St. Kastbjerg). Mens Ellen og Jens Jacobsen havde huset, brændte en del af det. Skjern Dagblad skrev et lille stykke den 6. december 1923, hvori bl.a. oplystes, at en familie med et lille barn boede på 1. sal. Trappen var allerede omspændt af flammer, men heldigvis kunne de komme ud på en altan, hvortil Jens Jacobsen kunne sætte en stige. Tømrer Jens Hansen, som havde boet i huset indtil 1. november, havde en del indbo stående i huset, og det gik tabt.

1943 - 1973: Fhv. lærer Viggo Benedikt Bendtsen købte huset, da han i 1943 var fra-trådt som lærer ved Bølling Skole. Lærer Bendtsen var gennem sit lange virke som lærer meget engageret i foreningslivet i Bølling og var initiativtager til mange tiltag, især omkring Forsamlingshuset. I årenes løb havde Viggo Bendtsen forskellige husbestyrerinder, bl.a. Augusta Andersen fra Damgaard, Kirstine Christensen fra Østerbygaard og Marie Plauborg fra Stauning. I 1949 udgav Viggo Bendtsen bogen „Træk af Bølling Sogns Historie“, hvori han med den grundighed, som var kendetegnende for ham, udførligt gjorde rede for sognets ældste historie.

1973 - Preben Smedegaard Christensen, født 1943 i Brejning og gift med Birgit Bach Pedersen (Bitten), født 1945 i Herborg og hjemmehjælper. Bitten og Preben Smedegaard boede først i Toftevej 25 og senere i Toftevej 17, hvorfra han har drevet mekanikerværksted. *Børn:* 1. Anette Smedegaard Christensen, født 1967 i Borris og gift med Ole Hansen fra Skjern. Bosat i Tønder. 2. Kent Gravers Smedegaard Christensen, født 1968 i Toftevej 25 og gift med Charlotte Skoven. Bosat på Østerbygaard.

Lejere i huset fra 1915-1943:

Ca. 1915: Sypige Maren Laursen, født 1884 i Finderup og død 1922 samme sted. Hun var en søster til Chr. Laursen på Nedergaard. **Ca. 1918 - 1919:** Jesper Jensen fra Ll. Kastbjerg og Ingeborg Pedersen fra Stadil. De flyttede senere til Rindum. **Ca. 1919 - 1920:** Mads Hansen Jensen, født 1890 i Rolighed og død 1920 i Rosvang. Gift med Botilde Kirstine Graversen, født 1895 i Sædding og død 1942 i Videbæk. Hendes forældre, Stine og Boje Graversen boede en kort tid i Bauehøj 2C. Mads Rolighed, som han kaldtes, døde af Den Spanske Syge. Folk var meget bange for at blive smittet, så der var næsten ingen, som turde komme i huset, med undtagelse af Mads Roligheds plejemor, Ane Rolighed. Hun kom trolig hver eneste dag. Ved begravelsen gentog det sig, idet folk ikke turde gå hen og hilse på enken, og her var det igen Ane Rolighed, som gik foran. *Børn:* 1. Frandsine Jensen, født 1914 i Sædding og bosat i Videbæk. 2. Bodil Kirstine Jensen, født 1919 i Rosvang og gift med Peder Kristensen i Videbæk. **1921 - 1. nov. 1923:** Petrea og Jens Hansen (Se under Bauehøj 3). **Ca. 1930:** Anna „Sypige“ som senere flyttede til Rækker Mølle. **1934 - 1938:** Thorvald Mikkelsen, født 1908 og død 1965 i Skjern, hvor han var tromlefører. Gift med Kristine Helene Kristensen, født 1904 i Ørnholm og død 1967 i Skjern. Thorvald Mikkelsens forældre, Ane og Chr. Mikkelsen boede fra 1931 i Ll. Boel. *Børn:* 1. Chr. Mikkelsen, født 1934 og bosat i Skjern. 2. Anna Christine Mikkelsen, født 1936 og gift med Svend Aage Hansen i Skjern. 3. Tove Mikkelsen, gift med Kaj Pedersen i Køge. 4. Jens V. Mikkelsen boede i Skjern. 5. Svend Arnold Mikkelsen, bosat i Fjerritslev. 6. Erik Mikkelsen, bosat ved Vojens. **1942-1943:** Maren og Ejler Sofus Jensen (Se Østerbyvej 15).

TOFTEVEJ 19

1961 - 1987: Mariane og Frands Jensen (Se under Nedergaard).

1987 - 1990: Lone og Hans Chr. Brandstrup Hansen (Se under Østermarkvej 1).

1990 - Lis Knüppel, Højgaardvej 2 i Sædding har boet her, men også brugt huset til udleje. Lejere: Gudrun og Edvin Dufri Jensen. Deres datter, Kirsten er gift med sognepræst Jens Kristian Holmgaard.

Vinkelvej

VINKELVEJ 1

1967 - 1968: Bagersvend Poul Erik Dam.

1968: Bagermester Bent Kr. R. Nielsen.

1968 - 1970: Vognmand Erik Hornbech Madsen.

Postkort fra Bølling fotograferet fra øst

Bølling By

1970 - 1971: Slagtermester Svend Aage Larsen.

1971 - 1996: Smed Johannes Henriksen, født 1938 i Gjern og gift med Lis Svalgaard Pedersen, dagplejemor. Født 1945 i Boddum i Thy og død 1994 i Bølling. Johannes Henriksen flyttede senere til Astrup. *Børn:* 1. Annette Svalgaard Henriksen, født 1969 i Esbjerg og gift med Claus Pold i Brøndum ved Esbjerg. 2. Bente Svalgaard Henriksen, født 1971 i Esbjerg. Bor sammen med Flemming Østergaard i København. 3. Poul Svalgaard Henriksen, født 1981 og bosat i København.

1996 - Benny Madsen, født 1962 i Skjern og gift med Karen-Marie Gjaldbæk, født 1968 i Borris. De er henholdsvis ansat ved Skjern-Egvad Museum og Produktions-skolen i Skjern. *Børn:* 1. Gunnar Gjaldbæk Madsen, født 1992. 2. Laura Gjaldbæk Madsen, født 1997.

VINKELVEJ 2

1961 - 1996: Peder Bernhard Jensen, født 1925 i Ll. Kragmose og død 1989 i Bølling. Gift med Anna Marie Grønne Nordestgaard, født 1929 i Tim. Anna Marie og Peder Bernhard boede først i Skjern, flyttede så i 1955 til Baunehøj 6 og i 1961 til Vinkelvej 2. I 1960 var Peder Bernhard blevet udlært murer og startede samme år forretning. Efter Peder Bernhards død blev forretningen solgt, og Anna Marie Jensen boede dernæst en kort tid i Pensionistboligen, inden hun flyttede til Skjern. *Børn:* 1. Lone Grønne Jensen, født 1958 og gift med Aksel Haven i Esbjerg. 2. Dorthe Grønne Jensen, født 1964 og gift med Leif Lyhne Christensen i No.

1996 - Kirsten og Niels Jørgen Nielsen (Se under Pedersborg). I 1999 flyttede Vera og Jens Arne Nielsen fra Pedersborg ind i huset. .

VINKELVEJ 3

1955 - Ernst Eriksen, født 1930 i Borris og gift med Maren Jensen, født 1935 i Astrup. Hendes mor, Juliane Jensen boede fra 1963 på Vinkelvej 12. Ernst Eriksen var fra 1951 chauffør hos Andreas Hansen og i årene 1958 til 63 drev han selv vognmandsforretning. Herefter arbejdede han i Skjern på Farveriet og Papirfabrikken. *Børn:* 1. Jan Eriksen, født 1958. Bor sammen med Herdis Jensen i Ølgod. 2. Ole Eriksen, født 1962 og bosat i Skjern. 3. Per Eriksen, født 1964 og død 1989. 4. Lise Eriksen, født 1966 og gift med Chr. Therkildsen i Kvong. 5. Gert Eriksen, født 1967 og død 2001. 6. Keld Eriksen, født 1960. Bor sammen med Pia Nielsen i Skjern. 7. Jette Eriksen, født 1972 og gift med Leif Lyhne Nørgaard i Stauning.

VINKELVEJ 8

1969 - 1996: Arne Mathias Jensen, født 1931 i Toftevej 4B og død 1986 i Bølling. Gift med Martha Krog Madsen, født 1940 i Ejstrup. Martha og Mathias Jensen kom i 1967 til Bølling fra Trolldhede, hvor de bosatte sig i Baunehøj 13, men i 1969 byggede de Vinkelvej 8. Martha Jensen flyttede i 1996 til Skjern.

Børn: 1. Maren Esther Krog Jensen, født 1959 og død 1983. 2. Bent Krog Jensen, født 1964 og gift med Merethe Nielsen. Bosat i Skjern. 3. Marie Krog Jensen, født 1965. Bor sammen med Jan Meyer i Sdr. Vium. 4. Else Krog Jensen, født 1967 og gift med Bjarne Lauridsen i Skjern. 5. Erik Krog Jensen, født 1970 og gift med Lissy Meistrup i Skjern. 6. Lone Krog Jensen, født 1975 og gift med Hans Emborg Vendelbo i Skjern.

1996 - Dorte Skov

VINKELVEJ 11

1976 - 1994: Oluf Danielsen

1994 - 1997: Stig Abildgaard Alminde og Diana Laursen

1997 - Ove Rix, født 1963 i Ajstrup ved Aalborg, revisor. Gift med Bente Koldtoft, født 1973 i Sdr. Bork og kirkegårdsassistent.

Børn: 1. Anna Koldtoft Rix, født 1999. 2. Christian Koldtoft Rix, født 2000.

VINKELVEJ 12

1963 - 1993: Juliane Jensen, født 1905 i Barde og død 1992. Hun havde været gift med Nicolaj Andreas Jensen i Fasterlund, og efter hans død flyttede hun til Bølling. *Børn:* 1. Else Jensen, født 1933 i Astrup og gift med Osvald Pedersen i Tim. 2. Maren Jensen, født 1935 og gift med Ernst Eriksen, Vinkelvej 3. 3. Mikael Jensen, født 1937 i Astrup. Bosat i Astrup. 4. Bent Jensen, født 1944 i Astrup og gift med Kirsten Jensen i Ejstrup.

1993 - Karsten Nielsen, født 1967 i St. Kragmose. Arbejder på Vestas.

VINKELVEJ 13

1968 - 2000: Kurt Korsholm Madsen.

2000 - 2001: Johnny Larsen, født 1957 i Skælskør og svejser. Gift med Lone Larsen, født 1960 i Hjørring og butiksassistent. *Barn:* 1. Morten Larsen, født 1985 i Hjørring.

2001 - Steen Nielsen

VINKELVEJ 14

1975 - 1980: Bent Lund, født 1932 i Frøslev og død 1987 i Skjern. Gift med Margrethe Soll, født 1929 i Klipleve.

1980 - 1991: Karoline Knakkegaard Andersen. Hun havde været gift med pastor Andersen (Se under afsnittet om Præster).

1991 - John Toustrup Boel, født 1968 i Sønderbygaard og gift med Synnøve Ausdal, født 1969 i Stavanger. Synnøve og John Boel arbejder henholdsvis på Gibo-plast i Skjern og Arla Food i Nr. Vium. *Børn:* 1. Sofie Ausdal Boel, født 1992. 2. Kirsten Ausdal Boel, født 1994. 3. Cecilie Ausdal Boel, født 1997. 4. Flemming Toustrup Boel, født 2000.

VINKELVEJ 15

1977 - 1984: Ella og Søren Høj (Se under Baunehøj 11).

1984 - 1991: Lærer Jørgen Lund Jensen, født 1960 i Ranum og Ann Quvang Vestergaard, født 1963 i Korsør. Flyttede senere til Rækker Mølle. *Børn:* 1. Maria Vestergaard, født 1984 i Farsø. 2. Michael Vestergaard, født 1987 i Tarm.

1991 - Ruth og Viggo Lauridsen (Se under Kildevej 1).

VINKELVEJ 16

1972 - 1980: Karin og Chr. Ladekjær (Se under Lisenborgvej 19).

1980 - Gerda og Peder Ladekjær (Se under Baunehøj 9).

Bølling By

VINKELVEJ 17

1973 - 1997: Kirstine og Chr. Nedergaard (Se under Rosbjerg).

1997 - Birgit og Benedikt Hindbo (Se under Gasdalgaard).

VINKELVEJ 19

1976 - 1984: Ulla og Tom Ærø Nielsen (Se Kildevej 2).

1984 - 1988: Knud Lykke Jensen, født 1953 i Brejning, lagerarbejder og gift med Magdalene Tobler, født 1950 i Zürich. Magdalene og Knud Lykke Jensen flyttede senere til Finderup. *Børn:* 1. Peter Andreas Lykke Jensen, født 1977 i Finderup. Bosat i Skjern. 2. Marco Daniel Lykke Jensen, født 1980 i Skjern. 3. Maja Therese Lykke Jensen, født 1982 i Skjern.

1988 - Signe Degnbol Jensen (Se under Ll. Kragmose).

VINKELVEJ 21 - „PENSIONISTBOLIGEN“

Fortegnelsen over beboere i Pensionistboligen er udarbejdet på grundlag af, hvad folk har været i stand til at give af oplysninger.

Inger Meldgaard Kristiansen (Se under Baunehøj 15).

Maren Bendtsen (Se under Thorbo).

Chr. Nielsen (Se under St. Kragmose).

Ane Marie Søe. Hun var fra Finderup, men havde gennem mange år ledet et børnehjem i Aarhus. Senere boede hun i Skjern, hvor hun døde i 1978, 95 år gammel.

Johanne Thuesen (Se under Kjærholt).

Johanne Pedersen (Se under Glarbjerghus).

Anna Olesen fra Skjern. Hendes bedsteforældre, Stine og Boje Graversen boede en kort tid i Baunehøj 2C.

Anna Johannesen. Hun havde været gift med Hans Johannesen i Dejbjerg.

Aage Jensen fra Skjern. Flyttede senere på De Gamles Hjem i Faster.

Niels Villum Jacobsen.

Linne Krogsgaard (Se under Toftevej 8).

Kirstine Østergaard (Se Amborgvej 13).

Lilly Vinge Olesen (Se under Toftevej 4C).

Niels Nielsen fra Finderup.

Axel Larsen (Se under Toftevej 6).

Anne Marie Grønne Jensen (Se under Vinkelvej 2)

Alfred Visgaard (Se under Kyhe).

Jens Pedersen (Se under Kildevej 6).

Sine Christensen (Se under Ny Kastbjerg).

Petrea Hansen (Se under Baunehøj 3).

Andreas Chr. Hansen (Se Baunehøj 2).

Ester og Julius Mulbjerg.

Alfred Mikkelsen. Senere bosat i Skjern.

Ester Overgaard Hansen (Se Amborgvej 15).

Astrid Margrete Eriksen.

Gudrun Beck Christensen.

VINKELVEJ 22

1996 - Grethe og Anders Gødesen Jansen (Se Poldergaard).

VINKELVEJ 23

1972 - 1995: Minna og Petri Michael Madsen (Se under Nygaard).

1995 - Peter Kongsbak Nielsen og Charlotte Ruby

VINKELVEJ 24

1993 - Inger Nielsen (Se under St. Kragmose).

VINKELVEJ 25

1969 - Svend Aage Hansen, født 1946 i Bølling. Murer/CNC-operatør og gift med Ellen Margrethe Lund Jørgensen, født 1948 i Hee, kontorassistent.

Barn: 1. Brian Sung Lee Hansen, født 1981 i Seoul, Korea.

VINKELVEJ 26

1972 - 1998: Olga og Mads Agger (Se under Bøllinglide).

1998 - Lagerekspedient Carsten Hougaard Madsen, født 1963 i Nibe og overlærer Kirsten Cæsar Madsen, født 1961 i Farsø.

Børn: 1. Helle Cæsar Madsen, født 1988. 2. Morten Cæsar Madsen, født 1990. 3. Henrik Cæsar Madsen, født 1993. 4. Mette Cæsar Madsen, født 1996.

VINKELVEJ 28

1975 - 1978: Charles Vendelbjerg stenhugger i Skjern.

1978 - Kurt Orla Mortensen

VINKELVEJ 30

1973 -1976 Murersvend Hans Thomsen

1976 - Kjeld Cilius Nielsen, født 1952 i Faster og murer. Gift med Inger Nielsen, født 1951 i Ringkøbing og kontorleder.

Børn: 1. Hanne Silberg Nielsen, født 1977. 2. Berit Silberg Nielsen, født 1981.

VINKELVEJ 32

1988 - Jenny og Jens Chr. Larsen (Se under Enghavegaard).

VINKELVEJ 34

1973 - 1975: Katrine og Jens Holk (Se under St. Holk).

1975 - 1978: Lisbeth og Niels Jørn Holk (Se under St. Holk).

1978 - Katrine og Jens Holk.

VINKELVEJ 36

1968 - Jørgen Kristian Thomsen, født 1940 i Borris og graver ved Bølling Kirke. Gift med Birthe Kousgaard Larsen, født 1946 i Skjern og sygehjælper. Jørgen Thomsen drev fra 1969 til 1983 tømrerforretning sammen med broderen Gunnar Emil Thomsen, Kildevej 7.

Børn: 1. Michael Kousgaard Thomsen, født 1971 og gift med Doris Galmstrup fra Bøvling. Bosat i Holstebro. 2. Linda Kousgaard Thomsen, født 1973 og gift med Søren Peter Møller fra Finderup. Bosat i Odense. 3. Anita Kousgaard Thomsen, født 1976 og gift med Niels Peter Østergaard fra Aulum. Bosat i Aulum. 4. Malene Kousgaard Thomsen, født 1980.

VINKELVEJ 38

1967 - Tage Lauritsen, født 1937 i Lomborg og murer. Gift med Mette Marie Kjær, født 1946 i Lønborg og dagplejer.

Børn: 1. Bente Lauritsen, født 1968 og gift med Aksel Lægsgaard fra Skjern, hvor de også bor. 2. Inger

Bølling By

Lauritsen, født 1971 og gift med Kenneth Mølholm fra Næsbjerg. Bosat i Skjern. 3. Lene Lauritsen, født 1976 og bosat i Skjern.

VINKELVEJ 40

1967 - Hans Thomsen, født 1921 i Dejbjerg og murer. Gift med Martha Nielsen, født 1928 i Idom. Martha Thomsen blev ansat som lærer ved Bølling Skole i 1948 og familien boede indtil 1967 i lejligheden på skolen. Ved Bølling Skoles nedlæggelse i 1970 fulgte Fru Thomsen med til Rækker Mølle Skole. *Børn:* 1. Inger Thomsen, født 1955 og gift med Lars Rimestad fra Skjern. Bosat i Bjerringbro. 2. Christian Thomsen, født 1956 og gift med Tine Michaelsen fra Washington D.C. i USA. Bosat i Holstebro. 3. Karen Thomsen, født 1959 og gift med Svend Overballe fra Mundelstrup. Bosat i Horsens. 4. Marianne Thomsen, født 1964 og gift med Arne Holst-Larsen fra Holbæk. Bosat i Løkken.

Østerbyvej

ØSTERBYVEJ 1

Ejes af „Boligselskab Midtvest“ - Lejer:

1999 - Esben Midtiby Hansen, født 1973 i Hee og assistent. Mai Britt Nielsen, født 1974 i Aadum og assistent.

ØSTERBYVEJ 3

Ejes af „Boligselskab Midtvest“ - Lejer:

Henry Iversen Kloster

ØSTERBYVEJ 5

Ejes af „Boligselskab Midtvest“

Østervænget

ØSTERVÆNGET 7

1979 - Leif Sørensen, født 1942 i Varde og gift med Lilly Olesen, født 1940 i Skjern. De startede Bølling Hegn, men har senere arbejdet på henholdsvis Skjern Papirfabrik og Skjern Tricotagefarveri. Lilly Sørensen er oldebarn af Stine og Boje Graversen i Baunehøj 2C. *Børn:* 1. Jan Sørensen, født 1962 i Varde. Bor sammen med Dorte Maagaard Christensen i Finderup. 2. Susanne Sørensen, født 1966 i Varde og bosat i Videbæk. 3. Karsten Sørensen, født 1975 i Varde. Bor Østervænget 7.

ØSTERVÆNGET 10

1979- 1996: Jørgen Troelsen, født 1946 i Aars og gift med Jonne Kristensen, født 1950 i Haubro. Fra 1974 til 1979 boede de Toftevej 25, hvorefter de byggede Østervænget 10. Jørgen Troelsen er direktør på Gaasdal Bygningsindustri, mens Jonne Troelsen er rideinstruktør for handicappede på Skjern Rideskole. *Børn:* 1. Joan Troelsen, født 1975 og gift med Allan Bernhard i Skjern. 2. Julie Troelsen, født 1980.

1996 - Jan Damgaard og Susanne Steffen Andersen.

Stikord

- A**
- Aagaard, Anna Marie 36
Aagaard, Jane 420
Aalborg, Chr. Nielsen 228
Aanum, Anders Nielsen 298
Aarupgaard 103
Aas, Niels Christensen 325
Adamsen, James 407
Adamsen, Nielsine M. 280
Adolf, John 220
Aftægsthus ved St. Sudergaard 166, 375
Agerbo, Allan 404
Agerbo, Birgitte 404
Agerbo, Hans Peder 404
Agerbo, Susanne 404
Agerbæk, Poul 225
Agger, Augusta Marie 38
Agger, Bodil 27, 111, 123
Agger, Bodil Johanne Hedeveg 38
Agger, Chr. Peter 38
Agger, Eva Cæcilie 38
Agger, Frode 210, 216, 386
Agger, Frode, født 1940 217
Agger, Hans Chr. 37
Agger, Hans Damgaard 217
Agger, Inger Kirstine Sofie 38
Agger, Jens Moltesen 217
Agger, Jens Peter 37, 70, 134
Agger, Louise 217
Agger, Mads 95, 122, 128, 150, 152, 156, 161, 217, 449
Agger, Mariane 37
Agger, Olga 124, 130
Agger, Palle 217
Agger, Stephan 37
Ahle, Hans Mikkelsen 166
Ahler, Karen Christensdatter 228
Ahrensbach, Dorthe 26, 119, 148, 150
Ahrensbach, Hans 437
Aktieplantage 316
Albertsen, Anni 408
Albrechtsen, Jens Peter 430
Albrechtsen, Maria Kirstine Fallesen 40
Albrechtsen, Ruth Josefa 430
Albrechtsen, Søren Peder 430
Albrechtsen, Jenny 430
Albrechtsen, Karen Kirstine 430
Albæk, Mette 405
Aldbjerg, Peder Bjarne 429
Alkjærsig, Eske 400, 404, 411, 416
Alkjærsig, Frederikke 20
Alkjærsig, Greta Nancy 411
Alminde, Stig Abildgaard 447
Alrum, Anders Nielsen 221
Amby, Jørgen 434
Amstrup, Helene 438
Amstrup, Jenny 438
Amstrup, Jens 108, 438
Amstrup, Jens Chr. 438
Andersdatter, Abelone 241
Andersdatter, Ane Catrine 254
Andersdatter, Ane Kirstine 383
Andersdatter, Ane Kirstine, født 1800 283
Andersdatter, Ane Kirstine, født 1826 285
Andersdatter, Ane Sofie 283
Andersdatter, Anna 365
Andersdatter, Anne Kirstine 186, 365
Andersdatter, Ellen 294
Andersdatter, Else 175
Andersdatter, Else Marie 365
Andersdatter, Gertrud Marie 353
Andersdatter, Gunder Ane 304
Andersdatter, Johanne Catrine 285
Andersdatter, Karen 308
Andersdatter, Karen, født 1821 285
Andersdatter, Katrine 365
Andersdatter, Kirsten 354
Andersdatter, Maren 354
Andersdatter, Maren fra Nisgaard 254
Andersdatter, Mariane 187, 241
Andersdatter, Mariane, født ca. 1780 365
Andersdatter, Mette Marie 254
Andersen, Aage 232
Andersen, Aage Bernhard Damgaard 273
Andersen, Aage Kilstofte 277
Andersen, Aage Lund 225
Andersen, Anders 108, 438
Andersen, Anders Chr. kaldet Sejer 194, 296
Andersen, Anders Damgaard Nørgaard 363
Andersen, Anders Ejstrup 360
Andersen, Anders, født 1892 248
Andersen, Anders, født 1964 212
Andersen, Anders Jepsen 431
Andersen, Anders Vestergaard 295
Andersen, Andrea Kirstine 231
Andersen, Ane Johanne 287
Andersen, Ane Magdalene 315
Andersen, Ane Marie 347
Andersen, Ane Marie Dusine 368
Andersen, Ane Marie, født 1851 255
Andersen, Ane Marie, født 1872 250
Andersen, Ane Marie, Nisgaard 325
Andersen, Anine Dusine 273
Andersen, Augusta 26, 273, 421, 444

- Andersen, Bjarke 212
 Andersen, Bodil Katrine 201
 Andersen, Brian 212
 Andersen, Brigitte 212
 Andersen, Børge Lund 225
 Andersen, Carl Sigvald 363
 Andersen, Chr. 354
 Andersen, Chr., født 1772 186
 Andersen, Chr., født 1792 354
 Andersen, Chr., født 1832 237, 268
 Andersen, Chr., født 1849 289
 Andersen, Christine 367
 Andersen, Dagmar 273
 Andersen, Dagny Valborg 296
 Andersen, David 135, 162, 419, 433
 Andersen, David, født 1967 419
 Andersen, Edna 433, 439
 Andersen, Ellen, født 1974 419
 Andersen, Ellen Katrine 367
 Andersen, Else 433
 Andersen, Else Marie 201, 286
 Andersen, Emil Lund 225
 Andersen, Engeline Nørgaard 363
 Andersen, Esther Kastbjerg 219
 Andersen, Flemming 41, 282
 Andersen, Frida Lund 225
 Andersen, Hans 353
 Andersen, Hans Chr. 354
 Andersen, Helle 439
 Andersen, Henny Nørgaard 363
 Andersen, Henry Lund 225
 Andersen, Holger Nørgaard 363
 Andersen, Houle Eskild Nørgaard 363
 Andersen, Ingeborg 429
 Andersen, Inger Grimstrup 219
 Andersen, Inger Malene 340
 Andersen, Iver Andreas 368
 Andersen, Jacob 229
 Andersen, Jacobine Anina Frost 414
 Andersen, Jacobine Johanne 296
 Andersen, Jenny 239
 Andersen, Jens Chr. 367
 Andersen, Jens Chr., født 1812 337
 Andersen, Jens fra Stauning 249
 Andersen, Jens, født 1774 267, 321
 Andersen, Jens, født 1785 187, 387
 Andersen, Jens, født 1820 285
 Andersen, Jens Kastbjerg 219
 Andersen, Jens Kjær 295
 Andersen, Jens Lund 225
 Andersen, Jens Marius 282
 Andersen, Jens Peder 75, 367
 Andersen, Jeppe, født 1811 265
 Andersen, Jesper 237
 Andersen, Jesper Fjord 367
 Andersen, Johanne 237, 289
 Andersen, Johannes Jensen 40, 135
 Andersen, Johannes Viftrup 427
 Andersen, Josva 360
 Andersen, Julius Damgaard 273
 Andersen, Kamma Helene 296
 Andersen, Karen Sofie 368
 Andersen, Karoline Knakkegaard 447
 Andersen, Kathrine 72
 Andersen, Katrine 433
 Andersen, Kirsten Catrine 273
 Andersen, Kirsten Christine 295
 Andersen, Kirsten, født 1849 255
 Andersen, Kirsten Katrine Ida 273, 374
 Andersen, Kirsten Kirstine 273
 Andersen, Kirsten Marie 380
 Andersen, Kirsten Stentoft 41, 142
 Andersen, Kirstine Hansine 429
 Andersen, Kirstine Katrine 363
 Andersen, Kis 27, 414
 Andersen, Kjær 430
 Andersen, Knud 257
 Andersen, Knud Aage 340
 Andersen, Knud Damgaard 273
 Andersen, Laurids 27, 72, 75, 95, 111, 115,
 158, 161, 401, 433, 438
 Andersen, Laurids Boel 166, 201
 Andersen, Laurids, født 1846 255
 Andersen, Laurids, født 1943 419, 434
 Andersen, Lilly Lund 225
 Andersen, Lisbeth Stentoft 41
 Andersen, Lise Gitte 420
 Andersen, Mads 354
 Andersen, Mads Chr. Peder 295
 Andersen, Mads, født 1839 289
 Andersen, Mads, født 1876 250, 430
 Andersen, Mads Knudsen FASTERLUND 273
 Andersen, Maren 367
 Andersen, Maren, født 1881 273
 Andersen, Maren Kousgaard 187
 Andersen, Mariane, født 1860 302
 Andersen, Mariane Sofie 367
 Andersen, Marie Kirstine Houline Nørgaard
 363
 Andersen, Martin, født 1971 419
 Andersen, Mary 370
 Andersen, Meta 430
 Andersen, Mette, født 1841 250
 Andersen, Mette, født 1844 255, 282
 Andersen, Mogens Bjørn 41
 Andersen, Mourids 354, 369, 375

- Andersen, Niels Boel 201
Andersen, Niels Bork 336
Andersen, Niels, født 1775 187
Andersen, Niels, født 1804 265
Andersen, Niels, født 1826 237
Andersen, Niels Laurids 367
Andersen, Niels Peder 231, 273, 301, 363, 366
Andersen, Nielsine Kirstine 182, 273, 389
Andersen, Ole 166, 354, 384, 387
Andersen, Ole, født 1819 366, 375
Andersen, Ole Grimstrup 219
Andersen, Oskar Villiam 296
Andersen, Peder Chr. 289
Andersen, Peder, født 1842 250, 289
Andersen, Peder i Haarup 326
Andersen, Peder kaldet Nygaard 222, 237
Andersen, Per 426
Andersen, Petra 27, 124, 162
Andersen, Petri 430
Andersen, Poul 265
Andersen, Poul Kristian 75
Andersen, Poula Stensgaard 41
Andersen, Poulina 73, 75, 76
Andersen, Ragna Lund 225
Andersen, Ruth Grimstrup 219
Andersen, Signe Kristine 296
Andersen, Sonja 381
Andersen, Susanne Steffen 450
Andersen, Svend 186
Andersen, Søren Chr. 223
Andersen, Søren, født 1793 241
Andersen, Thorkild Johannes 39, 134
Andersen, Tinna 434
Andersen, Tinne 145
Andersen, Tove Højbjerg 60
Andersen, Vivi Mosegaard 395
Andreasen, Ane Marie 120, 342, 343
Andreasen, Anette Liltoft 416
Andreasen, Gurli 343
Andreasen, Johanne Marie 368
Andreasen, Karen Augusta 342
Andreasen, Kristine 342
Andreasen, Laurids 264, 342
Andreasen, Mette Katrine 342
Andreasen, Mette Kirstine 268
Andreasen, Peder 342
Andreasen, Ruth Else 291
Andreasen, Signe Nicoline 19, 342
Andreasen, Sophie Amalie 342
Andresen, Jørgen 61
Andresen, Philip 380
Ankersen, Thorkild 410
Arnborgvej 11 199
Arnborgvej 13 296, 346, 402, 423, 448
Arnborgvej 15 178, 342, 347, 414, 448
Astrup, Inger 364
Astrup, Peder 102, 108
Aunsholt 55, 56, 143
Aunsholt, Bodil 67
Aunsholt, Else 68
Aunsholt, Grethe 28, 124
Aunsholt, Jens Jørgen 67
Aunsholt, Kirsten 68
Aunsholt, Knud Erik 68
Aunsholt, Niels Aage 68
Aunsholt, Oda Lis 68
Aunsholt, Peder Johannes 28, 67, 128, 132, 145, 146
Aunsholt, Poul Axel 67
Ausdal, Synnøve 189, 447
Axbroe, Valdemar 38
Axelsen, Jens Peder 193, 199, 309, 431
Axelsen, Julius 431
Axelsen, Marius 431
Axelsen, Mette 192, 431
Axelsen, Peder Chr. 431
Axelsen, Trine 265, 275, 431
Axelsen, Valborg Kirstine 431
- ## B
- Bach, Arne 122
Bach, Lasse 409
Bach, Lone 409
Bach, Mogens 409, 417
Bach, Søren 409
Bach, Tove 409
Baggesen, Jens 32, 181
Bahn, C.H.C. 355
Bak, Else Marie Mikkelsen 195
Bakbo, Hans Bagge Pedersen 75
Balleby, Hjalmar 171
Bang, Margrethe Christine 427
Bank, Britta 416
Bank, Ingeborg Christine Jørgensen 362
Bank, Mads Jørgen 238
Bank, Ruth Sonja 408
Bastholm, Johannes 242
Baunehøj 395
Baunehøj 1 395, 407
Baunehøj 11 179, 395, 401, 402, 404, 406, 407, 411, 428, 432, 447
Baunehøj 13 338, 404, 405, 430, 446
Baunehøj 15 406, 448
Baunehøj 17 405, 406, 424
Baunehøj 19 395, 405, 407

- Bauehøj 2 224, 396, 427, 448
 Bauehøj 21 389, 407
 Bauehøj 23 177, 268, 407
 Bauehøj 25 183, 401, 408, 413, 417
 Bauehøj 2B 397, 402
 Bauehøj 2C 400, 404, 423, 438
 Bauehøj 3 401, 415, 445, 448
 Bauehøj 4 402
 Bauehøj 5 402, 404
 Bauehøj 6 402, 424, 446
 Bauehøj 7 200, 399, 402, 431
 Bauehøj 8 259, 403, 442
 Bauehøj 9 391, 403, 421, 447
 Bausbo 197, 198, 218, 231, 297, 330, 366,
 369, 408, 423
 Bech, Anton 215
 Bech-Jørgensen, Linda 395
 Beck, Maren 215
 Beck, Maria Christine 215
 Beck, Thomas 295
 Bedsted, Karen 334
 Behrens, Emil 340
 Beierholm, Jytte 407
 Bendtsdatter, Maren 233
 Bendtsen, Agnethe 128
 Bendtsen, Agnethe Leonora 317, 432
 Bendtsen, Anna Magdalene 316, 415
 Bendtsen, Anne Elisabeth 317
 Bendtsen, Bendt Kirkegaard 28, 178, 315,
 347, 374
 Bendtsen, Bendt Kirkegaard, født 1926 317
 Bendtsen, Connie Margrethe 317
 Bendtsen, Dagmar 177
 Bendtsen, Dorthe Marie 27, 150
 Bendtsen, Elna Marie 316
 Bendtsen, Frederik Marius 67
 Bendtsen, Hans 47, 66, 95, 118, 131, 154,
 156, 178, 296, 311, 312, 315, 374, 404,
 428, 431
 Bendtsen, Hans Chr. 19, 28, 127, 149, 162,
 179, 414, 415
 Bendtsen, Hans Chr., født 1899 316
 Bendtsen, Hans, født 1953 317
 Bendtsen, Hans Holger 165, 316
 Bendtsen, Inger Louise 316
 Bendtsen, Irma 317
 Bendtsen, Jette 404
 Bendtsen, Johanne 66, 435
 Bendtsen, Johanne, født 1871 202, 374
 Bendtsen, Johanne, født 1917 316
 Bendtsen, Johanne, født 1932 424
 Bendtsen, Karl 163, 339, 424, 428
 Bendtsen, Kirsten 67
 Bendtsen, Kirsten, født 1891 179
 Bendtsen, Kirsten Vestergaard 316, 343
 Bendtsen, Kirstine Halkjær 292, 316
 Bendtsen, Mads 309
 Bendtsen, Mads Peder Miltersen 67
 Bendtsen, Maren 59, 130, 312, 315, 406,
 448
 Bendtsen, Mette 374
 Bendtsen, Morten 25, 28, 129, 130, 166,
 316, 432
 Bendtsen, Morten, født 1823 373
 Bendtsen, Niels 21, 26, 28, 47, 66, 70, 74,
 92, 373
 Bendtsen, Niels, født 1887 179
 Bendtsen, Oluf 371
 Bendtsen, Peder 21, 424
 Bendtsen, Peder Andreas 316, 323
 Bendtsen, Rigmor 424
 Bendtsen, Svend 367
 Bendtsen, Svend Aage 424
 Bendtsen, Søren 115, 122
 Bendtsen, Søren Chr. 108, 282, 316, 317
 Bendtsen, Søren Poll 317
 Bendtsen, Søren Vestergaard 374
 Bendtsen, Viggo 27, 28, 32, 51, 58, 66, 73,
 112, 121, 122, 125, 131, 149, 152, 273,
 339, 421, 429, 444
 Benthin, Marie 250
 Berner, Ingrid 61, 339
 Bertelsbo 171, 172, 181, 255, 267, 304,
 320, 332, 354, 391, 417, 437
 Bertelsen, Anders Chr. 257
 Bertelsen, Arthur 410
 Bertelsen, Bente Sand 269
 Bertelsen, Bertel Sønderby 257
 Bertelsen, Chr. 168, 324
 Bertelsen, Holger 212
 Bertelsen, Jørgen 251
 Bertelsen, Mette Marie 347
 Bertelsen, Niels 359
 Bertelsen, Niels Anthon 257
 Bertelsen, Niels fra Brejning 257
 Bertelsen, Peder 288, 294, 308, 320, 329
 Bertelsen, Sidsel Marie 257
 Bertram, Birgitte 343
 Bertram, Inger 343
 Bertram, Lisbeth 343
 Bertram, Ove Harald 343
 Bertram, Steen 343
 Beyer, Ingrid 50
 Bilberg, Søren 28
 Bille, Anton Rasmussen 75
 Binzer, Jette 402

- Birkmose, Ole 241
Biskop Dons Christensen 21
Biskop Niels Holm 22
Bitsch, Johannes 316
Bjerg 186, 195, 235, 250, 273, 339, 341, 342, 353, 356, 357, 382, 401
Bjerg, Erna 409
Bjerg, Kristine 149
Bjerg, Laurids 21, 51, 94, 100, 102, 108, 115
Bjerg, Mariane 231
Bjerg, Niels Laurids 268, 407
Bjerg, Wilhelmine Mariane 268
Bjergby, Michel 44
Bjerger, Poul 365
Bjerget 277
Bjerre, Anna Marie 399
Bjerre, Frede 37
Bjerrehus 170, 172, 231, 302, 308, 329, 334, 336, 357, 399, 400, 426, 431, 440, 442
Bjærge, Niels Chr. FASTERLUND PEDERSEN 287
Bjørnson, Petjer 40
Bladt, Hans 41
Bloch, Johannes 132, 401, 404, 438
Bloch, Jørn 401
Bloch, Kaj 406
Bloch, Poul 401
Bloch, Tove 401
Blæsbjerg, Niels Andersen 237
Boel, Anders Chr. 189, 192
Boel, Brian Toustrup 189
Boel, Cecilie Ausdal 447
Boel, Finn Toustrup 189, 334
Boel, Flemming Toustrup 447
Boel, Hans Peder 27, 152, 189, 192, 194
Boel, Helene 143
Boel, John Toustrup 142, 189, 447
Boel, Kirsten Ausdal 447
Boel, Lisbeth 142, 189
Boel, Niels 335
Boel, Niels Andersen 189
Boel, Sofie Ausdal 447
Boel, Susanne 189
Boelvej 2 188, 230, 233, 299, 390, 403, 412, 438
Boelvej 4 201
Boiledatter, Abalone 359
Boiledatter, Mette Kirstine 359
Boilesen, Chr. 359
Boilesen, Hans 313
Boilesen, Mads 359
Boje, Hans Chr. 127, 158, 223, 305, 337
Boje, Jens Adolf 182
Boje, Poul Hartvig 182
Boje, Stine 400
Bojesdatter, Johanne 196
Bojesen, Ulla 403
Bojsen, Chr. 299
Boll, Bent 291
Bondesen, Aase 193, 405
Bool, Bent 395
Bork, Egon 410
Bork, Niels Andersen 264
Borup, Astrid 50, 128, 361
Borup, Peder Weje Sørensen 361
Boutrup, Katrine Marie 433
Bovtrup, Chr. 302
Boysen, Boy 432
Boysen, Hans 357
Boysen, Jens 129, 317, 405, 432
Boysen, Susanne 432
Bradtbjerg, Peder Hansen 186
Brandt, Agnethe 38
Brandt, Carl Gunnar 134
Brandt, Carl Joachim 38
Brandt, Carl Joakim 134
Brandt, Egild 38
Brandt, Ellen 38
Brandt, Gunhild 38
Brandt, Inger Louise 38
Brandt, Karl Gunnar 38
Brandt, Lis 121
Brandt, Svend Unmack 38
Brink 118, 168, 194, 223, 333, 336, 369, 379
Brink, Cenius Christensen 266
Brink, Chr. 118, 122, 158, 266
Brink, Jens 49, 94, 99, 108, 219, 265
Brink, Jens Chr. 266
Brink, Jens Christensen 169
Brink, Johanne 432
Bro, Preben 61
Brock, Jens Thygesen 390
Brosbøl, Johanne Christensen 231
Bruun, Anne Marie 35
Bruun, Hans Chr. 386
Bryske, Karen 15
Brødremenigheden 133, 173
Buch, Hans Peter Lauridsen 362
Buch, Laurids Lauridsen 152, 330, 401
Buchholtz, Niels 143
Bundgaard, Susanne 225
Bundsgaard, Georg 410
Bundsgaard, Gerda 410
Bundsgaard, Hans 410
Bundsgaard, Henriette 410
Bundsgaard, Jørgen 100, 118, 282, 286,

410, 429
 Bundsgaard, Kjeld 410
 Bundsgaard, Sine 410
 Busk, Kirsten Jensdatter 186
 Buus-Jensen, Jensenius 75
 Bækby, Helga 437
 Bækby, Palle Weiss 437
 Bækgaard, Jens 201
 Bækgaard, Maren 210
 Bødker, Jens Jensen 378
 Bøer, Anton 270
 Bøjlesdatter, Karen 235
 Bøjlesdatter, Maren 235
 Bøjlesen, Chr. 235
 Bøjlesen, Hans 235, 249, 267
 Bøjlesen, Niels 235
 Bøjlesen, Peder 173
 Bøjsen, Jens 221
 Bølling Aktieplantage 154
 Bølling Andels Elektricitets-forening 110
 Bølling Andelsmejeri 98
 Bølling Auto 396
 Bølling Bys Borgerforening 80, 132
 Bølling Cotel 266, 269, 443
 Bølling Forsamlingshus 118, 419
 Bølling Gymnastikforening 127, 146
 Bølling, Henny 232
 Bølling Husholdningsforening 124
 Bølling KFUM 139
 Bølling KFUM og K's Idrætsafdeling 117, 144
 Bølling KFUM's Husflidsskole 401
 Bølling Kirke 14, 178, 221, 232, 385
 Bølling Kommune 184
 Bølling Lavpris 402
 Bølling Mejeri 257, 259, 295
 Bølling Mølle 130, 231, 397
 Bølling Orkester 207
 Bølling Præstegaard 184, 389
 Bølling Skole 294, 417
 Bølling Skytteforening 127
 Bølling Smede- og Maskinforretning 419, 439
 Bølling Sognebogsamling 25, 131
 Bølling Sogns Hesteforsikring 20, 103
 Bølling Sogns Jagtforening 150, 156
 Bølling Sogns Venstreforening 152
 Bølling Transformatorforening 115
 Bølling Ungdomsforening 131
 Bølling Vandværk 161
 Bølling Våd Vask 415
 Bølling-Sædding Kommunes Hjelpekasse 149

Bølling-Sædding Sygeplejeforening 149
 Bøllinglide 47, 91, 99, 103, 130, 175, 214, 272, 386, 431, 449
 Bøllinglidevej 3 218
 Bøllinglidevej 6A 201, 225
 Bøllinglidevej 6b 220
 Bøllinglidevej 8 214
 Bøllingvej 132
 Bøllingvej 5 248
 Bøllingvej 7 246
 Bøllingvej 9 260
 Børsting, Jens Jacob 40, 60

C

Carlsen, Else 425
 Carstensen, Ane Else 269
 Carstensen, Morten 432
 Christendatter, Karen 352
 Christensdatter, Abeline Marie 360
 Christensdatter, Abelone 208
 Christensdatter, Abelone, født 1763 280
 Christensdatter, Abelone Marie 337
 Christensdatter, Ane 308
 Christensdatter, Ane Catrine, født 1824 174
 Christensdatter, Ane, født 1789 384
 Christensdatter, Ane, født 1827 222
 Christensdatter, Ane Johanne 325
 Christensdatter, Ane Kirstine 175
 Christensdatter, Ane Marie 360
 Christensdatter, Ane Sofie 221
 Christensdatter, Anna 352
 Christensdatter, Anna, født 1735 229
 Christensdatter, Anna, født 1776 383
 Christensdatter, Anne, født 1735 379
 Christensdatter, Birthe 324
 Christensdatter, Bodil 196, 335
 Christensdatter, Bolette Marie 66
 Christensdatter, Dorthe 233, 357
 Christensdatter, Dorthe, født 1828 222
 Christensdatter, Elisabeth 223, 337
 Christensdatter, Ellen 384
 Christensdatter, Else fra Dejbjerglund 253
 Christensdatter, Else, født 1770 383
 Christensdatter, Else, født 1804 230
 Christensdatter, Else i Gammelgaard 247
 Christensdatter, Güde Sofie 229, 383
 Christensdatter, Inger 66, 382
 Christensdatter, Karen, født 1783 228
 Christensdatter, Karen, født 1795 354
 Christensdatter, Karen, født 1802 329
 Christensdatter, Karen Kirstine 354
 Christensdatter, Karen Langkjær 354
 Christensdatter, Kirsten, født 1733 379

- Christensdatter, Kirsten, født 1774 383
Christensdatter, Kirsten, født 1781 275
Christensdatter, Kirsten, født 1796 269
Christensdatter, Kirsten, født 1809 247
Christensdatter, Kirsten Katrine 174
Christensdatter, Kirsten Marie 359
Christensdatter, Kirsten Marie, født 1774
249
Christensdatter, Kirsten Marie, født 1808
337
Christensdatter, Kirsten Marie, født 1812
329
Christensdatter, Malene 233
Christensdatter, Maren 354
Christensdatter, Maren, født 1785 228
Christensdatter, Maren Refstrup 359
Christensdatter, Margrethe 233
Christensdatter, Margrethe, født 1731 221
Christensdatter, Mariane 359
Christensdatter, Mariane, født 1816 222
Christensdatter, Mette, født 1737 336
Christensdatter, Mette, født 1777 179, 228
Christensdatter, Mette, født 1787 383
Christensdatter, Mette Katrine 174
Christensdatter, Mette Kirstine 66, 354
Christensdatter, Mette Tang 222
Christensdatter, Sophie 354, 384, 387
Christensen, Alfred 277
Christensen, Allan Holm 425
Christensen, Anders 352
Christensen, Anders fra Brejning 314
Christensen, Anders, født ca. 1803 354
Christensen, Anders kaldet Svends 186,
364, 383
Christensen, Anders kaldet Vendelbo 354,
372, 387
Christensen, Anders Søgaard 169
Christensen, Andersine 375
Christensen, Andrea Margrethe 296, 338
Christensen, Andreas 277
Christensen, Andreas Bastian 188
Christensen, Ane Cecilie 259, 299
Christensen, Ane, født 1844 242
Christensen, Ane, født 1846 330, 372, 442
Christensen, Ane, født 1852 237
Christensen, Ane, født 1869 265
Christensen, Ane, født 1882 296
Christensen, Ane Jensine 241
Christensen, Ane Kirstine 169
Christensen, Ane Kirstine, født 1849 190
Christensen, Ane Kirstine, født 1916 348
Christensen, Ane Margrethe 233, 380
Christensen, Ane Margrethe, født 1877 188
Christensen, Ane Marie 172, 310
Christensen, Anette Kousgaard 391
Christensen, Anette Smedegaard 445
Christensen, Anita 242
Christensen, Anna Adriansen 195
Christensen, Anna Marie 212
Christensen, Anna Visgaard 198
Christensen, Anton Chr. Lilleør 75
Christensen, Birthe 242
Christensen, Boile 349, 359
Christensen, Boje 211, 422
Christensen, Camilla Frost 194
Christensen, Chr. 209
Christensen, Chr. Astrup 66
Christensen, Chr. Dahl 291
Christensen, Chr. Emil 408
Christensen, Chr. Frederik 366
Christensen, Chr., født 1774 228
Christensen, Chr., født 1802 384
Christensen, Chr., født 1869 188
Christensen, Chr., født 1910 277
Christensen, Chr., født ca. 1807 354
Christensen, Chr. Hansen 295
Christensen, Chr. Iver 192, 389
Christensen, Chr. Jensen 190
Christensen, Chr. Johannes 192
Christensen, Chr. kaldet Marup 287
Christensen, Chr. Skaarup 189, 194
Christensen, Chr. Smed 92, 95, 102, 111,
115, 242, 416
Christensen, Chr. Søgaard 362
Christensen, Cornelius 379
Christensen, Dorte Maagaard 450
Christensen, Dorthea, født 1912 277
Christensen, Egon Homann 413
Christensen, Ejner 432
Christensen, Ellen Kirstine Marie 295
Christensen, Else Marie 209
Christensen, Emil 242
Christensen, Erik Lundgaard 412
Christensen, Frederik 234
Christensen, Frederik Peder 199, 270
Christensen, Gravers, født 1783 383
Christensen, Gudrun Beck 448
Christensen, Gøde Georg 234
Christensen, Hans Adolf Lilleør 75
Christensen, Hans, født 1769 294, 383
Christensen, Hans, født 1897 192
Christensen, Hans kaldet Tuesen 236
Christensen, Hans Kastberg 192, 222
Christensen, Hans Kragmose 295
Christensen, Hans Lund 282
Christensen, Hans Vesterager 353

- Christensen, Hartvig 242, 381
 Christensen, Helge V. 406
 Christensen, Henning Kusk 432
 Christensen, Henrik 221, 233, 336
 Christensen, Hilda 212
 Christensen, Houle 173, 215, 335, 352
 Christensen, Houle født 1774 253
 Christensen, Houle Peder 25, 131, 169, 194, 234
 Christensen, Ib 346
 Christensen, Ida Julie 290
 Christensen, Inger Fjord 406
 Christensen, Iver Chr. 367
 Christensen, Iver Peder 379, 380
 Christensen, Jakob 233
 Christensen, Jakob, født 1982 401
 Christensen, Jan Astrup 401
 Christensen, Jenny 413, 428
 Christensen, Jens 208, 308
 Christensen, Jens Chr. 212
 Christensen, Jens Chr., født 1865 348
 Christensen, Jens Fjord 265
 Christensen, Jens fra Lønborg 258
 Christensen, Jens, født 1714 335
 Christensen, Jens, født 1753 379
 Christensen, Jens, født 1786 241
 Christensen, Jens født 1798 354
 Christensen, Jens, født 1820 222
 Christensen, Jens, født 1861 190
 Christensen, Jens kaldet Kastbjerg 221
 Christensen, Jens kaldet Maae 168
 Christensen, Jens kaldet Rosbjerg 325, 391
 Christensen, Jens Peter 75
 Christensen, Jeppe, født 1785 275
 Christensen, Jeppe, født 1797 218
 Christensen, Jeppe, født 1848 295
 Christensen, Jeppe Ganer 353
 Christensen, Jesper, født 1737 379
 Christensen, Jesper, født 1806 379
 Christensen, Johan 233
 Christensen, Johanne 432
 Christensen, Johanne Hedvig 296
 Christensen, Johanne Ovine 191
 Christensen, Johanne Smed 242
 Christensen, Johannes Villadsen Angel 188
 Christensen, Jonas 401
 Christensen, Jonna 291
 Christensen, Jørgen Peter 277
 Christensen, Karen Kousgaard 282
 Christensen, Karen Laura 41
 Christensen, Karen Marie 169
 Christensen, Kathrine Methea 175, 276, 297
 Christensen, Kent Gravers Smedegaard 338, 445
 Christensen, Ketty Elisabeth Smed 242
 Christensen, Kirstejn 187
 Christensen, Kirsten fra Ølgod 367
 Christensen, Kirsten, født 1867 200, 233
 Christensen, Kirstine Cecilie 299
 Christensen, Kirstine, født 1839 191
 Christensen, Kirstine Petrine 209
 Christensen, Knud 186
 Christensen, Kurt Duus 211
 Christensen, Laila 430
 Christensen, Lars Chr. 172, 310
 Christensen, Lauge 371
 Christensen, Laurids 172, 308, 365, 372
 Christensen, Laurids, født 1814 222
 Christensen, Laurids, født 1844 190
 Christensen, Leif Lyhne 446
 Christensen, Leif Lysholm 300
 Christensen, Mads Hansen 74, 94, 172, 178, 187, 281, 428
 Christensen, Maja Lilly 277
 Christensen, Maren, født 1842 304
 Christensen, Maren, født 1864 234
 Christensen, Maren Kirstine 172, 333
 Christensen, Maren Kirstine fra Houer 169
 Christensen, Maren Kristine 315
 Christensen, Maren Vad 247
 Christensen, Margrethe 391
 Christensen, Mariane 152
 Christensen, Mariane (Arnborgvej 15) 349
 Christensen, Mariane, født 1882 295
 Christensen, Marie Katrine 192
 Christensen, Marie Katrine, født 1896 192
 Christensen, Marie Kirstine 414
 Christensen, Mary Metha 200
 Christensen, Merethe 183
 Christensen, Mette, født 1848 170
 Christensen, Mette Katrine 258, 301
 Christensen, Mette Kirstine 338, 339
 Christensen, Mette Kirstine, født 1846 190
 Christensen, Mette Kirstine, født 1869 190
 Christensen, Mette Tang 299
 Christensen, Mikkel, født 1772 383
 Christensen, Mikkel, født 1822 174
 Christensen, Milter 191
 Christensen, Morten 385
 Christensen, Morten, født 1799 332
 Christensen, Nanna Smed 242
 Christensen, Nelly Marie 395
 Christensen, Niels 206
 Christensen, Niels Andreas 191
 Christensen, Niels, født 1812 222, 230, 242
 Christensen, Niels, født ca. 1760 359

- Christensen, Niels Hahne 242
Christensen, Niels kaldet Finderup 277
Christensen, Niels kaldet Koldtoft 338
Christensen, Niels kaldet Kusk 329
Christensen, Niels kaldet Skomager 329, 357
Christensen, Niels Kjærgaard 207
Christensen, Niels Krag 191
Christensen, Niels, No 172
Christensen, Niels Peder 108
Christensen, Niels Peder, født 1854 437
Christensen, Niels Peter, født 1863 190
Christensen, Nielsine 441
Christensen, Nielsine Østergaard 212
Christensen, Ninna 338
Christensen, Ole 384
Christensen, Ole, født 1795 379, 387
Christensen, Ole Østergaard 212
Christensen, Peder 308
Christensen, Peder Bjerg 408
Christensen, Peder, Boldesager 361
Christensen, Peder, Brink 169
Christensen, Peder Brorstrup Albertin 187
Christensen, Peder Chr. 407
Christensen, Peder fra Ølstrup 386
Christensen, Peder, født 1712 335
Christensen, Peder, født 1793 383, 384, 387
Christensen, Peder, født 1835 187, 196, 197
Christensen, Peder, født ca. 1792 354
Christensen, Peder J. 400
Christensen, Peder Johannes 174
Christensen, Peder Magne 381
Christensen, Pedersine 172
Christensen, Pernille Frost 194
Christensen, Peter Ingolf 23
Christensen, Peter Johannes 208
Christensen, Petrine 190
Christensen, Poul 240
Christensen, Poul Chr. 190
Christensen, Preben Smedegaard 339, 445
Christensen, Sara Marie 191
Christensen, Sidsel Marie 295
Christensen, Signe Katrine Smed 242
Christensen, Signe Kjær 419
Christensen, Simon 273
Christensen, Sonja 381
Christensen, Stinne 408
Christensen, Susanne 381
Christensen, Svend, født 1947 242
Christensen, Søren Chr. Marius 242
Christensen, Søren Peder 191
Christensen, Thomas, født 1703 335
Christensen, Thomas, født 1795 383, 387
Christensen, Thomas, født 1818 222
Christensen, Troels 134
Christensen, Vilhelmine Johanne 188
Christensen, Villum 299
Christiansen, Aage 317
Christiansen, Aase 201
Christiansen, Alice Stenberg 390
Christiansen, Anders Jens 337, 348
Christiansen, Ane Jens, født 1833 337
Christiansen, Anthon 266
Christiansen, Asta 409
Christiansen, Barbara Marie Catrine 230
Christiansen, Bente 305
Christiansen, Carl 432
Christiansen, Chr. Jens 92, 337
Christiansen, Fokke Hiemstra 306
Christiansen, Gydyne Kjerstine 368
Christiansen, Jens Chr. 311
Christiansen, Jens Lund 207
Christiansen, Jensine 423
Christiansen, Jensine Petrine Eline 183
Christiansen, Johannes 370
Christiansen, Karen Marie 207
Christiansen, Laurids Chr. 311, 334
Christiansen, Maren 183
Christiansen, Margrethe Jens 337
Christiansen, Martin Meldgaard 409
Christiansen, Mette Kirstine Marie 311
Christiansen, Nicolai Vedel 306
Christiansen, Peder 334
Christiansen, Petra 374
Christiansen, Poul 229, 440
Christiansen, Ruth Laugette Thimes 412
Christiansen, Signe 311
Christiansen, Svend 302
Christiansen, Thomas Meldgaard 409
Christoffersen, Anders Peder 39, 134
Christoffersen, Dinna 40
Christoffersen, Ellen 40
Christoffersen, Esther Emilie 40
Christoffersen, Gerda 40
Christoffersen, Gudrun 40
Christoffersen, Kitty Alvilda 40
Christoffersen, Ruth 260
Clausager, Mads 86
Clausager, Maja 415
Clausen, Abelone 193
Clausen, Arne 193, 405
Clausen, Birgit 405
Clausen, Ejnar 381
Clausen, Ellen 193
Clausen, Else 405
Clausen, Gert 204

- Clausen, Henning 405
 Clausen, Inga 204
 Clausen, Inger 405
 Clausen, Jens Chr. 27, 55, 57, 95, 193
 Clausen, Knud 405
 Clausen, Mona 204
 Clausen, Nanna 193
 Clausen, Niels Aagaard 193, 204
 Clausen, Peder Aagaard 193
 Clausen, Rita 204
 Clausen, Tove 405
 Clausen, Vagn 204
 Clemensdatter, Ellen 324
 Clemensdatter, Gunder Johanne 324
 Clemensdatter, Mette Marie 324
 Clemensdatter, Sidsel 324
 Clemensdatter, Sidsel Marie 275
 Clemensen, Andreas 324
 Clemensen, Eske 324
 Clemensen, Niels Chr. 324
 Colding, Christian 194
 Colding, Jens Østergaard 194
 Colding, Signe Spang 194
 Comtun, Rachata 317
 Corneliusdatter, Kirsten 239
 Corneliusen, Niels 174
 Corneliusen, Ove 173
 Cæsar, Inge 347, 375
- D**
- Dahl, Carsten 176
 Dahl, Hans Jørgen 176
 Dahlmann, Kirsten 291, 412
 Dalbygaard 103, 168, 176, 177, 276, 299,
 338, 407, 444
 Dalgaard 173, 175, 222, 229, 259, 301, 330,
 332, 336, 372, 385, 403, 423, 424, 439
 Dalgaard, Anne-Mette Weise 402
 Dalgaard, Arne Kongensholm 220
 Dalgaard, Chr. 75, 95, 96, 231, 435, 438,
 439, 442
 Dalgaard, Chr., født 1918 402, 424
 Dalgaard, Ellen 424
 Dalgaard, Elna 443
 Dalgaard, Else 139
 Dalgaard, Erna 443
 Dalgaard, Frode 424
 Dalgaard, Houle Nørgaard 108, 149, 183,
 224, 424, 442
 Dalgaard, Jenny 175, 407, 442
 Dalgaard, Jens 231, 389, 423, 426, 434,
 441, 442
 Dalgaard, Jens Kongensholm 72, 95, 96,
 220, 424
 Dalgaard, Jørgen Weise 402
 Dalgaard, Kurt 424
 Dalgaard, Lis Weise 402
 Dalgaard, Margrethe 72, 443
 Dalgaard, Marie 442
 Dalgaard, Marie Sofie Engeline 259, 403,
 442
 Dalgaard, Martha 406, 424
 Dalgaard, Mette Marie 175, 435
 Dalgaard, Mette Marie Abildtrup 402
 Dalgaard, Niels 27, 91, 92, 281, 435, 441,
 443
 Dalgaard, Niels, født 1889 424, 442
 Dalgaard, Nørgaard 115, 150, 152
 Dalgaard, Petrine 175, 435
 Dalgaard, Svend 220, 305
 Dam, Henny 417
 Dam, Poul Erik 445
 Damgaard 199, 230, 231, 240, 252, 260,
 270, 271, 301, 344, 421, 425
 Damgaard, Aage 27, 95, 129, 130, 162,
 163, 414
 Damgaard, Anders 420, 421
 Damgaard, Anna 128
 Damgaard, Bente 412
 Damgaard, Chr. 271, 274
 Damgaard, Eline 120
 Damgaard, Erna 200
 Damgaard, Hans 286
 Damgaard, Jan 450
 Damgaard, Johannes 197
 Damgaard, Kirsten 414
 Damgaard, Kristiane 120, 123
 Damgaard, Lillian 120
 Damgaardsminde 273, 421
 Damm, Minea Hammerich 386
 Damslund 125, 156
 Damslundvej 1 195
 Damslundvej 10 186
 Damslundvej 12 189
 Damslundvej 14 194
 Damslundvej 2 228
 Damslundvej 4 232
 Damslundvej 6 240
 Danielsen, Hans Chr. 399
 Danielsen, Jens 324
 Danielsen, Oluf 151, 152, 447
 Danielsen, Valdemar 442
 Darling, Walter 242
 Debelmose, Peder Jensen 332
 Dejbjerglund 214, 218, 220, 230, 251, 357,
 358, 359

Den Gamle Præstegaard 181
Dideriksdatter, Sophie Margrethe 233
Dideriksen, Hans 298
Dinesen, Birgitte 50
Dinesen, Niels 328
Donslund 328
Dorschæus, Christoffer 44
Drejer, Aage 183
Due, Mette Marie 196
Dynd, Chr. Hansen 211
Dyksen, Agnes 410
Dyksen, Alma 410
Dyksen, Chr. 410
Dyksen, Clara 410
Dyksen, Else Marie 410
Dyksen, Helga 410
Dyksen, Kamma 410
Dyksen, Niels 410, 430
Dyksen, Olga Christine 410
Dyksen, Sigurd 410
Dyksen, Villiam 410
Dyrby, Ivan 405
Dyrholm, Conny 212
Dørffler, Carl Andreas 75

E

Eeg, Henning 183
Eg, Metha 297
Elkjær, Chr. 420
Ellemann, Uffe Jensen 353
Elværket 109
Enevoldsdatter, Johanne Kirstine 238, 247
Enevoldsdatter, Johanne Kirstine født 1771
247
Enevoldsen, Chr. fra Borris 354
Enevoldsen, Chr., født 1835 247
Enevoldsen, Johanne Kirstine 422
Enevoldsen, Kirsten 277
Engberg, Jane Marie Jensen 287
Engelbreth, Karen 180
Engelsholm 335
Enghavegaard 181, 232, 302, 334, 408, 411,
449
Engvanding 166
Enoch, Winni 226
Eriksdatter, Dorthe Elisabeth 186, 233
Eriksdatter, Karen 294
Eriksdatter, Vilhelmine 285
Eriksen, Astrid Margrete 448
Eriksen, Ejnar 28, 162, 331
Eriksen, Elin 331
Eriksen, Erik 219
Eriksen, Ernst 152, 446, 447

Eriksen, Gert 446
Eriksen, Hanne 220
Eriksen, Helena 323
Eriksen, Jacob 347
Eriksen, Jan 446
Eriksen, Janne 323
Eriksen, Jette 446
Eriksen, Kaj 323
Eriksen, Keld 446
Eriksen, Kirsten Albæk 331
Eriksen, Knud Rahbek 331
Eriksen, Laila 323
Eriksen, Lise 446
Eriksen, Ole 446
Eriksen, Per 446
Eriksen, Rune 323
Ernst, Chr. 211
Ernstsen, Jens S. Nannastad 75
Ernø, Knud Sveidal 427
Ernø, Sigvald Ingemann Mikkelsen 427
Ernø, Tove 427
Esager, Myrna 274, 412
Esbensen, Andreas 325
Esbensen, Enevold 238
Esbensen, Enevoldine Marie 138, 238
Esbensen, Esben 325
Esbensen, Hans Christensen 299, 325, 432
Esbensen, Jens Chr. 325, 428
Esbensen, Karen 193, 195, 238
Esbensen, Kirsten 238
Esbensen, Kristen 325
Esbensen, Maren 238
Esbensen, Niels Hansen 238, 247, 422
Eskesdatter, Bodil 332
Eskesdatter, Inger 252, 285
Eskesdatter, Kirsten 215
Eskesdatter, Maren 173, 215, 253
Eskesen, Anne Margrethe 407
Eskesen, Bodil 407
Eskesen, Chr. 215
Eskesen, Clemen 324
Eskesen, Gjøde 383
Eskesen, Hans 175, 215
Eskesen, Hans Kragmose 251, 382, 383
Eskesen, Holger Stenholt 406, 424
Eskesen, Houle Nørgaard 407
Eskesen, Karen 423
Eskesen, Katrine Marie 290, 380
Eskesen, Laura 374
Eskesen, Marie Kirstine 232
Eskesen, Mette 295
Eskesen, Mette Katrine 295
Eskesen, Mette Kirstine 380

Eskildsdatter, Inger Catrine 240
 Eskildsdatter, Karen 240
 Eskildsdatter, Maren 210, 230, 253
 Eskildsdatter, Mariane 240
 Eskildsen, Ane 182
 Eskildsen, Ane Kirstine Mathilde Nørgaard
 231, 363
 Eskildsen, Chr. 181, 230, 253
 Eskildsen,
 Chr. Johannes Celian Georg Nørgaard
 231
 Eskildsen, Christiane 315
 Eskildsen, Ejner Damgaard 425
 Eskildsen, Eline Damgaard 425
 Eskildsen, Else 181
 Eskildsen, Else Marie 231, 442
 Eskildsen, Eskild 182, 315
 Eskildsen, Hanne Kirstine Nørgaard 231
 Eskildsen, Hans Damgaard 28, 156, 231,
 272, 425, 430
 Eskildsen, Hans Ole Damgaard 425
 Eskildsen, Hansine Kirstine Damgaard 374
 Eskildsen, Houle 49, 91, 94, 96, 179, 230,
 253, 272, 408, 416
 Eskildsen, Jens Rærup 92, 95, 131, 149,
 231, 239, 272, 374, 416
 Eskildsen, Johannes Damgaard 425
 Eskildsen, Johannes Rærup 374, 420
 Eskildsen, Karen Martine 277, 315, 349
 Eskildsen, Kennet Damgaard 226
 Eskildsen, Kjeld Damgaard 425
 Eskildsen, Line 120
 Eskildsen, Magnus Morten Rærup 374
 Eskildsen, Marie Sofie Houline Rærup 374
 Eskildsen, Ole Peder 315, 333, 349
 Eskildsen, Svend Stensig 181
 Espersen, Mette Marie 311
 Evangelisk Luthersk Missionsforening 133

F

Faartoft, Anders Chr. 137, 188, 250, 330,
 413
 Faartoft, Else 188
 Faartoft, Helga Emilie 330
 Faartoft, Jacob Chr. 188
 Faartoft, Karen 188
 Faartoft, Nielsine 188, 413
 Falk, Hans 45, 181, 190, 196, 199
 Falk, Hans Mikkelsen 336
 Falk, Helena Hansdatter 196
 Falk, Helene 384
 Falk, Jens 107, 108, 146, 271, 276
 Falk, Johanne Hansdatter 196

Falk, Mikkel 45, 180
 Falk, Mikkel Hansen 196, 229, 383
 Falk, Mikkel Jensen 196, 335
 Farsø, Anita 259
 Fattighuset ved Kirken 179
 Fejlberg, Anne Marie 66
 Fejlberg, Ingeborg Kirstine 66
 Fejlberg, Jacob Johannes 66
 Fejlberg, Peter Diderich Lacoppidan 65
 Fejlberg, Peter Meiner 66
 Feldsing, Abelone Hansdatter 320
 Feldsing, Kirsten Hansdatter 186
 Fenslev, Jacobine Marie 215
 Fidler, Skomager 367
 Finnemann, Knud Erik 420
 Fjeldgaard, Dorthea Marie 36
 Fjord, Chr. 28, 47, 66, 265
 Fjord, Chr. Nielsen 254
 Fjord, N. J. 98
 Fjord, Niels Christensen 66
 Flask 206, 222, 273, 274
 Flask, Chr. 207, 312
 Flinker, Jens 433, 438
 Flinker, Lilian 439
 Flinker, Poul Laurids 439
 Flinker, Ulla 439
 Flytkjær, Holger 405
 Fog, Karen Margrethe 225
 Foged, Ingeborg Sofie Kristensen 343
 Formænd og mejeribestyrere 108
 Forpagtere i Præstegaarden '181
 Forsamlingshuset 118, 129, 170
 Frahm, Anna Marie 341
 Frandsen, Abelone 209
 Frandsen, Ane Marie 187
 Frandsen, Elna 334
 Frandsen, Engel Kirstine 289
 Frandsen, Frands 257
 Frandsen, Frands Chr. 385
 Frandsen, Henrik 187
 Frandsen, Maren 385
 Frandsen, Søren 187
 Frandsen, Thomas Chr. 187, 283
 Frandses, Mariane til 312
 Frank, Kirsten 68
 Frederiksen, Anders 275
 Frederiksen, Ole 201
 Freund, Jacob 265
 Friis, Alfred Hans Nissen 170
 Friis, Alma Lovise 170
 Friis, Anna Katrine 170
 Friis, Anna Kirstine 444
 Friis, Elna 171

- Friis, Hans Laurids 170
Friis, Henry 171
Friis, Kr. 136
Friis, Lilly Amanda 171
Friis, Martine Petrea 170
Friis, Oline 435
Friis, Peder 171
Friis, Sigfred 171
Friskolen 70, 121, 302
Fromberg, Aage 399
Fromberg, Anne Margrethe 399
Fromberg, Chr. 399
Fromberg, Katrine 399
Fromberg, Konrad 311, 399, 426
Fromberg, Mette Kirstine 399
Fromberg, Poul 399
Frost, Eva Lisbeth 194
Frydenborg 178, 239, 255, 267, 282, 379, 418, 430, 432, 441
Frydenborg, Mikkel 26, 286, 312
Fugleberg, Bent 340
Fugleberg, Grete 340
Fugleberg, Steen 340
Fyrstenborg, Jens 236
Fælleshuset 428
fæstebrev 243
Føhns, Anker 403
Føhns, Anker Aksel Willerslev 422
Føhns, Karen 27, 138, 142
Føhns, Mads Willerslev 422
Føhns, Morten Willerslev 422
Føhns, Sofie Willerslev 422
Føhns, Søren Willerslev 422
- G**
- Gaasdal, Aksel 438
Gaasdal, Emma 434
Gaasdal, Hans Pedersen 391
Gaasdal, Jens Chr. Christensen 181
Gadeberg, Niels 402
Gadegaard, Jens Pedersen 252, 303, 329
Gahner, Emma 183 -
Gahner, Ingeborg 183
Gahner, Magda Marie 183
Gahner, Mary Thomine 182
Gahner, Peder Frandsen 182
Gahner, Thomas 183
Galmstrup, Doris 449
Galsgaard, Karl 207
Gam, Knud 346
Gammel Skolevej 409
Gammelgaard, Karen 290, 380, 400, 411
Gammelgaard, Markus 295
Gammeljord, Jens Clausager 420
Gammelmarkhus 46, 177, 180
Ganer Mølle 111
Gasbjerg, Børge 325
Gasdalgaard 175, 194, 233, 234, 275, 294, 304, 305, 332, 337, 366, 383, 418, 431, 441, 448
Geisler, Cecilie Elisabeth 33
Gejlbjerg 129
Geyti, Anna-Maj Stride 276
Geyti, Asger 132
Geyti, Asker 276
Geyti, Christine Stride 276
Geyti, Jens Kristian Stride 276
Geyti, Sissel Stride 276
Geyti, Sophie Stride 276
Gisselmann, Svend 415
Gjaldbæk, Karen Marie 402, 446
Gjerlev, Lone 208
Gjerløff, Carl Chr. 191
Gjødesdatter, Anna 229
Gjødesdatter, Else 233
Gjødesdatter, Mette 229
Gjødesen, Laust 269
Gl. Skolevej 1 409
Gl. Skolevej 2 189, 409
Gl. Skolevej 3 409
Gl. Skolevej 9 409
Gl. Toftgaard 180, 234, 235, 268, 270, 374, 407, 423, 433, 443
Glarbjerghus 248, 249, 259, 267, 303, 448
Gottfredsen, Johannes 242
Gottlieb, Aage 37
Gottlieb, Chr. 37
Gottlieb, Frederik Ludvig 37
Gottlieb, Frederik Petersen Vincenz 36
Gottlieb, Marie Frederikke Henriette 37
Gottlieb, Ove Fjeldgaard Brorson 37
Gottlieb, Valdemar 37
Graakjær, Jesper 437
Gram, Alexander 219
Gram, Sigurd 428
Graugaard, Chr. 28
Gravengaard, Ole 401
Graversdatter, Anna 382
Graversdatter, Karen 382
Graversdatter, Kirsten 233, 382
Graversdatter, Martha Elisabeth 237
Graversdatter, Mette Marie 318, 337
Graversen, Anders 309
Graversen, Andreas 380
Graversen, Ane 380
Graversen, Ane Johanne 257

- Graversen, Ane Marie 380
 Graversen, Anna Marie 309
 Graversen, Boje 400, 421, 429, 445, 448, 450
 Graversen, Botilde Kirstine 445
 Graversen, Chr. 247, 290, 380, 385, 400
 Graversen, Chr., født 1746 229, 383
 Graversen, Chr., født 1755 382
 Graversen, Eske Alkjærstig 380
 Graversen, Gravers Jens 309
 Graversen, Gravers Sand 380
 Graversen, Holger 414
 Graversen, Jenny Kristine 381, 399
 Graversen, Jens 309
 Graversen, Jens, født 1744 382
 Graversen, Jens Gammelgaard 380
 Graversen, Kirstine 309
 Graversen, Laust 318
 Graversen, Metha Marie 381
 Graversen, Methea Kristine 380
 Graversen, Mette Kirstine Nielsine 366, 385
 Graversen, Niels 309
 Graversen, Peder, født 1743 382
 Graversen, Peder kaldet Raunsbjerg 288
 Graversen, Thomas 318
 Gravesen, Laurits Alfred Rudolf 49, 202
 Green, Jenny 430
 Green, Jørgen 430
 Green, Niels Pedersen 430
 Green, Villy 68
 Gregersdatter, Mette Kirstine 228
 Gregersen, Chr. 228
 Gregersen, Jens 234
 Gregersen, Mads 228
 Grevsen, Hans 200
 Grimstrup, Ane Katrine 438
 Grønborg, Ingeborg Marie 277
 Grønlund, Jens 208
 Grønne, Carl 362
 Guldager, Ane Cecilie Christensen 431
 Guldager, Kirsten 350
 Guldager, Lambert Andersen 32
 Guldager, Maren Nielsdatter 239
 Gydesen, Hans Dahl 422
 Gyldensten 130, 291, 417, 428, 441
- H**
- Haahr, Niels Pedersen 108, 438
 Hald, Karen Margrethe 55, 67
 Hamborg, Niels Thomsen 96, 222, 240
 Hammer, Lovise Mathilde 66
 Hammerich, Johanne Louise Dorthea 65
 Handerup, Jacob Christensen 181
 Handerup, Laurids 290
 Handerup, Niels Christensen 218
 Hansdatter, Abelone 249, 355
 Hansdatter, Ane Kirstine 201
 Hansdatter, Ane Kirstine, født 1820 201
 Hansdatter, Birthe Kathrine 321, 391
 Hansdatter, Bodil Kirstine 386
 Hansdatter, Catrine Marie 215
 Hansdatter, Else 441
 Hansdatter, Inger 235
 Hansdatter, Jeppebine Catrine 284
 Hansdatter, Johanne 249
 Hansdatter, Karen, født 1818 215
 Hansdatter, Karen Marie 281
 Hansdatter, Kirsten 371
 Hansdatter, Kirsten, født 1820 215
 Hansdatter, Kirsten Marie 171, 320
 Hansdatter, Kirstine Marie 386
 Hansdatter, Lene 249
 Hansdatter, Magdalene 65
 Hansdatter, Maren 318
 Hansdatter, Maren, født 1807 289
 Hansdatter, Mette Kirstine 289, 299
 Hansdatter, Severine Marie 294
 Hansen, Aase 396
 Hansen, Alfred Johannes 348
 Hansen, Anders 99, 108, 215, 397
 Hansen, Anders, født 1831 215
 Hansen, Anders Libak 243
 Hansen, Andreas 137, 161, 162, 164, 395, 396, 425, 427, 446
 Hansen, Andreas Chr. 115, 448
 Hansen, Ane Kathrine 150, 292, 428
 Hansen, Ane Kirstine, født 1820 177
 Hansen, Anna Katrine 363
 Hansen, Anna Kirstine 419
 Hansen, Anna Ladekjær 189
 Hansen, Anne Brandstrup 349
 Hansen, Arnold 132, 162, 395, 427, 436
 Hansen, Bent Randeris 405
 Hansen, Bente, født 1954 381
 Hansen, Betty Agerbo 176, 407
 Hansen, Bodil 322
 Hansen, Brian Sung Lee 449
 Hansen, Børge 431
 Hansen, Carl Martin 386
 Hansen, Carl Skovgaard 276
 Hansen, Cecilie Landting Falckesgaard 363
 Hansen, Chr. Bech 281
 Hansen, Chr., født 1733 383
 Hansen, Chr., født 1802 294
 Hansen, Chr., født 1819 215
 Hansen, Chr., født 1829 175, 215

Stikord

- Hansen, Chr. Gade 388
Hansen, Chr. Peder 230
Hansen, Claus Libak 243
Hansen, Edith 145
Hansen, Egon Rytter 363
Hansen, Ejnar 406
Hansen, Ejner Frederik Gade 389
Hansen, Ellen Marie 282
Hansen, Elly 242
Hansen, Else 215
Hansen, Else Katrine 362
Hansen, Esben Midtby 450
Hansen, Eske, født 1736 214, 383
Hansen, Eske, født 1815 215
Hansen, Ester Overgaard 139, 348, 448
Hansen, Finn Vang 412
Hansen, Fridy 130, 405, 432
Hansen, Gitte Heldgaard 243
Hansen, Gravers 380
Hansen, Grethe Bek 416
Hansen, Grethe Vedø 341
Hansen, Gunder Marie 285
Hansen, Hanne 395
Hansen, Hans Chr. 106, 260, 363
Hansen, Hans Chr. Brandstrup 27, 349, 445
Hansen, Hans Chr. Gade 389
Hansen, Hans Jens 434
Hansen, Hans Johannes 234
Hansen, Hans Kirkegaard 193, 428
Hansen, Hans Michael 391
Hansen, Hansine 330
Hansen, Hansine Kirstine 242
Hansen, Harry 211
Hansen, Helga 427
Hansen, Henning 176
Hansen, Henrik Maribo 212, 396, 415
Hansen, Inge 68
Hansen, Inger Kirstine 170
Hansen, Ingrid Elisabeth 363
Hansen, Jacob Peter 197
Hansen, Jan 395
Hansen, Jens 27, 161, 162, 396, 401, 415, 444, 445
Hansen, Jens Aage 189
Hansen, Jens, født 1746 252
Hansen, Jens Landting Falkesgaard 143, 363
Hansen, Jens Peder, født 1810 289
Hansen, Jens Peder, født 1823 215
Hansen, Jette 395
Hansen, Jette, Skjern 81
Hansen, Johanne Katrine Jensine 362
Hansen, John 395
Hansen, John Randeris 405
Hansen, Jonna Slot 400
Hansen, Jytte 126
Hansen, Jørgen Maribo 396
Hansen, Kamma Birgitte Tarp 282
Hansen, Kancelliråd 365
Hansen, Karen, født 1899 428
Hansen, Karen Marie 363
Hansen, Karen Sejrup 399
Hansen, Karl Viggo 234
Hansen, Karoline 428
Hansen, Kenneth Lindeberg 212
Hansen, Kirsten, født 1844 272
Hansen, Kirsten Overgaard 347
Hansen, Kirstine 177
Hansen, Kirstine, født 1946 189
Hansen, Kristian Poulsen 346
Hansen, Lars i Ejby 260
Hansen, Laurids Johannes 261, 363, 421
Hansen, Lene Marie 443
Hansen, Lilly Graungaard 402
Hansen, Lisbeth 401
Hansen, Lisbeth Mohr 68
Hansen, Litzia Graungaard 402
Hansen, Louise 37
Hansen, Mads 289
Hansen, Mads i Taulov 391
Hansen, Mads Toustrup 21, 27, 115, 138, 145, 189, 247, 409
Hansen, Maren 319
Hansen, Margrethe 222
Hansen, Marie Kirstine 427
Hansen, Marie Sofie Engeline 230, 272, 416
Hansen, Marius 239
Hansen, Marthinus 75
Hansen, Mathilde 210
Hansen, Mette Marie 281
Hansen, Milter 289, 367
Hansen, Mona 386
Hansen, Mourids Gade 389
Hansen, Nicoline 438
Hansen, Niels Chr. 362, 399, 400, 443
Hansen, Niels, født 1744 218
Hansen, Niels, født 1753 264
Hansen, Niels, født 1804 289
Hansen, Niels Peder 33
Hansen, Nielsine Birgitte Gade 389
Hansen, Nis 389
Hansen, Ole Brandstrup 349
Hansen, Ole Jens Damgaard 272
Hansen, Oscar 161, 224, 396
Hansen, Peder 318
Hansen, Peder Bøjle 250

- Hansen, Peder Chr. 362, 401
 Hansen, Peder i Ølstrup 174
 Hansen, Petrea 148, 401, 448
 Hansen, Preben 243, 261
 Hansen, Stie 80
 Hansen, Sven Erik Overgaard 348
 Hansen, Svend Aage 121, 161, 395, 449
 Hansen, Svend Ove 363
 Hansen, Søren Sandager 291
 Hansen, Tage 115, 395, 405, 407
 Hansen, Tage Falck 146
 Hansen, Theodor 304
 Hansen, Thorvald Rikard 286
 Hansen, Vagn Libak 243
 Hansen, Viktor Holm 386
 Hansen, Villads 93, 271, 285, 314, 318, 441
 Hansen, Villadsine Margrethe 272
 Hansen, Viste 190
 Hansen, Willy 343
 Harblützel, Margreth 407
 Harbou, Niels Enevoldsen 220
 Hartmann, Ellen Kirstine 323
 Hartvigsen, Inger Marie 314
 Haugaard, Leo Dalby 344
 Haven, Aksel 446
 Hedager 195, 347, 375
 Hedegaard, Poul Anker 407
 Heldgaard, Poul 204, 212
 Heldgaard, Tove 243, 261
 Helligkilden 16
 Henningsen, Mogens Bjarne 439
 Henriksen, Ane Kirstine 242
 Henriksen, Anna Margrethe 334
 Henriksen, Annette Svalgaard 446
 Henriksen, Bente Svalgaard 446
 Henriksen, Chr. 221
 Henriksen, Erling 179
 Henriksen, Jens 381
 Henriksen, Johannes 142, 446
 Henriksen, Kirstine 367
 Henriksen, Morten 221, 237
 Henriksen, Poul 437
 Henriksen, Poul Svalgaard 446
 Hermansen, Ane Katrine 311, 430
 Hermansen, Nils 300
 Herredsfoged Jansen 33, 35, 133, 337
 Hersbøll, Sven 152
 Hindbo 171, 172, 215, 230, 253, 275, 297,
 354, 356, 407
 Hindbo, Benedikt 27, 61, 115, 132, 136,
 137, 143, 146, 234, 298, 305, 448
 Hindbo, Benedikt Hansen Christensen 175
 Hindbo, Birgit 27, 142, 147
 Hindbo, Chr. 146
 Hindbo, Chr. Bølling Christensen 175
 Hindbo, Chr. Kærgaard 298
 Hindbo, Claus Chr. Nedergaard 298
 Hindbo, Hanne-Grethe 176
 Hindbo, Hans 175, 407
 Hindbo, Hans Christensen 27, 75, 94, 99,
 134, 137, 156, 158, 175, 184
 Hindbo, Hans, født 1924 298
 Hindbo, Henrik Nedergaard 183, 298
 Hindbo, Herluf Johannes 298
 Hindbo, Inge-Lise 176
 Hindbo, Ingrid 146, 147
 Hindbo, Ingrid Abelone 298
 Hindbo, Jenny-Mette 176
 Hindbo, Jeppe Christensen 175, 435
 Hindbo, Johannes 57
 Hindbo, Johannes Christensen 75, 175,
 297, 305
 Hindbo, Karen Kirstine Nedergaard 298
 Hindbo, Kristine 27
 Hindbo, Lars Nedergaard 298
 Hindbo, Maria Nedergaard 298
 Hindbo, Metha 298
 Hindbo, Peder 26, 27, 77, 95, 115, 137, 138,
 141, 144, 442
 Hindbo, Peder Nørgaard Christensen 175,
 407
 Hindhede, Chr. Nielsen 172
 Hindhede, Marie 183
 Hindkjær, Anna 211
 Hindkjær, Chr. 211, 438
 Hindkjær, Helga 438
 Hindkjær, Karl 108, 438
 Hindkjær, Vagn 438
 Hjerrild, Agnethe 61
 Hjerrild, Magdalene Christine Olesdatter 32
 Hjort, Jens 366
 Hjælpekassen 149
 Hodde, Casper 284
 Hoffmann, Henriette Marie Christine 191
 Hoffmann, Julie Frederikke Eleonora 191
 Hoffmann, Samuel Conrad 191
 Hoffmann, Wilhelmine 191
 Holk, Christina 300
 Holk, Ida 300
 Holk, Ingrid Agnethe 300
 Holk, Iver Chr. Christensen 177, 223, 299
 Holk, Jakob 300
 Holk, Jens 21, 27, 28, 137, 300, 449
 Holk, Jens Chr. Christensen 299
 Holk, Jens Olav 300
 Holk, Jimmy 300

- Holk, Katrine 27
Holk, Kirstine Alice 300
Holk, Laurids Lauridsen 152, 420
Holk, Niels Jørn 300, 449
Holkvej 1 300
Holkvej 2 297, 305
Holkvej 4 298
Holkvej 5 303
Holkvej 7 294
Hollænder, Kirstine Nielsen 423
Holm, Bernhard 75
Holm, Carl Martin 291
Holm, Chr. Johannes 408
Holm, Helga Marie Kierkegaard 421
Holm, Johanne 270
Holm, Jørgen 179
Holm, Kaj 183
Holm, Maren Mikkelsdatter 235
Holm, Viggo 193
Holmberg, Henrik 422
Holmberg, Karen Lund 422
Holmgaard, Bodil Dufri 41
Holmgaard, Dorte Dufri 41
Holmgaard, Hanne Dufri 41
Holmgaard, Henning 142
Holmgaard, Jens Kristian 41, 445
Holmgaard, Kirsten Dufri 139, 142
Holmgaard, Laurids 399
Holmgaard, Marie Dufri 41
Holmsborg 141
Holst, Ingeborg 219
Holst-Larsen, Arne 450
Holtegaard, Tinna 396
Homann, Carl 296
Hopff-Andersen, Ebba 192
Hornbeck, Poul Georg 192
Houlesdatter, Abalone 352
Houlesdatter, Abalone fra Ledgaard 382
Houlesdatter, Ane 169
Houlesdatter, Anna 280, 335
Houlesdatter, Anne Marie 336
Houlesdatter, Bodil 352
Houlesdatter, Karen 336
Houlesdatter, Maren 336
Houlesdatter, Mette 352
Houlesen, Chr. 335, 352
Houlesen, Eske 94, 174, 181, 230, 247, 253
Houlesen, Jens 240, 352
Houlesen, Søren 96, 206, 222, 241, 335, 353
Houlind, Svend 75
Husdyrforsikring 102
Husted, Chr. Nielsen 362, 442
Huus, Peder Jensen 168, 324
Hvergel, Gunnar 144, 195
Hvid, Anna Kristensen 210
Hvid, Jens Madsen 168
Hvirvelgaard 103, 175, 177, 217, 225, 242, 243, 275, 294, 295, 297, 329
Hvirvelgaardvej 1 271
Hvirvelgaardvej 2 269
Hvirvelgaardvej 3 275
Hvirvelgaardvej 5 266
Hvolgaard, Peter 405
Høgfeldt, Gunner 282
Høghøj, Agnes 299
Høj 222, 224, 238, 240, 247, 261, 266, 336, 353, 372, 416, 418
Høj, Jacob Chr. Svendsen 242
Høj, Kirsten Svendsen 242
Høj, Lars Claude 405
Høj, Louise Ingrid 405
Høj, Niels Svendsen 242
Høj, Randi Karina 405
Høj, René Claude 405
Høj, Søren 405, 447
Høj, Thomas Jensen 241
Højbo 247, 277, 302, 428
Højgaardvej 1 280
Højgaardvej 6 291
Højmose, Johnny Bjørn 426
Højmose, Ruth 204
Højvang, Hans Kr. 273
Hørsted, Preben 404
Høyrup, Karen Margrethe 37
- I
- Ibsen, Anders 304
Ibsgaard, Susanne Vinderslev 401
Indre Mission 122, 133
Isager, Eskild Nielsen 240
Isager, Niels Eskildsen 240
Isager, Peder 239
Iversdatter, Eskeline 237
Iversdatter, Marie 174
Iversdatter, Mette 267, 329
Iversen, Agner 239
Iversen, Aksel 417
Iversen, Alfrida 417
Iversen, Anders 215
Iversen, Andreas 239
Iversen, Ane 304
Iversen, Ane Marie 380
Iversen, Anna Toftgaard 239
Iversen, Bertel Chr. 283
Iversen, Birthe Kirstine 380

Iversen, Chr. 304
 Iversen, Chr., Aadum 371
 Iversen, Chr. Marinus 239
 Iversen, Else 233
 Iversen, Gunder Ane Petrine 304
 Iversen, Henning 417
 Iversen, Iver Jepsen 304
 Iversen, Iver Thomsen 239, 270
 Iversen, Jacob 252
 Iversen, Jens Krogh 338
 Iversen, Jens Peder 380
 Iversen, Karen 268
 Iversen, Knud 267
 Iversen, Lauge Mose 374
 Iversen, Laurids 239
 Iversen, Mads Chr. 296, 304
 Iversen, Magdelene 187
 Iversen, Maja 239
 Iversen, Maren 380
 Iversen, Mariane Margrethe 239
 Iversen, Mette 304
 Iversen, Niels 239
 Iversen, Niels, født 1841 304
 Iversen, Peder 371
 Iversen, Thorvald 239

J

Jacobsdatter, Abalone 386
 Jacobsdatter, Ane 280
 Jacobsdatter, Ane Else 386
 Jacobsdatter, Anna 364
 Jacobsdatter, Ellads 252
 Jacobsdatter, Ellen 243
 Jacobsdatter, Else 252
 Jacobsdatter, Karen, født 1814 386
 Jacobsdatter, Kristiane 280, 418
 Jacobsdatter, Mette, født 1806 337
 Jacobsdatter, Mette Marie, født 1814 337
 Jacobsdatter, Sidsel Johanne 252
 Jacobsen, Andreas Jørgen 304
 Jacobsen, Ane Kirstine 202
 Jacobsen, Ane Marie 430
 Jacobsen, Anna Marie 224
 Jacobsen, Anne Marie 277
 Jacobsen, Arne Bjerg 409
 Jacobsen, Bent Bjerg 409
 Jacobsen, Chr. Nørgaard 277
 Jacobsen, Edith Amalie 433, 438
 Jacobsen, Else 208, 277, 325
 Jacobsen, Emil 277
 Jacobsen, Erik 252
 Jacobsen, Eske Emil 202
 Jacobsen, Gunnar 409

Jacobsen, Hans 386
 Jacobsen, Hans Andreas 285, 441
 Jacobsen, Hans Carl 432
 Jacobsen, Iver 252
 Jacobsen, Jacob Theodor 224
 Jacobsen, Jens 27, 92, 94, 112, 118, 152, 223, 238, 242, 280, 444
 Jacobsen, Jensine Margrethe 224
 Jacobsen, Jeppe 247, 277
 Jacobsen, Jes 202
 Jacobsen, Johanne 277
 Jacobsen, Juliane 209, 224, 346
 Jacobsen, Jørgen Bjerg 409
 Jacobsen, Laura Marie 305
 Jacobsen, Maren Katrine 347
 Jacobsen, Mariane 326
 Jacobsen, Marthinus Juhlius 171
 Jacobsen, Mette Kirstine 188
 Jacobsen, Mikkel 286
 Jacobsen, Morten 441
 Jacobsen, Niels P. 209
 Jacobsen, Niels Villum 448
 Jacobsen, Peder 169, 240
 Jacobsen, Peder Bjerregaard 224
 Jacobsen, Peder, født 1799 252
 Jacobsen, Peder, født 1810 337
 Jacobsen, Petra 433
 Jacobsen, Poul Werner Ørum 426
 Jacobsen, Ragnhild 411
 Jacobsen, Rosalil Sommer 258
 Jacobsen, Sigrid Pedrea 210, 224
 Jacobsen, Thomas 353
 Jacobsen, Thomas, født 1808 337
 Jacobsen, Thora Høj 224
 Jacobsen, Tove 61
 Jacobsen, Tove Bjerg 409
 Jacobsen, Viggo 67
 Jacobsson, Anna Petrea 67
 Jakobsdatter, Maren, født 1757 233
 Jakobsen, Anni 350, 430
 Jakobsen, Chr. 233, 382
 Jakobsen, Chr. Stange 403
 Jakobsen, Conny 421
 Jakobsen, Frits 403
 Jakobsen, Henry 363
 Jakobsen, Ida 224
 Jakobsen, Jonas 233
 Jakobsen, Kai 429
 Jakobsen, Karen Stange 403, 422
 Jakobsen, Katrine Kirstine 181
 Jakobsen, Kirsten Stange 403
 Jakobsen, Knud Stange 403
 Jakobsen, Mariane 72, 139, 403

- Jakobsen, Niels Marinus Skjærbæk 429
Jakobsen, Svend Aage 292
Jansen, Anders Bjergbo 128
Jansen, Anders Gødesen 27, 128, 145, 319, 448
Jansen, Anne Kristine Rahbæk 320
Jansen, Ejner 319
Jansen, Grethe 438
Jansen, Hanne 266
Jansen, Jens Stensig 294
Jansen, Julie 35
Jansen, Kirstine 83
Jansen, Kjeld Ejner Ledgaard 320
Jansen, Laila Elisabeth 320
Jansen, Maren Ledgaard 320
Jansen, Mariane 296
Jansson, Borghild 37
Jensdatter, Abelone 206
Jensdatter, Ane Christine 240
Jensdatter, Ane i Vejlen 379
Jensdatter, Ane Johanne 314
Jensdatter, Ane Kirstine, født 1834 441
Jensdatter, Anna Smed 329, 357
Jensdatter, Anne, født 1758 440
Jensdatter, Birgitte Marie 206
Jensdatter, Bodil Marie 283, 284
Jensdatter, Bodil Marie, født 1743 382
Jensdatter, Edel 241
Jensdatter, Else Johanne 390
Jensdatter, Else Marie i Brejning 383
Jensdatter, Esther 230, 390
Jensdatter, Gunder 352
Jensdatter, Hanne Marie 272
Jensdatter, Johanne 359
Jensdatter, Johanne Catrine 206
Jensdatter, Johanne, født 1820 440
Jensdatter, Johanne Katrine 379, 380
Jensdatter, Karen 206
Jensdatter, Karen fra Heldgaard 387
Jensdatter, Karen, født 1731 329
Jensdatter, Kirsten Busk 364
Jensdatter, Kirsten fra-Handerup 359
Jensdatter, Kirsten, født 1796 233, 314
Jensdatter, Kirsten Margrethe 332
Jensdatter, Kirsten Marie, født 1797 275
Jensdatter, Lovise 303
Jensdatter, Malene 329, 353, 365
Jensdatter, Maren, født 1788 379
Jensdatter, Maren, født 1814 241
Jensdatter, Mariane 187, 310
Jensdatter, Marie 332
Jensdatter, Mette fra Egvad 253
Jensdatter, Mette, født 1711 358, 382
Jensdatter, Mette, født 1801 187, 267
Jensdatter, Mette, født 1829 387
Jensdatter, Mette Kirstine 298
Jensdatter, Mette Marie 372, 385, 441
Jensen, Aage 209
Jensen, Abelone 209, 216
Jensen, Agnes 192
Jensen, Alfred 122
Jensen, Alfred Kragmose 390
Jensen, Amalie 419
Jensen, Anders 352
Jensen, Anders Borbjerg 371
Jensen, Anders bosat i Lem 382
Jensen, Anders Chr. 166, 368
Jensen, Anders Damgaard 130, 273
Jensen, Anders fra Nygaard 379, 387
Jensen, Anders, født 1761 222, 241
Jensen, Anders, født 1795 303
Jensen, Anders, født 1799 267, 284
Jensen, Anders, født 1823 367
Jensen, Anders, født 1826 187, 387
Jensen, Anders Hedegaard 408
Jensen, Anders Jørgen 203
Jensen, Andreas 310
Jensen, Andreas Holger Starche 193
Jensen, Ane 362
Jensen, Ane Cecilie 223
Jensen, Ane Johanne 250
Jensen, Ane Katrine, født 1916 273
Jensen, Ane Kirstine, født 1890 234
Jensen, Ane Malene 304
Jensen, Ane Marie, født 1840 285
Jensen, Ane Marie, født 1893 304
Jensen, Ane Vile 203
Jensen, Anita Marie Egeberg 339
Jensen, Anna, født 1904 192
Jensen, Anne 211
Jensen, Anne Margrethe 406
Jensen, Anne Marie Grønne 27, 448
Jensen, Anne Meldgaard 210
Jensen, Anni Lykke Smedegaard 306
Jensen, Arne, født 1905 192
Jensen, Arne Mathias 427, 446
Jensen, Astrid Katrine 326
Jensen, Bent 132, 408
Jensen, Bent, født 1944 447
Jensen, Bent Krog 446
Jensen, Betina Egeberg 339
Jensen, Birgit Højmoser 204
Jensen, Birgith Søndergaard 346
Jensen, Birgitte 241
Jensen, Birgitte Kirstine 325
Jensen, Birgitte Marie 215

- Jensen, Bjarne 40
 Jensen, Bodil Kirstine 445
 Jensen, Britta 430
 Jensen, Charles 362
 Jensen, Chr. 215, 318, 367, 388, 413
 Jensen, Chr. Stentoft 210
 Jensen, Chr. Boel 192
 Jensen, Chr. Damgaard 207, 273, 367
 Jensen, Chr. Debelmose 354
 Jensen, Chr., født 1735 243, 275, 329
 Jensen, Chr., født 1803 169
 Jensen, Chr., født 1820 241
 Jensen, Chr., født 1824 368
 Jensen, Chr., født 1877 170
 Jensen, Chr., født 1890 304
 Jensen, Chr., Gammelgaard i Lem 382
 Jensen, Chr. i Astrup 391
 Jensen, Chr. i Bækbo 385
 Jensen, Chr. kaldet Handerup 283, 290
 Jensen, Chr. kaldet Rosbjerg 233, 321, 391
 Jensen, Chr. Kastbjerg 94, 209
 Jensen, Chr. Klokrose 176
 Jensen, Chr. Theodor 390
 Jensen, Chr. William 192
 Jensen, Christiane Henriette 223
 Jensen, Christina Lykke 204
 Jensen, Christoffer 235
 Jensen, Claus Juhlius 118
 Jensen, Clyde 192
 Jensen, Daniel Lykke 204
 Jensen, Dorthe Grønne 446
 Jensen, Dorthe Spaabæk 292
 Jensen, Dorthea Elisabeth 310
 Jensen, Dorthea Marie 234
 Jensen, Ebbe 169
 Jensen, Edith Marie 326
 Jensen, Edvin Dufri 348, 445
 Jensen, Ejler Sofus 341, 445
 Jensen, Ejnar 427
 Jensen, Ejnar Anthon 341, 348
 Jensen, Ejner i Bøvlingbjerg 381
 Jensen, Elin Maren 342
 Jensen, Ella Merete 405
 Jensen, Ellen Marie 128, 209
 Jensen, Ellen Vigstrup 50
 Jensen, Elna 271
 Jensen, Else Bækby 437
 Jensen, Else, født 1933 447
 Jensen, Else Krog 446
 Jensen, Else Spaabæk 292
 Jensen, Enevold 259
 Jensen, Erik 215
 Jensen, Erik Krog 446
 Jensen, Eva Krogsgaard 305
 Jensen, Eva Rørdam 443
 Jensen, Finn Alex 342
 Jensen, Francis 192
 Jensen, Frands 115, 326, 434, 445
 Jensen, Frandsine 282
 Jensen, Frandsine, født 1914 445
 Jensen, Gerda 27, 126, 128, 130, 292, 428
 Jensen, Gravers 317, 367
 Jensen, Gunnar 420
 Jensen, Hanne Møller 439
 Jensen, Hans 170
 Jensen, Hans Chr. 209
 Jensen, Hans Chr., født 1789 303
 Jensen, Hans Chr., født 1848 292
 Jensen, Hans Chr., født 1866 197
 Jensen, Hans Evald 163
 Jensen, Hans Sigvald Spaabæk 292, 357
 Jensen, Hans, Sædding Skole 60
 Jensen, Hans Søren 332
 Jensen, Helga Margrethe 277
 Jensen, Helle Horsbøl Kirkegaard 419
 Jensen, Henning Kragmose 199
 Jensen, Henrik 90, 321
 Jensen, Henry 21, 108, 115, 122, 208, 273, 274, 294
 Jensen, Herdis 209
 Jensen, Herdis, født 1927 276
 Jensen, Holger 316
 Jensen, Holger William 203
 Jensen, Houle 382
 Jensen, Inga Krog 413
 Jensen, Ingeborg 360
 Jensen, Ingeborg Christiane 391
 Jensen, Ingelise 437
 Jensen, Inger Ellegaard 68
 Jensen, Inger Marie 198
 Jensen, Inger Martine 147, 326
 Jensen, Iris 212
 Jensen, Iver 178, 201, 282, 286
 Jensen, Jan Møller 439
 Jensen, Jane 212
 Jensen, Janne 27, 61
 Jensen, Jenny Starche 193
 Jensen, Jens 21, 130, 208, 209
 Jensen, Jens A. Søndergaard 75
 Jensen, Jens Chr. 196, 242, 258, 355, 365, 372
 Jensen, Jens Chr., født 1858 209, 281
 Jensen, Jens Chr., født 1873 202
 Jensen, Jens Chr. i Sinding 260
 Jensen, Jens Chr. kaldet Lyager 322
 Jensen, Jens Chr., Ll. Boel 374

- Jensen, Jens Enevold 290
Jensen, Jens, født 1727 329
Jensen, Jens, født 1767 267, 329
Jensen, Jens, født 1827 441
Jensen, Jens, født 1861 192, 389
Jensen, Jens, født 1870 423
Jensen, Jens, født 1873 192
Jensen, Jens, født 1875 170
Jensen, Jens Gammelgaard 388
Jensen, Jens Hede 354
Jensen, Jens Hedegaard 390
Jensen, Jens Henrik 27, 95, 152, 273, 421
Jensen, Jens Henrik Damgaard 274
Jensen, Jens Horsbøl 419
Jensen, Jens kaldet Ladekjær 391
Jensen, Jens kaldet Nedergaard 234, 260, 325
Jensen, Jens Knudsen 343
Jensen, Jens Lykke 27, 28, 204
Jensen, Jens Madsen 193
Jensen, Jens Nielsen 326
Jensen, Jens Ole 225
Jensen, Jens Ole Damgaard 207
Jensen, Jens P. Sand 211
Jensen, Jens Peder, født 1820 379
Jensen, Jens Peder, født 1884 292
Jensen, Jens Peter 241
Jensen, Jens Peter Weiss 129, 437
Jensen, Jens Sølund 304
Jensen, Jens Sønderby 388
Jensen, Jensine 187
Jensen, Jensine Christine 50
Jensen, Jensine Katrine Korsholm 310
Jensen, Jeppe Chr. 427
Jensen, Jes kaldet Gjaldbæk 243
Jensen, Jesper 127, 209, 445
Jensen, Jesper, født 1817 209
Jensen, Jesper Kastbjerg 128, 282, 406
Jensen, Jesper Møller 439
Jensen, Jesper Søndergaard 379
Jensen, Johanne Damgaard 273
Jensen, Johanne, født 1917 350
Jensen, Johanne Marie Søndergaard 346
Jensen, Johannes 368
Jensen, Johannes, født 1869 368
Jensen, Johannes, født 1942 408
Jensen, John Evald 342
Jensen, Jonna Britta 390
Jensen, Juliane 447
Jensen, Juliane, født 1867 423
Jensen, Julie 192
Jensen, Julie Kragmose 390
Jensen, Just 329
Jensen, Jørgen 206
Jensen, Jørgen Chr. 265
Jensen, Jørgen Lund 447
Jensen, Kai Weirum 413
Jensen, Karen 310, 349
Jensen, Karen Barbara 222
Jensen, Karen Dagny 203, 282, 404
Jensen, Karen fra Lyager 322
Jensen, Karen, født 1909 248
Jensen, Karen, født 1951 199
Jensen, Karen Kathrine Spaabæk 292
Jensen, Karen Kirstine, født 1863 388
Jensen, Karin 212
Jensen, Karoline 215
Jensen, Kathrine 149
Jensen, Katrine Stokholm 193
Jensen, Ketty 427
Jensen, Kim 212
Jensen, Kirsten 212
Jensen, Kirsten Dufri 41
Jensen, Kirsten Katrine 389
Jensen, Kirsten Marie 309
Jensen, Kirsten Marie, født 1844 325
Jensen, Kirsten Marie, født 1907 427
Jensen, Kirsten Marie, født 1914 203
Jensen, Kirstine 20, 27, 124, 126
Jensen, Kirstine fra Trøstrup 322
Jensen, Kirstine Marie, født 1918 198, 199, 390
Jensen, Klaudiane Margrethe 223
Jensen, Klaus Juhlius 192, 389
Jensen, Knud 66, 357
Jensen, Knud Lykke 407, 448
Jensen, Kresten Klaris 341
Jensen, Kristen Kastbjerg 27, 209
Jensen, Kristian Kragmose 390
Jensen, Kristiane 223, 299
Jensen, Kristine 210, 223
Jensen, Lars 267, 274, 283
Jensen, Lars Chr. 310
Jensen, Lars Søndergaard 346, 423
Jensen, Lasse Kragmose 396
Jensen, Laura Kirstine Jensine 192
Jensen, Laura Lyager 325
Jensen, Laurence Johanne 209, 282
Jensen, Laurids, født 1882 389
Jensen, Laurids kaldet Bækbo 236
Jensen, Laurids Kragmose 198, 390
Jensen, Laust Chr. 241
Jensen, Laust, født 1785 253
Jensen, Laust, født 1835 325
Jensen, Laust, født 1874 343
Jensen, Lene Damgaard 274

- Jensen, Lene Degn 439
Jensen, Lene Erngaard 292
Jensen, Lene Horsbøl Kirkegaard 419
Jensen, Leo Søndergaard 346
Jensen, Line Kragmose 396
Jensen, Lisbeth Damgaard 207
Jensen, Lisbeth Lykke 138
Jensen, Lone Grønne 446
Jensen, Lone Krog 446
Jensen, Lovise Kristine 250, 430
Jensen, Mads Astrup 274
Jensen, Mads Chr., født 1892 234
Jensen, Mads Chr., født 1937 427
Jensen, Mads Chr. kaldet Vind 238
Jensen, Mads, født 1868 197
Jensen, Mads, født ca. 1752 229, 359
Jensen, Mads Hansen 281, 400, 445
Jensen, Mads kaldet Andersen 321
Jensen, Mads kaldet Oldager 214, 300
Jensen, Mads kaldet Toftgaard 237
Jensen, Mads Peder 424
Jensen, Magda 198
Jensen, Maja Therese Lykke 448
Jensen, Marco Daniel Lykke 448
Jensen, Maren Cecilie 304
Jensen, Maren Esther Krog 446
Jensen, Maren, født 1870 192, 389
Jensen, Maren, født 1935 446, 447
Jensen, Maren Katrine 209
Jensen, Maren Vad 170, 223, 369
Jensen, Maren Ølgaard 265
Jensen, Margrethe 247
Jensen, Margrethe, født 1879 197
Jensen, Mariane, født 1840 294
Jensen, Mariane, født 1857 362
Jensen, Mariane, født 1865 389
Jensen, Mariane Kirstine 197
Jensen, Mariane Lykke 204
Jensen, Marie Dorthea 291
Jensen, Marie fra Ansager 384
Jensen, Marie, født 1929 242
Jensen, Marie Hedegaard 408
Jensen, Marie Kirstine 203, 209
Jensen, Marie Kirstine, født 1862 423
Jensen, Marie Krog 446
Jensen, Marinus 202
Jensen, Martha 270
Jensen, Martha Højmose 204
Jensen, Mary Jørgine 282
Jensen, Mathias 406
Jensen, Mathilde 37
Jensen, Mette 432
Jensen, Mette Helene Marie 310
Jensen, Mette Marie, født 1893 281
Jensen, Mikael 447
Jensen, Mikael Lykke 204
Jensen, Mikkil Chr. 222
Jensen, Minna 266
Jensen, Mogens Spaabæk 292
Jensen, Mona Bloch 419
Jensen, Morten 214, 382
Jensen, Morten, født 1739 382
Jensen, Morten, født 1769 332
Jensen, Morten i Mølgaard 383
Jensen, Morten Nørgaard 358
Jensen, Morten Thorvald 202
Jensen, Mourids Spaabæk 95, 150, 152, 287, 292, 428
Jensen, Nicolaj Andreas 447
Jensen, Niels 197, 218, 427
Jensen, Niels Chr. 208, 209
Jensen, Niels Chr., født 1817 223
Jensen, Niels Chr. Kastbjerg 282
Jensen, Niels Chr. Søndergaard 346
Jensen, Niels Erik 212
Jensen, Niels Faartoft 250
Jensen, Niels fra Søndergaard 314
Jensen, Niels, født 1818 187
Jensen, Niels, født 1830 325
Jensen, Niels, født 1831 241
Jensen, Niels, født 1905 408
Jensen, Niels Grave 259
Jensen, Niels i Blinkbjerg 384
Jensen, Niels kaldet Thorre 313
Jensen, Niels kaldet Urenfeldt 304
Jensen, Niels Kamp 408
Jensen, Niels Romvig 215
Jensen, Niels, Skydhede 324
Jensen, Nielsine Kirstine 215
Jensen, Nikolaj Engel 40
Jensen, Nikolaj Kragmose 390
Jensen, Normann 192
Jensen, Ole 430
Jensen, Ole Chr. 92, 199, 202
Jensen, Oluf 382
Jensen, Ove Meldgaard 204
Jensen, Peder Bernhard 129, 135, 161, 390, 402, 446
Jensen, Peder fra Hanning 252
Jensen, Peder, født 1779 332
Jensen, Peder, født 1799 233, 304, 321
Jensen, Peder, født 1804 318
Jensen, Peder, født 1805 303
Jensen, Peder, født 1825 241
Jensen, Peder, født 1863 389
Jensen, Peder Gundersen 341

- Jensen, Peder Hansen 27, 95, 115, 118, 127, 149, 156, 182, 184, 273, 389, 407
Jensen, Peder i Poldergaard 169
Jensen, Peder kaldet Skomager 308
Jensen, Peder Kragmose 390
Jensen, Peder Nicolaj 216
Jensen, Peder, Rebslager 169
Jensen, Pernille Horsbøl Kirkegaard 419
Jensen, Peter Andreas Lykke 448
Jensen, Peter Egeberg Varde 339
Jensen, Petrine 423
Jensen, Poulaine 433
Jensen, Ragnhild 408
Jensen, Robert 343
Jensen, Ruth Søndergaard 346
Jensen, Signe Degnbøl 448
Jensen, Signe, født 1911 203
Jensen, Sigvald 21, 27, 95, 122, 132, 163, 428
Jensen, Simon 95, 122, 209, 224, 346
Jensen, Sine 287
Jensen, Sinne 296
Jensen, Solvejg 407
Jensen, Steen Søby 179
Jensen, Svend 209
Jensen, Svend Aage, født 1925 204
Jensen, Svend Åge 317
Jensen, Søren, født 1808 229
Jensen, Søren Hedegaard 408
Jensen, Søren Peder 427
Jensen, Søren Vad 75
Jensen, Tanja Kragmose 199
Jensen, Theodor 342
Jensen, Thomas Chr. 389
Jensen, Thomas, født 1802 233, 294
Jensen, Thora 326
Jensen, Thorkild Johannes 390
Jensen, Thorkild Kragmose 390, 395
Jensen, Thyge Chr. 390
Jensen, Tinna 128
Jensen, Tove Spaabæk 292
Jensen, Troels 328
Jensen, Ulla Damgaard 274
Jensen, Ulla Fabricius 234
Jensen, Vera 209
Jensen, Vilhelm 341
Jensen, Villads 250
Jensen, Vita Søndergaard 346
Jensen, Vivi Mosegaard 412
Jentoftgaard, Jensine Dorthea 238
Jeppesdatter, Abalone 190
Jeppesdatter, Ane 284
Jeppesdatter, Anne Catrine 243, 275
Jeppesdatter, Ellen Catrine 265
Jeppesdatter, Johanne 353
Jeppesdatter, Kirsten 233
Jeppesdatter, Mette Katrine 180, 353
Jeppesdatter, Mette Kirstine 233
Jeppesen, Irene Sundgaard 432
Jepsdatter, Else Marie 174
Jepsdatter, Kirsten 221
Jepsen, Ane Katrine 175, 275
Jepsen, Chr., født 1823 275
Jepsen, Hans 152
Jepsen, Hans Kragmose 21, 95, 102, 108, 115, 131, 149, 158, 175, 276
Jepsen, Herdis 27
Jepsen, Jens 49, 94, 99, 217, 225, 275, 294, 406
Jepsen, Jens Falk 21, 27
Jepsen, Jens Peder 275
Jepsen, Jeppe Andreas 276
Jepsen, Johanne 247
Jepsen, Karen Margrethe 276
Jepsen, Karl 430
Jepsen, Katrine 147, 152, 312
Jepsen, Kirsten 188
Jepsen, Kirsten Marie 247, 276
Jepsen, Mariane 276
Jepsen, Marie Severine 177, 276
Jepsen, Mette 222
Jepsen, Mette Katrine 175
Jepsen, Peder 243
Jesdatter, Ane Kirstine 354
Jesdatter, Else Marie 355
Jesdatter, Johanne 243
Jespersdatter, Anna Else 206
Jespersdatter, Anne 247
Jespersdatter, Catrine 237
Jespersdatter, Kirsten 379
Jespersdatter, Kirsten Marie 267, 284, 379
Jespersdatter, Sidsel Catrine 247, 268
Jespersdatter, Vibeke 378
Jespersdatter, Vibeke, født 1771 379
Jespersen, August 135, 161, 162, 195, 415, 416
Jespersen, Chr., født 1782 168, 379
Jespersen, Chr., født 1790 247
Jespersen, Chr. i Kirkegaard 251
Jespersen, Chr. Nørgaard 248
Jespersen, Christa 438
Jespersen, Enevold 91, 94, 96, 247, 248
Jespersen, Gerda Elisabeth 403
Jespersen, Grethe Inger 319
Jespersen, Jacob 273, 349
Jespersen, Jens, født 1776 379

- Jespersen, Jens Østergaard 142, 415
 Jespersen, Karl Oluf Østergaard 415
 Jespersen, Karoline Knakkegaard 40
 Jespersen, Kirsten Marie 248
 Jespersen, Kirstine 149, 242, 276, 432
 Jespersen, Kirstine Elisabeth 302
 Jespersen, Klaus 407
 Jespersen, Laurence 302
 Jespersen, Mette Katrine 242, 337
 Jespersen, Niels 206
 Jespersen, Niels født 1717 246
 Jespersen, Niels, født 1795 247
 Jespersen, Niels Østergaard 415
 Jessen, Agnethe 409
 Jessen, Ane Else 361
 Jessen, Bodil Katrine 50, 361
 Jessen, Jens 361
 Jessen, Jeppe 255
 Jessen, Jes Mejer 361
 Jessen, Laura 322
 Jessen, Morten 322
 Jessen, Nanna 122
 Jessen, Niels 51, 361
 Jessen, Peder 292, 316
 Jessen, Poul 49, 166, 309
 Jessen, Poul Chr. 94, 342, 360, 362
 Johannesen, Anna 448
 Johannesen, Torben 404
 Johansen, Anne Lise 225
 Johansen, Ejvind 225
 Johansen, Gunner 225
 Johansen, Inger 126
 Johansen, Jeppe Peder 180
 Johansen, Jon Anders 402
 Johansen, Kirsten 225
 Johansen, Knud 225
 Johansen, Knud Peder 225, 226
 Johansen, Lars 225
 Johansen, Lene 409
 Johansen, Mette 139
 Johansen, Peter Frederik 234
 Johansen, Poul 225
 Johansen, Ruth 27
 Johansen, Valborg 37
 Johansen, William 125, 142, 225
 Johnsen, Arne 257
 Johnsen, Claus 108, 115, 242, 438
 Johnsen, Frode 257
 Johnsen, John Nissen 171
 Johnsen, Karen Margrethe 438
 Jonasen, Jacob 267
 Jordan, Frederik Chr. 32
 Jordan, Johanne Frederikke 33
 Jordan, Theodor 33
 Josiasen, Jens 301
 Josvasen, Andreas Chr. 360
 Josvasen, Josva 360
 Juhl, Steen 68
 Justesdatter, Kirsten 328
 Justesen, Arne 412
 Justesen, Mads 357
 Justsdatter, Kirsten 233
 Juul, Anders 348
 Jølming, Bent Bonde 413
 Jørgensdatter, Abelone Kirstine 207
 Jørgensdatter, Ane Kirstine 207
 Jørgensdatter, Anne Margrethe 180
 Jørgensdatter, Else 168, 379
 Jørgensdatter, Inger Marie 303
 Jørgensdatter, Kirsten Katrine 207
 Jørgensdatter, Kirstine 440
 Jørgensdatter, Maren Kirstine 249, 303
 Jørgensdatter, Mette Marie 357
 Jørgensdatter, Nielsine Kirstine 207
 Jørgensen, Agner Bang 211
 Jørgensen, Anders Poulsen 255
 Jørgensen, Ane Dorthea 272
 Jørgensen, Anna Margaretha 425
 Jørgensen, Anne Mette Stensgaard 389
 Jørgensen, Carl 334
 Jørgensen, Chr. 211
 Jørgensen, Chr. Peder 403
 Jørgensen, Elin 334
 Jørgensen, Ellen Margrethe Lund 449
 Jørgensen, Hanne M. 280
 Jørgensen, Hans Ove 199
 Jørgensen, Hans Skovridder 61
 Jørgensen, Herman 296
 Jørgensen, Jens 211
 Jørgensen, Jens Smed 385
 Jørgensen, Jens Thorvald 299
 Jørgensen, Karen 380
 Jørgensen, Karen Kirstine 255
 Jørgensen, Karen Margrethe Feilberg 35
 Jørgensen, Karl 389
 Jørgensen, Kirsten 416
 Jørgensen, Kirstine Marie Østergaard 234
 Jørgensen, Lissy 68
 Jørgensen, Mads 371
 Jørgensen, Michael Viuf 226
 Jørgensen, Minna 411
 Jørgensen, Niels 211
 Jørgensen, Niels Ole 303
 Jørgensen, Per 60
 Jørgensen, Søren 237
 Jørgensen, Ulla 420

- K**
- Kaarbjerg, Chr. Jensen 353
Kaasgaard, Bente 405
Kall, Johan Chr. 35
Kall, Vilhelm Theodor 35
Kamp, Marie 437
Karlshøj, Birgitte 404
Karstensen, Andreas Chr. 188
Karstoft, Andreas 215
Karstoft, Jens Chr. Eriksen 47, 201, 215, 218, 255, 388
Karstoft, Therkild Jensen 215
Kaspersen, Sørine 28
Kasseinproduktion 105
Kastberg, Anna Kirstine Jensen 433
Kastberg, Chr. Jensen 433
Kastberg, Jacob Jensen 18
Kastberg, Jens Elias Jensen 433
Kastberg, Jesper Jensen 433
Kastberg,
 Karen Marie Sørine Petrine Jensen 433
Kastberg, Laurence Johanne Jensen 433
Kastberg, Peder 94, 235, 238, 270
Kastberg, Peder Chr. Jensen 433
Kastberg, Peder Jensen 74, 149, 158, 209, 432, 444
Kastbjerg, Chr. 228
Kastbjerg, Jens 219
Kastbjerg, Kristine 219
Kastbjergvej 1 209
Kastbjergvej 2 206
Kastbjergvej 4 208
KFUK 128, 147
KFUM 56, 128, 139
KFUM og K 128, 147
Kierkegaard, Søren Aaby 251
Kildevej 132, 409
Kildevej 1 400, 410, 416, 429, 430, 447
Kildevej 16 416
Kildevej 18 416
Kildevej 2 299, 391, 412, 424, 448
Kildevej 29 404, 411, 416
Kildevej 3 188, 370, 388, 389, 413
Kildevej 31 416
Kildevej 33 120, 170, 416
Kildevej 35 118, 417
Kildevej 37 409, 417
Kildevej 39 417
Kildevej 4 273, 414
Kildevej 5 268, 414
Kildevej 6 178, 396, 431, 448
Kildevej 69 414, 417, 424
Kildevej 7 195, 223, 401, 415, 449
Kildevej 71 46, 168, 176
Kildevej 73 184
Kildevej 75 181
Kildevej 9 415, 416
Kirk, Aage Ørum 292
Kirk, Kirsten 269
Kirk, Ole 46
Kirkegaard, Niels 420
Kirkegaard, Thora 271
Kirkehuset 172, 177, 201, 405
Kjeldgaard, Ruth 350
Kjeldsen, Erik 67
Kjeldsen, Knud 239
Kjeldsen, Mogens Crone 402
Kjellerup, Eutalia Frederikke 411
Kjelstrup, Chr. Christensen 270, 274
Kjær, Jens Jensen 280, 336
Kjær, Jens Nielsen 361
Kjær, Mads 86
Kjær, Mette Marie 449
Kjær-Jensen, Allan 416
Kjær-Jensen, Camilla 416
Kjær-Jensen, Erik Sønderup 416
Kjær-Jensen, Nanna 416
Kjær-Jensen, Ninka 416
Kjærgaard, Chr. Hansen 318, 337
Kjærgaard, Rikke 416
Kjærholt 206, 222, 273, 367, 386, 421, 436, 448
Kjærhus 179, 199, 202, 233, 402, 405, 428, 431, 439
Kjærside, Birthe 271
Kjærsingaard 170, 171, 189, 294, 302, 329, 331, 371, 375, 385
Kjøller, Alice 68
Klemensen, Inger Marie Petrea 194
Klemensen, Ingvar 234
Klippe, Lucas von 173, 243
Klokrose, Chr. Jensen 329
Kloster, Henry Iversen 425, 450
Kloster, Jens Pedersen 228
Knorborg, Laurids Hansen 137
Knudsdatter, Abalone 190
Knudsdatter, Ane Else 190, 196
Knudsdatter, Anne Margrethe 190
Knudsdatter, Kirsten 190
Knudsen, Agnes Kirstine 197, 425
Knudsen, Ane 414, 432
Knudsen, Ane Katrine 433
Knudsen, Ane Margrethe 192
Knudsen, Anna Katrine 68
Knudsen, Anna Magdalene 343

- Knudsen, Anna Oline 197, 409
 Knudsen, Arne Victor Emanuel 411
 Knudsen, Asta 130, 316, 432
 Knudsen, Bengta Marie 343
 Knudsen, Børge 411
 Knudsen, Dorthe Marie 297
 Knudsen, Egon Astrup 430
 Knudsen, Else Marie 346
 Knudsen, Eva 414
 Knudsen, Gerda 437
 Knudsen, Gertrud Pouline 268, 414
 Knudsen, Henry Astrup 430
 Knudsen, Jacobine 150
 Knudsen, Jens Peder Chr. 411
 Knudsen, Jensine 420
 Knudsen, Johanne 291
 Knudsen, Johannes 197, 267, 305, 408
 Knudsen, Karin Berie 416
 Knudsen, Karl Astrup 395, 430
 Knudsen, Kirsten, født 1865 273
 Knudsen, Knud Kristian 417
 Knudsen, Lars Peder 290
 Knudsen, Laura 149, 198
 Knudsen, Laurids 190
 Knudsen, Laust 190, 201
 Knudsen, Magda Bonde 197, 408
 Knudsen, Maren Bonde 197
 Knudsen, Morten Bo 416
 Knudsen, Niels 158, 268, 290
 Knudsen, Niels fra Hoven 384
 Knudsen, Niels, født 1783 190
 Knudsen, Olga Marie 197
 Knudsen, Peder 249, 303, 316, 343
 Knudsen, Rosie Winniefred 343
 Knudsen, Sigvald 106, 197, 390
 Knudsen, Sven Baggesgaard 416
 Knüel, Anders Christensen 243, 353
 Knüppel, Lis 445
 Kobbelgaard, Doris 41
 Kobberø, Esther 298
 Koch, Julie Kristine 191
 Koed, Andreas 75
 Koldtoft, Bente 142, 447
 Kommuneplantagen 156, 166, 184
 Kongensholm, Ane 183, 224, 424
 Kongensholm, Chr. 27, 72, 95, 108, 115, 183, 232, 403, 422
 Kongensholm, Elin Bølling 232
 Kongensholm, Else Bølling 232
 Kongensholm, Henny 95, 132
 Kongensholm, Jenny Maren 232
 Kongensholm, Jens 30, 183, 184, 232, 311, 334, 408, 424
 Kongensholm, Jens Bølling 232
 Kongensholm, Jeppe 183, 302
 Kongensholm, Mads Peder 132, 146, 232
 Kongensholm, Mariane 232
 Kongsted, Kurt 232
 Konradsen, Hans 302
 Konradsen, Henry Verner 302
 Konradsen, Søren Chr. 106, 302
 Korsager, Jens 195
 Korsgaard, Conny 266
 Korsgaard, Dorthe Birgitte Marie Madsen 231
 Korsgaard, Ellads Marie Madsen 231
 Korsgaard, Henrik Jensen 197
 Korsgaard, Niels Chr. Jensen 197
 Korsgaard, Niels Madsen 231, 310, 397, 398
 Korsgaard, Peder Johannes Jensen 197
 Korsholm, Laura 257
 Korsholm, Marianne 61
 Koseato, Lois 299
 Koustrup, Birgit 428
 Kowalczyk, Susanne 298
 Krab, Nicolaj 209
 Krabbe, Morten 220
 Kradsbjerg, Laust Madsen 222
 Krag, Marie Andersen 191
 Kragelund, Jytte 224
 Kragh, Bjarne 429
 Kragh, Jette 416
 Kragmose, Ellen Eskesdatter 214, 251, 383
 Kragmosehus 237, 241, 294, 410, 417, 425
 Krarup, Edvard 191
 Krestensen, Maren 341
 Kristelige Landmandsmøder 137
 Kristensen, Augusta 211
 Kristensen, Axel Hjort 343
 Kristensen, Bent Hjort 344
 Kristensen, Bent Ove 413
 Kristensen, Birte Hjort 344
 Kristensen, Bjarne Hjort 344
 Kristensen, Bodil Birthe Søndergaard 343
 Kristensen, Børge Hjort 344
 Kristensen, Dorthea 408
 Kristensen, Emil 194, 414
 Kristensen, Flemming 248
 Kristensen, Gitte Krog 413
 Kristensen, Hansine Marie 37
 Kristensen, Harry Søndergaard 342
 Kristensen, Helle Krog 413
 Kristensen, Henning Dybkær 421
 Kristensen, Ib Søndergaard 343
 Kristensen, Ida Marianne 422

- Kristensen, Jonne 450
Kristensen, Kristine 202
Kristensen, Kristine Helene 445
Kristensen, Laurids Søndergaard 343
Kristensen, Mads Chr. Lyager 403
Kristensen, Mogens 201
Kristensen, Niels Anker 211
Kristensen, Peder Anton Søndergaard 343
Kristensen, Povl Kr. 202
Kristensen, Viggo 260
Kristiansen, Carl Astrup 297
Kristiansen, Else Meldgaard 406
Kristiansen, Erna Meldgaard 406
Kristiansen, Esther Meldgaard 399, 406
Kristiansen, Henning 226
Kristiansen, Inger Meldgaard 448
Kristiansen, Jens 368
Kristiansen, Jens Meldgaard 66, 406
Kristiansen, Jens Peder Meldgaard 280
Kristiansen, Jesper Chr. Nørgaard 297
Kristiansen, Kirstine Meldgaard 406
Kristiansen, Kristine Astrup 297
Kristiansen, Marie Winther 297
Kristiansen, Mette Meldgaard 322
Kristiansen, Nanna Margrethe Winther 297
Kristiansen, Svend Meldgaard 404, 406
Kristiansen, Søren 297
Kristiansen, Søren Winther 297
Kristiansen, Thorvald Winther 297
Kristoffersen, Hanne Dam 417
Kristoffersen, Ingrid 405
Kristoffersen, Ivar 292, 417
Kristoffersen, Rasmus Dam 417
Krog, Laust 173
Krog, Mads Pedersen 378
Krog, Minna 225
Krog, Peder Christensen 378
Krogsgaard, Anna Margrethe 334
Krogsgaard, Eline 27, 107
Krogsgaard, Emil 415
Krogsgaard, Hans Peder 260
Krogsgaard, Ingvar 183
Krogsgaard, Jens Christensen 320
Krogsgaard, Karen 28, 50, 55, 128, 436
Krogsgaard, Knud Jochumsen 273, 438
Krogsgaard, Knud Oluf 198
Krogsgaard, Laurids Kastbjerg 27, 101, 108, 122, 149, 222, 438
Krogsgaard, Linne 438, 448
Krogsgaard, Oskar 415
Krogsgaard, Peder Chr. Christensen 222
Krogsgaard, Peder Kresten Jochumsen 259, 438
Kromand, Claus 192
Kronborg, Ernstine 302
Kruse, Ane Margrethe 271
Kruse, Anne Birthe 374
Kruse, Esther 210
Kruse, Louise 35
Kruse, Søren Skonning 36, 94, 233, 271, 309, 314
Kruse, Thora 35
Kudsk, Bodil Margrethe 344
Kühl, Clara Marie 272, 299
Kunst, Elisabeth Tetens Hof 343
Kunst, Gunnar Søndergaard 343
Kvindekredsen 125, 138
Kyhe 44, 91, 176, 187, 190, 195, 267, 270, 298, 299, 305, 335, 362, 372, 384, 389, 408, 425, 431, 448
- ## L
- Ladekjær, Allan Stuckmann 421
Ladekjær, Benny 412
Ladekjær, Bent Ingolf 404
Ladekjær, Betty 374, 391
Ladekjær, Chr. 391
Ladekjær, Chr., født 1951 404, 421
Ladekjær, Chr. Jensen 137, 149, 391
Ladekjær, Ella Kirstine 391
Ladekjær, Elly Jensine 189
Ladekjær, Else Marie 412
Ladekjær, Frank Emil 391
Ladekjær, Gerda 438
Ladekjær, Gurli 404
Ladekjær, Hans Madsen 233, 289
Ladekjær, Henrik Stuckmann 421
Ladekjær, Inger Marie Jensen 391
Ladekjær, Jens Elvig 95, 115, 134, 135, 137, 142, 374, 391
Ladekjær, Jens Jensen 108, 158, 391, 428, 438
Ladekjær, Johanne 126
Ladekjær, Karl Elvig 404, 416
Ladekjær, Kim 404
Ladekjær, Lars 404
Ladekjær, Mads Chr. Jensen 391
Ladekjær, Magda Christine 189
Ladekjær, Maren Jensen 391
Ladekjær, Margith Katrine 391
Ladekjær, Mogens 404
Ladekjær, Nanna 139
Ladekjær, Otto Vilhelm Jensen 299, 391, 412
Ladekjær, Peder 60, 86, 95, 120, 121, 124, 129, 130, 132, 135, 149, 152, 156, 161,

- 162, 395, 403, 432, 443, 447
 Ladekjær, Peder Chr. 391
 Ladekjær, Peder Lund 416
 Ladekjær, Poul Erik 151, 404
 Ladekjær, Søren Jensen 188, 391
 Ladekjær, Vilhelm 112, 122
 Ladekjærs Cafè 124
 Lambertsdatter, Anna Margrethe 32
 Lambertsdatter, Kirsten 355
 Lambertsen, Anders 32
 Lange, Gurli 338
 Lange, Kirsten 439
 Laren, Axel 143
 Larsdatter, Abalone 214
 Larsdatter, Ane 283
 Larsdatter, Ane Marie 252
 Larsdatter, Bodil Marie 274, 283
 Larsdatter, Karen 283
 Larsdatter, Kirsten 174, 283
 Larsdatter, Maren, født 1707 214
 Larsdatter, Sidsel 174
 Larsen, Agnete 443
 Larsen, Agnethe 437
 Larsen, Anders 236
 Larsen, Ane Kathrine 271
 Larsen, Anna 443
 Larsen, Anne Marie 183
 Larsen, Arne Bo 68
 Larsen, Axel 142, 146, 183, 434, 448
 Larsen, Bent 183
 Larsen, Bent, født 1937 68
 Larsen, Bernhard 183
 Larsen, Birgitte 437
 Larsen, Birgitte Naursgaard 183
 Larsen, Birthe 183
 Larsen, Birthe Kousgaard 449
 Larsen, Chr. 27, 115, 138, 142, 150
 Larsen, Christian Naursgaard 183
 Larsen, Christine Andrea 183
 Larsen, Elna Catrine 183
 Larsen, Eva 142
 Larsen, Frode Agergaard 317
 Larsen, Harding 300
 Larsen, I. C. 311, 334
 Larsen, Ingeborg 338
 Larsen, Iver Chr. 27, 75, 92, 183, 411
 Larsen, Jens 283
 Larsen, Jens Chr. 95, 183, 449
 Larsen, Jens Chr. i Stauning 172
 Larsen, Jens Jørgen 183
 Larsen, Johannes, født 1886 443
 Larsen, Johannes, født 1919 183
 Larsen, Johannes, født 1957 323, 437
 Larsen, Johnny 447
 Larsen, Karin Hummelgaard 400
 Larsen, Karina Naursgaard 183
 Larsen, Kirsten Rønnow 343
 Larsen, Lars kaldet Toft 235
 Larsen, Larsine 238
 Larsen, Laurids 236
 Larsen, Lone 447
 Larsen, Mads 181
 Larsen, Maj-britt 437
 Larsen, Margit 68
 Larsen, Mariane 421
 Larsen, Martin 27, 28, 59, 68
 Larsen, Morten 447
 Larsen, Olga Ester 363
 Larsen, Poul 214, 251, 383
 Larsen, Sidde 139
 Larsen, Sigvald 183
 Larsen, Svend 257
 Larsen, Svend Aage 446
 Larsen, Vera 68
 Lassen, Ellen Margrethe 385
 Lassen, Søren Peder 413
 Lätsch, Carola 326
 Laugesdatter, Agnete 371
 Laugesdatter, Ane Margrethe 196
 Laugesdatter, Anne Marie 371
 Laugesdatter, Else 371
 Laugesdatter, Karen 371
 Laugesdatter, Mette Katrine 371
 Laugesen, Lilly Strunge Damgaard 266
 Laulund 170, 197, 220, 233, 296, 303, 329, 408, 409
 Lauridsdatter, Ane Margrethe 208, 222
 Lauridsdatter, Anna Margrethe 440
 Lauridsdatter, Birgitte 253, 255
 Lauridsdatter, Catrine 249
 Lauridsdatter, Dorthea Marie 241, 254, 379
 Lauridsdatter, Ellen 258, 365, 372
 Lauridsdatter, Ellis 308, 336, 440
 Lauridsdatter, Else Kirstine 66, 254
 Lauridsdatter, Inger 317
 Lauridsdatter, Inger Malene 237
 Lauridsdatter, Inger Marie 379
 Lauridsdatter, Karen 206, 336, 353
 Lauridsdatter, Kirsten 258, 440
 Lauridsdatter, Maren 174
 Lauridsdatter, Maren fra Birkmose 372
 Lauridsdatter, Maren, født 1807 325
 Lauridsdatter, Maren, født 1810 265
 Lauridsdatter, Margrethe 221
 Lauridsdatter, Mette 353
 Lauridsen, Agnes 420

- Lauridsen, Anders, født 1812 201, 418
Lauridsen, Ane 281, 442
Lauridsen, Ane Marie 259
Lauridsen, Anne Grethe 28
Lauridsen, Arne 224
Lauridsen, Bjarne 446
Lauridsen, Bodil 270
Lauridsen, Chr. 222, 240, 353
Lauridsen, Chr., født 1818 249
Lauridsen, Christiane 257
Lauridsen, Dagmar Elisabeth 430
Lauridsen, Dorthe Kirstine 259
Lauridsen, Ellen 416
Lauridsen, Emma 420
Lauridsen, Esther 248
Lauridsen, Georg 419, 420
Lauridsen, Gerda 224
Lauridsen, Gjøde 229, 270
Lauridsen, Gravers 172, 318
Lauridsen, Grethe 224
Lauridsen, Gunner 224
Lauridsen, Hans 190, 320
Lauridsen, Ida Katrine 420
Lauridsen, Ingrid 224
Lauridsen, Jens 289
Lauridsen, Jens Chr. 254
Lauridsen, Jens, født 1807 299
Lauridsen, Jens, født 1824 254
Lauridsen, Jens Nielsen 440
Lauridsen, Jens Nørgaard 287
Lauridsen, Jens Peder 254
Lauridsen, Jens Vig 258, 283, 301
Lauridsen, Jeppe Bollerup 371
Lauridsen, Jørgen 353, 358
Lauridsen, Kirstine 188
Lauridsen, Kirstine, født 1895 193
Lauridsen, Knud 190
Lauridsen, Kristence 302
Lauridsen, Laurids 302
Lauridsen, Laurids Buch 339
Lauridsen, Laurids Egeriis 169
Lauridsen, Laurids, født 1874 270
Lauridsen, Laurids Holk 120, 122, 419
Lauridsen, Laurids Toft 358
Lauridsen, Mads kaldet Hedegaard 264
Lauridsen, Mads Knudsen, kaldet Holk 420
Lauridsen, Mariane 348
Lauridsen, Marie, født 1940 419
Lauridsen, Marie Kirstine 270
Lauridsen, Marinus 111, 224
Lauridsen, Mette 199, 270
Lauridsen, Mette Marie 259
Lauridsen, Mette Sønderup Buch 340
Lauridsen, Niels 329, 353, 365
Lauridsen, Niels, født 1792 171, 365
Lauridsen, Niels, født 1840 259
Lauridsen, Niels i Tarm 255
Lauridsen, Niels kaldet Gjødesen 270
Lauridsen, Niels kaldet Skrædder 371
Lauridsen, Peder 353
Lauridsen, Peder Bjerregaard 224
Lauridsen, Peder Chr. 270
Lauridsen, Poul 242, 282
Lauridsen, Povline Nielsine 420
Lauridsen, Severine 348
Lauridsen, Sigurd 224
Lauridsen, Søren, født 1809 299
Lauridsen, Søren, København 368
Lauridsen, Søren Skonning 299
Lauridsen, Viggo 27, 108, 138, 412, 447
Lauritsen, Alice og Steen 420
Lauritsen, Anette 429
Lauritsen, Bente 449
Lauritsen, Inger 449
Lauritsen, Kirsten 429
Lauritsen, Lene 450
Lauritsen, Marianne 429
Lauritsen, Steen Mandrup 429
Lauritsen, Tage 161, 225, 449
Laursen, Anna 325
Laursen, Chr. Jensen Bering 297, 325
Laursen, Diana 447
Laursen, Erna Eline 305, 325
Laursen, Jens 326
Laursen, Magda Kristine 326
Laursen, Maren 147, 445
Laursen, Niels Vestergaard 171
Laursen, Peder 193
Laustdatter, Anne Margrethe 247
Laustdatter, Clara Marie 299
Laustdatter, Else Catrine 299
Laustdatter, Pernille 299
Lausten, Sidde 68
Laustsen, Chr. 326
Lebeck, Elna 68
Ledgaard 172, 180, 187, 240, 274, 329,
335, 336, 352, 365, 369, 372, 380, 382
Leding, Else Kirstine 339
Leding, Iver Jensen 222
Leding, Maren Jensdatter 174
Leinum, Åse 136
Lervad, Anders Christensen 378
Lervad, Peder Chr. Jensen 241
Leth, Herman 363
Leth, Morten 75
Levorsen, Erla 430

- Lilbæk, Aage 257
 Lillehamborg, Ole 275
 Lind, Lydia 415
 Lindbeck, John 439
 Lindbjerg, Jens Ejner 199
 Lindbjerg, Thomas 273
 Linde, Alice 248
 Linde, Annette 248
 Linde, Anni 248
 Linde, Anny 248
 Linde, Berit Marie 405
 Linde, Chr. 248
 Linde, Daniel 248
 Linde, Ejvinn 248
 Linde, Ellen 248
 Linde, Enok 248
 Linde, Hanne 405
 Linde, Hans 248, 340
 Linde, Ingelise 405
 Linde, Jens Aage 405
 Linde, Jens Chr. 248, 340
 Linde, Johan 248
 Linde, Karen 405
 Linde, Lars Chr. Jensen 405
 Linde, Litzia 248
 Linde, Lydia 147, 248
 Linde, Majbritt 405
 Linde, Michael 248
 Linde, Miriam 248
 Linde, Ninna 248
 Linde, Ove 137, 142
 Linde, Ove Mikael 248
 Linde, Peter 248
 Linde, Ruth 248
 Lindeberg, Jens 417
 Linderoth, Johannes 72, 75, 77, 144
 Lindholm, Catrine 32
 Lindholm, Dorte 225
 Lindholt, Vagn Henry 323
 Lindorf, Svend 193
 Lindvig, Morten Christensen 384
 Lindvig, Niels Chr. Christensen 196, 384
 Lisenborg 49, 169, 219, 264, 418, 432
 Lisenborgvej 419
 Lisenborgvej 1 302, 362, 380, 419
 Lisenborgvej 10 288
 Lisenborgvej 13 420
 Lisenborgvej 13A 421
 Lisenborgvej 15 421
 Lisenborgvej 17 261, 421
 Lisenborgvej 19 404, 421, 447
 Lisenborgvej 2 419
 Lisenborgvej 21 273, 341, 421
 Lisenborgvej 25 277, 302
 Lisenborgvej 27 264
 Lisenborgvej 3 302, 419
 Lisenborgvej 4 172, 374, 419
 Lisenborgvej 5 414, 419
 Lisenborgvej 6 419
 Lisenborgvej 7 419
 Lisenborgvej 9 420
 Livbjerg, Julius Brandt 75
 Ll. Boel 49, 170, 177, 184, 193, 201, 367, 404, 418, 428, 431, 432, 445
 Ll. Damgaard 271, 274
 Ll. Holk 71, 180, 183, 231, 259, 273, 277, 294, 300, 366, 432
 Ll. Kastbjerg 174, 180, 203, 209, 216, 222, 224, 432
 Ll. Kragmose 182, 187, 215, 267, 273, 330, 332, 354, 367, 386, 395, 407, 413, 446, 448
 Ll. Sudergaard 195, 202, 231, 239, 258, 332, 353, 360, 363, 365, 368, 371, 385, 416, 420, 428, 439, 441, 442
 Lodahl, Anna 266
 Lodahl, Anna Sigrig Grimstrup 41
 Lodahl, Birthe 266
 Lodahl, Chr. 95, 108, 266, 269, 276, 443
 Lodahl, Chr. Christensen 266
 Lodahl, Gitte Damgaard 266
 Lodahl, Helle Damgaard 266
 Lodahl, Marie 266
 Lodahl, Niels Jørgen 266
 Lodahl, Peder 27, 138, 152, 163, 266, 291
 Lodahl, Peder, født 1982 266
 Lodahl, Petra 266
 Lodberg, Kirsten Christensdatter 239
 Lolle, Kirsten Tønnesen 243
 Lorentzen, Katrine 260
 Lorentzen, Lilli 224
 Lorentzen, Nis Frederik 355
 Lorenzen, Dagny 225
 Lucasdatter, Anna Dorothea 173
 Lucasdatter, Maren 174
 Lucassen, Mads 173
 Lucassen, Peder 173
 Lucassen, Poul Jeppesen 173
 Luftværnskorpsset 162
 Lund, Bent 447
 Lund, Chr. i Lunde 355
 Lund, Ernst Bjørn 431
 Lund, Frands 33
 Lunde, Dorthe Marie 436
 Lunde, Hans 22, 27, 51, 66, 92, 94, 111, 115, 118, 122, 127, 148, 157, 158, 184,

Stikord

- 277, 286, 379, 407, 420, 425, 428, 435
Lunde, Holger 436
Lunde, Johanne 207, 436
Lunde, Kirsten Johanne 436
Lunde, Mads Sørensen 436
Lunde, Niels 128
Lunde, Niels Bendtsen 436
Lunde, Signe 120, 128, 436
Lunde, Svend 286, 436
Lunde, Søren Madsen 277
Lundenæs 45, 186, 189, 195, 240, 243, 328,
331, 352, 353, 364, 371, 379
Lundhøj, Chr. 193
Lundsgaard, Chr. 82
Lundsgaard, Erling 282
Lunge, Iver 15
Lustrup, Mads Chr. Pedersen 387
Luthersk Missions 133
Lütken, Güde Sophie 18, 32
Lütken, Lambert 32
Lütken, Nicolai Joachimsen 32
Lyager, Anna Lauridsdatter 228
Lyager, Mads Pedersen 364
Lydersen, Lars 203
Lydersen, Niels 239
Lykke, Agnes Katrine 194
Lykke, Dagmar Marie Elisabeth 194
Lykke, Elna Margrethe 194
Lykke, Herman Viggo 194
Lykke, Klara Hilda 194
Lykke, Kristen Kristensen 194
Lykke, Maren 296
Lykke, Rigmor Petrea 194
Lykke, Signe Marie 194
Lykke, Thorvald 194
Lykkegaard, Karl 163
Lyng, Inger Vinie 363
Lysdal, Erik 409
Lægsgaard, Aksel 449
Løbner, Hardy 41
Løding, Johan Henrik 418
Løding, Mette Madsdatter 418
Løvstrup, Peder 328
- M**
- Maae 239, 241, 271
Maae, Chr. 239
Maae, Niels 239
Madsdatter, Abelone, født 1732 214
Madsdatter, Ane Else 190
Madsdatter, Ane, født 1836 181
Madsdatter, Ane Marie 365
Madsdatter, Anna, født 1727 358
Madsdatter, Anna, født 1783 237
Madsdatter, Anne fra Bjerg 353
Madsdatter, Anne, født 1792 264
Madsdatter, Bodil 214
Madsdatter, Dorthe 186
Madsdatter, Inger 358
Madsdatter, Karen, født 1777 237
Madsdatter, Kirsten, født 1782 301
Madsdatter, Kirsten Katrine 215
Madsdatter, Kirstine Marie 294
Madsdatter, Maren 314, 382
Madsdatter, Maren født 1713 358
Madsdatter, Margrethe Elisabeth 214
Madsdatter, Mariane 301
Madsdatter, Mette, født 1839 181
Madsdatter, Mette i Votkjær 379
Madsdatter, Mette Kirstine 173
Madsdatter, Mette Marie, født 1788 237
Madsen, Anders Ahle 297
Madsen, Anders Damgaard 20, 374, 391
Madsen, Anders, født 1867 290
Madsen, Anders kaldet Lervad 267, 289
Madsen, Anders Ledgaard 320
Madsen, Ane Kirstine 322
Madsen, Ane Kirstine, født 1834 272, 425
Madsen, Anna E. 273
Madsen, Anna Kristine 438
Madsen, Axel 346
Madsen, Barbara 199
Madsen, Benny 402, 446
Madsen, Bente 406
Madsen, Birgit Mariane 269
Madsen, Bodil Kirstine 281
Madsen, Carl Gammelgaard 75, 232
Madsen, Carsten Hougaard 449
Madsen, Chr. Klokrose 354
Madsen, Chr. Marinus 270
Madsen, Dina Vestergaard 282
Madsen, Dorthe Marie 48, 66
Madsen, Dorthea 411
Madsen, Dorthea Marie 266
Madsen, Ejgild 405
Madsen, Ella Johanne 270
Madsen, Else Katrine 290
Madsen, Emanuel 195
Madsen, Erik 183
Madsen, Erik Hornbech 445
Madsen, Eske 264
Madsen, Evald 219
Madsen, Frandsine 281
Madsen, Frode 321
Madsen, Gitte 363
Madsen, Gregers 228

- Madsen, Gunnar Gjaldbæk 446
 Madsen, Gustav 405, 406
 Madsen, Hans 169, 312, 322, 417
 Madsen, Hans Peder 333, 375
 Madsen, Hans Peter 406
 Madsen, Hans Theodor Fogh 429
 Madsen, Hansine 316
 Madsen, Harald 412
 Madsen, Helga Bodil Gudrun 323
 Madsen, Helle Cæsar 449
 Madsen, Henrik Cæsar 449
 Madsen, Ines Blom 251
 Madsen, Ingeborg Christiane 391
 Madsen, Inger 395
 Madsen, Inger Kirstine 432
 Madsen, Irene 212
 Madsen, Jakobine Johanne 374
 Madsen, Jenny Olga Kirstine 316, 323
 Madsen, Jens, født 1767 357
 Madsen, Jens, født 1786 237
 Madsen, Jens, født 1839 196
 Madsen, Jens, født 1848 322
 Madsen, Jens, født 1856 290
 Madsen, Jens kaldet Flask 336
 Madsen, Jens kaldet Flask 206
 Madsen, Jens kaldet Skomager 308, 336
 Madsen, Jens Peder Nicolaj 323, 417
 Madsen, Jeppe Cilius 322
 Madsen, Johanne Kirstine 374
 Madsen, Jørgen 290, 308
 Madsen, Jørgen Bjerg 269
 Madsen, Karen 375
 Madsen, Karen, født 1870 290
 Madsen, Karen Johanne 410
 Madsen, Karen Kirstine 183, 232
 Madsen, Karen Kirstine, født 1870 322
 Madsen, Karen Marie 432
 Madsen, Karsten 406
 Madsen, Katrine 21
 Madsen, Kirsten Cæsar 27, 142, 449
 Madsen, Kirsten Vestergaard 290
 Madsen, Kirstine 286
 Madsen, Kristina Ledgaard 320
 Madsen, Kristine Bjerg 269
 Madsen, Kurt Korsholm 447
 Madsen, Lars 174
 Madsen, Laura Gjaldbæk 446
 Madsen, Laura Tang 27
 Madsen, Laurids 322
 Madsen, Laurids Bjerg 269
 Madsen, Lilly Helga 232
 Madsen, Lone Merete 349
 Madsen, Mads 322
 Madsen, Mads Astrup 290
 Madsen, Mads Chr. 374
 Madsen, Mads Chr. fra Sædding 257
 Madsen, Mads, født 1769 301
 Madsen, Mads Holger 386
 Madsen, Mads Korsgaard 231
 Madsen, Mads Peder 132, 146, 161, 266, 269, 276, 305
 Madsen, Mads Peder, født 1871 231
 Madsen, Mads Peder, Nørlund 27, 72, 75, 108, 137, 138, 156, 158, 423, 426, 435
 Madsen, Mads Sørensen 429
 Madsen, Madsine 290
 Madsen, Maren 197, 202, 281
 Madsen, Mariane 208, 274
 Madsen, Marianne Tang 269
 Madsen, Marie 257
 Madsen, Marie Magdalene 225
 Madsen, Markus 27, 95, 138, 139, 260, 273, 374, 391, 428
 Madsen, Martha Krog 446
 Madsen, Martin Tang 269
 Madsen, Mette 366
 Madsen, Mette Cæsar 449
 Madsen, Mette Katrine 290
 Madsen, Minna Bjerg 124
 Madsen, Morten 214, 233, 301
 Madsen, Morten Cæsar 449
 Madsen, Niels Boel 103, 108, 151
 Madsen, Niels Chr. 281
 Madsen, Niels, født 1720 358
 Madsen, Niels i Skaarup 358
 Madsen, Niels Skrabhøj 352
 Madsen, Niels Trøstrup 265
 Madsen, Nielsine Margrethe 211
 Madsen, Ole 212
 Madsen, Otto Diderik 360
 Madsen, Peder, født 1771 384
 Madsen, Peder, født 1795 264
 Madsen, Peder kaldet Højmark 301
 Madsen, Peder kaldet Nygaard 267, 289
 Madsen, Peder Kruse 199
 Madsen, Peder Martinus 322
 Madsen, Peder Møllegaard 171
 Madsen, Per Kastrup 306
 Madsen, Peter Kastrup 306
 Madsen, Petri Michael 108, 152, 232, 268, 448
 Madsen, Petri Michael, født 1975 269
 Madsen, Petrine 193
 Madsen, Poul 406
 Madsen, Preben 406
 Madsen, Richard 320

- Madsen, Richardt Nørgaard 232
Madsen, Rune Kastrup 306
Madsen, Ruth 225
Madsen, Svend Erik 258
Madsen, Søren Chr. 193
Madsen, Thomas 264
Madsen, Thomas Peder 237, 289
Madsen, Thora 287
Madsen, Villy 61
Mähre, Karl Georg 36
Maigaard, Henry 212
Marcussen, Chr. 173, 176, 237, 240, 241,
247, 266, 269, 271, 288, 294, 298, 379,
384
Mark, Poul S. 290
Markussen, Henny Julie 290
Markussen, Ida 290
Markussen, Markus Poulsen 290
Markussen, Morten Chr. 438
Marlo, Robert 343
Marup, Jens Lauridsen 237, 440
Marup, Laust Jensen 133, 173, 440
Mastrup, Anne-Lise 408
Mastrup, Ejner 408
Mastrup, Jens 212
Mastrup, Jens Chr. Bennedsgaard 408
Mastrup, Vera Bennedsgaard 408
Mathiasen, Frede 414
Mathiasen, Godtfred 188
Mathiesen, Karen 204
Mathiesen, Mette 225
Matzen 101, 108
Meder, Chr. Christensen 233
Meiner, Maren Rindum 65
Meistrup, Lissy 446
Melbye, Eva 194
Meldgaard 176, 243, 267, 275, 303, 328,
332, 340, 362, 401, 408, 424, 442
Meldgaard, Inger 130
Meldgaard, Martin 149, 197, 406
Menighedsråd 24
Mertz, Henrik 400
Meyer, Jan 446
Michaelsen, Tine 450
Michelsen, Anna Marie 61
Michelsen, Esther 37
Michelsen, Peder 204
Mikkelsdatter, Abalone Kirstine 229
Mikkelsdatter, Inger 383
Mikkelsdatter, Karen 254
Mikkelsdatter, Kirsten 251
Mikkelsdatter, Maren 251, 324
Mikkelsdatter, Mette 251
Mikkelsen, Alfred 448
Mikkelsen, Anders 203
Mikkelsen, Andreas Kirkegaard 277
Mikkelsen, Ane Kirstine 391
Mikkelsen, Ane Marie 291
Mikkelsen, Anna Christine 445
Mikkelsen, Anne Marie Kirkegaard 277, 428
Mikkelsen, Anton Kirkegaard 200
Mikkelsen, Augusta Dorthea Jensine 304
Mikkelsen, Chr. 445
Mikkelsen, Chr. fra Pedersborg 260, 380
Mikkelsen, Chr., født 1861 290
Mikkelsen, Chr., født 1876 203
Mikkelsen, Chr. Handerup 265
Mikkelsen, Ellen Marie 266
Mikkelsen, Engel Kristine 297
Mikkelsen, Erik 445
Mikkelsen, Esther 203
Mikkelsen, Estrid 291
Mikkelsen, Eva 203
Mikkelsen, Helene Kirkegaard 277
Mikkelsen, Herluf Vendelbo 203
Mikkelsen, Hilda 203
Mikkelsen, Jenny 291
Mikkelsen, Jens 203
Mikkelsen, Jens V. 445
Mikkelsen, Jørgen 60, 68, 132, 142, 417
Mikkelsen, Karen, født 1960 68
Mikkelsen, Karen Kirstine 291
Mikkelsen, Katrine Marie 291
Mikkelsen, Marie 389
Mikkelsen, Marie Kirstine 203
Mikkelsen, Martin 210
Mikkelsen, Mikkel 251
Mikkelsen, Mogens 68
Mikkelsen, Niels 92, 223
Mikkelsen, Niels Chr. Kirkegaard 277
Mikkelsen, Oda 203
Mikkelsen, Peder Chr. 241
Mikkelsen, Peder Chr. Kirkegaard 277
Mikkelsen, Peder Vendelbo 203
Mikkelsen, Senius 203
Mikkelsen, Signe 203
Mikkelsen, Svend Arnold 445
Mikkelsen, Thorvald 203, 445
Mikkelsen, Torben 344
Mikkelsen, Tove 445
Mikkelsen, Vagn 203
Mikkelsen, Villiam 203
Miltersen, Chr. 191
Miltersen, Chr. Peder 423
Miltersen, Erik 66
Miltersen, Jens Sigurd 423

- Miltersen, Katrine Georgine 346, 423
 Miltersen, Milter Hansen 423
 Miltersen, Villads 346, 423
 Miniskolen 82
 Missionshuset 70, 76, 134, 170, 424
 Moe, Otto 134
 Moesgaard, Karin 326
 Mogensdatter, Katrine 366
 Mogensen, Laurids 303
 Moltesen, Anna Marie 216, 217
 Moltesen, Bodil 122, 127, 216
 Moltesen, Jens 216
 Mortensdatter, Ane Kirstine 384
 Mortensdatter, Anna 383
 Mortensdatter, Bodil 236
 Mortensdatter, Elleds 358
 Mortensdatter, Maren 352, 364
 Mortensdatter, Marie Kirstine 233
 Mortensdatter, Mette 186, 358
 Mortensdatter, Mette Katrine 173
 Mortensen, Aage 424
 Mortensen, Anders 51, 92, 94, 112, 122, 158, 296, 337, 338, 346, 431
 Mortensen, Ane Else 332
 Mortensen, Anna, født 1926 427
 Mortensen, Anna Marie, født 1918 302
 Mortensen, Arne Richardt 200
 Mortensen, Bent 201
 Mortensen, Camilla 427
 Mortensen, Chr., født 1837 333
 Mortensen, Christine 333, 375
 Mortensen, Christine, født 1880 219
 Mortensen, Doris 347, 427
 Mortensen, Elna 278, 349
 Mortensen, Else 315, 333
 Mortensen, Else Marie 265
 Mortensen, Eske 241
 Mortensen, Esther 302
 Mortensen, Frands Aage 302
 Mortensen, Hans 333, 348
 Mortensen, Hans fra Stauning 320
 Mortensen, Hans, født 1849 413
 Mortensen, Hansine Nikoline 349
 Mortensen, Henny 316
 Mortensen, Ivan 146
 Mortensen, Jens 332
 Mortensen, Jens, født 1708 382
 Mortensen, Jens i Kragmose 352
 Mortensen, Jens Kragmose 382
 Mortensen, Jens Piig 358
 Mortensen, Jeppe 233
 Mortensen, Johanne 149
 Mortensen, Johannes 381
 Mortensen, John 176
 Mortensen, Karen Martine 170
 Mortensen, Karen Martine, født 1884 348
 Mortensen, Karin 421
 Mortensen, Karl L. 197
 Mortensen, Kurt Orla 449
 Mortensen, Laurids 302
 Mortensen, Leif 194
 Mortensen, Mads 214, 233
 Mortensen, Mads, født 1705 382
 Mortensen, Margit 201
 Mortensen, Margit, født 1928 427
 Mortensen, Marius 310, 427
 Mortensen, Martin 302
 Mortensen, Mette Marie 332
 Mortensen, Morten 233
 Mortensen, Niels 441
 Mortensen, Niels Chr. 302, 310
 Mortensen, Niels Frederik 302
 Mortensen, Niels, født 1852 231, 292, 302, 310, 311, 333, 375, 400, 426
 Mortensen, Niels, født 1889 277, 349
 Mortensen, Niels kaldet Dalgaard 291, 311, 372
 Mortensen, Niels Martin 334
 Mortensen, Niels Piig 358
 Mortensen, Peder 118, 170, 223, 312, 333, 369
 Mortensen, Poul 233
 Mortensen, Ruth 250
 Mortensen, Sigrid 349
 Mortensen, Svend Erik 194
 Mortensen, Svend Vesterager 225
 Mortensen, Søren Chr. 349, 413
 Mortensen, Theodor Marius 193
 Mortensen, Verner 407
 Mortensen, Villy 405
 Moselund 189, 234, 363, 421
 Mouridsen, Anders 313, 320
 Mouridsen, Anders Søgaard 173, 354
 Mouridsen, Ane Margrethe 173
 Mouridsen, Christine 369
 Mouridsen, Graversine 292
 Mouridsen, Hans Peter 265
 Mouridsen, Johanne 389
 Mouridsen, Sinne Abildtrup 219
 Moust, Mæt' 375, 427
 Muff, Jens Pedersen 379
 Muff, Peder Jørgensen 324, 379
 Mulbjerg, Jens Chr. 94, 99, 319, 338
 Mulbjerg, Julius 448
 Mulbjerg, Peder Hansen Jensen 319
 Mulbjerg, Robert 406

- Munch, Chr. 228
Mund- og klovsyge 103, 122
Myhre, Erik 225
Myrup, Dorrit 417
Mælkekuskene 105
Møbjerg, Chr. Christensen 235
Mølby, Erna 391
Mølholm, Kenneth 450
Mølle, Jacob Jørgensen 386
Møller, Anders Truelson 182, 202
Møller, Charlotte Dorthea Elisabeth 199
Møller, Chr. Christensen 283
Møller, Christine Margrethe 182
Møller, Frederik 182
Møller, Frits 35
Møller, Gerner 439
Møller, Harriet Valborg 436
Møller, Helga Frederikke 182
Møller, Helga Nielsen 410
Møller, Jens 225, 344
Møller, Johan Frederik 363
Møller, Liss 220
Møller, Margrethe 343
Møller, Marie Therese 191
Møller, Niels 234
Møller, Niels Hansen 182
Møller, Søren Peter 449
- N**
- Nederby, Jens 181
Nedergaard 170, 177, 259, 276, 299, 305,
323, 379, 391, 432, 445
Nedergaard, Anders Fabricius 235
Nedergaard, Birgit 234, 298
Nedergaard, Bodil 234
Nedergaard, Chr. 27, 115, 137, 138, 142,
448
Nedergaard, Chr. Kjær 75, 103, 108, 234
Nedergaard, Grethe 234
Nedergaard, Jens 234, 239, 265, 424
Nedergaard, Jens Jakob 146, 234
Nedergaard, Jørgen 75
Nedergaard, Kirstine 20, 27, 126
Nedergaard, Line Fabricius 235
Nedergaard, Mathilde Frederikke 75, 234
Nedergaard, Mette Marie 234
Nedergaard, Niels Kjærgaard 234
Nedergaard, Ruth 234
Nedergaard, Signe Elisabeth 234
Nedergaard, Ulla 412
Neukirch, Augusta 38
Nexø, Arne Kirkegaard 271
Nexø, Carl Chr. 106, 270
Nexø, Carl Chr., født 1948 271
Nexø, Elna Sofie Holm 271
Nexø, Frederik Holm 271
Nexø, Jens Holm 271
Nielsdatter, Abelone, født 1790 264
Nielsdatter, Abelone, født 1824 171
Nielsdatter, Abelone Skarnborg 358, 378
Nielsdatter, Ane, født 1811 270
Nielsdatter, Ane Kirstine, født 1792 187, 237
Nielsdatter, Ane Margrethe 230
Nielsdatter, Ane Marie, født 1804 314
Nielsdatter, Anna, født 1762 247
Nielsdatter, Anna, født 1769 247
Nielsdatter, Anna, født 1808 357
Nielsdatter, Anne, født 1742 229
Nielsdatter, Barbara 301
Nielsdatter, Birthe fra Kelsig 246
Nielsdatter, Birthe Marie 215
Nielsdatter, Bodil 378
Nielsdatter, Bodil Kirstine 357
Nielsdatter, Catrine 352
Nielsdatter, Christence 258, 357
Nielsdatter, Christiane 271
Nielsdatter, Dorthe Kirstine 357
Nielsdatter, Edel 329
Nielsdatter, Ellads Marie 382
Nielsdatter, Gjertrud 382
Nielsdatter, Güde Sofie 247, 383
Nielsdatter, Inger 364
Nielsdatter, Johanne Marie 208, 230
Nielsdatter, Karen, født 1755 239
Nielsdatter, Karen, født 1784 313
Nielsdatter, Karen, født 1806 169
Nielsdatter, Karen Thore 249
Nielsdatter, Kirsten, født 1753 247, 383, 387
Nielsdatter, Kirsten, født 1766 229
Nielsdatter, Kirsten, født 1767 365
Nielsdatter, Kirsten, født 1774 289
Nielsdatter, Kirsten, født 1793 237, 440
Nielsdatter, Magdalene 301, 366
Nielsdatter, Maren, født 1734 229
Nielsdatter, Margrethe 174, 357
Nielsdatter, Mette 355
Nielsdatter, Mette Kirstine 357
Nielsen, Aage Bundgaard 406
Nielsen, Abelone Katrine 210
Nielsen, Adolf Herman 219
Nielsen, Agnes Sofie 334
Nielsen, Agnethe 404
Nielsen, Anders Chr. 314
Nielsen, Anders, Damgaard 108, 438
Nielsen, Anders fra Tvis 366
Nielsen, Anders Fusgaard 265

- Nielsen, Anders, født 1779 321
 Nielsen, Anders, født 1795 237, 268
 Nielsen, Anders, født 1803 324
 Nielsen, Anders, født 1855 273, 301
 Nielsen, Anders Søndergaard 210, 216
 Nielsen, Anders Søndergaard, født 1920 211
 Nielsen, Anders, Toftgaard 247
 Nielsen, Andreas 209, 291, 423
 Nielsen, Ane Else 385
 Nielsen, Ane Katrine 211
 Nielsen, Ane Margrethe 222, 237
 Nielsen, Ane Marie 310
 Nielsen, Anna Gudrun 386
 Nielsen, Anna Marie Colding 224
 Nielsen, Anna Marie Østergaard 219
 Nielsen, Anne Søndergaard 211
 Nielsen, Annelise Merete 291
 Nielsen, Benny Kamp 278
 Nielsen, Bent Gjessø 422
 Nielsen, Bente Hundebøl 416
 Nielsen, Berit Silberg 449
 Nielsen, Bernhard 429
 Nielsen, Bertha Marie 299
 Nielsen, Betty Lund 338
 Nielsen, Birgit Sandahl 406
 Nielsen, Bjarne 386
 Nielsen, Bjarne i Mejrup 381
 Nielsen, Bolette 385
 Nielsen, Brian 305
 Nielsen, Bøjle 235
 Nielsen, Carl Gammelgaard 400
 Nielsen, Carl kaldet Gammelgaard 231, 400, 408, 423
 Nielsen, Chr. Ejstrup 255
 Nielsen, Chr. Engsig 174, 208
 Nielsen, Chr., født 1789 222
 Nielsen, Chr., født 1898 385
 Nielsen, Chr. Georg 334
 Nielsen, Chr. Holk 299
 Nielsen, Chr. i Vesterager 383
 Nielsen, Chr. kaldet Kusk 329
 Nielsen, Chr. Kastberg 166, 222
 Nielsen, Chr. Kastbjerg 208
 Nielsen, Chr. Krogsgaard 290
 Nielsen, Chr. Maae 239, 246, 378
 Nielsen, Chr. Meldgaard 210
 Nielsen, Chr. P. 270
 Nielsen, Chr. Sinkjær 95, 334, 339
 Nielsen, Chr. Toft 75
 Nielsen, Christiane Elisabeth 299, 412
 Nielsen, Claus 276
 Nielsen, Clemen 341, 421
 Nielsen, Connie Marie 437
 Nielsen, Dagmar 334
 Nielsen, Dagmar Baden 363
 Nielsen, Dines P. 211
 Nielsen, Dorthea Marie 170, 202
 Nielsen, Edvard Engrob 334
 Nielsen, Ejnar Chr. 421
 Nielsen, Ejner Chr. 341
 Nielsen, Elisabeth Skovgaard 416
 Nielsen, Ellen 386
 Nielsen, Ellen Elvira 37
 Nielsen, Else fra Foersom 260
 Nielsen, Else, født 1935 340
 Nielsen, Else Katrine 423
 Nielsen, Else Marie 174, 230, 253
 Nielsen, Else Sandahl 406
 Nielsen, Emanuel 210
 Nielsen, Emil 341
 Nielsen, Emilie Marie 210
 Nielsen, Emma 381
 Nielsen, Emma Nielsine 188
 Nielsen, Emmy 212
 Nielsen, Ernst 248
 Nielsen, Eske Alkjær sig 27, 142
 Nielsen, Ester Irene 386
 Nielsen, Esther, født 1921 381
 Nielsen, Evald Bernhard Kierkegaard Holm 422
 Nielsen, Gravers 251
 Nielsen, Gravers Chr. 137, 166, 172, 310, 333, 340
 Nielsen, Grethe 212
 Nielsen, Grethe Sandahl 406
 Nielsen, Gunhild Marie 291
 Nielsen, Halfdan 404, 406, 430
 Nielsen, Hanne Silberg 449
 Nielsen, Hans 169, 206
 Nielsen, Hans Andreas 291
 Nielsen, Hans Bonde 222
 Nielsen, Hans Chr. 283, 284
 Nielsen, Hans Damgaard 272, 344
 Nielsen, Hans, født 1783 264
 Nielsen, Hans Henry 291
 Nielsen, Hans Madsen 233
 Nielsen, Hans Møller 286, 311, 432
 Nielsen, Hans Peder 215, 291, 420
 Nielsen, Hansine Karoline 282
 Nielsen, Harald Bundgaard 266
 Nielsen, Harald Chr. 299
 Nielsen, Helga 374
 Nielsen, Helge Smedegaard 396
 Nielsen, Helle 381
 Nielsen, Henriette 362

- Nielsen, Henry Volmer 299
Nielsen, Hilda 210, 341
Nielsen, Hilda, født 1910 210
Nielsen, Inge Marie 299
Nielsen, Ingeborg Elisabeth 260
Nielsen, Inger 27, 147, 448
Nielsen, Inger, født 1951 449
Nielsen, Inger Marie 172, 312
Nielsen, Inger Stenbæk 395
Nielsen, Ingrid 248
Nielsen, Isak 275
Nielsen, Iver 27, 95, 137, 138, 152, 163, 166, 329, 333, 334, 367
Nielsen, Iver, født 1761 239
Nielsen, Jacob 285, 360
Nielsen, Jacob Chr. 359
Nielsen, Jakob Ærø 413
Nielsen, Jeanette Søgaard 413
Nielsen, Jenny 183
Nielsen, Jenny Gammelgaard 400
Nielsen, Jens 210
Nielsen, Jens Adolf 260
Nielsen, Jens Arne 145, 146, 278, 291, 446
Nielsen, Jens Bertel 429
Nielsen, Jens Bollerup 188
Nielsen, Jens Chr. 324
Nielsen, Jens Chr., født 1869 334, 340
Nielsen, Jens Dalgaard 435
Nielsen, Jens Damgaard 274
Nielsen, Jens fra Borris 352
Nielsen, Jens, født 1767 240
Nielsen, Jens, født 1799 314
Nielsen, Jens, født 1818 314
Nielsen, Jens, født 1847 366
Nielsen, Jens, født 1974 386
Nielsen, Jens Gammelgaard 400, 423
Nielsen, Jens Gammelgaard, født 1898 423
Nielsen, Jens Holk 299
Nielsen, Jens Marinus 366, 385
Nielsen, Jens Oluf 224
Nielsen, Jens Peder 188
Nielsen, Jens Østergaard 238
Nielsen, Jensine Mariane 362
Nielsen, Jeppe 265
Nielsen, Jeramias 269
Nielsen, Jesper, født 1756 247
Nielsen, Johan Henry Colding 224
Nielsen, Johanne, født 1923 266, 291
Nielsen, Jonna Rahbek 220
Nielsen, Juliane 299
Nielsen, Jørgen 303
Nielsen, Jørgen Johan 255
Nielsen, Kaj Haugsten 212
Nielsen, Kaja Holm Kirkegaard 419
Nielsen, Karen Elisabeth 420
Nielsen, Karen Kristiane 386
Nielsen, Karen Marie Fløe 305
Nielsen, Karin Hjarnø 432
Nielsen, Karl Frederik Kierkegaard Holm 422
Nielsen, Karoline 178
Nielsen, Karsten 386, 447
Nielsen, Katrine 286
Nielsen, Keld Sandahl 406
Nielsen, Kirsten, født 1845 259
Nielsen, Kirsten Marie, født 1808 325
Nielsen, Kirsten Varna 415
Nielsen, Kirstine, født 1900 408
Nielsen, Kirstine Marie 362
Nielsen, Kirstine Vrist 61
Nielsen, Kjeld Cilius 449
Nielsen, Knud Chr. Kierkegaard Holm 422
Nielsen, Knud i FASTERLUND 391
Nielsen, Knud Thyssen 340
Nielsen, Kristian Tang 260
Nielsen, Lars 314
Nielsen, Lauge 380
Nielsen, Laurence Marie 311
Nielsen, Laurids 364
Nielsen, Laust, født 1837 265
Nielsen, Lene 338
Nielsen, Lone Specht 248
Nielsen, Mads 210, 366
Nielsen, Mads Chr. 72, 75, 443
Nielsen, Mads Knudsen 291
Nielsen, Mads Samuel 144, 145, 334
Nielsen, Magdalene Marie 210
Nielsen, Magnus 224
Nielsen, Mai Britt 450
Nielsen, Maren, født 1860 234
Nielsen, Maren Kirstine 308, 312
Nielsen, Maren Kirstine, født 1825 285
Nielsen, Margrethe 75
Nielsen, Marguerite 410
Nielsen, Maria Ehlers Damgaard 344
Nielsen, Mariane 231, 366, 423, 435
Nielsen, Mariane Lodberg 405
Nielsen, Marie, født 1927 401
Nielsen, Marie Jørgine Kirstine 182
Nielsen, Marie Kirstine 334
Nielsen, Marka Kirstine 334, 339
Nielsen, Martha 450
Nielsen, Martin 210
Nielsen, Martin Dahlmann 291
Nielsen, Martin Tang 260
Nielsen, Merethe 446

- Nielsen, Mette 210
 Nielsen, Mette Katrine 289
 Nielsen, Mette Kirstine, født 1872 231
 Nielsen, Mette Marie Dalgaard 72, 442
 Nielsen, Mette Severine 331
 Nielsen, Michael Dahlmann 291
 Nielsen, Mona 406
 Nielsen, Mourits 237
 Nielsen, Niels Arne 211
 Nielsen, Niels Bendtsen 299
 Nielsen, Niels Chr. 197, 362
 Nielsen, Niels Chr., født 1824 174
 Nielsen, Niels, født 1738 229
 Nielsen, Niels, født 1749 247
 Nielsen, Niels, født 1758 239
 Nielsen, Niels, født 1763 247
 Nielsen, Niels, født 1859 311
 Nielsen, Niels, født 1887 188
 Nielsen, Niels Gadgaard 362
 Nielsen, Niels Gjaldbæk 230
 Nielsen, Niels Henrik 272
 Nielsen, Niels Henry 260
 Nielsen, Niels Holden 188
 Nielsen, Niels J. 342
 Nielsen, Niels Jørgen 95, 103, 115, 152, 291, 421
 Nielsen, Niels Jørgen, født 1969 291
 Nielsen, Niels Jørgen Kierkegaard Holm 422
 Nielsen, Niels kaldet Maae junior 239
 Nielsen, Niels kaldet Tarm 228, 239
 Nielsen, Niels Magnus 210
 Nielsen, Niels Oxen Hansen 311
 Nielsen, Niels Peder 330, 366, 372, 408, 424, 442
 Nielsen, Niels Sofus 436
 Nielsen, Niels Villads 172
 Nielsen, Nielsine 299, 380
 Nielsen, Nielsine Elise 334
 Nielsen, Ole 306
 Nielsen, Olga 341
 Nielsen, Olga Damgaard 217
 Nielsen, Otto 294, 366
 Nielsen, Otto August 287
 Nielsen, Peder 210
 Nielsen, Peder Chr., født 1836 230
 Nielsen, Peder, født 1759 247
 Nielsen, Peder, født 1796 314
 Nielsen, Peder, født 1844 366
 Nielsen, Peder Møller 355
 Nielsen, Peter Kongsbak 448
 Nielsen, Petra Laurence 259
 Nielsen, Pia 446
 Nielsen, Poul 237, 268, 280, 284, 418
 Nielsen, Poul Chr. 265
 Nielsen, Poul Simmelsgaard 334
 Nielsen, Reinholdt 382
 Nielsen, Richard 299
 Nielsen, Rita Lehmann 420
 Nielsen, Severine Noline Kirstine 348
 Nielsen, Sidsel 174
 Nielsen, Sidsel Kirstine 265
 Nielsen, Sinkjær 61, 144, 146
 Nielsen, Sofie Ehlers Damgaard 344
 Nielsen, Steen 447
 Nielsen, Svend 49, 94, 166, 222, 242, 247
 Nielsen, Svend Aksel 27, 61, 115, 142, 146, 208, 381, 386
 Nielsen, Svend Erik Kierkegaard Holm 422
 Nielsen, Søren 171, 180, 267, 365
 Nielsen, Søren, (Sædding) 99
 Nielsen, Søren Engelbrecht 183
 Nielsen, Søren, født 1834 174
 Nielsen, Søren Hald 193
 Nielsen, Thorkild Stenbæk 370
 Nielsen, Tom Ærø 132, 412, 420, 424, 448
 Nielsen, Tommy 409
 Nielsen, Ulla Spang 194
 Nielsen, Vagn Holm 305
 Nielsen, Vera Birgit 260
 Nielsen, Vera Marie 291
 Nielsen, Viggo 211
 Nielsen, Villads Damgaard 441
 Nielsen, Villy 370
 Nilsson, Carl Chr. 197, 408
 Nilsson, Helge 177
 Nilsson, Maren Bonde 408
 Nisdatter, Ane 355, 418
 Nisdatter, Ane Else 355
 Nisdatter, Ane Kirstine 355
 Nisdatter, Else Kirstine 355
 Nisdatter, Karen 355, 418
 Nisdatter, Kirsten 355, 418
 Nisdatter, Mette 355
 Nisgaard, Poul Erik 370
 Nissen, Anders 355
 Nissen, Anders Chr. 94, 99, 215, 255, 286
 Nissen, Anders Chr., født 1904 257
 Nissen, Ane Kirstine 257
 Nissen, Birgit 143, 258
 Nissen, Einar Johannes 257
 Nissen, Elly Johanne (Anna) 257
 Nissen, Elna Julie 257
 Nissen, Ernst William 257
 Nissen, Georg 257
 Nissen, Gerda Elisabeth 257

- Nissen, Gunhild 258
Nissen, Hans Anders 40
Nissen, Hans Jørn 40
Nissen, Jes 355
Nissen, Karen Katrine 436
Nissen, Kirsten 215
Nissen, Kirstine Mathilde 257
Nissen, Niels 65
Nissen, Niels Peter 355
Nissen, Niels Theodor 257
Nissen, Ninna Emilie 257
Nissen, Nis Pedersen 115, 156, 257
Nissen, Peder 355
Nissen, Peder Chr. 256
Nissen, Poul Erik 40
Nissen, Signe Amalie 257
Noe, Margrethe 240
Noer, Poul 331
Nolde, Emil 35
Nordensgaard, Hanne 217
Nordestgaard, Anna Marie Grønne 446
Ny Boel 101, 169, 192, 194, 234, 238, 296, 338
Ny Kastbjerg 204, 209, 216, 223, 224, 230, 253, 422, 448
Ny Toftgaard 175, 183, 195, 220, 224, 231, 235, 238, 330, 339, 397, 400, 406, 408, 412, 422, 428, 435, 442, 443
Nybo, Peder 194
Nyemann, Mouritz 44
Nygaard 18, 187, 232, 237, 238, 241, 266, 305, 329, 379, 407, 414, 432, 448
Nygaard, Henrik 296
Nygaardshus 199, 239, 269, 332, 430
Nykøbing Hospital 235
Nøhr, Agnes 291
Nørby, Edith 260
Nørby, Esther 260
Nørby, Harry Ingemann 260
Nørby, Ingrid 260
Nørby, Niels 260
Nørby, Peder 328
Nørby, Tove 260
Nørgaard 103, 238, 240, 246, 271, 276, 277, 340, 378
Nørgaard, Aase Marie 217
Nørgaard, Ane Petrine Jespersen 248
Nørgaard, Anette 176
Nørgaard, Enevold 247, 276
Nørgaard, Eskild Eskildsen 231
Nørgaard, Houle 230
Nørgaard, Jens Søren Eskildsen 231
Nørgaard, Jesper 49, 74, 94, 96, 156, 242, 246
Nørgaard, Jesper Chr. Enevoldsen 247
Nørgaard, Johannes Eskildsen 231
Nørgaard, Johannes Hansen 202
Nørgaard, Kaj 409
Nørgaard, Kirsten Jespersen 248
Nørgaard, Kristen Astrup Jespersen 248
Nørgaard, Kristen Vad Jespersen 248
Nørgaard, Leif Lyhne 446
Nørgaard, Maren 147
Nørgaard, Maren Vad Jespersen 248
Nørgaard, Niels Hansen Jespersen 248
Nørgaard, Peder 224
Nørgaard, Signe 443
Nørgaardhus 274
Nørlund 103, 174, 179, 180, 196, 221, 222, 228, 242, 247, 252, 268, 272, 297, 359, 363, 372, 379, 383, 385, 397, 403, 422, 425, 427, 440, 442
Nørremark, Susanne 421
- ## O
- Obbekjær, Andreas Pedersen 64
Odderup, Niels Nielsen 174
Oehlensläger, Erik 248
Officersen, Eskild 219
Okholm 19, 25, 27, 92, 131, 134, 154, 156, 157, 166, 184, 200, 202, 214, 215, 216, 316, 361
Okholm, Astrid Beck 19, 216
Okholm, August 219
Okholm, Edith Beck 216
Okholm, Hans Jørgen Hansen 215, 219
Okholm, Hans Jørgen Hansen, født 1903 219
Okholm, Herluf Beck 216
Okholm, Jens Mortensen 219, 265
Okholm, Maren 217
Okholm, Maren Beck 219
Okholm, Marie Kristine Beck 219
Okholm, Niels Peter Beck 219
Okholm, Ragnhild Beck 216
Okholm, Viggo Beck 216, 219
Old, Niels Nielsen 240
Olesdatter, Ellen Kirstine 384
Olesdatter, Ellen Kirstine, født 1817 387
Olesdatter, Ingeborg 354
Olesdatter, Johanne Katrine 384
Olesdatter, Malene 313
Olesdatter, Maren 168
Olesdatter, Maren Katrine 168
Olesdatter, Susanne Marie 384
Olesen, Alice Irene 429

Olesen, Anders, født 1821 387
 Olesen, Ane Johanne 366
 Olesen, Ane Katrine 200
 Olesen, Ane Oline 192
 Olesen, Anja Fjord 421
 Olesen, Anna 400, 448
 Olesen, Arne 200, 405, 428, 439
 Olesen, Chr. 384, 387
 Olesen, Chr., født 1823 384
 Olesen, Chr., født 1864 398
 Olesen, Chr. Peder 360
 Olesen, Christiane 366
 Olesen, Claus 420
 Olesen, Dennis Fjord 421
 Olesen, Egon Fjord 400, 421
 Olesen, Elly 278
 Olesen, Else 366
 Olesen, Ernst Th. 405
 Olesen, Gerda 204
 Olesen, Hans 94, 206, 217, 237, 272, 274, 344, 425
 Olesen, Henning 278
 Olesen, Henrik 174
 Olesen, Henrik Chr. 286
 Olesen, Jens 398
 Olesen, Jens Chr. 389
 Olesen, Jens Erik 428
 Olesen, Jens Løvstrup 360
 Olesen, Karl Peschardt 419
 Olesen, Kirsten 207, 273, 367
 Olesen, Kirsten Marie 360
 Olesen, Lilly 450
 Olesen, Lone Toft 342
 Olesen, Marie Catrine 432
 Olesen, Martha 360
 Olesen, Mette 366
 Olesen, Mette Kirstine 360
 Olesen, Mikkel 191, 380
 Olesen, Nicolaj 316
 Olesen, Niels 283
 Olesen, Niels Hedeager 367
 Olesen, Niels Peder Hansen 367
 Olesen, Ole Peder 278, 349, 400
 Olesen, Oleane 367
 Olesen, Peder 382
 Olesen, Peder Andreas 75
 Olesen, Peder, født 1826 384
 Olesen, Peder Gravild 367
 Olesen, Peder Madsen 192
 Olesen, Villy 278
 Olrik, Gudrun 36
 Olrik, Hanne Elisabeth 36
 Olrik, Harald 36

Olrik, Helga 36
 Olrik, Jørgen Chr. Fenger 35, 36
 Olrik, Sigurd 36
 Olsen, Anna Karoline 423
 Olsen, Else Marie 322
 Olsen, Holger 192
 Olsen, Kirstine 312
 Olsen, Marinus 341
 Olsen, Nicolaj Ørskov 292
 Olsen, Stine Ørskov 292
 Olsen, Svend Gregers 292
 Olsen, Thorvald 302
 Olsson, Børge 257
 Olsson, Flemming 420
 Olsson, René 420
 Olufsdatter, Ane 382
 Olufsdatter, Mette 317
 Olufsen, Eske 332
 Opstrup, Vagn 346
 Opsund, Kirsten 211
 Orning, Kirsten 220
 Ostersen, Andreas 197, 202, 281
 Ostersen, Karen Marie 197
 Ostersen, Lisbeth 204
 Ostersen, Mads Peder 197
 Ostersen, Mariane 197
 Ottosen, Anna 257
 Outzen, Bay 207
 Overballe, Svend 450
 Overgaard, Marius Bogø 331
 Overgaard, Søren 234
 Ovesen, Chr. 381
 Ovesen, L.P. 173

P

Pagaard, Anna 257
 Pagaard, Jens Korsholm 138, 176, 443
 Pagaard, Lene Kristine Dalgaard 443
 Pagaard, Marie 188
 Pagaard, Niels Dalgaard 176, 443
 Pallesdatter, Maren 214
 Pallisbjerg 251
 Paludan, Hans 44
 Pastor Christoffersen 22, 150, 184
 Pastor Moe 70
 Pedersborg 103, 215, 233, 237, 250, 266, 267, 278, 288, 332, 365, 380, 384, 421, 434, 446
 Pedersdatter, Abalone Catrine 298
 Pedersdatter, Abalone, født 1821 367
 Pedersdatter, Abalone Katrine 169
 Pedersdatter, Abalone Kirstine 288
 Pedersdatter, Ane Catrine 308, 332

- Pedersdatter, Ane, født 1788 241
Pedersdatter, Ane, født 1807 267, 289
Pedersdatter, Ane, født 1823 385
Pedersdatter, Ane, født 1827 169
Pedersdatter, Ane Marie 172
Pedersdatter, Anne Debelmose 354
Pedersdatter, Anne Kirstine 321
Pedersdatter, Anne Marie 168, 308, 336
Pedersdatter, Barbara 336
Pedersdatter, Bodil 169
Pedersdatter, Bodil Kirstine 267
Pedersdatter, Ellads 251
Pedersdatter, Ellen 384
Pedersdatter, Else 288
Pedersdatter, Else Kirstine 215
Pedersdatter, Else Marie 169
Pedersdatter, Gunder 318
Pedersdatter, Inger Catrine 169
Pedersdatter, Johanne 366
Pedersdatter, Karen, født 1815 332, 385
Pedersdatter, Karen, født 1816 268
Pedersdatter, Karen Ganer 353
Pedersdatter, Kirsten 352
Pedersdatter, Kirsten, født 1762 252
Pedersdatter, Kirsten, født 1820 385
Pedersdatter, Maren 353
Pedersdatter, Maren, født 1773 314
Pedersdatter, Maren, født 1808 252
Pedersdatter, Maren, født 1812 268
Pedersdatter, Maren, født 1839 169
Pedersdatter, Mariane 267
Pedersdatter, Mette fra Lunde 385, 387
Pedersdatter, Mette, født 1827 169
Pedersdatter, Mette Marie 169
Pedersdatter, Petrine 169
Pedersdatter, Valborg Kirstine 308
Pedersen, Aage Degnbol 402
Pedersen, Adolp 365
Pedersen, Aksel 250
Pedersen, Aksel Momme 437
Pedersen, Aksel Storgaard 346
Pedersen, Albert 210
Pedersen, Anders Chr. 75
Pedersen, Anders, født 1870 338
Pedersen, Anders Nørgaard 302
Pedersen, Anders Peder 202
Pedersen, Andersine Kirstine 290
Pedersen, Ane, født 1843 385
Pedersen, Ane Katrine 172
Pedersen, Ane Marie Andersen 408, 423
Pedersen, Ane Petrine 338
Pedersen, Anitta 298
Pedersen, Anna Kirstine Engeline 207
Pedersen, Anne Lise 224
Pedersen, Anne Margrethe Momme 437
Pedersen, Anne Marie 355
Pedersen, Anne Marie, født 1941 201
Pedersen, Anne Marie Nørup 416
Pedersen, Anne Mette 415
Pedersen, Annelise 260
Pedersen, Anton 423
Pedersen, Astrid 338
Pedersen, Barbara 434
Pedersen, Barbara Dahl 338
Pedersen, Benny 419
Pedersen, Bertel 320, 332
Pedersen, Binne 138
Pedersen, Birgit Bach 445
Pedersen, Birgit, født 1955 225
Pedersen, Birte 248
Pedersen, Birthe Katrine 342
Pedersen, Bjarne 207
Pedersen, Bodil Marie 188, 366
Pedersen, Chr. Andreas Smedegaard 331
Pedersen, Chr. fra Dalager 169
Pedersen, Chr., født 1805 196
Pedersen, Chr., født 1817 372, 385
Pedersen, Chr., født 1821 269
Pedersen, Chr. Kornelius 302
Pedersen, Chr. M. 242
Pedersen, Chr. Peder 269
Pedersen, Christine 50
Pedersen, Christine Jensine Sudergaard
370
Pedersen, Eigil 381
Pedersen, Ejnar Chr. 38, 210
Pedersen, Ejner 21, 374, 439
Pedersen, Ejvind 115, 416
Pedersen, Elias 125, 162, 224, 438
Pedersen, Ella 224
Pedersen, Ellen Cathinka 39
Pedersen, Ellen Marie 202, 224, 242
Pedersen, Else Marie 355
Pedersen, Erik Sudergaard 374
Pedersen, Esther 121, 125, 126, 129, 402
Pedersen, Esther Sudergaard 370
Pedersen, Eva Bjerren 422
Pedersen, Eva Naursgaard 183
Pedersen, Frands Erik Nedergaard 326
Pedersen, Frits Aage 250
Pedersen, Gravers 288, 358, 382
Pedersen, Grethe Blom 251
Pedersen, Gunner 27, 115, 363
Pedersen, Hanne 421
Pedersen, Hanne Blom 251
Pedersen, Hans 207

- Pedersen, Hans Chr. 106, 250, 259
 Pedersen, Hans, kaldet Gaasdal 320
 Pedersen, Hans Peder, født 1776 332
 Pedersen, Hans Peder, født 1802 332
 Pedersen, Harry Sinkbæk 204
 Pedersen, Helle 381
 Pedersen, Ida Marie 370, 413
 Pedersen, Ingeborg 209, 445
 Pedersen, Ingelise 242
 Pedersen, Inger 28
 Pedersen, Inger Catrine 199, 309, 396, 431
 Pedersen, Iver Dahl 338
 Pedersen, Iversine Johanne 260, 363
 Pedersen, Jacob 169
 Pedersen, Jacob Damgaard 309
 Pedersen, Jacob, født 1791 288
 Pedersen, Jakob Faartoft 330
 Pedersen, Jakob, født 1966 381
 Pedersen, Jens 27, 163, 316, 415, 431, 448
 Pedersen, Jens Chr. 168
 Pedersen, Jens Chr. i Stauning 252
 Pedersen, Jens Evald Sudergaard 370
 Pedersen, Jens, født 1799 222
 Pedersen, Jens, født 1830 169
 Pedersen, Jens, født 1840 304
 Pedersen, Jens, født 1910 338
 Pedersen, Jens Jacob 27, 112, 369, 375, 408, 413
 Pedersen, Jens Nikolaj 423
 Pedersen, Jens Peder Skaarup 210
 Pedersen, Jens Slikdahl 352
 Pedersen, Jens Ølgaard 371
 Pedersen, Jensine Abildtrup 370, 380
 Pedersen, Jeppe 243
 Pedersen, Jesper Hjort 428
 Pedersen, Jette Kvist 83
 Pedersen, Johanne 210
 Pedersen, Johanne, født 1837 265
 Pedersen, Johanne, født 1866 423
 Pedersen, Johanne Marie 202
 Pedersen, Johannes, født 1894 302
 Pedersen, Johannes Momme 437
 Pedersen, John 237
 Pedersen, Just 210
 Pedersen, Jytte 224, 396
 Pedersen, Jørgen 309
 Pedersen, Jørgen Brogaard 402
 Pedersen, Kamilla Theodora 290
 Pedersen, Karen 210
 Pedersen, Karen, født 1859 437
 Pedersen, Karen, født 1897 302
 Pedersen, Karen Kirstine 370, 413
 Pedersen, Katrine Elisabeth 374
 Pedersen, Kim Bubel 439
 Pedersen, Kirsten Grethe 224
 Pedersen, Kirsten Marie 172, 178, 281
 Pedersen, Kirsten Marie, født 1825 190
 Pedersen, Kirsten Marie, født 1871 286, 410
 Pedersen, Kirstine, født 1872 338
 Pedersen, Kirstine, født 1914 195
 Pedersen, Kirstine Kildegaard 309
 Pedersen, Kjeld 255, 280, 286, 430
 Pedersen, Kjeld Nedergaard 326
 Pedersen, Klaus Rosendal 402, 403
 Pedersen, Knud Engsig 402
 Pedersen, Knud Ingolf 374
 Pedersen, Knud Nørup 416
 Pedersen, Kristiane Andrea 286, 425
 Pedersen, Kurt Sudergaard 370
 Pedersen, Lambert Hansen 355
 Pedersen, Lars Chr. Blom 151, 251
 Pedersen, Laust, født 1800 267
 Pedersen, Leif 224
 Pedersen, Lene 355
 Pedersen, Lilly 193
 Pedersen, Lis Svalgaard 446
 Pedersen, Lisbeth 27
 Pedersen, Lisbeth, født 1959 225
 Pedersen, Lise 432
 Pedersen, Lucas 173, 320
 Pedersen, Mads 219, 268, 280, 285
 Pedersen, Mads, født 1805 301
 Pedersen, Mads kaldet Krog 358
 Pedersen, Magdalene 27, 121, 125, 126, 130
 Pedersen, Magny Sudergaard 370
 Pedersen, Maja Binzer Rosendal 402
 Pedersen, Maren, født 1876 194
 Pedersen, Maren, født 1890 302
 Pedersen, Maren og Christine 434
 Pedersen, Mariane 424
 Pedersen, Marie Elisabeth 269
 Pedersen, Marie Magdalene 187
 Pedersen, Marie Rosendal 402
 Pedersen, Marie Sofie 250
 Pedersen, Marie Sudergaard 370
 Pedersen, Markus Chr. 374
 Pedersen, Martha Marie 68
 Pedersen, Martin 330, 347
 Pedersen, Martin Chr. 210
 Pedersen, Martin Rosendal 402
 Pedersen, Mary 149, 259
 Pedersen, Metha 423
 Pedersen, Michael Rosendal 402
 Pedersen, Mikkel 310
 Pedersen, Mikkel Nørgaard 201

- Pedersen, Mona Irene 212
Pedersen, Morten 382
Pedersen, Mourids 145, 370, 443
Pedersen, Niels 210
Pedersen, Niels Andreas 210
Pedersen, Niels Bendtsen 415
Pedersen, Niels Chr. 171
Pedersen, Niels Ejvind Momme 437
Pedersen, Niels, født 1764 357
Pedersen, Niels, født 1793 230
Pedersen, Niels, født 1808 301, 366
Pedersen, Niels, født 1823 169
Pedersen, Niels Jørgen 215
Pedersen, Niels Kjærgaard 207
Pedersen, Niels Ole 304
Pedersen, Niels Peder 27, 28, 108, 143, 250
Pedersen, Nis 355, 418
Pedersen, Nis Peder 355
Pedersen, Ole 168, 291
Pedersen, Ole Nedergaard 326
Pedersen, Ole Peder 341, 359
Pedersen, Olga 124
Pedersen, Olga, født 1912 224
Pedersen, Orla 248
Pedersen, Osvald 447
Pedersen, Ove Nielsen 204
Pedersen, Peder 427, 428
Pedersen, Peder Andreas 250
Pedersen, Peder Chr. 354
Pedersen, Peder Ejvind 27
Pedersen, Peder, født 1772 332
Pedersen, Peder, født 1834 385
Pedersen, Peder Marius 207
Pedersen, Peder Rosenkvist 363
Pedersen, Peder Væggerskilde 302, 432
Pedersen, Per Aksel 224
Pedersen, Petrine 286
Pedersen, Poul 433
Pedersen, Poul kaldet Raunsbjerg 288
Pedersen, Poul Toftgaard 286
Pedersen, Preben Nørup 416
Pedersen, Rita Nedergaard 326
Pedersen, Robert 414
Pedersen, Rosa 338
Pedersen, Sidsel 255
Pedersen, Signe Degnbol 390
Pedersen, Sigurd 210
Pedersen, Simon 27, 71, 73, 74, 75, 94,
158, 277, 302, 400, 432
Pedersen, Solvejg Rosenkvist 363
Pedersen, Sten Sudergaard 370
Pedersen, Svend Aage 27, 28, 125, 132,
402, 404
Pedersen, Svend Aage, født 1929 326
Pedersen, Svend Åge 115
Pedersen, Søren, født 1961 381
Pedersen, Thomasine Marie 318, 388
Pedersen, Thorkild Skovgaard 416
Pedersen, Thorvald Emil 330
Pedersen, Yvonne 219
Pensionistboligen 448
Petersen, Carl 211
Petersen, Dorthea Marie Kristine 211
Petersen, Emma Emilie 33
Petersen, Helga 37
Petersen, Poul Møller 68
Petersen, Ruby 239
Petterson, Frank 430
Petterson, Jan 258
Petterson, Katrine Kudsk 344
Petterson, Thomas 344
Phister, Andreas Ferdinand 33
Phister, Emma Emilie Charlotte 33
Phister, Johanne Marie Michaeline 33
Phister, Ludvig Jacob Emil 33
Phister, Susanne Christine Augusta 33
Pihl, Lilian 306
Pilgaard, Anitha 417
Pilgaard, Børge 414, 417
Pilgaard, Flemming 417
Pilgaard, Maren 257
Pilgaard, Ragnhild 217
Plauborg, Marie 444
Plougsgaard, Jens 346
Pold, Claus 446
Polder, Inger Kirstine Jensen 256
Polder, Laust 317
Poldergaard 169, 271, 317, 388, 448
Pontoppidan, Niels Chr. 389
Poulsdatter, Ane, født 1817 289
Poulsdatter, Ane, født 1834 280
Poulsdatter, Ane Sofie Dorthea 288
Poulsdatter, Anna 440
Poulsdatter, Anne Marie 335
Poulsdatter, Birgitte Marie 206
Poulsdatter, Else Marie 289
Poulsdatter, Johanne 237
Poulsdatter, Johanne, født 1835 280
Poulsdatter, Karen 218
Poulsdatter, Kirsten 239
Poulsdatter, Maren 252
Poulsdatter, Mette 186
Poulsdatter, Sidsel Kirstine 264
Poulsen, Abelone Marie 280
Poulsen, Agnes Lillian 212
Poulsen, Alex 204

Poulsen, Anders 264, 280
 Poulsen, Anders, født 1739 329
 Poulsen, Anders, født 1812 254
 Poulsen, Ane Kjerstine 280
 Poulsen, Anna, født 1890 396
 Poulsen, Bodil 269
 Poulsen, Chr. 358
 Poulsen, Chr., født 1818 190
 Poulsen, Chr., født 1827 237, 280
 Poulsen, Chr. i Vorgod 379
 Poulsen, Ebbe 203, 281
 Poulsen, Edith Vera 204, 212
 Poulsen, Ejnar 212, 422
 Poulsen, Elin 28
 Poulsen, Elin Margrethe 212
 Poulsen, Erling Ingolf 212
 Poulsen, Eske 252
 Poulsen, Gert Orla 212
 Poulsen, Gunner 331, 334
 Poulsen, Helene Nygaard 189, 334
 Poulsen, Irma Inga 212
 Poulsen, Ivan 248
 Poulsen, Jacob 224, 237, 280
 Poulsen, Jens 237, 280
 Poulsen, Jens, født 1729 240
 Poulsen, Jens, født 1814 288
 Poulsen, Jep 336
 Poulsen, Johanne Christiane 215
 Poulsen, Jytte Kirstine 212
 Poulsen, Jørgen 212, 249, 255
 Poulsen, Kirsten 212
 Poulsen, Kirsten, født 1869 399
 Poulsen, Kurt Emil 212
 Poulsen, Lars 214
 Poulsen, Lissy 443
 Poulsen, Lucas 49
 Poulsen, Mette Kirstine (Dinna) 257
 Poulsen, Mette Marie 204
 Poulsen, Michael 407
 Poulsen, Mikkel 251
 Poulsen, Mona Britta 212
 Poulsen, Niels 280
 Poulsen, Niels, født 1790 440
 Poulsen, Oluf 199
 Poulsen, Peder 280
 Poulsen, Poul 203, 209
 Poulsen, Poul Kristian 75
 Poulsen, Sanne 425
 Poulsen, Sidsel 280, 286, 418
 Poulsen, Thomas Friis 443
 Poulsen, Verner 212
 Poulsen, Vilhelm 106, 203, 281, 282, 287,
 404, 428, 431

Povelsen, Lisbeth 206
 Precht, Anna Gerda 380
 Provst Boeck 51, 54, 184
 Præster 32
 Pærregaard, Jørn 269

Q

Quistgaard, Caroline Henriette Elisabeth 35

R

Rabech, Janus 326
 Rabjerg, Harry 193
 Rabjerg, Jens 248
 Rabæk, Nis 355
 Rahbek, Chr. 349
 Rahbek, Jenny 400
 Rahbæk, Astrid 224
 Rahbæk, Erland Chr. 428
 Ramsdal, Per 403
 Randeris, Edith 130, 405
 Rasch, Daniel 45, 328
 Rasch, Steno 239
 Rasmussen, Alfred Verner 72, 75, 433
 Rasmussen, Anders 284
 Rasmussen, Conny Schmidt 278
 Rasmussen, Edvard A. 239, 287
 Rasmussen, Hanne Winther 342
 Rasmussen, Henrik Grøndal 439
 Rasmussen, Henrik Veng 437
 Rasmussen, Jens Kristian 429
 Rasmussen, Jette Schmidt 278
 Rasmussen, Karen Marie 211
 Rasmussen, Lars E. Hyldedahl 75
 Rasmussen, R. Chr. 75
 Rasmussen-Holmgaard, A. 71, 75
 Ratsche, Emely 390
 Rauff, Carl Oluf 75
 Rauff, Chr. Emil 72, 75, 435
 Ravnsbjerg, Mette 270
 Rendtoff, Bent 224
 Richardt, Chr. 35
 Richardt, Elise 35
 Riis, Ane Magdalene 182
 Riis, Niels 429
 Rimestad, Lars 450
 Rind, Hans Chr. Boje 305
 Rind, Mads Chr. 27, 55, 95, 122, 149, 152,
 223, 312, 337
 Rind, Mads Chr. Christensen 115, 305
 Rinder, Grethe 183
 Ringkjøbing Amts Højspændingsselskab
 113

- Ringkøbing Tvangsarbejdsanstalt 366
Ringridning 129
Rix, Anna Koldtoft 447
Rix, Christian Koldtoft 447
Rix, Ove 27, 447
Roden, Herman 203
Rolighed 203, 237, 242, 268, 280, 336, 406, 410, 428, 430, 439, 442
Rolighed, Jens Chr. 281
Rolighed, Mads 48, 49, 188, 281, 428
Rosbjerg 23, 103, 186, 195, 214, 222, 232, 239, 265, 298, 424, 431, 448
Rosenkvist, Karla 363
Rosenvinge, Amtmand 379
Rostrup, Fru Sofie 221
Rosvang 223, 341, 443
Ruby, Charlotte 448
Rudbeck, Evoline Petrine 67
Rærup, Emma 27, 374, 420
Rærup, Mette 120
Rævbjerg 250, 252, 303
Rødhætte 197, 217, 343, 408
- S**
- Saaby, Ketty 224
Sahl, Hans Peder 220
Sahl, Jens 220
Sahl, Maria 220
Sahlholdt, Niels Romvig Lauridsen 215
Saiem, Latda 194
Sallenbach, Annie 37
Salling, Thorkild 292
Sand, Chr. Graversen 158, 202
Sand, Gravers Christensen 94, 356, 380, 385
Sand, Peder Graversen 22, 52, 94, 154, 202, 385
Sandager, Inger 326
Sandager, Niels Christensen 174, 230
Sandagger, Henrik Christensen 249
Sandbæk, Jens Olesen 383
Sandholt, Anders Christensen 364
Satterup, Anna Margrethe Pedersdatter 32
Satterup, Nicolai Pedersen 32
Satterup, Peder Jacobsen 32
Saugmann, Helge 142
Saugmann, Lisbeth 142
Schack, Catrine Margrethe 265
Schanderup, Jacob Pedersen 23, 232
Scheel, Carl Ludvig Martin 37, 133
Schilling, Heinrich Konrad 284
Schimmel, Else 341
Schlüter, Poul 206
Schmidt, Andreas 405
Schmidt, Anna 231
Schmidt, Helene Marie 40
Schouboe, Ane Christine 187
Schouboe, Claus Chr. 187
Schouboe, Janus 187
Schouboe, Madam 356, 380
Schouboe, Søren Bork 187
Schrøder, Karsten 381
Schulz, Torben 410
Schwane, Anna Margrethe 32
Segelcke, Th. R. 98
Seindal, Berit 220
Seindal, Henning 220
Seindal, Hugo 220
Seindal, Libber 220
Seindal, Ulla 220
Sejrup, Birthe Nielsdatter 190
Sejrup, Karen Nielsdatter 190
Siersbæk, Anna 40
Siersbæk, Anton Falle 40
Siersbæk, Chr. 40, 57, 142
Siersbæk, Holger 40
Siersbæk, Inger Kjær 225
Siersbæk, Jens Evald 391
Siersbæk, Karen 40
Siersbæk, Lone Dorthea 40, 60
Siersbæk, Mariane 40
Siersbæk, Musse 139, 147
Siersbæk, Ruth 40
Siggård, Egon 224
Signhus 215, 216, 218, 252, 265, 305, 424
Sigvert, Brian Beierholm 407
Sigvert, Chr. Bækgaard 405, 407
Sigvert, Gitte Beierholm 407
Sigvert, Jette Beierholm 407
Sigvert, John Beierholm 407
Sigvert, Kent Beierholm 407
Sigvert, Tommy Beierholm 407
Sikringsstyrken 149
Simmelkjær, Laurids Kristensen 391
Simmelkjær, Ulla Merete 429
Simmelsgaard, Anna 150, 339
Simmelsgaard, Kirstine Jørgensen 334
Simmonsens, Gunner 343
Simonsdatter, Abelone 381
Simonsdatter, Ingeborg 264
Simonsen, Ansgar Richard 414
Simonsen, Bjarne 338
Simonsen, Chr. 144, 146, 269
Simonsen, Chr. Thorvald 338
Simonsen, Erik 305
Simonsen, Frank 430

- Simonsen, Frode 338, 415
 Simonsen, Frode Arne 338
 Simonsen, Gunhild 414, 417
 Simonsen, Hans Juhl 338
 Simonsen, Henning Chr. 350, 430
 Simonsen, Henny 414
 Simonsen, Ingeborg 338
 Simonsen, Jens Ditlev 338, 349, 406
 Simonsen, John 177, 338
 Simonsen, Kaj Sigfred 350
 Simonsen, Kirsten Marie 438
 Simonsen, Kirstine Marie 341
 Simonsen, Leif 430
 Simonsen, Lene 298
 Simonsen, Lone 401
 Simonsen, Maren Katrine 209
 Simonsen, Ninna 430
 Simonsen, Sigrid Katrine 195, 338
 Simonsen, Simon Ditlev 149, 163, 338, 406, 438
 Simonsen, Simon Egon 350
 Simonsen, Thomas Chr. 360
 Simonsen, Villy Ingemann 350
 Sinkjær, Chr. Nielsen 172, 310, 322, 333
 Skaarup, Andreas Pedersen 206
 Skaarup, Chr. Pedersen 308, 336
 Skaarup, Laurids Christensen 173, 287, 336, 353
 Skaarup, Laust 353
 Skaarup, Morten Nielsen 186
 Skaarup, Niels 191
 Skaarup, Peder Lauridsen 308, 336, 353, 359
 Skaderholt 218, 269
 Skallebæk, Tage 363
 Skarnborg 243, 275, 329, 357
 Skavenhus 50, 56
 Skjern Elektricitetsværk 111
 Skjern-Egvad Museum 131
 Skjerning, Henrik 439
 Skjælmoose, Laurids Christensen 249
 Skjærbæk, Aage 430
 Skjærbæk, Anna Jacobine 430
 Skjærbæk, Hans 287, 292, 428
 Skjærbæk, Kristine Christensen 429
 Skjærris, Jens Peder Thomsen 223
 Skolen 170
 Skolesagen 80
 Skonning 309, 314
 Skonning, Søren 32, 271, 299, 314
 Skov, Anton 203
 Skov, Dorte 447
 Skoven, Charlotte 445
 Skovenborg, Erik 68
 Skovenborg, Hans Jakob 68
 Skovenborg, Holger 68
 Skovenborg, Marinus 61, 68, 417
 Skovenborg, Søren Juul 68
 Skovgaard, Else 407, 412
 Skovgaard, Erik 407, 412
 Skovgaard, Mads 407
 Skovgaard, Pia 407
 Skrædder, Michel Michelsen 240
 Skrædder, Morten 357
 Skræppenborg, Peder Larsen 133
 Skydstoft, Jens Christensen 214
 Slumstrup 23, 220, 232, 240, 335, 336, 352, 379
 Smed, Chr. 103, 122, 131, 242
 Smed, Jens 328
 Smed, Katrine 123
 Smed, Maren Jensen 255
 Smedegaard, Bitten 121
 Smedegaard, Peter Jensen 423
 Smith, Maria Magdalene 225
 Smith, Poul 142
 Sogneforeningen 81, 406
 Sogneråd 90
 Soll, Margrethe 447
 Sommer, Marie 33
 Spønneck, grev 365
 spærreballon 114
 St. Boel 118, 189, 201, 222, 367, 368, 380, 389, 405, 415, 428, 431
 St. Holk 122, 170, 177, 178, 223, 259, 298, 365, 412, 449
 St. Kastbjerg 99, 170, 183, 237, 299, 305, 337, 368, 424, 438, 442, 444
 St. Kragmose 49, 170, 218, 267, 332, 354, 356, 366, 380, 447, 448
 St. Sudergaard 170, 171, 180, 186, 267, 294, 301, 329, 333, 353, 380, 385, 413, 443
 Staal, Alice 201, 226
 Staal, Bettina 201
 Staal, Børge 201
 Staal, Ulla Pia 201
 Stadion 129
 Stamp, Jens Peder Sørensen 385
 Starup, Lilian 248
 Steenberg, Karen 309
 Steffensen, Else 61
 Steffensen, Harald 346
 Steffensen, Laurids 338
 Steffensen, Mette 237
 Stengaard, Anders 163, 209

- Stengaard, Chr. Andersen 335
Stensig, Mette Pedersdatter 239
Stensig, Niels Sørensen 318
Stensig, Peder 281
Stensig, Peder Pedersen 268
Stensig, Peder Poulsen 336
Stephansdatter, Mette Marie 237
Stephenson, Kevin 331
Stier, Annelie 38
Stock, Christiane Marie Theresia 33
Stokholm, Ane Birgitte Andersen 193
Stokholm, Kirsten 340
Store Kastbjerg 220
Store Kragmose 382
Storgaard, Jørgen 443
Storgaard, Niels Grave 443
Stride, Anne-Grete 276
Strøm, Preben Børge 427
Stæhr, Henrik 35
Sudergaard, Ida 141, 147
Sudergaard, Jens 184, 401, 408
Sudergaardhus 171, 175, 178, 333, 365, 431
Svendsdatter, Kirsten 222, 242
Svendsdatter, Maren 228
Svendsen, Jesper 206
Svendsen, Kirsten Marie 242
Svendsen, Kristen Vad 242
Svendsen, Torben 266
Svendsen, Ulla Hedegaard 408
Svenning, Jørgen 208
Svenning, Marie 208
Svenning, Svend Aage 208
Sweaney, John 399
Sygekassen 148
Særkjær, Anne Katrine 41
Særkjær, Hans 83, 137
Særkjær, Hans Hindballe 41
Særkjær, Øjvind 41
Søe, Ane Marie 448
Søe, Bodil 296, 304
Søe, Chr. Spangsbjerg 296
Søe, Hans 296
Søe, Jens 294, 296
Søe, Karen 296
Søe, Kristine 268
Søe, Marie 296
Søe, Morten 296, 338
Søgaard, Søren 248
Søgaard, Ulla Elinor 412
Søjberg, Carl Verner 433
Søndagsskolen i Bølling 138, 238
Sønderby, Anders i Stauning 251
Sønderby, Kjæn 178
Sønderby, Thomas 358
Sønderbygaard 186, 237, 267, 330, 334, 356, 364, 368, 391, 409, 413, 447
Søndergaard 192, 239, 264, 267, 378, 400
Søndergaard, Andrea 330
Søndergaard, Chr. Jepsen 241
Søndergaard, Karen Baastrup 177, 414
Søndergaard, Keld 407
Søndergaard, Lars Sommer 258
Søndergaard, Line Sommer 258
Søndergaard, Metha 391
Søndergaard, Poul Sommer 258
Søndergaard, Ragnhild 198
Søndergaard, Rosalil 412
Søndergaard, Søren 258
Søndergaard, Søren Laurids 408
Søndergaard, Villy 402
Sønderlev, Carl Otto 410
Sønderskov, Anna Andersdatter 243
Søndervang Gods 228
Sørens datter, Abalone, født 1704 335
Sørens datter, Abalone, født 1759 336
Sørens datter, Karen 206, 336
Sørens datter, Kirsten 174
Sørens datter, Maren, født 1763 241, 336
Sørens datter, Sidsel 186
Sørensen, Anders 221, 282
Sørensen, Andersine 223, 305
Sørensen, Ane Katrine 210
Sørensen, Arne 203
Sørensen, Bente Tang 220, 305
Sørensen, Chr., født 1836 265
Sørensen, Chr. i Gudum 260
Sørensen, Chr. Lervad 352
Sørensen, Chr. Spangsbjerg Tang 305
Sørensen, Claudine Michaeline 35
Sørensen, Dora 68
Sørensen, Ellads 391
Sørensen, Emil 346
Sørensen, Erhard Stier 443
Sørensen, Frands 93, 187
Sørensen, Gerda 370
Sørensen, Hans 212
Sørensen, Houle 169, 336, 337
Sørensen, Inge 417
Sørensen, J. P. Bjerregaard 75
Sørensen, Jakob 417
Sørensen, Jan 437
Sørensen, Jan, født 1962 450
Sørensen, Jens 174
Sørensen, Jens Chr. 132, 417
Sørensen, Jens Chr. fra Madum 250

Sørensen, Jens Kirkegaard 210, 230, 253
 Sørensen, Johanne Katrine 265
 Sørensen, Johanne Marie 265
 Sørensen, Johannes 75
 Sørensen, Kaj Verner 68
 Sørensen, Karsten 450
 Sørensen, Kirsten Vestergaard 315, 347, 360, 367, 368, 373
 Sørensen, Kirsten Vestergaard, født 1852 247
 Sørensen, Lars 187
 Sørensen, Lars i Ølgod 380
 Sørensen, Laura Katrine Tang 269, 305
 Sørensen, Laust, født 1757 298, 336
 Sørensen, Laust kaldet Spillemand 176
 Sørensen, Leif 450
 Sørensen, Luise 417
 Sørensen, Mads Møller 371
 Sørensen, Mads Peter 193
 Sørensen, Maren 231, 310
 Sørensen, Margrethe 50
 Sørensen, Mariane 304
 Sørensen, Metha Irene 204
 Sørensen, Mette 417
 Sørensen, Mette Katrine 265
 Sørensen, Mette Marie, født 1855 296
 Sørensen, Mikkel 230
 Sørensen, Morten 265
 Sørensen, Niels 352
 Sørensen, Oline 311
 Sørensen, Oline Haahr 349
 Sørensen, Peder Bork 142
 Sørensen, Peder kaldet Skarnborg 378
 Sørensen, Randi Vestergaard 220
 Sørensen, Sofie 230
 Sørensen, Solveig Tang 305
 Sørensen, Susanne 450
 Sørensen, Svend Aage 193
 Sørensen, Svend Kristian 234
 Sørensen, Søren 265
 Sørensen, Thomas 335
 Sørensen, Thomas, født 1770 336
 Sørensen, Ulla 426
 Sørensen, Viktor Tang 115, 305, 326
 Sørensen, Villy 248
 Sørensen, Viola 431
 Sørup, Ove 431

T

Tagmose, Frantz Anton 284
 Tagmose, Hans Lorentzen 284
 Tagmose, Niels Hans Lorentzen 284
 Tandberg, Arendt 199

Tandberg, Hans Chr. Ludvig 199
 Tang, Viktor 27
 Tarm, Sidsel Christensdatter 247
 Theils, Poul 432
 Therkildsdatter, Anna 303
 Therkildsen, Chr. 446
 Thestrup, Helle 405
 Thomasdatter, Abelone 318
 Thomasdatter, Abelone Katrine 318
 Thomasdatter, Karen 359
 Thomasdatter, Maren, født 1750 186
 Thomasdatter, Maren, født 1759 186
 Thomasdatter, Mette 309, 369, 375, 389
 Thomasdatter, Mette Catrine 301
 Thomasdatter, Mette Katrine 318
 Thomasdatter, Mette Rahbæk 187
 Thommasen, Helle 347
 Thomsen, Abelone Katrine 210
 Thomsen, Alfred 173, 349
 Thomsen, Ane Cecilie 299
 Thomsen, Ane Katrine 300, 366
 Thomsen, Ane Katrine, født 1866 294
 Thomsen, Anita Kousgaard 449
 Thomsen, Anne Katrine 290
 Thomsen, Anne Marie Haahr 349
 Thomsen, Arne Haahr 349
 Thomsen, Axel 166, 309
 Thomsen, Birthe Kousgaard 27
 Thomsen, Børge 326, 399
 Thomsen, Christian 62, 450
 Thomsen, Elvira Melida Bernstoff 423
 Thomsen, Flemming 416
 Thomsen, Gregers Chr. 180
 Thomsen, Gunnar Emil 416, 449
 Thomsen, Hans 60, 450
 Thomsen, Hans, født 1762 288
 Thomsen, Hans, født 1834 294
 Thomsen, Hans i Hjerting 384
 Thomsen, Hans i Mølgaard 383
 Thomsen, Hans Kragmose 94
 Thomsen, Henning Bank 416
 Thomsen, Henry 278
 Thomsen, Inger 450
 Thomsen, Inger Kirstine Haahr 349
 Thomsen, Inger Sigrd 208, 386
 Thomsen, Jacob 336
 Thomsen, Jenny Juliane 234
 Thomsen, Jens, født 1757 186, 233
 Thomsen, Jensine Vilhelmine 273
 Thomsen, Jeppe 188
 Thomsen, Jørgen Kristian 28, 142, 416, 449
 Thomsen, Karen 450
 Thomsen, Karen Margrethe 275, 294

- Thomsen, Karl 269
Thomsen, Kristine 433
Thomsen, Lauge 318
Thomsen, Linda Kousgaard 449
Thomsen, Lis Winther 403
Thomsen, Lissa 323, 437
Thomsen, Mads 338
Thomsen, Malene Kousgaard 449
Thomsen, Mariane Kristine Marie 39
Thomsen, Marianne 450
Thomsen, Martha 56, 57, 61, 145
Thomsen, Michael Kousgaard 449
Thomsen, Minna 128
Thomsen, Morten 186
Thomsen, Oline 139
Thomsen, Ove 219
Thomsen, Peder 206
Thomsen, Peder, født 1754 186, 233
Thomsen, Pia Karen 339
Thomsen, Preben 416
Thomsen, Severine Marie 294
Thomsen, Sidsel 381
Thomsen, Thomas 402
Thomsen, Thomas Rosbjerg 294
Thomsen, Villy 189
Thonboe, Jens Andreas 33, 272, 281, 355
Thorbo 178, 249, 296, 313, 333, 343, 354,
373, 374, 415, 428, 431, 448
Thorvig, Poul 271
Thorsen, Lillian Ehlers 344
Thorø, Gert 142, 143
Thoustrup, Jens Chr. 238
Thuesen, Charles 27, 132, 207, 273, 421,
436
Thuesen, Claus 247
Thuesen, Hans Lunde 207
Thuesen, Johanne 21, 27, 124, 448
Thuesen, Kirsten Marie 207
Thuesen, Thue Kamp 207
Thuesen, William 273
Thybo, Leon 381
Thybo, Nadja 381
Thybo, Tobias 381
Thygesdatter, Birgithe Sophie 247
Thysen, Anna Gerda Hammerich 386
Thysen, Martin 386
Thysen, Michael Broder Hammerich 386
Thøstesen, Hans Hindbo 143, 163, 297
Thøstesen, Jens Falk 139, 175, 276, 297
Thøstesen, Thomas Falk Andreas 146, 297
Tobler, Curt Georg 407
Tobler, Magdalene 448
Toft, Agnes Christensen 431
Toft, Alfred Christensen 431
Toft, Anker Christensen 431
Toft, Anna Marie 231
Toft, Chr. Christensen 233, 381, 431
Toft, Chr. Christensen, født 1889 234
Toft, Chr. Hansen 222, 232, 233, 289
Toft, Chr. Pedersen 367, 375
Toft, Dorthea Christensen 234
Toft, Ejner Christensen 234
Toft, Elly Christensen 431
Toft, Else Kirstine Christensen 431
Toft, Hans Christensen 233, 234
Toft, Harald Christensen 234
Toft, Harry Christensen 431
Toft, Jens Christensen 431
Toft, Johanne Katrine Christensen 234
Toft, Lars 378
Toft, Lars Larsen 236
Toft, Magda Christensen 431
Toft, Maren Christensen 234
Toft, Maren Hansdatter 434
Toft, Otto Christensen 234
Toft, Peder Chr. Pedersen 375
Toft, Viggo Christensen 234
Toftevej 132, 422
Toftevej 1 403, 422
Toftevej 10 439
Toftevej 11 402, 439, 442
Toftevej 12 439
Toftevej 13 439
Toftevej 15 443
Toftevej 16 313
Toftevej 17 54, 177, 181, 203, 223, 259,
339, 341, 400, 401, 433, 443
Toftevej 18 320
Toftevej 19 445
Toftevej 2 422
Toftevej 21 323
Toftevej 23 317
Toftevej 25 334, 337, 338, 339, 424
Toftevej 27 334
Toftevej 3 224, 422
Toftevej 4 272, 425, 430
Toftevej 4B 399, 413, 424, 426, 428, 435,
446
Toftevej 4C 178, 405, 428, 439
Toftevej 5 193, 199, 204, 277, 302, 395,
405, 406, 410, 415, 425, 428
Toftevej 6 183, 238, 419, 432, 438, 444, 448
Toftevej 7 200, 255, 379, 423, 434
Toftevej 8 100, 437, 448
Toftevej 9 401, 428, 433, 438
Toftgaard 247

Toftgaard, Peter 417
 Troelsen, Birthe Kamp 437
 Troelsen, Ejnar 132, 437
 Troelsen, Jørgen 120, 339, 412, 450
 Troelsen, Lis Kamp 437
 Troelsen, Ove Kamp 437
 Trøstrup, Arne 408
 Tvevad, Chr. Christensen 269
 Tømmermand, Niels Nielsen 300
 Tørnberg, Elsa Marie 35
 Tørsleff, Caroline 35
 Tørsleff, Laura 35

U

Unge Hjem 142
 Unmack, Elisa 38
 Utzen, Eva 68

V

Vad, Ane Christensen 265
 Vad, Hardy 183
 Vadhus 243, 258, 328, 329, 335, 356
 Vagner, Charlotte 251
 Vandborg, Chr. 49, 180, 238, 443
 Vandborg, Christiane Christensen 444
 Vandborg, Jens Christensen 444
 Vandborg, Sidsel Marie Christensen 444
 Varisbøl, Maren 265
 Vedel, Bente Mathilde Lund 306
 Veje og hjulspor 159
 Vejlgård, Iver 270
 Velling, Gregers Jensen 17
 Vendelbjerg, Charles 449
 Vendelbjerg, Lisbeth May 300
 Vendelbjerg, Merete 300
 Vendelbo, Else Andersdatter 215
 Vendelbo, Hans Emborg 446
 Vendelbo, Karen Christensdatter 214
 Vendelbo, Knud Erik 390
 Vendelbo, Marie 291
 Vendelbo, Niels Pedersen 241
 Vennergaard 235, 236
 Vest, Villy 438
 Vesterager, Hans Christensen 372
 Vesterbæk, Laurids Andersen 190
 Vestergaard, Allan 212
 Vestergaard, Anders Christensen 295
 Vestergaard, Andreas 346
 Vestergaard, Ann Quvang 447
 Vestergaard, Anne Marie 346
 Vestergaard, Chr. 346
 Vestergaard, Dina 424

Vestergaard, Dina Kirstine Jensen 220
 Vestergaard, E. 363
 Vestergaard, Erik 346
 Vestergaard, Hans 61
 Vestergaard, Henning 434
 Vestergaard, Jenny 346
 Vestergaard, Jens 346
 Vestergaard, Jens Lauridsen 285
 Vestergaard, Karl Ernst 346
 Vestergaard, Kirsten 224
 Vestergaard, Maria 447
 Vestergaard, Michael 447
 Vestergaard, Nanna 346
 Vestergaard, Niels 346
 Vestergaard, Ninna Katrine 346
 Vestergaard, Susanne Elisabeth Dorthea 346
 Vestervig 103, 177, 180, 258, 299, 301, 403, 440, 442
 Videbæk, Mads 102, 108
 Vig 252
 Vig, Aage Chr. Lauridsen 259, 403
 Vig, Alfrida Christiane Lauridsen 259
 Vig, Alma Kirstine Lauridsen 259
 Vig, Anna 141, 147
 Vig, Anne Elisabeth 259, 438
 Vig, Anton Peder Lauridsen 177, 259, 444
 Vig, Christence Lauridsen 259
 Vig, Dagmar Kirstine Lauridsen 177
 Vig, Frida 403
 Vig, Houle 230, 240, 241, 249, 253
 Vig, Jens Adolf Lauridsen 177, 407
 Vig, Johannes Theodor Lauridsen 259
 Vig, Laura 126
 Vig, Laurids 21, 112
 Vig, Laurids Lauridsen 259, 299
 Vig, Laust 257, 258, 357
 Vig, Niels 138, 325, 407
 Vig, Niels Georg Lauridsen 259
 Vig, Niels Laurids Lauridsen 259
 Vig, Niels Lauridsen 92, 95, 102, 177, 259, 276
 Vig, Niels Verner Lauridsen 177
 Vig, Per Bøjlesen 259
 Vig, Poul Laurids 259
 Vig, Sidsel Lauridsen 259
 Vig, Sigurd 143
 Vig, Sigurd Frederik Lauridsen 259
 Vig, Thorvald 76, 115, 129, 150, 414
 Vig, Thorvald Lauridsen 177
 Vigvej 2 258
 Vigvej 4 251
 Villadsdatter, Sidsel 359

- Villadsen, Anna 399
Villadsen, Annie Rørdam 443
Villadsen, Chr. 61, 399, 412
Villadsen, Dorthea 138, 399, 402
Villadsen, Emanuel 27, 122, 137, 138, 139, 142, 149, 399, 400, 426
Villadsen, Esther 130
Villadsen, Gunnar 27, 122, 129, 132, 162, 399, 406
Villadsen, Hanne Rørdam 443
Villadsen, Hans 434
Villadsen, Inger Fjord 399
Villadsen, Jens 399
Villadsen, Jens Peder 434
Villadsen, Kirsten 399
Villadsen, Knud Vigsø 443
Villadsen, Maria 399
Villadsen, Niels 399
Villadsen, Niels Chr. 187
Villadsen, Viggo 74, 381, 399
Villesen, Ville 75
Villumsdatter, Else 357
Villumsen, Aksel 115, 282
Villumsen, Brigitta 282
Villumsen, Christian Cæsar 375
Villumsen, Dagny 282
Villumsen, Dagny Sørence 282
Villumsen, Egon 282
Villumsen, Elisabeth Cæsar 375
Villumsen, Else Marie 282
Villumsen, Erik 27, 137, 142, 143, 146, 282, 347, 348
Villumsen, Jeanette 282
Villumsen, Johanne Rebekka 285
Villumsen, Jørgen Overgaard 347
Villumsen, Kamma 126
Villumsen, Karen Overgaard 347
Villumsen, Kirsten 142
Villumsen, Knud Erhardt 282
Villumsen, Kristian Stier 282
Villumsen, Mona Louise 41, 282
Villumsen, Niels Overgaard 347
Villumsen, Nielsine 290
Villumsen, Nielsine Marie 197
Villumsen, Ninna Margrethe 317
Villumsen, Ove Overgaard 142, 347, 348, 375
Villumsen, Peter Overgaard 347, 348, 363
Villumsen, Ruth Overgaard 347
Villumsen, Simon Overgaard 347
Villumsen, Simon Stier 150
Villumsen, Søren 388
Villumsen, Søren Stier 282, 439
Vilstrup, Adamine Frederikke 35
Vilstrup, Asta Sofie 35
Vilstrup, Carl Chr. Resen 35
Vilstrup, Chr. Julius Bølling 35
Vilstrup, Christian Johan Lodberg 35
Vilstrup, Elna Severine 35
Vilstrup, Hans Nicolaj 35
Vilstrup, Henrik Stampe 35
Vilstrup, Holger Kaas 35
Vilstrup, Johanne 35
Vilstrup, Johannes 35
Vilstrup, Julie 35
Vilstrup, Thøger Løvenbalk 35
Vinding, Andreas 32
Vinding, Hans Cramer 32
Vinding, Hans Kruse 32
Vinding, Inger Kristine Charlotte Hedvig 32
Vinding, Jens Christensen 44, 196, 335
Vinge, Alma Julie Barbara Olesen 200
Vinge, Augusta Brandt Olesen 200
Vinge, Dorthea 120
Vinge, Dorthea Olesen 200
Vinge, Henning 200
Vinge, Jens Chr. Olesen 200
Vinge, Jens Olesen 200
Vinge, Karl 403
Vinge, Karl Sønderby Olesen 200
Vinge, Kirsten 431, 432
Vinge, Kristine Olesen 200
Vinge, Lilly 200, 428, 448
Vinge, Mads 233
Vinge, Mads Aage 200, 439
Vinge, Mads Olesen 184, 200
Vinge, Maren Olesen 200
Vinge, Ole Chr. Olesen 200
Vinge, Peder Chr. Marinus Olesen 200
Vinge, Peder Simonsen Olesen 200
Vinge, Stinne 120, 149, 403
Vinge, Svend 28, 179, 405
Vinge, Svend Aage Olesen 200
Vinkelvej 445
Vinkelvej 1 402, 445
Vinkelvej 11 447
Vinkelvej 12 386, 447
Vinkelvej 13 447
Vinkelvej 14 41, 189, 447
Vinkelvej 15 412, 447
Vinkelvej 16 404, 421, 447
Vinkelvej 17 298, 448
Vinkelvej 19 390, 412, 448
Vinkelvej 2 390, 402, 446, 448
Vinkelvej 21 448
Vinkelvej 23 448

- Vinkelvej 24 223, 386
 Vinkelvej 25 395, 449
 Vinkelvej 26 217, 449
 Vinkelvej 27 268
 Vinkelvej 28 449
 Vinkelvej 3 446
 Vinkelvej 30 449
 Vinkelvej 32 183, 449
 Vinkelvej 34 300, 449
 Vinkelvej 36 223, 416, 449
 Vinkelvej 38 225, 449
 Vinkelvej 40 385
 Vinkelvej 8 406, 427, 446
 Visgaard, Alfred 122, 199, 448
 Visgaard, Anette 199
 Visgaard, Birthe 199
 Visgaard, Bodil 199
 Visgaard, Kirstine 27, 126
 Visgaard, Mariane 199
 Visgaard, Peder Chr. 199
 Vittrup, Mariane 207
 Viuf, Marco Staal 226
 Viuf, Mikkel Staal 226
 Viumgaard 239
 Væggerskilde, Chr. Nielsen 383
- W**
- Wad, Juliane 384
 Warmkær, Jacob 179
 Wedelsdatter, Sophia Christina 32
 Weise, Inger 402, 424
 Werden, Lloyd Huntly 216
 Wickstrøm, Frederik Kousgaard 392
 Wickstrøm, Kjell Gøran 391
 Wickstrøm, Malene Kousgaard 392
 Wickstrøm, Simon Kousgaard 392
 Wilkens, Hermann 40
 Willumsen, Niels 298
 WIMA 419
 Winther, Kirstine Thøgersen 297
 Winther, Marie 430
 Wulff, Eskil 266
- Ø**
- Øe, Laurids Jensen 386
 Ølholm, Jens 203
 Øllgaard, Christine 38
 Øllgaard, Gudrun 433
 Ørskov, Elly 68
 Ørskov, Esben Fjord 274
 Ørskov, Kathrine Esager 274
 Ørskov, Niels Fjord 151, 152, 274, 276
 Ørskov, Ruth 292
 Ørskov, Thea Esager 274
 Østerby, Chr. 94
 Østerby, Kræ' 264, 337, 339
 Østerbygaard 189, 222, 264, 296, 329, 334, 352, 406, 415, 438, 440, 444, 445
 Østerbyvej 450
 Østerbyvej 1 450
 Østerbyvej 10 371
 Østerbyvej 12 357, 374
 Østerbyvej 13 172
 Østerbyvej 14 339
 Østerbyvej 15 340, 421, 445
 Østerbyvej 16 120, 218, 272, 342, 360, 361
 Østerbyvej 18 331
 Østerbyvej 2 378
 Østerbyvej 20 328
 Østerbyvej 3 237, 450
 Østerbyvej 5 334, 360, 450
 Østerbyvej 6 386
 Østerbyvej 8 364
 Østergaard, Anna 257
 Østergaard, Charles 115, 138, 142, 143, 338
 Østergaard, Chr. Charles 195
 Østergaard, Flemming 446
 Østergaard, Hans Ahle 296
 Østergaard, Jens 101, 112, 193, 195
 Østergaard, Jens Enevold 195
 Østergaard, Johanne 195
 Østergaard, Karen 149, 195
 Østergaard, Kirsten 195
 Østergaard, Kirstine 347, 402, 448
 Østergaard, Mads Fastergaard 380
 Østergaard, Mads Toustrup 195
 Østergaard, Mary Louise 195, 415
 Østergaard, Methea 50
 Østergaard, Niels Erik 195
 Østergaard, Niels Hansen 142, 195, 347
 Østergaard, Niels Peter 449
 Østergaard, Peder Alexander 76, 195
 Østergaard, Peter 259
 Østergaard, Sigrid 195
 Østergård, Anna 427
 Østergård, Bent 282
 Østermarkvej 1 173, 278, 333, 337, 348, 359, 413, 445
 Østermarkvej 3 338, 349, 430
 Østervig 66, 173, 174, 215, 230, 240, 249, 251, 336, 379
 Østervænget 450
 Østervænget 10 339, 450
 Østervænget 7 450

Kildehenvisninger

FORKORTELSER

Bølling Herreds Skøde- og panteprotokol: Bøll.H.sk.og p.prot.

Bølling Herreds Skifteprotokol: Bøll.H.skiftepr.

Bølling Herreds Justitsprotokol: Bøll.H.Ju.prot.

Landsarkivet for Nørrejylland i Viborg: L.A.V.

Rigsarkivet i København: R.A.

KILDEVEJ

Brink

Side 168 Bøll.H.Ju.prot. 1785-1812, s. 550. (L.A.V.) (Chr. Jespersen)

Fattighus

Side 179 Bøll.H.Politiprot. 1806-1812, side 92 (L.A.V. B80C - 15)

Side 180 Bølling Fattigkommissions Protokol. 1804-1840, år 1826 (L.A.V. C542 A-33)

Side 180 Bølling Sogneråds Forhandlingsprotokol, den 4/3-1871 (Skjern Rådhus' Arkiv)

SØNDERBY

Sønderbygaard

Side 186 Bøll.H.Skifteprot. 1811, s. 207. (B80C-27. L.A.V.) Anders Svends.

St. Boel

Side 190 Bøll.H.Skifteprot. 1818-1828, s. 89. (L.A.V.) Knud Boels testamente.

Side 190 Bøll.H.Politiprot. 1832-1840, s. 5. (L.A.V.) - Boel-sagen

BØLLINGLIDEVEJ

Signhus

Side 218 Bøll.H.sk. og p.prot. tinglæst 4/7-1820.(Siig Eng Hus)

Side 218 Bøll.H.sk. og p.prot. tinglæst 21/2-1792.(Eske Hansen)

Side 215 Bøll.H.sk. og p.prot. tinglæst 2/10- 1794. (Eske Hansen)

Side 218 Bøll.H.sk. og p.prot. tinglæst 23/9-1823.(Skaderholt)

Side 221 Bøll.H.Ju.prot 1749-1769 side 69 (L.A.V. B80C-2)

DAMSLUNDVEJ

Nørlund

Side 228 Søndervang Skifteprot. 1744, s. 105. (G442-2. L.A.V.) (Chr. Aalborg)

Side 228 Slumstrup Skifteprot. 1780, s. 69. (G454- 1. L.A.V.) (Chr.Gregersen)

Side 229 Søndervang Skifteprot. 1752, s. 134. (G442-2. L.A.V.) (Niels Tarm)

Side 229 Lundenæs og Bøvling Amters Skiftepr. 1787, s. 602. (B8-1083. L.A.V.) (Niels Nielsen Tarm.)

Gl. Toftgaard

Side 235 Vennergaard Godsarkiv. (G444-3. L.A.V.) (Bøjle Nielsen og Christoffer Jensen)

Side 235 Vennergaard Skifteprot. 1749, s. 165. (G444-1. L.A.V.) (Lars Toft)

Side 236 Vennergaard Skifteprot. 1724, s. 23. (G444-1. L.A.V.) (Jens Hansen)

Side 236 Bøll.H.Ju.prot. 1768-, s. 25. (B80C-3. L.A.V.) (Chr. Møbjerg)

Side 236 Bøll.H.Ju.prot. 1775, s. 440. (B80C-3. L.A.V.) (Mads Jensen Kjærgaard)

Side 236 Vennergaard Godsarkiv. Jordebog, 1768. (G444. L.A.V.) (Laurids Jensen Bækbo)

Maae

Side 240 Bøll.H.Skiftepr. 1821-1828, s. 173. (B81-172. L.A.V.) (Karen Eskildsd.)

Høj

Side 240 Slumstrup Skifteprot. 1781, s. 75. (G454-1. L.A.V.) (Chr.Lauridsen i Høj)

Side 240 Justitsprotokol for Skjern Birk, 1755-1796, s. 93. (B81A-1. L.A.V.) Do.

Side 241 Bøll.H.Skiftepr. 1868-1875, s. 431. (L.A.V.) (Kirsten g.m. Eske Mortensen, Lyhne)

Kilde- og Billedhenvisninger

BØLLINGVEJ

Nørgaard

- Side 246 Bøll.H.Ju.prot. 1768, side 8. (B80C-3. L.A.V.) (Niels Jespersen)
Side 247 Bøll.H.Skifteprot. 1829, side 114. (B80C-173. L.A.V.) (Anna Nielsdatter)
Side 247 Bøll.H.sk.og p.prot. tinglæst 2/2-1796 (Salg af jord til Damgaard)

Østervig

- Side 251 Bølling Herreds Justitsprotokol 1731 (Brand) (1728-1731) L.A.V.
Side 252 Bølling Fattigkommissionsprotokol 1804-1840, s. 15. (C542A-33. L.A.V.)
Inger og Peder Jensen
Side 253 Stengaarsslægten af J. Nørgaard, s.22. (Houle Vig)
Side 254 Bøll.H.Politipr. 1853, s. 454. (B81-44. L.A.V.) (Anders Poulsen)
Side 256 A.C.Nissens kassebog. Udlånt af Anna Nissen, Skjern.

NØRRE BY

Nygaardshus

- Side 269 Bøll.H.Politiprot. 1812-1821, s. 162. (B80C-16. L.A.V.) (Brand)
Side 270 Bøll.H.sk.og p.prot. tinglæst 7-7-1870.(L.A.V.) (C. Kjelstrup)

Damgaard

- Side 272 Bøll.H.Politiprot. 1840-1843, s. 47. (L.A.V.) (Villads Hansen)
Side 272 Bøll.H.Politiprot. 1853-1857, s. 356. (B81-45. L.A.V.) (Hans Olsen)

Ll. Damgaard

- Side 274 Lem Sogn af Alfred Kaae, s. 257. (Kjelstrup)

Hvirvelgaard

- Side 275 Syner og Varsler af H. P. Hansen, s. 231. (Trine Axelsen)

HØJGAARDVEJ

Rolighed:

- Side 281 Bøll.H.Politiprot. 1840-1843, s. 68. (L.A.V.) (Mads P. Rolighed - Thonboe)

Frydenborg

- Side 285 Bøll.H.Politiprot. 1832-1840, s.426. (L.A.V.) Anders Jensen Frydenborg
Side 285 Sognerådets Forhandlingsprotokol, 1866 (Tingager, Hanning)

TOFTEVEJ (LANDET)

Bjerrehus

- Side 309 Bøll.H.Fogedprot. 1882, s. 26. (B81-5129. L.A.V.) Axel Thomsen

Thorbo

- Side 315 Hans Bendtsens erindringer, udlånt af Irma Jensen, Videbæk.

NØRRE ØSTERRBY

Meldgaard

- Side 328 Bøll.H.Ju.prot. 1728 - 1737, s. 303. (L.A.V.) (Jens Smed)
Side 328 Ekstraskatteregnskaber for Lundenæs og Bøvling Amter, 1743, s. 103.
(R.A. Film nr.37236) (Jens Smed)
Side 328 Lundenæs og Bøvling Amters Skifteprot. 1753, s.181. (L.A.V. B8-1079)

Kjæringsgaard

- Side 332 Bøll.H.Ju.prot. 1749-1768, s. 607. (B80C-2. L.A.V.) (Peder Jensen)
Side 332 Bøll.H.Politiprot. 1806-1812, s. 5. Peder Jensen, Vorgod
Side 332 Bøll.H.Skifteprot. 1818- 1828, s. 3. (L.A.V.) Peder Bertelsen
Side 333 Bøll.H.Politiprot. 1861-1863, s. 380. (L.A.V.)

SØNDER ØSTERBY

Ledgaard

- Side 352 Bøll.H.Ju.prot. 1728-1737, s. 192. (L.A.V.) Niels Sørensen
Side 355 Bøll.H.Politiprot. 1832-1840, s. 446. (L.A.V.) Ane Else Nisd.
Side 355 Bøll.H.Skifteprot. 1861, s. 561. (L.A.V.) (Nis Pedersen)
Side 355 Bøll.H.Skifteprot. 1868-1875, s. 312. (L.A.V.) (Peder Nissen)
Side 356 Bøll.H.Politiprot. 1852, s. 57. (B81-166. L.A.V.) A.C.Schouboe

Vadhus

- Side 357 Bøll.H.Skifteprot. 1817, s. 448. (B80C-27. L.A.V.) Dorthe K. Nielsd.

Bjerg

- Side 358 Designationer over sluttede skifter på Dejbjerglund, 1726-1790. 10/8-1773.
(B8-1000. L.A.V.) Morten Jensen
Side 358 Bøll.H.Ju.prot. 1728-1737, s. 452. (L.A.V.)
Side 358 Designationer over sluttede skifter på Dejbjerglund, 1726-1790.
28/7-1767 (B8-1000. L.A.V.) - Abalone Nielsdatter Bjerg.
Side 360 Bøll.H.Skifteprot. 1890 - 1895, s. 218. (L.A.V.) - Ole Peder Pedersen

St. Sudergaard

- Side 364 Lundenæs Godsarkiv, 1765- 1775. (G452- 1. L.A.V.) - Anders Svends.
Side 364 Bøll.H.Politiprot. 1832-1840, s. 271. (L.A.V.) - Katrine Andersdatter
Side 368 Bøll.H.Skifteprot. 1890-1895, s. 147 og s. 418. (L.A.V.) Ane Marie Dusine
Side 370 Stilebog/regnskabsbog, udlånt af Jenny og Viggo Villadsen, Rk.Mølle.

Ll. Sudergaard

- Side 371 Ekstraskatteregnskab for Lundenæs og Bøvling Amter, 1743. (Film nr. 37236. R.A.)
Side 371 Skifteprotokol for Lundenæs og Bøvling Amter, 1780. (B8-1087, nr.210
B8-1090 nr. 156. L.A.V.)
Side 372 Bøll.H.Politiprot. 1832-1840, s.446. (L.A.V.)
Side 372 Sogneforstanderskabets forhandlingsprotokol, 1842-1855. Den 7. oktober 1850,
Jens Chr. Jensen Vig
Side 373 Dagbog udlånt af Irma Jensen, Videbæk. (Kirsten Vestergaard Sørensen)

ØSTERBYVEJ

Søndergaard

- Side 378 Bøll.H.Ju.prot. 1728 - 1737. Den 9/10 - 1737. (L.A.V.) Chr. Maae
Side 379 „Om slægt og egne oplevelser“ af Jesper Søndergaard Jacobsen, s. 20.
(Maren Jensdatter)

St. Kragmose

- Side 383 Bøll.H.Ju.prot. 1774, s. 385. (L.A.V.) - Anna Mortensdatter.

Ll. Kragmose

- Side 388 Bøll.H.sk.og panteprot. Tinglæst 23/3-1882. (Skjern-Egvad Museum) Chr. Gade

TOFTEVEJ

Dalgaard

- Side 441 Bøll.H.Næringsprotokol, 1886. (Skjern-Egvad Museum)

Kilde- og Billedhenvisninger

BILLEDFORTEGNELSE:		
Forside:	Knud Krogsgaard, Ølgod.	Side: 154
Side: 13	Lokalarkivet Tingager i Hanning.	Side: 158
Side: 16	Skjern Egvad Museum.	Side: 162
Side: 19	Bølling Præstegaards arkiv.	Side: 164
Side: 20	Bølling Præstegaards arkiv.	
Side: 21	Janne og Henry Jensen, Skjern.	Side: 165
Side: 23	Bølling Præstegaards arkiv.	Side: 173
Side: 25	Max Vetner, Holstebro.	
Side: 28	Johs. Damgaard, Skjern.	Side: 179
Side: 38	Else Marie Bendtsen, Sunds.	Side: 181
Side: 41	Flemming Andersen, Thisted.	Side: 182
Side: 41	Hans Særkjær, Skjern.	Side: 184
Side: 51	Jens Flinker, Skjern.	Side: 186
Side: 55	Laurids Hansen, Bølling	Side: 189
Side: 66	Hans Lunde, Silkeborg.	Side: 191
Side: 79	Inge Sørensen, Bølling	Side: 195
Side: 89	Lokalarkivet Tingager i Hanning.	Side: 197
Side: 89	Maren og Anders Stengaard, Sædding.	Side: 198
Side: 95	Skjern Egvad Museum.	Side: 200
Side: 96	Elna Madsen, Georg Holm og Arne Dalgaard, alle Skjern.	Side: 203
Side: 97	Henry Jensen, Ines Pedersen, Hans Bendtsen, Karen Margrethe Skovgaard, Anna Nissen, Jens Brink og Jens Nørgaard Pedersen.	Side: 206
Side: 104	Elna Madsen, Skjern.	Side: 208
Side: 107	Peder Krogsgaard, Guldager.	Side: 211
Side: 111	Jens Flinker, Skjern.	Side: 214
Side: 119	Tegning lavet af Peder Ladekjær.	Side: 216
Side: 121	Fridy Hansen, Hvide Sande.	Side: 217
Side: 123	Laurids Holk, Sædding.	Side: 218
Side: 123	Maren og Anders Stengaard, Sædding.	Side: 219
Side: 127	Johs. Damgaard, Skjern.	Side: 220
Side: 128	Forsamlingshuset.	Side: 228
Side: 129	Johs. Damgaard, Skjern.	Side: 232
Side: 130	Forsamlingshuset.	Side: 241
Side: 131	Johs. Damgaard, Skjern.	
Side: 134	Karen Margrethe Skovgaard, Skjern.	Side: 244
Side: 137	Jens Flinker, Skjern.	Side: 246
Side: 138	Kirsten og Erik Villumsen, Bølling	Side: 249
Side: 140	Birgit og Benedikt Hindbo, Bølling	Side: 251
Side: 146	Missionshuset.	Side: 255
Side: 150	Gerda og Sigvald Jensen, Skjern.	Side: 258
Side: 150	Kirsten og Erik Villumsen, Bølling	Side: 260
		Side: 264
		Side: 265
		Side: 267
		Side: 269
		Side: 271
		Side: 275
		Side: 277
		Side: 280
		Side: 288
		Side: 292
		Gerda og Peder Ladekjær, Bølling
		Skjern Egvad Museum.
		Jytte og Oscar Hansen, Bølling
		Maren og Anders Stengaard, Sædding
		Gerda og Sigvald Jensen, Skjern.
		Karen Margrethe Skovgaard, Skjern.
		Else Marie Bendtsen, Sunds.
		Axel Larsen, Bølling
		Axel Larsen, Bølling
		Else Marie Bendtsen, Sunds.
		Elly og Mads Hansen, Bølling
		Arne Clausen, Skjern.
		Margit Nordestgaard, Skjern.
		Skjern Egvad Museum.
		Ragnhild Søndergaard, Skarrild.
		Ragnhild Søndergaard, Skarrild.
		Kis Vinge Thomsen, Rk. Mølle.
		Elly og Mads Hansen, Bølling
		Maren og Anders Stengaard, Sædding.
		Skjern Egvad Museum.
		Erling Poulsen, Grindsted.
		Olga og Mads Agger, Skjern.
		Olga og Mads Agger, Skjern.
		Olga og Mads Agger, Skjern.
		Olga og Mads Agger, Skjern.
		Skjern Egvad Museum.
		Mariane Jakobsen, Bølling
		Ulla og Jens Jakob Nedergaard.
		Johanne Bastholm,
		Kgs. Lyngby.
		Karen Margrethe Skovgaard, Skjern.
		Skjern Egvad Museum.
		Lars Chr. Blom Pedersen.
		Nationalmuseet.
		Anna Nissen, Skjern.
		Poul Vig, Bølling
		Laurids Hansen, Bølling
		Jens Brink, Hjørring.
		Jens Brink, Hjørring.
		Kristine og Karl Thomsen, Skjern.
		Thora Nexø, Skjern.
		Janne og Henry Jensen, Skjern.
		Skjern Egvad Museum.
		Elna Olesen, Skjern.
		Dinna Villumsen, Bølling
		Vera Nielsen, Bølling
		Gerda og Sigvald Jensen, Skjern.

Kilde- og Billedhenvisninger

- Side: 295 Birgit og Benedikt Hindbo, Bølling
- Side: 298 Katrine Holk, Bølling
- Side: 300 Henry Konradsen, Bølling
- Side: 303 Laura og Mads Peder Madsen, Bølling
- Side: 308 Irma og Svend Aage Jensen, Videbæk.
- Side: 312 Irma og Svend Aage Jensen, Videbæk.
- Side: 313 Irma og Svend Aage Jensen, Videbæk.
- Side: 316 Irma og Svend Aage Jensen, Videbæk.
- Side: 317 Grethe Jansen, Bølling
- Side: 322 Else Marie Bendtsen, Sunds.
- Side: 323 Else Marie Bendtsen, Sunds.
- Side: 324 Inger og Svend Aage Pedersen, Bølling
- Side: 328 Mette og Ejnar Eriksen, Skjern.
- Side: 331 Elin og Gunner Poulsen, Bølling
- Side: 335 Johanne Simonsen, Skjern.
- Side: 339 Else Marie Bendtsen, Sunds.
- Side: 340 Else Marie Bendtsen, Sunds.
- Side: 342 Signe Christensen, Viborg.
- Side: 346 Kirsten og Erik Villumsen, Bølling
- Side: 347 Kirsten og Erik Villumsen, Bølling
- Side: 348 Kirsten og Erik Villumsen, Bølling
- Side: 348 Oline og Alfred Thomsen, Skjern.
- Side: 350 Johanne Simonsen, Skjern.
- Side: 358 Laurids Hansen, Bølling
- Side: 361 Marie Borup, Skjern.
- Side: 364 Esther Sudergaard Nielsen, Skjern.
- Side: 369 Thorkild Munk, Ørnhøj.
- Side: 371 Markus Pedersen, Skjern.
- Side: 373 Irma og Svend Aage Jensen, Videbæk.
- Side: 378 Jenny og Viggo Villadsen, Rækker Mølle.
- Side: 382 Inger Nielsen, Bølling
- Side: 387 Signe Degnbol Jensen, Bølling
- Side: 388 Hanne Vesterager, Mejrup.
- Side: 390 Johanne Ladekjær, Skjern.
- Side: 393 Johs. Damgaard, Skjern.
- Side: 395 Ellen Margrethe og Svend Aage Hansen, Bølling
- Side: 396 Jytte og Oscar Hansen, Bølling
- Side: 397 Jenny og Viggo Villadsen, Rækker Mølle.
- Side: 398 Jenny og Viggo Villadsen, Rækker Mølle.
- Side: 399 Jenny og Viggo Villadsen, Rækker Mølle.
- Side: 400 Jens Jakobsen, Skjern.
- Side: 401 Litzia og Thomas Thomsen, Dejbjerg.
- Side: 404 Gerda og Peder Ladekjær, Bølling
- Side: 409 Skjern Egvad Museum.
- Side: 410 Lokalkivet Tingager i Hanning.
- Side: 411 Axel Larsen, Bølling
- Side: 413 Hanne Vesterager, Mejrup.
- Side: 414 Elna Madsen, Skjern.
- Side: 415 Litzia og Thomas Thomsen, Dejbjerg.
- Side: 417 Georg Holm, Skjern.
- Side: 418 Johs. Damgaard, Skjern.
- Side: 419 Skjern Egvad Museum.
- Side: 421 Kirsten og Holger Graversen, Skjern.
- Side: 422 Skjern Egvad Museum.
- Side: 424 Elna Madsen, Skjern.
- Side: 425 Johs. Damgaard, Skjern.
- Side: 426 Johs. Damgaard, Skjern.
- Side: 426 Anna og H.C. Danielsen, Hemmet.
- Side: 429 Jens Pedersen, Skjern.
- Side: 430 Anna og H.C. Danielsen, Hemmet.
- Side: 430 Jens Jakobsen, Skjern.
- Side: 431 Kamma Smith, Outrup.
- Side: 431 Anna og H.C. Danielsen, Hemmet.
- Side: 432 Karen Margrethe Skovgaard, Skjern.
- Side: 433 Jens Flinker, Skjern.
- Side: 434 Jens Flinker, Skjern.
- Side: 435 Jytte og Oscar Hansen, Bølling
- Side: 436 Kis Galsgaard, Vildbjerg.
- Side: 436 Johs. Damgaard, Skjern.
- Side: 439 Elna Madsen, Skjern.
- Side: 440 Elna Madsen, Skjern.

Billeder, der ikke er opført i listen, stammer enten fra Per Vigs private samling, eller er optaget af Jens Kristian Holmgaard.

EFTERSKRIFT

Det sidste blad i "Slægters spor i Bølling sogn" er nået. Dermed er langt fra alt beskrevet, men vi håber med bogen at have bidraget til at fastholde nogle af de væsentlige spor, som slægterne på deres gang i sognet efterlod sig.

Da jeg kom til sognet for godt 5 år siden, blev jeg opmærksom på den store viden om sognets historie, som Per Vig og Erik Villumsen sad inde med. Jeg erfarede, at de sammen med nu afdøde kirkesanger Niels Peder Pedersen med jævne mellemrum mødtes for at diskutere sognets historie og havde planer om at udgive den store mængde stof i bogform.

Det har været meget givende at få lov til at være med i arbejdet med at få samlet og struktureret stoffet til udgivelse, og jeg takker for mange hyggelige timer i præstegårdens konfirmandstue, hvor redaktionsmøderne har været holdt.

Kilderne til stoffet har været både skrevne og mundtlige. Vi husker forskelligt – også om den samme begivenhed, og netop derfor kan historien være meget mere omfattende og have mange flere nuancer end den forekommer i bogen; men det er da vort håb, at hvad der er fortalt her, kunne blive udgangspunkt for, at historien folder sig ud i fuldt flor, når mennesker i sognet er sammen og taler og fortæller om slægterne.

Vi husker ikke blot forskelligt, men undertiden også forkert. Der vil naturligvis forekomme fejl i dateringer, ligesom ikke alle navne forekommer som døbenavne, men da måske som de pågældende er blevet kaldt i folkemunde.

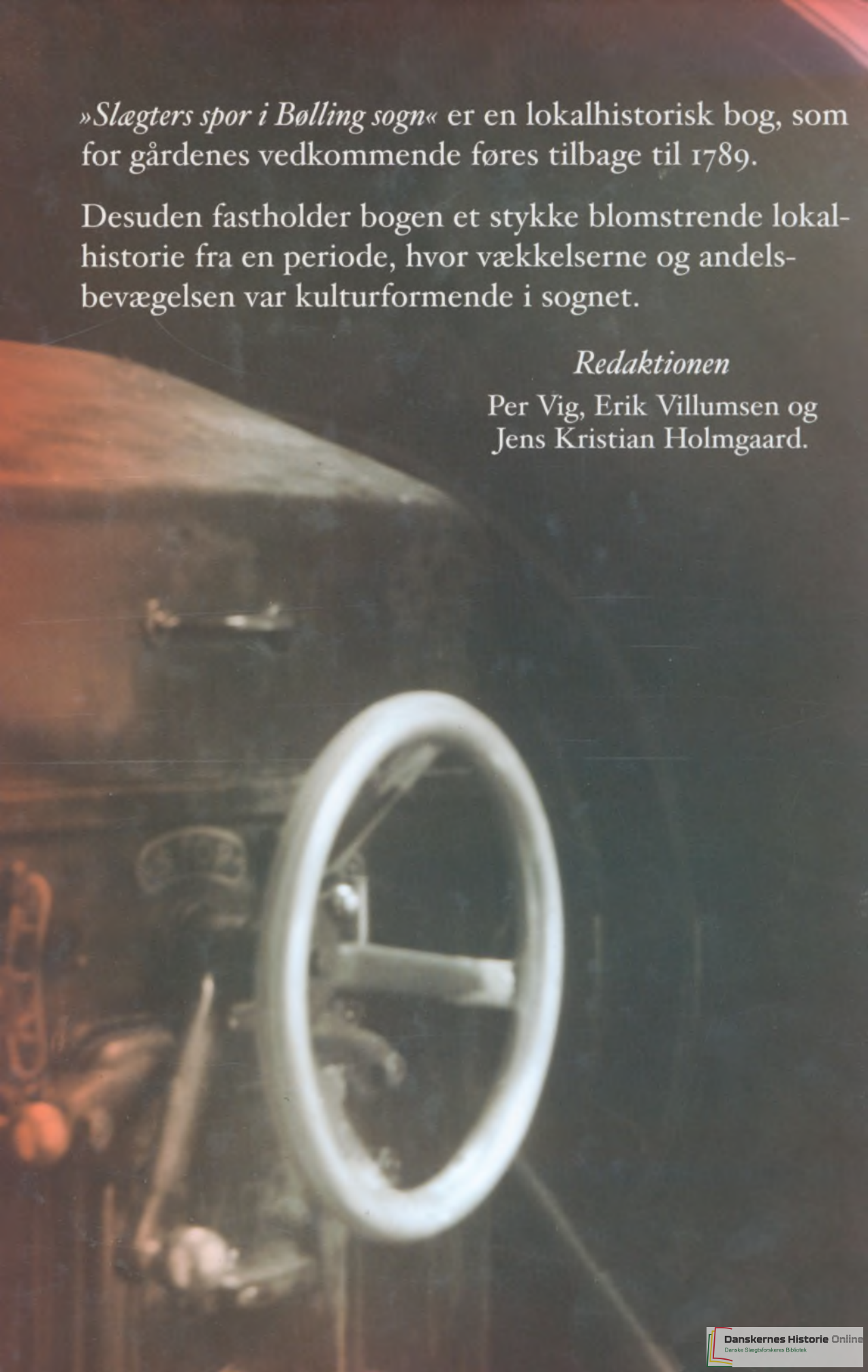
Redaktionen vil gerne bringe en stor tak til de mange, der har bidraget på forskellig vis.

Martha Thomsen og Inge Sørensen for arbejdet med stoffet omkring skolen - Maren og Anders Stengaard for renskrivning af håndskrevne manuskripter m.m. - Peder Ladekjær for kortmateriale m.m. - Axel Larsen og Benedikt Hindbo for bidrag til beskrivelsen af foreningslivet i sognet - Leif Bach Kofoed for det store arbejde med at læse korrektur på de mange sider.

Vi takker ligeledes de mange, der har bidraget med billedmateriale. Deres navne fremgår af Billedfortegnelsen.

*På redaktionens vegne
Sognepræst Jens Kristian Holmgaard*

*"Din egen dag er kort, men slægtens lang;
læg øret ydmygt til dens rod forneden:
årtusind toner op i gråd og sang,
mens toppen suser imod evigheden!"
Jeppe Aakjær*

»*Slægters spor i Bølling sogn*« er en lokalhistorisk bog, som for gårdenes vedkommende føres tilbage til 1789.

Desuden fastholder bogen et stykke blomstrende lokalhistorie fra en periode, hvor vækkelserne og andelsbevægelsen var kulturformende i sognet.

Redaktionen

Per Vig, Erik Villumsen og
Jens Kristian Holmgaard.